Ponson du Terrail

Junetea regelui HENRIC

II

Jurământul celor patru valeți

BIBLIOTECA ROMANELOR ALESE

JUNETEA
REGELUI HENRIC

PARTEA II

JURAMÈNTUL CELOR PATRU VALEȚI

BUCURESCI

EDITURA TYPOGRAFIEI DOR. P. CUCU

3. Strada Lipscanĭ 3.

1879

JURAMÎNTUL

CELOR PATRU VALETI

PARTE'A DUOA

A Junețeĭ Regelui Henric.

I

Era pe țĕrmurile Garonneĭ.

Pe cósta uneĭ ridicăturĭ petróse pe lângă care șerpuia fluviul se înnălță un vechiŭ manoar ce maĭ poseda încă treĭ turnurĭ în ruină.

Uă mică vie, câțĭ-va arborĭ, uă livede stérpă, și duoĕ treĭ câmpiĭ uscate, compunĕŭ tot domenul sĕŭ.

Castelul era încongiurat cu sanțurĭ, punțĭ și câte-va strejĭ cu țepĭ. In interior era maĭ multe sălĭ afumate aĭ căror pereți eraŭ acoperiți cu scuturĭ de armărie. Stăpânul acestuĭ castel pretinde că în timpul erneĭ le încălzea cu bastónele conetabiluluĭ.

Ca garnituri, maĭ era în curte verĭ uă jumĕtate de duzină de cânĭ slabĭ, și la grajd duoĭ micĭ caĭ din țéra Tarbilor.

Cel din urmă castelan era un tênĕr om cu nasul întors, dințiĭ albĭ, cu privirea mândră, vorbea înnalt, ședea bine și juca marĭ partide pe parolă.

Când se ducea la Nérac la Pau séŭ la Bordeau, avea uă prea frumósă mină pe calul séŭ murg cu cóma galbenă şi lorneta pe tóte fetele carĭ 'l luaŭ drept un trimis al papeĭ séŭ un ambasador.

Vechea sea rapieră hereditară suna pe dale şi pe pavage într'un mod cuceritor şi spenţĕrul séŭ de un postav cenuşiŭ, era atât de curat în cât aĭ fi jurat că era în haine noĭ.

Într'uă séră de Iulie în anul de gracie uă mie-cincĭsute-şépte-ḑecĭ şi duoĭ se găsea în marea sală a manuaruluĭ treĭ cavalerĭ dintre carĭ cel maĭ matur putea sĕ aibă treĭ-ḑecĭ anĭ, şi cel maĭ tênĕr nouĕ-spre-ḑece. Acest din urmă era castelanul.

Eĭ eraŭ arangiaţĭ împrejurul uneĭ mese acoperită cu uă vechiă muşama şi jucaŭ *bête hombrée*, un joc prea răspândit în acel nobil timp, şi pe care dómna Margareta de Francia regina de Navarra, 'l pusese la modă de veriĭ uă treĭ-ḑecĭ anĭ maĭ înnainte.

Ca adevăraţĭ gasconiĭ ce eraŭ, eĭ 'şĭ puseră pungile pe mésă.

Alăturĭ de jucătorĭ se vedea duoĕ buteliĭ góle cum eraŭ şi paharele lor.

Pe sfinţiĭ apostoliĭ! strigă unul din eĭ, 'mĭ e sete amiciĭ meĭ. De băut, valet!

Un fel de ţĕran îmbrăcat într'uă casacă galbenă, se apropiă la urechia stăpânuluĭ séŭ, 'ĭ ḑisse câte-va cuvinte, şĭ apoĭ se retrase cu duoĭ paşĭ înnapoĭ.

Castelanul un surîse şi ḑisse tare:

— Domnilor, Pandrille ecuyerul meŭ întrébă, ce fel de vin sĕ vĕ aducă.

Castelanul se lăuda, căcĭ numaĭ avea nicĭ un fel de vin în pimniţă.

— Dér, strigă unul dintre óspeţĭ, sĕ aducă din cel maĭ bun.

— Din cel maĭ vechiŭ, răspunse cel d'al treilea jucător.

— Pe credința mea! seigneurii mei, răspunse castelanul, dacă nu sunteți atât de grăbiți, veți fi serviți după dorință, căci 'mi pare... Si întorcându-se către casaca galbenă pe care 'l onorase cu numele de ecuyer, 'i ḑisse:

— Pandrille, amicul meu, înșeléză îndată unul din cei mai buni cai ai mei...

— Pe care? întrebă cu naivitate valetul: pe negru séu pe albul?

Castelanul privi pe valet crucișiu.

— Tîcălosule! ḑisse el, tu sciĭ bine că Belzébuth e negru ca tăciunele.

Valetul se înclină și stăpânul séu urmă:

— Înșeléză cel mai bun cal al meu, adică pe negrul Belzebuth și galopéză până la moșiă, unde veĭ cere arendașuluĭ meu un alt fel de vin adică Saint-Jaques acel faimos vin pe care străbunul meu l'a importat în Spnnia unde a servit mult timp pe imperatorele Carol-Quintu.

Castelanul însoci acest ordin cu o așa privire, în cât nenorocitul Pandrille, care numaĭ auḑise vorbindu-se de faimosul vin de Saint-Jaques, cum nicĭ de imperatorele Carol-Quintu, și care scia că acea moșie nu era alta de cât uă colibă de piatră zidită într'uă vie, eși zăpăcit. Atunci castelanul urmă:

— Scumpiĭ meĭ seigneurĭ, timpurile sunt aspre pentru nisce gentilhomĭ ca noĭ. Regiĭ nu aŭ nicĭ banĭ nicĭ șansă, și certurile religiuneĭ aŭ ruinat celle mai bune case din Francia și Navarra.

— Așa e, Hector, răspunse unul dintre jucătorĭ.

— Din fericire însă că nobleța trebuesce să fie d'asupra orĭ căreĭ obstacol, murmură al duoilea jucător care se numea Lahire.

Uă ideiă, reluă castelanul, care într'adevĕr răspundea la numele de Hector, până când ecuyerul meu ne va aduce vinul de care v'am vorbit, nu sunteți de acord să vorbim ceva de genelogiele nóstre respective.

—Iată uă frumósă idee, pre viaţa mea! esclamă Lahire. Si apoĭ vĕ declar sincer seigneuriĭ meĭ, că eŭ care vĕ vorbesc, sunt mult maĭ nobil de cât regele. Nenorocirile timpuluĭ a forciat pe moşiĭ meĭ ca sĕ devină gentilhomĭ, cu tóte acestea meritĕm maĭ mult. Mĕ numesc Lahire şi descind din *valetul de cupă*, sciţĭ?

— Da, ḑisse castelanul, Lahire este companionul Jeanneĭ d'Arc, Lahire, *valetul de cupă*, este amicul străbunuluĭ meŭ Hector de Galard, valetul de caro.

— Este adevĕrat! ḑisse descedintele companionuluĭ Pucelle.

— Si eŭ, seigneuriĭ meĭ, ḑisse cel d'al treilea, nu pot sĕ cedez maĭ jos căcĭ aparţin uneĭ maĭ marĭ case ca d-vóstră.

— Cum! făcu Hector.

— Aidea de! murmură Lahire.

— Sciţĭ deja, mĕ numesc Hagier de Levis, şi taţiĭ meĭ eraŭ părinţiĭ Sânteĭ Virgine. Cel d'ântêiŭ dintre străbuniĭ meĭ la care mĕ pot urca cu drept cuvênt, era ecuyerul regeluĭ David, şi fu consiiier intim şi confidentul luĭ Solomon care 'l supranumi valetul de pică.

In momentul când Hagier de Levis, afirma acéstă descendenţă cu liniscea cea maĭ perfectă, uşa săleĭ se deschise şi un tênĕr frumos gentilhom intră.

El era cu cisme cu pintenĭ şi pudrat.

— Pre Sânta-Virgină, verişóra tea, ḑisse el, am durerea, scumpul meŭ Hagier, de a te asigura că tu nu estĭ pe lêngă mine, de cât un simplu gentilhom fără nascere pe când amiciĭ noştri Hector şi Lahire sunt din purĭ ţĕranĭ daţĭ gratuiţĭ la serviciul statuluĭ.

— Si din cine descinḑĭ tu, Amaury? întrebă Hector de Galard fără a se turbura.

— Numele meŭ 'ţĭ esplică în destul, rĕspunse noul venit, descid din Noë

— In linie dréptă?

— Si fără mesalianță, scumpul meŭ. Cel d'ântêiŭ dintre moșiĭ meĭ, fiul cel mare al luĭ Iaphet, domni pe țĕrmul rîuluĭ Gange. Unul din descendenții luĭ Lancelot, fu companionul imperatoruluĭ Alexandru, pe care 'l supra-numi *valetul de treflă.*

— Ertare! observă Hagier de Levis, la rêndul sĕŭ, credĭ tu că cărțile dispăruse la acéstă epocă?

— Aĭ dreptate, dér usagiul se maĭ păstrase în Macedonia, respunse Amaury de Noë.

Apoĭ luă un scaun și adăogă:

— Acum, seigneuriĭ meĭ, când ne am înțeles asupra nobleței nóstre, oferiți'mĭ un pahar de vin, căcĭ mor de sete...

— Ascéptă un moment, ḑisse Hector, ecuyerul meŭ e în pimniță.

— Si, adăogă Lahire, cum pimnița e cam departe, a luat un cal pentru a se duce.

Amaury de Noë, căcĭ era vechiul nostru amic, începu sĕ surîdă în mustața sea cea blondă și luă uă carafă cu apă, 'șĭ vărsă un pahar din acea bĕutură pucin cam primitivă si murmură suspinând.

— A făcut fórte rĕŭ că străbunul meŭ a plantat via décă descendintele sĕŭ dupe ce a venit călare duoĕ ḑille și duoĕ nopțĭ, nu póte sĕ se trateze alt-fel!

— Dér de unde viĭ tu? 'l întrebă Hector.

— De la Paris. Si viŭ expre pentru a vĕ întêlni, seigneuriĭ meĭ.

— Aidea de!

Noë deveni sever și seriositatea figureĭ sélle impusă tăcere celor treĭ tinerĭ.

— Domnilor, reluă el, viŭ de la Paris, unde am auḑit un sgomot confus, și nisce strigăte lugubre întocmaĭ ca un clopot funebru.

Accentul luĭ Amaury de Noë era solemn și făcea .

contrast straniŭ cu vocea luĭ cea veselă de maĭ adineaurea.

— Ce ḑicĭ tu? întrebară de uă dată ceĭ treĭ tinerĭ.

— Acest sgomot confus, rĕspunse Noĕ era vocea poporaluĭ Francieĭ, avidă şi doritóre de viitor, acele strigáte lugubre eraŭ ale tronuluĭ Valoisilor care se sting cu încetul iar acel clopot funebru era acella al celor treĭ

Jurămîntul celor patru valeţĭ.

princi, din care cel mai tênĕr are duoĕ-ḑeci ani iar cel mai mare duoĕ-ḑeci şi patru şi care ascund în fragetul lor pept, vechia animă a unei rase uscate...

Cei trei gasconi numai rîdeaŭ, şi privéŭ pe Amaury de Noë cu uă curiositate gravă.

Noë continuă :

— Certurille religiunei aŭ grăbit opera distrucţiunei huguenoţii 'şi întorc privirile spre electorul Palatin, catolicii chem în ajutorul lor pe princii Lorainei şi ai Spaniei... Si nimeni numai are sentimentul ţĕrei.

Aceste din urmă cuvinte provocară uă esplosie printre cei trei tineri.

— Pre viaţa mea, strigă Hagier Levis, eŭ sunt un bun catolic, dér mĕ voiŭ face huguenot, déca Spaniolii vor trece Pyrineii.

— Si eŭ asemenea, ḑisse Lahire.

— Eŭ sunt huguenot deja, esclamă castelanul şi mĕ voiŭ duce mai bine la leturghie, de cât sĕ vĕd pe acel Teuton elector Palatin, amestecându-se în afacerile nóstre.

— Pre viul D-ḑeŭ! seigneurii mei, vĕ cunosceam bine pe câte-şi trei, şi sunteţi tocmai ómenii ce căutam.

— Pentru-ce?

— Ascultaţi: noi suntem gasconi, noi suntem bearnesi suntem fii unui pămênt cavaleresc şi loyal, nu avem mine de aur în munţii noştri, dér aerul care 'l respirăm întăresce sufletul, şi 'l face invulnerabil la luptă; suntem uă mână de ómeni dér vechii regi ai Franciei, avéŭ obiceiul de a ne deosebi în armatele lor, ḑicênd că spada unui bearnes preţuesce cât uă sută de suliţi, şi rapiera unui gascon, uă sută de carabine.

— Unde vroesci sĕ ajungi? întrebară cei trei tineri.

— Ascultaţi încă .. ascultaţi!

Si Noë se sculă, gestul sĕŭ deveni mai solemn şi el urmă :

— E un an aprópe. Itr'uă nópte duoi ómeni staŭ re-

zemaţi de un balcon al Louvrului contemplând acel imens oraşŭ care 'l numesce Paris. Aceĭ duoĭ ómenĭ eraŭ tinerĭ şi avéŭ speranţă în viitor. Imbrăcaţi în spenţere simple, eĭ speraŭ la postav de aur, şi cu mânele pe mânerul spadeĭ lor se gândeaŭ a comanda armate.

Unul dintre eĭ tot d'odată 'şĭ aruncă ochiĭ asupra cerului cel noros. Uă stea strălucea senină şi luminósă într'un cerc mare de azur. Si el observă mult timp stéoa şi când 'şĭ întórse privirea asupra mareluĭ oraşŭ, buzele sélle murmurară încet aceste cuvinte:

— Cine scie! într'uă ḑi póte voiŭ fi rege al Franciei.

Aceste din urmă cuvinte ale luĭ Noë produseră un fior printre câte-sĭ treĭ auditoriĭ.

Acest om, urmă el, era fiul munţilor noştriĭ, tênĕrul princiŭ care adormit adesea la udiera aeruluĭ curat şi sub capcu uă pétră drept pernă; era regele sĕrmaneĭ nóstre patriĭ, unde suflă cu violenţă vêntul libertăţeĭ.

Acest om, domnilor! era princiul Henric de Navarra devenit rege de când Catherina de Medicis a otrăvit pe Jeanna d'Albret mama sea şi suverana nóstră.

— Trăéscă regele de Navarra strigară ceĭ trĭ tinerĭ.

— Trăéscă regele Franciei, respunse Noë.

— Cel alt, adăogă el, cel alt tênĕr om care asculta aceste cuvinte ale princiuluĭ, eram eŭ...

Si atuncĭ, domnilor, 'mĭ am adus aminte de d-vóstră, şi 'mĭ am ḑis, déca patru gentilhomĭ, patru bearnesĭ, patru gascoñĭ braviĭ ca Roland, nobilĭ ca regele, ar ridica într'uă ḑi mâna şi ar jura, nu a da Navarra Franciei, dér Francia Navareĭ, atuncĭ însuşĭ D-ḑeŭ ar comite nă crimă de aĭ împedica de la acéstă acţiune.

Ceĭ treĭ tinerĭ se sculară într'un mod spontaneŭ şi ridicară mâna. In acest moment uşa se deschise şi Pandrille ecuyerul apăru.

— Ah! monseigneure, ḑisse el, ce nenorocire, am venit prea repede şi vinul s'a vĕrsat pe drum.

— Domnilor, ḑisse Hector rîḑênd, D-ḑeŭ e pentru noĭ căcĭ el a dat spirit valetuluĭ meŭ.

II.

Tot în acea ḑi când ceĭ patru valeţĭ din Gasconia făcéŭ între eĭ un pact mysterios. şi aprópe cam la acea oră, la treĭ sute cinci-ḑecĭ leghe de distanţă, un cavaler făcea sĕ sune pinteniĭ sĕĭ pe pavagiul oraşiuluĭ Nancy, oraş ducal al princilor lorraineĭ.

El era acoperit de uă mare manta a căreĭ glugă 'ĭ ascundea pe jumĕtate figura, pe când uă pălărie fără pene, era trasă pe frunte.

Acest cavaler, dupe ce a trecut cu repeḑiciune maĭ multe strade frequentate, căcĭ murgul seŗeĭ nu sunase încă, se înfundă într'uă stradelă deşértă care printr'un povîrniş repede, se scoborâ pênĕ la malul prăpăstios al Meurtheĭ.

El părea gânditor şi când ajunse la estremitatea stradeleĭ. unde se întreba décă trebue sĕ apuce la drépta séŭ la stânga, murmură:

— La Dracu, indicaţiunile nu sunt date precise.

Un vechiŭ felinar lumina mijlocul stradeleĭ.

Cavalerul se îndreptă spre acea lumină înduioşósă. se opri de desubtul eĭ şi scóse din sîn un mic rulou de pergament şi citi cu jumĕtate voce liniile următóre:

„Décă comtele Eric de Crévecoeur, *iubesce încă* va veni astă-séră pe la orele nouĕ pe malul Meurtheĭ descinḑênd din strada care pórtă numele de Saint-Paul.„

— M'am scoborât pe mal şi nu am vĕḑut pe nimenĭ, 'şĭ ḑisse cavalerul. Ce e de făcut? Pre viaţa mea, am sĕ mĕ aşez în faciа stradeĭ, şi voiŭ privi apa cum curge. Asta cred că e maĭ sigur. Persóna care 'mĭ scrie şi pe care nu o cunosc nicĭ din Eva nicĭ din Adam, e póte înapoĭ cu orele.

Vorbind ast-fel cavalerul merse şi se aşeḑă la intrarea stradelor Saint-Paul şi remase nemiscat.

Cu tóte acestea ea maĭ făcu cu jumĕtate vocea, reflecţiunile următóre:

— Cine dracu a putut pătrunde secretul meŭ? Da, *iubesc încă*, da, am eternu, dér objectul acestuĭ amor este prea departe de mine pentru ca sĕ maĭ pot spera la ceva.. Ce vroesce cu mine? Cine 'mĭ a strecurat în diminéţa asta, acest bilet mysterios?

Tênĕrul om, căcĭ era tênĕrul comte Eric de Crévecoer privea în drépta şi în stânga şi căuta a sonda întunericul uneĭ nopţĭ frumóse.

Tot d'odată el auḑi un uşor sgomot, şi întorcêndu-se vĕḑu uă umbră care scobora stradela Saint-Paul.
Era uă femeiă.

Uă femeiă îmbrăcătă în negru şi cu figura acoperită de un vual.

— Comte? ḑisse ea încet.

Acéstă voce era necunoscută cavaleruluĭ.

— Ce mĕ vreĭ? rĕspunse el.

— Estĭ d-tea comtele Eric de Crevecoeur?

— Da.

— Aĭ primit un bilet?

— Da.

— Eŭ sunt care vĕ asceptam.

— Ah!

Si comtele se încercă sĕ vĕḑă décă femeia era tênĕră séŭ bĕtrână, dér voalul care ascundea trăsurile sélle era des şi nóptea era întunecósă.

— Comte, ḑisse încă necunoscuta, aşĭ vrea sĕ 'ţĭ vorbesc fără ca sĕ ne audă nimenĭ.

— Sunt şi eŭ de ideia d-télle.

— Atuncĭ vin'o pe malul apeĭ... colo...

Femeia vualată trecu înnaintea luĭ şi se îndrepta spre cel din urmă mal al prăpăstieĭ.

Apoĭ aruncă uă privire împrejurul eĭ.

— Suntem singurĭ, ḑisse ea.

Comtele o urmase.

Atuncĭ femeia voalată reluă:

— Estĭ comtele Eric de Crévecoeur, descendintele direct al valinteluĭ Crévecoeur, care fu braciul drept al ducelui de Bourgonia Carol cel teribil.

— Da, dómnă, el era strămoşul meŭ.

— Estĭ tênĕr, frumos şi brav.

— Tênĕr da; frumos, nu sciŭ, dér brav sunt!

— Estĭ unul din ceĭ maĭ bogaţĭ seignenrĭ aĭ Lorainei.

— Aşa se ḑice.

— Si cu tóte acestea frumósele dame din Nancy şi gentilhomiĭ de la curtea ducelui, stăpânul nostru, pretind că nu este nicĭ un cacaler maĭ trist şi posomorît cu d-ta.

— Eŭ sunt în tot d'auna cam serios.

— Fruntea d-téle e palidă un cerc ce funingimea vĕ încongióră ochiĭ, şi se ḑice că vĕ róde un rĕŭ necunoscut.

— Póte sĕ fiĭ bolnav.

— Nu, vĕ e anima sdrobită.

Cavalerul tresări.

Necunoscuta urmà:

— Comte Eric Crévecoeur, estĭ prada unuĭ fatal şi violent amor.

— De unde sciĭ d-tea? o întrerupse cu repeḑiciune cavalerul.

— O sciŭ.

El începu sĕ rîdă cu hohot.

— V'aşĭ ruga déca se póte, sĕ 'mĭ spuneţĭ care este femeia care m'a făcut sclavul sĕŭ.

— Ah! creḑĭ că nu o cunosc?

Si femeia voalată 'şĭ apropia buzele de urechea comteluĭ şi lăsă sĕ scóţă un nume.

Eric scóse un strigăt:

— Tacĭ! ḑisse el.

— Nu, ḑisse femeia voalată, mĕ veĭ asculta.

— Ce vroescĭ?

Vroesc sĕ 'ţĭ narez însuşĭ propria d-télle istorie.

— La ce bun?

— Veĭ vedea.

Aceĭ carĭ posed secretele nóstre, aŭ tot d'auna uă teribilă autoritate asupra nóstră, comtele se simţi dominat prin accentul necunoscuteĭ. El 'şĭ aplecă capul şĭ ḑisse:

— Fie, vorbesce, te ascult.

— Comte de Crévecouer, reluă necunoscuta, aĭ intrat într'uă séră în vechia biserică a căreĭ distanţă domină verĭ uă auoĕ leghe depărtare de Nancy.

— Mĕ duc regulat la biserică.

Era într'uă séră de érnă; nóptea era întunecósă şi interiorul templuluĭ era deşert.

Era ora când preoţiĭ încetaŭ cântul lor, când evlavioşiĭ se retrăgeaŭ în locuinţele lor, în fine ora când D-ḑeŭ remâne singur în tabernaculul sĕŭ.

— Apoĭ?

— Aĭ îngenuchiat pe dale, aĭ aplecat fruntea d-télle de tênĕr, cu umilinţa unuĭ bĕtrân care vede apropiindu-se eternitatea şi se teme de a apăra înaintea luĭ D-ḑeŭ apoĭ aĭ murmurat încet acéstă rugăciuue:

Dumneḑeule! tu care escĭ atât de putinte, dă'mĭ puterea de a renunciua la nenorocitul amor ce mĕ róde, căcĭ sciĭ, iubesc...

Atuncĭ aĭ pronunciat un nume — şi cât de slabă a fost vocea d-télle, ea a găsit un ecoŭ.

— Ah! ḑisse comtele Eric aruncând uă privire pătrunḑătóre femeeĭ voalate, cine escĭ pentru a sci atâtea lucrurĭ

— Pucin sĕ 'ţĭ pese! Ascultă-mĕ.

— Vorbesce.

Acest nume a ajuns pênĕ la uă femmee care, de assemenea îngenuchiată. se ţinea nemiscată dupe un stâlp.

— D-ta erai?

— Nu.

— Dér cine, atunci?

— Comte, ḑisse femeia voalată, ești un soldat brav, ai fost vĕḑut surîḑênd în mijlocul lupteĭ, ai fost vĕḑut jucându-te cu mórtea, dér cine scie déca veĭ auḑi cu sânge rece și fără a păli ceia ce 'ți voiŭ spune?

Eric de Crévecoeur simți câte-va picăturĭ de năduséla curgêndu'ĭ pe frunte.

— Sciĭ cine era acea femeiă?

— Dér vorbesce! strigă comtele cu impaciență.

— Era *EA.*

— Ea! ea! ea!!! murmură comtele înspăimêntat..

Necunoscuta urmă:

— Din momentul când *ea* știa că o iubescĭ, ea 'și a închipuit că o veĭ servi și că 'ĭ veĭ fi devotat cu corpul și cu anima, déca avea trebuință de d-ta.

— Ah! murmură Eric de Crévecoeur, déca ea 'mĭ ar cere sângele pênĕ la cea din urmă picătură...

— Cine scie?

— Déca ea 'mĭ ar ḑice: Morĭ pentru mine, și espirând m'aĭ vedea surîḑênd..

— Sĕrmane comte! murmură femeia voalată, cât o iubescĭ, D-ḑeul meŭ!

Tot de uă dată Eric de Crévecoeur se scutură ca de un vis și întrebă din noŭ:

— Dér cine escĭ d-ta, ḑisse el, d-ta care viĭ ĕ 'mĭ spuĭ totul?

— Sunt trimésă de *ea.*

— Cerule!

Necunoscuta vĕḑu pe comtele cletenându-se ca lovit de trăsnet.

— Curagiŭ, comte, curagiŭ! ḑisse ea.

— Pentru-ce?

— Ea a comptat pe d-ta.

— Sunt gata. Ce trebue sĕ fac ?

— Urmédă-mĕ.

Necunoscuta înnaintă urmată de comtele.

Ea urmă ţĕrmul Meurthei în timp de ḑece minute, pênĕ ce întêlni un pod.

Acolo se popri şi ḑisse însocitorului eĭ :

— Cunoscĭ pădurea Verde ?

— Da, de sigur, acea ce încongiură Burg-du-Diable un vechiŭ castel ruinat şi fermecat dupe cum se ḑice :

— Escĭ superstiţios ?

— Nu.

— Atuncĭ nu te temĭ nicĭ de spirite nicĭ de fantome ?

— Sunt creştin, şi religiunea mea mĕ popreşce de a da lor credămênt.

— Creştin şi catolic, nu e aşa ?

— Urăsc pe huguenoţĭ.

— Bine. Aĭ umblat prin pădurea Verde ?

— Ea e fórte întinsă, dér cum unul din manoirele melle e fórte aprópe de dênsa, am umblat adesea dupe mistreţĭ, şi astfel cunosc tóte potecile şi colţurile.

— Aşa der nu aĭ nicĭ uă trebuinţă de lumina lunei pentru a trece Valea-Feelor, acel loc sĕlbatec ce ḑuce la piciorul vechiului Burg ?

— Voiŭ numĕra la trebuinţă petrele şi copacĭĭ.

— Ascultă dér, comte Eric de Crévecoeur. Nouĕ ore aŭ sunat la palatul ducal Trebue ca sĕ fiĭ la mediul nopţeĭ în ruinele vechiului Burg.

— Voiŭ fi. Ce trebue sĕ fac ?

— Nimic... Sĕ ascepţĭ...

— Acésta e tot ce aĭ a 'mĭ ordona d-ta, pe care ea te trimete ? întrebă cu umilinţă comtele Eric de Crevecoeur.

— Celle alte instrucţiunĭ le veĭ privi în ruinĭ.

— Voiŭ înşela cel maĭ bun cal al meŭ.

— Nu e trebuinţă.

— Pentru-ce ?

— Ecă, scobóră-te sub pod, veĭ găsi uă barcă. Sci sĕ umbli cu lopeţille ?

— Da.

— Intr'uă oră veĭ urma apa pênĕ la locul unde începe pădurea Verde. Veĭ intra prin partea ce se numesce *furca pădureĭ*.

— Sciŭ.

— Si veĭ găsi un cal înşelat. dio.

Si necunoscuta, fără a 'şĭ ridica vĕlul, făcu un gest cu mâna şi se depărtă

Comtele Eric Crévecoeur descinse sub pod, sări în barcă, tăie funia cu pumnalul, şi se depărtă.

Meurthe e adâncă şi repede.

Barca aluneca cu uşurinţă, şi într'uă oră ajunse la *pădurea Verde* la pucină distanţă ce necunoscuta 'ĭ designase sub numele de *furca pădureĭ*.

Comtele sări cu uşurinţă pe pământ, şi când se pregăti de a dispărea, 'ĭ se păru că aude sgomotul regulat al unor lopeţĭ.

Nóptea era întunecósă ; şi comtele se popri pentru a asculta.

Dér sgomotul lopeţilor încetă ca prin farmec.

— M am încelat 'şi ţisse el.

Si el intră în pădure îndreptându-se spre uă livadă, unde fără îndoială trebuia sĕ fie calul despre care 'ĭ se vorbisse.

— Tot de uă dată el auţi un sgomot de paşĭ, cum auţisse şi pe acella al lopeţilor.

— Drace! murmură el, óre sunt urmărit?

El puse mâna pe spadă şi urmă de a înnainta.

Paşiĭ se apropiară.

— Vine cine-va spre întêmpinarea mea? 'şĭ maĭ adăogă el.

In acelaşĭ timp nechezatul unuĭ cal 'l făcu sĕ tresară.

Comtele se întreptă spre el.

Paşiĭ se apropiaŭ şi făcea ca foile uscate să facă sgomot sub greutatea lor

Tot de uă dată comtele zări un om care ca şi dênsul mergea drept spre calul ce nechezase şi care era legat de un arbore.

El iuţi paşiĭ şi ajunse tocmaĭ în momeutul când noul personagiŭ voia să pună mâna pe căpăstru.

— Indărăt, bădărane! strigă el, acest cal este al meŭ.

— Indărăt tu! răspunse necunoscutul, şi a fiă că sunt gentilhome.

— Eĭ bine, în acest cas, gentilhomul meŭ, ḑisse comtele cu un ton maĭ potolit, lasă-mĕ să 'ţĭ spun că te înceliĭ gróznic; acest cal 'mĭ e mie destinat.

— Tot atât de adevĕrat cât şi sunt gentilhome de Luxembourg şi că mĕ numesc sir d'Arnembourg, 'ţĭ jur gentilhomul meŭ că aĭ greşit.

— Mĕ értă! mesire. Viŭ de la Nancy in barcă cu siguranţa de a găsi un cal în livada de la furca pădureĭ.

— Eŭ viŭ de la castelul meŭ d'Arnembourg, situat la cinciĭ-spre-ḑece leghiĭ de aci; convins fiind că voiŭ gasi un cal în aceiaşĭ livadă.

— Atuncĭ, d-le, ḑisse comtele Eric de Crévecoeur, nu vĕd de cât un mijloc de a sfârşi disputa.

— Tocmaĭ vroiam eŭ s'o propun, respunse Luxbourgesul.

Si ceĭ duoĭ tinerĭ lepădându'şĭ mantalele, scóseră spadele din técă.

III.

Deja spadele eraŭ afară din técă şi ceĭ duoĭ tinerĭ le încrucişară, când se auḑi un al duoilea necheḑat...

Dér lucru straniŭ! acel necheḑat venea din fundul pă-

durerĭ, şi calul pentru care cei duoĭ tinerĭ se disputaŭ era lângă dênşiĭ.

Aşa dér maĭ era un al duoilea cal. Amênduoĭ retraseră spada şi comtele privi pe însocitorul sĕŭ:

— Noĭ suntem nebnnĭ, ḑisse el. Este câte un cal pentru fie-care din noĭ.

— Acésta e şi părerea mea, ḑisse sirele d'Arnembourg.

Cum nechezatele urmaŭ, comtele se îndreptă spre locul de unde plecaŭ, şi în adevĕr, el găsi un a duoilea cal.

— Pe credinţa mea, acesta e negru, cel-alt e alb, amênduoĭ sunt înşelaţĭ; care e pentru d-ta, care e pentru mine? eŭ unul nu sciŭ.

— Nicĭ eŭ.

— Ce sĕ facem?

—Dér, ḑisse sirele d'Arnembourg, alege...

— Dupĕ d-ta...

— Oh! pucin 'mĭ pasă! numaĭ ca acela ce 'mĭ se va cuveni sĕ mĕ pótă duce la ruinele Bury du Diable.

— Aud? făcu comtele.

— Merg, repetă sirele d'Armenbourg, la ruinele Burg.

— Si eŭ asemenea.

— Aud?

— Si cu tóte că era nópte, cei duoĭ adversarĭ se priviră din noŭ.

— Cu tóte acestea, d-le, ḑisse comtele, castelul nu e e locuit, 'mĭ pare.

— El va fi astă-séră locuit, pentru-că sunt aşceptat.

— Si eŭ asemenea, repetă comtele de Crévecoeur.

— Ah! d-le, écă dupĕ mine, un lucru ce începe a 'mĭ părea straniŭ.

— Cum acésta?

— D-ta aĭ sosit în luntre, eŭ asemenea; un cal te aşceptă, eŭ găsesc un altul. Ce însemnéḑa acésta?

— Că mergem la acelaşĭ, écă tot.

— Si 'mĭ pare că pentru acelaş scop.

— Nu sciŭ.

— Aud?

— Ah! déca escĭ asceptat în ruinele vechiuluĭ Burg, este pentru-că aĭ afacerĭ...

— Sĕ póte.

— Si eŭ asemenea, pentru-că sunt asceptat ca şi d-ta

— Si asta se póte.

— Aşa dér am dreptul... de a te întreba...

— Ceia ce merg a face?

— Drace!

— Nu sciŭ nimic.

— Nicĭ eŭ.

Un moment de tăcere între ceĭ duoĭ tinerĭ urmă. In fine sirele d'Arnembourg reluă:

— Cu tóte acestea, d-le, pot sĕ vĕ spun un lucru care va aţâţă curiositatea d-télle déca cel pucin nu o va satisface.

— Sunt gata de a asculta.

— Am spus'o, sunt gentilhome de Luxemburg, şi sunt căpitan al monseigneuruluĭ duce de Lorraina, pe care D-ḑeŭ sĕ 'l păḑescă!

— Eŭ sunt asemenea la serviciul luĭ, observă sirele de Crévecoeur.

— Fiind căpitan, urmă ducele d'Arnembourg, am ţinut multă vreme garnisonă în bunul sĕŭ oraşiŭ Metz.

— Ca şi mine.

Pe când mĕ aflam acolo, am fost coprins de un amor violent pentru uă femeiă, ce pentru nisce resóne ce nu 'ţĭ pot da, era atâţ de departe de mine ca sórele de lună.

— Acésta e asemenea istorieĭ melle.

Sirele d'Arnemburg urmă:

— 'Mĭ înmormêntasem acel amor în cea maĭ profundă parte a animeĭ melle, când erĭ diminéţă primiĭ un singular bilet.

Acest bilet conţinea: „Iubescĭ.„ Aci era numele femeeĭ

de care 'ţĭ vorbesc: «şi, acéstă damă a aflat de amorul d-télle...,,

— Ertă-mĕ! gentilhomul meŭ, întrerupse comtele de Crévecoeur, cum s'a putut ca acea damă se aibă cunoscinţă de amorul d-télle, pentru că 'l aĭ înmormêntat în cea maĭ adâncă parte a animeĭ d-télle.

— Oh! într'un fel straniŭ.

— Sĕ vedem!

— Într'uă séră, de atuncĭ sunt cate-va lunĭ, intraiŭ într'uă biserică. Biserica era deşértă... cel pucin ast-fel creduiŭ eŭ.

— Si, ḑisse cu bruscheţă comtele Eric de Crévecoeur îngenuchiat pe pietre, aĭ cerut fără înduoélă luĭ D-ḑeŭ sĕ te vindice de fatalul amor ce te rodea.

— In tocmaĭ.

— Si acea damă pe care o iubeaĭ era dupĕ un stâlp şi ea a auḑit totul?

— Drace! esclamă sirele dArnembourg, cine 'ţĭ a spus?

— Nimenĭ.

— Atuncĭ cum?

— Istoria d-télle e şi a mea.

— Dicĭ că?... făcu gentilhomul Luxemburgului.

— D-le, ḑisse cu răcélă comtele Eric de Crévecouer, déca voescĭ 'ţĭ voiŭ spune numele aceleĭ femeĭ.

Ce spuĭ?

— Imĭ daĭ paroia.

— Eĭ bine! sĕ vedem!

— Ea se numesce...

Si comtele se aplecă la urechia sireluĭ d'Arnemburg. ce tresări şi sfârşi prin a scóte un ţipĕt.

Dupe acésta ceĭ duoĭ junĭ făcură fie-care câte un pas înnapoĭ.

— D-le, ḑisse comtele, cred că suntem rivalĭ.

— Acésta e şi părerea mea.

— Aşa dér ne vom bate.

— Ah! mĕ értă...

— Si ne vom bate la mórte!

— D-le, ḑisse cu răcélă sirele d'Arnemburg, nu 'mĭ veĭ face ruşinea de a crede că m'am dat verĭ uă dată în lăturĭ de la uă lovitură de spadă.

— Aşa cred cel pucin.

— Cu tóte acestea, găsesc propunerea d-télle de luptă nefundată.

— Cum! d-le, exclamă comtele, eram sĕ ne batem pentru un cal şi d-ta găsescĭ că uă femeie nu e demnă?

— Nu ḑic acésta.

— Atuncĭ... explică-te.

— Pentru că acea femeie de care vorbim sĕ ne dea uă asemenea întâlnire, 'ĭ ar trebui un motiv serios.

Comtele tresări din nou.

— Ai póte dreptate. ḑisse el.

— Si déca acea femeie ne-a creḑut pe amênduoĭ destul de devotaţĭ, îndestul de serioşĭ pentru a ne înţelege şi a o servi în comun...

— Drace! strigă comtele repuindu'şĭ spada în técă, sciĭ d-le că aĭ dreptate.

— Ah! creḑĭ?

— Si în loc de a ne bate, maĭ bine sĕ mergem în companie pênĕ la ruinele Burg.

— Acésta e părerea mea.

— Acolo vom afla ceia ce se ascéptă de la noĭ.

— Aide! ḑisse sirele d'Arnembourg, alege'ţĭ calul.

— Eŭ iaŭ pe cel negru.

— Bun! ḑisse Luxemburgesul.

Si punênd piciorul în scară, el sări pe calul cel alb.

— Sciĭ bine drumul? întrebă comtele Eric.

— Eŭ? nicĭ de cum. Dér 'mĭ s'a spus în biletul ce am priimit, că se mĕ încred pe calul meŭ.

— El va sci drumul în locul d-télle?

— Intocmaĭ.

— Nu e de trebuinţă d-le.

— Pentru-ce?

— Pentru-că te voiŭ conduce eŭ.

— Atunci bine. Pe drum!

Si comtele Eric plecând înnainte se îndreptă spre Valea 'Feelor.

Amênduoĭ păstrară mult timp tăcerea, absorbiţi fiind în cugetările lor.

Amênduoĭ 'şĭ făcură pe rând aceiaşĭ cugetare.

— Femeia ce iubém, nu ne iubesce, fără înduoélă, pentru-că suntem doĭ şi pentru-că la ambiĭ ne dă aceiaşĭ întêlnire. Dér ea are trebuinţă de spada nóstră, şi ea ne a promis de a o iubi în schimbul servicielor ce ascéptă de la noĭ.

Si amênduoĭ maĭ fură coprinşĭ de uă rea cugetare, şi fie-care 'şĭ ţisse:

— Cine scie! déca eram singur spre a o iubi, singur spre a o servi, póte...

Si eĭ se căiră pe rând că 'şĭ repusese spadele în técă.

Dér cum sosiră la Valea-Feelor, eĭ auţiră galopul unuĭ cal, si în acelaşĭ timp resunând în limba germană uă înjurare.

— Oh! oh! ţisse sirele Leo d'Arnembour, ce póte fi acésta? se ţice că pădurea Verde e locuită de spirite. Ore din întêmplare unul din eĭ ar servi de cal luĭ Satan?

Comtele ridică din umeriĭ.

— E veriĭ unul ce 'şĭ a perdut calea, ce s'a rătăcit, ţisse el.

Galopul caluluĭ se apropia şi tot de uă dată, un cavaler apăru şi se popri de uă dată găsindu-se în presenţa a duoĭ gentilhomiĭ.

Nóptea devenise luminată prin lumina luneĭ.

— Mĕ rog, d-lor, strigă cavalerul, sunteţĭ de prin vecinătate, fără îndoială?

— Da, respunse Eric.

— Si cred că veţĭ avea bunăratea de a mĕ îndrepta.

— Cu plăcere, messire, unde mergĭ?

— La ruinele Burg du Diable.

Eric şi Leo scóseră un strigăt.

— Aud? făcu cel d'întêiŭ.

— Cum aĭ ḑis? întrebă cel d'al duoilea.

— Merg la ruinele Burg du Diable, repetă cavalerul.

— Si noĭ asemenea.

— Adevĕrat, făcu el la rêndul sĕŭ.

— Suntem asceptaţĭ la mediul-nopţeĭ.

— Acésta e ora ce 'mĭ s'a hotărât şi mie.

— — Pe credinţa mea, cavalnre, ḑisse atuncĭ Eric de Crévecoeur, déca e aşa, cred că nu veĭ face nicĭ uă opunere de a ne spune de unde viĭ.

— De la Saarbruck, al căruĭ senior sunt, fiind vasal al ducelui de Lorraina, pe care D-ḑeŭ sĕ 'l ajute!

— Ah! viĭ de la Saarbruck?

— Dupĕ îndemnarea unuĭ bilet mysterios ce am găsit tinţit cu un pumnal pe uşa castelului meŭ.

— Si.. acel bilet?

— Acel bilet mĕ îndemna de a mĕ afla astă-ḑĭ chiar la meḑiul-nopţeĭ lu ruinele vechiului Burg.

Comtele Eric privi pe Leo d'Arnembourg.

— Eŭ mĕ prind, ḑisse el, că acel bilet începea ast-fel: ..*Déca maĭ iubescĭ încă*"

Castelanul de Saarbruck scóse un strigăt:

— Cum ştiţĭ?

— Eĭ! ḑisse comtele de Crévecoeur, eŭ mĕ prind că iubescĭ pe uă damă mare.

— Este adevĕrat.

— Uă damă ce e tot atât de departe ue d-ta ca şi de noĭ...

— Dér...?

— Mĕ numesc comtele Eric de Crévecouer.

Germanul se înclină.

— Sunt sîrele castelan de Saarbruck şi mĕ numesc Conrad.

— Si d-ta iubescĭ uă femeiă al căruĭ nume voesc a vĭ'l spune.

— Oh! te popresc.

— Ce spuĭ!

Si comtele se aplecă la urechia luĭ Conrad, baron de Saarbruck, şi murmură încet un nume.

— Ah! exclamă Conrad, aĭ spus adevĕrul. Dér cine 'ţĭ aŭ putut descoperi secretul meŭ?

— Nimenĭ. Secretul d-téle e al nostru. Noĭ iubém de asemenea pe acea femeiă.

Conrad puse mâna pe spadă.

Leo începu a rîde.

— Aide! ḑisse el. Déca *ea* 'ĭ strânge pe toţĭ aceia ce o iubesce, este că are trebuinţă de spadele lor.

— Aĭ dreptate, murmură Conrad, ce 'şĭ repuse spada în téca.

— Mĕ prind, reluă comtele Eric, că eraĭ convins ca şi noĭ că *ea* nu avea cunoştinţă de amorul d-télle.

— Este adevĕrat.

— Cum a aflat ea?

— Am scăpat'o într'uă vênĕtóre de urmăririle unuĭ mistreţ.

— Ah!

— Si secretul 'mĭ a fost descoperit.

— Eĭ bine! francamente, ḑisse Leo rîḑênd, 'mĭ place maĭ mult acésta.

— Pentru-ce?

— Pentru-că acésta variaḑă pucin. Comtele şi eŭ ne am destăinuit amorul în acelaşĭ fel.

— Adevĕrat?

— Si pre viaţa mea! ḑisse comtele Eric, d-tea eştĭ mult maĭ semeţ de cât mine.

Germanul respunse cu flegmă:

— Eŭ sunt tot d'auna îndrăsneţ când beaŭ.

— Aĭ băut în acea ḑi?

— Da, şi un fel de vin de Rhin.

—Tot vorbind ast-fel, ceĭ treĭ tinerĭ continuaŭ a merge călărĭ şi a se îndrepta spre colina al căruĭ vêrf susţinea ruinele vechiuluĭ Burg.

Le trebui uă oră pentru a străbate distanţa care 'ĭ separa de manoirul ruinat. In ă nu sunase meḑiul-nopţeĭ când eĭ trecură cel d'âmtêiŭ mur.

— In mijlocul acestor murĭ dărâmaţĭ, un singur turn rĕmăsese în picióre.

Eric de Crévecoeur, care mergea înnainte, 'şĭ îndreptă calul spre acel turn, şi când fuse aprópe se întórse spre companionĭ sĕĭ şi strigă:

— Pe cornul sataneĭ, seiuneurĭ meĭ, iată un al patrulea.

IV.

Pentru ce comtele Eric de Crévecoeur spusĕse acest cuvênt?

Pentru că în interiorul turnuluĭ, care era imens şi al căruĭ profund lăsa sĕ se védă bolta ceréscă plină cu stele, era un mare foc aprins din mărăcinĭ.

Inaintea aceluĭ foc sta jos un tênĕr om care putea sĕ aibă duoĕ-ḑerĭ şi cinciĭ anĭ.

La sgomotul ce făcu calul luĭ Eric de Crévecoeur, tênĕrul om tresări, se sculă în sus şi vĕḑênd un necunoscut aduse mâna la mânerul spadeĭ selle.

Dér Eric nu ţinu comt de mişcarea luĭ; el împinse calul înnainte, şi intră în turn fără se părăséscă şéua.

— Cine estĭ d-tea? întrebă tênĕrul om.

— Mĕ numesc comtele de Crévecoeur, ḑisse Eric.

Si cum ceĭ alţĭ duoĭ companionĭ, 'l urmaseră şi pătrunseră asemenea în turn, tênĕrul om înspăimêntat strigă:

— Cine sunteţĭ d-vóstră, şi ce voiţĭ sĕ faceţĭ aci?

— Avem ŭă întêlnire la meḑiul-nopţeĭ.

— La meḑiul-nopţeĭ!

— Ca şi d-tea, fără îndoială.

— Este adevĕrat.

— Mesire, reluă Eric, am avut onórea de a vĕ spune că mĕ numesc Eric, comte de Crévecoeur.

Tênĕrul om se înclină.

— Domnul pe care 'l vedeţĭ, urmă comtele, se numesce Leo d'Arnembourg.

Tênĕrul om salută din noŭ.

— Si domnul, adăogă comtele. este baronul Conrad de Saarbruck.

— Domnilor, la rêndul meŭ, respunse tênĕrul om, sunt gentilhom burgesan, si mĕ numesc Gaston de Lux.

— Iată! ḑisse comtele, aţĭ fost pagiul ducelŭĭ Henric de Guise.

— Pênĕ acum cincĭ anĭ.

— Si vi s'a dat ŭă întêlnire?

— Da, prin un bilet ce 'mĭ a parvenit la Dijon unde am tras la hotelul celor *Treĭ Regĭ*.

— Bun! ḑisse Eric, pariez că e cestiune de amor.

Gaston tresări.

— Ce vĕ importă!

Tot schimbând aceste esplicaţiunĭ; ceĭ treĭ noĭ veniţĭ descălecară şi 'şĭ legară caiĭ la un arbore care era în mijlocul ruineĭ, şi veniră sĕ se înşirue împrejurul focŭlŭĭ.

— Ah! seigneure Gaston de Lux, ḑisse comtele Eric cu un aer batjocoritor, ne întrebĭ ce ne importă?

— Fără îndoială.

— Eĭ bine! pentru că 'ţĭ posedăm tóte secretele.

— Nu am de cât unul rĕspunse gentilhomul, şi e atât de ascuns în anima mea, în cât nicĭ D ḑeŭ nu 'l cunósce.

— Dér *ea*?

— Care ea? întrebă Gaston, care făcu uă săltătură pe rădăcina arboreluĭ care 'ĭ servea de scaun.

— Ea de! femeia pe care o iubescĭ... şi pe care o iubim toţĭ.

— D-vóstră! d-vóstră! esclamă gentilhomul.

— Noĭ, respunse cu rĕcélă comtele.

— Iubesc şi eŭ femeia care o iubescĭ d-tea şi déca voescĭ pot sĕ 'ţĭ spun numele.

— Este nefositor, ḑisse tot d'odată uă voce care apăru la intrarea turnuluĭ.

Uă voce dulce şi fragetă, uă voce a uneĭ tinere fete.

La acéstă voce ceĭ patru tinerĭ ómenĭ se sculară cu precipitare şi remaseră în fine nemişcaţĭ cu capetele góle şi coprinşĭ de admiraţiune şi respect.

Acea femeie care se oprise un moment, la intrarea turnuluĭ, înaintă atuncĭ pênĕ îndreptul foculuĭ ale căruĭ reflecte roşiatice o acoperea de lumină.

Acéstă femeiă care 'şĭ dedese pe spate capişonul de la mantaua sea spaniolă, era uă frumosă şi suavă tênĕră fétă cu părul auriŭ şi cu ochiĭ albaştriĭ.

Svelta şi delicată în statură, ea avea privirea strălucitóre şi sub acea privire, ceĭ patru tinerĭ care bravase multe pericole, 'şĭ înclinară frunţile şi se simţiră dominaţĭ.

Dupe uŋ moment de tacere, acéstă tênĕră fétă se adresă în fine la Eric:

— Comte de Crévecoeur, ḑisse ea, este nefolositor de a 'mĭ pronuncia numele meŭ. Am sĕ 'l spun eŭ însumĭ. Mĕ numesc Anna de Lorraina şi sunt ducesa de Montpensier.

Si cum eĭ tăceaŭ şi remaseră aplecaţĭ sub magica sa privire, ea reluă:

— Da, étă-vĕ toţĭ, frumoşiĭ meĭ seigneurĭ, ḑisse ea

cu entusiasm, voĭ cărora v'am inspirat un violent amor. Iată-te comte Eric de Crévecoeur, d-ta care te-aĭ aruncât într'uă ḑi în valurile Rhinuluĭ pentru a 'mĭ culege cu pericolul vieţeĭ, uă flóre albastră ce iubeam, dupe malul opus al rîuluĭ.

Iatăte, sir Leo d'Arnembourg, d tea care aĭ omorât într'un câmp deschis pe un cavaler german, care cutezase sĕ insulte stindardul nobileĭ nóstre case.

Iatăte. Gaston de Lux, d-tea vechiul pagiŭ al fratelui meŭ iubit, d-tea cu care am petrecut cea maĭ crudă vêrstă a copilărieĭ:

— Si d-tea asemenea, baróne Conrad căruĭ 'ţĭ datorez viaţa mea.

Si cum toţĭ se înclinară ea adăogă:

— Seigneurĭ, câte-şĭ patru mĕ iubiţĭ.. şi déca ar fi sĕ fac uă alegere printre voĭ, oh! fără nicĭ uă îndoială că m'aşĭ opri. Sunteţĭ toţĭ bravĭ, frumoşĭ, nobilĭ de rasă şi animĭ loyale.

Nu sunt uă princesă mândră şi orgoliósă de străbunĭ meĭ, sciŭ că nisce gentîlhomĭ ca voĭ, preţueec cât nisce fiĭ de regĭ, şi déca aşĭ putea sĕ vĕ unesc pe câte-şĭ patru într'un singur corp, aşĭ pune mâna mea într'a sea.

Un entusiasm înfiotător trecu prin corpul celor patru gentîlhomĭ.

Ducesa urmă:

Neputêndu-vĕ iubi de umor, am vroit sĕ vĕ iubesc ca uă soră, am vroit sĕ vĕ reunesc şi sĕ vĕ unesc prin un jurămênt solemn, voĭ care eraţĭ necunoscuţĭ unul de altul voĭ pe care întêmplarea v'a făcut rivalĭ, am vroit sĕ vĕ fac fraţĭ... Am vroit sĕ vĕ chem sub un acelaşĭ steag, şi a vĕ face servitorĭ uneĭ aceiaşĭ cause.

Eĭ se privira mutesce.

— Seigneurĭ, urmă ducesa, vroesc sĕ fac un rege în Francia: acest rege va fi fratele meŭ Henric de Guise,

şi bărbaţiĭ în care am comtat pentru acéstă operă gigantică, sunteţi voĭ!

La aceste din urmă cuvinte, eĭ se priviră unul pe altul cu mândrie.

Ducesa urmă :

— Diua în care fratele meŭ Henric de Guise va fi încoronat ca rege al Franceĭ, veţi trage între voĭ la sorţ şi învingătorul va simţi mâna sea atinsă de aceia a Aneĭ de Lorraina, ducesă de Montpensier.

Câteşi patru întinseră mânile, înfioraţi de entusiasm, şi făcură pe un Christ pe care ducesa 'l ţinea în mână, acest jurământ solemn.

— Jurăm de a ne devota viaţa şi a vĕrsa sângele nostru până la cea din urmă picătură pentru Henric de Lorraina, ducele de Guise şi fiitorul rege al Franciei.

— La lucru dér, seigneurĭ, strigă ducesa aĭ căruĭ ochĭ albaştri scotea flăcărĭ. . . . . .

. . . . . .

V.

Sĕ revenim acum la Paris.

Intr'uă diminéţă pe la mijlocul luneĭ luĭ Augost acellaşĭ an, cârciumarul Malican cu mânicile sumese şi cu capul gol. sta în picióre pe pragul uşeĭ prăvăliei sélle.

Cârciuma era góla, şi piaţa Louvrului deşértă. Era cu tóte acestea numaĭ opt ore séra.

Cârciumarul pucin cam melancolic 'şĭ aruncă privirile în interiorul prăvălieĭ, apoĭ spre Pont-au-Change unde se vedea casele şi prăvăliele argintarilor şi a bijutierilor.

Tocmaĭ în acel moment, un cavaler trecea pe pod.

Cavalerul întorcea unghiul Port-au-Change şi urma malul drept al Seineĭ adică venea drept spre Louvru.

Acest cavaler era călare pe un fórte frumos cal şi din uă aruncatură de ochiŭ, bearnesul Malican cunoscu ce fel de rasă era.

— Pre viaţa mea, murmură el, iată un cal Tarb şi prin urmare e un gentilhom bearnes care 'mi sosesce.

— Hola ! mesire, strigă el, când cavalerul nu era de cât la duoĕ-ḑecĭ paşĭ de distanţă.

Acesta veni atuncĭ spre el, şi Malican scóse un ţipĕt de bucurie. El recunoscuse pe cavaler, şi acum 'şĭ căuta rolul sĕŭ de cârciumar pentru a 'şĭ aduce aminte că era unchiul frumóseĭ Myetteĭ, fericita socie a luĭ Noë.

Acel cavaler era Raoul. Frumosul pagiŭ pentru care anima luĭ Nancy bătuse atâta timp la Louvru.

Acum, pentru ce Raoul se urcase pe un cal Tarb?

Esplicaţiunea era că Raoul venea din Nerac şi chiar din Pau.

Indată dupĕ căsătoria sea, vechiul nostru amic Amaury de Noë a găsit cu cale sĕ se ducă pucin cu femeia sea prin Navarra. El plecase aprópe de uă lună, şi cu dênsul luase şi pe Raoul.

Dér pentru ce?

Acésta e un secret al regeluĭ Henric de Navarra, Nancy şi el. Malican însuşĭ nu scia nimic.

Tot ceia ce scia Malican era că Raoul făcuse un rĕŭ drum cu Myette şi Noë.

— He! domnul Raoul? strigă el vesel şi mirat.

— Bună ḑiua Malican.

— Sosiţĭ acum?

— Tu veḑĭ bine dupe praful ce e pe hainele melle. Am mers călare tótă nóptea.

Si Raoul descălecă.

— Dămĭ un pahar de vin, ḑisse el, căcĭ mor de sete.

— Intraţĭ, domnule Raoul.

Pagiul legă calul de un inel de fer ce era fixat afară şi intră în cârciumă.

— Veniţĭ din Navarra? întrebă Malican cu vioiciune.

— D'adreptul.

— Si aĭ vĕḑut pe Myettta?

— Am părăsit'o de opt ḑille.
— Si d. de Noë?
— Numaĭ de cincĭ,

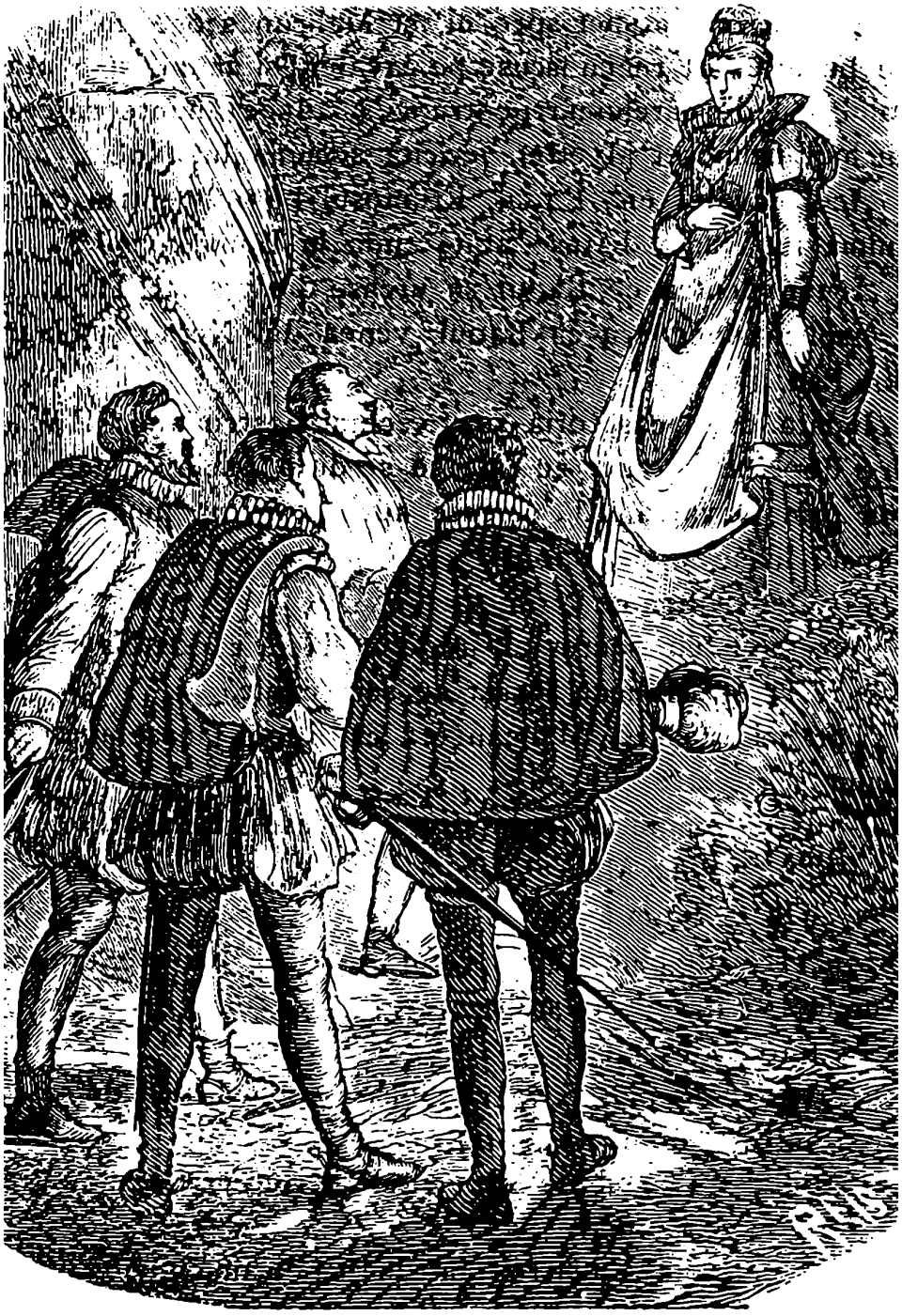

Câteşĭ patru gentilhomĭ 'şĭ descoperiră capetele.

— Cum! ḑisse Malican scandalisat, d. de Noë 'şĭ a părăsit deja femeia sea.

— Numaĭ pentru câte-va ḑille.

Malican 'şĭ încreţi sprâncenile.

— Reasigură-te, ḑisse Raoul. D. de Noë 'şĭ adoră femeia maĭ mult ca tot d'auna.

Malican respiră.

— Dér reluă pagiul, el avea a face un voyagiŭ mysterios. Am plecat din Nerac împreună, şi când am ajuns la Bordeaux ne am despărţit spre a se duce într'un loc pe care nu a vroit sĕ mĭ spună.

— Dér tu aĭ sĕ 'mĭ daĭ ceva nuvele, reluă Raoul.

— Despre ce, şi despre cine? întrebă Malican.

— Dér de tot ce se petrece la Paris.

— Da, însă mamzele Nancy póte sĕ vĕ spună maĭ mult de cât mine.

— Tu aĭ dreptate, ḑisse el, Nancy trebue sĕ scie multe lucrurĭ.

Si el eşi afară, se urcă pe cal şi se îndreptă spre Louvru.

Nancy era la feréstră, şi dupe ce s'a uitat cu curiositate la calul ce fusese ataşat la uşa luĭ Malican, ea urmărise cu privirea pe cavaler care venea spre dênsa.

Nancy nu prea avea ochiul pătrunḑĕtor ca al luĭ Malican şi al luĭ Raoul, care deja o zărise când era la feréstră, dér ea ghici dupe pulsaţiunile violente care 'ĭ sguduia anima, că acel cavaler nu putea fi altul de cât scumpul eĭ Raoul. Pagiul lovi pórta de fer a Louvruluĭ şi un soldat de gardă veni la ferestruiă şi 'l recunoscu.

— Ah! domnule Raoul, 'ĭ ḑisse el, estĭ fórte fericit, că sosescĭ ḑiua.

— Pentru-ce?

— Pentru că de când cu întórcerea d-neĭ Catherina...

— Heĭ! făcu Raoul.

Santinela urmă:

De când cu întórcerea d-neĭ Catherina, numaĭ intră niminĭ nóptea în Louvru.

— Ah! dómna Catherina s'a întors?

— Da, ḑisse santinela deschiḑênd pórta.

Raoul pătrunse în curtea Louvruluĭ descălecă, dete frîul unuĭ soldat care n'avea nimic de făcut şi se îndreptă

spre mica scară care conducea în etagiul superior al palatului, şi prin urmare în locuinţa pagilor şi a escortei.

Pe cea dintâiŭ tréptă a scărei, găssi pe Nancy.

Nancy care pălise şi roşise tot d'odată, fără altă ceremonie 'i sări la gât şi 'i ḑisse:

— Ah! Raoul, micul meŭ, cât am suferit de lipsa tea,

Si luându'l de mână, 'l trase spre ea în scara cea întortochiată.

— Urcăte iute! ḑisse ea. Astă-nópte s'a dansat la Louvru şi tótă lumea dórme.

— Ah! s'a dansat?

— Pênĕ la ḑiuă.

— Drace! murmură el.

Nancy conduse pe Raoul în camera sea şi 'l împinse spre uă laviţă, pe când ea se aşeḑă într'un mare fotoliŭ şi luă în revistă ţinuta pagiului.

— Iată-te în fine format, ḑisse ea, dér cât estĭ de murdar.

— Sunt plin de praf, scusă-mĕ, nu 'mĭ am făcut încă toaleta.

— Eĭ bine! ḑisse Nancy, aĭ făcut un bun voyagiŭ, nu e aşa?

— Escelent, dér pucin cam... trist.

— Adevĕrat?

— Da, m'am gândit la d-tea.

— Ah! făcu Nancy, m'asceptam la acest rĕspuns, de acum treĭ sĕptămânĭ.

— Sciĭ bine că te iubesc, Nancy.

Camerista dómneĭ Margareteĭ, se roşi pucin dér se lăsă a 'i se lua mâna şi a se aduce la buzele miculuĭ eĭ Raoul.

— Ah! ḑisse pagiul dupe ce trecu acest moment de efusiune, ce se maĭ scie noŭ?

— Nimic de cât că dómna Catherina pe care regele o exilase la castelul d'Amboise s'a întors.

— Cum? chiar dupe căsătoria d-neĭ Margareta.

— Tocmaĭ.

— Dér... regele.

— Regele, micul meŭ, a găsit că dómna Catherina 'ĭ e fórte necesară.

— Cum!

— Ea e care descopere comploturile huguenoţilor.

— Comploturile?

— Si chiar e unul.

— Contra cuĭ?

— Contra regeluĭ şi a siguranţeĭ regatuluĭ.

— Der când?

— Acum opt ḑille.

— Si... acest complot?

Este un óre care gentilhom numit sirele de Cotte-Hardie, care 'l a urzit.

— Ah!

— Si e dómna Catherina care, din fundul retragereĭ sélle séŭ din exilul séŭ, 'l a descoperit.

— E bizar.

— A arestat pe sirele de Cotte-Hardie; regele 'ĭ a ordonat torturĭ, şi se ḑice că călâul 'ĭ a pus ţepĭ la picióre.

— Pentru-ce?

— Ascéptă... sirele de Cotte-Hardie a fost condamnat a fi decapitat pe piaţa Greveĭ.

— Când?

— Esecuţiunea trebuia sĕ aibă loc erĭ de diminéţă.

— Si a amânato.

— Nu. Gentilhomul a evadat.

— Din Châtelet?

— Eĭ! D-ḑeul meŭ! Da.

Raoul înţelese.

— Nu plâng pe acest sire de Cotte-Hardie.

— Dér René?

— René e tot la Chatelet, şi în fie-care séră la prânḑul regeluĭ, d. de Crillon murmură:

— Pe D-ḑeul meŭ! sire, îmĭ pare că parlamentul a făcut fórte rĕŭ de a condamnat pe René, décă sentinţa nu se esecută.

— Si ce respunde regele?

— Regele aruncă uă privire sĕlbatecă şi nu îndrăsnesce se ridice ochiĭ asupra luĭ Crillon.

— Dér... regina?

Regina se uită pe furiş la Crllllon şi tace şi ea asemenea.

Nancy era sĕ maĭ urmeze a maĭ da nuvele de ale curţeĭ luĭ Raoul, dér un mic cordon care eşea din scândură şi se urca în plafond se agită şi puse în mişcare uă bucată de hârtie. Era clopotul imaginat odinióră între dómna Margareta şi cameriera sea.

— Iată! ḑisse Nancy, e ceva noŭ. Oh! oh!

VI

Nancy ḑisse luĭ Raoul:

— Rĕmâĭ aci şi ascéptă-mĕ.

— O sĕ staĭ mult?

— Nu sciŭ.

— Pot sĕ es, décă veĭ zăbovi?

— Nu.

— Pentru-ce?

Nancy avu un surîs mut.

— Pentru că îĭ ḑisse ea, am sĕ vorbesc mult cu tine, şi trebue sĕ te pun în curent de tot ce se petrece la Louvru.

— Ah!

— Pentru ca tu sĕ nu comiţĭ nicĭ uă greşélă, înţelegĭ tu?

— Înţeleg.

— Ah! Nancy, reluă pagiul, nu mĕ părăsi ast-fel.

— Regina mĕ ascéptă.

— Fără sĕ mĭ ḑicĭ...

— Raoul se înduoi.

Ea 'l ameninţă cu degetul.

— Sciŭ, ḑisse ea.

— Fara sĕ îmĭ ḑicĭ... că... îmĭ permiţĭ în tot dauna de a te iubi.

Nancy îĭ îndreptă uă privire batjococitóre şi amicală tot de uă dată.

Apoĭ ea înălţă din umerĭ şi eşi.

Raoul remase singur, şi Nancy pentru ca sĕ fie şi maĭ sigură că nu o sĕ îĭ vie fantasia de a se duce sĕ se plimbe prin grădina Louvrului, îl închise în camera sea şi puse cheia în buzunar.

Apoĭ se scoborâ.

Henric de Navarra, de când se căsătorise cu dómna Margareta de Francia, şi de când devenise rege, dupe mórtea mysteriósă a reginei Jeanna d'Albret mama sea, locuia cu femeia sea în Louvru şi ocupa apartamentul pe care îl posedase princesa maĭ înaintea căsătorieĭ.

Acest apartament se scie, era separat prin un zid subţire de acela al reginei Catherina situat în partea de desubt de camera luĭ Nancy, si de uă mysteriósă comunicaţiune cu locuinţa sireluĭ de Pibrac prin deschiḑĕtura pătrunsă prin piciorul luĭ Christ aşeḑat la căpătâiul patuluĭ Margaretei

Numaĭ în séra nunţeĭ sélle, tênĕrul rege a tras la uă parte pe căpitanul de gardă şi a 'ĭ ḑis:

— Pibrac, amicul meŭ, îţĭ aducĭ d-tea aminte de un óre-care cabinet?

— Da, Sire

— Prin care mĭ aĭ arătat pe femeia mea pentru prima óră...

— Da Sire.

— Eĭ bine, maĭ aĭ acea cheiă asupra d-télle ?

D. de Pibrac începu sĕ surîdă cu un surîs spiritual si fin care se găsesce numaĭ pe la pólele Pyrineilor pe ţĕrmurile Garonneĭ si rĕspunse :

— Majestatea Vóstră îmĭ ar face uă înjuriă déca ea ar bănui câtuşĭ de pucin că o am în buzunar, de cât de astă-ḑĭ de diminéţă.

— Ah ! ah !

Si chiar acum alergam dupe Majestatea Vóstră numaĭ pentru scopul...

Dă-mio, ḑisse el. Intre nisce ómenĭ ca noĭ, lucrurile se pot înţelege.

Si Henric puse în buzunar acea cheiă care îĭ garanta orĭ ce curiositate a d. de Pibrac.

Aşa dér în acest apartament ocupat atât de mult timp de Margareta, că Nancy intră dupe ce a închis pe Raoul în camera sea.

Margareta cu tótă ora matinală se desceptase.

Regele de Navarra era absinte. Aceste duoĕ circumstanţe înspăimântară pe Nancy care remase pe prag cu braciele încrucişate şi cu gura căscată.

— Vino, mica mea, ḑisse regina.

Nancy făcu un pas

— Si închide uşa.

Nancy se supuse şi întrebă :

— Trebue sĕ trag şi zăvorul ?

— Da.

Margareta de Francia, frumósa Margareta era palidă agitată şi Nancy încremenită strigă :

— Nu cum-va Majestatea Vóstră a făcut verĭ un vis rĕŭ ?

— Nu, dér...

— S'a certat ea cu regele sociul sĕŭ sub pretext de religiune.

— Nu, ḑisse Margareta.

— Atuncĭ...

Nancy privi pe Margareta cu familiarul respect al unuĭ vechiŭ servitor.

— Nu am vĕḑut nicĭ uă dată pe Majestatea Vóstră, sculându-se aşa de diminéţă de la căsătoria sea.

— Am dormit rĕŭ.

— Si, afară de acésta, găsesc în tot d'auna pe regele aci, când viŭ.

— Este adevĕrat.

— Si nicĭ uă dată Majestatea Vóstră nu a fost atât de palidă .. şi asa de desfigurată.

Margareta 'şĭ puse un deget pe buze:

— Sit! ḑisse ea, şi ascultă-mĕ.

Nancy se apropie şi privi pe regina cu curiositate nelinişcită.

Regele Franciеĭ a venit sĕ caute pe regele de Navarra, ḑisse Margareta cu fricĭ.

— Pentru ca sĕ mérgă la vênĕtóre?

— Nu: pentru a 'ĭ vorbi de afacerile religiuneĭ, regele Carol a lucrat tótă nóptea cu dómna Catherina.

Nancy aruncă împrejurul eĭ uă privire rătăcită şi ochiĭ sĕĭ căuta uă uşă deschisă.

Regina urmă:

— De la întórcerea reginеĭ Catherina, fratele meŭ Carol e posomorât şi de un aspect sinistru, el ne a ḑis ierĭ supând, că ar vrea ca tótă lumea din regatul sĕŭ sĕ fie catolică.

— Aşa dér, întrebă Nancy, el a chemat pe regele de Navarra?

— Crillon a venit sĕ 'l caute.

— Ah! iată ceia ce mĕ asigură, ḑisse Nancy.

— Pentru-ce?

— Pentru că Crillon va fi disgraciat înnaintea nóstră.

— Aşa creḑĭ tu?

— Si pe cât timp Crillon va fi în serviciul regelui.. totul se va prelungi. Căci sunt trei persóne pe care regina mamă le urasce.

— Care e cea d'ântêiŭ?

— D-tea, dómnă.

Regina se înfioră când audi acéstă afirmaţiune a lui Nancy.

— Eşti nebună? ţisse ea.

— Eŭ sciŭ ce ţic. Dómna Catherina urasce pe Majestatea Vóstră.

— Dér pentru ce?

— Pentru trei motive.

— Si care sunt acestea?

— Antêiŭ pentru că dómna Catherina gândindu-se la căsătoria d-télle cu regele de Navarra, avea óre-carî calcule care nu 'i a reuşit.

— Bun, apoi?

— Apoi, pentru că Majestatea Vóstră iubesce pe sociul sĕŭ.

— Acesta e un cuvênt. poi?

— Si pentru-că dómna Catherina nu értă Majestăţei Vóstre ideia ce v'aţi făcut că a otrăvit pe regina de Navarra.

— Bine, ţisse Margareta. Să vedem acum care e a duoa persónă pe care regina urasce la mórte?

— Majestatea Vóstră póte s'o ghicéscă.

— Cum!

— Este regele de Navarra.

— Aĭ dreptate. Dér a treia persónă?

— Este Crillon.

— Aidea de! eŭ sunt sigură că mama mea nu 'i a făcut astă onóre.

— Majestatea Vóstră sĕ încélă.

— Aşa crediĭ?

— Sunt sigură.

— Explică-te.

— Pentru acésta, trebue să afirm Majestăţeĭ Vóstre, că déca regina urasce, ea scie sĕ şi iubéscă.

— Eh! sunt convinsă de asta.

— Si ea iubesce asemenea treĭ persóne.

— Cunosc pe cea d'ântêiŭ, este fratele meŭ d'Alençon.

— A duoa, ḑisse Nancy este maestrul René.

— Si a treia?

— Oh! aceia, ḑisse Nancy, n'are nimic de comun cu messirele de Crillon, din contră, persóna care e maĭ mult la favórea d-neĭ Catherina e Crillon.

— Adevĕrat?

— Crillon a devenit pe lângă regele, aceia ce era odinióră Caton din Utică pe lângă senatul roman.

— Drace! murmură regina, tu sciĭ istoria romană, mica mea.

— Dupe împrejurărĭ, dómnă.

Si Nancy urmă:

— Caton din Utică ḑicea în fie-care ḑi când intra în senat:

„Mĕ gândesc că e util de a distruge Carthagena."

— Dér Crillon?

— Crillon ḑice în fie-care séră asistand la prânḑul regeluĭ: „Sunt de părere sire, că atât cât René Florentinul nu va fi sfărâmat de viŭ, siguranţa şi liniscea nu va fi restabilită."

— Aĭ dreptate, ḑisse regina, în ḑiua când Crillon va fi disgraciat, Rene va eşi din Chatelet.

— Si toţĭ vom fi perduţĭ, adăogă Nancy.

Margareta tresări.

— D-na Catherina, urmă cameriera, a eşit din Louvru ca un proscris, ea s'a reîntors triumfătóre.

— Asta e adevĕrat.

— Ea a venit plină de mânie, cu urĭ mortale, cu plăcerea ardinte de a scăpa pe René, şi cu hotărârea de a pedepsi pe toţĭ aceia ce aŭ ofensat'o.

— Sciŭ tóte acestea, ḑisse Margareta, dér credĭ tu că regele sociul meŭ, nu are nimic de temut?

— Astă-ḑĭ nu sciŭ.

— Dér mâne?

— Hum! făcu Nancy. Ecă ocasiunea de a numi Majestăţeĭ Vóstre a treia afecţiune a d-neĭ Catherina.

— Care e aceia?

— Un om ce a vroit sĕ asasineze.

Margareta tresări.

— Când?

— Sunt treĭ lunĭ.

Regina deveni palidă.

— Numele sĕŭ?

Nancy, murmură încet:

— El se numesce Henric.

— Tacĭ!

Si Nancy aruncă uă privire speriată împrejurul eĭ.

La acéstă privire Nancy respunse cu un surîs.

— Regele nu e aci, ḑisse ea.

— Dér, reluă Margareta, escĭ nebună?

— Nu, d-nă.

— Regina urasce pe ducele.

— Ea 'l ura, cel pucin.

— Si... acum?

— Acum ea 'l iubesce.

— Este cu neputinţă! strigă Margareta uimită.

— Cu neputinţă şi adevĕrat, ḑisse Nancy.

— Si cameriera pe care o vedem fórte tare în strebaterile politice, urmă:

— Regina Catherina nu ura pe ducele Henric de Guise ce e un princiŭ încântător, plin de bravură, catolic escelent, inamic mortal al huguenoţilor şi maĭ mult âncă, frate al cardinaluluĭ de Lorraina, pentru care Majestatea Vóstră o scie... ea a dovedit multă amicie.

— Bine, ḑisse Margareta; pe cine ura ea dér?

— Pe favoritul princesei Margareta,' îndrăsni de a murmura Nancy, — care aspira a fi sociul ei, adică cumnat al regelui Francier, şi care ar fi devenit cel dintêiŭ glas funebru al monarchiei.

— Apoi?

— Majestatea Vóstră devenită regină de Navarra, d-na Catherina nu mai urasce pe ducele de Guise.

— Ah!

— Ea 'l iubesce, din contră, şi de sigur, că la acéstă oră, ei fac un tractat de alianţă între dênşii.

— Tu escî nebună, repetă Margareta.

— Nicî de cum.

Nancy se esprima cu un accent de convincţiune care mişcă pe Margareta.

— Pe ce stabilescî tu acéstă frumósă theorie? întrebă ea pe cameristă.

— Pe un eveniment ce s'a petrecut la Louvru.

— Când?

— Aséră.

— Si tu nu 'mî aî spus nimic?

— Majestatea Vóstră era culcată.

— Eî bine! ce s'a întêmplat?

— Majestatea Sea regina Catherina a priimit visita unuî frumos cavaler.

— Cum se numesce el?

— Comtele Eric de Crévecoeur.

Si Nancy se rezemă de fotoliŭ şi luă atitudinea unuî narator ce e sigur de atenţiunea auditorilor sêi.

VII

Numele de Crévecoeur era prea istoric pentru ca Margareta sĕ 'l audă pentru prima óră.

— Numele de Crévecoeur vine din Lorraina, ḑisse ea.

— Da, d-nă.

Si unul din eĭ, Philipĕ de Crévecoeur...

— Servĭ pe ducele Bourgonieĭ, apoĭ pe regele Ludovic XI.

— Aşa e.

— Afară de acésta, reluă Nancy, Majestatea Vóstră scie că sunt din Lorraina, şi că pentru acésta am fost supra-numită Nancy.

Regina înclină capul.

— Tatăl meŭ ce era un sĕrman gentilhome, avea un manoĭr ruinat, pe marginea pădureĭ Verde.

— Ce e pădurea Verde? întrebă Margareta.

— Uă pădure mare de lângă Nancy.

— Eĭ bine?

— Comtele de Crévecoeur posedă, nu la uă mare depărtare de manoirul nostru, un frumos castel de cărămidă rosie.

— Si tu 'l cunoscĭ?

— In copilăria mea, comtele de Crévecoeur era un bĕtrân cu barba albă.

— Si acum...

— Acum e un tênĕr cu mustaţa négră.

— Adică că tatăl a murit şi că fiul sĕŭ 'ĭ a succes în titluri şi avere.

— Intocmaĭ!

— Urméză, mica mea.

— Sunt câţĭ-va anĭ, reluă Nancy, când eram âncă la tatăl meŭ cu ceĭ duoĭ fratĭ aĭ meĭ, dintre care unul e pagiŭ al regeluĭ Polonieĭ, şi cel-alt soldat în armata regeluĭ, când întâlneam adesea pe comtele Eric de Crévecoeur.

Eram atuncĭ de duoĭ-spre-ḑece sĕŭ treĭ-spre-ḑece anĭ.

— Si el?

— El putea sĕ aibă opt-spre-ḑece.

Margareta privi pe cameriera eĭ.

— Mĕ prind că era frumos! ḑisse ea.

— Incântător.

— Si că 'ţĭ a plăcut.

— Ah! făcu Nancy, am avut chiar îndrăsnéla de a 'ĭ o spune.

— Adevĕrat!

— Intr'uă séră când mĕ preumblam pe marginea pădurel, întâlniiŭ pe comtele Eric ce se întorcea de la vênĕtóre.

— Mica mea, 'mĭ ḑisse el, escĭ încântătóre!

— Ah! monseigneure! strigaiŭ eŭ, ce nefericire sĕ fiĭ atât de nobil şi bogat.

— Si pentru-ce, mica mea?

— Dér, rĕspunseiŭ eŭ, pentru-că déca aĭ fi fost un sĕrman gentilhome ca fraţiĭ şi tatăl meŭ, vĕ aşĭ putea si eŭ la rândul meŭ a vĕ spune, că vĕ găsesc întocmaĭ dupĕ gustul meŭ.

— Ah! ḑisse el surîḑênd.

— Si ne am căsători!

El mĕ privi cu tristeţă şi 'mĭ ḑisse:

— Sĕrmana mea copilă, déca anima nu 'mĭ ar fi dată vaĭ! şi déca te aşĭ putea iubi, nu sĕrăcia manoiruluĭ tĕŭ m'ar făcea sĕ mĕ împotrivesc... Sunt îndestul de bogat pentru duoĭ.

— Ah! 'ĭ ḑisseiŭ eŭ cu un ton batjocoritor, iubescĭ dér pe uă frumósă damă, d-le comte?

El făcu un semn cu capul şi tăcu.

— Uă frumósă damă îmbrăcată numaĭ în mĕtase, 'ĭ respunseiŭ eŭ, numaĭ în dantelăriĭ ca la curtea regeluĭ Franciel?

— Da, 'mĭ ḑisse el, şi nicĭ uă dată ea nu mĕ va iubi.

— Ea dér nu póte avea un bun quast, murmuraiŭ eŭ cu îndrăsnéla vêrstel melle.

— Ea nu va sci nicĭ uă dată, adăogă comtele.

Si ca cum s'ar fi căit că 'mĭ a spus prea multe, el dete pintenĭ caluluĭ sĕŭ şi se depărtă.

Dér dupe ce făcu duoĕ-ḑecĭ paşĭ se întórse.

— Aud? făcu Margareta.

Nancy urmă:

— El se întórse şi 'mĭ ḑisse:

— Tu eşcĭ un mic şi frumos angel ale căruĭ rugăciunĭ D-ḑeŭ trebue sĕ le asculte.

— Ore voescĭ sĕ mĕ rog pentru repausul animeĭ comteluĭ, tatăl d-télle, monseigneure?

— Rógă-te pentru tatăl meŭ maĭ ântêiŭ, şi apoĭ, copila mea...

El se înduoi. Dupĕ acésta el luă un lanţ de aur ce purta 'mi 'l puse de gât şi adăogă:

— Diminéţa, când te veĭ descepta şi când prin ferés-tra întredeschisă a camereĭ télle, veĭ vedea în depăr-tare printre arboriĭ, celle opt turnuriĭ alle manoiruluĭ meŭ, când veĭ auḑi vorbindu-se că comtele Eric de Crévecoeur e cel maĭ bogat seigneur al Lorraineĭ, cel maĭ brav, cel maĭ frumos, atuncĭ pune-te în genuchĭ, şi rógă pentru el!...

El se urcă cu grăbire pe cal şi fugi.

— Ah! mica mea, ḑisse regina, ce curiósă istorie 'mĭ spuĭ tu!

— Ascéptă, d-nă.

Si Nancy urmă:

— In anul următor, tatăl meŭ 'mĭ anunciă că voia sĕ mĕ conducă la curtea Franciei, şi că alteţa Vóstră bine-voia a mĕ ataşa de persóna sea.

— Aĭ maĭ revĕḑut pe comtele Eric de Crévecoeur?

— Da, dómnă.

— Cum acésta?

— Trecurăm prin Nancy tocmaĭ în ḑiua când ducele François dedea gentilhomilor sĕĭ uă strălucită cursă. Tatăl meŭ era serman dér era gentilhome, şi toţĭ gen-tilhomiĭ valoréză. Iĭ fu permis de a strebate în mijlocul adunăreĭ şi ast-ĭel nu furăm departe de tribuna princilor.

Imĭ fu dĕr uşor de a vedea de aprópe pe învingĕtor când veni să primĕscă premiul.

— Si acel învingĕtor?

— Era comtele Eric.

— Ah!

— Era fórte palid, el deveni sĕrbĕd când cununa de stejar 'ĭ atinse părul şi piciórele nu 'l maĭ susţinură.

— Eĭ bine?

— Am conchis că vicontele Eric era tot nefericit, şi că tot maĭ avea trebuinţă de rugăciunile melle.

— Dĕr, ḑisse Margareta, ce póte avea acel mysterios de comun cu visita ce a făcut reginei mama mea?

— Multe...

— Esplică-te...

— Comtele era june, frumos, ca un rege, şi de sigur dĕca dama ce iubea atât nu putea sĕ 'ĭ devie femeiă, este că era despărţit de dênsa printr'un abis.

— Creḑĭ?

— Am cugetat la tóte acestea de atunciĭ... atunciĭ eram prea tênĕră.

— Si aĭ ghicit?

— Da, d-nă.

— Sĕ vedem, făcu regina.

— Femeia ce iubea comtele Eric putea fi acea ce 'ĭ dete premiul la cursa de la Nancy.

— Si acea femeiă?

— E cea maĭ bună amică a ducelui Henric de Guise.

Pentru a duoa óră regina Margareta tresări.

— Numele eĭ? întrebă ea.

— Princesa de Lorraina, ducesa de Montpensier, rĕspunse Nancy.

— Viseḑĭ, ḑisse regina.

— Dĕr nu, d-nă.

— Escĭ sigură de ceia ce spuĭ?

— Drace! făcu Nancy, 'mĭ presupuiŭ écă tot... m'am putut încela.

— Eĭ bine! admitem că acésta sĕ fie; ce dovedesce acésta?

— D-nă, respunse Nancy, Majestatea Vóstre n'are póte timpul de a mĕ asculta.

— Din contră, vorbesce... și ședĭ jos.

Nancy nu asceptă sĕ 'ĭ se repete, și se așeḑă cu graciositate într'un fotoliŭ.

Apoĭ reluă:

— Ducele Henric de Guise a visat maĭ mult de uă dată la coróna Franciei.

— Se póte, ḑisse Margareta.

— Si maĭ cu sémă dupĕ întrevederille nopturune ce a avut cu ducesa deMontpensier, sora sea.

— Ah! făcu Margareta visătóre.

— Ducesa de Montpensier, e anima, geniul, demonul caseĭ de Lorraina. Ea face ceia ce voesce.

Un surîs mânoru alunecă pe buzele Margareteĭ.

— Ea voia sĕ mĕ facă ducesă de Guise; ḑisse ea. apoĭ?..

— Pe timpul când eram în Lorraina, comtele de Crévecoeur nu mergea nicĭ uă dată la Nancy.

— Pentru ce?

— El venea la curte.

— Avea el sĕ se plângă de ceva?

— Așa se ḑicea. Din douĕ lucruri una; séŭ că comtele a făcut pace cu seigneurul seŭ suveran, și a venit la Paris în qualitatea de mesager, séŭ că s'a presintat La Louvru pentru afacerile sélle. Acéstă din urmă e maĭ pucin probabil, pentru-că comtele n'are nimic de amestic cu regele Franciei. Decĭ, urmă Nancy, un om ce era torturat de un amor ca comtele de Crévecoeur..

— Póte că acea tortură a trecut, observă Margareta.

— Si eŭ, cred.

— Ah!

— Erĭ séră, putea fi ḑece ore, mĕ găsém în coridor, tocmaĭ în momentul când comtele eşea din apartamentul d-neĭ Catherina.

— Te a recunoscut?

— El trecea fără a mĕ vedea, dér eŭ 'ĭ am vorbit.

— Ce 'ĭ aĭ ḑis?

— „Bună ḑiua, d-le comte.“

El era cu tóte acestea bine învelit în mantaua luĭ şi pălăria 'ĭ acoperea ochiĭ.

Mĕ prind că nimenĭ nu 'l cunósce la Louvru.

Când se auḑi ast-fel întrebat, 'l am vĕḑut tresărind şi privindu-mĕ fix.

— Mĕ cunoscĭ? 'mĭ a ḑis el.

— Escĭ comtele de Crévecoeur... şi eŭ mica fétă...

— Nancy! strigă el.

— Da, monseigneure.

— Cum te afli aci?

— Sunt cameristă a reginei.

Sĕrmanul comte creḑu că vorbesc de d-na Catherina, şi fruntea luĭ încreţită se întinse.

— D-le comte, 'ĭ ḑiseiŭ eŭ, m'am rugat pentru d-tea în tóte ḑilele... Trebue sĕ urmeḑ.

Uă strălucire de bucurie trecu prin ochiĭ luĭ.

— Da, 'mĭ ḑisse el, rógă-te mereŭ, mica mea; rugăciunile sunt bune pentru aceĭ care sper...

Apoĭ m'a părăsit cu bruscheţă, adăogênd:

— Nu spune că m'aĭ întêlnit.

— Si ce aĭ înţeles din acea întêlnire? întrebă Margareta.

— Am înţeles că comtele spera adică că regina se milostivise de a 'ĭ surîde... şi décă ea 'ĭ a surîs...

— Eĭ bine?

— Eĭ bine, comtele s'ar omorî chiar pentru dênsa şi 'şĭ ar cheltui tóte avuţiile pentru a 'şĭ cumpĕra partisanĭ.

Si... *a servi pe ducesa* va să ḑică *a servi pe principiul Henric de Guise.*

— Sărmana mea Nancy, ḑisse regina, aĭ fi trebuit să te asocieḑĭ cu mesirele de Bratome. Tu compuĭ deja prea bine uă poveste, şi cu ajutorul luĭ...

— D-nă, replică Nancy cu uă gravitate tristă, voescĭ a 'mĭ permite să 'mĭ urmez...

— Aide ! te ascult.

— D-na de Montpensier, urasce pe regele Carol IX, pe ducele d'Anjou, rege al Poloniei, şi pe ducele d'Alençon. D-na de Montpensier nu iubesce în acéstă lume de cât pe fratele eĭ ducele de Guise.

— Sciŭ...

— Ea se intereséḑă de amorul comteluĭ Eric *ca accsta*...

— Si Nancy apăsă unghia rosă a degetuluĭ eĭ pe unul din frumoşiĭ dinţĭ şi ast-fel făcu un sgomot.

Apoĭ urmă:

— Afară de acésta să maĭ presupunem că se maĭ afiă în Lorraina un altul, duoĭ alţĭ, treĭ alţĭ seigneurĭ de asemanea înnamoraţĭ de ochiĭ albeştri aĭ duceseĭ... şi că ducesa, ce scie ce folos póte avea de ómeniĭ devotaţĭ şi înnamoraţĭ, le a ḑis fie-căruia: Voiŭ face tot pentru acella care va face mult pentru fratele meŭ ducele!

— Mica mea, ḑisse Margareta, écă-te înnecată în politică pênă la gât.

— Să póte.

— Si aĭ trebui se ascepţĭ reîntórcerea regeluĭ bărbatuluĭ meŭ.

Cum regina pronunciă aceste cuvinte, uă usóră bătae se auḑĭ la uşă.

— Cine e? întrebă regina de Navarra.

— Eŭ, Henric.

Nancy alergă a deschide şi regina intră.

Durerea ce 'ĭ produsese mórtea mameĭ luĭ pălisse pucin

fruntea junelui princiŭ, dér 'şĭ păstrase ochiul cel viŭ, buza surîdêndă şi batjocoritóre, şi frumuseţea sirelui de Coarasse, remăsese aceiaşĭ sub haina regelui de Navarra. Regina alergă la el.

— Eĭ bine? făcu ea cu nelinisce.

Junele rege o luă cu tandreţă în bracele luĭ şi 'ĭ ţisse:

— Asigurăte, mica mea, nu suntem încă cu totul certaţĭ cu fratele Charlot.

— *Nu încă*... murmură Margareta tremurîndă.

— Dér acésta nu va întârdia, adăogă princiul rîdênd

— D-ţeul meŭ!...

— D-na Catherina 'şĭ a depus erĭ tótă ostenéla pentru a ne despărţi de dênsa.

— Si unde voesce ca sĕ ne triméţă?

— Acolo unde merge cărbunarul, şi unde e stăpân, — la noĭ, în regatul nostru... Navarra.

Un nor trecu pe fruntea Margaretei.

— Si regele ce a ţis?

— Pe onórea mea! am aflat de la Crillon că era sĕ consimtă la depărtarea nóstră, când regina a stricat totul.

— Cum?

— Printr'uă greşélă. Ea a cerut gracia luĭ René.

— Ah! ce spuĭ!

— Atunci regele s'a înfuriat, şi regina n'a avut de cât timpul de a intra în apartamentul eĭ.

— Dér, adăogă Henric de Navarra, s'a maĭ petrecut multe altele de erĭ.

— Ce?

— Veĭ vedea

VIII.

— Sĕ ne întórcem pucin înnapoĭ.

Regina mamă fusese aprópe şésse sĕptămênĭ în disgracie

Regele o evitase aprópe uă lună, de la mórtea d-neĭ Jeanna d'Albret.

Acest timp d-na Catherina 'l petrecuse la Louvru.

— Regele 'ĭ ḑissese :

— Nu voesc, d-nă, ca sĕ fac un scandal depărtându-te de la curte tocmaĭ în momentul căsătorieĭ fiiceĭ d-télle, dér nu uita că în séră chiar dupĕ căsătorie veĭ părăsi Parisul pentru tot-d'auna.

Regina, ce cunoscea slăbiciunea fiuluĭ eĭ, se înclinase, fără a crede nicĭ un moment la amenințările regeluĭ.

Așa dér în timp de uă lună, Carol IX evită pe d-na Catherina, și décă din întêmplare o întêlnea uă dată séŭ de duoĕ orĭ, el nu 'ĭ adresa nicĭ un cuvênt.

Cu tótă speranța ce avea d-na Catherina de a reintra în gracie, regina vĕḑu în séra cununieĭ, pe d. de Crillon intrând în apartamentul eĭ și înclinându se cu gravitate.

— Ce voescĭ, d-le? 'l întrebă ea cu rĕcélă.

Crillon, omul fără frică saiută din noŭ ḑicênd:

— Viŭ sĕ anunciŭ pe Majestatea Vóstră că litiera e gata.

— Aud?

— Ea va fi purtată de patru catârĭ de Spania care aŭ un bun trap.

— Ah!

— Și escortată de veĭ uă duoĕ-ḑecĭ gardĭ aĭ M. S. regele.

— Ce 'mĭ spuĭ d-tea? făcu regina cu mărime.

— Că voiŭ avea onórea de a comanda, sfârși Crillon cu sânge rece.

— Ah! d-le, strigă Catherina cu mânie.

— D-nă, respunse junele om cu siguranță respectuósă, regele doresce că Majestatea Vóstră sĕ părăséscă Parisul și a bine-voit a mĕ alege pentru a vĕ escorta.

— Adică d-le, escĭ temnicerul meŭ?

Crillon salută.

— Si unde mĕ veĭ conduce ?

— La castelul d'Amboise, d-nă.

Catherina aruncă asupra ducelui uă privire de viperă.

— Ah! d-le de Crillon, ḑisse ea, sciĭ că estĭ prea periculos.

— Majestatea Vóstră mĕ onoră.

— Si estĭ cam îndrăsneţ cu mine.

— Mĕ supun... d-nă.

— Cine scie déca într'uă ḑi nu te veĭ căi de atâta supunere ?

— D-nă, replică ducele cu mândrie, în ḑiua când Crillon va fi decapitat pentru că s'a supus stĕpânuluĭ sĕŭ, armăria caseĭ luĭ va străluci şi maĭ mult.

Catherina înţelese că acel o u era de fer şi că nu trebuia a cugeta sĕ 'l sfărâme.

— Cu tóte acestea, ḑisse ea, voesc sĕ vĕd pe regele

— Este cu neputinţă, d-nă.

— Cu neputinţă !

— Da, dómnă.

— Si pentru-ce ?

— Pentru-că regele e absinte din Louvru.

Catherina făcu un gest de neîncredere.

— Nu mint nicĭ uă dată, ḑisse cu simplicitate d. de Crilon.

— Si... unde e el ?

— A plecat la Saint-Germain e uă ori.

— Eĭ bine ! voiŭ ascepta reîntórcerea sea.

— Acésta nu se póte.

— Pentru-ce ?

— Pentru-că regele va dormi la Saint-Germain şi nu se va întórce de cât mâne séră, dupe ce va fi vênat.

— Eĭ bine ! voiŭ pleca mâne séră, dupe ce 'l voiŭ vedea.

Crillon mişcă capul :

— Imĭ am dat cuvêntul de soldat, ḑisse el că Majes-

tatea Vóstră la răsărirea sórelui să fi percurs cinci-spre-ḑece leghii.

Crillon era în stare să întrebuinţeze forţa, Catherina o scia. Ea se hotărî deci şi plecă. In diminéţa ḑilei a treia ea sosi la Amboise locul destinat de regele ca exiliu.

Dér în momentul când Crillon 'şi luă adio de la dênsa pentru a se întórce la Paris, ea 'i ḑisse:

— Eu cred, d-le de Crillon, că aï fi fost maï câştigat de a fi din aï meï.

— D-nă, replică ducele, am servit cu fidelitate pe Majestatea Vóstră atât cât dênsa a urmat linia de conduită a stĕpânului meu.

— Scii, sfârşi regina, că regele e de uă dispositiune schimbătóre?

— Vaï!

— Si că póte mĕ voiu întórce în curând la Louvru?

— Acésta o doresc şi eu, d-nă.

— Si... în acea ḑi...

Crillon surîse:

— Majestatea Vóstră va face ceia ce va voi... şi ceia ce va putea, ḑisse el. Crillon n'a tremurat nicï uă dată nicï în facia călăului, nicï în facia inamicului.

Si ducele suindu-se pe cal se departă pe când regina murmura în fundul animeï eï:

— Ecă un om al căruï cap 'l voiu poseda în câte-va ḑille.

Afară de acésta, dómna Catherina preḑissese bine viitorul când spusese ducelui că ea va termina prin a intra în Louvru, séu maï bine ḑis, ea manevrase într'un mod fórte habil pentru a reintra în gracie.

Cinci-spre-ḑece ḑile dupe plecarea reginei mame, regele Carol IX se gasea într,uă seră în cabinetul séu, uă vastă sală unde l'am vĕḑut de maï multe orï.

El era singur şi se juca cu *Nisus*, acel frumos copoiu

pe care 'l dedese d-lui de Ronsard, şi care venea la Louvru în tot d'auna ce poetul cu capul perdut în nor, uita tóte lucrurile din lume pentru a căuta uă rimă.

Noptea sosise şi regele încă nu sunase pentru a 'i se aduce luminări.

Uă mare obscuritate care domnea împrejurul monarchului, dedea diferite forme fantastice objectelor ce 'l încongiura. Tot de de uă dată uă uşă se deschise fără sgomot, şi regele vĕdu dessinându se în cea-altă estremitate a cabinetului sĕu, uă formă négră. — Cine e acolo? strigă el pucin cam înspăimêntat.

Dér, or că el nu putu sĕ strige aşa tare, séu că pagiul de serviciŭ nu se găsea în anticamera vecină, că nimen nu alergă la apelul sĕu.

In acellaşi timp forma négră începu sĕ mérgă, şi regele recunoscu că era uă femeiă îmbrăcată în doliŭ, cu obrazul acoperit de un voal, şi desubtul căruia mai avea şi uă mască.

— Cine estĭ, dómnă, şi ce voescĭ? întrebă regele, care se sculă în picióre.

— Sire, rĕspunse necunoscuta cu uă voce care devenea neînţeleasăprin masca şi voalul ce îi acoperea figura, vin sĕ scap pe regele şi monarchia. La acéstă oră se conspiră contra Majestăţeĭ Vóstre.

La singurul cuvênt de complot, Carol IX făcu uă mişcare şi deveni cel mai atentiv dintre auditorĭ.

Femeia voalată 'i dete atunci celle mai minuţióse detalii asupra complotului urzit de sirele de Cotthe-Hardie complot care trebuia, ţicea ea, se atenteze la viaţa regelui şi la perderea regatului dându'l huguenoţilor. Ea spuse ţiua şi ora aleasă de congiuraţi, şi chiar locul unde putea sĕ pună mâna sigur pe sirele de Cotte-Hardie.

In fine recitarea eĭ fuse atât de lămurită în cât 'i se dete tótă afirmaţiunea adevĕruluĭ.

Pe când acéstă femeiă vorbea, regele 'şi ţicea:

— Imĭ pare că am maĭ auḑit eŭ, acéstă voce pe unde-va.

Când ea termină, el 'ĭ ḑisse:

— Cine estĭ d-tea, d-nă?

— Sire, rĕspunse ea, décă Majestatea Vóstră va da ordine ca sĕ se aresteze culpabiliĭ, atuncĭ voiŭ spune cine sunt.

Farineta priimi uă lovitură cu latul spadeĭ pe umĕrul drep'.

— Fie, ḑisse regele.

— Dupe duoĕ ḑille, urmă necunoscuta tot la acésta oră, décă Majestatea Sea va fi singură, mĕ va vedea venind.

— Bine!

— Atuncĭ mĕ voiŭ face cunoscută şi voiŭ cere Majestăţeĭ Vóstre preciul servicielor melle.

— Or cât de mult ar fi estimate de d-tea, ḑisse regele, décă celle ce 'mĭ aĭ spus vor fi adevĕrate, le voiŭ recompensa întocmaĭ.

— Nu voesc nicĭ argint nicĭ aur, sire.

— Atuncĭ ce voescĭ?

— Uă gracie.

Si femeia voalată se retrase, şi regele o vĕḑu depărtându-se şi nu cuteza sĕ o urmeze.

A duoa ḑi într'adevĕr, sirele de Cotthe-Hardie fu arestat, şi mărturisi singur existenţa complotuluĭ.

Séra când se întunecase, regele se găsea érăşĭ singur în cabinetul sĕŭ, şi femeia voalată, care fără îndoială, cunoscea în perfecţie Louvrul, apăru.

— Dómnă, ḑisse regele, 'mĭ aĭ spus adevĕrul, vorbesce ce cerĭ de la mine? căcĭ voiŭ face totul.

— Sire, murmură necunoscuta înecându-se în plânsete sunt uă sĕrmană mumă alungată de pe lângă fiul sĕŭ.

Si ea 'şĭ dete voalui la uă parte, şĭ scóse masca, şi regele scóse un ţipĕt. era mama sea.

Carol IX se înfurle de uă cam dată, dĕr maĭ pe urmă cum el era blajin o ertă, şi a duoa ḑi curtesaniĭ intrând la regele, se retraseră înmărmuriţĭ la vederea dómneĭ Catherina.

— Domnilor, ḑisse regele, regina mamă a scăpat monarchia.

Regele de Navarra, care se găsea faciă, se apleca la urechia iuĭ Crillon şi 'ĭ ḑisse:

— Sermanul meŭ, dnce, 'mĭ pare că ne-a sosit timpul pentru a ne duce fie-care pe la moşiile nóstre respective.

— Ah! sire, murmură bravul Crillon, nu am nicĭ uă témă pentru mine, dér sunt cam desolat.

— Pentru-ce?

— Décă regina ar fi maĭ întârdiat cu treĭ ḑille de a fi graciată, atuncĭ aşĭ fi rostogolit pe acel René, aĭ cărui proces era terminat.

Intr'adevĕr dupe cum se promisesse de regele, chiar d'asupra cadavruluĭ reginei de Navarra, că justiţia 'şĭ va urma cursul, lucrurile nu luase acéstă fasă, din contră, se lăsase a se prelungi fără causă.

Si apoĭ regele, a voit ca afacerea luĭ René sĕ fie urmărită într'un mod solemn.

Pentru acest scop se convocase Parlamentul, 'şĭ pusera haineie cele roşiĭ şi René era sĕ fie chemat înaintea luĭ.

Dér un consilier de curând numit, presidentul Renaudin, a găsit un viciŭ de formă în instrucţiune. şi dupe ce a trimis pe René iarăşĭ la închisóre, a făcut ca Parlamentul sĕ céră un supliment de anquetă.

Si cum s'a întêmplat, ca chiar maestrul Renaudin sĕ fie însărcinat cu acéstă anquetă.

Renaudin dér, a prelungit acéstă afacere, şi cum sĕrbătorile căsătorieĭ d-neĭ Margareta sosisse, a cam lăsat în uitare anqueta.

Dupĕ terminarea căsătorieĭ, însă, şi dupe exilarea reginei mame, Crillon a ḑis regeluĭ:

— Sire, e timpul ca Majestatea Vóstră se facă ceva bun pentru popor.

— Si ca ce? a întrebat regele.

Parisienii voesc sĕ véḑă tranşată cestiunea luĭ René.

— Uitasem, ḑisse regele.

Atuncĭ Crillon a fost însărcinat sĕ aviseze Parlamentul.

Aşa dér tocmaĭ în ajunul ḑilleĭ când dómna Catherina

apăruse la Louvru, Parlamentul condamnase pe René a fi sfâşiat de viŭ chiar în dîmineţa ţilleĭ a treia dupe pronunciarea sentinţeĭ. Acum se póte înţelege că graciarea regineĭ venea şi în favórea luĭ René.

— Sire, ţisse Catherina regeluĭ, vĕ rog, întârţiaţĭ cu càte-va ţille esecuţiunea aceluĭ nenorocit, căruia cu drept cuvênt, numaĭ am curagiul de a 'ĭ cere gracia.

Acésta prefăcută umilinţa a Catherineĭ, atinsese óre cum pe Carol IX.

Esecuţiunea dér a luĭ René se întârţiase.

In fie care séră, Crillon cerea ca Florentinul sĕ se esecute, dér în timpul nopţeĭ, Catherina vorbea regeluĭ, tot de comploturĭ de asasinărĭ, de huguenoţĭ, ast-fel că el nu se maĭ gândea la René.

In cincĭ-spre ţece ţiile, Catherina 'şĭ dobĕndi influenţa şi Crillon 'sĭ perdu pe a sea.

Cu tóte acestea cutezătorul gentilhom, stăruia continuŭ când nisce noĭ evenimente se iscară.

Catherina era sĕ triumphe din noŭ.

IX.

Acum iată ce se petrecea la regele, în ajunul sereĭ şi a duoa ţi de diminéţă în privinţa regeluĭ de Navarra.

Carol IX a căruia dispositie se schimba continuu de la reintrarea dómneĭ Catherina în Louvru, consimţise ca regina de Navarra, sora sea, sĕ dea un bal magistraţilor comunalĭ de la Paris, care şi acestia avusese onórea de a da unul în favórea junilor socĭ cu opt ţille maĭ înnainte.

Dómna Catherina care de la întórcerea sea se arătase tot surîţétóre către totĭ, se presintase şi ea în tótă splendoarea luxuluĭ.

Regele Henric si Margareta care se iubeaŭ fórte mult s'aŭ plimbat aprópe duoĕ ore prin sălĭ apoĭ aŭ dispărut.

Henric plângea încă pe mama sea, iar Margareta simţea trebuinţă de a fi singură cu sociul sĕŭ.

Dómna Catherina remânênd singură, a făcut tóte onorurile balului cu cea mai perfectă gracie, lucru care nu prea arăta de cât un sinistru augur.

Unii dintre curtesani chiar ḑiceaŭ:

— Regina mamă e atât de fericită astă-sĕră, pe cât va plânge cine-va mâne cu lacrimi de sânge.

— Apoi alţii adăogaŭ:

— Póte că ea a obţinut gracia lui René Florentinul.

La acésta din urmă hypothesă tótă lumea se înfioră.

Regele pe care 'l coprinsese un acces de melancolie, nu se mai arătase în acea sĕră, şi el rĕmăsese în cabinetul sĕŭ ocupat a juca cărţi cu d. de Pibrac şi Crillon.

Căpitanul de gardi şi cu colonelul de pedeştri eraŭ amênduoi nisce jucători pasionaţi şi nu se ocupaŭ de cât de partida lor.

Tot d'o dată regele lovi cu pumnaiul în mésă:

— Sciţi voi, amicii mei, ḑisse el, că sunt patru nopţi de când numai dorm.

Si el puse cărţile pe mésă.

Crillon şi Pibrac încremeniţi de acésta apostrophare, se uitară la regele.

Si ca şi el puseră şi ei cărţile pe mésă.

Ca om prudinte, d. de Pibrac credu de cuviinţă ca sĕ ascepte ca regele sĕ 'şi complecteze gândirile sélle.

Dér Crillon, ca bărbat fără frică, ḑisse cu negligenţă:

— Acésta nu 'mi se pare nici de cum estraordinar' sire!..

— Aşa găsesci, Crillon?

— Pe D-ḑeul meŭ! sire, suntem încă în luna lui August şi nopţile sunt tot călduróse.

Regele înălţă din umeri.

— Si Louvrul e plin de insecte ce se numesce ţînţarĭ şi care ciupesc într'un mod prea desagreabil, adăogă colonelul pedeştrilor.

— Grillon, amicul meŭ, ḑisse regele cu bunătate estĭ un om de nimic.

Nările lui Crillon se dilatară şi se cutremurară.

— Pe D-ḑeul meŭ! sire, respunse el rîḑênd, nu sunteţĭ de cât d-vóstră în astă lume, care sĕ aibă dreptul sĕ 'mĭ vorbéscă ast-fel:

— Pentru-ce?

— Pentru că sunteţĭ rege, căcĭ.

— He! he! ḑisse Carol IX, nu te supĕra, bătrânul meŭ Crilllon. Eŭ sunt cam indispus astă-sĕră.

— Asta se vede, sire.

— Si în aceste momente, eŭ turbur pucin pe tótă lumea.

— Bun! ḑisse Crillon satisfăcut de sensele regelui, sĕ numaĭ vorbim de asta sire. Majestatea Vóstră acum 'mĭ va face onórea de a 'mĭ spune că dórme rĕŭ numaĭ de căt-va timp.

— Da

— Si verişoriĭ...

Un rîs nervos se desină pe buzele regelui.

— Da, ḑisse el, sunt într'adevĕr şi nisce verĭ în visurile melle.

— Adevĕrat!

— Dér veni fără aripĭ, adică verĭ adevĕraţĭ, ceva cam ca ducele de Guise şi fraţiĭ lui.

— Hum! făcu Crillon, Majestatea Vóstră visează visurĭ adevĕrate.

— Si apoĭ maĭ este unul.

— Ah! ḑisse Crillon, care 'şĭ încreţi sprâncenile; şi acelia?...

— Este pitulicea Navarreĭ.

Un lung surîs schimbă pacea cea loyala a lui Crillon.

— Regele de Navarra este un supus credincios al Majestarea Vóstre, ḑisse el.

— Tu creḑĭ?

Si déca nu e de cât el care se împreḑice pe Majestatea Vóstră de a dormi...

— El este şeful huguenoţilor...

— Aidea de! sire, eŭ care sunt catolic, vĕ pot vorbi cu tótă francheţa, nu e aşa?

— Vorbesce...

— Eĭ bine! déca Majestatea Vóştră ar vroi sĕ ridice uă armată de uă sută de mii huguenoţĭ pentru a o conduce la inemicĭ, ea va găsi acéstă armată şi nu va putea avea nicĭ uă dată una mai valinte.

Crillon vorbind ast-fel făcea un bun pas causeĭ huguenoţilor căcĭ preocupa spiritul regelui. Din nenorocire însă fu distrus imediat.

Cine-va bătu în uşă.

— Intră, ḑisse regele.

— La dracu, ce o maĭ fi... murmură d. de Crillon.

Pibrac însă, tot prudinde, păstră tăcerea.

Persóna care intra nu era alta de cât regina mamă.

Dómna Catherina era îmbrăcată în hainele eĭ de gală şi surîsul eĭ era radios.

— Hum! se gândi Pibrac.

— Drace! 'şĭ ḑisse Crillon.

Se scia mai din'ainte ce însemna surîsul dómneĭ Catherineĭ.

—Bună séra, dómnă ḑisse regele sculându-se în picióre. Ore vĭĭ sĕ facĭ, pe al *patrulea* partida nóstră?

A juca cine-va cu regele, era a'ĭ face uă plăcere nesupusă.

— Voesc sire, ḑisse regioa.

Iată ceva care e de rĕŭ augur, murmură Crillion.

Pibrac remăsese tăcut ca nicĭ uă dată.

Regina se aşedă, 'şĭ scóse mânuşile şi luă cărţile cu mânile sélle celle albe şi garnisite cu inele.

Majestatea Vóstră are dreptate de a se amusa, ḑisse ea.

— Si pentru ce nu, mamă?

— Căcĭ ea va avea în curând uă seriósă catastrophă.

Regele tresări.

— Ce aţĭ ḑis dómnă?

Catherina suspină.

— Heĭ! sire, trăim într'un timp fórte nenorocit, într'adevĕr.

Regele puse cărţile din noŭ pe mésă, şi ochiul sĕŭ începu sĕ scóţă flăcărĭ.

— Nu cum-va aĭ sĕ 'mĭ comunicĭ uă nouĕ conspiraţiune, dómnă?

Regina scóse încă un suspin.

Crillon care vroia sĕ ţină pept cu regina mamă, ḑisse cu bruscheţă:

— Pariez, că Majestatea Vóstră are sĕ ne vorbéscă tot de huguenoţĭ?

Catherina vroia sĕ trăsnéscă pe Crillon cu uă privire dér privirile Catherineĭ eraŭ fără putere asupra sufletuluĭ ducelui, întocmaĭ ca puterile uraganuluĭ asupra vechilor cedri aĭ Libanuluĭ.

— Da, negreşit, ḑisse ea, nu trebue ca Majestatea Vóstră sĕ fie multă vreme în necunonscinţă de tot ceia ce se petrece.

— Ce? făcu regele.

Sirele de Cotte-Hardie a evadat din închisóre.

— Oh! făcu Crillon care ţinea a 'şĭ conserva sângele rece, scim acésta de acum opt ḑille, dómnă.

— Dér aceia ce nu scie regele, ḑisse regina, este că complotul sireluĭ de Cotte-Hardie nu era de cât uă mică încercare de luptă.

— Oh! reluă cu negligenţă Crillon, eŭ nu 'ĭ aşĭ fi dat nicĭ uă dată uă mare importanţă.

Regina 'şĭ muscă buzele, dér ea continuă:

Maĭ mult ca tot d'auna huguenoţiĭ aŭ început a se mişca şi a conspira în tótă libertatea.

— Ah ! făcu regele.

— Si e fórte simplu, urmă Catherina, pentru că şeful lor... regele de Navarra...

— He ! dómnă, rĕspunse regele cu despreţ, aduţĭ aminte că m'aĭ turmentat îndestul, pentru a 'l face ginerile vostru...

Dómna Catherina era bătută însuşĭ cu armele sélle. Si ea schimbă repede tactica convorbireĭ.

— Sire, ḑisse ea, D-ḑeŭ vroesce ca ochiĭ voştri sĕ se deschidă la lumină, şi observaţĭ bine că acea ḑi sĕ nu fie prea târḑie.

— Ce voescĭ sĕ ḑicĭ dómnă ?

— Este un nenorocit servitor al monarchieĭ, a căruĭ ură pentru huguenoţĭ, 'l va conduce la eşafod, şi care cu tóte acestea...

Dómna Catherina înemerise aceste cuvinte cam rĕŭ, căcĭ regele se sculă cu repeḑiciune şi strigă :

— Sciŭ de cine voescĭ sĕ vorbescĭ, este de René ?

— Da, sire.

Regele bătu în mésă cu pumnalul.

— Eĭ bine, ḑisse el, déca este ast-fel permiteţi'mĭ sĕ vĕ spun la rîndu'mĭ, că am făcut fórte rĕŭ de am timpuri sat, d-nă

Catherina se înfioră.

— Trebue sĕ finesc uă dată adăogă regele.

Si întorcêndu-se către Crillon ḑisse :

— Domnule duce, veĭ da astă-ḑĭ ordinile necesarĭ ca esecuţiunea sĕ aibă loc mâne.

Regina avu ameţélă.

— La ce oră ? întrebă Crillon cu triumph.

— La duoĕ-spre-ḑece.

— Si cum regina, voia sĕ vorbéscă, regele o opri cu un gest.

— Dómnă, ḑisse el, când scumpul d-télle René va fi sfâșiat, atunci să viĭ să 'mĭ vorbescĭ de huguenoțĭ și de conspirațiunile lor. Voiŭ fi în tot-d'auna gata să vĕ ascult.

Si pentru că el șe ascepta la nuoĭ esplicațiunĭ, se sculă și trecu în cumera de culcare, adăogênd:

— Acum lasă-me să dorm.

. . . . . .

. . . . . .

Carol IX se lăudă când ḑisse să 'l lase să dórmă. Adevĕrul fu că el nu închise ochiĭ tótă nóptea.

El avu în cap, huguenoțiĭ și conspirațiunile lor.

Regina compromisese pentru un moment partida sea prin a cere gracia luĭ René; dér cuvintele sélle perfide nu avusese maĭ pucin efect în spiritul regeluĭ.

Diminéța când el începuse a ațipi, avu un înspăimêntător vis...

El visă că sirele de Cotte-Hardi se încerca a 'l assasina..

Desceptându-se repede, regele chemă. Un pagiŭ alergă.

— Unde e Crillon? ḑisse el.

— D. de Crillon a dormit în Louvru.

— Să mérgă cine-va să 'l cheme.

Crillon sossi.

— Scumpe duce, ḑisse regele, voesc să termin cu huguenoțiĭ.

Crillon căscă ochiĭ marĭ.

— Majestatea Vóstră a maĭ revĕḑut pe regina mamă?

— Nu, ḑisse regele.

Spaima luĭ Crillon se mări.

— Huguenoțiĭ conspir, regele de Navarra conspiră.

— Oh! pentru acésta sire, rĕspund eŭ de contrariŭ.

— Nu mĕ importă, dute de 'l caută...

Crillon de tot amețit, se duse să previnĕ pe Henric de Bourbon care era încă în pat cu tênĕra sea femeiă.

— Henric alergă lăsând pe Margareta de tot emoţionată Si Crillon 'l urmă.

Carol IX se îmbrăcase în acest ţimp şi trecuse în cabinetul sĕŭ. Cuvintele luĭ Crillon, unite cu atitudinea sea liniscită şi cu obrazul sĕŭ surîdĕtor, produsese un bun efect asupra regeluĭ, care priimi pe cumnatul sĕŭ de Navarra, cu multă bună voinţă.

— Majestatea Vóstră a dorit sĕmĕ védă, ḑisse tênĕrul princiŭ.

— Da, fratele meŭ.

Si regele invită pe Henric de Bourbon a se aşeḑa.

Dér princiul remase în picióre.

— Sârmanul meŭ Henric, ḑisse atuncĭ Carol IX, 'ţĭ place ţie mult la Louvru.

— Negreşit, sire.

— Si tu nu aĭ nicĭ un regret pentru regatul şi supuşiĭ tĕĭ?

Henric privi pe regele.

Regele reluă:

— Se ḑice cu tóte acestea că Nerac e uă frumósă locuinţă.

— Dér, sire, Majestatea Vóstră pare că ar voi sĕ mĕ exileze.

— Din contră, 'mĭ fac idee că tu póte sâ te plictisescĭ aci...

— Cu cine, sire?

— Cu dómna Catherina.

— Se póte, sire.

— Si pentru că sora mea Margot nu s'a dus nicĭ uă dată la Nerac, tu ar trebui s'o ducĭ...

— Voesc bucuros sire, dér...

Henric se opri.

— Ah! ḑisse regele, maĭ sunt şi condiţiunĭ?

— Oh! una sirgura.

— Care?

— Aşĭ dorĭ sĕ laŭ femeia cum şĭ zestrea. Ast-fel e obicelul.

Carol IX făcu uă mişcare.

— Aud? ḑisse el.

— S'a hotărât uă zestre d-neĭ Margareta, urmă Henric oraşiul Cahors şi treĭ sute miĭ de scuḑĭ. Si... am mare trebuinţă de treĭ sute miĭ scuḑĭ, şi cât despre oraşiul Cahors, Majestatra Vóstră înţelege că 'mĭ e mult trebuincios.

— Creḑĭ?

— Acésta 'mĭ ar face mult bine...

Crillon se aplecă la urechea regeluĭ:

— Sire, ḑisse el, un om ce reclamă cu atâta francheţă ceia ce 'ĭ se datoresce nu conspiră!...

X.

Pe când Carol IX sfătuia pe fratele si vĕrul sĕŭ regele de Navarra de a face uă preumblare prin regatul sĕŭ, acest din urmă 'şĭ arătă dorinţa de a priimi maĭ întêiŭ zestrea d-neĭ Margareta femeia luĭ, regina-mamă se reîntorcea în apartamentul eĭ furiósă şi desperată.

Ancă uă dată Carol IX 'ĭ refusase gracia scumpuluĭ eĭ René, şi âncă maĭ mult, el însărcinase pe Crillon de a grăbi esecuţiunea vinovatuluĭ.

Regina şĕ întórse în apartamentele eĭ în prada uneĭ nelinisce aşa în cât ar fi căutat în zadar, ca singură sĕ se hotărască la aceia ce avea de făcut, dér întêmplarea nu 'ĭ venea în ajutor.

Unul din pagiĭ eĭ ce se afla în anticameră, veni la dênsa ḑicênd:

— Un gentilhome strein doresce a vorbi Majestăţeĭ Vóstre.

— Nu voesc sĕ vĕd pe nimenĭ! rĕspunse cu bruscheţă Catherina.

— Ah!... ḑisse pagiul neliniscit, 'l am introdus.

— Unde?

— In oratoriul Majestăţeĭ Vóstre.

— Cine scie? 'şĭ ḑisse regina, póte că un ajutor neasceptat 'mĭ sosesce.

Si ea intră în oratoriul eĭ.

— Un tênĕr frumos, într'uă manta, cu pălăria în mână ascepta reḑemat de mésa pe care d-na Catherina obicĭnuia a scrie.

Regina 'l privi cu curiositate:

— Cine escĭ, d-le?

— Un gentilhom lorrain.

Regina încruntă sprâncenile.

— Numele d-téle?

— Eric de Crévecoeur.

— Ah! în acest cas, ḑisse ea, înţeleg că 'mĭ aducĭ verĭ un mesagiŭ de la ducele Henric de Guise.

Comtele se înclină.

— Verĭ noştri din Lorraina, ḑisse ea, ne-aŭ negligeat mult de cât-va timp.

Comtele surîse:

— Dér 'mĭ pare, ḑisse el, că princiul Henric a venit maĭ ḑilele trecute la Paris... cu pucin maĭ 'nainte de căsătoria d-neĭ Margareta.

Comtele pronunciă aceste cuvinte ast-fel în cât nu lăsă nicĭ uă îndoială reginei mame. El era în curentul vechilor intrigĭ ale duceluĭ cu dómna Margareta şi trebuia fără îndoială să fie în tóte secretele aceluia ce 'l trimetea.

— Princiul Henric, reluă regina e un ingrat.

— E cu totul devotat Majestăţeĭ Vóstre, d nă.

— Dér a fugit de curtea Franceĭ, ḑisse Catherina cu un suspin ipocrit.

— El avea inamicĭ:

— Ah! creḑĭ?

— Si de sigur, déca ar fi remas mai mult...

— Ei bine?

— S'ar fi încercat să 'l asasineze.

— Nu sciŭ la curtea Franciei, respunse d-na Catherina de cât pe ŭă singură persónă care să fie inamicul mortal al ducelui de Guise.

— Aşa e Majestate?

— Da, acela e regele de Navarra.

— Acésta e şi părerea mea, d-nă.

— Dér, reluă regina, déca regele de Navarra e inamicul ducelui de Guise, eŭ, regina, sunt amica lui.

— Ducele speră ast-fel, d-nă.

— Si ast-fel pot contra-balancia influenţa nefastă a regelui huguenoţilor.

Comteld de Crévecoeur se înclină.

— Dér, ţisse regina, vii acilea trimes de dênsul?

— Da, d-nă.

— Prin urmare esti purtătorul unui messagiŭ...

Comtele se înclină.

Catherina creţu că avea veri un mesagiŭ încris, şi ea întinse mâna.

Dér comtele se grăbi de a adăogă:

— Eŭ sunt însărcinat d-nă, de a întreba pe Majestatea Vóstră déca bine-voesce de a acorda ŭă întêlnire ducelui, stăpânul meŭ.

— Cum! strigă Catherina, el nu 'mi a scris?

— Nu, dómnă.

— Pentru-ce?

Verba volant, scripta manent ceia ce însemnéţă...

— Că cele scrise rĕmân şi că cele spuse sbor, ţisse regina ce scia latinesce. Dér cu tóte acestea, ţisse ea, ducele a trebuit să 'ţi dea veri un semn óre-care, dupe care eŭ aş putea cunósce că vii din partea lui.

— Da, d-nă.

Si comtele scóse din sînul luĭ un inel.

Vederea aceluĭ inel făcu pe Catherina sĕ tresară pe când un fulger de mânie trecu prin ochiĭ eĭ.

Acel inel, pe care odinióră regele Henric al II 'l pusese în degetul juneĭ regine, pe care Italia o trimetea în Francia maĭ târdiŭ acéstă regina 'l dete fiiceĭ sélle, d-neĭ Margareta de Francia.

Acésta din urmă într'una din ḑille, într'un avênt de tandreţă, pusese acel inel în degetul mâneĭ stângĭ a duceluĭ Henric de Guise.

Aşa dér, pentru ca acel inel sĕ fie în mânele comteluĭ Eric de Crévecoeur, el trebuia fără îndoială sĕ vie din partea duceluĭ.

Regina nu se putea îndoi.

Afară de acésta. acel inel maĭ avea încă uă însemnătate pentru d-na Catherina.

Déca ducele de Guise consimţise a se despărţi de dênsul, causa era că nu maĭ iubea pe Margareta.

— Bine, ḑisse regina mamă, acum vorbesce d-le de Crévecoeur.

— D-nă, ḑisse comtele, ducele stăpânul meŭ, care se intereséză mult de afacerile regatuluĭ Franciеĭ şi a religiuneĭ catholice, ce e fórte ameninţată în acest moment...

— Aşa este, întrerupse ragina.

Comtele urmă :

— Ducele, stĕpânul meŭ, crede că Majestatea Vóstră şi dênsul vĕ puteţĭ înţelege.

— Dupe împrejurărĭ, ḑisse regina,

— Si el e convins că din dintr'uă oră de convorbire cu Majestatea Vóstră, ar putea resulta marĭ bunurĭ pentru causa catolică.

— Si eŭ cred asemenea, d-le. Reîntórce-te la Nancy şi spune duceluĭ de Guise, că sunt gata de a 'l priimi în secret.

Comtele mişcă capul.

— Ducele nu e la Nancy.

— Dér unde e?

— La Paris.

Pentru a duoa óră, d-na Catherina încruntă sprâncenile.

— Ah! ḑisse ea, eŭ credém că se va teme de a fi asasinat.

— El e ascuns.

— Regele de Navarra are póte spioní.

— Asigură-te d-nă. Déca ducele nu va vedea în astă-nópte chiar pe Majestatea Vóstră, mâne diminéţă va fi la cinci-spre-ḑece leghe de Paris.

— Eí bine! sĕ vie!

Comtele surîse din noŭ.

— Nu, ḑisse el.

— Pentru-ce?

— Dér... pentru-că... el a făcut un jurămênt.

— Care?

— De a nu repune piciorul la Louvru maí înainte de a vedea pe Majestatua Vóstră.

— Ah! d-le, făcu regina cu mărime, ducele 'şí a perdut mintea cerênduí'mí uă întêlnire fără a veni la Louvru?

— Ducele ascéptă pe Majestatea Vóstră.

— Unde?

— In casa în care e ascuns.

— Si... acea casă?

— Nu o pot spune Majestăţeí Vóstre, dér vĕ pot conduce, déca Majestatea Vóstră consimte de a mĕ urma.

— Estí nebun, ḑisse Catherina, de a crede că uă regină a Franciei, va alerga prin stradele Parisuluí nóptea.

— Vaí! d-nă, respunse comtele, am uitat de a spune că Majestatea Vóstră a făcut acésta într'uă séră când voi cu orí-ce preciŭ sĕ scape de călâŭ un om ce 'í era scump.

Catherina tresări de uă dată.

— Asa dér, urmă d. de Crévecoeur, mĕ prind că déca

era tot vorba de scăparea acelui om... Majestatea Vóstră ar consimți de a mĕ urma.

Regina privi pe comtele, și păru că ascéptă ca el sĕ 'și sfârșéscă părerea.

— D-nă, ḑisse junele om, décă Majestatea Vóstră consimte a mĕ urma pe dată, fără un pagiŭ, fără gardă pe credință de gentilhom, René va fi scăpat!...

Regina înnăbuși un țipĕt.

— Eĭ bine! ḑisse ea, te urmez...

— Si ea 'și puse pe umerĭ uă manta cu capișon; apoĭ privind pe comtel 'l întrebă:

— Pe unde aĭ venit?

— Pe aci, ḑisse d. de Crévecoeur.

Si el arăta ușa anticamereĭ.

— Trebue sĕ fiĭ vĕḑut eșind, dupe cum aĭ fost vĕḑut intrând.

— Dér d-ta, d-nă?

Regina deschise feréstra oratoriuluĭ eĭ ce dedea pe apă...

— Etă, ḑissse ea, veḑĭ acel arbore ale cărui rădăcinĭ plutesc pe apă?

— Da, d-nă.

— Eĭ bine! 'țĭ daŭ întêlnire acolo. Eșĭ prin scara cea mare.

D. de Crévecoeur se înclină și eși.

Atuncĭ el întêlni pe Nancy si schimbă câte-va cuvinte cu dênsa.

Cât despre regina ea descinse mica scară secretă pe cere Henric de Guise, o cunoscea atât de bine.

Acea scară, ne reamintim, respundea la portița dupĕ marginea apeĭ, și dupe cincĭ minute de la despărțirea lor, regina Catherina și d. de Crévecoeur se găseaŭ sub arborile hotărât.

Regina avea pe față masca de catifea atât de mult întrebuințată atuncĭ.

Comtele 'i dete mâna.

— Pe unde mĕ ducĭ? întrebă ea.

— Vin'o, d-nă.

Sĭ comtele trecu cu regina acea piaţă semănată de cârciumĭ şi prăvălĭ ce se întindea între vechiul Louvru Saint-Germain-l'Auxerois, apoĭ intră cu dénsa în mica stradă Prêtres.

In acel moment, un om nemişcat pênĕ atuncĭ sub uă pórtă, înnaintă tăcut spre eĭ.

— Omul pe care regina 'l vedea înnaintând spre dênsa, era ca şi comtele Eric de Crévecoeur, învelit într'uă manta şi purta uă pălărie mare ce 'i acoperea uă parte din faciă.

La vederea aceluĭ om, Catherina simţi uă spaimă, căcĭ el se puse a merge alăturĭ de eĭ, si printr'uă mişcare din instinct, ea se apăsă către d. de Crévecoeur.

— Nu vĕ temeţĭ de nimic, d-nă, 'i ţisse acest din urmă, acest om e unul din amicĭ meĭ.

— Ah! făcu regina.

— Sirele Léo d'Arnemburg, adăogă junele om, şi ca mine, el este în serviciul duceluĭ.

Eĭ trecură strada Prêtres şi când eraŭ sĕ ajungă la capăt, un al duoilea personagiŭ, îmbrăcat ca şi cel d'întêiŭ, părăsi asemenea umbra uneĭ porţĭ şi veni către Eric.

— Nu vĕ temeţĭ, d-nă, repetă comtele.

— Cunoscĭ dér si pe acesta?

— Da.

— Sĭ acesta e ca şi d-tea?

— Un servitor al duceluĭ stăpânul nostru, şi se numesce baronul de Saarbruck.

Dér cuvintele d-luĭ de Crévecoeur, nu asigurară cu totul pe d-na Catherina.

— Ah! d-le, ţisse el, voiţĭ póte sĕ mĕ răpiţĭ?

Comtele începu a surîde.

— Nu, dómnă, ţisse el, dér noĭ suntem ómenĭ cu pre-

cauţiune, şi am voit a fi gata déca Majestatea Vóstră dorea de a fi escortată.

— Ah! bine, ḑisse regina.

Si ea urmă de a umbla.

Ajunseră ast-fel pênĕ la piaţa Saint-Eustache.

Acolo tot de uă dată, regina auḑi ţipete, urlete, un sgomot infernal ce eşea dintr'uă casă urâtă în aparinţă, în colţul stradeĭ Deux-Ecus.

— Oh! oh! ḑisse comtele de Crévecoeur, 'mĭ pare că locuitoriĭ acesteĭ strade nu prea sunt liniscitĭ.

Dér regina se poprise mută şi neliniscită.

— Ce se petrece óre în acéstă casă? 'şĭ ḑisse ea.

XI.

Regina privea casa cu un ochiŭ arḑĕtor şi curios.

Uă lumină roşiatică se zărea printre hârtia unsurósă a ferestrelor.

La acea lumină, se vedeaŭ dupĕ ferestre mişcându-se continuŭ nisce umbre.

Apoĭ strigătele urmaŭ, unele desperate, celle alte vesele, amestecate cu înjurărĭ, blesteme şi cântece de orgie. In mijlocul aceluĭ sgomot, uă voce de femeie, voce rugătóre şi plină de gróză, se auḑea întrecênd pe tóte celle alte.

Acea voce fără îndoială că regina o recunoscuse, căcĭ ea se popri.

— Ah! ḑisse ea, aşĭ putea jura că acéstă voce e a Paoleĭ.

— Paola! făcu d. de Crévecoeur mirat.

— Da, fiica luĭ René.

— Ah! sciŭ, ḑisse comtele, am auḑit acéstă istorie. Truanḑiĭ aŭ deshonorat'o...

— Vaĭ! făcu Catherina. Si de duoĕ lunĭ o caut pretutindenĭ.

Strigătele se înduioaŭ.

— Ajutor!... ajutor!... strigă uă voce.

— D-le, d-le, ḑisse regina cu uă nelinisce crescêndă, n'am putea da verĭ un ajutor acelor nenorociţĭ?...

— Déca Majestatea Vóstră voesce sĕ ne amestecăm în afacerile acestor burgesĭ, ḑisse comtele, lucrul este uşor.

Si el făcu un semn celor duoĭ însocitorĭ aĭ sĕĭ.

Baronul de Saarbruck ajunse cel d'ântêiŭ sub ferestre şi bătu de duoĕ orĭ cu mânerul spadeĭ luĭ.

La acel sgomot, ómenĭ ce se aflaŭ în casă părură a se mişca.

Uă feréstră se deschise; şi un cap hiduos apăru.

— Cine e acolo? întrebă uă voce răguşită. Tu estĭ ducele-Egyptuluĭ?

— Miserabil truand! respunse baronul, eŭ sunt un adevĕrat gentilhom care 'ţĭ va împlânta spada în pept déca nu 'ĭ veĭ deschide îndată.

— Fiĭ gentilhom! rĕspunse beţivul.

Si el reînchise feréstra.

Tipetele urmaŭ în interior.

Baronul de Saarbruck era puternic, înnalt de şésse palme. El se popri cu linişce la uşă, împinse cu umĕrul şi uşa căḑu cu sgomot.

Eric de Crévecoeur şi sir Leo d'Arnemboug 'l urmaŭ... Regina era la câţĭ-va paşĭ în stradă.

Atuncĭ un spectacol straniŭ li se presintă ochilor.

Uă femeiă despuiată era legată de un stâlp ce ţinea tavanul, şi patru persóne dintre care uă femeiă o încongiuraŭ. Nenorocita scotea ţipete de desperare şi căuta în zadar de a rupe legăturile pentru a scăpa de supliciŭ.

Cea altă femeiă cu pĕrul despletit şi plină de furie, ţinea în mână uă funie cu noduri cu care bătea pe femeia legată de stâlp.

Treĭ ómenĭ şedeaŭ cu cótele pe mésă şi beaŭ.

Aceĭ treĭ omenĭ eraŭ, Marele-Clopot, Animă-de-Lup, şi Rĕsuflare-Scurtă, aceia care răpise pe Paola. Femeia bătută nu era alta de cât fiica luĭ René, şi acea care bătea, Farinetta.

Ceĭ treĭ ómenĭ, beaŭ, cântaŭ, blestemaŭ, şi déca Paola striga prea tare, eĭ 'ĭ aruncaŭ un pahar cu vin în obraz ḑicêndu'ĭ:

— Tacĭ, tacĭ! fermecătóre...

— Ah! strigă Farinetta neîncetând de a o bate, am jurat, şi mĕ voiŭ ţine de cuvênt. In timp de un an, în fie-care sĕră, te voiŭ bate ast-fel... Trebuie ca acella ce iubém şi care a murit pentru sceleratul tĕŭ tată, sĕ fie resbunat!

— In numele cerului! murmură Paola, gracie! gracie!

La neasceptata sosire a celor treĭ lorrainĭ în casă, uă tăcere adâncă urmă aceluĭ sgomot.

Farinetta rĕmase cu funia în mână, şi cu mâna ridicată.

Marele-Clopot, ce deschisesse feréstra pentru a sci cine bătea la uşe, se ridică cu grabă, şi în lipsă de alte arme luă un vas mare de pămênt în care nu maĭ era vin. Rĕsuflare-Scurtă şi Animă-de-Lup, scóseră fie-care câte un pumnal, rĕsturnară mésa şi o puse între eĭ şi noiĭ veniţĭ.

— Heĭ! miserabililor, strigă comtele, predaţi-vĕ maĭ bine şi deslegaţĭ acea femeiă.

— E Paola!.. e chiar ea! strigă regina ce se ţinea pucin înnapoĭ.

Colosul începu a rîde cu tâmpire.

— Lasă-ne în pace, frumosul nostru. ḑisse el.

Comtele făcu un pas înnainte şi însocitoriĭ luĭ se puseră în rând cu dnêsul.

Resuflare-Scurtă şi Animă-de-Lup 'şĭ manevraŭ pumnalele.

— Marele-Clopot ridică vasul de pămênt şi se încercă de a sdrobi pe comtele, când duoĕ mânĭ 'l popriră pe la spate.

Era Farinetta.

Farinetta aruncase funia şi ḑicea:

— Popriţi-vĕ, miserabililor, şi lăsaţi-mĕ să vorbesc acestor gentilhomĭ.

— Bravo! strigă Eric de Crévecoeur. Acéstă fétă e rea dér e frumósă. Ea va fi ascultată.

Marele-Clopot se popri, şi ceĭ alţĭ duoĭ se retraseră.

Paola arunca împrejurul eĭ priviriĭ rătăcite pe care le fixa câte uă dată asupra cellor treĭ nouĭ veniţĭ.

— Aidea de! frumósa mea fétă, repetă comtele, vorbesce şi spune nouĕ ce facĭ aci; ce e acéstă femeiă pe care o baţĭ, şi aceştĭ ómenĭ care te priveaŭ îndeplinindu'ţĭ rolul de călâŭ.

— Mĕ numesc Farinetta, rĕspunse ea. Sunt regina curţeĭ-Miracolelor.

— Ah! şi apoĭ?

— Regele Bohemieĭ se va căsători cu mine peste nouĕ lunĭ, dupĕ ce voiŭ fi purtat doliul primuluĭ meŭ bărbat

— Cum se numea el?

— Gascarile. El a fost spânḑurat în locul luĭ René Florentinul, miserabilul, otrăvitorul şi fermecătorul..

— Pentru ce baţĭ acea femee?

— Acésta e fiica luĭ René... d-lor, ḑisse Farinetta, vedeţĭ, nu fac de cât rĕsbun pe primul meŭ sociŭ. De duoĕ lunĭ o bat în tóte serile.

— Si.. aceĭ ómenĭ?

— Acestia sunt sclaviĭ meĭ...

Si Farinetta pronunciă aceste cuvinte cu tonul şi mărimea uneĭ adevĕrate regine.

— Eĭ bine! mica mea, ḑisse el, acum veĭ deslega pe acea fétă la moment.

— Aidea de! făcu Farinetta.

— Tu 'ĭ veĭ arunca uă manta pe umerĭ şi ne o veĭ da.

Dér Farinetta scóse un ţipĕt sĕlbatec.

— Cine sunteţĭ? ḑisse ea în fine.

— Noĭ suntem amicĭ luĭ René.

Farinetta se repeḑi ca uă tigróigă spre par, trase pe Paola care începu sĕ gémă şi strângênduĭ gâtul cu celle duoĕ mânĭ ale sélle, şi ḑisse : Eĭ bine, décă o veţĭ avea o veţĭ avea mórtă... La mine truanḑĭ ?

— Aide, amicĭ meĭ, ḑisse comtele Eric, trebue sĕ sfârşim.

Si ceĭ treĭ tinerĭ năvălirăasupra truanḑilor care luară mésa şi 'şĭ făcură pavăză.

In acellaşĭ timp Farinetta 'şĭ înfipse unghiile în gâtul Paoleĭ care gemea.

— Nu vĕ apropiaţĭ ! nu vĕ apropiaţĭ !... căcĭ contrariul o sugrum.

Dér comtele 'şĭ ridică spada şi dintr'uă repeḑiciune sărind pe d'asupra meseĭ, ajunse drept lângă par.

Farineta primi uă vigurósă lovitură cu latul spadeĭ pe umĕrul drept, şi durerea scoţêndu'ĭ un ţipĕt o făcu sĕ lase prada.

In acellaşĭ timp colosul de Mare-Clopot 'şĭ ridică pétră de nisip asupra capuluĭ comteluĭ.

Dér orĭ că truandul nu 'şĭ luase bine mĕsurile, séŭ că comtele evitase lovitura, căcĭ pétra lovi parul şi se sfărâmă. In acelasĭ timp, uă detunare se auḑi, şi colosul scóse un oribil blestem şi căḑu d'alungul pe parchet.

Sirele d'Arnembourg 'l trântise jos numaĭ dintr'uă singură lovitură de pistol. Rĕsuflare-Scurtă şi Animă-de-Lup lăsară sĕ recadă mésa, şi strigară în cor : — gracie !...

— Ce putea ajuta pumnalele celor duoĭ truanḑĭ contra pistólelor luĭ sir Leo d'Arnembourg ?

— Aide ! canalĭ infecte, vermĭ omenescĭ ! strigă Eric de Crévecoeur, afara de aci !...

Truanḑĭ 'şĭ aruncaseră pumnalele ; Colosul de Clopot mare se sbuciuma pe pămênt scăldat în sângele sĕŭ, şi Farinetta ameţită de lovitura spadeĭ, se retrăsese spre

zid lângă care se reţemase întocmaĭ ca uă bestie sĕlbatecă care se apăra contra vênătorilor şi a cânilor.

Comtele merse spre dênsa, o luă la subţióră şi o duse pênĕ la pragul caseĭ. Apoĭ o asvârli afară ţicêndu'ĭ: dute de te spânţură aiurea.

Resuflare-Scurtă şi Animă-de-Lup fugiseră deja.

Nu maĭ remăsese dér în casă de cât Clopot-mare care gemea şi blestema, şi Paola care continua a'şĭ rătăci ochiĭ împrejurul eĭ. Sirele d'Arnembourg o deslegă, apoĭ 'ĭ aruncă mantaua sea pe umerĭ.

In acest moment regina, care remăsese nemişcată şi ca trăsnită de spaimă în stradă, năvăli în casă şi se aruncă în braciele Paoleĭ, ţicêndu'ĭ:

— Copilul meŭ, fiica mea... mĕ recunoscĭ tu?

Paola respunse prin un hohot de rîs. Era nebună.

Ţece minute dupe acésta regina mamă, ceĭ treĭ companioĭ şi fiica luĭ René, care dupe ce plânsese şi ceruse gracie, acum rîdea şi cănta refrenul care 'l auţise în curtea-Miracolelor, începură a 'şĭ continua drumul.

Comtele de Crévecoeur, care servea de călăuz, conduse pe regina mamă în strada Jeux-Neufs de la spatele luĭ Saint-Eustache. Comtele se opri înnainte a unuĭ han la pórta căruia era spânţurată uă ramură de arbore. In loc de a bate el fluieră.

La acest sgomot, uşa se deschise dér nicĭ uă lumină nu strălucea în interior. Cu tóte acestea un bărbat apăru cu jumĕtate corpul afară.

— Estĭ d-tea? ţisse el.

— Da, eŭ sunt.

Si comtele întră, rugând pe regina de a 'l urmări.

Sirele Leo d'Arnembourg dedea braciul nebuneĭ.

— Dómnă, ţisse comtele Eric, luaţi-mĕ de mână şi lăsaţi-vĕ a fi condusă.

— Dér pentru ce acest întuneric?

— Pentru că nimenĭ nu trebue sĕ véḑă pe ducele, afară de d-vóstră şĭ noĭ.

Ea 'şĭ puse mâna în mâna comteluĭ, care prin întune-

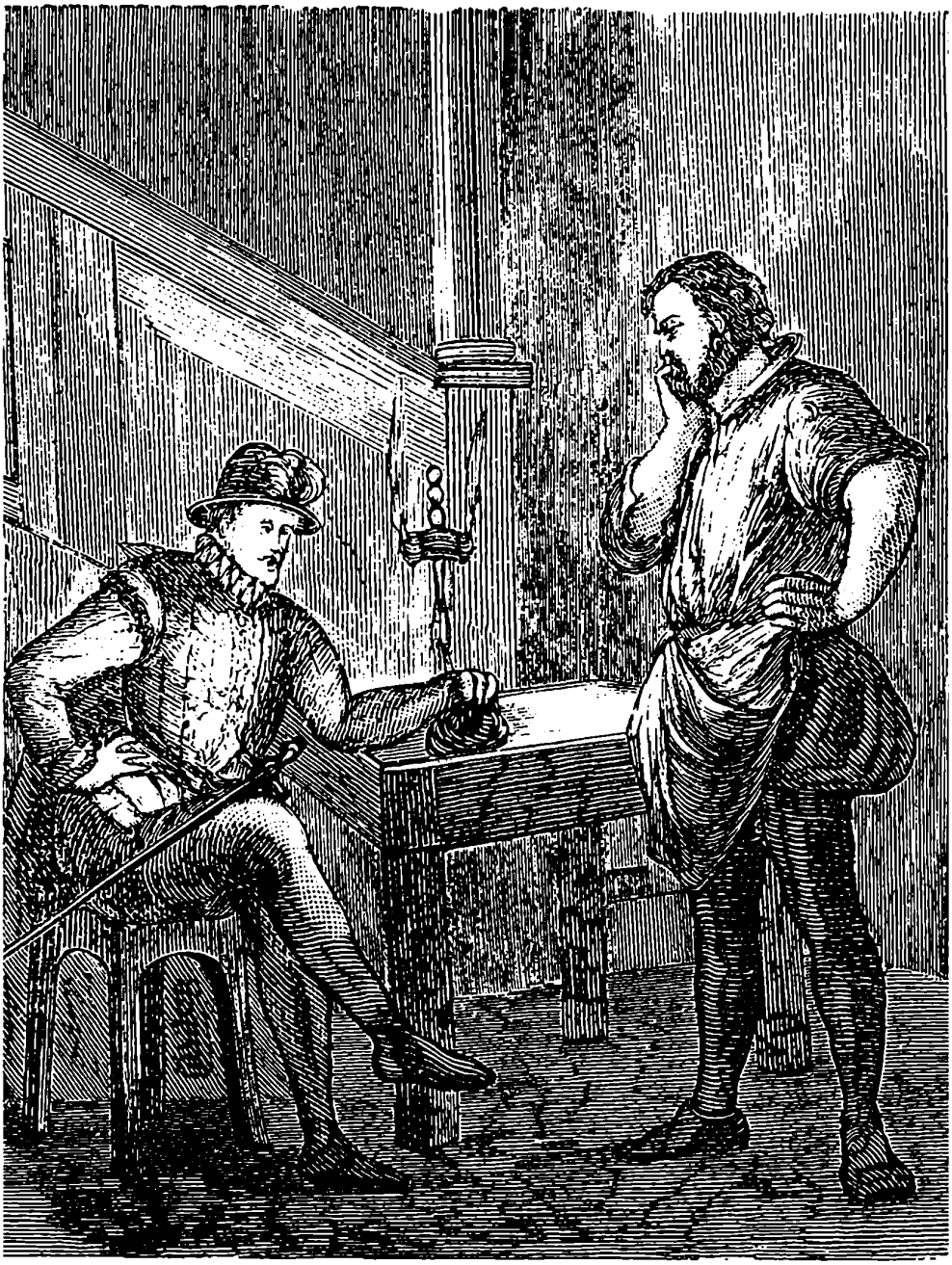

Călăul privi pe Gaston de lux cu neîncredere.

ric o tîra în interiorul aceleĭ case care semăna maĭ mult a o casă de banditĭ de cât uneĭ case oneste.

XII

Regina mamă se gândea atunci la tóte cursele casei de Lorraina şi la tóte trădările la care ea meditase şi urgise pe când ducele Eric de Crévecoeur o tîra mereŭ prin dalele întunecóse ale acelei case isolate.

Pentru un al duoilea regat al Franciei, Catherina s'ar fi oprit póte de a urma pe trimişii ducelui; dér Eric de Crévecoeur 'i strecurase la ureche un cuvênt magic, numele lui René. Catherina dér, femeia cea nesimţitóre şi crudă prin escelenţă, surdă la tóte nenorocirile, nesimţitóre pentru toţi, Catherina ţic, avea un defect, adică un vĕl 'i acoperea anima ; ea iubea cu uă tandreţă órbă pe acel Florentin înduoit fermecător şi otrăvitor, care de cinci-spre-ţece ani poseda tóte secretele sélle şi luase parte la tóte crimele.

Bărbatul care se arătase un moment pe pragul uşei esterióre a casei, intrase şi dispăruse în obscuritate.

Catherina făcu vrei uă trei-ţeci paşi, condusă de comtele, trecu uă strâmtóre umedă şi întunecósă de cât camera care o trecuse, apoi comtele se opri şi lovi la uă a duoa uşă pe dedesubtul căreia se strecura uă rază de lumină.

— Intră! ţisse o voce din întru.

Acéstă voce, Catherina o recunoscu, era aceia a ducelui.

Comtele împinse uşa, şi Catherina se găsi pe pragul unei mici camere de cârciumă, în mijlocul căreia un om sta picior peste picior pe uă laviţă.

Era ducele Henric de Guise.

La vederea reginei, el se sculă în picióre şi salută cu respect.

Regina aruncă asupra lui, privirea sea cea inteligentă

pe când ducele remăsese liniscit şi nepăsător. El veni la regina mamă, se inclină din nou şi 'i sĕrută mâna.

Comtele Eric se retrase şi închise uşa dupĕ dênsul.

— Sciĭ d-tea, domnule verişor, ḑisse regina care 'şĭ prefăcu emoţiunea ce o coprinsese, că te porţĭ într'un mod prea uşurel cu mine?

— Scusaţi-mĕ dómnă, rĕspunse ducele cu respect, singură prudenţa a dictat conduita mea, însă în orĭ-ce altă circumstanţă, ea ar fi fost de neertat

Si ducele înnaintă un scaun dómneĭ Catherina, şi apoĭ remăse în picióre în facia eĭ.

— Dómnă, ḑisse el atuncĭ, cunóscuţĭ ca şi mine precauţiunile de care a trebuit sĕ mĕ înconjor, pentru a obţine de la d-vóstră uă întrevorbire, căcĭ fără de eile 'mĭ s'ar fi întêmplat tot acelleaşĭ nenorocirĭ ca acum câteva lunĭ când locuiam în Louvru.

Regina înţelese alusiunea ce făcea şi remase nepăsătóre...

— Dér ce ḑic, nu trebue sĕ vorbesc acum de acelle nenorocirĭ... Cu tóte acestea, dómnă, reluă el, eram sĕ fiŭ asasinat, atuncĭ..,

— Si de cine? de verĭ un huguenot, fără îndoială?

— Nu, respunse ducele, am fost invitat sĕ părăsesc Louvrul, décă vroiam sĕ mĕ maĭ socotesc printre ceĭ vĭĭ.

— Dér de cine? întrebă Catherina care făcea pe naiva.

— Un necunoscut m'a întâmpinat într'uă séră la portiţa dc la spatele Louvruluĭ care dă spre apă...

Si acel necunoscut a îndrăsnit?...

— Da, el m'a prevenit de un pericol care mĕ ameninţa, şi chiar 'mĭ a numit persona care plătea pe asasin.

— Ah! făcu regina tot liniscită. Si acea persónă?

— Eraĭ d-tea, d-nă, respunse ducele fără a se mişca.

Catherina creḑu nefolositor de a se îndigna şi de a protesta. Numaĭ ea întreba cu ironie.

— Spune'mĭ, domnule, vĕrul meŭ, aĭ vroit sĕ mĕ veḑĭ numaĭ pentru a 'mĭ ţine acest discurs ?

— Nu, dómnă.

— Atuncĭ esplică-te, te rog, asupra subiectuluĭ conversaţiuneĭ de care avem sĕ tratăm împreună.

— Maĭ ântêiŭ. dómnă, permite'mĭ de a vĕ reaminti uă istorie, care nu este încă uitată de noĭ.

— Spune, ḑisse regina.

— Voesc sĕ vorbesc de istoria luĭ Francisc I tatăl regeluĭ Henric II, ilustrul vostru socĭu.

— Ah!

— Si de rivalul sĕŭ, imperatorele Carol-Quintu.

Catherina tresări.

— Creḑĭ d-tea, urmă ducele, că décă regele Francisc ar fi citit în destin, şi ar fi prevĕḑut funestele cosequinţe ale bătălieĭ de la Pavie, şi captivitatea sea în Spania, ar fi lăssat el pe imperator ca sĕ traverseze Francia pentru a se duce în Flandra ?

— Nu cred, ḑisse regina.

— Eĭ bine! étă-mĕ la Paris şi în aparenţă în situaţinea imperatoreluĭ Carol-Quintu, şi în posiţiunea regeluĭ Francisc I.

Regina 'şĭ încruntă sprâncenile.

— Si prevĕd că décă mĕ voiŭ preda Majestăţeĭ Vóstre aşĭ putea sĕ mĕ căesc.

— Estĭ nebun duce.

— Atuncĭ étă ce 'mĭ am închipuit.

— Sĕ vedem! ḑisse regina.

— 'Mĭ am făcut planul de a te ridica din mijlocul Parisuluĭ.

Regina făcu un gest de frică.

— Am caĭ înşelaţĭ la pórta Montmartre, care e la duoĭ paşĭ de aci. Afară de acésta maĭ am treĭ ómenĭ valinţĭ şi credincioşĭ care mĕ vor însoci pênĕ unde voiŭ voi. Imĭ pare că 'ĭ aĭ vĕḑut, nu e aşa ?

— Da, ḑisse regina cu ironie.

— Si uă dată în Lorraina, aş putea trata cu d-vóstră lucrurĭ fórte importante, de a le religiuneĭ, şi de alle regatuluĭ.

Regina în culmea uneĭ spaime grozave, se sculase şi se îndreptase spre uşă. Dér acea uşă se deschise şi regina vĕḑu la spatele eĭ pe ceĭ treĭ tinerĭ care 'ĭ servise de escortă.

— Ah ! strigă ea dominată în fine de indignaţie şi mânie, acésta însemnéḑă uă trădare infamă.

— Nu, dómnă, ḑisse cu linisce ducele, este un frumos şi bun rĕsboiŭ, cu tóte acestea ne putem înţelege alt-fel·

— Adică, prin a 'mĭ vinde libertatea ?

— Din contră, voesc sĕ 'mĭ o asigur pe a mea.

— Vorbesce atunciĭ...

Ducele făcu un semn şi uşa se închise.

Din noŭ, dómna Catherina era singură cu princiul.

— Dómnă, reluă acest din urmă, causa d-télle este şi a mea. Si gândiţi-vĕ că avem un inimic politic comun, adică, partida huguenoţilor.

— Este adevĕrat.

— Un inimic personal şi comun, acesta este regele de Navarra.

— Si acésta este adevĕrat. [a]

— Prin urmare, din întreţinerea nóstră de astă-ḑĭ va depinde sórta şi a unuia şi a celuĭ-alt.

— Regina privi pe ducele.

— Ce veĭ face d-tea pentru acella care vĕ va debarasa de eĭ ?

— Sciŭ eŭ...

— Veḑĭ, caută bine.

Catherina ghicea fără îndoială secretele pretenţiuneĭ ducelui, dér părea a nu le înţelege.

— Majestatea Vóstră, urmă ducele de Guise, nu a

vroit sĕ 'mĭ acorde mâna princesei Margaretei... Eĭ bine, cu acésta ea a comis uă greşélă.

Regina nu clipi de loc.

— Căcĭ, reluă ducele, ea a creḑut că regele de Navarra va fi un mic princiŭ fără importanţă, fără crescere, un muntean îmbrăcat în ţóle gróse şi maĭ preocupat de a alerga dupe un mistreţ, de cât de a guverna un regat.

Catherina suspină.

— Lucrurile fiind ast-fel, Majestatea Vóstră se gândea că regele de Navarra nu se va ocupa nicĭ de cum de tronul Franciei, pe cât timp décă ducele de Guise...

Un surîs complectă ideia duceluĭ.

— Mărturisesc că am comis uă mare greşélă. Dér...

— Voescĭ sĕ ḑicĭ că căinţa v'a sosit prea târḑiŭ ?

— Da, aşa este.

— Apoĭ curtea Romeĭ va putea acorda divorciul.

— Adevĕrat, ḑisse Catherina, dér Margareta 'şĭ iubesce sociul.

Un nor trecu pe fruntea duceluĭ şi uă strălucire de ură luci în ochiĭ luĭ.

— Ah ! dómnă, ḑisse el, aĭ câte uă dată nisce cuvinte prea tarĭ.

— Ertă-mĕ, ḑisse regina şi sĕ revenim la huguenoţĭ.

Ducele se linisci pucin din emoţiunea ce 'ĭ produsese acele cuvinte şi se uită cu rĕcélă la Catherina.

— Décă Majestatea Vóstră voesce, reluă el, maĭ înnainte de a trece uă lună, 'ĭ pot garanta că nu va maĭ remânea huguenoţĭ în Francia..

— Nicĭ regele de Navarra ?

Ducele avu un surîs ironic.

— Nicĭ regele de Navarra, rĕspunse el.

— Atuncĭ 'l veĭ face catolic ?

— Nu, dér 'ĭ se va întêmpla nenorocire.

Regina tresări.

— Dómnă, urmă Henric de Guise, sunt la Paris mai mult ca în ţéra mea, şi chiar mai bine de cât Majestatea Vóstră póte sĕ 'şĭ închipee.

— Nicĭ nu mĕ înduoesc, ḑisse regina cu amărăciune, că casa de Lorraina nu este în stare sĕ 'şĭ facă partisanĭ, din contră, 'ĭ are în tóte ţĕrile.

— Am uă armată deja organisată în capitala vóstră, urmă Henric, şi acéstă armată va surpa tot pământul eĭ, la un semn al meŭ.

— Si... acest semnal ?

— Acéstă armată va avea, continuă ducele fără a respunde la întrebarea dómneĭ Catherina, un cuvênt de ordine.

— Care ?

— Trăéscă leturghia.

— Dér cine va da acest semnal ?

— D-tea dómnă.

— Eŭ ? eŭ ?

— Fără înduoială.

— Dér uă uată ce ḑiceţi că acéstă armată vĕ este supusă ?...

La rândul sĕŭ, ducele ridică uă privire ironică asupra regineĭ.

— Vĕ ofer eŭ mijlócele de a da lovitura. Eŭ voiŭ fi omul lupteĭ, şi d-tea braciul. Ne trebue şi nouă uă pagină în istorie.

— Si décă aşĭ consimţi la acésta, care ar fi condiţiunile vóstre?

Norul care întunecase deja fruntea ducelui apăru din noŭ...

— Ah ! ḑisse el, sciĭ bine că tot iubesc pe Margareta.

Regina remase gânditóre.

— Dómnă, reluă ducele, luaţĭ séma ! ora ne grăbesce. Trebue se părăsesc Parisul mai înnainte de a se crăpa

de ḑiuă. Décă refusaţĭ, vĕ fac prisonieră şi vĕ ridic.

Regina era prinsă în cursă; ea se cerca a găsi verĭ un mijloc de scăpare.

— Dér, ḑisse ea, 'mĭ aĭ promis de a scăpa pe René.

— Da.

— Apoĭ sciĭ d-tea că ora supliciuluĭ luĭ s'apropiat?

— Sciŭ.

— Si că în duoĕ ḑille...

— Va fi liber. Dér, adàogă ducele, nu 'l veĭ revedea dómnă, de cât în ḑiua când veĭ da semnalul pentru masacru. Până atuncĭ René, pe care 'l vom sustrage din mânile călăilor luĭ, va remânea prisonierul meŭ şi nu veţĭ sci nicĭ o dată ca sĕ 'l găsiţĭ. Décă veĭ abusa de la angageamentul ce aĭ sĕ facĭ faciă cu noĭ, René nu va face de cât sĕ 'şĭ schimbe călăul, adică se se sfâşiă la Nancy.

— Eĭ bine! fie, ḑisse ea, déca trebue ca inimicĭ regatuluĭ sĕ piară, priimesc, şi se va sĕvêrşi în curênd.

— Astă-ḑĭ avem 14 august, dómnă.

— Bine!

— Vroescĭ sĕ fixăm data ḑilleĭ celeĭ marĭ?

— Fie!

Ducele păru că reflectéză un moment.

— Ce ḑicĭ de 24 august ḑiua S-tuluĭ Barhelemy?

— Cum voescĭ, murmură Catherina încă nedecissă.

Atuncĭ ducele trase uă mésă înnaintea reginelĭ pe care se găsea pene şi pergament şi ḑisse:

— Bine voesce dómnă a scri dupe dictarea mea aceste duoĕ linĭĭ: *„Tot ce ducele de Guise va face în nóptea de 24 august, este din ordinul meŭ“*

— Dér, făcu Catherina, décă veĭ merge maĭ departe de cât am vorbit?

— Atuncĭ, ḑisse ducele, sĕ nu maĭ vorbim. Majestatea Vóstră ne va face onórea de a ne urma la Nancy, când tot d'odată va vedea şi pe René sfâşiat.

Catherina scóse un suspin.

— Aide! ḑisse ea, trebue sĕ cedez.

Si ea luă péna, scrise şi semnă.

. . . . . .

Ura reginei mame pentru regele de Navarra şi amorul desperat al lui Henric de Guise pentru Margareta, decidea acum sórta huguenoţilor.

XIII.

Pe când regina mamă, ţinea conferinţă mysteriósă cu ducele de Guise, d. de Crillon care perduse cu galantarie, duoĭ pistolĭ la jocul ce ţinea cu regele, 'şĭ luă concediŭ de la Majestatea Sea, şi eşi din apartamentul regal, dând braciul luĭ Pibrac.

— Ah! domnule duce, murmură gasconul, ce joc periculos faceţĭ acum!..

— Aşa creḑĭ! făcu Crillon cu naivitatea unuĭ soldat.

— Si 'ţĭ se va juca un rol ciudat. Regina nu értă lesne.

— Nu face nimic, rĕspunse cu linisce ducele, m'am jurat că René va merge pe piaţa Greveĭ, şi va merge...

Pibrac avu un gest de încredulitate.

— Si am sĕ încep sĕ mĕ ocup de astă séră.

— E cam târḑiŭ...

— Ce face cu acésta! am sĕ mĕ duc sĕ fac uă plimbare spre Caboche, care e pucin amicul meŭ. Vreĭ sĕ mergĭ şi d-tea cu mine scumpe căpitane?

D. de Pibrac, ar fi putut sĕ se dispenseze de uă astfel de visită nocturnă, dér nu îndrăsni sĕ refuse.

Crillon intră în posturile santinelelor, dete un ordin oficeruluĭ de serviciŭ, apoĭ eşi din Louvru împreună cu Pibrac.

Nóptea venise şi stelele strălucea pe cer. D. de Pibrac fu apucat de un suvenir al tinereţeĭ şi suspină întocmaĭ

cum suspina când era de duoĕ-ḑecĭ anĭ. Pibrac la rêndulĭ scóse şi el un suspin.

— Ah! ḑisse el, vĕd că cam estĭ de părerea mea. E trist lucru de a fi cine-va inemicul dómneĭ Catherina. Intr'uă ḑi séū într'alta se póte plăti scump un asemenea curagiū.

Crillon înălţă din umerĭ.

— He! scumpul meū, ḑisse el, şi eū mĕ gândesc la dómna Catherina, într'adevĕr! der maĭ mult mĕ gândesc acum la uă frumósă Arlesiană pe care am iubit'o odinióră, şi care m'a încelat pentru un ticalos. Dér sĕ nu maĭ vorbim de acésta. Sĕ ne gândim la René, pentru care mĕ duc sĕ mĕ înţeleg cu Caboche asupra detaillurilor ceremonieĭ.

Ducele şi Pibrac luără malul drept al Seineĭ trecură pe dinnaintea luĭ Châtelet şi ajunseră în piaţa Greveĭ. Intr'un unghiū ascuns al acesteĭ pieţe, se vedea uă mică casă de o lugubră aparenţă, chiar şi pentru aceia care nu cunosceaū numele locatarului. Ea nu avea de cât un etagiū şi era văpsită în roşiū. Treĭ marĭ geamurĭ dedéū spre rîū.

Uă lumină discretă se vedea lucînd printre canaturile uneĭ ferestre.

Omul nostru nu e culcat, ḑisse ducele către d. de Pibrac, şi bătu în uşă.

— Atunceĭ lumina 'şĭ schimbă locul, se auḑi un pas greoiū în interior, care scobora lungul uneĭ scărĭ, şi uşa se deschise.

Crillon şi Pibrac vĕḑură un om cu nisce umerĭ marĭ, cu un gât de taur, de uă statură de mijloc, şi uă înfăcişare lipsită de inteligenţă.

El era cu mânicile de pânză, capul gol, şi ţinea în mână uă lampă de fer. La vederea ilustruluĭ visitator, acest om se retrase înspăimêntat şi salutând până la pământ.

— Bună ḑiua, Cabocche, ḑisse Crillon, bună ḑiua, amicul meŭ.

Si el intră în casă.

— Seignoria Vóstră ar putea ḑice maĭ bine bună séra rĕspunse călâul.

— Tu te înceliĭ, duoĕ ore de diminéţă sună chiar acum la biserica Saint-Jaques-du-Haut-Pas.

— Cum! ḑisse călâul, este aşa târḑiŭ?

— Si tu nu eştĭ culcat dupe cum vĕd.

— Lucrăm.

— Ah! făcu Crillon.

— Eram sus în laboratoriul meŭ, ocupat cu desecarea cadavruluĭ unuĭ tênĕr pe care 'l am spânḑurat erĭ séră.

— Ce făcuse el?

— Oh! făcu cu dispreţ Caboche, 'l am spânḑurat din ordinul starosteluĭ de neguţătorĭ. Era un ticălos care asasinase pe stăpânul sĕŭ.

— Cum aşa!

— Ea, un băiat de lipscan, care era amorezat de femeia acestuia...

Bărbatul 'l a bătut tocmaĭ în momentul când a înfipt cuţitul în pântecele neguţătoruluĭ, şi a fugit. Un soldat l'a prins şi starostele l'a condamnat a fi spânḑurat. Era un frumos băiat, pre viaţa mea!

— Si tu 'i aĭ spânḑurat?

— Trebuia.

— Sĕ vorbim de alt-ceva, scumpulĭ meŭ Caboche, ḑisse Crillon. Viŭ sĕ 'ţĭ anunciŭ uă afacere.

— Ah! ḑisse călâul, nu cum-va e vorba de verĭ un om însemnat?

— De René...

— Oh! décă este pentru acésta, Seignoria Vóstră ar face bine de a nu se maĭ ocupa.

— Pentru-ce?

— Pentru că nu voiŭ fi călăul luĭ René nicĭ uă dată. Regina mamă e lîngă el pentru a 'l apăra.

— Eĭ bine! făcu ducele cu importanţă, tu o să veḑĭ maetre Caboche, că tu aĭ minţit.

— Si eŭ doresc, domnule duce, rĕspunse Caboche, că numaĭ pucin 'l urăsc şi eŭ. Cu tóte acestea, vĕ asigur că 'mĭ a făcut milă cea din urmă oră când am fost în închisórea luĭ.

— Cum asta?

— Părul sĕŭ a albit, şi are uă privire tăcută întocmaĭ ca a uneĭ bestiĭ sĕlbatice prinsă în cursă. Si apoĭ plângea ca uă femeiă.

— Dér, ḑisse Crillon, el nu plângea când a otrăvit mănuşile regineĭ de Navarra.

— Oh! făcu Caboche, fiţĭ liniştit, décă 'l voiŭ vedea într'uă ḑi pe uliţă nu 'l voiŭ maĭ menagea.

— Eĭ bine! ḑisse ducele, acel moment nu e departe.

— Nu cum-va e pentru mâne?

— Nu, pentru ḑiua următóre.

Caboche dete din cap.

— Iată că lucrurile se schimbă, ḑisse el. Si de astă-ḑĭ mâne, de séra diminéţa, şi ast-fel se schimbă atâtea lucrurĭ!...

Crillon înălţă din umerĭ.

Regele va fi neschimbat, ḑisse el, şi chiar acum viŭ să mĕ înţeleg cu tine pentru a fixa ora.

— Ascept ordinile Seignorieĭ Vóstre.

— Imĭ place ora de la prânz, ḑisse ducele întorcêndu-se spre Pibrac, atuncĭ póte să asiste tóte damele de la curte.

— D. duce, rĕspunse Pibrac, 'mĭ place a crede că nicĭ seigneuriĭ nicĭ damele de la curte nu vor asista la suplicĭul sĕŭ.

— Pentru-ce? întrebă ducele.

— Pentru-că fie care scie că regina mamă nu értă lesne...

— Pe viul D-ḑeŭ! strigă Crillon, toţĭ sunteţĭ nisce tremurătorĭ... Numaĭ eŭ sunt care nu am frică...

— Aveţĭ greşélă, domnule duce.

Obosit de predicţiunile d. de Pibrac, Crillon se urcă în acea cameră pe care călâul o numea *laboratoriŭ*.

Era uă vastă cameră încărcată de instrumente de tortură, în mijlocul căreia era uă mésă de desecaţie d'asupra căreia se găsea cadavrul aceluĭ tênĕr.

Ducele luă uă bară de fer cu care Caboche sfărâma una dupe alta membrele luĭ René.

Barra era grea, dér el o luă în mână şi o făcu sĕ se învêrtéscă întocmaĭ ca un baston.

— Seignoria Vóstră e fórte viguros, ḑisse călâul cu admiraţie, şi décă era în locul meŭ, ar fi făcut minunĭ..

— Oh! eŭ, ḑisse ducele, aşĭ fi avut mare plăcere se 'mĭ cadă în mână acel miserabil de René.

— Aşa dér, reluă călâul, esecuţiunea va fi pentru mâine.

— Da.

— Pênĕ atunci, adăogă ducele, eŭ mĕ voiŭ duce la archiepiscopul de la Notre-Dame, ca sĕ 'l anunciŭ sĕ fie gata. Adio, dér Caboche, pentru juoĭ de diminéţă.

Si d. de Crillon însocit de Caboche pênĕ la pragul caseĭ luĭ, se depărtă cu Pibrac.

Calâul era june, el locuia singur.

El închise decĭ uşa cu zăvorul, şi se pregătea a se culca, când auḑi un sgomot la uşă.

— Ah! 'şĭ ḑisse el, d. duce trebue să fi uitat ceva.

Si Cabocbe merse de deschise, creḑênd că are afface cu Crillon.

Dér fu fórte mirat de a se găsi faciă în faciă cu un gentilhome pe care nu 'l cunoscea şi care 'ĭ păru a avea vêrsta de duoĕ-ḑecĭ şi duoĭ anĭ.

— Maestrul Caboche?

— Sunt eŭ mesire.

Gentilhomul intră şi ḑisse:

— Trebue sĕ 'ţĭ vorbesc, maestre Caboche. Inchide nşa, avem de vorbit.

Si junele om ce nu era altul de cât mesirele Gaston de Lux, al patrulea înnamorat al Annei de Loraina, ducesă de Montpesier, luă un scaun şi se puse jos.

Caboche remăsese în facia luĭ în picióre.

— Veĭ esecuta în curând pe René Florentinul? ḑisse junele om.

— Poĭ-mâne, mesire.

— Il veĭ lua de la Chatelet?

— Da.

— Il veĭ conduce la Notre-Dame?

— Ast-fel e obiceiul.

— Si când veĭ părăsi piaţa Parois, ce stradă veĭ urma?

— Dér... ḑisse călâul voiŭ urma strada Barillerie şi podul Change.

— Rĕŭ facĭ...

— Aud?

— In locul d-télle eŭ aşĭ urma strada Calandre.

Maestrul Caboche privi pe junele om cu mirare.

Acesta 'şĭ descheiă mantaua şi puse pe mésă un voluminos săculeţ de pele.

Săculeţul era plin de aur.

— Maestre Caboche, ḑisse ei, e în strada Calandre uă damă ce voesce sĕ védă trecênd cortegiul. Femeile sunt curióse.

Călâul privi pe Gaston de Lux cu neîncredere.

— Si apoĭ, adăogă Gaston, te povăţuesc în interesul d-télle de a nu urma strada Barillerie.

— Pentru-ce?

— Cine scie? făcu Gaston, René mai are amici... si ei póte vor trage câte-vu pistóle asupra d télle.

Caboche făcu uă mişcare de mirare.

Urméză strada Calandre, adăogă Gaston. Acesta e un sfat bun ce 'ţi dau.

Junele om se ridică şi făcu un pas spre uşă, fără a lua sacul de piele.

Caboche era cumpĕrat în favórea lui René.

XIV.

Pibrac şi Crillon sĕ îndreptară spre Louvru.

— Hum! făcu Crillon, timpul s'a răcorit, ce crezi?

— Cred, respunse Pibrac că vêntul dimineţei e pucin aspru. Sună trei ore.

— Scumpul meu Pibrac, urmă ducele, fie-care om are slăbiciunea lui: nu m'am temut nici uă dată de uă lovitură de spadă, dér m'am temut tot-d'auna de guturaiu.

Pibrac începu a rîde.

— Si ce putem face noi, déca e aşa de rĕcóre, d-le duce?

— In loc de a merge pe marginea apei unde e fórte frig, sĕ mergem prin strade unde temperatura e mai dulce.

— Cum veĭ voi.

Crillon şi Pibrac urmară dér strada Urşilor şi apoi strada Saint-Sauveur şi se îndreptară spre biserica Saint-Eustache.

— Trecem aprópe de curtea-Miracolelor, observă d. de Pibrac.

— Pe credinţa mea! făcu ducele, décă voesci sĕ mergem a visita pucin pe supuşii regelui-Bohemiei?

— Aud?

Si Pibrac, uimit privi pe ducele ce urmă:

— Aceĭ truanḑĭ snnt amicĭ aĭ meĭ, şi Regele-Bohemieĭ 'mĭ e tot atât de devotat cât şi ducele Egyptuluĭ.

— Dér ceĭ alţi?

— Când 'mĭ pronunciŭ numele, trec pe orĭ şi unde.

— La ce bun? făcu Pibrac. Seignoria Vóstră are prea mult aur în punga sea?

— D-ḑeŭ sĕ mĕ ferésca! Dér, adăogă ducele, aşĭ voi sĕ sciŭ ce a devenit fiica luĭ René.

Pibrac tresări.

— Sciŭ, ḑisse el că nefericita a remas în puterea truanḑilor dupĕ mórtea reginei de Navarra; dér mi se pare că aŭ omorât'o.

— Creḑĭ?

— D-na Catherina a căutat'o pretutindenĭ, şi nu a putut'o găsi.

— Bine, ḑisse ducele, aidem sĕ vedem numaĭ, déca vom fi maĭ fericiţĭ.

— Fie, ḑisse Pibrac; dér décă vom regăsi pe Paola, ce vom face cu dênsa?

— Nimic, ḑisse ducele, o vom lăsa cu truanḑiĭ Imĭ place maĭ mult sĕ fie cu eĭ de cât cu d na Cathernai.

— Pentru-ce?

— Dér pentru că de obicĭnuit fiica unuĭ otrăvitor cunósce secretele tatăluĭ eĭ şi ar putea să se serve de dênsa.

Căpitanul garḑilor şi Crillon se îndreptară spre curtea Miracolelor.

In ḑiua acea la curtea-Miracolelor era uă schimbare generală.

Numaĭ focul era aprins ca de obiceiŭ, junele fete însă nu danţaŭ, cântecele truanḑilor nu se maĭ auḑeaŭ.

Ragele Bohemieĭ şi ducele Egyptuluĭ jucaŭ uă partidă.

Truanḑiĭ făcusĕră cerc covoruluĭ ros pe care şedéŭ celle duoĕ majestăţĭ.

Eĭ vorbéŭ încet pentru a nu întrerupe jocul augustuluĭ monarch şi primuluĭ sĕŭ ministru.

Chiar sentinelile ce de ordinar eraŭ fórte cu luare aminte, acum dorméŭ adânc rezimaţĭ de ţidurĭ

Crillon intră în curtea-Miracolelor ca cum ar fi intrat în Louvru. Un copil ce se juca în ţărîna zărindu'l 'l recunoscu şi strigă: Ecă! d. de Crillon!

Ducele fu priimit cu acelaşĭ respect şi entusiasmu ca şi la prima sea visită.

Numele de Crillon, repetat din gură în gură ajunse péná la urechile celor duoĭ demnitarĭ aĭ curţeĭ-Miracolelor.

Amênduoĭ 'şĭ părăsiră jocul şi veniră spre întêmpinarea luĭ.

— Bună-ţiua copiĭ meĭ, ţissse Crillon, 'mĭ se pare că vĕ petraceţi cu veselie timpul.

— Jucăm pentru a uita că ne este sete, ţisse regele Bohemieĭ.

— Ah! vĕ este sete?

— Da cum am fi într'un deşert.

— Si?

Crillon 'ı privi surîţênd.

— E cald, ţisse regele-Bohemieĭ.

— Aud? făcu Crillon, şi mie 'mĭ a fost témă să nu răguşesc!

— E cald, şi când cuĭ-va e cald, 'i e şi sete.

— Si vinul nu prea sĕ găsesce, nu e aşa?

— Pe credinţa mea! respunse cu naivitate regele-Bohemieĭ, vinul nu numaĭ că nu se prea găseşce, dér nicĭ că esistă!

— Adevĕrat?

— Affacerile merg rĕŭ; nu ne maĭ putem căpăta hrana şi creditul a perit.

— Cum! ţisse Crillon scandalisat, vi sĕ refusă creditul?

— Vaĭ,... da; de când sgomotul s'a rĕspândit că am jefuit cârciuma din stradă...

— Si nu aţi fost voi?

— Nu noi monseigneure. ci soldaţii...

Crillon bufni de rîs. Apoi el scóse punga si o aruncă pe covor.

— Mergeţi de cumpĕraţi vin, ḑisse el.

— Sĕ trăéscă Crillon ! strigară truanḑii într-uă singură voce.

— Dér pênă ce va veni, daţi-mi ceva noutăţi de Paola.

— Fiica Florentinului?

— Da.

— Ea e nebună, ḑisse ducele Egiptului.

— Nebună!

— Da, căci Farinetta o tîmpeşce cu bătăile.

Ducele Egiptului nu avu timpul de a da deslușiri mai multe ducelui de Crillor, căci un ramât se făcu la intrarea curţei-Miracolelor, şi acel ramăt atrase atenţiunea tutulor.

Doi ómeni venéu resuflând greu şi înspăimêntaţi...

— Ajutor truanḑilor... ajutor... ajutor... stigaŭ ei.

— Ecă!. . Resuflare-Scurtă, făcu regele.

— Si Animă-de-Lup...

— Si Farinetta! strigă un al treilea truand.

Si în adevĕr, dupĕ cei doi ómeni, uă femeie cu pĕrul despletit alerga.

— Ei 'mi aŭ luat'o! ei 'mi aŭ luat'o!! striga ea cu desperare.

— Ei aŭ omorît pe Mare-Clopot!

La aceste din urmă cuvinte, regele-Bohemiei şi toţi truanḑii făcură uă mişcare.

— Cine? strigară ei, soldaţii?

— Nu, gentiihomii.

— Ce gentilhomi? strigă Crillor la rându'i.

Farinetta recunoscu pe ducele, şi alergă la dênsul repetând:

— Ei 'mi au luat'o!... ai nu sunt încă în destul de resbunată!

Crillon mângîă facia Farinetteĭ şi 'i ḑisse:

— Esplică-te, mica mea.

Dér Farinetta nu era în stare de a sĕ esplica. Ea răcnea ca uă leóică căreia 'i s'a răpit prada.

— Animă de-Lup singur 'şi păstrase pucin sângele rece, şi el istorisi tot ce se petrecuse.

— Oh! oh! murmură Pibrac acésta devine straniŭ.

— Si eĭ eraŭ treĭ? făcu Crillor la rându'i.

— Treĭ gentilhoniĭ juniĭ şi frumoşi, ḑise Farinetta ce puse mâna pe umĕrul eĭ cel sdrobit.

— Si uă femeie, maĭ adăgă Resuflare-Scurtă.

— Ah! era şi uă femeie?

— Ce şedea la treĭ paşi depărtare;... ea era mascată!

Pibrac se aplecă la urechea luĭ Crillon şi ḑisse: — Scim destul, acum aidem, d-le duce; am ghicit multe...

Pe când Resuflare-scurtă şi Animă-de-Lup făceaŭ pe rând istoricul aventureĭ lor, duoĭ truanḑi sosiră aducênd vin.

— Sĕ bem! se bem! strigă mulţimea.

Si Crillon se depărtă fară a fi veḑut de eĭ, urmat de căpitanul garḑilor.

—Pe viaţa mea! scumpul meŭ Pibrac, ḑisse ducele când fu afară din curtea Miracolelor, ce ḑiceĭ de tóte acestea?

— Eŭ, ḑisse Pibrac, cred că gentilhomiĭ ce aŭ scăpat pe Paola eraŭ ómeniĭ de aĭ reginei-mame.

— Aşi! făcu Crillon, d-na Catherina, n'a avut niciŭ dată treĭ ómeniĭ devotaţi.

Pibrac nu rĕspunse.

— Si acea femeie?...

— Ar putea fi prea bine regina-mamă...

— Ah ḑisse Crillon, déca voiŭ afla.

— Cum?

— Veĭ vedea...

Eĭ ajunseră la Louvru, şi în loc de a intra prin pórta cea mare, eĭ se îndreptară spre portiţa dupĕ marginea apeĭ. Acea portiţă o scim, dedea pe un coridor ce conducea la uă mică scară. In acel coridor veghea ḑi şi nópte uă sentinelă.

Crillon bătu la portiţă.

Sentinela deschise şi recunoscu pe generalul lor.

Acea sentinelă era un june, ce se numea d. de Merindol, şi pe care ducele fiind-că 'ĭ era compatriot, 'l introdusese în corpul garḑilor.

— Micul meŭ, 'ĭ ḑisse Crillon cu bunătate, de mult estĭ aci?

— De duoĕ ore.

— Aĭ vĕḑut pe cine-va eşind?

— Da..- uă femeiă.

— Mascată?

— Si încapişonată în cât nicĭ Satana nu 'ĭ ar fi putut zări facia.

— S'a reîntors?

— Nu.

— Eĭ bine! ḑisse Crillon, dupe duoĕ ore de veghiere poţĭ sĕ te schimbĭ.

— Da... mĕ voiŭ schimba pe détă, ascept numaĭ oficerul de serviciŭ.

— Nu e de trebuinţă, ḑisse Crillon, dă'mĭ arma.

— Cum?

— Si du-te de te culcă.

Si d. de Crillon facu un semn luĭ Pibrac, ce scóse pe d. de Merindol afară din coridor.

Apoĭ bravul duce se învăli în manta, puse arma la umĕr, şi începu a se preumbla, ḑicêndu'şĭ:

— Trebue sĕ sciŭ, pre viaţa mea! cine e acea femeiă...

Si el închise portiţa cu zăvorul.

XV.

Crillon se preumblă mai mult de uă oră ca un simplu soldat, şi nimeni nu se presintă la portiţă.

— Sĕ fie a draculuĭ acéstă profesiune! murmură Crillon. Si deja cugeta de a se duce sĕ se culce, când un mic sgomot se auḑi afară.

— Cine e acolo? întrebă el în limba germană.

— Deschide! ĭ se respunse în limba francesă amestecată de un accent italian.

Crillon avea urechea fină. El recunoscu vocea d-neĭ Catherina, cu tóte silinţele ce ea 'şĭ dete de a o preface şi el rĕspunse:

— Ma tuc ză gaut be gamaratul miŭ gare a liot gheia cu dinsul.

Si ducele depărtêndu-se prin coridor pênĕ la uă pórtă ce dedea în marea curte a Louvruluĭ, ajunse la corpul garḑilor.

El intră şi ḑisse cu un ton serios:

— Cum se póte ca sĕ nu fie uă sentinelă la portiţă?

Apoĭ eşi ḑicêndu'şĭ:

— D-na Catherina şi soldatul ce 'ĭ se va trimete la portiţă, se vor inţelege cum vor putea. Eŭ mĕ duc sĕ mĕ culc.

Pe când trecea înnaintea regaluluĭ apartament, pagiul Gauthier ce fusese de serviciŭ în timpul nopţeĭ ĭ strigă:

— Heĭ! d-le duce!

— Ce voescĭ, micul meŭ?

— Facĭ bine de a te scula de diminéţă.

— Pentru-ce?

— Dér pentru-că Majestatea Sea desceptându-se întrebă tot-d'auna de d-tea.

— Ah! făcu Crillon.

— Erĭ séră âncă dupe ce aĭ plecat...

— Eĭ bine?

— Regele 'mĭ a ḑis culcându-se: „Crillon dórme la Louvru nu aşa?

„— Da, sire.

„— Sciĭ care e camera?

„— Da, sire.

„— Mâine diminéţă sĕ 'mĭ 'l cauţĭ.“

— Si, ḑisse Crillon, regele 'ţĭ a spus la ce oră are trebuinţă su mine?

— Nu, d-le duce.

— Atuncĭ, bună-séra, mĕ duc sĕ mĕ culc.

— Aud? făcu pagiul.

— Ast-fel dupĕ cum mĕ veḑĭ, micul meŭ, nu m'am pus âncă pênĕ acum în pat.

— Adevĕrat?

— Si aşĭ voi sĕ dorm.

— Eĭ bine! d-le duce, ḑisse Gauthier, vin'o pe aci...

Si pagiul introduse pe Crillon în anticamera regală. Apoĭ 'ĭ arătă patul luĭ.

— Culcă-te aci, ḑisse el. promit de a te lăsa sĕ dormĭ atât cât regele nu va cere a te vedea.

— Hum! 'şĭ ḑisse Crillon, şciŭ că voiŭ dormi. Bună-séra, micul meŭ.

El se aruncă pe patul pagiuluĭ şi nu avu timpul de cât de a închide ochiĭ.

Din nefericire somnul luĭ Crillon nu ţinu mult.

Regele care avusese vise urâte în timpul nopţeĭ, veḑênd huguenoţĭ, trădărĭ, comploturĭ, assasinărĭ; regele la deşceptare chema pe Crillon.

Loyala şi franca facĭă a ducelui assigura tot-d'auna ge monarchul înspăimêntat de visurile nopţeĭ.

Dupĕ ce Carol IX vĕḑuse pe Crillon numaĭ în timp de cincĭ minute, şĭ dupĕ ce schimba câte-va cuvinte cu dênsul, sĕ găsea cu totul metamorpfosat... el devenea vesel.

Crillon 'şĭ frecă ochiĭ, înghiţi uă înjurare ce 'ĭ era sĕ 'ĭ ésă din gură şi intră la regele ce 'ĭ comandă de a merge sĕ caute pe regele de Navarra.

Scim resultatul aceleĭ întrevederĭ.

Regele sfătui pe Henric de a merge cu femmeia sea sĕ facă uă mică preumblare în Gasconia şi în Navarra.

La care Henric rĕspunse:

— Sunt gata de a mĕ supune Majĕstăţeĭ Vóstre, décă va consimţi de a 'mĭ se numĕra zestrea d-neĭ Margareta.

Acest rĕspuns a luĭ Henric făcu pe Carol 1X sĕ încrunte sprâncenele.

In acelaşĭ timp Crillon începuse a rîde, şi el ḑisse regeluĭ:

— Un om ce reclamă cu drept baniĭ seĭ nu e un conspirator.

Un moment de tăcere urmase printre ceĭ treĭ actorĭ aĭ acesteĭ şcene.

Crillon observa, Henric aşcepta, regele se gândea.

— Ah! ḑisse în fine Carol 1X, voeşcĭ sĕ primeşcĭ zestrea nevesteĭ télle?

— Dér, sire, acéstă dorinţă e în destul de naturală, 'mĭ pare.

— Aşa e.

— Maĭ cu sémă... fiind că am trebuinţă, de óre-ce am multe datoriĭ...

— Cine se însóră are tot-d'auna datoriĭ; ḑisse cu ironie regele.

— Si apoĭ, reluă Henric, am ḑis tot-d'auna regineĭ, mama mea că oraşlul Cahors ne era atât de trebuincios ca apa peşcilor şi aerul pasĕrilor.

— Eĭ făcu Carol 1X, şi décă nu luaĭ pe sora mea?

— Drace! murmură regele de Navarra cu un surîs de muntean, aşĭ fĭ luat Cahors cu armele în mână.

Carol IX înbufni în rîs cu tărie.

Dér Crillon ḑisse:

— Părerea mea sire este că, regele de Navarra ar fi făcut lucrurile dupe cum le spune.

— Ah! ce spui!

Regele de Navarra era prea dibaciŭ pentru a susține.

— Din fericire, sire, ḑisse el, nu voiŭ avea trebuință de a face asemenea încercări...

— Crediĭ?

— Majestatea Vóstră 'mĭ va da Cahors.

— Hum! făcu Carol IX, și eŭ am trebuință de el.

— Majestatea Vóstră de óre-ce 'mĭ l'a promis, reluă regele de Navarra cu linisce, eŭ voiŭ ascepta cu pacienţa ca sĕ vĕ ţineţĭ de cuvênt.

Si regele de Navarra ridicându-se, salută și eși la marea mirare a luĭ Carol IX, ce începuse a murmura:

— Ah! dér eŭ sunt un tâmpit! Eŭ 'l chem pentru a 'l sfătui sĕ părăséscă Parisul și regatul meŭ, și el... Eĭ bine, duce! ḑisse în fine regele, ce crediĭ de tóte acestea?

— Eŭ cred, sire, rĕspunse Crillon, că regele de Navarra va ședea mult la Paris.

— Drace! Si de unde sĕ iaŭ celle 100,000 de scuḑi?

— Părerea mea, e că d-na Catherina a făcut rĕŭ de 'ĭ a promis...

Regele n'avu timpul de a rĕspunde.

— Sire, ḑisse Gauthier, regina-mamă cere pucină audienţă Majestăţeĭ Vóstre.

— Sĕ intre! rĕspunse regele care se întórse spre copilul care 'și arăta obrazul sĕŭ viŭ în mijlocul cutelor portiereĭ.

— Pe viaţa mea! sire, murmură Crillon, aș fi vroit cu tóte acestea se fac Majestăţeĭ Vóstre óre care confidenţe.

— In ce privință?

— Despre René.

— Oh! fiĭ liniscit bĕtrânul meŭ duce, ḑisse regele, căcĭ nu voiŭ ceda.

Când aceste cuvinte fură pronunciate, regina intră.

Catherina 'şĭ prefăcuse uă figură palidă şi tristă.

Ea salută pe Crillon cu blândeţe cela ce luĭ nu 'ĭ plăcu şi 'şĭ ḑisse:

— Aşĭ fi preferat maĭ cu mulţumire uă privire plină de ură.

— Sire, ḑisse Catherina, eram fericită de când vĕ des-

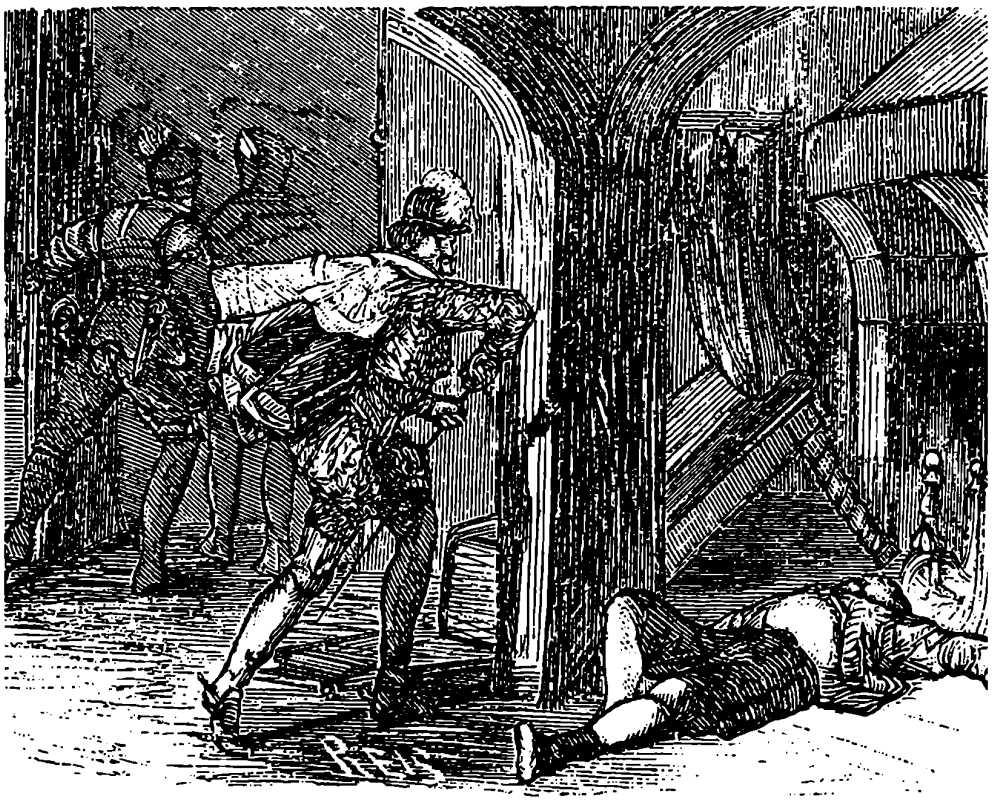

Nu maĭ rĕmăsese în casă de cât Mare-Clopot întins jos.

chisesem ochiĭ asupra inamicilor voştri, acum însă când 'ĭ cunósceţĭ, numaĭ aveţĭ trebuinţă de mine.

— Dér, dómnă.., făcu Carol IX pucin cam surprins.

— Vin sĕ vĕ cer permisiunea pentru a mĕ reîntórce în castelul d'Amboise.

— Ce ḑicĭ? făcu Carol IX care manifestă óre care hypocrisie.

— Am cutezat să vĕ cer exilul regelui de Navarra... ei bine, am avut greşélă, mărturisesc.

— Dómnă...

— Viŭ dér să vĕ rog să nu mĕ mâhniţi.

— Mai bine spune că renunci de a mâhni pe regele de Navarra... pentru că... speri...

—Sire, întrerupse Catherina, ghicesc. Majestatea Vóstră 'şi închipuesce că viŭ încă uă dată să cer graciă lei René.

— Drace!

— Majestatea Vóstră se încélă.

Regele făcu nisce ochi mari.

— Eŭ părăsesc pe René, suspină Catherina. Numai voesc ca Parisienii să continue a denatura mai mult timp stima ce conservam pentru acest credicios servitor.

— Cum! ḑisse regele; 'l părăseşci?

— Trebue

— Pre viaţa mea! dómnă, ḑisse Carol IX, cred că în celle din urmă, veţi avea dreptate de a vĕ decide ast-fel.

— Ah!

— Căci d. de Crillon, pe care 'l vedeţi aci, are să termine într'un fel cu René.

— Domnul cu tóte acestea nu este un călău, rânji Catherina.

— Nu, ḑisse cu răcélă Carol IX, dér 'i a transmis ordille melle.

Catherina tăcu.

Atunci regele ḑisse cu graciositate mumei sélle:

— Ast-fel dómnă, étă că ne am înţeles, nu e aşa? René se va sfâşia şi regele de Navarra va remânea la Louvru.

— Sunteţi stăpân, sire.

Si d-vóstră, dómnă, ḑisse Carol IX, veţi remânea lângă mine, căci am trebuinţă de consiliurile vóstre. . . . . .

. . . . . .

— Pe D-ḑeul meŭ ! se gândi Crillon, sĕ fiŭ eŭ câne décă nu ghicesc.

Regina a găsit mijlocul de a scăpa pe René, de órece nu 'ĭ maĭ cere gracia.

Regina a găsit mijlocul de a se scăpa de regele de Navarra, décă ea a încetat de a 'ĭ cere exilul ... Drace!...

Si Crillon 'şĭ ceru voia de a se retrage, şi merse sĕ găséscă pe Henric şi Margareta.

XVI.

Sĕ revenim la amicul nostru Raoul pe care 'l am lăssat închis în camera luĭ Nancy.

Pagiul asceptă de o cam dată cu rĕbdare apoĭ găssi timpul prea lung şi în celle din urmă deveni impacient.

Un om care vrea sĕ omóre timpul cu orĭ ce preciŭ, e capabil de tóte.

Raoul era atât de nerăbdător de a revedea pe scumpa sea Nancy, că el începu sĕ se plimbe maĭ întêiŭ prin lungul şi largul camereĭ, apoĭ deschise uă frumósă carte ce era pe mésă, apoĭ închise şi acéstă carte şi în fine căută uă alt fel de distracţiune.

Ochil luĭ se îndreptară atuncĭ spre partea parchetuluĭ unde părea a se zări uă mică gaură care se prelungea in jos.

Raoul, care fussese iniţiat în tóte mysterile Louvruluĭ, recunoscu îndată deschiḑetura prin care Nancy şi dómna Margareta spionase maĭ de multe orĭ pe regina-mamă.

Numaĭ însă, Raoul nu scia, fără îndoeală că de când cu întórcerea sea la Louvru, dómna Catherina şi schimbase oratorul.

Acel oratoriu numaĭ era în acea sală care se găssea aşeḑată în linie verticală, dedesuptul camereĭ luĭ Nancy,

dér într'altă cameră vecină care era mai vastă şi în care prin urmare, atmospheră era mai rece.

Dér Raoul ca nu cunoscea aceste detalii fu înpins de un sentiment de curiositate, şi 'şi ḑisse;

— Pentru că tótă lumea în Louvru, e în mare emoţiune, din causa înnapoerei d-nei Catherina, sĕ fac şi eŭ cum fac toţi.

Atunci pagiul se îngenuchiă, 'şi luă cuţitul sĕŭ şi desfăcu scândurile parchetului care acoperea deşchidetura practicată în plafon.

Pe dată ce deşchiḑetura focul să pătrundĕ ŭă lumină, Raoul 'şi lipi ochiul.

Oratoriul d-nei Catherina era tăcut şi la prima vedere era deşert.

Dér, dupe câte-va fixări mai sigure, Raoul zări ŭă formă omenéscă aşeḑată într'un colţ.

Era ŭă femeiă pe jumĕtate, al căruĭ pĕr negru ĭ acoperea umerii şi care 'şi aruncaŭ împrejurul eĭ ŭă privire rătăcită.

Raoul recunoscu pe Paola, şi mirarea ĭ fu mare, căci nu se măĭ scia de mult timp ce devenise dênsa.

— Pariez, se gândi Pagiul, că Nancy nu scie nimic despre acésta.

Raoul avea dreptate.

Un sgomot se făcu afară, ŭă cheiă se întórse în bróscă Raoul remase îngenuchiat pe parchet.

Nancy intră.

— Oh! curiosule! ḑisse ea.

— Sit! făcu Raoul.

Dér Nancy începu sĕ surîdă:

Se vede cât de colo că tu viĭ din provincie, ḑisse ea căci numaĭ sciĭ nimic din câte se petrece la Louvru.

— Pentru ce? întrebă Raoul.

— Pentru că dómna Catherina nu maĭ şade în oratoriul seŭ.

— Fie, dér ia privesce.

Accentul mysterios al luĭ Raoul atrase atenţiunea luĭ Nancy. Ea se aplecă la rânduĭ, şi ca şi Raoul se uita prin deschiḑĕtura practicată în scândurile parchetuluĭ.

Nebuna 'şĭ schimbase posiţiunea sea primitivă, şi acum ea se plimba cu un pas nesigur, inegal, cu gesturĭ şi atitudine bizară.

— Este Paola! murmură Nancy uimită.

Nancy cu tóte acestea, scia ceva despre acéstă fétă, căcĭ chiar în nóptea precedentă aflase de la Crillon că treĭ cavalerĭ necunoscuţĭ, răpise din ghiarele Farinetel si a cumplicilor eĭ pe nenorocita Paola.

Si pe când Raoul o privea si părea a o întreba aplicaţiunea acesteĭ transformaţiĭ ce vedea în fiica Florentinuluĭ, ea 'ĭ rĕspunse.

— Micul meŭ Raoul, vèd că estĭ un pagiŭ fără esperienţă.

— Cum?

— Veĭ fi în tot-d'auna în necunoscinţa de mersul politicel...

— Dupe cum vĕd aĭ urâte opiniunĭ de mine.

— Cel pucin, reluă Nancy, care 'şĭ lăsase frasa neterminată, nu pot sĕ te las ast-fel, şi sĕ nu 'ţĭ daŭ óre carĭ lecţiunĭ.

Atuncĭ frumósa cameristă făcu semn luĭ Raoul de a reaşeḑa parchetul, apoĭ 'l luă de mână şi 'l conduse spre un mare fotoliŭ în care ea 'l aşeḑă.

Apoĭ se aşeḑă şi ea la picióre le patuluĭ.

— Acum, sĕ vorbim, ḑisse ea.

— Aĭ sĕ mĕ puĭ în curent de tóte câte s'aŭ petrecut la Louvru în lipsa mea?

— Iţĭ am spus, că regina a descoperit uă conspiraţiune care nu exista.

— Si ea a intrat în gracie?

— Tocmaĭ.

— Apoĭ.

— Pênă erĭ, tóte se liniscise în Louvru.

— Si erĭ?..

— Erĭ, regele a hotărât ca René sĕ fie sfâşiat mâne la prânz.

— Oh! făcu Raoul cu un aer neîncreḑĕtor, acum remâne sĕ scim déca regina va voi.

— Asta e sigur.

Raoul făcu uă săltătură pe fotoliul sĕŭ.

Nancy urmă :

— Esecuţiunea dér va avea loc mâne, căcĭ şi regele şi regina consimt.

— Cu tóte acestea, adăogă Nancy, eŭ cred că regina va scăpa pe René

— Când?

— Astă-ḑĭ.. diséră, în nóptea asta... nu sciŭ. Dér ea 'l va scăpa.

— Maĭ e cine-va de părerea ta.

— Nimenĭ.

— Eĭ bine! ḑisse Raoul, şi eŭ mĕ gândesc ca şi tine.

Estĭ un linguşitor, ḑisse ea, şi pentru că te iubesc te ert.

Pe viaţa mea.! ḑisse pagiul, tu eştĭ fórte de spirit. Dicênd aceste cuvinte o luă de talie şi o sĕrută dulce pe amândoĭ obrajiĭ.

La rîndu'ĭ Nancy roşi pucin, apoĭ încetă de a maĭ fi veselă, se desfacu din bracele luĭ alerga la uşă pe care o deschise şi ḑisse ;

— Aide! étă că situaţiunea nóstră se agravéză, aĭ devenit prea cutezător. Acum dute, domnişorule.

Si cum el părea a nu fi dispus sĕ ésă ea 'l luă de umerĭ şi 'l înpinse în coridor.

Pe când aceste scene se petreceaŭ la Louvru, uă altă scenă cu totul opusă se deslega la Chatelet, îutr'uă închisóre în care era închis René.

Guvernorul Chateletuluĭ, de atunci era un gentilhom

sclav ordinilor şi datorilor sélle şi care fusese numit însuşĭ ducele de Crillon cu un moment maĭ înnainte de a se încarcera René.

D. Guvernor dér, care era celibatar, se găsea la dejun când ecuyerul sĕŭ veni sĕ 'ĭ aducă un mesagiŭ.

Acest mesagiŭ era de ia ducele de Crillon; el era conceput în termenĭ laconicĭ următorĭ:

„Domnule guvernor."

„Mâne la prânz, prisonierul vostru René Florentinul va fi condus pe piaţa Greveĭ. Luaţĭ dispoşiţĭ în consequinţă.

„Crillon"

Guvernorul avu uă bucurie, şi ordonă ca messagerul sĕ intre.

Acest mesager nu era altul de cât vechia nóstră cunoscinţă ecuyerul Fangas, care făcuse un frumos ris, şi câştigase luĭ René tóte avuţiile.

Guvernorul numaĭ dormise nicĭ un minut din momentul ce René 'ĭ devenise prisonierul sĕŭ.

— Domnule guvernor, 'ĭ ḑissese Crillon în ḑiua când 'l instalase la Chatelet, 'mĭ veĭ respunde cu capul d-télle de René. Deca 'ţĭ va scăpa, veĭ merge pe piaţa Greveĭ în locul sĕŭ.

Guvernorul dér se conformase strict ordinuluĭ ce 'ĭ dedese.

Când Fangas şi guvernorul se găsisse faciă în faciă, se priviră lung unul pe altul.

— Aşa dér, ḑisse guvernorul, s'a decis...

— Prea decis.

— Si va fi mâne.

— Negreşit!

— Ah! aşĭ fi vroit ca sĕ fie astă-ḑĭ, îngână guvernorul, căcĭ 'mĭ pare ca călâul peste curând va fi cumpĕrat.

— Si déca ar fi aşa, cum aşĭ maĭ 'putea sĕ 'ĭ fiŭ moscenitorul luĭ, ḑisse Fangas.

— De aḑĭ încolo, am sĕ înduoesc posturile Chateleluluĭ, ḑisse guvernorul.

— He ! he !ḑisse Fangas, facĭ prea cu minte.

Când Fangas făcea acelle reflecţiunĭ, se anunciă un al duoilea mesager. Acesta venea tot de la Louvru, dér era trimes de regele, şi era tênĕrul pagiŭ Gauthier.

Regele scria:

„Domnule Guvernor„

„Am fixat supliciul luĭ René pnntru mâne. Regina mamă a sfârşit prin a înţelege că ea numaĭ putea sĕ se maĭ încrédă în expiaţiunea luĭ. Dér 'mĭ a cerut o cea din urmă favóre, pe care nu 'ĭ o pot refusa.

„Acésta favóre consistă de a face sĕ 'ĭ parvină luĭ René nisce mătăniĭ pe carĭ papa le-a bine-cuvêntat, şi 'ĭ va da puterea necesară de a suferi supliciul sĕŭ.

„Iţĭ trimit dér acele mătăniĭ, şi te consider ca un obligat al meŭ.

„Carol"

Guvernorul luă mătăniile carĭ eraŭ de nisce bóbe de lemn odorĭferante şi carĭ semănaŭ cu acelea pe care pelerinĭĭ le aduc de la Jerusalim şi apoĭ ḑisse luĭ Fangas:

— Mĕ duc sĕ i le duc eŭ însumĭ.

Intr'adevĕr, guvernorul Châteletuluĭ, care 'şĭ isprăvise dejunul, intră îndată în coridórele celle humede şi prin subteranele celle întortochiate pênă la închisórea condamnatuluĭ.

Pĕrul luĭ René se albise, şi de câte-va ḑille avea un fel de tremurătură nervósă care nu înceta nicĭ în timpul nopţeĭ.

Când guvernorul intră, el era culcat pe uă grămadă de pae pe jumĕtate putrede.

— René, 'ĭ ḑisse guvernorul, vin sĕ 'ţĭ anunciŭ că ora morţeĭ d-télle a sosit.

Condamnatul 'şĭ ridică ochiĭ sĕĭ ceĭ zăpăciţĭ asupra guvernoruluĭ şi nu rĕspunse. Dér tremurătura însă se înduioşă.

— René, repetă guvernorul, mâne la prânz va veni sĕ te caute pentru a te conduce la supliciu, prin urmare maĭ înainte cu uă oră trebue sĕ te urcĭ pe treptele bisericeĭ Notre-Dame unde 'ţĭ veĭ face rugăciunea.

René păstră uă mare tăcere.

Guvernorul continuă :

— Regina mamă abandonându-te cu totul sórteĭ pe care o meriţĭ, a vroit aţĭ da cel din urmă semn de compătimire.

La numele regineĭ, René tresări şi se sculă pe jumĕtate.

— Iată, 'ĭ ţisse guvernorul.

Si el 'ĭ întinse mătăniile.

René le luă, le esamină, 'şĭ înnăbuşi un strigăt răguşit, apoĭ tot d'odată, ochiul sĕŭ străluci, şi el încetă de a tremura. Ce putere magică avea dér acelle mătănii.

. . . . . .

XVI.

René, de când era în închisóre, şi maĭ cu sémă de când era condamnat la mórte, trecuse prin tóte fasele grózeĭ, şi terminase prin aşĭ lua uă mare schimbare.

Când guvernorul se retrase, René se sculă în sus pentru a fi maĭ aprópe de razele luminеĭ carĭ cădeaŭ prin ferĕstruia închisoreĭ, şi începu a examina din noŭ mătăniile. Privirea luĭ care adinéurea era întunecată, de astă dată strălucea. René numaĭ era acelaşĭ om. El spera.

De sigur că acelle mătăniĭ pe care 'ĭ le trimetea regina, trebuia sĕ fie un semn de liberare. Si este necesăriŭ de a nara în câte-va cuvinte, istoria acestuĭ object de sânţenie.

Aceste mătăniĭ, pe carĭ regina ţicea că fusese binecuvêntate de papa, 'ĭ venea însăşĭ de la René. Ele apar-

ţinuse mult timp Florentinului, care le adusese din Milau

Favoritul Catherinei, încă de când se găsea în Italia şi la Milan, unde se refugiase mai târdiŭ dupe asasinatu' părinţilor lui Godolphin, vĕdu intrând la dênsul un călugĕr atât de bine încapuşonat în cât era cu neputinţă de a 'i se distinge trăsurile.

René ţinea deja ua prăvălie cu parfumerie şi chiar de atunci trecea drept un otrăvitor de merit.

Când călugărul intră 'i ḑisse:

— Zidurile aŭ urechi aci?

— Numai pentru mine, rĕspunse René.

— Atunci închide uşa.

Călugĕrul vorbea cu un óre care accent de autoritate care nu făcu de cât a impresiona mult pe Florentin.

„Apoi el întredeschise mantia lui călugărésca cam din nubăgare de sémă, şi René vĕḑu lucind tocurile a duoĕ pistóle şi mânerul unui pumnal.

— Ce doresce Sânţia Vóstră întrebă el cu uă umilinţă respectósă.

— Inchide uşa! repetă călugĕrul.

René se supuse.

Atunci călugărul scóse din buzunarul mantiei sélle nisce mătănii cu bóbe mari, adică acelea pe care într'uă ḑi René trebuia sĕ le aibă în posesie.

— Iată! 'i ḑisse el, un object care ar trebui sĕ le încredinţez unei persóne pióse.

— Si aveţi trebuinţă de un intermediar?

— Ascéptă...

Prin capuşonul călugărului, René vĕḑu lucindu'i uă privire strălucitóre întocmai ca focul infernului.

Călugărul urmă:

— Se cere ca prin aceste bóbe a le mătăniilor sĕ se introducă un fel de substanţă care sĕ aibă efectul...

Călugĕrul se opri — Florentinul înţelese îndată, şi termină frasa începută:

— Uă substanţă, ḑisse el, care sĕ omóre cu încetul.

— Intocmaĭ! suspină călugĕrul, acéstă persónă are marĭ bogăţiĭ, de care ea nu face nicĭ un us.

— Adevĕrat?

— Si de care, moscenitoriĭ sĕĭ, din contră, ar avea mare trebuinţă.

Vorbind ast-fel, călugărul puse un mare sac de piele fórte greŭ înaintea luĭ René,

Acest sac era solid, dér pelea era usată pe icĭ şi colo şi René 'l recunoscu că era plin cu aur,

La rêndu'ĭ, privi si el pe călugăr.

— Vroiţĭ ca resultatul sĕ dureze mult timp?

— Da.

— Dér trebue repede?

— He! he! póte sĕ ascepte uă lună.

René privi mătăniile şi sfârşi prin a recunósce că bóbele eraŭ crăpate.

— Unele din ele sĕ desfac. ḑisse călugărul.

— Ah! şi care?

— Ghicesce.

— René le esamină una dupe alta, însă nu putu sĕ recunóscă pe nicĭ una.

— Este cu neputinţă.

— Aĭ sĕ veḑĭ contrariul, rĕspunse călugărul. Punele pe degite, şi fă se alunice bóbele una dupe alta începênd de la aceia care este lângă cruce.

— Bine!

— Acum, numĕră pênĕ la 47.

René înumĕra.

— Observă acum acéstă bóbă în estremităţile eĭ ovoide şi în sens invers.

René se supuse, şi bóba se desfăcu în duoĕ părţĭ, lăsând sĕ se védă într'una din elie uă cavitate fórte mică.

— Creḑĭ d-tea, ḑisse călugărul, că s'ar putea pătrunde cu un ac fin. Prea lesne.

René lăsă pe călugăr singur şi trecu în laboratoriul sĕŭ, unde remase aprópe ḑece minute.

Apoĭ reveni şi ḑisse călugărulŭĭ :

— Bóba găurită are un praf inperceptibil, pe care persóna căreia sunt destinete mătăniile, 'l va putea respira pucin câte pucin, décă voiŭ face uă mică gaură.

— Si... acest... praf ?

— Va face în cincĭ.spre-ḑece séŭ în duoĕ-ḑecĭ ḑille, fericirea moscenitorilor de care 'mĭ aţĭ vorbit.

— Comtez pe cuvêntul tĕŭ, René, ḑisse călugărul, şi décă preyicerea tea se va împlini, veĭ fi recompensat.

— Ah! ḑisse Florentinuluĭ, sunteţĭ un mare seigneur.

— Intr'uă lună tu veĭ evea nuvelele melle, décă praful tĕŭ va avea putere, adăogă călugărul.

René se înclină.

— Intr'uă lună... ḑi cu ḑi... oră cu oră... ḑisse călugĕrul eşind cu mătăniile.

René, care trebuia maĭ târḑiŭ se captiveze confienţa uneĭ regine a Francieĭ, prin aĭ citi în fiitor, era şi el însuşĭ un fel de superstiţios, şi de când ţiganca 'ĭ preḑisesse într'uă ḑi, pe stradele Fiorenţeĭ, sórta cea strălucită care 'ĭ era reservată, căpătase un obiceiŭ de a se duce regulat la uă ghicitóre, orĭ de câte orĭ un noŭ eveniment se petrecea în el. Aşa dér dupe ce otrăvi mătăniile, se duse în tot-d'auna se găséscă pe un fel de profetésă care sta la spatele Cathedraleĭ din Milan.

Fermecătórea 'ĭ lua mâna, făcea nisce semne cabalistice pe nisipul ghicitor, tăia capul uneĭ şopârle şi termina prin a 'ĭ ḑice :

Objectu ce l'aĭ dat, şi care este un instrument de mórte este pentru tine un instrument de salvare, décă veĭ putea sĕ 'l obţinĭ cu orĭ ce preciŭ.

Uă lună dupe acésta, ḑi cu ḑi, oră cu oră, dupe cum 'ĭ se ḑisesse, călugĕrul reveni şi 'ĭ ḑisse :

— René, praful tĕŭ a fost eficace, şi viŭ sĕ 'mĭ împlinesc promisiunea.

Si călugărul aşeḑă pe mésă un al duoilea sac, plin cu aur...

Dér René 'l respinse ḑicênd:

— Seigneure, luaţi-vĕ aurul, décă voiţĭ sĕ mĕ recompensaţĭ, daţi'mĭ matăniile defunctelĭ.

Călugărul începu se rîdă sub capuşonul sĕŭ.

— Déca elle te pot face fericit 'ţĭ le voiŭ trimete

— Când?

— Mâne.

— Vĕ muḑumesc, monseigneure.

— Si pentru ca sĕ te asigurĭ, păstrează aurul

A duoa-ḑi într'adevĕr, un cerşetor opri pe René în stradă, şi 'ĭ vêndu mătăniile pentru duoĭ liarḑĭ francesĭ.

Uă dată ce Rene fu în posesiuuea preciosuluĭ talisman se întórse la profetească.

Acésta reîncepu operaţiunile sélle mysterióse şi complectă ast-fel predicţiunea sea:

Mătăniile nu pot avea putere, de căt fiind în posesiunea persónelĭ, care va iubi fórte mult pe René.

Decĭ René care aşeḑase cu îngrijire praful cel mortal confiase acelle mătăniĭ, maĭ întêiŭ femeieĭ sélle, apoĭ fiiceĭ sélle, şi mult timp dupe acésta, dómneĭ Catherineĭ. Dér, vaĭ! cu timpul Florentinul 'şĭ perduse pucin din credinţă, şi suvenirul preḑicerĭ ce 'ĭ se făcuse uă dată când..... 'ĭ fuse aduse de guvernor, 'ĭ se şterse cu totul.

Dér, décă regina 'ĭ le trimetea, acésta însemna că avea sĕ 'l scape.

René căută bóba şi 'l deschise.

Un mic glonte de hârtie căḑu jos.

René luă acel glonte, şi dupĕ ce 'l esamină 'l desfăcu şi găsi hârtia acoperită de cifre.

Fie-care din acele cifre corespondea nneĭ litere din alfabet şi tóte însemnaŭ acestea:

„Ti se va anuncia ora supliciului; dér nu te teme de nimic... veghez asupra tea: tu veĭ fi scăpat.“

René recunoscu scrierea reginei mame.

Si plin de încredere el aceptă.

Ḑiua trecu cu tóte acestea fără nicĭ uă altă întêmplare însemnată de cât visita unuĭ preot geeovefian ce veni sĕ 'l consoleze.

Un moment Florentinul creḑu că acesta era liberatorul luĭ.

Dér preotul era de bună-credinţă, el nu scia nimic alt de cât... că René avea sĕ móră a duoa ḑi.

René maĭ aceptă...

Nóptea trecu.

Maĭ întêiŭ plin de încredere, Florentinul începu a vedea cu uă adevĕrată nelinisce orele trecênd.

Prima rază de lumină ce strebătu în închisórea luĭ 'l înspăimêntă.

— Cum! 'şĭ ḑisse el, nóptea a trecut? Diminéţa venise deja.

— Aidea. 'şĭ ḑisse el, regina de sigur că a obţinut gracia mea şi a găsit nefolositor ca să 'mĭ mijlocéscă fuga.

Când un-spre-ḑece ore sunară, uşa se deschise.

René înnăbuşi un ţipăt şi el speră că trebuia se fie guvernorul care venea în persónă se 'ĭ anuncie libertatea

Dér în loc de guvernor el veḑu duoĭ ómenĭ îmbrăcaţĭ în roşiu.

René 'ĭ recunoscu şi începu a tremura.

Acestia eraŭ ajutórele maestruluĭ Caboche; călâul Parisuluĭ.

— Ce voiţĭ cu mine? întrebă Florentinul cu uă voce mişcată.

— Venim să te luăm!!

— Pe mine???

— Eh! dér ce voescĭ să facem fără tine, sermanul nostru René? ḑisse unul din eĭ surîḑênd.

— Pe mine! pe mine! repetă el cu spaimă, acésta nu se póte... regele m'a graciat.

— Nu sciŭ déca regele te a graciat, ḑisse ajutorul călăuluĭ rîḑênd, dér sciŭ că 'ĭ a construit uă frumósă tribună lângă eşafod, şi că e uă sărbătóre întrégă preparată pentru mórtea tea.

Si ceĭ duoĭ ajutorĭ aĭ călăuluĭ, luară pe René ce tremura, şi 'ĭ legă mânile la spate.

— Sunt un om perdut! murmură el cu uă voce sugrumată, regina m'a abandonat.

XVII,

Séra în ajun pe când René aşcepta cu nelinişce acel ajutor ce 'ĭ promisese regina, un june cavaler întră în Paris prin pórta Saint-Jackues, urmă strda cu acest nume, şi se popri la hotelul unde uă détă fusese locuit incognito de sirele de Coarasse.

Acest cavaler punênd piciorul jos ḑisse cârciumaruluĭ aceste pucine cuvinte:

— Imĭ e fóme!

Aceste cuvinte făcură pe hotelegiŭ sĕ tresară...

— Iţĭ e sete?

— De asemenea.

Hotelegiul ce nu era altul de cât Bearnesul Lestacade, luă calul de frîŭ şi adăogă:

— Seigneuria Vóstră vine de departe?

—Din Gasconia.

— Si vine la Paris?...

— Pentru a auḑi vorbindu-se de unĭĭ din strĕmoşiĭ meĭ.

De astă dată hotelegiul surîsse:

— Un strĕmoşiŭ ce 'ĭ plăcea cărţile, ḑisse el făcând cu ochiul.

— Sunt valetul de *caro*.

— Ah ! ah ! ḑisse Lestacade, eştĭ aşceptat messire.

— De cine ?

— Valetul de *picĭ* e acĭ.

— Când a sosit el ?

— De duoĕ ore.

— Si valetul de *tref*.

— El a trecut pe aci la meḑiul-ḑilleĭ, şi m'a prevenit de sosirea Seigneurielor Vóstre.

Hotelegiul chemă pe un servitor, 'ĭ dete calul gentilhomuluĭ şi deschise apoĭ uşa care da în sala hoteluluĭ, acea cameră ce e locul de întêlnire a locuitorilor din hotel şi care servă de anticamera bucătărieĭ.

Un alt gentilhom era la uă mésă care la vederea noului venit se ridică si veni spre întêmpinarea luĭ.

— Bună-ḑiua, Hogier!

— Bună-ḑiua, Hector.

Hector de Galard 'şĭ scóse mantaua, puse spada pe un scaun, apoĭ se puse în facia amiculuĭ seŭ, Hogier de Levis, pe când hotelegiul 'ĭ aducea un pahar.

— Când aĭ sosit ?

— Sunt duoe ore.

— Aĭ veḑut pe Noë ?

— Nu încă. Il ascept... El a spus hotelegiuluĭ că 'l vom vedea diséră. Heĭ ! heĭ! adăogă Hogier de Lux, am avut cu tóte acestea noutăţĭ de dênsul.

— Cum ?

— La treĭ séŭ patru leghiĭ de aci, într'un sat anume Monthery, locuitoriĭ 'l aŭ veḑut trecênd.

— El e cunoscut ?

— Nu, dér 'mĭ a fost atât de bine descris în cât nu m'am putut încela. El voyagea cu duoe femeĭ.

— Duoe !...

— Tinere şi frumóse...

— El ne a ḑis cu tóte acestea că era însurat, dér

nu ne a adăogat că s'a însurat cu duoe femeĭ, observă Hector de Galard rîdênd.

Convorbirea celor duoĭ junĭ fu întreruptă prin sosirea subită al unuĭ al treilea personagiŭ.

— Pe onorea mea! ḑisse Hector, când vorbescĭ de lup 'ĭ veḑĭ tot-d'auna códa.

Tênărul ce intra în sală era Noë,

— Pe viaţa mea! seigneuriĭ meĭ, ḑisse el, sunteţĭ nisce ómenĭ fórte esacţĭ.

— Esceptând pe amicul nostru Lahire.

— Oh! acella, ḑisse Noë, décă sosesce maĭ înainte de nópte, va fi maĭ esact de cât noĭ.

— Acestea, cer óre care deslușirĭ.

— Vi le voiŭ da. Ascultaţi-me.

— Se vedem!

— Tu, Hector, aĭ plecat din Bordeaux marţĭ diminéţă?

— Da.

— Si aĭ urmat drumul maĭ scurt. Aĭ trecut prin Poitiers Tours, Blois şi Orléns.

Intocmaĭ.

Hogier a plecat din castelul seŭ de Mĭrepoi şi el a tranversat Perigondul şi uă parte din Berri.

— Aşa e.

— Dér Lahire avea cu totul un alt itinerariŭ.

— Ah!

— El a trebuit se trécă prin Chartres, ceia ce 'ĭ prelungea drumul cu cincĭ séŭ şésse leghiĭ.

— Bine! ḑisse Hector, dér de ce a trecut prin Chartres.

— Pentru-că voiam ca fie-care din voĭ se intraţĭ în Paris singurĭ, ca se nu atrageţĭ atenţiunea.

— Prea bine. Decĭ 'l ascept astă séră.

— Cum ve asceptam pe voĭ. Tu sciĭ bine Hector, că ne am dăspărţit la pórta castelului teŭ, sunt opt ḑille de

atunci, și dându-ne întâlnire la Paris, în hotelul ținut în strada Saint-Jaques de către bearnesul Lestacade.

— La patru-spre-ḑece a le curentei luni, la apusul sórelui, adăogă Hagier de Levis.

Bărbatul frumósei Myette chemă pe Lestacade.

— Ai multă lume în hotel? 'l întrebă el.

— De uă cam dată pe nimeni.

— Bine. Veghiază numai ca se nu fim derangeați.

— Nimeni nu intră, fiți liniściți, mesire.

— Afară de al *patrulea*.

— Va avea și el asemenea cuvêntul de trecere?

— Da.

— Bine, ḑisse hotelegiul depărtandu-se, lăsați pe mine.

— Ah! mă értă! făcu Noë rechemându'l, s'ar putea întêmpla ca un gentilhom deja învêrstat să se presinte.

— Cum e el?

— Trebue se 'l cunosci din vedere : d. de Crillon.

— Il cunosc.

— Ei bine, déca va veni, lasă'l se intre.

Hotelegiul eși.

Atunci Hector de Galard și Hagier de Levis priviră pe Noë cu mirare.

— Asceptați pe Crilon? ḑisseră ei.

— Póte...

Si Noë cu jumetate voce adăogă:

— Buni mei amici, am făcut un jurământ pe care 'l voiu justifica fără îndoială, dér pe care, presintele nu 'l póte justifica...

— Aud?

— Inainte de a cuceri un nou tron regelui nostru. Va fi greu de a 'l conserva pe acela care 'l are.

— Ce spui? făcu Hagier.

— Esti nebun? strigă Hector.

— Scumpiĭ meĭ seigneurĭ, reluă Noë, regele de Navara nu e ascultător, el susţine a remânea la Paris, unde regina-mamă, ceia ce a recucerit tótă favórea, conspiră în contra vieţeĭ luĭ unde nu are de cât duoĭ amicĭ: Pibrac şi Crillon.

— Ah! Crillon e amic cu dênsul.

— El 'ĭ este devotat până la mórte.

Si încă maĭ adineaurĭ 'mĭ o repetă.

— Eĭ bine! dér, făcu Hagier devotamentul luĭ Crilon şi patru spade ca ale nóstre «mi se pare maĭ mult de cât ceia ce trebue...

Noë ridică din umerĭ.

— E nefolositor ca se ve spun asta, şi tóte am auḑit la Louvru într'uă ori. Se vĕ fie destul de a sci că trebue se veghem ḑi şi nópte asupra vieţeĭ regeluĭ nostru care e în pericol.

— Oh! oh!

— Regele de Navara, urmă Noë, şi huguenoţiĭ nu prea sunt bine priviţĭ, şi dupe cum se spune la curtea regeluĭ Carol IX că Henric de Bourbon devine capul partiduluĭ, s'ar putea ca în curênd să se schimbe câte-va descărcăturĭ de armă.

— Eŭ, ḑisse Hagier de Levis, sunt catolic şi certele de religiune nu mĕ intereséḑă, dér sunt supusul regeluĭ de Navarra, şi voiŭ vărsa tot sângele meŭ pentru el.

— Regele, maĭ adăogă Noë, are duoĭ inamicĭ mortalĭ; pe regina mamă şi ducele de Guise. Acésta e îndestul pentru ca sĕ pótă cădea asasinat în colţul uneĭ strade décâ noĭ nu vom veghea bine.

— Vom veghea.

— Uşea se deschise şi Crillion intră.

Ducele ḑisese în aceaşĭ ḑi junele om : — Escĭ pe lângă regele de Navarra şi maĭ mult âncă 'ţĭ permite de a 'ĭ fi amic, prin urmare cred că te va asculta.

— Aşa cred şi eŭ 'ĭ rĕspunse Noë.

— Eĭ bine! sfătuesce'l de a face uă mică preumblare prin Navarra.

— Ah! rĕspunse Noë, eŭ sciŭ că regele nu va părăsi Parisul pênĕ ce nu va priimi zestrea d-neĭ Margareteĭ.

— Pe onórea mea! strigă Crillon, noĭ nu suntem incongiuraţĭ de cât de laşĭ şi de curtesanĭ ceĭ maĭ miserabilĭ. Toţĭ se tem de René care va muri mâne, şi de aḑĭ diminéţă caut printre soldaţĭ şi gentilhomĭ aceia de care am trebuinţă, şi nu am găsit.

— Ce cauţĭ?

— Duoĭ-spre-ḑece ómenĭ curagioşĭ.

— Sunt destuĭ în Francia.

— Da, dér curagioşĭ şi devotaţĭ, netemându-se de nimic alt afară de D-ḑeŭ, şi în stare de a asculta ordinul lor, fără a se gândi că vor displace d-neĭ Catherina. Aşĭ fi fost în stare chiar de a aduna în maĭ pucin de uă oră, uă armată pentru a merge sĕ cuceresc imperiul turc, dér nu am putut găsi în tot Parisul duoĭ-spre-ḑece ómenĭ capabilĭ de a displace reginei-mame.

— Pe credinţa mea! d-le duce, déca patru ómenĭ pot valora duoĭ-spre-ḑece, eŭ pot se 'ţiĭ ofer.

— D-tea?

— Vin'o astă-séră la hotelul din strada Saint-Jaques şi întrébă de mine.

Aşa dér Crillon veni la hotel dupĕ îndemnarea luĭ Noë..

El aruncă intrând asupra celor patru tinerĭ ce se aflaŭ cu Noë, uă privire de adevĕrat cunoscător.

— Pe onórea mea! ḑisse el salutând, aceste înfăcişerĭ, acest pĕr negru, aceştĭ dinţĭ albĭ sunt de un bun augur. Bună-ḑiua, seigneuriĭ meĭ!

— D-le duce, rĕspunse Noë, écă amiciĭ meĭ Hogier de Levis şi Hector de Galard.

— Pre viaţa mea! étă duoĕ persóne nobile, ḑisse

Crillon ; şi mĕ prind că acestia sunt duoĕ spade ce 'mĭ aĭ anunciat.

— Mĕ értă ! étă treĭ.

— Ah ! aĭ dreptate, făcu ducele surîdênd, uitasem că eraĭ atât de fericit de a displace pucin d-neĭ Catherina. Dér... al patrulea ?

— Nu te îngriji, el va veni ; ceia ce vom face noĭ, va face şi el, fiĭ sigur.

— Mâne, reluă Crillon, omul cel maĭ periculos din regatul Franciеĭ, va fi esecutat.

— Sciŭ, ḑisse Noë.

— Déca René nu e plecat pentru călătoria din lumea cea-l'altă, eŭ nu rĕspund de viaţa nimenuĭ. Acel om ar otrăvi chiar pe D-ḑeŭ şi pe sfiinţĭ.

— Bun ! ḑisse Noë ghicesc. Te temĭ ca sĕ nu fie scăpat în momentul supliciuluĭ.

— Mĕ tem de când regina a regăsit pe Paola.

— Am auḑit de acésta, ḑisse Noe, şi 'mĭ s'a maĭ spus de treĭ gentilhomĭ ce aŭ ajutat'o...

— Aşa e. Si décă regina are treĭ gentilhomĭ capabilĭ de a scăpa pe fiica luĭ, eĭ 'şĭ vor da tóte silinţele pentru a scăpa pe tatăl.

— Aşa e.

— Si pênĕ acum nu aveam pe nimenĭ a li se spune. La primul atac mâne când voiŭ fi în capul unuĭ escadrion ; eĭ se vor respândi, căcĭ toţĭ se tem de mâna d-neĭ Catherina.

— Eĭ bine ! d-le duce, rĕspunse el, nu te nelinisci : veĭ vedea că noĭ nu ne temem, şi ceia ce ne veĭ comanda, noĭ vom esecuta.

— Bravo ! ḑisse ducele.

In acel moment uşa se deschise şi Lahire intră.

— Oh ! seigneurĭ meĭ, ḑisse el, nu vĕ ascund că cu greŭ am ajuns aci.

— Adĕvĕrat ! făcu Noe.

— Da, căcĭ am părăsit pentru voĭ, femeia cea maĭ seducătóre a Franciеĭ şi a Navarreĭ, uă sirenă.

Toţĭ priviră pe Lahire cu curiositate.

XVIII

Etă ceia ce 'ĭ se întêmplase luĭ Lahire.

El pusese uă iuţélă mare în călătoria sea pe care Noe nu o calculase, şi sosise la Chartres în diminéţa ḑilleĭ din ajun.

— La câte leghiĭ sunt departe de Paris? întrebă el poprindu-se la primul han ce întêlni pe marginea drumuluĭ.

— La cinciĭ spre-ḑece leghiĭ, 'ĭ răspunse hangiul.

Lahire se coborî dupe cal, şi ceru să dejuneze, apoĭ aruncă uă privire rsupra caluluĭ său.

Sărmanul animal era cu totul obosit, aşa în cât abia se maĭ putea ţine pe picióre.

— Acesta e un cal perdut, 'şĭ ḑisse junele om.

El zări un cal a căruĭ înfăcişare 'ĭ plăcu mult.

— Al cuĭ e acest cal? întrebă el.

— Al meu, ḑisse hangiul.

— Voescĭ să 'l vinḑĭ?

— Déca găsesc...

Lahire 'şĭ socoti ce avea în pungă şi 'şĭ făcu acest raţionament:

— Pentru că merg la Paris pentru serviciul regeluĭ de Navarra, e cu drept de acre de ca regele să 'mĭ dea un cal cel pucin.

Si el propuse în schimb calul seu, maĭ adăogênd ceva în banĭ.

Hangiul cerea cinciĭ-ḑeciĭ de pistolĭ, Lahire 'ĭ oferi duoĕ-ḑeciĭ şi cinciĭ, apoĭ treĭ-ḑeciĭ, şi tocméla fu ajunsă.

Atunciĭ junele om mâncă cu plăcere, bĕu vin din cel maĭ bun, şi ordonă ca să 'ĭ înşele noul cal.

— Voesc să dorm astă-séră la Paris, 'şĭ ḑisse el.

El plecă de la Chartres pe la meḑiul ḑilleĭ, şi făcu cu calul său ce sbura ca uă rondunică, opt leghiĭ fără a se popri.

Dupe acésta se popri la un han, dete fîn caluluĭ, 'l lăsă uă oră să se odihnéscă, şi plecă din nou.

Către séră el zări din depărtare, turnurile de la Notre Dame de Paris şi ajunse în micul sat Meudon.

Eşind din Meudon, el întâlni uă litieră purtată de catârĭ.

Acea litieră părea a veni din Paris ; şi Lahir e putu să zăréscă în interior uă femeie.

Femeia era mascată, dér ea părea a fi tênără şi părul 'ĭ era blond.

Un ecuyer călare 'ĭ era singura escortă.

— Pe D-ḑeul meu ! esclamă Lahire, ce era un căutător de aventurĭ, nu sunt asceptat de cât mâne la Paris. Am decĭ timpul de a mă distra şi de a urma pe acéstă frumósă damă. Cine scie ?

Si el întórse calul.

Dama aruncase asupra luĭ maĭ întâiu uă privire distrată, apoĭ curiósă.

Lahire era un băiat frumos, ceia ce pe lângă femeĭ nu e un mic merit.

Litiera trecu Meudon, apoĭ făcu la stânga pe uă frumósă potecă.

Acea potecă se îndrepta spre pădure.

Lahire urma mereu.

Trecu aprópe uă oră, când femeia mascată se aplecă pucin afară şi zări pe cavaler.

Atuncĭ fără îndoială ea dete un ordin căcĭ litiera se popri.

Lahire ce se afla la duoĭ paşĭ înapoĭ, se poprĭ assemenea.

Atunci dama dete fără îndoială un nou ordin, căci litiera porni din nou.

Acesta vĕdênd, junele dete asemenea pintenĭ calului.

Atunci litiera se popri din nou, şi cum Lahire se pregătea sĕ facă asemenea, el vĕdu pe ecuyerul ce proceda litiera, întorcênd calul şi îndreptându-se spre dênsul :

— Gentilhomul meu, ḑisse ecuyerul, dómna ce se află în acea litieră doresce a 'ţĭ vorbi.

Lahire îndreptă calul spre iitieră şi salută cu uă gracie perfectă:

— D-le, 'ĭ ḑisse dama cu uă voce ce păru juneluĭ om încântătóre, am avut norocirea, e uă oră, de a vĕ întêlni pe drumul ce duce la Paris la Meudon ?

— Da, dómnă.

— Mergĭ la Paris ?

Lahire se înclină.

— Aşĭ putea sci, urmă dama mascată pentru ce aĭ schimbat aşa de iute hotărârea ?

Lahire începu a surîde.

— Dér, ḑisse el, nu sunt asceptat la Paris de cât mâne.

— Si atunci ?

— Atunci, d-nă, am zărit că aveaĭ pĕr frumos şi blond.

— Mulţumim.

— Si că ochiĭ 'ţĭ scânteiau prea mult sub mască pentru a nu fi ceĭ maĭ frumoşĭ din lume.

— Adică, observă dama mascată, că 'ţĭ a venit fantesia de a mĕ urmări ?

— Si sunt gata de a urma.

— Ah ! ce spuĭ :... dér s'ar putea întêmpla ca eu sĕ merg departe, ḑisse ea surîḑênd.

— Ce 'mĭ pasă ?

— La capătul lumeĭ...

— Nu face nimic.

— Cu tóte acestea nu sciĭ cine sunt.

— Ghicesc că estĭ frumósă ..

— Ah! d-le, făcu dama mascată, estĭ de uă obrăsnicie neauḑită.

— Ertă-mĕ, d-nă, rĕspunse Lahire; dĕr sunt numaĭ

René luă mătăniile şi începu a le examina.

de duoĕ-ḑecĭ şi duoĭ anĭ, si sunt cadet de Gasconia...

— Ah! întrerupse necunoscuta, eştĭ gascon?

— Si sunt mândru!

— Estĭ huguenot?

— Nu am fost, şi nu sunt.

— Atât mai bine... Dér iubescĭ pe regele?

— Pe care? făcu cu naivitate Lahire, pe acella al Franciei séŭ pe acela al Naaarrei.

— E adevĕrat, uitasem că estĭ supus bearnes.

— Eĭ bine, d-nă, pe al meŭ 'l glorific.

Necunoscuta numaĭ respunse de o cam dată nimic, apoĭ reluă:

— Eŭ cred că nu veĭ maĭ prelungi acéstă glumă de a mĕ maĭ urmări.

— Nu glumesc nicĭ de cum, vĕ jur. Si apoĭ iată că nóptea a sosit, şi suntem în mijlocul pădurilor, afară de acésta, miseria e mare pentru regat, şi hoţiĭ sunt numerosĭ...

— Eŭ nu mĕ tem de eĭ.

Lahire urmă, fără a se desconcentra,

— Sufériţĭ dómnă, ca sĕ vĕ urmez şi sĕ vĕ proteg... Nu se scie ce se póte întêmpla.

Necunoscuta 'l ameninţa cu degetul.

— la séma! ḑisse ea, veĭ putea sĕ te căescĭ.

— In ce.

— Se póte întêmpla ca sĕ fiŭ urîtă!

— Oh! este cu neputinţă.

— Si décă aşĭ avea... un bărbat?

— Ah! dómnă, ḑisse Lahire, décă aĭ avea unul, trebue sĕ se conducă fórte rĕŭ cu d-tea.

— Pentru-ce?

— Pentru că vĕ lasă a voyagea singură.

— Domnule, ḑisse dama mascată, permite'mĭ sĕ 'ţĭ spun ca maĭ am uă mare leghe de făcut pentru a ajunge.

— Priimiţĭ vĕ rog sĕ vĕ însoţesc!

— Si că décă mĕ veĭ urma pênĕ acolo veĭ fi în mare risc de a perde drumul la întórcere. Luna e nouĕ, şi uă

dată ce nóptea va sosi, se va face un întuneric teribil în pădure.

— Oh! dómnă. răspunse Lahire, nu vĕ neliniściţĭ pentru mine, căcĭ sciŭ sĕ mĕ scap de orĭ ce primejdie.

— Aşa dér stăruiţĭ?

— Maĭ mult ca tot-d'ăuna.

— Eĭ bine, fie! ḑise ea, 'ţĭ permit. Insă...

Ea se opri.

— Faceţĭ condiţiunile, dómnă, le priimesc maĭ din înainte.

Când vom ajunge la uşa caseĭ unde mĕ duc, d-tea te veĭ întórce.

— Fără speranţă de a vĕ maĭ vedea?

Lahire pronuncia aceste cuvinte, cu un accent de junețe care anuncia cu multă eloquenţă resoluţiunea, devotamentul şi energia.

Necunoscuta 'l privi cu atenţiune.

— Estĭ brav?

— Ah! dómnă, ce întrebare!

— Déca aşĭ pune bravura d-télle la încercare?

— Vorbiţĭ..,

— Iată, ḑisse necunoscuta, urcaţi-vĕ în litiera mea, şi daţi-vĕ calul sĕ 'l conducă ecuyerul meŭ, şi sĕ vorbim.

Lahire sări cu uşurinţă jos, şi dete calul în mânile ecuyeruluĭ şi se urcă în litieră.

Atuncĭ necunoscuta 'ĭ ḑisse :

— Eŭ sunt uă femeiă cu totul alt-fel de cât v'aţĭ închipuit.

— Aveţĭ vocea unuĭ ânger!...

— Si cu mâniile unuĭ demon în fundul animeĭ adăogă ea cu uă voce surdă.

Lahire tresări. Necunoscuta urmă:

— Am uă ură violentă, şi caut un om care sĕ mĕ pótă resbuna!...

Acela voiŭ fi eŭ, rĕspunse Lahire cu cavalerismul vêrsteĭ sélle.

— la séma !

— La ce ?

— Omul pe care 'l urăsc e puternic.

— Aidea de ! făcu gasconul, nu 'mĭ pasă de puterea sea. Am uă bună rapieră. Ia spuneţi'mĭ numele sĕŭ.

— Oh ! încă nu.., maĭ târdiŭ, maĭ târdiŭ ! dișse ea, și când vom fi în intimitate.

Si ea începu sĕ cestioneze pe tênĕrul om asupra ţĕreĭ sélle, și asupra motivuluĭ care 'l aducea la Paris ; dér Lahire era discret, și el rĕspunse : — Acésta, dómnă, nu e secretul meŭ.

— Adevĕrat ?

— Adică, e aceluia care e maĭ sus de cât mine.

Necunoscuta 'l privi cu atenţiune ca cum ar fi vroit sĕ pătrundă în celle maĭ intime gândirĭ ale sélle.

— Apoĭ ea 'ĭ dișse cu uă indiferenţă prefăcută.

— Aveţĭ dreptate, trebuesc păstrate în tot-d'auna secretele ce nu ne aparţin.

— Drumul pe care 'l urma litiera se lărgi tot de uă dată, și cu tóte că nóptea sosise repede, Lahire putu sĕ vĕdă printre arborĭ pădureĭ maĭ pucin stufoșĭ, un punct luminos. Acea lumină pleca de la ferestrele uneĭ micĭ case albe, ce era în mijlocul pădureĭ.

— Atuncĭ necunoscuta dișse luĭ Lahire :

— Scoborâţi-vĕ.

— Mĕ concediaţĭ ? întrebă el cu un ton rugător.

— Nu, vĕ opresc.

El se înfioră de bucurie.

— Vĕ opresc, dișse ea, pentru că ar fi crud din partĕ'mĭ de a vĕ concedia la uă asemenea oră, și de a nu vĕ da ospitalitate...

— Ah ! cât sunteţĭ de bună !

Si Lahire cuteză să 'şĭ aducă la buze, mâna neccunoscuteĭ.

Ea 'şĭ trase mâna şi adăogă:

— Vĕ opresc şi pentru motivul că 'mĭ aţĭ promis...

— Vĕ voiŭ fi cavalerul d-vóstră, şi mĕ voiŭ lăsa să fiŭ omorât pentru voĭ.

— Dér, adăogă ea, sunt obligată de a lua óre carĭ precauţiunĭ pentru a vĕ priimi.

— Scoborâţi-vĕ dér aci.

— Bine.

— Acum veḑĭ acea lumină?

— Da.

— Veḑĭ acea casă printre arborĭ?

— O vĕd.

— Eĭ bine, remâĭ aci cu ochiĭ fixaţĭ asupra aceleĭ luminĭ, până când ea se va stinge.

— Si dupe ce se va stinge?

— Veĭ merge drept spre casă, şi te veĭ îndrepta spre pórtă.

Lahire eşi din litieră şi merse de se aşeḑă pe rădăcina unuĭ copaciŭ.

Ecuyerul continua drumul seŭ, litiera se depărtă si se apropiă de casă.

Apoĭ totul dispăru în umbră.

Atuncĭ Lahire aseptă.

Minutele trecură apoĭ uă oră întrégă.

Lumina srălucia mereu.

— Nu cum-va ea voesce să mĕ mystifice? 'şĭ ḑisse tênĕrul om.

Tot d'udată, el auḑĭ galopul unuĭ cal, şi el se sculă cu repeḑiciune în sus.

Un cavaler trecu pe lângă el, repede ca fulgerul şi dispăru sub arborĭ.

In acelaşĭ timp, lumina se stinse.

— Atuncĭ Lahire respiră.

— In fine, ḑisse el. Tóte acestea aŭ un aer bizar, dér me vniŭ duce până la capăt.

El se sculă, şi se îndreptă spre casă, care era la duoe-sute paşĭ depărtare.

Porţile eraŭ întredeschise.

Lahire urcă cele duoĕ trepte carĭ formaŭ peronul, împin se uşa şi se găsi în întuneric.

In acelaşĭ timp, uă mică mână satinată luă pe a sea şi vocea harmoniósă şi fragetă a necunoscuteĭ ḑisse încet :

— Vin'o... şi nu face sgomot.

Lahire era prudent şi puse mâna pe mânerul spade sélle.

XIX.

Lahire condus de necunoscuta, făcu verĭ uă ḑece paşĭ în mijlocul uneĭ obscurităţĭ profunde.

Apoĭ uă uşă se deschise.

Uă rază luminósă luci pe obrazul erouluĭ nostru si el se găsi pe pragul uneĭ săliĭ de felul unuĭ dormitor în mijlocul căreia uă mésă era arangeată.

Acéstă mésă era acoperită cu uă pânză fórte albă, pe care se găsea un tacâm de argint sculptat şi maĭ multe buteliĭ de cristal de Bohemia, pline cu vin exquis.

Uă lampă italiană cu glob d'alabastru, atârnată în plafond projecta împrejurul eĭ uă lumină discretă şi voluptósă.

Un moment ameţit, Lahire putu îndată sĕ arunce uă privire împrejurul luĭ şi a examina totul.

Oratoriul era mic, dér atât de luxos, atât de coquet decorat, întocmaĭ ca şi sălile Louvruluĭ, unde dómna Catherina cheltuise tesaure şi geniŭ.

Zidurile eraŭ acoperite cu uă stofă orientală fórte la modă atuncĭ, şi ferestrele bine garnisite cu jardiniere pline

cu florĭ rare. Si pe icĭ pe colea erau aşeḑate pe etagere, statuĭ de bronz florentin de tot gustul

Din tóte părţile eşa un parfum mysterios care făcea se nască amorul în dată.

— Fivoiŭ eŭ la uă princesă séŭ la uă fee ? murmură Lahire a cărui uimire crescea

Necunoscuta, tot mascată, nu încetase de a 'şĭ ţine mâna sea în aceia a lui Lahire.

— Póte sĕ fiŭ la amênduoĕ, 'şĭ respunse el surîḑênd.

Ea 'l trase spre uă otomană care era fórte móle şi 'l făcu sĕ şéḑă lângă dênsa :

— Spune drept, 'ĭ ḑisse ea, că nu te asceptaĭ când m'aĭ întêlnit ca sĕ fiĭ primit ast-fel, gentilhomul meŭ ?

— Cred că visez... rĕspunse Lahire ameţit de tot ceia ce vedea.

— Aĭ făcut un lung drum, reluă necunoscuta, aĭ fóme şi sete, eĭ bine, eŭ am vroit ca sĕ te opresc sĕ cinezĭ.

— Intr'adevĕr, dómnă, sunt uă fee.

— Cât pentru calul d-télle, să nu te îngrijeschĭ, urmă ea, mâne de diminéţă 'l veĭ găsi, voiŭ fi viguros.

Aceste duoe din cuvinte făcu se tresară pe Lahire.

— Cred că am aface, ḑisse el, cu verĭ uă damă de la curte, certată cu bărbatul seŭ, şi caută a 'l uita prin uă companie veselă.

Dama mascată învită pe Lahire de a se debarasa de manta şi de spadă.

Apoĭ ea se puse la mésă, şi indică gentilhomuluĭ un scaun vis'avis de acela pe care 'l ocupa ea.

— Acum se cinăm, ḑisse ea.

— Dér, dómnă, observă gasconul care nu era sigur că e descept, óre aveţĭ se cinaţĭ cu masca la ochĭ ?

— Da, negreşit.

— Oh ! 'mĭ pare prea crud acésta !

— Dér, prudent.

— Ah! făcu el cu un ton reproşător, eŭ sunt gentilhom dómnă, şi sunt discret...

Ea avu un aer batjococitor sub masca sea cea de catifea:

— Nu mĕ tem nicĭ de cum de indiscreţiunea d-télle, disse ea, dér eŭ am uă figură pe care nimenĭ nu trebue sĕ o védă.

— Ah dómnă!

— Ascultă, reluă ea, când veĭ sci aceia ce voesc de la d-tea, veĭ înţelege îndată motivul pentru care nu trebue sĕ 'mĭ arăt figura.

— Atuncĭ vorbiţĭ, dómnă, şi ordonaţĭ!..

Ea 'ĭ vĕrsă într'uă cupă de aur sculptată, un vin galben ca cichlibarul.

— Bea! ḑisse ea.

Décă Lahire ar fi fost un seigneur de la curtea Franciei, bogat şi puternic, s'ar fi înduoit de a bea şi s'ar fi gândit că décă nu lăsa în fundul aceleĭ cupe, viaţa, totuşĭ 'şĭ putea lăsa raţiunea.

Dér Lahire era un cadet din Gasconia care nu avea de cât câţĭ va pistolĭ în pungă, bucurându-se de un credit prea moderat cu tótă buna sea nobleţă, şi posedând ca bunurĭ visibile numaĭ vechea sea rapieră hereditară.

Acestea tóte, eraŭ duble resóne care 'l făceaŭ sĕ nu se témă de nimic.

Si apoĭ el avea un apetit grozav.

El mâncă cât patru şi bĕu cât duoĭ-spre-ḑece, repetând din timp în timp:

— Dér vorbiţĭ dómnă, aceia ce 'mĭ veţĭ ordona voiŭ face.

— Adevĕrat? ḑisse ea în fine.

— Pe credinţă de Lahire.

— Ah! te numescĭ Lahire.?

— Da, dómnă.

— Estĭ d-tea descedentul companionuluĭ Jeanneĭ d'Arc?

— Era străbunul meŭ.

Necunoscuta se înclină ca uă femeiă care cunoscea bine armăriile Francieĭ.

— Si, reluă ea, mergĭ la Paris ?

— Sunt asceptat.

— Creḑĭ că veĭ remânea ?

— Nu sciŭ, dér sper...

— Mult timp ?

— Acésta va depinde... V'am spus dómnă, acésta nu e secretul meŭ.

— Ah ! da, este adevĕrat.

— Dér v'am făcut jurămêntul de a mĕ supune, şi mi 'l voiŭ ţine.

— Ia séma ! nu sciĭ ce ascept de la d-tea.

Ea 'ĭ vĕrsă în cupă un alt vin care de sigur venea din Spania, şi care se urca în cap ca un parfum evaporos.

Lahire era tênĕr, era ardinte, vinul de Spania 'ĭ ameţi capul, el deveni maĭ îndrăsneţ pe la jumĕtatea cineĭ, astfel că începu fără încetare de a aduce la buzele sélle, mânille celle albe si rose ale necunoscuteĭ rugându-o de a 'şĭ scóte masca, apoĭ se puse în genucchĭ şi cuteză a apuca talia cea delicată şi sprintenă a femeeĭ cu masca de catifea.

Dér ea se desfăcu repede şi puse drept bară între dênsa şi ea uă mésă.

— Estĭ un copil, 'ĭ ḑisse ea, şi vroesc sĕ vĕ spun un apolog oriental care 'ţĭ va arăta nebunia.

— Eĭ bine ! ḑisse el, vĕ ascult. Dér pe urmă ve veţĭ scóte masca ?

— Voiŭ vedea. Ascultă...

Si ea se resturnă pe jumĕtate în fotoliu sĕŭ, luă uă posă încântătóre, şi jucându-se cu neglijenţă cu un mic pumnal cu lama de aur cu care se servise sĕ cureţe uă persică, începu.

„Era într'uă vreme, un princiŭ numit Namun, care domnea în Lahore, în India.»

— Am auḑit vorbindu-se de acéstă ţéră.

„Namun era frumos, dér atât de frumos în cât inspiră un viŭ amor uneĭ fee. Regele feelor atins fiind de a vedea pe sĕrmana imortală suferind ḑi şi nópte, din causă că nu 'ĭ era permis de a iubi un simplu muritor, 'ĭ ḑisse în fine: — Iţĭ permit de a te duce pe pământ de a clădi un palat dupe gustul tĕŭ şi de a priimi pe frumosul tĕŭ Namun în fie-care nópte.

„Si cum feea se bucura de acéstă voe, regele adăogă:

— „Dér 'ţĭ permit cu uă condiţiune: adică veĭ purta în tot timpul pe figura tea uă mască, şi nu o veĭ scóte nicĭ uă dată.

— Oh! ḑisse feea, care se încredea prea mult într'ênsa voiŭ sci prea bine sĕ mĕ fac iubită de dênsul fără ca sĕ 'mĭ véḑă obrazul.

„— Acésta e afacerea tea, respunse regele.

„Feea 'şĭ luă bagheta, descinse pe pământ şi 'şĭ alese uă vale încântătóre, udată de un rîŭ cu apă limpede, şi acoperită de marĭ pădurĭ umbróse, unde 'şĭ stabili reşedinţa.

„Acolo ea 'şĭ învârti uă dată bagheta şi un splendid palat eşi din pământ. Séra chiar, princiul Namun se rătăci la vênătóre şi veni sĕ céră ospitalitate la pórta palatuluĭ. Acéstă pórtă se deschise şi feea apăru luĭ Namun.

„Ca şi mine, ḑisse necunoscuta, ea era mascată, şi ca şi mine ea avea pĕrul blond, şi umeriĭ eĭ pe jumĕtate goĭ, bracele dalabastru, dinţiĭ sĕĭ ceĭ albĭ si privirea sea arḑĕtóre care strălucea prin mască, spunea destul de eloquent că ea era frumósă.

„Princiul o iubea şi feea 'l priimea în tóte serile.

„Dér într'uă séră când el era mult maĭ înnamorat,

princiul vroi cu orĭ ce preciŭ se védă figura feeĭ şi 'ĭ smulse masca.

„Atuncĭ palatul se surpă, feea dispăru şi princiul un moment împins în spaţiŭ, se găsi în mijlocul văeĭ unde maĭ înainte cu uă oră se înnălţa acel palat încântător şi unde numaĭ era nicĭ palat nicĭ fee.

Când terminä acéstă naraţiune, necunoscuta privi pe Lahire.

— Eĭ bine ? ḑisse ea.

— Namun era curios ca şi mine. Dér d-tea nu estĭ uă fee...

— Iată, întrerupse ea, ascultă bine.

Estĭ singur aci, singur cu mine, mĕ iubescĭ şi te iubesc....

Lahire scóse un ţipät.

— 'Mĭ aĭ făcut un jurămênt.

— Sunt gata a 'l reînoi.

— Décă 'ţĭ voiŭ cere viaţa omuluĭ pe care 'l urăsc ?..

— Il voiŭ omorâ.

— 'Mĭ jurĭ ?

— Jur... Cine este ?

— Oh! făcu ea, încă nu a sosit ora pentru ca sĕ 'ţĭ spun numele sĕŭ, dér într'uă ḑi, mâne póte, póte şi maĭ târḑiŭ, dér până atuncĭ un cufĕr 'ţĭ va sossi.

Ea luă din pĕr un ac de aur şi 'ĭ 'l dete.

— Acel cufĕr, urmă ea, va închide un ac asemenea acestuia... şi uă bucată de pergament, pe care numele luĭ va fi scris.

— Va fi al aceluia ?

— Da. Veĭ ţine tot-d'auna jurămêntul d-télle ?

— Pe credinţă de Lahire ! repetă tênĕrul om care 'şĭ avea capul ameţit. Si el o strânse din noŭ în bracele sélle şi 'ĭ ḑisse cu accentul passiuneĭ : — Oh ! gracie ! d-tea nu estĭ uă fee, şi prin urmare poţĭ sĕ 'mĭ arăţĭ obrazul.

— Nu, ḑisse ea, nu sunt uă fee, dér 'ţĭ daŭ sĕ alegĭ

décă ţiĭ sĕ remânĭ aci, 'mĭ voiŭ păstra masca, décă stăruescĭ sĕ cadă, voiŭ lovi cu bagheta mea în acest timbru şi ómeniĭ meĭ vor apărea şi te vor da afară.

— Intr'adevĕr aşĭ fi un nebun décă aşĭ maĭ stărui... Si el se puse la genuchiĭ necunoscuteĭ şi 'ĭ acoperi mânile cu sĕrutărĭ.

In acest moment lampa italiană al căruĭ oliŭ se consumase, se stinse.

Ce se petrecu în acest rest al nopţeĭ, şi în acea casă mysteriósă situată în mijlocul pădureĭ Meudon, nicĭ Lahire însuşĭ nu sciu se 'şĭ dea o socotélă precisă.

Duoă-spre-ḑece ore dupe acésta, eroul nostru se desceptă dintr'un somn lethargic şi 'şĭ aruncă o privire împrejuru'ĭ. El adormise alăturĭ de femeia necunoscută şi la desceptare se găsise singur.

Când lampa sĕ stinsese, el era în mijlocul acelluĭ elegant oratoriŭ, dér acum el se găsea în mijlocul pădureĭ Meudon, culcat pe iarbă. cu mantaua sea drept căpătâiŭ şi luminat de lumina sóreluĭ care începuse sĕ decline spre horizont.

El auḑi un rânchezat de cal lângă el şi 'şĭ întórse capul.

Era calul sĕŭ.

— Pre viul D-ḑeŭ! 'şĭ ḑisse Lahire, o voiŭ revedea.

Si el sări pe cal şi începu a alerga prin pădure, cu convincţiunea că va găsi mica casă.

Lahire se încela. El alergă în tóte părţile, pe tóte potecile, şi el nu regăsi nicĭ drumul ce urmase în ajun, nicĭ mica casă în care se petrecuse acea mysteriósă aventură.

Incepuse a se însera.

— Ah! drace! strigă Lahire ; écă amorul că 'mĭ turbură capul. Eŭ am uitat că sunt asceptat la Paris.

El dete pintenĭ caluluĭ, şi dupĕ uă oră, ajunse în strada Saint-Jaques, unde Crillon avea sĕ încredinţeze tovarăşilor luĭ uă misiune periculósă şi plină de myster.

XX.

Aşa dér a duoa ḑi după sosirea cellor *patru valeţi* la Paris, René trebuia sĕ fie dus la supliciŭ. La un-spre-ḑece ore ne reamintim, celle duoĕ ajutóre ale maestruluĭ Caboche intrase în temniţa luĭ. René atuncĭ 'şĭ perdu orĭ-ce speranţă.

Iĭ se desfăcu legăturile de la picere.

Apoĭ 'l desbrăcară.

Sentinţa parlamentuluĭ coprindea ca condamnatul sĕ mérgă la eşafod cu piciórile góle, în cămaşe, cu uă funie şi cu uă faclă în greutate de şésse oca în mână.

La uşa temniţeĭ luĭ René, ce nu maĭ avea puterea de a se desbate, şi pe care ajutórole luĭ Caboche 'l susţineaŭ, René, dér, vĕḑu un înduoit şir de soldaţĭ, şi alăturĭ de soldaţĭ zări un chip cunoscut: Noë.

Noë avea în drépta pe Hogier de Levis, şi în faciă pe Lahire şi Hector de Galard.

René vĕḑu pe Noë ce 'l salută, apoĭ observă celle treĭ figurĭ cu nasul aquilin, ochiĭ negri dinţiĭ albĭ, acelle treĭ figurĭ necunoscute, dér de care nu se putea încela. Aceştia eraŭ gasconĭ. adică partişanĭ aĭ regeluĭ de Navarra, inamicĭ aĭ Catherineĭ, ómenĭ ce aveaŭ sĕ se bucure de supliciul luĭ.

La capĕtul unuĭ lung coridor pe care el 'l trecu, René află uă mică sală rece şi nemobilată, în care maestrul Caboche 'l ascepta pentru a 'l îmbrăca cu cămaşa de condamnat şi a 'ĭ pune funia de gât.

René privi pe călaŭ şi pucină forciă ce maĭ avea o perdu.

Maestrul Cnboche 'l făcu sĕ şéḑă pe un scaun, apoĭ făcu semn celor duoĕ ajutóre de a 'l descalţa.

In acelaşĭ timp el 'ĭ puse cămaşa şi se aplecă la ureche atât de repede pentru a nu fi observat:

— Curagiŭ, 'ĭ ḑisse el.

René tresări şi privi pe călăŭ.

— Curagiŭ !... repetă Caboche, scăparea precedă adesea supliciul.

Florentinul se cutremură.

Caboche se prefăcu că nu 'ĭ póte încheia nasturile, de la gât al cămăşeĭ, şi adăogă: — Veĭ fi scăpat.

Noë şi ceĭ treĭ gasconĭ se aflaŭ lângă uşa săleĭ, şi eraŭ prea departe pentru a auḑi.

Uă rază de speranţă înviură ochiul cel întristat al Florentinuluĭ: — Încercĭ sĕ mĕ încelĭ, gângăni el.

— D-ḑeŭ să mĕ pedepsească déca mint, respunse încet călăŭ..

— E prea târḑiŭ...

— Nu,.. trebue sĕ fiĭ scăpat.

— Când?

— Eşind de la Notre-Dame.

— Ah! murmură René, eŭ sunt încongiurat de ómenĭ care s'ar omorâ maĭ bine, de cât de a mĕ scăpa.

Eŭ cunosc, respunse călăul, pe unĭĭ care se vor omorâ ca sĕ te scape.

Condamnatul era gata şi Caboche ḑisse cu uă voce aspră: — Aide, pe drum!

Celle duoë ajutóre împinseră pe René înnaintea lor.

Caboche mergea înnainte. Dér cum acest din urmă eşea din sală, el zări pe Noë şi ceĭ treĭ tovarăşĭ aĭ sĕĭ:

— Ah! drace! 'şĭ ḑisse el, étă nisce chipurĭ, în adevĕr 'mĭ pare că valoréză acelora ce eŭ cunosc.

Eĭ ajunseră în curtea casteluluĭ. Acolo se afla căruţa în care trebuia condus René la eşafod. Imprejurul căruţeĭ se afla un rând de soldaţiĭ călărĭ.

In capul soldaţilor, călăul zări pe Crillon.

Pentru a duoa óră Caboche se înduoi de succes la vederea ducelui de Crillon.

Duoi pagi ţinéu patru cai.

Aceşti cai erau ai lui Noë şi ceĭ trei tovarăşi ai sĕi.

— Pe cai, d-lor! ḑisse Noë.

Acuncĭ Caboche perdu orĭ-ce speranţă.

— Etă patru ómenĭ în contra a patru! 'şĭ ḑisse el.. şi ducele va face ca balanţa se atârne în favórea lor... Dar maĭ adăogă călăul, nu voiŭ face maĭ pucin din cea ce am promis. Vom urma strada Calandre,.. şi apoĭ cum o fi, tot una 'mĭ e.

Acéstă cugetare sfârşită, Caboche se urcă în căruţă, alăturĭ de René, ce şedea în picióre ţinênd facla în mână. Alăturĭ de dinsul era un călugăr, care recita rugăciunĭ.

Ducele 'şĭ ridică spada, şi cortegiul se puse în mişcare.

Noë şi ceĭ treĭ gasconĭ se aşeḑase câte duoĭ pe fie ce parte e căruţeĭ.

Soldaţiĭ se aşeḑară jumătate înaainte, jumătate îndărăt.

Crilon, înainte de a porni cortegiul, se apropiă de Noe şi ḑisse încet: — Malurile apeĭ, şi stradele sunt pline de lume. Sunt sigur că vor încerca uă hrăpire.

— Si eŭ asemenea...

— De sigur, adăogă ducele,ţin mult ca acel miserabil otrăvitor să fie sfâşiat,: Dér déca nu vom putea ajunge cu dosul până în piaţa Greveĭ...

— Si voiŭ sfărâma capul cu uă lovitură de pistolul ḑise Noe.

— Voiam tocmaĭ să te rog de acésta.

Aceste cuvinte schimbate, ducele dupe cum o scim se puse în capul soldaţilor şi cortegiul se puse în mişcare.

Atuncĭ călugĕrul ridică pucin capişonul, şi maestrul Caboche, ce luase hăţurile pentru a mâna calul, recunoscu în călugĕr pe gentilhomul ce se presentase la dênsul în nóptea trecută.

Acesta era unul din cei patru înamoraţi ai ducesei de Montpensier, Gaston de Lux.

René nu vĕduse nici uă dată pe Gaston de Lux, prin urmare nu putea sci décăaface cu un adevĕrat călugăr.

Maestrul Caboche recunoscu pe junele om şi 'i ţisse:

Aĭ uă spadă sub manta, părinte?

René tresări şi privi pe călugăr.

Călugărul 'şi deschise mantaua, şi René zări ţevele a duoĕ pistóle si mănerul unui pumnal.

Atunci călugărul se aplecă asupra lui şi sub pretext de a murmura uă rugăciune 'i ţisse:

— Fiĭ maĭ tristă ca nici uă dată, şi maĭ mult ca tot d'auna înspăimêntat de mórte.

— Ah! gângăni René, sciam bine că nu voiŭ putea fi scăpat.

— Veĭ fi scăpat.

— Atunci de ce trebue să mĕ tem de mórte?

Pentru că uă speranţă prea viŭ manifestată ar compromite totul.

Si călugĕrul apropiă un crucifix de buzele lui René şi ţisse tare, aşa de a fi auţit de toţi, primele versete din rugăciunile ce se citesc celor murinţi.

Mulţimea gemea pe piaţa Parvis, marginile apeĭ, şi stradele ce încongiura Notre-Dame. Din când în când ea scotea strigăte de bucurie blesteme. René trebuia sĕ móră!.. René otrăvitorul, René asasinul, omul al căruĭ nume singur spăimêntase Parisul în timp de un quart de secol.

— Oh! asta ţine prea mult! strigă uă femeie din popor veţênd că 'l duceaŭ maĭ întêiŭ spre Notre-Dame, pentru a'şi face rugăciunea... Ar trebui să sfârşéscă maĭ curâed!

Cortegiul ajunse pe piaţa Parvis. Aci Crillon se temu maĭ mult de cât orĭ unde, căcĭ René trebuia sĕ se scobóre din căruţă, şi mulţimea era atât de mare în cât

scăparea putea deveni fórte lesne, décă ómenii d-nei Catherina erau deguisaţi şi amestecaţi prin mulţime.

Când René sui celle trei trepte de la Notre-Dame, precedat de călugăr pe când preotul de acolo venea spre înrêlnirea lui, cei patru gasconi 'l urmară şi formară un zid între el şi mulţime. Pe când îngenuchiase şi recita cu uă voce tremurândă oraţiunea *în articulo mortis*, ei şeḑură cu spadele în mânĭ.

Ceremonia sfârşită maestrul Caboche sui pe condamnat.

— Uf! murmură Crillon ; acum pot resufla... momentul cel mai rĕŭ a trecut.

Crillon se încela.

Pe când preoţii recitaŭ rugăciunile obicĭnuite, şi pe când mulţimea încetase strigătele de mânie, duoĕ care marĭ cu fân eşiră din strada Barillerie şi astupară eşirea din piaţa Parvis.

Aşa dér când mulţimea se puse în mişcare spre a se îndrepta spre piaţa Greveĭ, ea fu poprită fără voia eĭ.

— Drace! strigă Crillon, ce află în acest eveniment mâna d-neĭ Catherineĭ, étă momentul cel periculos!

Si el dete pintenĭ caluluĭ pentru a despărţi mulţimea strigând cu uă voce resunătóre : — Loc ! loc !

Dér Caboche, care era înştiinţat maĭ din 'nainte de ceia ce avea să se petréca, cârmi calul spre drépta, îndreptându-se spre strada Calandre.

Crillon se afla înnainte şi nu vĕḑu acésta.

— Ce facĭ nătărăule ? strigă Noĕ.

— Heĭ ! mesire, respunse Caboche, nu vedeţi ? dejoc planurile reginei-mame, ómenii ce voesc sĕ scape pe René sunt acolo, la spatele carelor cu fân.

Esplicaţia păru raţionabilă, şi Noe respunse : — Eĭ bine, biciuesce calul.., şi mână maĭ repede, maestre!

Si cum strada Calandre era strimtă, el trecu înnaintea

căruţeĭ cu Hagier de Levis, pe când Hector şi Lahire remaseră în urmă.

Apoĭ cortegiul se puse din noŭ în mişcare, la marea mirare a luĭ Crillon care creḑu că manevra esecutată, fusese comandată de Noe.

Abia duoĭ cavalerĭ puteaŭ merge alăturĭ, atât era strada de strimtă, şi Crillon fu silit pe a remânea cu totul în urmă.

Căruţa înnainta ast-fel până la mijlocul stradeĭ, unde ferestrele eraŭ deschise şi garnisite de curioşĭ.

Dér ajunşĭ la mijlocul stradeĭ calul de la căruţă întâlni uă pedică mysteriósă, ast-fel că Caboche scóse uă înjurie şi căruţa se popri.

Dér uă dată călŭgărul coprinse pe René cu un braţ robust, şi prin feréstra uneĭ case, capătul uneĭ frânghiĭ căḑu la piciórele lor.

Călugărul ce ţinea pe René cu braciul stâng, apucă cu mâna cea-l'altă acea frînghie, si tot de uă dată călugărul şi condamnatul se ridicară în sus, îndreptându-se spre feréstră.

— Blestemat fie! strigă Noe ce luă unul din pistole, şi ţintind grupul omenesc făcu foc... Cel pucin, adăogă el eĭ nu 'l vor aveavlŭ.

XXI.

In ce chip se făcuse scăparea luĭ René?

Acésta vom esplica'o în câte-va cuvinte.

Casa prin feréstra căruia căḑuse frînghia în căruţă, aparţinea unuĭ om prea bun, fost procuror la Chatelet. Acel om ce era catolic înverşunat, păstra uă ură feroce pentru huguenoţi şi un devotament profund princilor lorrainĭ, care sciuse a 'şĭ face numeroşiĭ partisanĭ chiar în anima Franciеĭ. Procurolul Bigorneau, ast-feĭ era numele luĭ, avea cu tóte acestea dreptate de a nutri o ast-fel d ură pentru unĭi, şi acel devotament pentru ceĭ alţĭ. E

era născut huguenot şi fusese fanatic de *religiune*, pênĕ la vêrsta de duoĕ-ḑecĭ şi cincĭ anĭ. Dér la acea epocă ĭ se spune că putea parveni la uă ocupaţiune, la un procuror unde câsciga şésse livre pe lună, mâncarea şi locuinţa, décă însă se făcea catolic. Atuncĭ Bigorneau nu maĭ cumpăni, şi ca toţĭ ómenĭi ce 'şĭ schimb religiunea, luă în ură pe coreligionariĭ sĕĭ.

In timp de treĭ-ḑecĭ anĭ, orĭ ce catolic avênd un proces se ducea la Bigorneau, care făcea ce făcea aşa în cât la urmă tot catolicul câştiga.

De duoĕ séū treĭ orĭ Bijorneaū fusese bătut în strade nefrequentate la ore târḑiĭ, de către un advocat huguenot nemulţumit. Uă dată când devenise procuror, huguenoţiĭ 'ĭ puseră chiar foc la casă.

Aceste eraū destul pentru a 'ĭ întări ura de féră sĕlbatecă.

Acum ne va fi uşor sĕ înţelegem devotamentul luĭ pentru princiĭ lorrainĭ.

Intr'uă ḑi Bigorneau, maĭ înainte de a fi devenit procuror, pleda pentru un hoţ îndrăsneţ ce furase, omorâse si multe altele.

Acel om ce se numea La Ribeaudiére, era cunoscut în tot Parisul, şi avea renumele de un om miserabil. El fusese surprins tăind gâtul uneĭ sermane fete fără alt motiv de cât că nenorocita era ciupită de vărsat şi că 'şĭ ascundea acest defect punêndu'şĭ uă pastă albă pe pele. La Ribaudiére găsindu-se încelat, ast-fel dupe cum ḑicea el, cu pumnalul voi se 'ĭ tae gâtul. Pe când se pregătea se facă acéstă crimă, un om al poliţieĭ 'l arestă.

Aşa dér Bigorneau pleda pentru acel miserabil, şi era multă lume adunată la proces.

Maĭ mulţĭ seigneurĭ aĭ curţeĭ şi între alţiĭ şi ducele de Lorraina tatăl ducelui de Guise eraū dintre asistenţĭ.

Bigorneau fu atăt de elocinte, atăt de dibaciū în pledória

luĭ, în cât probă judecătorilor atât de bine, că Ribaudiére era un om galant şi că el usase de dreptul sĕŭ legitim resbunându-se fiind încelat.

Judecătoriĭ dete acusatuluĭ îndată libertatea.

Când Bigorneau eşi afară, ducele de Lorraina 'l bătu pe umerĭ ţicêndu'ĭ:

— Escĭ şiret, dér dibaciŭ.

Bigorneau se înclină.

— Si, reluă ducele, pentru că sunt proprietarul a câtorva seigneurĭ în Francia, şi pentru-că am adesea procese cu vecinĭ meĭ, 'ţĭ voiŭ încredinţa tóte procesele şi 'ţĭ voiŭ da banĭ necesarĭ ca sĕ te facĭ procuror.

In adevĕr, ducele se ţinu de cuvênt, şi d. Bigorneau deveni procuror. Dupe treĭ-ţecĭ anĭ el era avut şi poseda uă căsă în strada Calandre. El încetase de a maĭ fi procuror, din causă că într'uă ţi pledând în contra unuĭ huguenot, el strigase atât de tare în cât 'şĭ perdu maĭ cu totul vocea.

Aşa dér în diminéţa ţilleĭ în care René trebuia sĕ fie sdrobit de viŭ, Bigorneau dejuna în linisce la orele nouĕ când cine-va bătu la uşe.

Procurorul locuia singur, şi avea uă bătrână sérvitóre surdă, căreia fĭ făcu semn de a deschide. Acésta se reîntórse urmată de un gentilhom necunoscut de către Bigorneau.

— Ah! 'ĭ ţisse fostul procuror cu vocea luĭ răguşită, vĭĭ prea târţiŭ, scumpul meŭ seigneur, nu m'aĭ mĕ însarcin cu procesele...

Gentilhomul care nu era altul de cât comtele de Crevecoeur, începu a suride, apoĭ privi pe servitóre cu neîncredere.

— Oh! ţisse Bigorneau, poţĭ vorbi faciă cu dênsa, clopotul cel mare de la Notre-Dame nu o maĭ face sĕ maĭ tressară de mult; ea e surdă, mesire.

— Atuncĭ sĕ vorbim, ţisse Crevecoeur, ce luă un scaun.

— Dér nu maĭ pledez, gângăni Bigorneau.

— N'am nicĭ un proces... Voiŭ să 'ţĭ cumpĕr casa.

Bigorneau privi pe visitătorul sĕŭ cu mirare şi voĭ să vorbéscă.

— St! făcu comtele, ascultă-mĕ.

Procurolul se înclină.

— Voesc să o cumpĕr, şi nu mĕ voiŭ tocmi.

— Dér, messire...

— Cât cerĭ?

— Apoĭ...

— Ĭţĭ daŭ duoĕ-ḑecĭ miĭ scuḑĭ. E destul?

Casa lui Bigorneau nu preţuia nicĭ jumĕtate din acéstă sumă. El remase cu totul uimit.

Comtele adăogă:

Duoĕ-ḑecĭ miĭ scuḑĭ plătibil indată. El scóse din bosunar uă pungă şi ḑisse:

— Ecă treĭ miĭ de scuḑĭ. Acum dă-mĭ hârtie, şi 'ţĭ voiŭ iscăli un bon de şépte-spre-ḑece miĭ scuḑĭ plătibilĭ chiăr astă-ḑĭ la duoĕ-spre-ḑece ore la Chesnaye.

Acet nume făcu pe procuror să tresară. Acésta pentru că Chesnaye era la Paris, omul afacerilor secrete, intendentul mysterios al princilor lorrainĭ.

— Ah! făcu procurorul cu totul înspăimêntat, aşa dér e pentru comptul?...

— Sit!

— Dér, aşĭ fi dat casa mea...

— Oh! făcu comtele surîḑênd, sciĭ bine că persóna de care e vorba nu ia nimic fără a nu 'l plăti.

Şi comtele luând condeiul scrisse pe uă hârtie aceste rândurĭ:

„Bon pentru sépte-spre-dece miĭ scudĭ, bunĭ de plată d-luĭ Bigorneau.“

Si în loc de semnătură, el făcu dedesubt uă cruce, ceia ce scim că însemna armele caseĭ de Lorraina:

— Acum, scumpul meŭ Bigorneau, ḑisse el, te voiŭ ruga a părăsi casa.

— Cum ? strigă procurorul, chiar pe dată ?

— Chiar pe dată... Veĭ putea póte diséră, veni să 'ţĭ ieĭ mobilele, de care nu vor maĭ avea trebuinţă.

— Cum ?... dér... nu înteleg... gângăni Bigorneau.

— N'aĭ nicĭ uă trebuinţă de a înţelege. Iţĭ daŭ cincĭ minute pentru a părăsi casa. *Persóna* în cestiune o voesce ast-fel.

Din momentul când acésta era voinţa ducelui de Guise procurorul care 'şĭ datorea averea luĭ caseĭ de Lorraina n'avea de cât să se încline. El 'şĭ luă dér pălăria şi bastonul, făcu semn servitóreĭ să îl urmeḑe şi el eşi fără a lua nimic cu dênsul.

— Nu uita, ḑisse comtele în momentul când el eşea, nu uita de a te duce la Chesnaye pe dată. El te ascéptă cu dejunul.

— Mĕ duc pe dată, respunse Bigorneau.

Chesnaye locuia în strada Grand-Hurleur, într'uă mică casă în care ţinea uă prăvălie de pânḑărie.

Pentru întregul cartier, Chesnaye care nu era nicĭ bătrân nicĭ tênĕr, nicĭ înalt nicĭ scurt, era un onest pânḑar, şi nimenea nu scia că el era agentul cel maĭ activ la Paris al caseĭ de Lorraina.

Chesnaye era fără înduoială însciinţat despre acésta, căcĭ priimi fórte bine pe d. de Bigorneau şi 'l invită la dejun, ast-fel dupe cum 'ĭ ḑissese comtele de Crévecoeur.

Dér uă dată la mésă fiind, el 'ĭ ḑisse: — Scumpul meŭ Bigorneau, am ordin de a te ţine ca prisonier pênĕ diséră.

— Dér... pentru-ce?

— Nu trebue ca să te reîntorcĭ acasă maĭ înainte de séră, şi chiar... déca voescĭ să fiĭ prudinte...

— Eĭ bine ?

— Sĕ nu te maĭ întorcĭ nicĭ uă dată acolo. Ti se plătesce îndestul de scump...

— Dér... acel gentilhome 'mĭ a spus că voiŭ putea...

— Acel gentilhome nu 'ţĭ a garantat pentru soldaţiĭ regeluĭ şi aĭ d-luĭ de Crillon.

— Aud? făcu Bigorneau din ce în ce maĭ mirat.

— Si, sfârşi Chesnaye, el nu 'ţĭ putea asemenea garanta că până diséră casa d-télle sĕ maĭ fie în stare...

— Ah! D-ḑeu! meŭ!

— Si că nu te vor căuta prin tot Parisul.

— Pentru-ce?

— Pentru a te prinde.

Bigorneau, ce nu fusese dintre ceĭ curagioşĭ, fu coprins de spaimă.

Chesnaye puse duoĕ pistóle pe mésă şi ḑisse surîḑênd:

— Etă mijlocul de a te ţine în respect, scumpul meŭ Bigorneau.

— Dér acésta e uă cursă îngrozitóre, strigă procurolul cu vocea lui răguşită.

— Escĭ un nebun!

— Dér... cu tóte acestea...

— Si proba este că 'ţĭ voiŭ numĕra celle şépte-spreḑece miĭ scuḑĭ.

— Dér... déca mĕ vor spânḑura?

— Nu te vor spânḑura de cât déca veĭ cădea în mânile soldaţilor luĭ Crillon.

— Dér... ce crimă am făcut?

— Veĭ fi acusat că aĭ dat casa d télle pentru un atac în conrra autorităţeĭ regeluĭ Carol IX.

Bigorneau tremura din tóte membrele.

— Dér décă staĭ aci, nu te afli în nicĭ un pericol.

— Ah!

— Si în astă nópte chiar, veĭ pleca la Nancy.

Bigorneau cădea din mirare în mirare.

— Nancy e un oraş vesel, adăogă Chesnaye, şi veĭ trăi maĭ mult ca patriarchul Mathusalem.

. . . . . .

Si Chesnaye sfârşind de a dejuna, numĕră celle şépte-spre-ḑece miĭ scuḑĭ, apoĭ încredinţă pe procuror unuia din servitoriĭ sĕĭ, care avea ordin de a 'ĭ sfărâma capul cu uă lovitură de pistol, déca el se încerca sĕ fugă.

Chesnaye eşi spre a se preumbla ca un simplu burges şi spre sĕră el se întórse şi ḑisse luĭ Bigorneau :

— Tot avém dreptate că nu te veĭ maĭ întórce acasă.

— Pentru-ce ?

— Pentru-că arde şi ameninţă chiar de a da foc întregeĭ strade, rĕspunse Chesnaye.

Ecă ce se petrecuse în casa luĭ Bigorneau, ex-procuror la Chatelet ..

XXII.

Indată ce Bigorneau plecă, comtele Eric de Crévecoeur deschise feréstra din primul etagiŭ şi se uită în stradă. Strada Calandre care era locuită maĭ mult de cântăreţĭ şi de canoniciĭ de la Notre-Dame se vedea a fi deşértă.

Atunciĭ el 'şĭ aduse duoĕ degete la gură şi făcu sĕ se audă duoĕ fluerăturĭ. La acel sgomot, duoĭ gentilhomĭ apărută fie-care din câte un unghiŭ ai stradeĭ. Apoĭ amĕnduoĭ mergênd în sens contrariŭ, ajunseră la uşa caseĭ luĭ Bigorneau.

Eric 'ĭ primi la capĕtul scăreĭ şi când eĭ intrară, el închise uşa cu zăvorul.

Acestĭ duoĭ gentilhomĭ nu eraŭ alţiĭ de cât sir Leo d'Arnemboutg şi baronul Conrad de Saarbruck, ceĭ alţĭ duoĭ amorezaţĭ aĭ duceseĭ de Montpensier.

— Eĭ bine, făcu comtele aveţĭ ceva nuvele ?

— Da, ḑisse sirele d'Arnembourg, scim că abia e nuoĕ ore şi jumĕtate şi piaţa Parvis e deja plină de lume.

Blestem! strigă Noe îndreptând pistolul asupra grupului ce se ridica în sus.

— Acésta e fórte lesne de înțeles, sgomotul esecuțiunei lui René s'a respândit în tot Parisul, adăogă Conrad,

— Si carele cu fân ?

— Elle sunt arangiate în șopronul hanului *La Barră* din strada Barillerie, și gata de plecare, ḑisse sirele d'Arnembourg. Va fi ecuyerul meŭ care va conduce pe cea d'ântêiŭ. Cea altă va fi condusă de un bărbat în care dómna Catherina are tótă încrederea.

— Bine, dér Gaston ?

— Gaston a dat cinci pisroli călugĕrului genovefian, care a spovedit erĭ pe René.

— Si el 'și a luat locul sĕŭ. El se va urca în căruță când va eși din curtea Chateletului.

— Bravo ! ḑisse comtele, tóte merg bine în afară... acum sĕ vedem a ne organisa înnăuntru. In indicațiunile ce mi s'a dat 'mĭ s'a vorbit de uă pimniță care se prelungesce pe sub casele vecine, și ajunse până la Seina.

— Intrarea este prin nă sală care servă de bucătărie. Chesnaye, care cunósce bine acéstă casă de mult timp, adăogă sirele d'Arnembourg, pretinde că dalla care acopere intrarea pimniței, este atât de bine arangeată, în cât așeḑată la loc, este imposibil de a se cunósce că ea ascunde uă cale subterană.

Eric consultă cu privirea un orologiu.

— Avem timp ca sĕ luăm mĕsurile nostre, ḑisse el, mai avem uă oră înaintea nóstră.

Câteși trei descinseră sala indicată, și Leo d'Arnembourg, aruncând uă privire împtejurul lui ḑisse :

— Dalla care se mișcă este cea de a cincea, plecând de la șeminelă, și mergênd spre ușă.

El făcu câți-va pași, numĕră dalele, și se opri:

— Iată-o, ḑisse el.

Apoi se îngenuchiă, scóse stiletul, a cărui lamă era lată, iar nu triunghiulară, și 'l introduse în linia de unire cu care se unea dalele, și încercă uă săltătură.

De uă dată dala se ridică şi supunându-se unor órecarĭ resorturĭ mysterióse, se dete la uă parte şi făcu sĕ se descopere un fel de prăpastie adâncă la intrarea căreia apăru la prima tréptă uă scară de piatră.

Indicaţiunile luĭ Chesnaye erau fórte esacte.

Conrad alergă în foierul săleĭ de jos unde maĭ ardea un tăciune, unde cu uă oră maĭ înnainte servitórea d. Bigorneau 'ĭ preparase dejunul, şi luând acel tăciune, apropiă de el uă feştilă unsă a uneĭ lampe ce se găssise în sală, apoĭ suflă, şi din flacăra ce produsese tăciunile lampa se aprinse.

— Aidem sĕ inspectăm pimniţa, ḑisse comtele Eric.

Conrad cu lampa în mână, se scoborâ cel d'âmtêiŭ şi ceĭ duoĭ companionĭ aĭ sĕĭ 'l urmară.

Pimniţa caseĭ luĭ Bigorneau, semăna ca tóte pimniţele din lume, numaĭ ea era maĭ spaţiósă, şi ceĭ treĭ tinerĭ care fără înduoială avusese celle maĭ minuţióse instrucţiunĭ, merseră drept la un butoiŭ aşeḑat într'un colţ. Acel butoiŭ era gol, şi eĭ 'l rostogoliră pucin pe partea cea altă. Atuncĭ vĕḑură uă mică uşă închisă prin un zăvor intern.

Eric trase zăvorul, împinse uşa şi simţi uă dată că obrazul sĕŭ fu adiat de un aer tare şi umed ca acella care este prin pimniţe, şi uă rază de lumină depărtată atrase privirea sea.

Acea uşă care se deschisese, dedea într'uă galerie strimtă care prin un povărniş nesimţitor, comunica cu Seina, adică în partea despre spatele Notre-Dame.

Innamoraţiĭ duceseĭ de Montpensier intrară în acea galerie şi comtele Eric întinse cea d'ăntêiŭ deschiḑĕtură care se găseă aprópe de apă.

Acolo el scóse capul afară din subtetană, şi puse duoĕ degite la gură şi fluieră din noŭ.

La acel fluerat, uă barcă de pescat care ţĕrmuise împrejurul cetăţeĭ, se apropie încetişor.

Acea barcă era condusă de un singur om, un simplu pescar îmbrăcat în haine gróse şi cu uă voce aspră dupe cum se judeca în aparenţă.

Dér un observator ar fi putut constata că mânele sélle respectate de arsiţa sóreluĭ; eraŭ maĭ obicĭnuite a fi acoperite de mănuşĭ de cât a conduce o barcă.

Acesta era ecuyerul comteluĭ Eric.

Falşul pescar s'apropiă la intrarea subteraneĭ şi aruncă uă funie seigneuruluĭ sĕŭ.

Cu ajutorul acelleĭ funiĭ, barca putu sĕ fie menţinută în loc

Atuncĭ pescarul ridica uă pândă gudronată aştetnută în fundul bărceĭ, şi care acoperea maĭ multe mousquete şi carabine :

— Etă arme, ḑisse el.

Ceĭ treĭ tinerĭ luară carabinele şi mousquetele, apoĭ comtele reintră în subterană ḑicênd ecuyerului ĭ sĕŭ :

— Nu te depărta aşa mult, şi la cea d'ântêiŭ fluerătură apropiete.

Cu armele care le adusese falşul pescar, el şi companionĭĭ sĕĭ se urcară în sala de jos şi lăsară subterana deschisă. Apaĭ pătruuseră în întêiul etagiŭ, şi de acolo în camera care da spre stradă.

Era camera de culcare a luĭ Bigorneau.

Eric deschise feréstra şi se aplecă afară.

Un murmur confus se auḑea prin tóte părţile, şi strada care pênĕ adineaurea era deşértă, acum era înţesată de lume.

Mulţimea se îndrepta spre piaţa Parvis prin tóte drumurile.

De la feréstră şi până la nivelul pământuluĭ, era uă înnălţime de duoĕ-ḑecĭ picióre.

— Căruţa va înnălţa pe condamnat şi pe călugăr cu cincĭ picióre, calculă comtele Eric, trebue dér ca funia sĕ fie solidă şi lungă de cincĭ-spre-ḑece la duoĕ-ḑecĭ picióre.

— Etă-o, ḑisse Conrad care se însărcinase cu acel object adus de falşul pescar uă dată cu carabinele.

D'asupra ferestreĭ era aşeḑat un scripete, el servea de a ridica sacĭ în pod, comtele luă unul din căpătâiele funieĭ şi petrecu acel căpătêiŭ pe d'asupra scripetuluĭ.

— Acum, domnilor, ḑisse Eric, sĕ deliberăm, vĕ rog.

— Assupra căruĭ lucru ?

— Asupra distribuireĭ rolurilor nóstre.

— Eŭ, ḑisse Conrad, voiŭ da drumul funieĭ până la căruţă.

— Si noĭ, ḑisse Leo d'Arnembourg, o vom trage în sus pe cât va fi posibil de iute.

— Aşa e fórte bine, observă comtele. Dér aţĭ uitat că uă dată ce condamnatul va fi urcat, trebue a fi condus în tótă graba prin subterană pênĕ la barcă.

— Fără îndoială.

— Si că barca nu póte purta ăe cât treĭ persóne, adică, pe René, unul din noĭ, şi pe ecuyerul meŭ.

— Negreşit !

— Prin urmare ceĭ alţĭ duoĭ se vor apăra în casă pe cât vor putea de mult, apoĭ vor căuta a'şĭ deşchide uă eşire printre soldaţiĭ luĭ Crillon.

— Bine, 'şĭ vor căuta acéstă eşire.

— Aşa dér făcu comtele, fiind că rolul acelluia care va conduce pe René fiind maĭ pucin periculos, este drept ca sĕ 'l tragem la sorţ.

— Este drept, într'adevĕr.

Comtele scóse un pistol din buzunar.

— Etă baróne, ḑisse Conrad, acella care va căsciga, va paria cu Leo.

— Fie.

Eric aruncă uă monedă în aer.

— Figura regeluĭ! ḑisse baronul.

Moneda recăḑu.

— Am căscigat, ḑisse baronul. Prin urmare voiŭ remănea.

— Acum între noĭ duoĭ, ḑisse Leo care adună pistolul.

— Spatele! ceru comtele.

Si comtele căscigă.

Nu am noroc, murmură Leo d'Arnembourg, srebue sĕ fiĭ dĕr conducătorul acelluĭ otrăvitor de René. Sciĭ monseigneure că noĭ făcem uă ciudată afacere?

— Sit! făcu comtele apropiindu-se de feréstră, numaĭ avem timp de vorbă.

Intr'adevĕr, un-spre-ḑece ore sunaŭ în turnul de la Notre Dame şi un sgomot confus se ridica pe piaţa Parvis.

René 'şĭ făcea în acel moment rugăciunea sea cea din urmă.

Strada Calandre se îndesa de lume, dĕr cum căruţa condamnaţilor nu se vedea, nimenĭ nu ers pe la ferestre.

Dĕr tot de uă dată un murmur straniŭ se auḑi şi îndată se vĕḑu apărând duoĭ cavalerĭ la intrarea stradeĭ, apoĭ căruţa în mijlocul căreia era condamnatul în cămaşa sea cea albă, călugărul in rochia sea cea închisă, şi călăul in vestă roşie pe care era cusute duoĕ bande galbene ce semăna uneĭ scărĭ.

Atuncĭ ferestrele se deschiseră şi se garnisiră de curioşĭ pe la tóte etagele.

— Atenţiune! ḑisse Eric, care 'şĭ puse musqueta pe feréstră spre a fi la indemănă.

Conrad 'l invită şi se urcă pe bordura ferestreĭ ţinênd în mănă unul din căpătăiele funieĭ.

Sirele d'Arnembourg 'şĭ pesrecuse şi el pe dupe umĕr cel alt căpătăiŭ al funieĭ, ast-fel ca să pótă trage spre el din tóte forciele.

Duoĭ cavalerĭ procedaŭ căruţa, iar alţĭ duoĭ o urmaŭ escortaţĭ şi eĭ insişĭ de soldaţĭ şi de uă mulţime mare de popol.

Atunci avu loc un eveniment pe care l'am istorisit deja.

Indată ce carul ajunse sub feréstră, Caboche făcu ca calul să se poticnéscă şi căruţa se se opréscă, atunci funia căḑu la piciórele falşiului călugăr, care agâţându-se bine de ea apucă bine şi pe René, şi apoi amênduoi fură traşi in sus pênă la bordura ferestrei..

In acest moment fu, când glonţul lui Noë şuieră şuieră şi atinse pe René care scóse un ţipăt innăbuşit.

Noe ochise bine.

Dér deja falşul călugăr si paciensul atinsese feréstra şi fuseră traşi innăuntru.

— La dracu ! făcu comtele vḕḑênd cămaşa lui René plină de sânge, am putea ḑice că n'am scăpat alt de cât un cadavru.

Rene era leşinat.

— Duceţi'l ! adăogă comtele, şi acum noi la rîndu-ne!

Si pe când falşul călugăr şi Leo d'Anrnembourg luase pe umĕr pe Florentin lesinat, si se dirigeaŭ în cea mai mare uţélă spre sala cea de jos si spre intrarea pimniţei, comtele Eric de Crevecoeur si baronul Conrad de Saarbruck se repeḑiră la musquesele lor si dete foc pe fereasrră.

Noe si cei trei companioni ai sĕi, descălicaseră si se sileaŭ să dea brănci aceleĭ uşi.

— Oh ! oh ! ḑisse comtele Eric, lupta va fi crâncenă, am găsir nisce adversari demni de noi.

— Ah ! făcu baronul cu uă flegmă cu tosul germanică, sper că vom ţine lupta uă oră !

— Si apoi, adăogă comtele, vom da foc casei cu riscul de a aprinde tot cuartierul !

Si baronul făcu foc la rênḑu'i.

XXIII

Pe când comtele Eric de Crevecoeur şi baronul Conrad de Saarbruck ţineaŭ pept rescóleĭ, Gaston de Lux si Leo d'Arnembourg duceaŭ pe René lesinat prin pimniţă şi prin srimtul coridor care conducea spre Seina.

Ajunşĭ la capătul subteraneĭ, Leo începu a fluera, cum fluerase comtele Eric.

Barca sosi cu repeḑiciune, şi lopătarul aruncă funia fixare celor duoĭ tinerĭ ómenĭ.

Atuncĭ uă grije se produse între eĭ, barca nu putea sĕ conţină de cât duoĕ persóne.

Dér Gaston ḑisse:

— Eŭ sunt cel din urmă venit, prin urmare am dreptul de a remânea.

— Nu, ḑisse Leo, căcĭ estĭ un călugăr, şi acéstă haină nu este un costum care sĕ inspire încredere.

— Da, răspunse Gaston, dér déca mĕ va vedea în bărcă cu acéstă haină, mĕ va ghici că eŭ sunt acella care a scăpat pe René.

— Aidea de!

— Si se vor pune în urmărirea nóstră.

Acest din urmă argument triumfă.

— Si apoĭ, adăogă Gaston arătând cu degetul pe condamnat, a căruĭ cămaşe era plină de sânge, estĭ pucin cam hirurg, dupe cum 'mĭ aĭ spus.

— Atuncĭ! suspină Leo, remâĭ... şi la revedere!

— Sciĭ unde trebue sĕ te ducĭ?

— Ecueyrul luĭ Eric scie, ceia ce e tot una.

René fu depus tot leşinat în fundul bărcaĭ şi Leo d'Arnembourg se aşeḑă lângă el, pe când falşul călugăr re-

intră în subterană pentru a merge să dea ajutor celor duoĭ companionĭ aĭ sĕĭ.

Barca sbura ca uă săgeată pe rĭŭ, ocolind pucin spatele de la Notre Dame, apoĭ uă luă în susul apeĭ dirigiându-se spre micul sat Ivry: Eraŭ pe atunciĭ atât de mulțĭ pescarĭ pe Seina, în cât nimeaĭ nu băga de sémă la acea îmbarcațiune.

Falșul pescar înalță catartul și sub pânzele sélle, ascunse cu totul barca. La umbra acesteĭ pânze Leo d'Arnembourg putu să se ocupe de René care era tot neînsuflețit.

El începu prin a sonda rana, ca unul care avea óre care idee de hirurgie.

René fusese lovit la umĕr, pucin maĭ jos de claviculă.

Rana era înspăimântătóre dér nu era mortală.

Leo o spălă cu apă, apoĭ vărsa d'asupra câte-va picăturĭ de balsam ce 'l avea într'uă sticlă ce o purta totd'auna cu sine.

In fine cu pumnalul sĕŭ, tăĭă cămașa condamnatuluĭ și făcu mal multe fâșiĭ cu care 'l pansă.

Barca împinsă de un vênt de la sud, mergea cu iuțélă în contra curentuluĭ, și celle din urmă case ale Parisuluĭ începură a remânea îndărăt. Pe malul drept cum mergea în sus, fugitivul zări îndată un edificiu care nu era altul de cât uă monastire de călugărĭ desculțĭ.

Când fu aprópe, barca se opri. Atunciĭ pescarul făcu un fluerat bizar că acela la care el însuși se apropiase de subterană.

Indată pórta monastireĭ care da spre seina se deschise si maĭ mulțĭ călugărĭ eșiră.

In capul lor mergea un tênĕr abate, cu facia palidă, ochiĭ strălucitorĭ și cu uă înfăcișare militară.

El veni pênă la malul apeĭ, și recunoscu fără îndoială pe pretinsul pescar, căciĭ 'ĭ și ḑisse:

— Eĭ bine! ațĭ reușit?

— Este aci, rĕspunse pescarul, dér e pe jumĕtate mort.

Leo d'Arnembourg ridică capul şi ḑisse:

— Asigurăte, însă abate, că el nu va muri.

Doĭ călugărĭ intrară în barcă şi luară pe René, care fu aşeḑat pe un fel de pat imprrovisat făcut din scânduri de ale bărceĭ şi din pânza guidronată care pênă adineaurea servea de acoperĕmênt armelor ce le adu sesse.

Apoĭ 'l transportară în interiorul mănastireĭ.

Atuncĭ Leo d'Arnembourg ḑisse abateluĭ:

—Aĭ priimit fără înduélă óre-carĭ instrucţiunĭ minuţióse.

— Da, mesire,

— Si ducele póte sĕ compteze în d-tea, 'mĭ închipuesc?

— Ca în el însuşĭ.

— Prin urmare pot sĕ mĕ duc?

Abatele se înclină.

Cam ciudată afacere, murmură el în sineşĭ şi nu aşĭ fi fost nicĭ de cum dispus sĕ mĕ ocup de un asemenea otrăvitor.

Si sirele d'Arnembourg se urcă în barcă.

Falşul pescar împinse barca, dete jos pânzèle, luă lopeţile şi barca trasă de curent se îndrepta spre Paris.

Abatele monastireĭ se instalase la căpătâiul luĭ René. Un călugăr făcea sĕ respire rănituluĭ sărurĭ şi oţet.

Dupe un sfert de oră, René începu să se simţă şi să se arunce împrejurul luĭ uă privire rătăcită.

El era într'un pat şi în o celulă a monastireĭ încongiurat de călupărĭ carĭ 'ĭ eraŭ necunoscuţĭ.

Pentru un moment el creḑu că căḑuse în puterea luĭ Crillon si a călâuluĭ, dér abatele 'l asigură.

— Estĭ scăpat 'ĭ ḑisse el,

— Scăpat? făcu René scoţênd un gemăt care 'ĭ linisci durerea.

— Estĭ rănit, reluă abatele. dér rana d-télle nu este mortală. Veĭ fi tămăduit maĭ înainte de cincĭ-spre-ḑece ḑille.

— Scăpat?... repetă René cu un fel de uimire, şi cine m'a scăpat?

— Amiciĭ regineĭ.

Acest din urmă cuvênt avu puterea de a însemna figura Florentinuluĭ.

Apoĭ pe nesimţite, memoria 'ĭ reveni.

El 'sĭ aduse aminte de ceia ce se petrecuse până în momentul când pretinsul călugăr 'l ridicase şi 'l suspendase la funia aruncată în căruţă.

Aci se opriră suvenirile luĭ René.

Glonţul luĭ Noe produsese uă soluţiune de continuitate în memoria sea.

Abatele care scia de la şirele d'Arnembourg detaliile scăpareĭ luĭ René, complectă lacunele şi ḑissse Florentinuluĭ.

— Acum, domnule René, 'ţĭ este cu putinţă sĕ te ridicĭ pucin?

Duoĭ călugărĭ luară pe René de braciŭ şie'l aşeḑară în sus.

Ce vroiţĭ cu mine? întrebă Florentinul.

— Sĕ te forcieză sĕ scriĭ câte-va cuvinte.

— Cuĭ?

— Regineĭ.

— Sĕ mĕ cerc, murmură René, care era de uă slăbiciune extremă.

Iĭ se aduse condeiŭ şi pergament.

Apoĭ călugăriĭ continuară aĭ susţine, şi el scrise aceste duoĕ cuvinte: »Sunt scăpat.«

— Subscrie, ḑisse abatele.

Mâna luĭ René tremura scriind, într'atât 'ĭ era de mare slăbiciunea, dér scrierea 'ĭ era cunoscătóre.

— Regina va avea aceste cuvinte în o oră ḑisse abatele.

— Oh! ḑisse Florentinul, ea va veni sĕ mĕ védă, nu mĕ înduoesc.

Abatele avu un surîs tăcut şi eşi.

Era printre călugărĭ un bătrân frate cu barba albă, cu spatele încovoiat de vêrstă şi cu vocea tremurândă.

Acesta fu însărcinat cu mesagiul lui René.

Bătrânul călugăr 'şĭ luă bastonul, şi cu tótă vêrsta sea părăsi monastirea cu un pas repede.

El merse drept la Paris, intră prin bariera Bourdeille şi conform instrucţiunilor ce avea, se îndreptă spre Louvru.

Uă dată ce fu sub zidurile edificiuluĭ regal, el se lipi de portiţa care da spre apă şi rezemându-se în baston începu sĕ se róge tare în termenĭĭ următorĭ:

— Nu uitaţĭ monastirea Carmeliţilor desculţĭ!

Atuncĭ uă feréstră se deschise d'asupra luĭ, şi dómna Catherina apăru.

Ea lăsă se cadă un scuḑ de argint la piciórele călugăruluĭ şi închise feréstra.

Dér în loc de a se duce, călugărul repetă:

— Nu uitaţĭ monastirea Carmeliţilor desculţĭ!...

Acéstă repetire era un semnal fără îndoială, căcĭ dupe câte-va minute, şi pe când călugărul mormăi din noŭ rugăciunea sea, portiţa se deschise şi regina mamă învĕluită în mantia sea, eşi şi veni spre dênsul.

Călugărul repetă pentru a treia óră rugăciunea sea de cersetorie.

— De unde vĭĭ d-tea? întrebă Catherina a căruĭ voce tremura de emoţiune.

Călugărul o privea cu un aer naif:

— Din strada Lombards, ḑisse el, şi cum treceam tot adunând milă, un gentilhom m'a întâmpinat.

— In strada Lombards?

— Da ; acest gentilhom 'mĭ a ḑis : „Părinte, dute de te rógă sub zidurile Louvrului, aprópe de potriţa care dă spre apă, şi cere de treĭ orĭ milă pentru monastirea vóstă.

„La a treia óră. uă femeie va veni la tine când 'ĭ veĭ şi da acest pergament."

Călugărul întinse pergamentul, şi regina cletinându-se 'l deschise.

Emoţiunea Catherineĭ era atât de mare, în cât călugărul se prefăcu că nu a observat.

— Ah! făcu ea cu uă bucurie stranie şi sĕlbatecă. D-ḑeŭ e pentru noĭ.

Călugărul o privi şi păru a nu înţelege nimic.

Ea 'ĭ puse uă pungă plină cu aur în mână ; apoĭ simţindu-se mândră, cu ochiul strălucitor, ea intră în Louvru murmurând :

Ducele 'şĭ a ţinut cuvêntul. Acum între noĭ duoĭ! Mesire Henric de Bourbon, rege al Navarreĭ, tu nu veĭ fi nicĭ uă dată rege al Franciеĭ.

. . . . . .

Ce se petrecea în acest timp în strada Calandre ?

Scăparea cea pe neasceptate şi atât de curagios esecutată a condamnatuluĭ, se făcuse atât de repede, în cât lăsă pe tótă lumea încremenită.

Noë singur, avusese prompitudinea şi sângele rece necesariŭ, pentru a scóte un pistol din toc şi a ochi pe René care balancia în aer.

El spera a omorâ pe călugĕr şi prin acest mijloc se facă ca René se caḑă în căruţă. Dér călugărul şi pacientul atinsese deja bordura ferestreĭ când şi fusese tras în interiorul caseĭ.

Fu atuncĭ uŋ moment de confusiune extraordincră împrejurul căruţeĭ.

Mulţimea începu sĕ scóţă ţipete, soldaţii sĕ se retragă înmărmuriţĭ şi îndecişĭ. Singur Noë şi companionĭ sĕĭ,

furioşĭ şi cu ochiĭ scânteitorĭ năvăliră asupra caseĭ luĭ Bigorneau.

Călâul avea obiceiul de a aşeda în căruţa care conducea condamnaţiĭ la piaţa Greveĭ instrumentele ordinare de supliciŭ, cum de esemplu bara de fer şi toporul.

Noë luă toporul, Hector bara de fer, şi amênduoĭ începură a ataca uşa cu furie.

In acelaşĭ timp Hogier de Levis şi Lahire se urcară în caruţă şi cel d'ântêiŭ încovoindu'şĭ spatele făcu celluĭ alt, uă scară pe care se sili ast-fel de a atinge feréstra prin care dispăruse călugărul şi pacientul.

Dér cum Lahire 'şi reḑimă mânele de feréstră, el primi uă lovitură de musquet în cap.

Lovitura fu atât de vigurósă în cât tênărul, ameţit căḑu jos şi Hagier 'l creḑu mort.

In acel timp Crillon sosi înjurînd, şi în scurt timp află cea ce se petrecuse.

— Drace! strigă el, trebue sĕ găsesc pe René viŭ séŭ mort. Inainte soldaţĭ!

Dér soldaţiĭ eraŭ rĕspândiţĭ prin mulţime: şi eĭ nu putură alerga la chemarea luĭ Crillon.

Atuncĭ cum uşa resista la loviturile de securĭ a celor duoĭ gascanĭ, Crillon voi sĕ reîncépă încercarea luĭ Lahire.

Si el se urcă în căruţa în care maestrul Caboche rĕmăsese ca simplu spectator de tóte celle ce se petrecuse.

XXIV

Crillon ajunse pênă la feréstră: dér se găsi faciă în faciă cu baronul Conrad.

Acest din urmă luă arma de ţévă şi dete ducelui uă lovitură cu patui, asemenea aceia ce priimise Lahire.

Dér ducele avea uă casquă maĭ bine fabricată séŭ capul maĭ tare.

El se cletenă un moment, dér nu căḑu.

Regăsindu'şĭ puterile, el sări prin feréstră în camera d. Bigorneau, întêmpinat find de duoĕ glonţe ce suierând recură pe lângă dênsul fără a 'l răni.

Atuncĭ Crillon se găsi cu spada în mână, in facia a treĭ adversarĭ, comtele Eric, baronul Conrad şi Gaston de Lux ce 'şĭ lepădase vestmêntul de călugăr.

— Predă-te, mesire, 'ĭ ḑisse comtele, treĭ e prea mult.

— Aşa! micĭ meĭ leĭ, rĕspunse ducele, nu sciţĭ că mĕ numesc Crillon!...

Si ducele se puse cu spatele spre zid, şi începu a mănui spada cu uşurinţă.

Lupta ţinu cincĭ minute, Crillon dete opt lovicurĭ de spadă şi priimi treĭ.

Comtele Eric şi Gaston fură răniţĭ, unul la mână, cel alt la umere.

Conrad de Saarbruck priimi uă lovitură la gât.

Dér Crillon era singur, şi fusese rănit chiar în pept de arma comteluĭ Eric.

Sângele 'ĭ rosise cuirasa şi curgea cu abundenţă.

Dér Crillon urma, şi dupe ce păstră pentru un moment defensiva, el luă ofensiva.

— Ah! seigneurĭ meĭ! strigă el aruncându-se cu furie asupra celor treĭ adversarĭ, veţĭ vedea ceia ce valoréḑă braciul luĭ Crillon!

Cât de bravĭ fură înnamoraţiĭ duceseĭ de Montpensier eĭ nu putură a se impotrivi unuĭ moment de înduoială şi făcură chiar un pas înnapoĭ.

Ducele era un adevĕrat leŭ şi ochiĭ luĭ scânteiaŭ.

Tot de uă dată el se se aruncă asupra luĭ Eric de Crévecoeur.

Eric la rândul luĭ, era cu spatele spre zid.

De sigur că el nu putea sĕ aibă uă cuirasă atât de bună ca sĕ pótă resista, la îngroziţórea lovitură dată de Crillon.

Déca comtele ar fi fost atins, fără îndoială că remânea strĕpuns.

Dér comtele sări de uă parte, şi spada luĭ Crillon, în loc de a întêlni peptul unuĭ om, se lovi de zid atât de tare în cât se frânse.

Crillon scóse un strigăt de mânie.

El era desarmat.

Din fericire pentru Crillon, că în acest moment duoĭ ómenĭ la rîndul lor săriră prin ferestră.

Acestia eraŭ Hogier şi Hector.

— Aicĭ! striga Crillon; pregătiţĭ, d-lor...

Comtele Eric şi ceĭ duoĭ tovarăşĭ aĭ sĕĭ se refugiaseră la estremitatea opusă a camereĭ, şi Conrad deschise uşa.

Hagier, Hector şi Crillon se îndreptară spre dênşiĭ cu spadele în mănĭ.

Dér atunciĭ ceĭ treĭ tinerĭ esecutară cu uă repeḑiciune minunată uă manevră neasceptata.

Eĭ eşiră şi închiseră uşa dupe dênşiĭ tocmaĭ în momentul când adversariĭ lor voiaŭ sĕ 'ĭ urmeḑe.

Din partea esterióră a uşeĭ se afla un zăvor.

Comtele cu repeḑiciune zăvorî uşa.

Apoĭ câteşĭ treĭ pe când Crillon şi gasconiĭ se aruncară asupra uşeĭ pentru a o sfărâma, câteşĭ treĭ se îndreptară cu grăbire spre sala de jos. unde se afla iutrarea în pimniţă, închiḑênd şi zăvorând fie-care uşe în urma lor.

Eĭ avéŭ timp!

Noë sfârşise prin a sparge uşa cu loviturĭ de ecurĭ şi intră în casă urmat de uă mulţime de soldaţĭ.

Cât despre uşa închisă ea nu resistă mult.

Hector cu uă lovitură de umĕr o scóse din loc.

Dér acele câte-va minute, fusese îndestul pentru a asigura fuga omteluĭ Eric şi a cellor duoĭ tovarăşĭ aĭ luĭ.

Conrad care se scoborî cel din urmă pe scara pimniţeĭ, cu vêrful pumnaluluĭ sĕŭ, apăsase asupra resortuluĭ dalleĭ, şi acea dală ce acoperea scara 'şĭ luă locul eĭ obicĭnuit.

Crillon sângerând, slăbit, dér furios, Noë şi ceĭ duoĭ tovarăşĭ urmaţĭ de soldaţĭ, percurseră casa în tóte felurile, căutând în van pe adversariĭ lor dispăruţĭ.

Dalla mysteriósă era asemenea celor alte dalle.

Crillon înjura şi blestema, observând tóte colţurile, percurgênd coridórele, negăsind nicĭ pe René nicĭ pe răpitoriĭ luĭ, nefiind cătusĭ de pucin neliniscit de sângele ce curgea necontenit.

— Dér, strigă Noë numaĭ pucin desperat ca şi ducele, sunt cu tóte acestea fórte sîgur că am rănit pe Florentin. Am îndreptat fórte bine!

— Drace! strigă Crillon, zidurile acesteĭ case pot fi înduoite şi se aibă maĭ multe eşirĭ, prin urmare este un mijloc fórte simplu de a face pe şorecĭ sĕ iasă afară...

Sĕ îĭ *afumăm*!...

Si Crillon luă un tăciune ce ardea pe vatra din sala de jos, şi 'l aruncă în patul bătráneĭ servitóre a luĭ Bigorneau.

Focuĭ se întinse la perdele, apoĭ la mobile şi incediul crescul Atuncĭ Noë şi Crillon eşiră şi aşeḑară un şir de soldaţĭ în facia caseĭ.

In maĭ pucin de uă oră ea fu în flacărĭ.

Dér ducele sfărşindu'şĭ puterile prin multă perdere de sânge, căḑu pe un geuuchiŭ:

— Ajutor! ḑisse el.

Pe când ridicaŭ pe ducele, pe când casa ardea, Hector ce vĕḑuse pe Lahire căḑênd la începutul ataculuĭ şi 'l credea de mort, 'ĭ căuta în zadar cadavrul.

Cu tóte acestea Lahire nu murisse.

In facia caseĭ luĭ Bigorneau se afla uă alta a căreĭ intrare principală era prin piaţa Parvis.

Acea casă care avea asemenea uă mică portiţă pe strada Calandre, aparţinea dupĕ cum se credea cel pucin pândarului Chesnaye.

Dér adevĕrul era că aparţinea familiei de Lorraina, ce poseda icĭ şi colo prin Paris propietăţĭ isolate.

Spiritul cel cuceritor al ducelui de Guise 'l povăţuise a poseda duoĕ-ḑecĭ de case în Paris, şi maĭ multe castele în Francia.

In acea casă ce respundea de uă eată în piaţa Parvis şi strada Calandre, locuiaŭ ómeniĭ ce plăteaŭ chirie maĭ mică de sât în casele vecine. Numaĭ primul etagiŭ nu era închiriat.

Chesnaye şi 'l reservase luĭ.

Diminéta chiar, maĭ înainte ca mulţimea sĕ umple stradele, duoĕ personagiŭ, un om şi uă femeie intrase în acea casă.

Femeia era mascată, dupe obiceiul de atuncĭ, ce voia ca damele celle marĭ sĕ pótă ascunde facia pe strade de curiositatea publică.

Cât despre bărbatul, era deja de uă vêrstă înnaintată, déca Lahire l'ar fi întêlnit, ar fi recunoscut fără înduoială pe ecuyerul, ce cu duoĕ ḑille maĭ înainte escorta litiera din pădurea Meudon.

Chesnaye avea de paḑnic al caseĭ pe un vechiŭ portar fost soldat, care fără înduoială s'ascepta la sosirea celor duoĕ personagiĭ, căcĭ vĕḑêndu'ĭ intrând el veni spre întêmpinarea lor, şi 'ĭ salută în tăcere.

Apoĭ luând uă legătură cu cheĭ, el 'ĭ precedă pe scară şi le deschise uşa din primul etagiŭ. Dupe care el se retrase.

Atuncĭ ecuyerul închise uşa şi ḑisse d-neĭ:

— Alteţa Vóstră va putea de aci vedea totul fără a fi vĕḑută.

Dama cu pĕrul blond, căcĭ era aceia ce acordase în

ajun uă mysteriósă ospitalitate luĭ Lahire, făcu atunci un ocol prin casă.

Ea deschise maĭ âmtêiŭ oblónele ferestrelor ce dedeaŭ pe piaţa Parvis. De acolo ea vedea Notre-Dame şi era abia la uă sută de paşĭ, de acele faimóse trepte pe care René trebuia sĕ 'şĭ facă ultima rugăciune. Apoĭ ea se puse la uă mică ferestrue ce dedea în strada Calandre.

Acea ferăstrue era vis-á-vis de casa luĭ Bigorneau, şi de la dênsa se putea vedea feréstra prin care trebuia sĕ scape René.

Stăpână provisorie a aceleĭ case, femeia cu părul blond putu sĕ véḑă când spre piaţa Parvis când spre strada Calandre sĕ a siste la tóte evenimentele dimineţeĭ

Ast-fel ea vĕḑu maĭ âmtêiŭ pe comtele Eric şi tovarăşiĭ sĕĭ gonind pe Bigorneau şi luând casa în stĕpânire.

Apoĭ ea vĕḑu cortegiul condamnatuluĭ poprindu-se, şi ea înnăbuşi un strigăt de mirare recunoscênd printre ceĭ patru gentilhomĭ ce escortaŭ căruţa, pe înnamoratul eĭ din ajun, heroul nostru Lahire.

— Ah! ah! făcu ea, pentru acésta era dér grăbit ca sĕ soséscă la Paris. Eŭ cred de sigur, décă urméḑă astfel, că cu greŭ se va patea ţine de jurămêntul ce 'mĭ a făcut.

Dama cu părul blond se puse lă ferestrue, când vĕḑu pe René urcându-se érăşĭ în căruţă şi pe Caboche îndreptându-se spre sstrada Călandre. De acolo ea putu asista la tóte perippetele scăpăăeĭ condamnatuluĭ.

Ea vĕḑu pe călugăr coprinḑênd cu uă mănă pe René 'ĭ vĕḑu ridicându-se în sus, auḑi detunătura pistoluluĭ, apoi strigătele de furiă a celor patru gascoñĭ ce vedéŭ prada scăpându-le din mănĭ.

Iu fine ea asistă la începutul luptеĭ

Ea vĕḑu pe Lahire suindu-se în căruţă, şi dupe umerĭĭ luĭ Hogier, încercardu-se de a intra pe feréstră.

Apoĭ ea audi ţipătul ce el scóse când priimi lovitura în cap, şi 'l vĕdu căḑênd ca mort.

— Ah! D-ḑeul meŭ! ḑisse ea, nu trebue cu tóte acestea ca el sĕ péră..., căcĭ nu a... căcĭ nu a putut murĭ. Iute sĕ 'l scăpăm.

Si ea făcu semn ecuyerului de a o urma şi eşi cu dênsul afară din odae.

Dupe cincĭ minute uşa ce dedea în strada Calandre se deschise, şi în mijlocul desordineĭ, atuncĭ când toţĭ ochiĭ erau îndreptaţĭ spre locul lupteĭ, Lahire ce era leşinat, fu luat de ecuyer în bracele luĭ şi fu dus în casa unde acest din urmă lăsase pe dama mascată.

XXV

Lahire priimisse uă violentă lovitură făcêndu'ĭ la cap uă rană mare. Când fu ridicat din stradă el era cu totul înnecat în sânge.

Leşinul sĕŭ ţinu mult. Când acel leşin încetă şi când junele nostru deschise ochiĭ, el se găsi fórte surprins, aflându-se lungit pe un pat fórte stranĭŭ, pentru-că era supus uneĭ legănăturĭ regulate. Uă întunericime plăcută domnea împrejurul luĭ.

Lahire puse mâna la cap şi 'l simţi acoperit de compresiĭ umede.

Atuncĭ începu a 'şĭ reaminti...

El se regăsise faclă în faciă cu unul din răpitoriĭ luĭ René şi cu tótă iuţéla ce acella 'ĭ dete lovitura, el tot avu timpul de a 'ĭ vedea facia. Lahire închise ochiĭ uă secundă şi 'şĭ închipui acea faciă.

— Bun! 'şĭ ḑisse el, 'l voiŭ recunósce chiar după ḑece annĭ...

Patul pe care Lahire era lungit se legăna mereŭ. In acelaşĭ timp un aer rece isbi obrajiĭ heroulŭĭ nostru.

— Unde sunt eŭ óre? se întrebă el.

Si el se ridică pe jumĕtate pentru a putea vedea.

El înţelese atunci că se afla într'uă litieră şi că acea litieră era purtată de duoĭ catârĭ.

— Oh! oh! 'şĭ ḑisse el.

Si cu tóte că era încă forte slab, el se aplecă spre portiţă ale căreĭ perdele le înlătură.

Litiera trecea prin nisce câmpiĭ. Nóptea sosise. Dér era una din acele nopţĭ transparinte ce permit de a distinge lucrurille la óre care depărtare.

Litiera era purtată de duoĭ catârĭ, catâriĭ mergeaŭ în trap mic.

Innaintea litiereĭ un ecuyer călare.

Innapoĭ un soldat escorta litiera.

Câte un pagiŭ la fie care portiţă.

— Drace! murmură Lahire, dér am uă escortă de princiŭ.

Si din noŭ fără a face nicĭ un sgomoţ, el căută sĕ recunóscă locurile ce percurgea.

Uă mică câmpie deşértă, la horizontul căreia se putea zări nă bantă négră care putea prea bine fi uă pădure.

Innainte de a face orĭ ce mişcare, el ca Gascon prudinte şi curagios, găsi de cuviinţă de a 'şĭ aduna cugetările de a reflecta pucin.

Un gascon dupe timpul de atunci nu reflecta nicĭ uă dată fără a nu pune mâna pe spadă.

Lahire căută decĭ pe a sea.

Spada 'ĭ lipsea. Acésta 'ĭ displăcu.

Afară de spadă el obicĭnuia de a purta nn pumnal.

Pumnalul urmase calea mysteriósă a spadeĭ.

Lahire încruntă sprâncenile.

— Ah! 'şĭ ḑisse el, mĕ simţ că sunt viŭ, şi prin urmare e cu neputinţă ca sĕ fiŭ pe lumea cea-l'altă.

Prin urmare trebue sĕ aflu unde mĕ găsesc.

Sunt dus într'uă litieră, cu uă escortă ca a unuĭ ambasador.

Dupe luxul şi onórea cu care sunt dus mi s'ar părea pentru un moment că acestea tóte vin din partea regelui de Navarra, dér cugetând mai bine vĕd că nu este ast-fel, căci atuncea nu aşi fi fost desarmat, pentru că ómenii desarmaţi sunt prisonieri.

— Sunt prisonier!

Lahire se gândi un moment de a încerca uă scăpare dér în acel moment unul din pagi apropiindu-se de portiţă, zări că el 'şi revenise în simţiri.

— Bună-ḑiua, d-le Lahire, ḑisse el.

Pagiul era tênĕr, prea tênĕr încă, şi vocea lui părea a unei june fete.

— Bună-ḑiua, junele meŭ amic, rĕspunse Lahire.

— Cum te afli, urmă pagiul cu un ton curtenitor.

— Bine... îndestul de bine...

— Rana?

— Ah! ai dreptate, sunt rănit...

— Oh! şi nu e gravă... ast-fel a declarat chirurgul.

— Ah! un chirurg m'a visitat?

— El te-a pansat, domnule.

— Mĕ értă, junele meŭ amic, ḑisse Lahire, pentru-că 'mi scii numele, 'mi veĭ permite, cred de a întreba cum te chiamă.

— Mĕ numesc Seraphin.

— Pot sĕ te întreb ceva?

— Fără îndoială. Ce voesci sĕ sciŭ, d-le Lahire?

— Multe lucruri.

— Drace! Sĕ vedem!

— Mai întêiŭ cum mĕ aflu aci?

— Uă persónă te-a ridicat din stradă, unde zăceai în mijlocul unui lac de sânge.

— Prea bine. Cine e acea persónă?

— Ah! écă ceia ce nu 'ţi pot spune.

— Bun! dér 'mĭ veĭ spune cel pucin cine sunt aceştia ce ne însoţesc?

— Acestia sunt duoĭ ecuyerĭ şi un pagiŭ ca si mine. Ecuyeriĭ se numesc Germain şi Laurent.

— Si pagiul?

— Antony.

— Unde mĕ duceţĭ?

— Sunt oprit de a spune.

— De unde venim?

— De la Paris.

— Dér cel pucin, ḑisse Lahire, 'mĭ veĭ esplica celle petrecute aḑĭ diminéţă.

— In strada Calandre?

— Intocmaĭ.

— Oh! cu plăcere, d-le; cel pucin 'ţĭ voiŭ spune ceia ce am auḑit şi eŭ. Maĭ ântêiŭ René a scăpat.

— Oh! sciŭ acésta. Dér a fost prins cred, şi d. de Crillon l'o fi sfărâmat.

— Te înşelĭ... nu s'a putut găsi.

— Cum?

— S'a dat foc caseĭ.

— Atuncĭ Crillon a ars?

— Nicĭ de cum. Când casa fu în flacărĭ, se observă că ea maĭ avea uă eşire secretă.

— Pe stradă?

— Nu, pe apă. Pe acolo răpitoriĭ aŭ adus pe René.

— Ah! prea bine, ḑisse Lahire, care în fond se interesa pucin de René. Dér Crillon?

— D. de Crillon s'a bătut ca un leŭ; dér a fost greŭ rănit. Si acum se află acasă .. în patul luĭ. Chirurgiĭ ḑic că în treĭ sĕptămânĭ va fi bine.

— N'aĭ auḑit vorbindu-se de treĭ gentilhomĭ?

— D. de Noë?

— Da.

— D. Hector de Galard?

— Da, al duoilea.

— Si d. Hogier de Levis ?

— Acesta e al treilea.

— Acestĭ gentilhomĭ, ḑisse pagiul, sunt toţĭ răniţĭ ; dér nicĭ unul în pericol.

Lahire respiră. In acel moment, litiera ajunse la acea bandă pe care ochiul pĕtrunḑĕtor al Gasconuluĭ uă recunoscuse a fi uă pădure.

In acelaşĭ timp el 'şĭ reaminti de aventura luĭ din serile precedente.

— Drace! 'şĭ ḑisse el, déca frumósa mea cunoscută ar fi ?...

Lahire nu 'şĭ sfârşi cugetarea, căcĭ el creḑu că recunósce poteca pe care trecuse escortând femeia mascată.

— D-le 'ĭ ḑisse pagiul Seraphin, cu părere de rĕŭ trebue sĕ te părăsesec.

— Cum! mĕ veĭ lăsa sĕ me daŭ jos?

— Nu ; dér mĕ întorc la Paris, înpreună cu pagiul Antony.

— Si nu voeştĭ sĕ'mĭ spuĭ unde voiŭ fi dus?

— Veĭ sci acésta într'uă oră.

— Din ce ţéră escĭ, d-le Seraphin?

Pagiul surîse:

— Din ţéra ómenilor discreţĭ, respunse el.

Si el înpreună cu cel alt pagiŭ întórse caiĭ.

— Adio! d-le Lahire, ḑisse el. La revedere cel pucin.

Litiera maĭ merse uă jumĕtate oră, apoĭ se popri.

Nóptea era întunecósă. Cu tóte acestea Lahire sfârşi prin a recunósce locul unde se afla.

El se găsea la pragul micelĭ case albe unde adormise în nóptea precedintă.

Uşa acelelĭ case se deschise, şi uă viuă lumină lovi pe Lahire în faciă.

Acea lumină era a uneĭ, torţe pe care uă femmee o ţinea în mână.

Acea femmee tot mascată, nu era alta de cât necunoscuta cu pĕrul Blond. Lahire 'năbuşĭ un strigăt de bucurie şi mirare, apoi 'şĭ făcu acésta reflexiune: — Ah!

Regele găsi de d-na Catherina îngenuchiată in oratoriul eĭ.

uă femmee ce are pagĭ şi ecuyerĭ, nu póte fi de cât uă prin cessă.

XXVI.

Ce se petrecuse în acel timp la Louvru?

Henric şi Margareta petrecuse diminéţa în apartamentul lor, asceptând ca sĕ sune ora supliciului lui René Florentinul, René care otrăvisse pe regina de Navarra.

Henric şi Margareta nu aveaŭ cunoscinţă de intervenirea gasconilor recrutaţi de către Noe, şi care trebuea sĕ dea ajutor lui Crillon.

Spre unu-spre-ḑece ore, cea mai mare parte din nobilii óspeţi ai Louvrului se pregăteaŭ de a asista la esecuţiune, — uă esecuţiune fiind la acea epocă, un spectacol de care marii seigneuri se arătaŭ tot atât de vesel ca şi poporul...

Insuşi regele de Navarra cu juna lui soţie trebuia se mérgă la piaţa Grevei unde, se aşeḑase tribunul prin prejurul eşafodului.

Dér junele princiŭ nu mergea la un spectacol, el 'şi îndeplinea uă datorie sacră. Umbra Jeannei d'Albret, regina de Navarra îi impunea sĕ asiste la esecuţiune.

— In sfârşit! ḑisse el cu uă bucurie sĕlbatecă, când clopotul cel mare de la Notre Dame anunciă că ora era aprópe pentru condamnat, în sfârşit!...

Margareta privise pe bărbatul ei ḑicêndu'i: — Déca pedépsa omorâtorului numai póte da înapoi viaţa victimei, cel pucin ea trebue sĕ liniscéscă durerea celor ce plâng.

Dér Nancy care gătea pe stăpâna ei, şi care până a tunci păstrase tăcerea, murmură: — Pedépsa nu s'a îndeplinit încă.

— Oh! făcu Margareta, de astă dată René nu va mai putea scăpa.

— Cine scie?

— Esci nebună? ḑisse Henric la rându'i Nu veḑi tu

caiĭ noştri ce ascéptă în curte, nu auḑĭ clopotul de la Notre-Dame, nu veḑĭ mulţimea ce se îmbulzesce pe piaţa Greveĭ?

— Da, ḑisse Nancy, aud şi vĕd tóte acestea. Dér...

—Acéstă nebunatecă, ḑisse Margareta, e uă preḑicătóre de rĕŭ augur.

— Eŭ sunt ca princesa Corisandra, d-nă, preḑic şi nu găsesc de cât necredincioşĭ.

Henric de Navarra, înnălţând din umerĭ 'şĭ luă mantaua şi spada, şi oferi mâna luĭ juneĭ regine ḑicêndu'ĭ: — Vin'o, d-nă, regele ne ascéptă.

In adevĕr curtea Louvruluĭ era plină de seigneurĭ, de pagĭ, de dame în gătelele celle maĭ luxóse.

Litiera regală era în mijloc, şi în momentul când regele de Navarra si femeia luĭ sosi în curte, Carol IX apăru la capătul scăreĭ celeĭ marĭ.

Monarchul era măreţ, el avea pe buze un surîs despreţuitor, şi mulţimea de curtesanĭ, vĕḑêndu'l ast-fel, nu se maĭ înduoĭ un singur moment de apropiatul supliciŭ al luĭ René. — Dómnelor şi Domnilor, ḑisse regele, sunteţĭ asceptaţĭ la piaţa Greveĭ, şi trebue sĕ sosim la césul hotărât.

Regele se urcă în litieră şi oferi un loc alăturĭ de dênsul reginei Margarata, sora sea.

Cât despre regele de Navarra, el se sui pe cal şi se arangiă în dreptul portiereĭ. D. de Pibrac, cu spada în mână mergea în capul unuĭ detaşament de gardĭ aĭ regeluĭ, destinaţĭ a face loc prin mulţimea care se grămădea spre piaţa Greveĭ.

Cortegiul regal 'şĭ urma drumul pe lângă rîŭ, unde mulţimea nu era aşa de grămădită.

Clopotul cel mare de la Notre-Dame resuna mereŭ, şi René la acéstă oră trebuia sĕ ajungă pe piaţa Parvis. Cortegiul înnaintă până la înnălţimele podului Change.

Dér acolo un sgomot imens se auḑi, şi poporul începu

a năvăli afară din cetate şi a se respândi prin tóte uliţele prin tóte cărările. In acelaşĭ timp, uu cuvênt sinistru care parcură din gură în gură ajunse până la regele. Acest cuvênt era: «René a scăpat.»

— René a scăpat repet mulţim a.

Regele Carol IX, neputênd merge maĭ înnainte, şi nesciind până la ce punct putea sĕ fie de adevĕrat sgomotul ajuns pênĕ la el, se decise a intra în Louvru.

Carol IX era înfuriat. El se sui repede în Louvru şi se îndreptă spre apartamentele regineĭ mame. Déca René a scăpat, e de sigur prin ordinile eĭ... Ea singură putea sĕ dea uă lovitură atât de tare, uneĭ autorităţĭ regale... Dér regele găsi pe dómna Catherina în oratoriul eĭ, rugându-se în genuchĭ, pentru sufletul luĭ René. Vĕdênd intrând pe regele, ea 'ĭ ḑisse înnăbuşindu'şĭ un plâns: S'a finit, nu este aşa?

— Finit! strigă regele încremenit. Ce fel, d-tea nu sciĭ?...

— Ce? întrebă regina cu uă spaimă prefăcută.

— Eh! dómnă, rĕspunse el cu necaz, cine l'a putut scăpa de cât numaĭ d-tea?

Si el plecă, sigur fiind că dómna Catherina nu scia ce se petrecuse.

Atunci, 'şĭ ḑisse el, din momentul ce René 'mĭ a scăpat prin ajutorul d-neĭ Catherina, lucrul trebue sĕ fie imposibil... Sgomotul a fost falş, condamnatul trebue sĕ fi mers atunci la Greve, şi regele din ce maĭ înfuriat. strigă: Pe caĭ, domnilor, pe caĭ... René nu póte sĕ fie scăpat, este imposibil.

Din nenorocire însă, nisce nuvele sigure şi positive, despre scăparea luĭ René sfărâmă cu totul suposiţiunea regeluĭ.

Pagiul Raoul pe care Nancy 'l făcuse emisarul sĕu, şi care venea din strada Calandre, vĕḑuse pe René şi călugărul ridicându-se în aer şi dispărând prin feres

trele procurorului Bigorneau, — Raoul vĕḑuse tot, şi scia evenimentul în tóte detaliurile sélle.

Figurile atât de vesele ale curtesanilor se întunecară îndată, căci fácură cerc împrejurul lui Raoul care le istorisi faptul întocmai cum el vĕḑuse.

— Ei bine! strigă regele, déca Crillon e acolo, sunt sigur că 'l vor lua pe René. Nancy care se apropiase de Navarra, murmură incet: — Regele e plin de ilusiuni.

Duoĕ ore se petrecură în Louvru într'uă turburare şi într'uă ferbere nedescriptibilă.

Regele avu un acces de furie. El jură că va spânḑura pe Caboche că va regăsi pe René viŭ séŭ mort, şi că regina mamă, decă se va fi amestecat la acéstă causă, va fi închisă în cea mai întunecósă închisóre din turnurile de la Vincennes.

Dér când 'i se manifestă mânia, regele fu apucat de uă amorţélă phisică şi morală, şi el remase în cabinetul séŭ, tăcut, feroce si nevroind sĕ priiméscă pe nimeni. Prudentul Pibrac murmură: — Déca d. de Crillon nu a fost omorât în învălmăşélă, va face bine de a numai reveni la Louvru.

— Pentru ce? întrebă regina Margareta.

— Pentru-că, respunse Pibrac, ora favóreĭ lui a trecut.

. . . . . .

Chiar în acea seară, şi aprópe pe la ora când Lahire purtat într'uă litieră, se ducea în mica casă din pădurea Meudon ca sĕ întêlnéscă pe ceĭ duoĭ companioni aĭ sĕĭ, Hogier de Levis şi Hector de Galard, se aşeḑase la mésă, într'una din sălile de jos ale hotelului numit *Calul murg*...

Hogier avea un braciŭ în esarpă.

Hector suferea de un glonţ ce 'i intrase în cóstă.

— Nici unul nici cel alt, nu sciaŭ ce devenise Lahire.

Ei cinară fórte triştĭ şi asceptaŭ întórcerea lui Noĕ care se dusese la Louvru spre a lua pucin aer politic, dupe cum ḑicea el.

— E posibil, ḑisse Hector, că sĕrmanul nostru sĕ fie fórte grav rănit, dér sĕ nu fie mort.

— Aşa creḑi tu?

— Déca ar fi fost omorât atât de repede, atunci 'l am fi găsit cadavrul.

— Si cine scie déca nu 'l a ridicat? ḑisse Hogier.

In acest moment Lestacade apăru la intrarea sălei.

— Ce vrei? întrebă Hector.

— Ună bătrână femeie cere a vĕ vorbi.

— Fă-o sĕ intre.

Lestacade se duse şi se reîntórse cu duoĕ minute mai târḑiŭ cu ună femeie din popor, cocoşată şi sbărcită care păşea cu greutate şi se rezema de baston.

— Ce voesci, bună bătrână, întrebă Hector.

—Monseigneuri, respunse ea, vin sĕ mĕ aquit de un mesagiŭ.

— Pentru cine?

— Pentru d-vóstră.

— Ne cunosci?

— Nu sciŭ numele d-vóstră, dér mi s'a spus sĕ întreb la hotelul *Calului murg*, de duoi gentilhomi gasconi, amici ai mesireluĭ Lahire.

Hector şi Hogier tresăriră.

— Cine te trimete?

— Un gentilhom pe care nu 'l cunosc. El 'mi a dat un pistol şi 'mi a recomandat de a veni sĕ vĕ caut pentru a vĕ spune sĕ nu vĕ înquietaţi de mesirele Lahire.

— E în viaţă? strigă Hogier.

— Da, mesire.

— Unde este?

— Nu sciŭ.

— Dér acel gentilhom scie unde e el?

— Oh! fără îndoială.

— Si... unde e acel gentilhom?

— El m'a întêmpinat într'un colţ al stradei Fouarre, şi apoi se depărtă cu repeḑiciune, eŭ nu 'l cunosc şi nu sciŭ unde şéde.

Si bătrâna, căruia Hector 'ĭ a dat asemenea un pistol plecă.

Hogier şi Hector nu sciaŭ unde era Lahire, dér li se anunciă că el trăia.

— Atuncĭ, décă este aşa, sĕ bem!

— Si sĕ vorbim adăogă Hector.

— Noĭ nu am maĭ bĕut de când am venit la Paris.

— Tacĭ, Hector, că acum ne resbunăm

— Pe D-ḑeul meŭ! da, ḑisse uă voce din pragul uşeĭ.

Era Noë.

— Ah! iată-te! ḑisseră de uă dată ceĭ duoĭ tinerĭ

Noe avea sprăncenile încruntate.

— Amicĭ, ḑisse el, viŭ de la Louvru şi aduc urîte nuvele.

— Vorbesce.

— Astă-ḑĭ de diminéţă, regele Carol IX era furios vroia sĕ facă sĕ esecute pe călăul care a lăsat sĕ 'ĭ scape René, şi a jurat că regina mamă se va duce sĕ se culce în uă închisóre din Vincennes.

— Si astă-séră?

— Astă-séră, totul e schimbat. Regina-mamă cinéză cu regele, şi Caboche s'a scusat că calul a căḑut din causa uneĭ funiĭ ce era pusă de a curmezişul.

— E falş!

— Sciŭ şi eŭ că e aşa, dér regele l'a creḑut.

— Ah! ḑisse Hogier, Caboche e un miserabil, şi mĕ căesc că nu 'l am ucis cu însuşĭ propriile melle mănĭ când era în căruţă.

— Ascéptă încă! ḑisse Noe, nu v'am spus tot.

— Adevĕrat?

— Ce s'a maĭ petrecut între dómna Catherina şi regele, nu sciŭ dér regele a trimes sĕ cheme pe princiul nostru.

— Regele de Navarra?

— Da.

— Pentru-ce?

— Pentru a 'l invita sĕ facă uă plimbare prin Bearn.

— Si, regele va pleca?

— Nu...

— Ce? făcu Hector, 'l dă pe pórtă, şi el voesce sĕ mai remână.

— El voesce sĕ 'şi aducă cu sine zestrea femeiei sélle şi cheile de la Cahors.

— El are dreptate.

— Are greşélă, din contră, ḑisse Noe.

— Dér... cu tóte acestea...

— Amicii mei, ḑisse Noe cu uă voce mişcată, nisce grave evenimente se prepară: viaţa princiului nostru este în pericol, s'o credeţi.

— Dér noi vom fi aci...

— Trebue sĕ fim pe lângă el în orĭ-ce moment, şi trebue sĕ 'i facem un mur de apărare din însuşi pepturile nóstre.

Cei duoi tineri se sculară în sus şi puseră mânile pe mânerul spadei lor.

— Trebue se găsim pe Lahire, pentru că el nu e mort, căci, adăogă Noe, căci deja nu sunt de ajuns patru spade pentru a protegea viaţa lui Henric al nostru contra feruluĭ asasinilor şi mysterióselor bĕuturĭ de fidelitate până la fanatism.

— Dér unde este Lahire? murmură Noe.

XXVII

Am lăsat pe Lahire pe pragul acelleĭ micĭ case perdută în mijlocul pădureĭ Meudon.

Uşa tocmaĭ se deschidea, şi dama cu părul blond, înaintă cu uă lumînare de cĕră în mână spre litieră.

Dama era tot mascată, dér uă privire dulce strălucea prin mască.

— Sunt adorat, se gândi Lahire care era pucin cam pretenţios.

— Ah! 'ĭ ḑisse ea întinḑêndu'ĭ uă mică mână albă, décă aĭ sci cât am suferit?

— Aĭ suferit? esclamă Lahire.

— Da, de astă-ḑĭ de diminéţă.

— Cum! sciĭ?

— Am vĕḑut tot. Dér adăogă necunoscuta cu un mic semn de inteligenţă, vom vorbi de acésta când vom fi singurĭ.

— Singurĭ?

— Negreşit.

— Dupe un ordin al necunoscuteĭ, ecuyeriĭ care descălicasĕră, se apropiară de litieră pentru a ajuta pe Lahire sĕ se dea jos.

Tênĕrul era de uă slăbiciune peste mĕsură.

Cu tóte acestea el nu vroia ca sĕ 'l susţină pentru a umbla, nu priimi alt reazăm de cât pe acella al necunoscuteĭ.

Ecuyeriĭ se urcară pe caĭ şi plecară.

Litiera se întórse.

— Vin'o cu mine, ḑisse necunoscuta.

Ea 'l introduse în casă şi 'l conduse într'acel frumos oratoriŭ, unde fusese priimit maĭ înnainte.

— Ah! amicul meŭ, 'ĭ ḑisse ea, luându'ĭ mânile în ale sélle şi strângându-le uşor, închipuesce'ţĭ că aşĭ fi suferit mult décă te-aş fi vĕḑut căḑênd.

— Dér cum, eraĭ acolo? întrebă Lahire pucin înspăimêntat.

— Vroiam sĕ vĕd esecuţiunea luĭ René...

— Dér lucrurile aŭ avut loc în strada Calandre...

— Da..

— Si, ḑisse Lahire cărula 'ĭ trecu prin minte uă bănuială, cortegiul nu trebuia sĕ trécă.

Dér necunoscuta rĕspunse simplu:

— Am închiriat cu acéstă ocasiune uă cameră, ale căreĭ ferestre dedeaŭ în piaţa Parvis şi în strada Calandre, şi pe dată ce am vĕḑut pe călâul schimbându'şĭ itinerariul, am schimbat şi eŭ feréstra.

Esplicaţiunea era fórte naturală, şi Lahire remase satisfăcut.

— Si m'aĭ vĕḑut? ḑisse el.

Ea 'ĭ strânse cu tandreţă mâna.

— Iată, ḑisse ea, nu pot sĕ minţ, voiŭ fi sinceră cu dumneata.

Lahire 'şĭ încruntă sprâncenile.

— Aşa dér nu am închiriat acelle ferestre de cât numaĭ pentru a te vedea trecând. Te iubesc, urmă ea, şi închipuesce'ţĭ că mĕ jurasem de a nu te maĭ vedea.

— Ah! făcu el cu un ton de reproş.

— Scump copil, murmură ea, nu sciĭ că e un abis între noĭ duoĭ.

— Mĕ înduoesc, ḑisse el. căcĭ vĕd bine că eştĭ uă mare damă, în facia căreia un cadet din Gasconia nu merită acésta.

— Eştĭ un tênĕr, brav şi frumos, respunse ea.

Apoĭ dupe uă scurtă tăcere reluă: Da, mĕ jurasem de a nu te maĭ revedea, căcĭ simţeam bine că te iubeam cu nebunie; dér sórta nu a vroit, dupe ce te am transportat afară de acĭ, pe când dormeaĭ, m'am căit, şi atuncĭ am voit sĕ sciŭ unde te duceaŭ şi unde locuiaĭ la Paris.

Pentru a duoa óră Lahire 'şĭ încruntă sprâncenile.

— De uă cam dată 'ţĭ a perdut urmele.

— Ah!

— Apoĭ te aŭ găsit.

— In ce parte?

— Astă-ḑĭ de diminéţă, în piaţa Chatelet.

— Si pentru acésta?

— A trebuit ca pentru a te mai vedea încă uă dată, sĕ mĕ instalez în acea casă care dedea tot de uă dată şi în piaţa Parvis si în strada Calandre. Inţelegi acum?

— Da.

—Nu mĕasceptam nicĭ de cum, urmă ea cu un accent naĭf în cât Lahire se încela la evenimentul care a avut loc. Eram departe de a 'mĭ închipui că René va fi scăpat, că nisce necunoscuţĭ vor susţine uă luptă într'uă casă, şi că d-tea cercându-te a te sui în casă sĕ fiĭ atacat cu uă lovitură de musquetă.

— Oh! întrerupse Lahire cu vioiciune, acela care m'a lovit...

— Il cunoscĭ?

— Nu, dér l'aşĭ recunósce între uă mie.

— Adevĕrat?

— Si nu va muri de cât de mâna mea.

Un surîs enigmatic, la care Lahire nu luă séma, păli pucin buzele tinereĭ femmeĭ.

— Ah! reluă ea, credeam că eram mórtă când te am vĕḑut căḑênd. Dér D-ḑeŭ m'a susţinut, el 'mĭ a dat forcia de a mĕ scoborâ în stradă cu ecuyerul meŭ, de a da la uă parte mulţimea, de a ajunge până la d-ta, şi de a te aduce sângerând, dér respirând şi încă viŭ în acea casă unde eram cu câte-va minute maĭ înainte.

Lahire era Gascon plin de prevederĭ, care face atenţiune la cel maĭ mic detaliŭ şi voesce sĕ pătrundă cea d'întêiŭ causă a fie-căruĭ eveniment.

— Dér, ḑisse el, pentru că e ast-fel, cum se face că aĭ sosit maĭ înnaintea mea aci?

— Cum! respunse ea, nu înţelegi?

— Cam nu prea.

— Dér, copile ce eştĭ, gândesce-te că nu te pot iubi aşa deschis, şi că 'mĭ era imposibil fără a mĕ perde

pentru tot-d'auna, décă aşĭ fi traversat Parisul împreună cu d-tea.

— Ertă-mĕ, ḑisse cu umilinţă Lahire, sunt cam nerod.

— Sĭ apoĭ, adăogă ea surîḑênd mereŭ, chirurgul care te-a pansat, se cam temea că 'ţĭ va face rĕŭ căldura maĭ cu sémă că eraĭ rănit.

— Intr'adevĕrî

— In fine, terminä ea, vroiam sĕ fiŭ singură a te îngriji, şi pentru acésta, te am transportat aci. Acéstă casă este uă retragere mysteriósă, şi necunoscută de nimenĭ.

La aceste din urmă cuvinte, Lahire 'şĭ făcu reflecţiunea următóre :

— Imĭ pare că frumósa mea necunoscută, are obiceiul de a face romance şi că nu sunt cel d'întĕiŭ care a venit în acéstă casă.

Dama mascată urmă :

— Chirurgul a declarat că rana d-télle nu are nimic de grav.

— Intr'adevĕr, nu prea sufer.

— Dér, că trebue pucină odihnă.

— Drace !

— Uă odihnă cel pucin de opt ḑille.

— Bun, 'şĭ ḑisse Lahire, 'mĭ pare că ea nu mĕ va iubi de cât numaĭ uă sĕptămână.

— In timpul acestor opt, ḑisse ea, încă veĭ sta aci.

— Oh ! cu plăcere.

— Eŭ voiŭ veni sĕ te vĕd în fie-care ḑi.

— Cum, ḑisse Gasconul, care simţi deja egoismul amoruluĭ, nu veĭ remânea cu mine.

— Estĭ un copil ! ḑisse ea.

Si cum el voia sĕ murmure, ea 'ĭ puse mâna la gură.

— Tacĭ şi ascultă-mĕ... Te las în acéstă casă. Estĭ ca şi la d-tea... dér 'ţĭ cer în numele amiciţieĭ ce 'ţĭ am dovedit ca sĕ nu eşĭ maĭ înainte de opt ḑille.

— Si veĭ veni sĕ mĕ veḑĭ ?

— In fie-care séră.

— Dér...

— Nu 'ți voiŭ da nicĭ uă esplicație.

Ea deschise uă uşe şi introduse pe tênĕrul om din oratoriŭ într'uă cameră de culcare.

— Iată locuința d-télle, ḑisse ea.

— Si nu trebue sĕ es?

— Nu maĭ înnainte de opt ḑille.

— Dér am la Paris, amicĭ.

— Eĭ sunt preveniți.

— Că mĕ aflu aci?

— Nu, dér că eștĭ într'un loc sigur.

Lahire avu un surîs fin.

— Imĭ daĭ voe sĕ 'ți fac uă întrebare? ḑisse el.

— Da.

— Nu cum-va sunt prisonier aci? căcĭ vĕd că mi s'a luat spada.

Ea lásă sĕ 'ĭ scape un hohot de rîs.

— Cu tóte acestea, ḑisse ea, închisórea în care te găsescĭ, décă este, totuşi nu se pare prea frumósă.

— Si temnicera e frumósă, respunse el cu galantarie. Dér pentru ce mi s'a luat spada şi pumnalul?

— Pentru că rănile de la cap, ocasionézĕ adesea nisce turburărĭ în creerĭ, şi e periculos de a se lăsa uă spadă şi un pumnal unuĭ om, care póte avea un acces de friguriĭ.

— Acum înțeleg, ḑisse Lahire.

Si el paru mulțumit de acea esplicațiune.

Dama cu părul blond se apropiă dupe acésta de uă mesciórĕ pe care se găsea un clopoțel de argint şi uă baguetă de abanos.

Ea luă bagueta, apoĭ maĭ înnainte de a lovi, ea ḑisse luĭ Lahire:

— Am sĕ 'ți pun la ordine, unul din pagiĭ meĭ.

El a priimit instrucţiile chirurgului şi te va pansa de minune.

— Cum! ḑisse Lahire, mĕ părăsescĭ aşa de repedeĭ?

— Trebue. Dér mĕ veĭ revedea mâne.

Si pentru a evita orĭ ce esplicaţiunĭ, ea lăssă sĕ 'ĭ recadă bagueta pe clopoţel.

La acel sgomot, uă uşă pe care Lahire nu o observase se deschise.

Un pagiŭ apăru.

Era un copil blond, dér tot atât de tênĕr ca şi pagiul numit Seraphin care escortase litiera până la intrarea pădureĭ.

El salută până la pământ pe Lahire.

— Adio, ḑisse dama cu părul blond.

Si maĭ înnainte ca Lahire sĕ o pótă reţine ea dispăru.

Atuncĭ Lahire privi pe pagiŭ.

— Cum te numescĭ micul meŭ? 'ĭ ḑisse el.

— Amaury, domnule.

— Si estĭ provisoriŭ în serviciul meŭ?

— Ordonaţĭ şi mĕ voiŭ supune.

— Bine.

Dér, ḑisse pagiul, trebue ca supunêndu-mĕ ordinilor Seignorieĭ Vóstre sĕ urmez şi prescripţiunile *dómneĭ*.

— Poţĭ sĕ 'mĭ spuĭ numele eĭ.

Pagiul Amaury avu un surîs spiritual şi ironic.

— Seignoria Vóstră 'şĭ rîde de mine, ḑisse el. Apoĭ adăogă:

— Chirurgul 'mĭ a recomandat, domnule Lahire, ca sĕ vĕ pun în pat de vreme.

— Fără sĕ cinez?

— Trebue sĕ păstraţĭ dietă astă-ḑĭ şi sĕ vĕ mulţumiţĭ a lua numaĭ uă băutură când veţĭ fi în pat.

— Voiŭ lua tot ce 'mĭ veĭ da, ḑisse Lahire.

Si el se aşedă în pat cu totul desperat că nu putuse afla nimic de la pagiŭ.

— Beţĭ acésta, 'ĭ ḑisse pagiul care 'ĭ presintă un vas în care turnase conţinutul uneĭ sticle mysterióse.

— Maĭ pe urmă, micul meŭ, respunse Lahire. Am obiceiul de a 'mĭ face rugăciunea maĭ înnainte de a mĕ pune în pat, şi pentru acésta trebue sĕ fiŭ singur.

Pagiul se retrase şi Lahire remase singur.

— Pe D-ḑeul meŭ! 'şĭ ḑisse atuncĭ Gasconul, nu iaŭ douĕ narcotice de uă dată în aceiaşĭ cssă, căcĭ voesc sĕ sciŭ ce se petrece aci. Si el ḑicênd aceste cuvinte vĕrsă conţinutul în şertarul patuluĭ.

XXVIII

Lahire dupĕ ce deşertă licuidul, puse paharul pe măsuţă.

Dupe acésta el 'şĭ puse capul pe pernă şi începu a reflecta.

Gasconul nostru 'şĭ ḑicea:

— Din duoĕ lucruri una: séŭ că ceia ce aruncaiŭ este narcotic, séŭ în fine că e verĭ un medicament destinat de a mĕ face sănătos.

In acest din urmă cas, cum rana mea e uşóră, voiŭ avea încă timpul sĕ iaŭ uă nuoă medicină, dér décă e narcotic...

Un orizont necunoscut se deschidea pentru Lahire.

El 'şĭ ḑicea:

— Décă eĭ voesc sĕ mĕ adórmă, trebue ca sĕ petrec aci lucruri ce eŭ nu trebue sĕ sciŭ, şi décă nu dorm, voiŭ sci.

Pagiul Amaury retrăgêndu-se, pusese pe măsuţă clopotul şi bagueta.

Lahire luă bagueta şi lovi.

La acel sgomot, pagiul veni.

— Aĭ trebuinţă de mine, d-le Lahire?

— Da, ḑisse Gasconul. Am luat uă medicină curiósă, şi... în adevĕr... 'mĭ simt capul fórte greŭ... fórte greŭ...

— Acésta e uă medicină escelentă, d-le Lahire.

— Ah! aşa creḑĭ?

— El e fórte puternic.

— Dér el mĕ arde...

— Si mâne veĭ fi cu totul bine.

— Acésta e straniŭ!... ochiĭ mi se închid fără voia mea.

— Acesta e primul efect al remediuluĭ. Veĭ dormi şi 'ţĭ veĭ petrece nóptea fórte liniscit.

— Aide! 'şĭ ḑisse Lahire, nu m'am încelat.

Apoĭ întrebă pe pagiŭ:

— Dormĭ lângă mine?

— Da.

— Unde?

— Alăturĭ într'uă mică odaie.

— Cu atât maĭ bine.

— Oh! décă la nópte suferĭ ceva, n'aĭ de cât sĕ mĕ chemĭ: eŭ mĕ voiŭ grăbi de a alerga.

— Mulţumim, d-le Amaury, ḑisse Lahire ce avea deja ochiĭ închişĭ, şi bună-séra! stinge lumina... eŭ am adormit.

Pagiul 'şĭ aruncase ochiĭ asupra paharuluĭ pe fundul căruia se maĭ afla câte-va picăturĭ din licórea mysteriósă şi el remase încredinţat că Lahire bĕuse restul.

El luă paharul, stinse lumina şi se retrase.

Lahire aceptă liniscit uă oră reflectând.

Dupe acésta el vĕḑu uşa deschiḑându-se şi pagiul Amaury intrând cu uă lumină în mâna.

Lahire închise ochiĭ şi se prefăcu că sforăe cu sgomot.

Pagiul se apropie de dênsul.

— Dórme! murmură el.

Apoĭ se îndreptă spre uă uşă, acea prin care dama cu părul blond dispăruse.

— Unde se duce el? se întrebă Lahire.

Pagiul bătu, uşa se întredeschise şi făcu loc unei raze de lumină.

— Dórme! repetă pagiul cu jumătate vocea.

— Ah! ah! 'şi ḑisse Lahire, 'mi pare că eŭ trebue sĕ sforăi.

— A bĕut el tot? întrebă uă voce.

Lahire tresări. Acea voce era a dameĭ mascate.

Ea nu plecase.

Lahire urmă de a sforăi, dér el auḑi prea bine făşiitul uneĭ rochĭ şi sgomotul paşilor necunoscuteĭ care trecu camera, şi se îndreptă la rândul eĭ spre uşa opusă, acea prin care intrase pagiul.

Pentru tot aurul din lume, Gasconul nu ar fi deschis ochiĭ un moment, dér el auḑi totul.

Dama cu părul blond se popri un moment înnaintea patuluĭ, Lahire simţi că ea 'l privea.

In acelaş timp ea ḑisse pagiuluĭ:

— Pentru că a băut totul, el are sĕ dórmă duoĕ ore şi nicĭ clopotul de la Notre-Dame nu 'l ar putea descepta.

— Pot sĕ mĕ duc? ḑisse pagiul.

— Tu veĭ duce un mesagiŭ la Paris.

— Calul meŭ e gata.

— Tu veĭ întêlni pe Leo la capătul pădureĭ.

— Trebue se ascepte acolo de mult.

— Si tu 'ĭ veĭ spune că póte veni.

— Da, d.nă.

— Ce nefericire, 'şi ḑicea Lahire, că nu pot deschide ochiĭ! Eŭ mĕ prind că ea nu maĭ e mascată.

El auḑi din noŭ făşiitul rocheĭ de mătase a necunoscuteĭ, care depărtându-se de patul seŭ adăogă:

— Sciĭ, Amaury, micul meŭ, că voiŭ ordona să fiĭ bătut pênă la sânge, décă Leo séŭ ceĭ alţiĭ vor afla veĭ uă dată întêmplarea din nóptea trecută.

— Alteţa Vostră, respunse pagiul cred că ştie devotamentul ce am pentru dênsa.

— Iţi mulţumesc de acésta! veĭ fi resplătit!

Si Lahire auḑi usa închiḑându-se.

Atunciĭ el deschise un ochiŭ şi veḑu că se afla în întunericime.

— Hum! 'şĭ ḑisse el, pagiul plécă pentru Paris, unde duce un messagiŭ. In drum va găsi pe Leo şi 'ĭ va spune că póte veni.

Cine e acel Leo? Nu sciŭ nimic. Dér 'mĭ pare că Leo şi *ceĭ-alţi* nu trebue se aibă cunoscinţă de aventura mea.

— Cine sunt *ceĭ-altĭ?*

Adresându'şĭ aceste întrebărĭ, Lahire întórse pucin capuĭ şi veḑu uă rază de lumină strebătând pe sub uă uşă.

Acea uşă era aceia prin care eşise necunoscuta.

Gasconul părăsi patul şi înnăbuşind sgomotul paşilor luĭ, poprindu'şĭ resuflarea, el se îndreptă spre uşă şi puse ochiul la brósca. . . . . .

. . . . . .

Ecă ceia ce heroul nostru veḑu prin mijlocul de maĭ sus...

Dama cu părul blond şedea în facia uneĭ micĭ mese în mijlocul uneĭ sălĭ destul de spaţióse. Acea sală era atât de luxos şi bine mobilată ca şi camera în care se afla Lahire.

Ea scria.

Dér cum ea era cu spatele spre uşă, facia eĭ se afla în umbră, şi cu tóte că nu maĭ era mascată, Lahire nu fu nicĭ de cum satisfăsut în dorinţa luĭ de a 'ĭ vedea facia.

— Ea va sfârşi prin a 'şĭ schimba locul, murmură Gasconul.

Si el asceptă.

Necunoscuta scrise în timp de câte-va minute apoĭ luă céră şi mătăse albastră.

In picióre lângă mésă cu pălăria în mână, pagiul Amaury ascepta.

Necunoscuta plicui messagiul, 'l legă cu firul de mătase şi 'l cerui.

Lahire era prea departe pentru a observa armele după mesagiŭ.

— Monseigneurul duce se află tot la Chesnaye? întrebă pagiul.

— Da.

— Bun! 'şĭ ḑisse gasconul, 'mĭ pare că acest mesagiŭ e adresat unuĭ duce. Cine e acel duce?

Dér în acel moment femeia blondă întórse pucin capul.

Lahire era se scóţă un ţipăt de admiraţie, Lahire era aprópe să se trădeze.

Nicĭ uă dată el nu veḑuse un typ maĭ frumos.

— Plécă, ḑisse necunoscuta.

Pagiul Amaury luă mesagiul şi eşi prin uă uşă din fund.

Lahire nu putu vedea pe necunoscuta de cât un moment, căcĭ ea 'şĭ întórse din noŭ capul.

Din noŭ ea începu a scri şi reḑimă capul de mâna stângă.

Lahire nu 'şĭ părăsi postul de observaţie.

Maĭ întêiŭ el voia sĕ observe maĭ bine acea faciă atât de frumósă, apoĭ el dorea sĕ scie cine era acel Leo ce nu trebuia să aibă cunoscinţa de presenţa luĭ acolo.

Ḑece minute trecură, apoĭ uşa din fund se deschise.

Un om intră şi salută.

Acel om era învelit într'uă manta mare şi uă pălărie 'ĭ accperea ochiĭ.

El făcu treĭ paşĭ şi salută, dér se găsi în umbră, şi Lahire nu 'ĭ putu vedea facia.

Dama cu părul blond ascepta fără înduoélă pe acel personagiŭ cu nelinisce, căcĭ ea 'ĭ ḑisse cu vioiciune:

— Ah! étă-te Leo?

— Asceptam ca Alteţa Vóstră sĕ mĕ priiméscă.

— Ce noutăţĭ 'mĭ aducĭ?

— Ducele a găsit un mijloc de a vedea pe Margareta.

— Care?

— Vi 'l va spune el însuşĭ.

— Dér scumpul meŭ Leo, ḑisse dama cu părul blond, Margareta nu 'l maĭ iubesce.

— Ducele scie...

— Ea iubesce pe bărbatul eĭ.

— El maĭ scie şi acésta; der.. el pretinde că déca regele de Navarra...

La acel nume Lahire simţi uă bătae de animă.

— Drace! 'şĭ ḑisse el... ce are de amestec regele de Navarra în tóte acestea?

Leo urmă:

— Déca regele de Navarra care înnaintea căsătorieĭ luĭ, era de un fel nebunatic şi aventurier, putea sĕ facă un pas rĕŭ, şi regina sĕ afle.

— Acésta e uă prea frumósă idee, dér e cu neputinţă de realisat.

— Ducele s'a gândit la comtesa de Gramont, acea frumósă Corisandra.

Dama cu părul blond 'şĭ lovi fruntea:

— Aşĭ! ḑisse ea, am ceva încă sĕ 'ĭ maĭ ofer.

— Adevĕrat?

— Am aflat, nu sciŭ cum, că înnainte de a se căsători cu Margareta, princiul de Navarra a iubit pe uă femeiă al căruĭ bărbat a fost asasinat de René.

— Frumósa argintărésă?

— Intocmaĭ.

— Am uitat sĕ spun că era frumósă.

— Regele de Navarra n'a vĕḑut'o de la căsătoria luĭ, dĕr déca ar revedea'o...

— Unde e acea femeiă ?

— Ecă ceia ce nimenĭ nu scie.

— Adevĕrat ?

— Ea a dispărut... Si ea asemenea iubea pe regele de Navarra... Ar trebui sĕ o regăsim.

— Oh! o vom regăsi, d-nă.

— Ascultă Leo, maĭ adăogă dama cu pĕrul blond, creḑĭ că ducele dórme la Chesnaye ?

— Da, d-nă.

— Eĭ bine! doresc mult sĕ merg la Paris cu d-tea. Maĭ e un cal în grajdiŭ... mĭ'l veĭ veĭ înşela...

— Cum! ḑisse tênĕrul, Alteţa Vóstră e singură aci ?

— Cu totul singură. Cel din urmă al meŭ pagiŭ e pe drum.

— Si Alteţa Vóstră s'ar încerca sĕ 'şĭ petrécă nóptea aci singură, în mijlocul pădureĭ ?

— Nu mĕ tem de niminiĭ, respunse ea cu mândrie.

— Heĭ! heĭ! 'şĭ ḑicea Lahire ; dĕr tóte acestea sunt interesante de auḑit.

Pe când Lahire 'şĭ făcea acéstă reflecţiune, junele pe care necunoscuta 'l numea Leo făcu uă miscare şi se află tot de uă dată în cercul de lumină.

Lahire uimit se rezimă de zid pentru a nu cădea.

In personagiul ce nu priimise dama cu pĕrul blond, el recunoscu pe unul din răpitoriĭ luĭ René Florentinul şi acela chiar, care 'ĭ aplicase acea lovitură pe cap.

XXIX.

Lahire 'şĭ dete multă ostenélă de a 'şĭ potoli emoţiunea şi mirarea ce 'ĭ produsese acea recunoscinţă.

Dama cu pĕrul blond urma privind pe sirele d'Arnembourg :

— Da, voiŭ merge cu d-tea la Paris. Voesc sĕ vĕd pe ducele.

— El e la Chesnaye.

— Il voiŭ vedea şi voiŭ conduce tótă acéstă afacere.

—Dér mâne n'are el întêlnire cu regina-mamă.

— Da, d-nă, chiar la Louvru.

— Apropo, cum maĭ e René ?

— Oh ! oh ! murmură Gasconul, 'mĭ pare că aceştĭ ómenĭ sunt amicĭ bunĭ aĭ reginei-mame şi René.

Si el ascultă din noŭ.

— René a priimit un glonţ în umĕr, ḑisse sirele d'Arnembourg, dér rana nu e mortală.

— El e tot la monastire ?

— Da.

— Abatele 'l va păzi bine, sunt sigur.

Vorbind ast-fel, dama cu pĕrul blond se ridică.

Ea 'şĭ puse mantaua şi masca.

— Du-te de 'mĭ pregătesce calul, ḑisse ea luĭ Leo d'Arnembourg. Sunt gata în ḑece minute.

Lahire se întórse spre pat şi se culcă cu repeḑiciune.

Tot de uă dată uşea se deschise şi dama cu pĕrul blond, intră în camera luĭ.

Lahire sforăia.

Ea se apropiă de pat şi 'l privi un moment.

— E în adevĕr frumos ! murmură ea.

Lahire rĕmase nepăsător şi urma de a dormi.

— Amaury va avea timpul de a se reîntórce maĭ înnainte ca el sĕ se descepte, adăogă ea.

Apoĭ se îndreptă spre uşă şi dispăru.

Atunci Gasconul începu a reflecta.

— Scumpul meŭ amic, 'şĭ ḑisse el însuşĭ, tu trebue sĕ conviĭ un lucru : adică că părăsind căminul părintesc, tu nu te aşceptaĭ la atâtea aventurĭ.

Dér în fine, pentru că te afli în mijlocul uneĭ intrigĭ, dă-ţĭ ostenéla de a ghici mysterul.

Dama cu pĕrul blond era frumósă, atât de frumósă în cât Lahire remăsese uimit, dér politica maĭ înnainte ca amorul.

— Ea 'mĭ place, ea 'mĭ a scăpat pucin şi viaţa, şi 'ĭ datoresc óre-care recunoscinţă, dér ea face rĕŭ de se ocupă de politică.

Nu sunt destul în curentul intrigilor curţeĭ de Francia pentru a sci cine e acel duce, nicĭ cine e frumósa mea necunoscută, dér Noë 'mĭ va esplica tóte acestea.

Principalul e sĕ es de aci.

Lahire aseptă aprópe un cuart de oră; apoĭ un sgomot 'l făcu sĕ tresară.

Era pasul unuĭ cal de răsuna pe pavagiul uneĭ curţĭ.

— Ea plécă, 'şĭ ḑisse el

Si din noŭ 'şĭ părăsi patul şi se îndreptă spre feréstra care era întredeschisă.

La lumina luneĭ, Gasconul putu vedea pe dama cu pĕrul blond, punêndu-şĭ piciorul pe mâna luĭ Leo d'Arnembourg, care printr'uă săltătură, o aruncă pe cal.

Lahire ascepta ca eĭ sĕ se depărteze cu totul, şi atuncĭ el deschise feréstra.

El aruncă împrejurul luĭ uă privire.

Razele luneĭ strebătéŭ în cameră.

Lahire se îmbrăcă în grabă.

El era slab, dér téma ca pagiul Amaury sĕ nu se reîntórcă maĭ înnainte ca el sĕ fie gata 'ĭ dedea forcie.

El se îndvoi un moment de a 'şĭ procura altă lumină de cât acea a luneĭ, dér în sfârşit se hotărâ ḑicêndu-şĭ :

— Pentru-că sunt hotărât ca sĕ fug, trebue sĕ sciŭ unde şi la cine mĕ aflu. Si apoĭ într'uă casă unde se priimesc atâţĭ gentilhomĭ streinĭ şi pagĭ, trebue să se afle uă spadă, şi pentru-că eŭ sunt desarmat...

Lahire merse drept la mĕsuţa ce se afla lângă patul luĭ.

Pagiul Amaury pusese pe acea mĕsuţă un amnar şi éscă.

Lahire luă amnarul şi 'şĭ procură foc.

Apoĭ cu lumina în mână, el începu sĕ inspecteze casa.

El trecu în oratorŭ.

Un object 'l atrase privirile.

Acesta era un mic cuferaş de fer, cu treĭ brósce. Acel cuferaş făcu pe Lahire sĕ 'şĭ ḑică :

— Décă în acéstă casă sunt niscaĭva hârtiĭ compromiţătóre trebue sĕ se afle aci, dér nicĭ nu trebue sĕ mĕ gândesc de a 'l deschide.

Prin urmare, cel maĭ simplu e de a căta uă spadă.

Casa n'avea de cât un etagiŭ şi se compunea de şépte séŭ opt camere.

Lahire le percurse una dupe alta şi ajunse într'uă mică curte unde se afla un grajdiŭ.

Grajdiul era deşert, dér se afla într'un colţ uă grămadă de pae în care un om putea prea bine sĕ se ascundă.

Dupĕ acéstă observaţiune, Lahire reintră în casă.

El căutase pretutindenĭ şi nu găsise nimica ca sĕ 'l pótă dovedi numele frumóseĭ necunoscute.

In van căutasse el pistólele şi spada.

In casă nu se afla nicĭ uă armă. Maĭ mult âncă, uşa esterióră era închisă, şi trebuia dér s'o sfărâme ca sĕ pótă eşi.

Lahire inspirat de uă idee încântătóre, închise uşile şi se reîntórse la grajdŭ. Acolo se aruncă pe fân şi se ascunse cu totul.

— Pagiul trebue sĕ soséscă, 'şĭ ḑise, 'l ascept . . .

Si el aşceptă calculând că trebue treĭ ore cuĭ-va ca sĕ soséscă călare.

Luĭ Lahire nu 'ĭ plăcea sĕ mérgă pe jos, decĭ preferĭ maĭ bine sĕ aşcepte. El 'şĭ maĭ ḑisse :

— Pagiul uă détă venit, el va pune calul în grajdiŭ, maĭ nainte de a merge sĕ se asigure décă eŭ tot dorm.

)ama cu pĕrul blond se popri un moment inaintea patului, Lahire simţi că 'l privea

Lahire avea dreptate.

Aprópe dupe uă oră, Gasconul auḑi galopul unuĭ cal. Acesta era Amaury care se reîntorcea. —

El se scoborî jos şi lăsă calul să intre în grajdŭ, pe când el căuta un felinar.

Repede ca fulgerul, Lahire sări pe cal, puse mâna la şea şi găsi arme.

— Două pistóle valorez cât ŭă spadă, 'şĭ ḑisse el.

Si cum uşa de la curte rĕmăsese deschisă el dete pintenĭ calulŭĭ ce plecă în galop. — Prinde-mĕ décă poţĭ! murmură el cugetând la Pagiŭ. .

A duoa ḑi diminéţă, amicul nostru Amaury de Noe vĕḑu intrând la dênsul pe Lahire. Lahire era plin de praf, cu hainele în desordine, cu fruntea incinsă de bande sângeróse, şi el se lăsă să caḑă pe un scaun ḑicênd: Uf! am creḑut pentru un moment că visez.

Si cum Noe făcea un gest de mirare, Lahire începu a nara tot ce se întêmplase din ajun, şi felul cum părăsise casa din pădurea Meudon.

Noe privi pe Lahire şi ḑisse: — Tu pretinḑĭ că ea e blondă, nu e aşa?

— Cu ochiĭ albaştri.

— Ea are pagi şi ecuyerĭ?

— Da.

— Carĭ o numesc *Alteţă*? Si ea se occupă de affacerile unuĭ duce?

— Ea 'ĭ scrie.

— Un duce ce voesce să revéḑă pe Margareta?

— Am înţeles că era vorba de regina de Navarra.

— Scumpul meŭ amice, ḑisse Noe, sunt maĭ multe felurĭ de ducĭ, ducĭĭ cu titlurĭ şi ducĭĭ carĭ posed un ducat. Ceĭ d'âncêiŭ se numesc «d-le duce» séŭ «Seigneuria Vóstră.» Pe acestia regele 'ĭ a făcut ducĭ. Ceĭ alţĭ sunt prinţĭ aliaţĭ aĭ caseĭ de Francia, şi eĭ aŭ titlurĭ de Alteţă.

Si acum nu cunosc de cât duoĭ.

— Carĭ?

— Ducele de Bourbon şi ducele de Guise. Cel d'an-

têiŭ e cardinal şi nu are afacerĭ cu d-na Margareta.

— Si al duoilea?

— Cel de al duoilea e de duoĕ-ḑecĭ şi cincĭ anĭ, e frumos, e brav, şi se ḑice chiar că regina de Navvara..

— Inţeleg.

— Decĭ ducele căruia a scris necunoscuta tea, nu póte fi altul de cât ducele de Guise.

— Dér... ea?

— Iĭ se dă titlul de *Altetă*: decĭ e de casă suverană. Si, nu cunosc princesa de duoĕ-ḑecĭ anĭ, blondă, frumósă, cu ochiĭ marĭ albaştriĭ, de cât pe ducesa de Montpensier, sora duceluĭ.

Lahire se trase înapoĭ cu un pas.

— Cum! ḑisse el, aş avea fericirea sĕ fiĭ iubit...

Noe ridică din umerĭ: — Tu eştĭ un nătărăŭ! ḑisse el.

— Cuvêntul e aspru.

— Fie! dér e adevĕrat... şi étă pentru ce:

— Ascult.

— Tu aĭ urmărit pe ducesa. Maĭântêiŭ îndrăsnéla tea a mirat'o, apoĭ accentul teŭ Gascon a intrigat'o.

— Pentru ce?

— Bunul meŭ amic, ḑisse Noe, 'ţĭ-voiŭ încredinţa ceva... Regina Catherina, René Florentinul, şi ducele de Guise, ce maĭ iubesce âncă pe Margareta, întruniţĭ, urăsc maĭ pucin pe regele de Navarra de cât acea mică persónă delicată, pucin cocoşată...

— Aud? exclamă Lahire indignat.

— Pucin cocoşată, repetă Noe.

— Oh! ce spuĭ!... dér nu am luat séma!...

— Nu, amorul e orb. Dér ascultă...

Lahire 'şĭ muşcă buzele. Noe urmă:

— Ducessa sciind că eştĭ Gascon, a înţeles că eraĭ devotat regeluĭ de Navarra, şi atuncĭ ea 'ţĭ a surîs.. Si nu sciĭ cu ce scop?

— Dér pentru-că... 'ĭ plăcém...

— Te înceli. Nu 'ţĭ a spus că avea uă oră în animă ?

— Fără înduoială.

— Si nu 'ĭ aĭ jurat de a omorî pe acela ce ea urasce !

— Da.

— Si acel om ?...

— Nu 'l cunosc. Nu 'ĭ sciŭ numele...

— Eĭ bine ! étă... 'ţĭ voiŭ spune... Este regele de Navarra.

Lahire păli.

— Sunt un idiot şi un miserabil ! murmură el,

XXX.

Atuncĭ între Noë şi Lahire fuse un moment de tăcere în care amênduoĭ se priviră cu un fel de uimire, apoĭ în fine Lahire murmură :

— Sunt un miserabil.

— Nu, ḑisse Noë, estĭ în vêrstă de duoë-ḑecĭ anĭ, şi aĭ nerușinarea cavalerésca care se desfăşură pe malurile Garonneĭ.

— Dér, strigă junele, eŭ am făcut un jurămênt, şi déca nu 'l voiŭ ţine, voiŭ fi un om deshonorat.

Noë ridică din umerĭ.

— Scumpul meŭ amic, 'ĭ ḑisse el, sĕrmanul duce de Crillon, care într'acest moment sta culcat pe pat cu un chirurg şi ca companion acest duce, ḑic, a făcut şi el un jurămênt, şi găsindu-se în neputinţă de a 'l ţinea, a imaginat un mijloc de a se sustrage.

— Ca... ce mijloc ?

— Déca nu vom găsi un altul maĭ bun, 'ţĭ 'l voiŭ spune, dér până atuncĭ liniscesce-te.

Lahire 'şĭ şterse fruntea de uă sudóre rece ; dér cum Noë locuia în Louvru într'un mic apartament, care prin

uă uşă ascunsă se comunica cu cabinetul regelui de Navarra, pe când ei vorbéu, audi bătând la acea uşă ascunsă.

— Drace! murmură Noë, e regele.

Apoi deschise un cabinet, şi împinse pe Lahire innăuntru ţicêndu i încet:

— Sĕ nu te mişci!

Dupe acésta apoi deschise uşa.

Era într'adevĕr Henric de Navarra care intră, şi vĕţênd pe Noë cu obrazul întunecos 'i ţisse surîţênd:

— Tot posomorât.

— Am dreptate, sire.

— Aidea de! făcu Henric.

Apoi punêndu-se pe un scaun călare, ţisse:

— Ah! iubitul meu Noë, unde sunt timpurile acelea, în care, care din noi rîdea mai tare, era cel mai puternic.

— Sunt departe, sire.

— Cu tóte acestea cred că căsătoria 'ţi a atacat nevrele.

— Hum! hum! cred mai mult că politica...

— Dér de ce te ocupi tu?

— De binele Majestăţei Vóstre.

— Aidea de! murmură Henric ridicându-se şi bătând pe Noe pe umĕr cu un surîs homeric, nu suntem óre singuri, de ce mĕ numesci Sire şi Majestate? nu mai sunt eu amicul tĕu Henric?

— Da, dér...

— Ce dér? tu ei cu mine un ton ceremonios, lasă sĕ vină timpul în care titlul de Majestate sĕ fie cuviincios, şi atunci te voiu permite de a mi'l da.

Noe care căuta uă ocasiune a începe uă cestiune gravă, luă din sbor cuvintele regelui şi 'i ţisse:

— Majestatea Vóstră viséză glorie, dér déca nu se va putea realisa?

— Cum? făcu regele, te înduoesci de mine?

— De ce nu? murmură Noe, pellea unuĭ rege nu este maĭ greŭ de găurit de cât pellea unuĭ altuia.

Henric tresări şi privi pe amicul sĕŭ din copilărie.

— Henric este uă mare cestiune de a te asasina, urmă junele Noe.

— Tu 'mĭ aĭ spus acésta, dér eŭ nu cred.

— Aĭ greşélă!

— Sciŭ că René a scăpat şi acum.

— Dér nu este René de care mĕ tem.

— Sciŭ bine, de Catherina...

— Trebue sĕ te feresc, dér...

Cuvintele calculate alle luĭ Noe, făcu pe regele de Navarra să se tragă înnapoĭ şi se ḑică: — Eĭ bine! déca nu te temĭ nicĭ de René nicĭ de regina-mamă, de cine dér te temĭ?

— Sire, respunse Noe, mĕ tem de un gentilhom Gascon, care prin amor a făcut jurămêntul de a te assasina.

— Eştĭ stricat amicul meŭ, murmură Henric rîḑênd.

— Ascultă, reluă Noe. Gentilhomul acesta venea la Paris ca sĕ 'şĭ facă avere; în pădurea Meudon. a întîlnit pe uă femmeiă junĕ, frumósă şi delicată, şi acea femmeiă 'ĭ a deschis anima sea în schimb de viaţa d-télle; însă, fără ca sĕ te nummésc, ci numaĭ 'l a pus se jure că va lovi pe acella ce ea 'ĭ 'l va arăta.

Regele ridică din umerĭ.

— Dér cine e acea femmeiă?

— Iţĭ am spus că este uă femee delicată, cu ochiĭ albaştri şi cu pĕrul blond.

— Am iubit'o eŭ vr'uă dată?...

— Nu, Sire.

— Si vrea sĕ mĕ assasineze? dér pentru ce?

— Pentru a place unuĭ personagiŭ mult iubit.

— Si acel personagiŭ?

— Ducele de Guise.

Noe pronunță acest nume cu tótă convincțiunea.

— Așa credĭ ?

— Da. El este fórte fericit în orașul seŭ Nancy.

— Te înceliĭ, Henric.

— Atuncĭ dér, unde e ?

— La Paris, la un óre care Chesnaye.

— Drace ! murmură atuncĭ regele de Navarra. Déca regina mamă ar scĭ !

— Scie.

— Estĭ sigur ?

— Cum nu ! ducele de Guise și officieriĭ sĕĭ aŭ scăpat pe René.

— Oh ! oh !

— Da, da, și femmeia cu ochiĭ albastri, este..,

— Se 'țĭ spun eŭ numele eĭ, 'l întrerupse Henric de Navarra.

— Ah ! 'l ghicescĭ ?

— Da. Este ducesa de Montpensier.

— Tocmaĭ !

— Dér gentilhomul gascon ?

Noe atuncĭ deschise ușa cabinetuluĭ și chemă :

— Lahire !

Lahire intră și se aruncă la genuchiĭ prințuluĭ.

— Cum ! domnule, 'l întrebă Henric cu bunătate, aĭ jurat ca sĕ mĕ assasinĭ ?

— Nu, Sire, am jurat sĕ omor pe omul ce 'mĭ 'l va arăta ; și fiind-că acel om este Majestatea Vóstră, sunt gata, ca dupe un semn al eĭ, se 'mĭ pătrund corpul cu spada mea.

— Așa ! făcu Henric de Navarra, este inutil se plătéscă cine-va înnainte. Ascéptă până ce veĭ revedea pe ducesa.

Lahire plecă ochiĭ murmurând :

— Voiŭ ascepta, Sire.

— Se vĭ se 'mĭ cerĭ consiliŭ, eŭ câte uă dată sciŭ se daŭ bune. Dér până atuncĭ istorisesce'mĭ tot.

Regele de Navarra încuragiă atât de mult pe Gascon, în cât acesta încetă de a maĭ sta cu ochiĭ plecaţĭ, şi regăsindu'şĭ verva gasconă termină prin a 'şĭ nara aventura cu accentul sĕŭ dupe bordurile Garonneĭ.

Regele ascultă cu atenţiune, apoĭ ḑisse luĭ Noe:

— Eĭ bine! domnule gîlcevitor! ce conchiḑĭ tu din tóte acestea?

— Dér... Sire, nu voesc sĕ mĕ maĭ amestec în politică.

— Oh! de astă dată 'ţĭ o permit.

— Fórte bine. — Si de şi Lahire este acilea, puteţĭ vorbi de faciă cu dênsul, fiind-că el aparţine cu corp şi suflet Majestăţeĭ Vóstre.

— Bine! sĕ vorbim.

— Sire, ḑisse Noe, atuncĭ reviŭ la opiniunea mea: un rege este în tot-d'auna maĭ sigur în statul sĕŭ de câ în al altora.

— Acésta depinde.

— Majestatea Vóstră voiţĭ sĕ mergeţĭ la Nérac şi ducele de Guise, dómna Catherina şi acea viperă seducĕtóre ce se numesce dómna de Montpensier...

— Voescĭ sĕ ḑicĭ că ne vor dejuca, nu este aşa? 'l întrerupse Henric.

— Da. Mĕ tem.

— Bunul meŭ amic, replică regele îndreptându-se cu mândria raseĭ séle, aĭ creḑut tu verĭ uă dată în destin?

— Nu sunt superstiţios.

— Aĭ greşélă.

— Pentru ce?

— Pentru că décă eraĭ fatalist, urmă regele, şi avéĭ ca mine uă credinţă órbă în viitor, şi tot ca mine aĭ fi véḑut strălucind într'un colţ al azuruluĭ uă stea care cu uă voce ascunsă 'ţĭ ar fi ḑis: „este a regeluĭ de Navarra" aĭ fi înţeles positiv, că ducesa de Montpensier, regina

Catherina, ducele de Guise şi toţi inemicii ai aceluia care într'uă ḑi va fi un adevĕrat rege, nu 'i ar causa mai multă grijă, de cât causéza corbii care sbóră în aer pe d'asupra mărilor sub carĭ dorm păsărelile celle micĭ.

Apoĭ bătu pe umĕrul luĭ Noe, şi se duse ḑicênd :

— Sunt în Paris şi voiŭ remânea aci!

Când însă regele plecă, Noe şi Lahire, carĭ se înţelege că aveaŭ aceiaşĭ idee, Noe ḑisse: — Pentru ca conspiraţiunile care încongióră pe regele, sĕ nu parvină a 'i turbura luna de miere, este de datoria nóstră de a 'i dejuca, de a lupta şi de a 'i combate.

— Si de a veghea necontenit, adăogă Lahire.

— Eĭ bine, reluă Noe, fiind-că ducele de Guise este la Chesnaye, trebue sĕ scim ce face.

. . . . . .

In séra aceliaşĭ ḑille, nóptea în întuneric, Leo d'Arnembourg eşea pe jos dintr'uă casă situată în strada Renard-Saint-Sauveur, unde fără îndoială avea ocupaţiunĭ mysterióse, şi tocmaĭ când ajunse în colţul stradeĭ se găsi faciă în faciă cu un gentilhom care 'l salută şi ḑisse:

— Bună-séra, domnule Leo.

Junele om rĕmase uimit auḑindu-se chemat pe nume, şi făcând un pas înnapoĭ, puse mâna pe mânerul săbieĭ, şi 'l întrebă ; d-tea mĕ cunoscĭ?

— Te cunosc, rĕspunse junele care 'şĭ învălise obrazul cu uă pulpană a mantaleĭ.

— Adevĕrat? şi unde m'aĭ vĕḑut?

— Te-am vĕḑut de duoĕ orĭ.

Accentul gentilhomuluĭ era politicos dér batjocoritor, şi Leo creḑênd ca era uă dispută ce 'i cădea din cer, întrebă încă uă dată :

— Unde m'aĭ vĕḑut?

— A duoa oră...

— Mĕ értă, 'l întrerupse Leo d'Arnembourg, d-tea

începeĭ de la fine. De ce puĭ pe a duoa înnaintea celleĭ d'âncêiŭ.

— Am ideile melle pentru acésta .. A duoa óră te-am vĕḑut într'uă căscióră albă din pădúricea Meudon care era locuită de...

— Destul! strigă Leo cu uă voce iritată, d-tea cunoscĭ lucrurĭ carĭ 'ţĭ fac rĕŭ.

— Aidea de! rĕspunse Lahire, fiind-că era el, — acésta o vom vedea. Acum sĕ 'ţĭ spun unde te-am vĕḑut şi âncâia óră.

Apoĭ el se retrase sub uă lanternă suspendată de uă sfóră, şi punêndu-se sub razele eĭ iluminóse 'şĭ aruncă mantaua şi 'şĭ scóse pălăria.

Atuncĭ Leo recunoscu pe Gasconul, care în diminéţa din ajun 'l ucisese cu patul pusceĭ şi strigă... pe viaţa mea! aş fi putut sĕ mĕ prind pe capul meŭ că eraĭ mort.

— Veḑĭ că nu, respunse Lahire, fiind-că dama din casa albă m'a îngrijit.

Pentru a duoa óră Leo d'Arnembourg se retrase înapoĭ, însă de astă dată, întocmaĭ ca cum ar fi fost isbit de uă lovitură de trăsnet.

XXXI

Lahire se ascepta la efectul, ce trebuia sĕ producă asupra luĭ sir Leo d'Arnembourg.

— Cum! ḑisse el, acésta te surprinde aşa de mult.

Aceia ce mĕ surprinde, rĕspunse Leo, este talentul cu care minţĭ, gentilhomul meŭ.

— Scumpul meŭ Leo, ḑisse Lahire, nu suntem presinţĭ pentru a ne da socoteale de galantariile nóstre, prin urmare este nefolositor de a rĕspunde injuriilor vóstre.

— Ah! ah! rânji gentilhomul de Luxembourg.

— Dér 'mĭ permiţĭ de a'ţĭ da óre-carĭ detaliĭ.

— Asupra cuĭ?

— Asupra dameĭ de la casa albă.

— Ascult, făcu Leo, asupra căruia domina o ardinte şi teribilă curiositate.

— Ea e blondă.

— Apoĭ?

— Ea are ochĭ albaştri.

— Dupe acésta?

— Ĭi se dă titlul de *Alteţă*.

Leo d'Arnembourg tresări şi murmură cu uă voce surdă:

— D-tea scĭi multe lucrurĭ, tênĕrul meŭ stăpân.

— Ascéptă... Nóptea din urmă eraĭ la ea...

— Ah! maĭ vĕḑut?

— Si aĭ vorbit câte-va cuvinte de un óre care duce.

— Dér cum scĭi d-tea acésta?

— Ascéptă... aĭ plecat de la casa albă cu dênsa.

Mânia luĭ Leo apăru ca uă tempestă.

— D-tea estĭ dér un spion? strigă el desperat.

— Nu tocmaĭ... Dér ascult câte uă dată la uşĭ... şi privesc prin găurile bróscelĭ...

Un nor trecu pe fruntea luĭ.

— Eraĭ dér în acea nópte, în casa albă? întrebă el cu uă voce alterată.

— Da.

— Aĭ fost introdus... într'un mod întâmplător?

— Nicĭ de cum, am fost condus în litieră. Am fost chiar leşinat uă parte din timpul care 'l am întrebuinţat până acolo.

— Si cine te-a condus?

— Ecuyerul ducesei. Oh! 'l cunosceam deja... era chiar acella care o escortase acum treĭ ḑille.

— Cine... ducesa?

— Da, când am întêlnit'o pentru prima óră... în pădurea Meudon.

Leo înmărmurit, se întreba décă nu era victima verĭ un vis letargic.

— Ce vreĭ, scumpul meŭ domn, reluă gasconul cu vocea sea batjocoritóre şi fanfaronatică, cine e tênĕr, şi elegant... place femeilor.

— Ah ! e prea mult, strigă Leo înfuriat, estĭ un mare cutezător !

Si el 'şĭ scóse spada din teacă, cum făcu şi Lahire.

— Pe credinţa mea, ḑisse acest din urmă, vom fi prea bine aci. Acest felinar luminézĕ maĭ bine ca celle alte, şi prin urmare te pot omorâ la lumină.

Spadele se încrucişară.

— Ah ! ḑisse Leo, tu sciĭ şi aĭ vĕḑut tot pentru ca sĕ 'ţĭ semnezĭ singur sentinţa de mórte.

— Aidea de ! rĕspunse Lahire, nu te grăbi atât de mult, gentilhomul meŭ, şi lasă-mĕ sĕ 'ţĭ istorisesc delliciile de la casa albă.

Aceste cuvinte scóseră un ţipăt de hyenă luĭ Leo :

— Oh ! tu minţĭ, infame !

— Inţeleg acésta... Ea e frumósă ca sĕ subjuge toţĭ sânţi din paradis, blonda nóstră e uă încântătóre ducesă, îngână Gasconul.

Si el atinse pe Leo d'Arnembourg, căruia începu sĕ 'ĭ curgă sângele.

Leo ripostă prin uă lovitură teribilă.

Dér Lahire făcu uă săritură la o parte şi o evită.

— Amorul 'ţĭ atacă nervele, ḑisse el.

Leo mergea ca un leŭ atacat în ghisuina sea.

Tot de uă dată un sgomot se auḑi în unghiul opus al stradeĭ şi nisce paşĭ mĕsuraţĭ răsunară. Era patraula.

— Pe D-ḑeul meŭ, ḑisse Gasconul, iată ceĭ duoĭ-sprecḑece soldaţĭ aĭ cancelaruluĭ care aŭ sĕ ne pună în vedere ordinile regeluĭ Carol IX.

— Nu 'mĭ pasă de ordinile sélle, rĕspunse Leo, pe care mânia 'l făcea surd şi orb.

— Atât maĭ rĕŭ !... ḑisse Gasconul. Vroiam sĕ 'ţĭ daŭ ocasie sĕ scapĭ Atât maĭ rĕŭ pentru d-tea !

Si Lahire se puse în gardă.

Leo, atins în mijlocul corpului, scóse un ţipăt, se cletină şi se rezimă de zid pentru ca să nu cadă. Spada lui 'i scăpase din mână.

— Suntem quit! ţisse Lahire.

Si el fugi.

. . . . . .

Pe când se petreceaŭ acestea în colţul stradeĭ Renard-Saint-Sauveur, treĭ ómeniĭ se găseaŭ reuniţiĭ într'uă cârciumă situată pe piaţa Saint-Germain l'Auxerois la câţiva paşi de aceia a vechiului nostru amic Malican.

Acestiĭ treĭ ómeniĭ nu eraŭ alţiĭ de cât comtele Eric de Crévecoeur, Gaston de Lux şi baronul Conrad de Saarbruck.

Adunaţiĭ înnaintea unor resturiĭ ale uneĭ bogate cine, eĭ terminaŭ de a goli uă ólă cu vin vechiŭ.

— Seigneuriĭ meĭ, ţicea Conrad, sciţi că am făcut eriĭ diminéţa uă ciudată afacere?

— Intr'adevĕr, ţisse comtele.

Fie! adăogă Gaston.

— Si déca numaĭ avem alt ce face la Paris...

Un surîs plin de myster alunecă pe buzele comteluĭ Eric de Crévecoeur.

— Oh! fiĭ liniscit! ţisse el; nu suntem veniţiĭ aci ca să jenăm numaĭ pe călăŭ în acţiunile séle, ci vom avea în curând alte afaceriĭ.

— Aşa creţiĭ tu?

Leo e la ducele. El trebue să ne găséscă aci.

— Gândesciĭ tu că el ne va aduce niscare-va ordine? întrebă Gaston.

— Sunt sigur.

— Cine ţine duoĭ pistoliĭ? făcu Conrad.

— Eŭ.

Si comtele Eric aruncă duoĭ pistoliĭ pe mésă.

Conrad mişcă cornetul unde eraŭ petrele, şi ele căţură.

— Cinci ! ḑisse el.

Eric adună petrele, le amestecă în cornet şi le aruncă la rându'i. — Şépte ! ḑisse el.

— Pe Belzebuth ! murmură baronul Conrad de Saarbruck, nu am nici uă dată noroc la joc.

— Tu eşti fericit în amor, ḑisse Gaston.

Acéstă banalitate făcu să tresară pe câteşi trei tinerii.

Câteşi trei se priviră.

— Ah ! domnilor, ḑisse Eric, v'aţi adresat veri uă dată acéstă întrebare ?

— Care ?

— Adică că ducesa pe care o iubém câteşi patru, ar putea să alégă pe unul dintre noi.

— Ah ! făcu Gaston.

— Cum, murmură Conrad ; şi convenţiunea nóstră ?

— Cine scie ? făcu Eric.

— Tu 'ţi aduci aminte cu tóte acestea, de cuvintele sélle, comte ?

— Da, dér *adesea femeia e variabilă*, ḑicea uă dată regele Francieri.

— Pre viul D-ḑeu ! esclamă Conrad cu brutalitatea germanică, déca eram sigur mai din'ainte că ea va preferi unul dintre noi...

— Ei bine ?

— Si că acela să se întâmple să nu fiu eu !

— Ce ai fi făcut ?

— Aşi fi desertat din serviciul său şi m'aşi fi întors în manuarul meu, lăsând pe ducele de Guise şi regele de Navarra să se certe între ei.

— Si eu asemenea, ḑisse Gaston.

— Eu, făcu Eric, aplecându'şi capul, voiu continua a mă supune.

— Sunteţi nisce nemernici câteşi trei, ḑisse uă voce surdă de pe prag.

Ei se întórseră înspăimântaţi... Leo d'Arnembourg, clătinând şi plin de sânge, era pe prag.

— Rănit ? strigă Eric.

— Da, rĕspunse Leo. Am şĕsse vârfurĭ de fer în cóste şi am întâmpinat cea maĭ mare greutate ca sĕ mĕ târăsc până aci.

Ei se precipitară spre dênsul spre al susţine.

Eric şi Conrad 'l luară în bracele lor, Gaston 'şĭ desfăcu spenţĕrul şi 'şĭ rupse cămaşa.

Sângele curgea cu abondenţă.

— Apasă rana cu mâna, ḑisse Leo, căcĭ décă rana mea e mortala, trebue sĕ am timpul sĕ vorbesc... Când veţĭ afla totul... şi în cas de a nu muri, eĭ bine, sunt sigur că o sĕ căutaţĭ sĕ mĕ scăpaţĭ...

Leo fu aşeḑat pe uă bancă şi el privi pe comtele Eric cu un amar surîs.

— Ah ! ĭ ḑisse el, tu te gândeaĭ nu e aşa, că se putea întêmpla că acea femeiă pe care o iubim câteşĭ patru sĕ prefere unul dintre noĭ ? Tu te-aĭ gândit la asta cnmte Eric ? dér tu nu te-aĭ gândit că ea putea sĕ iubéscă un om care ne e strein.

— Oh ! făcură eĭ, sculându-se cu repeḑiciune.

— Tu estĭ nebun, ḑisse Gaston.

— Raţiunea tea, se duce uă dată cu sângele, ḑisse Conrad.

Eric 'şĭ aplecă capul şi tăcu.

— Amicĭ meĭ, ḑisse Leo, ascultaţi-mĕ. ascultatĭ... 'mĭ perd sângele, dér nu şi raţiunea.

— Vorbesce dér.

— Omul a căruĭ spadă a găurit peptul meŭ, este iubit de Ana de Lorraina, ducesa de Montpensier.

— Minţĭ, strigară toţĭ treĭ.

— Spun adevĕrul, stăpânĭ meĭ.

— Atunci cine este acel om ?

— Este acel Gascon pe care 'l credeam că 'l am o-

morât erĭ de diminéţă, Acel Gascon care escorta carul luĭ René.

— Eĭ bine ?

— Acel om urmă Leo, a fost ridicat sângerând, neînsufleţit, în strada Calandre.

— De cine ?

— De ducesa care în nóptea precedentă 'ĭ a dat asil în casa cea alba din pădurea Meudon.

Eĭ simţiră uă roşéţă că le trecură pe figură. In acest moment cine-va bătu la uşă. Era pagiul Amaury care le aducea un mesagiŭ de la ducesa.

— Ah! murmură Leo, infernul te aduce... Si cum pagiul remăsese încremenit, el adăogă:

— Tu eraĭ în nóptea trecută în casa cea albă, eĭ bine spune ce s'a petrecut, căcĭ contrariul te vom pune pe flăcările ce ard în şeminelă. Copilul deveni palid şi se înfioră.

XXXII.

Vederea pagiuluĭ reanimase forciele slăbite ale luĭ Leo d'Arnembourg.

El se întórse spre Gaston:—Ingrijesce-mĕ, ţisse el, légă mĭ rana, voesc sĕ maĭ trăesc! voesc sĕ sciŭ.

Pagiul tremurând, privea pe ceĭ patru ómenĭ cu spaimă. Fără îndoială ceĭ treĭ tovarăşĭ aĭ luĭ Leo d'Arnembourg înţelese scopul luĭ, căcĭ unul dintr'ênşiĭ merse de închise uşa cu zăvorul. Acela era Gaston.

In acelaşĭ timp Conrad luă copilul şi 'ĭ apăsă pumnalul în pept: — Vorbesce ţisse el.

— Ce voiţĭ se vĕ spun ? întrebă pagiul.

— Unde aĭ făst nóptea trecută ?

— La casa albă.

— Singur ?

— Cu Alteţa sea.

— Minţi! ḑisse Leo.

Copilul repetă : — Eram singur cu ducesa.

Conrad apăsă încet vêrful pumnaluluĭ sĕŭ.

Copilul scóse un ţipăt.

— Veĭ vorbi? strigă Conrad.

Dér copilul 'şĭ încrucişă mânele pe pept şi un fulger trecu prin ochiĭ luĭ : — Mĕ puteţĭ omorî, ḑisse el.

Eric luă pumnalul din mânnle luĭ Conrad.

— El s'ar lăsa sĕ fie omorât. Este nefolositor ceia ce facĭ . . .

— Eĭ bine, ḑisse germanul cu mânie, pentru că pumnalul e nefolositor, vom întrebuinţa un alt mijioc.

Si el resturnă copilul pe mésă, Copilul se desbătea.

— Descalţă'l, ḑisse Conrad luĭ Gaston de Lux.

Gaston scóse încălţămintele luĭ Amaury şi cu tóte ţipetele ce el scotea, 'l luă în bracie 'l culcă pe pământ, şi espuse tălpile piciórelor căldureĭ foculuĭ.

— Gracie! murmură sĕrmanul pagiŭ, gracie, seigneuriĭ meĭ.

— Vorbesce! repetă Conrad.

Amaury fu maĭ întêiŭ răbdător, El strigă dér nu desacoperi. Cu tóte acestea Conrad 'l apropia din ce în ce de foc. — Vorbesce! vorbesce, repetă el.

Durerea făcu pe sĕrmanul copil a scóte ţipete de desperare

— Aruncăl în foc, ḑisse Leo d'Arnembourg.

Acea ameninţare 'şĭ produse efectul.

— Gracie! repetă copilul, voiŭ vorbi!

— Ah! în fine, murmură Leo.

Conrad luă atuncĭ pe Amaury şi 'l puse pe mésă.

— Ia séma, 'ĭ ḑisse el atuncĭ, noĭ scim deja tot ce tu trebue să ne spuĭ, dér avem trebuinţă de a le auḑi din gura tea.

— Ce voiţĭ să sciţĭ? întrebă sermanul pagiŭ, ce 'şĭ freca cu mânele picióreleĭ arse.

— A fost, în nóptea trecută, un om în casa albă, ḑisse Leo d'Anembourg cine e acel om?

— El se numesce Lahire?

— Si pentru ce se afla el acolo? întrebă Conrad.

— Ducesa 'l a dus în litieră, dér el a fugit şi 'mĭ a furat calul.

— Dér ducesa 'l cunoscea?

Copilul păstră tăcerea.

— Voeşcĭ dér sĕ arḑĭ? esclămă Leo d'Arnembourg.

— El 'şĭ petrecuse nóptea precedintă la casa albă.

Leo scóse un strigăt.

— Il auḑiţi! ḑisse el.

Si atuncĭ de téma amenințăreĭ de a fi aruncat în foc, sĕrmanul copil istorisi tot ceia ce vĕḑusse, tot ce scia

Eĭ ascultară tăcuţĭ şi trişti.

— Bine, ḑisse Leo atuncĭ când pagiul sfârşi, bine aĭ făcut de ne-aĭ spus adevĕrul.

— Ducesa va ordona să me omóre, ḑisse Amaury pe aĭ căruĭ obrajĭ alunecară câte-va lacrimĭ.

— Nu, respunse comtele Eric, căcĭ te voiŭ lua sub protecţiunea mea.

Si el adăogă:

— La ce aĭ venit aci?

— Ve aduceam un mesagiŭ.

— Mie?

— Da.

— De la Alteţa sea.

— Ah! ah! rânji baronul Conrad, mi sĕ pare că cucerirea gasconuluĭ Lahire nu e îndestul.

— Si că ea maĭ are trebuință de serviciele nóstre, adăogă Leo.

Eric deschisese mesagiul ducesseĭ.

Acel mesagiŭ conținea un sigur cuvênt:

Vin'o*

Eric înmână messagiul celor treĭ tovarăşĭ aĭ seĭ.

— Ah! ḑisse Conrad, 'mĭ închipuesc că veĭ pune şeaua pe cal comte şi că te veĭ reîntórce în Lorraina.

— Nu, ḑisse Eric.

— Voescĭ, ḑisse, Leo, ca sĕ te ducĭ la acéstă încântătóre invitaţiune?

— Da.

— Dér eştî un laşiŭ, comte?

— Nu! dér voesc sĕ cer comtesseĭ noutăţĭ de acel Lahire. Voesc sĕ fiŭ faciă în faciă cu dênsa!..

Unde e stĕpâna tea? întrebă el întorcêndu-se spre pagiul Amaury.

— La Meudon.

— Ea s'a reîntors?

— Astă séră.

— Eĭ bine! ḑisse Eric ridicându-se şi mângâindu'şĭ mănerul spadeĭ, pe córnele sataneĭ, voiŭ merge!

Sirele Leo d'Arnembourg, slăbit prin perderea sângeluĭ seŭ, alunecă dupĕ scaun jos.

Gaston de Lux şi baronul Conrad de Saurbruck sĕ grăbiră de a 'ĭ da ajutor murmurând:

— Dĕcă morĭ, te vom rĕsbuna!

. . . . . .

Anna de Lorraina, ducessa de Montpensier, dupĕ ce petrecu uă parte din nóptea precedentă cu ducele de Guise, Anna de Lorrainna sĕ întorsese la Meudon pe la ḑece ore diminéţa.

Ducessa era încredinţată că va găsi pe Lahire dormind sub influenţa narcoticuluĭ şi pagiul Amaury veghind asupra luĭ cu fidelitatea obicinuită.

Dér ducessa se încela.

Când sosi, ea găssi pe pagiul Amaury plângând pe pragul caseĭ.

Amaury era timid;... 'ĭ era frică de a nu fi gonit·

Cu lacrămile în ochĭ el istorisi ceia ce se petrecuse, adică fuga Gasconuluĭ, ce 'ĭ furase chiar propriul sĕŭ cal.

D-na Montpensier fu maĭ ântêiŭ cu totul uimită.

Ea nu înțelegea cum narcoticul nu putuse avea influență...

Cu tóte acestea pagiul susținea că găsise paharul deșert.

— Aratămi'l, ḑisse ducesa.

Amaury 'ĭ presintă paharul pe fundul căruia se maĭ aflaŭ âncă câte-va picăturĭ.

Dér ducesa 'șĭ bănui ceva; intră în camera unde dormise Lahire, merse drept la pat, înlătură perdelele, și sfârși prin a recunósce că licórea fusese vărsată în sertar.

Atuncĭ Anna de Lorraina încruntă sprâncenile.

— Déca n'a bĕut, 'șĭ ḑisse ea, causa a fost că s'a temut, și în acest cas s'a prefăcut că dórme. Déca nu a dormit, el a vĕḑut și a ascultat. El 'mĭ a vĕḑut facia, el a ascultat ceia ce am vorbit.

Acest om 'mĭ posedă secretul.

Atuncĭ uă spaima coprinse pe ducesa...

Lahire era gascon, el era supus de aĭ regeluĭ de Navarra, și dovedise în destul în ajun de fidelitatea luĭ. Acésta era destul pentru ca téma sĕ 'ĭ coprindă anima.

Ea nu fu înspăimêntată pênĕ în sfârșit, căcĭ cu tóte că el 'ĭ poseda secretul totușĭ 'șĭ reaminti că 'l vĕḑuse arḑĕtor, entusiasmat, perdut la genuchiĭ eĭ.

Anna era femmeiă, și un surîs 'ĭ trecu pe buse la acel suvenir.

— El trebue sĕ maĭ mĕ iubéscă, 'șĭ ḑisse ea.. și se va reîntórce.

Acéstă speranță se prefăcu în încredințare în anima eĭ ea fu sigură că Lahire se va căĭ de fuga luĭ și că se va reîntórce.

Ea fu atât de încredințată în cât asceptă tótă ḑiua fără a trimete verĭ un mesagiŭ la Paris.

Dér nóptea veni...

Atunci perdênd răbdarea, ea dise lui Amaury :

— Pregătesce calul, căci vei merge la Paris şi vei da acest bilet comtelui Eric de Crevecoeur.

Acel bilet, 'l scim, nu coprindea de cât un singur cuvênt :

„Vin'o"

Ducesa desperându-se în fine de reîntórcerea lui Lahire, 'şi închipuise un plan infernal.

Ea voia să destăinuiască comtelui Eric uă parte din adevĕr, adică ridicarea lui Lahire din strada Calandre.

Să esplice asemenea comtelui intenţiunea ce ea avea de a face din gascon un spion intim, un amic secret.

Si apoi să 'i mai adaoge :

— Acel om m'a trădat, acel om a fost mai dibăciu de cât noi,... trebue omorât!

Si atunci, 'şi închipui ducesa, că cei patru înnamoraţi ai ei, din carî făcuse nisce instrumente supuse, punêndu-se în căutarea lui Lahire 'l vor omorî fără a 'i cere esplicaţiuni.

— Du-te! dise ea pagiului Amaury, du-te şi reîntórce-te iute.

Pagiul plecă.

Anna de Lorraina asceptă în timp de uă oră într'uă mare nelinisce.

Ea nu se afla singură la casa albă.

Ea se reîntorsese însoţită de un ecuyer şi uă cameristă.

Acea cameristă era blondă ca şi dênsa, aprópe de talia ei şi se numea Marion.

Rezimată cu cótele de uă feréstră care dedea pe poteca ce ducea la Paris, Anna de Lorraina asculta...

In fine audi galopul unui cal.

— Acesta e comtele Eric. 'şi dise ea.

Anna se încella.

Un cavaler se popri în facia caseĭ.

La razele luneĭ, ducesa 'l recunoscu.

— Era Lahire!

Lahire venise pe calul ce 'l furase nóptea precedentă de la pagiul Amaury.

Atuncĭ ducesa se căi grósnic de chemarea comteluĭ Eric...

Comtele trebuia şi el sĕ soséscă.

Ce trebuia sĕ se petrécă óre într'aceĭ duoĭ ómenĭ?

XXXIII.

Anna de Lorraina, ducesa de Montpensier, se grăbi de a pune pe facia eĭ masca de catifea.

Apoĭ chemă pe Marion.

— Spune seigneuruluĭ Lahire sĕ intre, 'ĭ ḑisse ea.

Ea trecu în oratorĭŭ.

Marion merse spre întêmpinarea luĭ Lahire, şi 'ĭ ḑisse:

— Bună-séra, d-le Lahire, aĭ fost mulţumit de calul luĭ Amaury?

Gasconul privi pe cameristă şi ŭă idee stranie 'ĭ trecu prin minte:

— Prea mulţumit, ḑisse el. E tênĕr? am uitat sĕ 'mĭ arunc ŭă privire asupra dinţilor.

— E de şépte anĭ, d-le Lahire, şi Amaury nu maĭ spera de a 'l maĭ revedea.

— Tĭĭ! ḑisse Lahire cu mărime, mĕ ieĭ drept un hoţ de caĭ, încântătórea mea?

— Pentru că 'l aĭ împrumutat într'un mod atât de singular!

Lahire surîse şi mângâie bărbia luĭ Marion.

— Medicina ce am bĕut 'mĭ a ameţit capul.

— Ah!

— Stăpâna e acasă?

— Da.

— Condu-mĕ la dênsa.

— Poftim.

Când Lahire ajunse în oratoriŭ, ducesa era pe jumĕtate culcată pe un scaun oriental.

Ea aruncă printre mască asupra luĭ Lahire, uă privire batjocoritóre.

— Eĭ bine! ḑisse ea, de unde viĭ, frumosul meŭ fugar?

— D-nă, respunse Lahire care, dupe ce se înclinase, avu îndrăsnéla de a lua mâna cea albă a duceseĭ şi de a o duce la buze, m'am dus la Paris sĕ 'mĭ caut spada şi pumnalul.

— Aĭ mare trebuinţă ? ḑisse ea cu un ton batjocoritor.

— Afară de acésta 'mĭ se urâse aci, m'aĭ lăsat singur.

— Adevĕrat.

— Apoĭ maĭ aveam şi uă mică datorie de plătit.

— Aud ? făcu ducesa.

— Datoram uă lovitură de spadă unuĭ óre care Leo.

Ducesa făcu uă mişcare.

— Am vroit sĕ mĕ aquit, sfârşi Lahire cu linisce.

— Cine e acel Leo ? întrebă ea prefăcându-se.

— Un gentilhom... ah! chiar acella ce 'mĭ a dat erĭ uă lovitură de musquet în cap.

— Ah! acella ?

— El e ataşat la serviciul monseigneuruluĭ de Guise.

Ducesa tresări.

— Si el iubesce pe Alteţa Vóstră, urmă Lahire.

Ducesa se ridică cu vioiciune şi făcu un pas înnapoĭ.

S'ar fi ḑis că un abis se deschisese în facia eĭ.

— Pe Alteţa... mea! strigă ea.

— N'am onórea de a fi în presenţa A. S. ducesa de Montpensier ?

Anna de Lorraina scóse un ţipăt.

— Ah! d-nă, reluă Lahire, nu 'ţi fie témă, sunt gentilhome şi am anima recunoscétóre.

— D-le...

— Sunt discret la trebuinţă. Cu tóte acestea trebue să vĕ spun că am trebuit să fac uă confidenţă aceluĭ sĕrman Leo ce am vĕḑut aci, în nóptea trecută.

— Cum! strigă ducesa, aĭ îndrăsnit, misesabile!

— D-nă ducesă, rĕspunse Gasconul, sunt îndrăsneţ póte de a mĕ aventura pênă aci, căcĭ aĭ ómenĭ fără înduoială ce m'ar putea omorî, cu tóte acestea am venit fiind-că voiam să vĕ revĕd pentru uă ultimă óră.

Lahire era liniscit, el ţinea capul sus şi 'şĭ reḑima mâna de mânerul spadeĭ cu simplicitate şi nobleţă. Ducesa arunca asupra luĭ uă privire ardintă, şi acea privire nu inspira amor.

Tot de uă dată acea privire încetă de a maĭ fi mănióşă; ea deveni rece, — în acelaşĭ timp pe când agitaţiunea duceseĭ se liniscea.

Apoĭ Anna de Lorraina 'ĭ ḑisse:

— Spune adevĕrul!

— Cu plăcere d-nă.

— Aĭ aruncat conţinutul paharuluĭ în sertarul patului?

— M'am temut de medicină.

— Ceia ce face că în loc să dormĭ... aĭ vĕḑut?

— Si ascultat, d-nă.

— Atât de bine, în cât 'mĭ sciĭ secretele?

— Aprópe.

— Si, urmă ducesa, viĭ fără înduoială să 'mĭ vinḑĭ păstrarea secretuluĭ?

— Póte.

Ea 'l privi cu disprecĭŭ.

— Imĭ pare, ḑisse ea, că estĭ speculator.

— Nu tot d'auna, dér sunt casurĭ.

Lahire surise.

— Alteţa 'mĭ va permite uă mică observare ? întrebă el.

— Ascult.

— Pe ce trebue sĕ se sprijine discreţiunea ce cere Alteţa Vóstră ? pe evenimentele ce s'aŭ îndeplinit aci, nu e aşa ?

Copilul scotea ţipete îngrozitóre.

— Natural.

— Eĭ bine, Alteţa Vóstră sĕ uite pe cea d'âncêiŭ, şi voiu uita totul.

— Ce voescĭ sĕ ḑicĭ ?

— Voesc sĕ vorbesc de un jurămênt.

— Anna de Lorraina 'şĭ muşcă buzele.

— Alteţa Vóstră mĕ póte deslega de dênsul...

— Si déca urmez ast-fel ?

— Voiŭ fi mut de aci înnainte.

Anna de Lorraina pălise.

— Dér, ḑisse ea tot de uă dată, aĭ spus luĭ Leo...

— Ah ! aşa este, dér asigură-te.

— Pentru-ce ?

— Pentru că acum... e mort.

Oh ! făcu ducesa, aĭ omorît pe unul din ceĭ maĭ devotaţĭ servitorĭ aĭ meĭ. Si déca nu e mort...

— Eĭ bine ?

— Si déca a prevenit pe ceĭ alţĭ... déca le a repetat tot ce 'ĭ aĭ spus.

La aceste din urmă cuvinte, Lahire 'şĭ lumină spiritul.

El înţelese că Leo nu era singurul ce iubea pe ducesa.

— Trebue sĕ fie, 'şĭ ḑisse el, uă mică asociaţiune din care Leo face parte, şi déca Leo nu e mort...

— D-ḑeul meŭ ! făcu ducesa auḑind galopul unuĭ cal, este Eric.

— Ce, Eric ?

— Un amic al luĭ... Leo.

— Ah ! ah !

— Ascunde-te !... fugĭ !... Póte că a aflat totul.

— Eĭ bine ! cu atât maĭ bine pentru d-ta ! dómnă ducesă.

— Pentru ce maĭ bine ?

— Pentru că în ḑece minute va fi convins că gasconul Lahire e un prost, şi lesne de încelat. Lăsaţĭ pe mine.

. . . . . .

Era în adevĕr Eric.

Comtele de Crèvecoeur în prada torturelor gelosiei sosea furios cu anima setósă de resbunare.

Ducesa se afla în oratoriŭ. Când Eric intră, ea se afla ţinênd un condeiŭ în mână lângă mésă pe care se afla uă hârtie.

Ea ridică capul şi vĕḑêndu'l la uşe 'i surîse.

— Bună-ḑiua ! ḑisse ea.

Comtele Eric era palid.

— Vin'o de şeḑi lângă mine, urmă Anna de Lorraina.

— Ah ! făcu comtele, eŭ credém că Alteţa Vóstră renunciase la serviciile melle.

— Eŭ ?

— Aşa credém.

— Ce glumă !

— Pentru că, ḑisse comtele, cu uă voce surdă, am auḑit vorbindu-se de un noŭ servitor...

— Aşi !

— De un om, ce Majestatea Vóstră 'l onóră cu amiciţia eĭ.

— Cum se numesce ?

— Lahire.

— Ah ! ḑisse ducesa cu dibăcie, 'ţi s'a vorbit de dênsul ?

— Da, d-nă.

— Cine ?

— Leo.

— Leo 'l cunósce ?

— Da, 'i a dat uă lovitură în cap eri diminéţă.

— Aşa este.

— Si séra a fost transportat aci.

— Adevĕrat.

— Si apoi, urmă comtele Eric, ei s'aŭ bătut astăséră.

— Lahire cu Leo ?

— Da, d-nă.

— Acésta e straniŭ, ḑisse ducesa tot liniscită

— Creḑĭ, d-nă ?

— Da, căcĭ Lahire nu 'mĭ a spus nimic de acésta.

— Ah ! murmură comtele Eric pe care liniscea duceseĭ 'l mişcă 'l aĭ vĕḑut...

— Da. El e aci.

— Aci.

Si comtele într'un acces de furie puse mâna pe mânerul spadeĭ,

— Ah ! D-ḑeul meŭ ! făcu ducesa, dér ce se chiamă acéste ?

— D-nă, respunse Eric de Crèveco eur, din ḑiua ce 'mĭ aĭ permis de a 'ţĭ consacra sângele... viaţa mea... din acea ḑi am priimit şi dreptul de a fi gelos.

— Gelos !

— Da, d-nă, căcĭ Lahire, acel gascon acel aventurier...

— Eĭ bine ?

— El a îndrăsnit...

Eric se înduoi.

— Dér vorbesce, comte.

Comtele reluă. :

— Acel om a pretins, că sunt treĭ ḑille...

Ducesa 'l întrerupse.

— Sunt treĭ ḑiĭle, ḑisse ea, când 'l am întâlnit în pădure. Eŭ eram mascată, der el a fost sedus de pĕrul meŭ cel blond, şi .. a îndrăsnit sĕ mĕ urmăréscă, şi apoĭ... La rândul eĭ ea se înduoi, dér nu încetă de a surîde.

— Si apoĭ ?

— El a remas aci.

Comtele scóse un strigăt.

— Ah ! mărturisescĭ, d-nă, ḑisse el, mărturisescĭ ?

— Sĕrmanul Lahire ! ḑisse cu răcélă ducesa, e încredinţat că e omul cel maĭ iubit din lume. Din nefericire, el nu scie că în întuneric tóte femeile se asémănă.

Si cum la aceste cuvinte uimirea comtelui crescea din ce în ce:

— Sît! ḑisse ea, vin'o cu mine.

Ea deschise uă uşă, pe acea care conducea în camera în care dormise Lahire.

Apoĭ 'ĭ făcu semn de a pune urechia la uşea opusă, acea care dedea în sala, unde în ajun ea priimise pe Leo.

— Ascultă, ḑisse ea.

Comtele auḑi uă voce de un om care murmura cu un accent de pasiune:

— Anno, Anno, scumpa mea Anno, nicĭ uă dată nu voiŭ avea destul sânge în vinele meile pentru a 'l vărsa spre serviciul tĕŭ. Amorul meŭ, viaţa mea, te iubesc! te iubesc!...

— Privesce! ḑisse atuncĭ ducesa.

Eric privi şi la slaba lumină a uneĭ lampe vĕḑu pe Lahire la genuchiĭ uneĭ femmeĭ îmbrăcată ca ducesa, şi tot ca dênsa cu uă mască pe obraz şi cu un minunat pĕr galben.

Era Marion.

Atuncĭ comtele Eric de Crevecoeur scóse un ţipăt, căḑu în genuchĭ şi gângăni cuvêntul: *ertare*!...

XXXIV

Ducesa temându-se ca Lahire sĕ nu 'ĭ audă, se grăbi de a trage pe comtele de Crèvecoeur departe de uşă; şi acesta care până atuncĭ póte că se maĭ înduoia, nu se maĭ înduoi, şi căḑênd în geuuchĭ în facia eĭ murmură:

— O sĕ mĕ erţĭ?

Ducesa însă în loc de a 'ĭ rĕspunde, 'l forciă sĕ se scóle, şi intră cu dênsul în oratoriul eĭ, unde, punêndu'l sĕ şaḑă, 'ĭ ḑisse:

— Acum se vorbim.

Comtele tremura şi plecă capul ca un criminal.

El cutezase a se înduoi de condórea angerulului ce 'l iubea de atâta timp.

— Sĕ vorbim, repetă ducesa.

El o privea şi ascepta.

— Scumpul meŭ comte, reluă ea, cunoscĭ pe gasconĭ ?

El făcu uă mişcare de disgust.

— Eĭ sunt săţioşĭ, laudăroşĭ şi plinĭ de pretenţiunĭ.

— Da, aşa sunt,

— Dér sunt şi bravĭ...

— Aşĭ ?

— Când eĭ se hotărăsc sunt devotaţĭ.

— Ah ! făcu comtele cu înduoială.

— Positiv, şi din Lahire am voit sĕ 'mĭ fac uă creatură.

— Dér el póte sĕ 'şĭ tragă uă vanitate.

— Nu, el va tăcea. Eŭ am un mijloc sĕ 'l fac sĕ păstreze tăcerea.

— Ah !

— Da, un mijloc care este secretul meŭ.

Comtele nu stărui de a cunósce secretul de care vorbea ducesa, dér ḑisse :

— In ce voescĭ sĕ întrebuinţezĭ pe acest om.

— Iţĭ am spus că 'mĭ trebuesce cine-va lângă Bearnesul.

Eric se înclină.

— Acum sĕ 'ţĭ spun pentru ce te am făcut se viĭ.

— Ascult, dómnă.

— Cum într'uă ḑi séŭ în altă se putea ca Lahire şi d-tea séŭ verĭ un amic al d-télle sĕ vĕ întâlniţĭ aci séŭ în altă parte, voiam sĕ te previn. Dér veḑĭ bine că am făcut prea târḑiŭ...

Comtele 'şĭ repetă scusele, ér ducesa trecu la un alt subiect şi reluă :

— D-tea 'mĭ aĭ spus că Leo şi Lahire s'aŭ bătut ?

— Da, dómnă.

— Când ?

— Acum duóĕ ore.

— Si Leo ce s'a făcut ?

— Leo póte că este şi mort.

— Cerule!... strigă ducesa cu uă esplosie de durere. Oh! plécă, plécă, D-ḑeul meŭ! urcă-te pe cal iute, şi alérgă... voesc sĕ sciŭ de dênsul!..

Anna de Lorraina, ducesa de Montpensier era uă comediană fórte îndemânatecă, ea scia sĕ dea physionomieĭ sélle espresiunea bucurieĭ şi durereĭ, fără ca anima sea sĕ bată câtuşĭ de pucin.

Comtele de Crévecoeur ânsă, simplu, drept şi orbit de amor, remânênd convins de sinceritatea şi strigătul ducesseĭ, se ridică repede, 'ĭ ceru âncă uă daţă ertare şĭ luă adio şi se urcă pe cal.

Anna însă îndată se 'l vĕḑu plecând, ascultă galopul caluluĭ cum se depărta, şi când nu 'l maĭ auḑi, alergă în sala în care era Lahire închis cu camerista Marion, şi 'ĭ ḑisse:

— Aide ! jos masca ! şi du-te... Rolul s'a jucat.

Apoĭ făcu un semn luĭ Lahire, şi el surîḑênd urmă pe ducesa în oratoriŭ.

— Sĕ vorbim acum amênduoĭ ! 'ĭ ḑisse ea privindu'l.

— Rolul s'a petrecut ? o întrebă Lahire.

— Da.

— Si s'a convins ?

— S'a aruncat la piciórele melle şi 'mĭ-a cerut ertare.

— Bravo ! strigă Lahire.

Apoĭ murmură ea in parte:

— Oh! bărbaţĭ ! cum sunt proştĭ !...

Dupe acésta apoĭ se aşeḑă lângă ducesa cu familiaritatea cea maĭ intimă, şi cu un accent straniŭ 'ĭ ḑisse:

— Eĭ bine ! dómnă, veḑi că 'mĭ am ţinut promisiunea şi acum pentru domniĭ Leo şi amiciĭ sĕĭ, eŭ sunt un incelat, şi d-tea cea maĭ pură din femmeĭ.

— Este adevĕrat, rĕspunse trufaşa ducesă fără a încrunta, dĕr te-am deslegat de jurămêntul d-télle.

— Schimb pentru schimb, dómnă.

—Fiitorul va regula restul.

— Cum?

Sângele de Guise, şi demnitatea cea mai înnaltă ferbea în vinele ducesei, şi cu mândria cea mai mare ḑisse:

— Nu cum-va te gândesci sĕ pui un alt preciŭ discreţiunei d-télle?

— Ah! pîi! făcu Lahire.

Apoi adăogă cu uă voce gravă şi emoţionată:

— Eŭ, dómnă, preciuesc mult mai mult cât te gândeesci şi suvenirea Alteţei Vóstre va remânea pentru tot-d'auna tipărită în anima mea!

Anna de Lorraina făcu un gest de desgust.

Lahire reluă:

— Eri, dómnă, la asemenea oră, te invocam încet ca pe îngerul meŭ, şi mĕ întrebam pe mine însu'mi, ca ce bună acţiune am comis eŭ ca sĕ merit bunătatea Alteţei Vóstre?

— Taci!

— Si altă-ḑi uă politică a trebuit sé ne desparţă, datoria mea către regele de Navarra...

Ducesa 'l întrerupse cu un gest.

— Iubesci mult pe princiul d-telle? 'l întrebă ea.

— Este datoria mea, dómnă.

— Dér déca te-aş ruga eŭ sĕ 'ţi schimbi stăpânul, murmră ea învĕluindu'l cu uă privire magnetică.

Vocea Annei de Lorraina era atât de mângâitóre, şi privirea'i atât de fermecătóre, în cât Lahire avu ameţeală.

— Ah! ascultă, ḑisse ea, d-tea m'ai judecat reŭ, luându-mĕ drept uă femeie fără animă, şi dată cu totul politicei...

— Dómnă... în numele ceruluĭ, murmură el cu emoţiune, nu 'mĭ maĭ vorbi ast-fel.

— Cine scie? reluă ea, — a căreĭ voce tremura, — cine scie ţic, déca şi eŭ nu 'mĭ voiŭ reaminti de d-tea?

In acel moment, Anna de Lorraine era mult maĭ frumósă ca altă dată, şi póte că era chiar şi sinceră...

— Dér de ce nu voescĭ sĕ mĕ serveţĭ? urmă ea, nu sunt óre destul de frumósă şi junĕ?

Privirea eĭ era umedă, şi sub acea privire, gasconul se înfioră.

— Ingrate! reluă ea, ce legăturĭ aĭ cu acel rege de Navarra pentru care m'aĭ trădat.

— Sunt supusul sĕŭ, dómnă.

— Aidea de! murmură ea încreţind sprâncenile, d-tea caóe fără înduoială că aĭ în Navarra nisce case sărace prin aile căror învelitorĭ trebue sĕ pĕtrundă plóia şi vêntul, de ce nu vĭĭ în Lorraina unde 'ţĭ voiŭ da un castel, un adevĕrat castel, încongiurat de pădurĭ şi de liveţĭ verţĭ?

Lahire asculta privind pe ducesa, şi fiind-că 'ĭ plăcea vocea sea harmoniósă şi surîsul eĭ încântător, maĭ mult de uă dată 'ĭ aduse mâna la buzele sélle.

Dér acésta nu dură de cât un moment, fiind că visul trecu şi el se sculă repede, şi cu mândrie ţisse:

— Dómnă, ţioa în care regele meŭ nu va maĭ avea trebuinţă de spada mea, voiŭ veni sĕ îngenuchiŭ în facia Alteţeĭ Vóstre şi 'ţĭ voiŭ ţice:

— Nu 'ţĭ cer nicĭ castel, nicĭ pădure, nicĭ livede, verde ci viŭ sĕ mĕ rog ca la necesitate sĕ 'mĭ vĕrs sângele pentru Alteţa Vóstră.

Ducesa lăsă să se vadă un gest de necaz, şi cu puţină disperaţie 'ĭ ţisse:

— Eĭ bine! fie cum ţicĭ, şi plécă fără sĕ maĭ reviĭ... dér înnainte fă'mĭ un jurământ.

— Care?

— Jurră'mĭ că pentru lumea întrégă acésta a fost un vis...

— Am visat paradisul, dómnă.

Ea atuncĭ 'ĭ dete mâna sĕ 'ĭ o sĕrute, şi el îngenuchiă în facia eĭ.

— Plécă! repetă ea, trebue sĕ fim inamicĭ.

Lahire simţi uă violentă bătae de animă, dér fiind-că era credincios regelui sĕŭ, plecă, şi trecând pragul oratorului 'ĭ ḑisse:

— Adio, dómnă, D-ḑeŭ e bun, el 'mĭ va permite ca într'uă ḑi sĕ mor pentru d-tea.

Anna însă, când el plecă, remânênd singură, murmură încet:

— Oh! D-ḑeul meŭ! sunt în lume patru ómenĭ junĭ, nobilĭ, frumoşĭ şi bravĭ, patru ómenĭ care mĕ iubesc până la fanatism, patru ómenĭ care se plâng că nu 'şĭ pot vĕrsa sângel e lor pentru mine, şi cu tóte acestea, anima mea nu a bătut pentru unul dintre dênşiĭ... dér de când aventurierul acesta a plecat, 'mĭ pare că anima mea s'a dus cu dênsul.

Vorbindu'şĭ ea ast-fel, lăcrămĭ 'ĭ curgeaŭ din ochĭ, şi se rostogoleaŭ pe frumoşiĭ eĭ obrajĭ.

. . . . . .

In timpul acesta însă, Lahire, galopa spre Paris pe calul luĭ Amaury pe care 'l împrumutase àncă uă dată.

Gasconul se întorcea la Paris, cum plecase în mare galop, şi intră drept la Lahire unde Noë 'l ascepta.

Noë 'l vĕḑuse plecând, dér nu prea scia unde se ducea fiind-că Lahire 'ĭ ḑissese numaĭ:

— Mĕ duc sĕ 'mĭ regulez socotelile cu seigneurul Leo. Ascéptă-mĕ căcĭ mĕ voiŭ reîntórce.

— Eĭ bine! 'l întrebă Noë vĕḑêndu'l intrând.

— Am esterminat pe Leo.

— Cum! a murit?

— Aprópe.

— Drace! frumósă trébă.

— Apoĭ am avut şi uă bună idee.

— Apropos de ce?

— Apropos de jurămîntul meŭ.

— Aĭ găsit vr'un mijloc sĕ te deslegĭ?

— Tocmaĭ.

— Cum!

— Ah! scumpul meŭ, ḑisse Lahire, acesta este secretul duceseĭ şi al meŭ, şi pentru tine este destul sĕ sciĭ că de acum înainte spada mea va fi pentru serviciul regeluĭ de Navarra.

— Bravo!

— Numaĭ, adăogă Lahire, când veĭ avea ceva a întreprinde contra duceseĭ, veĭ însărcina pe un altul, ér nu pe mine.

Noë nu avu timpul de a rĕspunde, fiind-că uă sgârietură se audi la uşe, şi Nancy frumósa ţirétă intră.

— Ah! strigă ea, étă şi un altul.

— Dér ce este, frumuşico?

— Astă-ḑĭ séŭ nicĭ uă dată, regele trebue sĕ 'şĭ închiḑă lăḑile.

— Pentru ce?

— Pentru că René a intrat în Louvru.

Noë încruntă sprâncenille.

— Intr'adevĕr, frumuşica mea, ḑisse el, şi eŭ sunt de părerea tea, că pentru noĭ nu este bine la Paris. Culesul viilor a sosit, şi noĭ am face bine sĕ ne pregătim linurile.

— Amen! murmură Lahire.

XXXV.

Noĭ am lăsat pe René în mânele călugĕrilor şi a acelluĭ abate, încă june care părea a fi devotatul monseigneuruluĭ ducele Henric de Guise.

Florentinul dupe ce scrisese reginei biletul ce 'i dictase abatele, privi pe acest din urmă şi 'i ḑisse:

— Părintele meŭ, 'mi faci gracia de a 'mi spune unde mĕ găsesc?

— In chinovia mea, respunse călugĕrul.

— Dér unde este situată acéstă chinovie?

— La uă leghe de Paris.

— Despre care parte?

— Acésta veĭ sci maĭ târḑiŭ.

— Cel pucin 'mi veĭ spune ce ómeni sunt aceia care m'aŭ scăpat?

— Amicĭ de aĭ reginei.

— Si maĭ?...

— Scumpul meŭ domnule René, 'i ḑisse abatele, voescĭ un consiliŭ?

— Ascult, părintele meŭ.

— Nu te maĭ îngriji nicĭ de locul în care te găsescĭ, nicĭ de timpul care 'l veĭ petrece cu noĭ.

— Cum! făcu Florentinul, nu o sĕ mĕ duc de aci?

— Cât pentru astă-ḑi sănătatea nu 'ți permite.

— Dér, mâne?

— Mâne vom vedea... Acésta nu depinde de mine.

— Ce fel? sunt prisonierul d-télie?

— Da.

René făcu un gest de spaimă.

— Oh! ḑisse călugĕrul rîḑênd, fiĭ liniscit că nu te va maĭ duce la eşafod.

In séra aceia chirurgul 'i legă ranele şi 'i permise ceva alimente, şi în bĕutură 'i amestecă pucin narcotic care 'l făcu sĕ dormă liniscit.

Apoĭ a duoa ḑi abatele veni sĕ 'l visiteze şi 'l întrebă:

— Suferĭ mult?

— Nu mult.

— Te simțĭ în stare de a părăsi patul?

— Da, părintele meŭ.

Abatele atunci dete ordin de a îmbrăca pe René; apoi îi servi un prânz mai bun ca în ajun, şi uă butelie de vin care îi învioră sângele şi îi dete uă putere nouă.

Un lucru însă preocupa pe Florentinul.

El credea că vede pe Noë şi ceĭ treĭ tovarăşi aĭ sĕĭ că venea sĕ îl ia pentru a îl duce la eşafod. Cu tóte acestea, când prânzul fu terminat îi aduse haină călugĕréscă.

— Ce este asta? întrebă el.

— Sĕ te îmbraci cu dênsa.

— Pentru ce?

— Pentru a merge la Paris.

— Ah! esclamă el atunci cu bucurie, sciam eŭ bine că regina nu m'a scăpat pentru a nu mĕ maĭ revedea...

Călugĕrul nu rĕspunse.

René atunci îmbrăcă haina de aba cenuşie, şi dupe ordinul abatelui, şi trase capuşonul pe obraz, aşa că nu i se maĭ vedea de cât ochiĭ.

La epoca aceia, nici un sergent şi nici poliţaiul, de ar fi vĕdut chiar un tâlhar sub haina monacală, nu şi putea permite de a i ridica capuşonul. René dér sciu acésta, şi ast-fel, se simţea apărat de veri ce întâlnire penibilă, aşa că fără nici uă grije putea sĕ trécă printre Noë şi ingrozitoriĭ sĕĭ amiciĭ.

In fine când acéstă bizară toaletă fu terminată, abatele ḑisse luĭ René:

— Vin'o cu mine.

Apoi îl luă de mână şi îl scóse afară din monastire, şi când ajunse la pórtă. Florentinul recunoscu că era pe malurile Seineĭ, şi spre apus zări turnurile de la Notre-Dame.

Er pe Seina, duoĭ călugĕrĭ încovăiaţi pe lopeţile uneĭ bărci, asceptaŭ în facia monastireĭ, şi abatele făcu pe René sĕ se urce în barcă, apoi se urcă şi el lângă dênsul·

Dupe acésta abatele 'şĭ deschise haina, cum asemenea şi ceĭ alţĭ călugĕrĭ, apoĭ ḑisse luĭ René:

— Privesce!

René atuncĭ vĕḑu la încingĕtórea fie-căruia câte un pumpal şi câte duoĕ pistóle.

— Trebue sĕ ghicescĭ, scumpul meŭ domn René, 'ĭ ḑisse[1] carmelitul desculţ, că noĭ avem misiunea, că în cas de a voi sĕ fugĭ, sĕ te omorâm.

— Oh! bunul meŭ părinte, nicĭ nu mĕ gândesc. Dér unde mĕ duceţĭ?

— Veĭ sci într'uă ore.

Barca fugea repede pe rîŭ, şi lumea ce se găsea pe malurĭ, vĕḑêndu'ĭ trecênd ḑicea:

— Etă barca carmeliţilor desculţĭ care merge sĕ adune pentru comunitate.

Barca însă pătrunse în mijlocul Parisuluĭ până aprópe de Châtelet, şi René vĕḑênd acel edificiŭ se înfiore.

— Domnule René, ḑisse atuncĭ abatele pe când barca sbura, sciĭ d-tea unde este strada Renard-Saint-Sauveur?

— Da, părintele meŭ.

— Eĭ bine, acollo te ducem.

Într'adevĕr abatele conducea pe René în casă la Chesnaye, adică la falsul postăvar care făcea afacerile princilor Lorrainĭ.

Falşul postavar se găsea la uşă, şi priimi pe Florentinul cu multe salutaţiunĭ, apoĭ 'l conduse în primul etagiŭ al caseĭ, şi 'l închise într'uă sală mare.

— La cine dracu sunt eŭ? se întrebă atuncĭ Florentinul pe sine.

Nu trecu însă mult, când tot de uă dată uă uşă se deschise şi un om intră.

René se trase înnapoĭ uimit.

— Alteţea Sea, murmură el.

Era într'adevĕr Henric de Guise.

(1) Călugĕr carmelit de ordine, cerşetor şi care umblă desculţ.

— Bună-ḑiua, René, 'ĭ ḑisse el.

— Servitorul Alteţeĭ Vóstre.

— Sciĭ tu că eŭ te-am scăpat ?

— Ah! monseigneure, strigă René, trebuiam sĕ ghicesc acésta.

— Contractasem uă creanţă către tine.

— Monseigneure !...

— Si am voit s'o aquit.

René era aprópe sĕ cadă în genuchĭ.

— Acum am şi eŭ trebuinţă de tine.

— Ah! monseigneure, murmură Florentinul, ghicesc că inamicĭĭ d-télle sunt inamicĭĭ meĭ.

— Póte...

— Dér déca va fi aşa ?

Ducele 'l întrerupse.

— Care este omul ce tu urăscĭ maĭ mult în lume ?

— Henric de Bourbon, rĕspunse René.

— Pentru ce ?

— Pentru treĭ motive.

— Care ?

— Cel d'ântêiŭ este, că el m'a umilit, cel de al duoilea că prin ordinul sĕŭ sĕrmana mea fétă... şi cel de al treilea care este maĭ grav, este că eŭ am otrăvit pe mama sea, şi în tot-d'auna se urăsc ceĭ ce le facĭ rĕŭ.

— Pot dér sĕ comptez pe tine ?

— Da, monseigneure.

— Ascultă, 'ĭ ḑisse ducele, am făcut alianţă cu Catherina.

René avu un fior de bucurie.

— Catherina, tu şi eŭ, ne vom încarna într'uă singură persónă, şi nu vom avea de cât uă singură cugetare şi un singur scop.

— Sfărâmarea regeluĭ de Navarra, nu este aşa?

— Vĕd că m'aĭ înţeles. Déca însă regina mamă s'ar împotrivi tu o veĭ împinge...

— Increde-te în mine, monseigneure.

— Ascultă, René, ḑisse ducele, tu aĭ trecut ca maestru în trădare, deci décă mĕ veĭ servi cu credinţă, 'ţĭ veĭ găsi interesul. Dér ómeniĭ care te-aŭ rupt de la eşafod cine ḑicĭ tu că sunt ?

— Am creḑut că sunt nisce demonĭ, murmură Florentinul cu uă admiraţiune naivă.

— Etrbine! 'ĭ ḑisse ducele, în ḑiua în care veĭ voi sĕ mĕ trădezĭ, te voiŭ da acelor ómenĭ...

Uă secretă spaimă coprinse anima iuĭ René.

— Acum dér, terminä ducele, poţĭ sĕ te ducĭ la Louvru. Regina te ascéptă, şi comptézä pe tine.

Pe când însă René se sculă, ducele murmură:

— Cincĭ-spre-ḑece şi cu nouĕ fac duoĕ-ḑecĭ şi patru. Astă ḑĭ 15 August, decĭ nu maĭ am de cât nouĕ ḑille în faciă, şi astfel, nu avem timp de perdut.

Duoĕ spre-ḑece august de care vorbea ducele, cădea tocmaĭ în ḑiua de Saint-Bartelemy.

XXXVI

In luna aceia de august 1872, eşind din Paris pe pórta Forsées-Montmartre, la stânga potecei ce conducea în zig-zag la monastire se vedea uă micä casă ocolită de arborĭ marĭ şi de uă grädinä îngrädită cu un gard viŭ.

Acea casă care mult timp aparţinuse unuĭ canonic de Notre-Dame ce murise în anul precedent, era cumpĕrată de curând de uă damä îmbrăcată în doliŭ care părea mâhnită şi care se închisese într'ênsa ca într'uă chilie. Ea venise séra cu obrazul acoperit de un voal des. Era ea junä séŭ bătrână, frumòsă séŭ urâtă ? şi plângea ea pe un bărbat séŭ pe un ingrat ? nimenĭ nu scia...

Nicĭ valetul eĭ de casă şi nicĭ servitórea eĭ, nu găsise

de cuviinţă de a ilumina pe vecinĭ asupra cestiunilor ce le făceaŭ.

Vecinătatea se compunea de câte-va case risipite icĭ şi colo pe câmpul vecin al fermeĭ regale *GrangeBateliere*, care se învecina cu uă cârciumă faimósă pe timpul de atuncĭ şi cunoscută sub numele de *Bon Catholic*.

Casele maĭ tóte eraŭ locuite de micĭ burgesĭ retraşĭ din comerciŭ, ómenĭ guralivĭ şi femeĭ carĭ se ocupaŭ mult de ceea ce se petrecea în jurul lor.

Er ferma regală era ţinută de Perichon, ecuyer, căruia regele Francisc 'ĭ dedese carte de nobleţă însemnând tot de uă dată şi un contract pentru patru-ḑecĭ anĭ.

Hugues Perrichon avea atuncĭ aprópe şésse-ḑecĭ anĭ era înnalt drept, cu uu barbă lungă albă, cu un aer nobil, şi ţinea la onórea de a fi arendaşul regeluĭ.

Cârciumarul care înscrisese pe uşa cârciumeĭ sélle, *Au-bon-Catholic*, era un ticălos cu numele de Letourneau; pimniţa 'ĭ era bună, ér reputaţiunea detestabilă.

Prin prejur se vorbea încet că el furase si asasinase; şi fiind-că avea un renume de rĕutate, nimenĭ nu cuteza a a vorbi tare.

El trăia singur cu un băiat de cârciumă numit Pandrille.

Pandrille avea duoĕ-ḑecĭ anĭ, obrajiĭ marĭ roşiĭ, uă talie herculénă sĭ uă inteligenţă mărginită.

Ceĭ duoĭ servitorĭ însă aĭ dameĭ mysterióse care locuia sub acoperişul defunctuluĭ canonic, unul era un băét onest numit Guilaume, ér cel-alt uă femeiă de origină. Caux, décă ne raportăm la bonetele eĭ în pyramidă.

Servitórea se ducea la oraşiŭ în tóte ḑilele sĕ'şĭ facă târguelile, cu tóte acestea nu vorbea cu nimenĭ, se întorcea de vreme acasă, şi nu maĭ eşia.

Valetul intra câte uă dată în cârciuma luĭ Letourneau pentru a cumpĕra vin, şi dupe ce 'l plătea eşea fără a pronuncia nicĭ un cuvênt.

Altă dată se vedea mergênd şi la Grange-Betelière unde numaĭ arendaşul avea dreptul de a pescui pe eleşteŭ, şi cumpĕra pesce şi tot asemenea nu pronunţa nicĭ un cuvênt.

Er dama din ţiua în care intrase în posesiunea caseĭ nu se maĭ vĕţu. Grădina era închisă prin un înduoĭt gard, înăuntrul căruia se înălţa un des rând de plopĭ.

Pandrille, băiatul cârciumaruluĭ Letourneau, se suise într'uă ţi pe acel gard.

De acolo privirea sea, care putea să străbată în grădină, observase şi pe acea damă mysteriósă.

— Pe viaţa mea, ţisse el întorcêndu-se în cârciumă, aceia e cea maĭ frumósă damă ce am vĕţut.

Letourneau nu scóse nicĭ un cuvênt când auţise acésta. Numaĭ a duoa ţi el imită pe băiatul sĕŭ.

Ca şi acest din urmă, vĕţuse şi el acea damă, şi pe dată a şi tresărit ţicêndu'şĭ:

— Eŭ cunosc pe acéstă damă, 'mĭ pare că am vĕţut'o unde-va.

De atuncĭ, Letourneau avea un óre care proţect în creeriĭ sĕĭ. Si într'uă ţi când valetul Guillaume venise la el pentru a cumpĕra vin 'ĭ ţisse:

— Stăpâna d-télle trebue sĕ fie prea bogată, déca are vin în pimniţele eĭ!

Onestul valet se turbură.

— De unde sciĭ d-tea? rĕspunse el.

— Aidea de! făcu Letourneau, ea trebue sĕ aibă banĭ maĭ mulţĭ de cât regele.

Guillaume înnălţă din umerĭ şi vroi sĕ plece, dér Létourneau 'l reţinu.

— Creţĭ d-tea, ţisse el, că, când eram maĭ tênĕr mĕ găseam ca băiat în cârciuma care face colţul stradeĭ Ours şi Saint-Denis?

Turburarea luĭ Guillaume se maĭ mări.

El plecă şi nu mai reveni ; dér ei continuă de a se duce la Grange Batelière.

Intr'uă ḑi patronul Perichon 'i ḑisse:

— Băete, eŭ sunt ecuyer şi sunt considerat ca cel mai loyal om din Paris.

— Sciŭ, rĕspunse Guillaume, care nu scia unde vroia să ajungă.

Prin urmare, urmă Perichon, décă 'ţi aşi da un consiliŭ sĕ nu 'ţi pară rĕŭ.

— Da, patróne.

— Ei bine, noi trăim în nisce timpuri prea ticălóse unde banditii sub pretextul religiunei 'şi vĕd de afaceri.

Guillaume tresări.

Căscióra pe care o locuesce stăpâna d-télle este prea isolată, urmă Perichon.

— Noi nu ne temem de hoţi

— Aveţi greşélă, ḑisse încet Perichon, crede-mĕ, uă femeiă singură nu trebue sĕ locuéscă afară din zidurile oraşului. Si apoi cârciuma lui Letourneau are uă urâtă reputaţie.

— Aşa se ḑice, e adevĕrat.

— Se bănue încă, că de mai multe ori ar fi asasinat pe amatorii lui, când aveaŭ imprudenţa de a 'i cere ospitalitate în timpul nopţei.

— Am uă bună carabină, ḑisse Guillaume, şi voiŭ sci la timp sĕ mĕ servesc.

Perichon dete din cap.

— Ertă-mĕ, dér o se 'ţi fac încă uă întrebare.

— Te ascult.

— Stăpâna d-télle e catolică ?

— Da.

— Nu are nici uă relaţiune cu cei de la religie ?

— Nici una.

— Atât mai bine, ḑisse el.

Arendaşul Perichon credu că încunosciinţase în destul de clar pe valet, care se duse şi numaĭ reveni de cât dupe duoĕ ḑille.

De astă dată arendaşul nu 'ĭ maĭ pomeni de nimic.

. . . . . .

Intr'uă séră, adică chiar a duoa ḑi dupe ce René Florentinul reintrase în Louvru, duoĭ cavalerĭ carĭ păreaŭ că făcuse uă lungă cursă, se opriră la pórta hanuluĭ, numit *Bon Catholique*.

— Hola, hangiŭ! strigă unul dintre eĭ.

Cârciuma era închisă, nóptea cam întunecósă şi posomorâtă.

— E cu tóte acestea uă cârciumă, ḑisse secundul; şi trebue sĕ ne deschiḑă.

El arangiă calul sĕŭ aprópe de uşă, luă spada de técă şi cu mânerul lovi în uşă.

— Cine e acolo? ḑisse uă voce din'ăuntru.

— De bĕut, respunse cel d'ântêiŭ cavaler.

— Stinsul luminărilor a sunat, replică vocea care scóse uă înjurătură ca semn de nemulţumire.

— Stinsul luminărilor nu e făcut pentru gentilhomĭ.

Si mânerul spadeĭ dete nisce lovituri şi maĭ violente ca celle d'ântêiŭ.

— M'am culcat, respunse vocea.

Atât maĭ rĕŭ, déca nu veĭ deschide voiŭ da brâncĭ uşeĭ.

Vocea luĭ Noe, căcĭ era el, era imperiósă.

Letourneau care póte 'şĭ avea resónele sélle d'a nu vroi sĕ deachiḑă, se gândi că va fi maĭ rĕŭ, déca va maĭ stărui în prima sea hotărâre.

— Ascéptă un moment! strigă el.

Intr'adevĕr, dupe treĭ minute, uşa se deschise.

Noĕ şi amicul sĕŭ Hector de Galard descălicară.

Eĭ venéŭ de la Montmorency, unde Noe se dusese sĕ ducă un mesagiŭ la bătrânul conetabil.

Hector 'l însocise.

Ei plecaseră şi se intórseră fără să descalece. Caii eraŭ obosiţi, şi praful 'i făcuse să li se usuce gâtul, Cavalerii dér, mureaŭ de sete.

Pandrille veni dér să le deschidă.

Colosul era îmbrăcat, şi nimic din toaleta sea nu arăta că el 'şi părăsise patul.

— Iată, ḑisse Noe, eŭ te credeam culcat.

— E numai patronul culcat.

— Ah! nu eşti tu patronul?

— Eŭ sunt, ḑisse uă voce, pe care Noe o recunoscu că era aceia care vorbise printre uşă.

La lumina lampei de fer pe care Pandrille o avea în mână, Noe şi Hector zăriră atunci în colţul cel mai întunecos al cârciumei, un pat în care era trântit un om.

El era acoperit până la bărbie cu uă plapomă de postav.

— Ah! tu eşti patronul? întrebă Noe.

— Da, mesire.

— Si tu nu vroiai să deschiḑi.

— Pentru că sunt bolnav şi mă culcasem.

— Un cârciumar trebue să fie în tot-d'auna sănătos? Cum te numeşci tu?

— Letourneau.

Acest nume făcu să 'i se încreţéscă sprâncenile lui Noe.

Noe auḑise vorbindu-se, într'uă séră, în corpul gardei de un asasinat comis într'uă cârciumă de la Pórta-Montmartre, acusat fiind şi cârciumarul.

Noe 'şi aduse aminte că cârciumarul de care se vorbise se numea Letourneau.

— Ce trebue să servesc Seignoriei Vóstre? întrebă Pandrille.

— Vin din cel mai buu.

— Seignoriile Vóstre vor fi satisfăcute, murmură Letourneau cu un accent lânceḑitor.

— Dér maĭ întêiŭ îngrijesce de caĭ.

Pandrille se supuse, şi apoĭ intră în pimniţă.

— E curios, se gândi Noe, pe când se eşeḑasse la uă mésă în facia luĭ Hector, iată un om bine învelit pentru un aşa călduros seson.

Tot d'o dată, un sgomot se auḑi în pimniţă, Pandrille resturnase cu piciorul uă butelie.

— Dobitocule! murmură Letourneau făcênd uă repede mişcare, şi apoĭ luându'şĭ imobilitatea. Dér acéstă mişcare permise luĭ Noe de a observa că cârciumarul era culcat îmbrăcat.

In acelaşĭ timp, ĭ păru că uă reflectă a lampeĭ, căḑuse asupra unuĭ object strălucitor pe jumĕtate ascuns sub plapomă.

Noe recunoscu mânerul de oţel al unuĭ pumnal.

XXXVII.

Hector vĕḑuse acésta ca şi Noe.

Amênduoĭ schimbară uă privire.

Apoĭ Noe pe sub mésă apăsă piciorul luĭ Hector.

Hector înţelese prin acest semn, că amênduoĭ eraŭ în deplină cunosciuţă.

Pandrille reveni cu patru butellĭ sub braciŭ.

Noe dupe ce aruncă uă pungă pe mésă se adressă la Letourneau.

— Ia spune'mĭ óspe, poţĭ sĕ 'mĭ daĭ óre-carĭ informaţiunĭ.

— Cu plăcere messire.

— Care e drumul cel maĭ scurt care merge la Montlhery.

— Mergeţĭ la Montlhery?

— Da.

— In nóptea asta ?

— Aşa am vrea.

— Dér, ḑisse Letourneau, trebue sĕ traăersaţĭ Parisul.

— Bun ! apoĭ ?

— Si apoĭ sĕ eşiţĭ prĭn Baıiera Bourdeiile.

— Si câte leghe sunt ?

— Cel pucin cincĭ.

— Drace ! murmură Noe. Si caiĭ noştri sunt obosiţĭ.

— Nopţile sunt recoróse, ḑisse cârciumarul.Caiĭ preget maĭ mult pe un asemenea timp.

Noe privi pe Hector,

— Si tu estĭ ostenit ?

— Eŭ mor de somn.

— Dér décă ne-am culca aci ?

Cârciumarul când auḑi aceste cuvinte tresări sub plapoma sea.

— Décă 'mĭ aţĭ permite, aşĭ putea sĕ daŭ uu consiliŭ Seigneurilor Vóstre.

— Vorbesce...

— Orĭ cât de pucin grăbiţĭ aţĭ fi, totuşĭ eŭ v'aşĭ consilia de a profita de un asemenea viguros timp.

— Nu suntem grăbiţĭ, ḑisse Noe. Cu tóte acestea mĕ duc sĕ vĕd cum sunt caiĭ noştri.

Si el eşi, lăsând pe Hector pucin cam îngrijit.

Dupe un moment el reveni.

— La dracu !ḑisse el, calul meŭ, póte sĕ maĭ mérgă, dér al tĕŭ, déca ar maĭ face duoĕ leghe, ar cădea mort.

— Tu vreĭ dér sĕ te culcĭ aci ?

— Aşa m'am hotărât.

— Sĕ fie cum veţĭ vroi, Seigneurĭ, ḑisse Letourneau cu un ton de indignaţiune. Insă nu am de cât un singur pat...

— Ne vom culca la un loc.

Dupe acésta Pandrille se apropiá de patul séŭ.

Acesta profitând de un moment în carĭ gentilhomĭ conversaŭ între sine, spuse câte-va cuvinte la urechea luĭ Pandrille.

Apoĭ acest din urmă luând uă lampă se adresă la ceĭ duoĭ cavalerĭ:

Décă Seignoriile Vóstre vroesc sĕ se culce, pot sĕ mĕ urmese.

Si el o luă înnainte urcându-se pe uă scară de lemn

Acéstă scară conducea la unicul etagiŭ al cârciumeĭ, care era împărţit în duoĕ.

Una era uă sală in care, când era îmbulzélă jos, aducea aci pe bĕutorĭ, iar cea altă era uă cameră pe care o puneaŭ la dispositia călătorilor care se presentaŭ.

— Iată camera! ḑisse Pandrille introducêndu innăuntru pe Hector şi Noe. Bună séra, seigneuriĭ meĭ.

— Nópte bună, băete.

Pandrille aşeḑă pe uă mésă hodorogită lampa care o ţinea în mână şi se retrase.

Atuncĭ Noe se duse sĕ împingă zăvorul.

Apoĭ privi pe Hector surîḑênd.

Acest din urmă 'ĭ ḑisse:

— Ce eraĭ nebun? vroiaĭ sĕ plecăm la Montlery, când eram deja la porţile Parisuluĭ? Si apoĭ de ce aĭ hotărât sĕ remânem aci?

— Bunul meŭ amic, rĕspunse Noe, se va petrece aci, ceva sinistru!

— Aşa creḑĭ tu?

— Cârciumarul e culcat îmbrăcat, şi el are un pumnal sub plapomă. Si apoĭ ce vreĭ, eŭ sunt curios, şi maĭ ales că bănuesc că are sĕ se comită un asasinat. Aşa dar pentru că întêmplarea ne a adus aci, de sigur că ea a vroit sĕ pătrundem în nisce secrete. Sĕ remânem dér: şi vom vedea.

— Fie! ḑisse Hector.

Câte-va minute mai târdiŭ cei duoĭ amicĭ carĭ vorbeau în limba bearnesă, se prefăcură că se culc şi stinseră luminarea.

Letourneau căre 'şĭ avea urechea aţintită, auḑi patul cletinându-se.

Luntrea scobori cu repeḑiciune apa, dusă de curent.

— Bun se gândi, el, într'uă oră eĭ vor adormi.

Şi el se sculă fără sgomot.

Pandrille reînchisese deja uşa prăvăliei.

— Plecăm, patróne? întrebă el.

— Incă nu...

— Pentru-ce?

— Trebue să asceptam ca ei s'adórmă, ceia ce nu vor întârdia, căci aŭ băut un vin vechiŭ care influenţéză.

— Sunt nisce seigneuri de bună familie, observă Pandrille.

— Ii am băgat de sémă şi eŭ.

— Punga pe care unu din ei a arătat'o, era plină de bucăţi de aur.

— Le am vĕḑut strălucind prin şireturile ei.

Pandrille înclină din ochi.

— Ar fi uă bună afacere, ce ḑici!

— Mĕ însarcin eŭ de a 'i sugruma pe amênduoi când vor dormi, adăogă Pandrille.

Letourneau înnălţă din umeri

Când ei aŭ sosit, urmă Pandrille, drumul era deşert şi nimeni nu 'i aŭ vĕḑut intrând aci.

— E probabil.

— Când vor fi morţi, 'i vom scobori în pimniţă, şi 'i vom îngropa ca şi pe ceilalţi...

— Dér caii lor?

— Mĕ voiŭ duce să 'i vênḑ în târg.

Sunt nisce frumóse dobitóce, pe credinţa mea! Si ne va da un bun preciŭ.

— Pandrille, ḑisse cu gravitate Létourneau, tu eşti un om de nimic.

— Pentru-ce?

— Pentru că avem să facem astă séră uă afacere care ne va aduce mai mult. Creḑi tu că dama din acea căscióră nu are mai mult aur şi bijuterii de cât acesti duoi cavaleri?

— Oh! se póte!

— Pentru un moment m'am îngrijat de a vedea pe

acel gentilhom oprindu-se aci. El puteau să ne jeneze. Dér acum numel 'mi pasă.

— Póte 'l menagezi pentru mai târdiu, ḑisse Pandrille.

— Nu, din contră, mâine 'l voiu lăsa să plece, dupe ce mai întêiu le voiu prepara un bun dejun şi dupe ce le voiu da să bea din vinul cel mai bun.

— Curiósă idee, patróne!...

— Nici de cum. Am planul meu.

— Si care?

— Nu înţelegi tu, că presenţa şi plecarea lor de mâne va fi pentru noi ua bună dovadă, déca trebuinţa va cere.

— In ce mod.

— In acella, că déca afacerea nóstră va face sgomot nimeni nu va putea să ne acuse, când deja nu s'a sim-ţit aceia ce am făcut de către óspeţii noştri.

— Iată ua bună idee! murmură Pandrille încântat.

Létourneau deschise cu precauţiune uşa scărei, se descălţă şi urcă treptele cu piciórele góle.

Apoi 'şi lipi urechia la uşa camerei, unde erau culcaţi Hector de Galard şi Noe.

El auḑi uă sforăitură sonoră.

— Ei dorm, se gândi el.

Apoi se scoborî şi ḑisse lui Pandrille.

— Esti gata?

— Da, patróne. Vedeţi.

Colosul arătă uă drug de fer lung ca de trei picióre pe care o aşeḑase pe umĕr întocmei ca un baston.

— Déca servitoriul se va mişca, ḑisse el, 'l voiu ameţi cu acesta.

Létourneau avea un pumnal la centură.

El deschise un sertar şi scóse uă bucată de carne tăiată.

— Iată pentru câni! ḑisse el.

Létourneau se învĕli într'uă manta, 'şi apăsă pălăria pe ochi şi suflă în lampă,

Pandrille deschise uşa de afară.

— Mai înnainte, ḑisse Letourneau, trebuc precauţiuni în tóte. Vin'o aci Pandrille.

Cârciumarul se apropie de şeminelă şi începu să frece cu mânile, placa cea neagră a coşului.

Apoi 'şi atinse cu degetele figura care se înnegri.

— Iată, ḑisse el, nu e aşa că m'am şchimbat? Acum fă şi tu tot asemenea, adăogă el către Pandrille

Pandrille nu asceptă să i se mai repete. El se măsgăli ca şi stăpânul său, carî plecară dupe acesta în vêrful picióreloř închiḑênd şi uşile într'un mod ca să nu descepte pe Noe si pe companionul său.

Uă dată ce fură afară, ceî duoî banditi aţintiră urechea ca să se asigure că nu eraŭ observaţi. Nóptea era întunecósă, drumul deşert, şi nu se auḑea nicî un sgomot.

— Să mergem, ḑisse Letourneau, căcî pe aci toţi dorm.

Si părăsind drumul, se îndreptară spre câmp către casa cea albă pe care o locuia Sarah Loriot.

Casa cea albă era într'uă depărtare de un sfert de leghe.

In mai pucin de ḑece minute, eî atinseră gardul ce o încongiura.

Acel gard presinta un fel de spărtură de nebăgare de seamă, dér Pandrille şi Letourneau o cunoscea deja.

Indată ce eî se strecurară prin acea deschiḑătură, uă lătrătură furiósă se auḑi, şi un mare câne de pază ajunse în galop cu gura căscată şi cu ochiul sângerând.

— Iată pentru tine, Pluton, amicul meŭ, ḑisse cârciumarul.

Si el îi aruncă câte-va bucăţi de carne carî 'i le adussesse.

— Cânele se aruncă d'asupra lor şi tăcu.

— Numai avem timp de perdut, ḑisse Letourneau.

Si amênduoĭ iuţindu'şĭ paşiĭ, descinseră dupe gard şi se îndreptara spre casa numaĭ pucin tăcută ca şi celle de prin prejur.

XXXVIII

Femeia mysteriósă care locuia acea căscióră, nu era alta de cât Sarah Loriot, frumósa argintărésă.

Cum se găsea ea acolo, şi prin ce întêmplare stranie venise sĕ locuiască acea casă isolată.

Pentru ca sĕ esplicăm acésta, trebue sĕ ne raportăm cu duoĕ lunĭ înnapoĭ, adică la căsătoria d-neĭ Margareta de Valois cu junele princiŭ Henric dc Bourbon.

Când regina Jeanna muri otrăvită de René, Sarah era lângă ea.

Se scie că pentru a o sustrage rĕsbunăreĭ Florentinuluĭ, princiul o ataşase pe lângă mama sea,

Noe se însurase şi luase de socie pe frumósa Myette.

Tot în acel timp cu tot doliul, noul rege al Navarreĭ se căsătorise cu Margareta.

In ajunul căsătorieĭ luĭ Noe, credinciosul Guillaume Verconsin ajunse de diminéţă la uşa cârciumeĭ luĭ Malican

Călătorul împinse înnaintea luĭ, un catâr de uă mare talie, şi încărcat de un mare sac care ţinea duoĕ butóe.

— Ce este asta? ḑisse bearnesul înspăimêntat.

— Ajută'mĭ sĕ 'l descarc, ḑissse Guillaume.

Sunt fórte grelle.

Malican nu scia cuĭ era destinate acelle butóe.

El făcu ceia ce 'ĭ comandă Guilaume şi observă atunci că butóele pe care le mişcase aveaŭ un sunet metalic.

— E ciudat, ḑisse el.

— Elle sunt pline cu banĭ, ḑisse cu naivitate Guillaume Verconsin.

— Pline cu banĭ!

— Ele conţin treĭ sute de miĭ livre.

— Si unde 'ĭ duci, băiatul meŭ ?

— Aci.

— Nu cum va glumescĭ ?

— D-na Loriot 'mĭ a poruncit ca sĕ le depun în pimniţa d-télle.

— Ah ! ḑisse Malican din ce în ce maĭ surprins, dècă e ast-fel, depunele băiatul meŭ, şi elle vor fi bine păzite şi în siguranţă

— Si apoĭ, adăogă Guillaume, dómna Loriot 'mĭ a dat acestă scrisóre pentru d-tea.

Guillaume 'şĭ deschise spenţĕrul şi scóse un bilet închis prin un fir de mătase albă.

Biletul purta acèstă inscripţie :

Bunuluĭ Malican.

Cu totul curios, Malican deschise biletul şi citi :

„Scumpul meŭ Malican"

„Repausatul Samuel Loriot, bărbatul meŭ, n'avea nicĭ uă rudă pe lumea acésta, şi el 'mĭ a lăsat tótă averea.

„Acéstă avere e prea mare şi nu am ce face cu dênsa.

„Mica mea amică n'are zestre ; fiitoruĭ eĭ bărbat, d. de Noe, are maĭ multe datoriĭ de cât scuḑĭ.

„Am cercetat şi am aflat că tótă averea luĭ se compune dintr'un vechiŭ castel şi de un mic domen ce 'l încongióră.

„Mica mea Myette 'mĭ va permite de a 'ĭ face acest dar de nuntă.

„Sunt amica d-telle,

„*Sarah*"

Maĭ la vale se afla un *post-scriptum* :

„Plec pentru un mare voyagiŭ al căruĭ scop nu 'ţĭ 'l pot hotărî, nicĭ durata, dér crede că nu voiŭ uita pe nicĭ unul din aceia ce iubesc"

Acei *post-scriptum* împedică orĭ ce mijloc de refus.

Malican priimi.

In van cestionă el pe Guillaume Verconsin.

Onestui servitor era inteligent, mut şi neinteresat.

El se depărtă fără ca Malicăn să pótă afla un singur cuvênt de locul unde mergea Sarah.

Noe şi Myette se căsătoriră, apoi veni rândul regelui de Navarra.

Celebrarea religiósă se făcuse în biserica Saint-Germain-l'Auxerrois.

Tótă curtea asista la ceremonie, şi mulţimea era atât de mare în cât nimeni nu zări dupe un stâlp uă femmeie îmbrăcată în negru, îngenuchiată şi cu facia acoperită de un vĕl gros

Acea femee se ruga cu ardóre pentru fericirea regelui de Navarra.

Când ceremonia fu sfârşită, Noe se întórse zări pe femeia îmbrăcată în negru şi tresări.

El ghicise că era Sarah Loriot.

El voi se strebată prin mulţime, să ajungă la dênsa, şi luându'i mânele să 'i ţică :

— Remăi cu noi, care te iubim, remăi şi 'ţi vom face uă familie d-télle, care n'ai pe nimeni în acéstă lume.

Dér când ajunse lângă stâlp, lângă care cu pucin mai 'nainte ea era îngenuchiată, Noe numai găsi pe nimeni.

Argintărésa dispăruse.

De atunci în van Noe şi regele de Navarra căutară pe Sarah Loriot.

Casa diu strada Urşilor se închiriase, uşea pimniţei era zidită,

Niminea nu putea sci ce devenise frumósa argintărésă.

Ce devenise Sarah ?

Sarah se stabilise în mica casă ce cunoscea sub numele de Mariette Lorneau, vĕduva lui Jean Lorneau, grefier la Chalelet şi de atunci ea numai părăsise noua locuinţă.

Pe recórea serei ea se preumbla în grădină visând cu melancolie la scumpul ei Henric de Navarra, tot-d'auna perdut pentru dênsa.

Câte-uă-dată Guillaume Verconsin, învĕluit într'uă manta mare, cu pălăria pe ochĭ, mergea pe înserate, se rătăcéscă în Paris prin vecinătăţile Louvrulŭĭ.

Atuncĭ déca întêlnea verĭ un soldat, el 'l întreba déca regele de Navarra se află încă la Louvru.

Déca soldatul era bun, Guillaume 'l ducea într'uă cârciumă, 'ĭ plătea bĕuturĭ şi 'l întreba de celle ce se petrec în regala locuinţă.

In séra când Noë şi amicul sĕŭ Hector mergeaŭ la cârciuma *Bunuluĭ Catholic*, Guillaume mersesse la Paris. Şedênd sub un mare arbore din grădină, Sarah 'l ascepta cu nerăbdare.

Nóptea venise, casa era isolată.

Sarah simţea uă mare nelinisce asceptând pe Guillaume; dér când resună semnalul de séră, Guillaume sosi.

Atuncĭ Sarah 'şĭ uită spaimele pentru a nu cugeta de cât la scumpul eĭ Henric.

— Eĭ bine? ḑisse ea, ce noutăţĭ 'mĭ aducĭ?

— Rele de tot, rĕspunse Guillaume.

Sarah tresări.

— D-nă, reluă el, afacerile religiuneĭ merg rĕŭ din ḑi în ḑi.

— Dér el... regele de Navarra? întrebă Sarah cu nelinisce.

— Oh! asigură-te, ḑisse Guillaume, pênă acum e să nĕtos.

— Eĭ bine! ce 'mĭ pasă de afacerile religiuneĭ!

— Un minut! ḑisse Guillaume, şi veĭ vedea. De duoĕ ḑille Parisul, e într'uă ferbere mare.

— In contra cuĭ?

— In contra huguenoţilor... şi... regele de Navarra e huguenot...

— Este adevĕrat, ḑisse Sarah, dér el e cumnatul regeluĭ.

— Ah! vĕ spun ceia ce am auḑit. Am petrecut uă

oră într'uă cârciumă unde se aflaŭ catolicĭ pasionaţĭ, ce ḑiceaŭ că ducele de Guise nu va întârḑia de a veni la Paris.

— Eĭ bine?

— Si că va măcelări pe toţĭ huguenoţiĭ... şi apoĭ... René Florentinul a scăpat din ghiarele călâuluĭ.

Sarah la aceste din urmă cuvinte deveni palidă.

Guillaume istorisi atuncĭ tot evenimentul petrecut şi fuga Florentinuluĭ.

— Oh! D-ḑeul meŭ! murmură argintărésa perdută, veĭ permite óre ca un asemenea miserabil sĕ triumfe?

Si cum séra era recorósă, ea părăsi grădina.

In casă, ea ḑisse luĭ Guillaume:

— Cine scie? regele de Navarra mĕ va asculta póte décă 'l voiŭ sfătui ce-va.

— Ce voescĭ sĕ 'l sfătuescĭ, d-nă?

— De a părăsi Louvrul şi de a se întórce în Navarra.

— Acésta e uă bună idee, observă Guillaume.

Sarah se puse la uă mésă şi scrisse:

„Sire,

„ Permite-veĭ uneĭ vechĭ amice de a te povăţui ce-va din fundul retragereĭ eĭ?

„Estĭ rege al Navarreĭ ér nu al Francieĭ... vaĭ!

„Capitala d-télle e Nérac, ér nu Parisul. Pentru ce sĕ fiĭ departe de amorul supuşilor d-télle?

„Pentru ce să fugĭ de statul d-télle?

„Louvrul e uă locuinţă rea, sire, unde trădarea şi crima veghéḑă în umbră, inamicĭĭ d-télle sunt numeroşĭ. Cel maĭ îngrozitor din toţĭ, René, a scăpat, încă uă dată de la uă dréptă pedépsă...“

Sarah întrerupse pentru un moment scrisórea pentru a ḑice luĭ Guillaume:

— Mâne diminéţă veĭ merge la Paris.

— Da, d-nă.

— La Malican.

— Ĭĭ voiŭ spune că sunteţĭ aci ?

— Nu, dér 'l veĭ ruga sĕ 'ţĭ caute séŭ pe Myetta séŭ pe Nancy, şi le veĭ da acéstă scrisóre.

— Voiŭ face întocmaĭ, d-nă.

— Si acum, sfârşi argintăréssa, mergĭ de te culcă sĕrmanul meŭ copil; dér maĭ întêiŭ, dă drumul luĭ Pluton şi închide bine tóte uşile.

Guillaume eşi.

Atuncĭ Sarah reîncepu sĕ scrie.

In scrisóre, ea sfătuiape regele de Navarra, 'l ruga chiar sĕ părăséscă Parisul şi de a se întórce în Navarra. Ea făcea apel la prudenţă, maĭ reamintindu'ĭ că regina Catherina avea uă reputaţie de perfidie cunoscută în tótă Europa.

Dér tot de-uă-dată un lătrat se auḑi afară.

Acesta era Pluton, cânele de pază.

Juna femeiă făcu uă săritură pe scaun, şi aţinti urechia.

In acelaşĭ timp 'ĭ se păru că aude uă voce în grădină.

Si coprinsă de nisce presimţirĭ straniĭ, uă sudóre rece 'ĭ inunda facia.

XXXIX

Frumósa argintărésă se ridică şi merse la feréstra pe care o întredeschise.

Apoĭ ea privi în grădină.

Nóptea era întunecósă şi tăcută.

Cânele nu maĭ lătra.

— A fost verĭ un trecĕtor întârḑiat, 'şĭ ḑisse ea.

Si repunêndu-se la mésă urmă de a scrie scumpuluĭ eĭ Henric.

Dér dupe câte-va minute ea tresări din noŭ.

Un sgomot surd, un fel de trosnitură se auḑi.

Sarah înspăimêntată se ridică din noŭ.

— Guillaume! strigă ea.

Dér Guillaume dormea fără înduoială şi nu auḑi.

Atunci ea luă uă lumină, deschise uşa camerei în care se afla şi ajunse în coridor, hotărâtă de a face uă căutare prin casă.

Ea nu vĕḑu pe nimeni la scară si se scobori jos.

Dér acolo, ea scóse un ţipăt.

Duoi ómeni, cu feciele vopsite, eraŭ pe prag.

Unul ţinea un drug de fer pe umere.

Cel-alt un pumnal în mână.

Acesti duoi ómeni spărsese fără înduoială uşea, şi se pregăteaŭ de a urca scara când întâlnise pe Sarah.

Pentru un moment ei remaseră uimiţi, apoi dupe strigătul ei, Letourneau ḑisse punêndu'şi un deget la gură:

— Sit! d-nă.

— Trebue sĕ o sdrobesc cu uă lovitură? întreba Pandrille incet pe Letourneau, ridicând drugul de fer.

— Nu încă.

Si Letourneau făcu un pas spre dênsa. Sarah nemişcată şi îngheţată de spaimă, nu avu puterea de a se da înnapoi.

— Aide, mica mea damă, ḑisse Letourneau, esti prea frumósă pentru a nu ne putea înţelege.

Sarah se încercă de a fugi, de a chema în ajutor...

Dér gâtul 'i era strâns şi nu se putu mişca.

— Mica mea damă, urmă Letourneau încet, nu striga, nu chema în ajutor căci eşti perdută.

Si el făcu ca lama pumnaluluĭ sĕŭ sĕ strălucéscă.

— Ce voiţi cu mine? gângăni Sarah.

— A 'ţi vorbi mai întêiŭ de repausatul d-télle sociŭ d. Loriot.

Sarah înţelese că ei voiaŭ s'o jefuéscă.

— Aĭ cu tóte acestea noroc, scumpă d-nă Loriot, urmă Letourneau, un noroc orb de a veni ast-fel spre întêmpinarea nóstră.

Argintărésa privea pe ceĭ duoi ómeni cu uimire.

Cârciumarul urmă:

— Amicul meŭ Pandrille, nu 'şĭ ar fi dat ostenéla de a convorbi cu d-ta, déca te va fi găsit dormind.

Argintărésa se înfioră.

— Pe când.. acum... ne am putea înţelege...

— Dér ce voiţĭ cu mine? repetă juna femeia aĭ căreĭ dinţĭ clănţăneaŭ.

— Te numescĭ d-na Loriot, reluă Letourneau ; eştĭ vĕduva argintaruluĭ din strada Urşilor, şi aĭ maĭ multă monedă de cât M. S. regele Carol IX. Nouă ne trebue tot ce aĭ, décă ţiĭ la viéţă: e îndestul de lămurit. Ne trebue...

Letourneau nu sfârşi, căcĭ uă lumină se făcu la uşe, uă detunare se auḑi, un glonte şueră şi cârciumarul lovit în pept, se învârti un moment împrejurul luĭ şi căḑu jos.

In acelaşĭ timp duoĭ ómenĭ intrară în sală pentru a ţine pe Pandrille în respect.

Aceştĭ duoĭ ómenĭ nu eraŭ alţiĭ de cât Noë şi Hector.

Amênduoĭ aveaŭ pumnale şi câte un pistol.

Pandrille era tot atât de laşŭ cât şi crud: el vĕḑu pe stăpânul sĕŭ căḑênd şi frica 'l coprinse.

Un moment el se gândi se fugă.

Dér Hector 'l popri şi 'l ochi cu pistolul.

In acellaşĭ timp Noë scóşe uă esclamaţie de mirare.

— Predă-te! ḑicea Hector luĭ Pandrille.

— Sarah! strigă Noë uimit.

— Gracie! seigneuriĭ meĭ, murmură Pandrille, gracie!

Frumósa argintărésă încă uimită privea pe Noë.

— Aruncă drugul! strigă Noë, orĭ 'ţĭ sfărâm capul.

Pandrille lăsă sĕ 'ĭ scape ferul din mânĭ.

Noë în acest timp, alergă la argintărésa leşinândă, şi ţinu pe braţe.

Pandrille privea cu un aer uimit cadavrul stăpânuluĭ sĕŭ care zăcea într'un lac de sânge.

— Aide! amicul meŭ, ḑisse Hector, trebue sĕ ne înţelegem pucin. La ce aĭ venit aci?

La aceste cuvinte un noŭ personagiŭ sosi.

Acesta era Guiliaume.

El se desceptase de sgomotul ce produsese detunătura de armă a luĭ Noe.

Guillaume alerga perdut, suflând greŭ, creḑênd că se întêmplase uă mare nenorocire.

Cu uă privire el coprinse tótă scena: el vĕḑu pe Letourneau mort, pe Pandrille ţintit sub privirea luĭ Hector, şi pe Sarah pe care Noe uă ţinea în bracele luĭ.

El inţelese totul.

— Guillaume! strigă Noe.

— Ah! d-le, d-le, strigă sĕrmanul tênĕr pe care emoţiunea 'l înnăbuşa, se ş'a petrecut? Cum aţĭ venit aci?

— Am venit tocmaĭ la timp, respunse Noë.

— Aşa e, adăogă Hector.

Apoĭ arătând pe Pandrille, pe care ţéva pistolulŭĭ 'l ţinea nemişcat, adăogă:

—Ecă un miserabil, căruia trebue sĕ 'ĭ pregătim uă frînghie nouă şi uă spânḑurătóre de duoĕ-ḑecĭ picióre înălţime.

— Oh! miserbilul! strigă Guillaume, care cu tótă spoiala ce avea pe obraz, recunoscu într'ênsul pe Pandrile, şi în cadavru, pe stăpânul luĭ.

— Acum, adăogă Hector, te rog d-le Guillaume, sĕ ne ocupăm pucin de acesta.

Si el arătă cu degetul pe Pandrille.

— Ar trebui sĕ 'l omorĭ pe dată, ḑisse Guillaume, pe care amorul stăpâneĭ luĭ 'l făcea feroce.

— M'am gândit la acésta, ḑisse Hector, dér el e desarmat, şi sĕ lovescĭ un om desarmat nu e bine.

— Ce sĕ facem atuncĭ?

— Sĕ 'l punem într'un loc sigur, până ce duoĭ soldaţĭ vor veni a 'l lua.

— Sĕ 'l punem în pimniţă, ḑisse Guillaume.

— Se închide ea bine ?

— Uşa e de stejar şi legată cu fer.

— Unde e acéstă pimniţă ?

— Mergi, ḑisse Hector, mergi înnaintea nóstră ! déca nu, 'ţi trimet un glonte în frunte.

Băiatul cârciumar era mai mult mort ca viŭ. El se supuse.

Guillaume ce ţinea uă lumină în mână trecu înnainte.

Hector făcu semn luĭ Pandrille sĕ urmeze pe Guillaume, şi câteşi treĭ dispărură pe scara cea întunecósă ce ducea la pimniţă.

. . . . . .

In acel timp, Noe revenindu'şi din mirare şi Sarah din spaimă, începură a vorbi.

— Cum aĭ venit aci ?

— De unde viĭ ?

— Pentru ce aĭ fugit de noĭ ?

La acéstă din urmă cestiune, sermana femeie devenise cu totul palidă.

— Ah ! ḑisse Noe, sciŭ bine că 'l iubescĭ... sciŭ bine că vederea fericireĭ sélle a fost pentru d-ta un supliciŭ... şi cu tóte acestea...

El se înduoi un moment şi o privi.

— Dér d-ta estĭ angelul devotamentuluĭ, reluă el.

— Imĭ daŭ ostenéla de a face óre carĭ bine, murmură argintărésa.

— Veĭ maĭ sci sĕ suferĭ âncă, nu e aşa ?

— Ce voescĭ sĕ ḑicĭ ?

— Voesc sĕ ḑic că Henric are nevoe de d-ta, scumpa mea Sarah.

— Ah ! făcu ea.

— Da, reluă Noe, trebue sĕ veḑĭ pe Henric, trebue sĕ 'l hotărăscĭ sĕ părăséscă Parisul.

— D-ḑeul meŭ ! acésta e ceia ce 'ĭ scriam... e uă oră...

— Maĭ bine e sĕ 'l veḑĭ...

— Mĕ voiŭ duce sĕ 'l vĕd, gângăni ea cu uă voce perdută.

— Ah! Sarah, reluă Noe, ce-va 'mĭ spune că veĭ fi geniul cel maĭ bun al luĭ Henric, că 'l veĭ scăpa din pericolui în care se află.

— Il voiŭ scăpa, respunse argintărésa.

In acelaș timp Hector și Guillaume se reîntórseră din pimniță, unde închisese pe băiatul cârciumar.

— Scumpa mea Sarah, ḑisse atuncĭ Noe, nu te putem lua din acéstă casă la meḑiul nopțeĭ; dér érășĭ nu te putem lăsa singură. Trebue sĕ vĕd pe regele de Navarra cât de iute... în nóptea acésta chiar. Eŭ mĕ reîntorc la Paris, dér te las în paḑa amiculuĭ meŭ Hector.

Argintărésa privi pe gascon.

Acesta asemenea privi pe argintărésă, și frumusețea'ĭ melancolică 'l impresionă straniŭ.

Hector avea duoe-ḑecĭ și duoĭ anĭ, și nu iubise âncă.

XL

Noe dupe ce lăsă pe Hector spre paza Sarheĭ, se întórse liniscit la cârciuma *Bon Catholique*, a căreĭ ușă remăsese deschisă.

Noe voia sĕ 'șĭ reia calul. Dér înnainte de a merge în grajdiŭ, el trecu prin sala de jos pentru a lua uă lumină.

El găsise pe vatră încă un tăciune și începu a sufla asupra luĭ pentru a 'șĭ aprinde lumina.

Tot de-uă-dată el auḑi nisce pașĭ.

Uă voce necunoscută luĭ Noe strigă la ușe:

— Heĭ! Letourneau!

Noe se întórse.

— Ce voescĭ? ḑisse el.

Un bătrân era pe pragul ușeĭ.

Acel bătrân recunoscu pe dată că nu avea afface cu cârciumarul, dér cu un gentilhome.

Bătrânul 'l salută.

Noe 'ĭ rĕspunse aplecând capul.

— Scuḑămĕ d-le, ḑisse bătrânul, am trecut pe aci şi auḑind sgomot la acéstă oră, am voit sĕ sciŭ ce se petrece.

— Ah! ḑisse Noe.

— Se petrec adesea lucrurĭ rele în acéstă casă, adăogă bătrânul.

— Ah!

— Si Letourneau este omul cel maĭ rĕŭ reputat din vecinătăţile Parisuluĭ.

— Aşa se ḑice.

— El a furat, jefuit, asasinat!...

— Cred.

— Si nu se teme pe aci, de cât de mine.

Noe surise.

— Eŭ cred, ḑisse el, că nu se maĭ teme de d-tea.

— Aşĭ! făcu bătrânul.

— Nicĭ de d-ta, nicĭ de nimenĭ.

— Pentru ce?

— Pentru că a murit.

— Oh! oh! făcu bătrânul.

— Il am omorât, adăogă cu simplitate Noe.

— D-ta? făcu bătrânul mirat.

— Chiar eŭ, d-le, eŭ Amaury de Noe, gentilhom bearnes şi amic al regeluĭ de Navarra.

— Pentru ce 'l aĭ omorât? întrebă bătrânul.

— Pentru a 'l popri de a nu asasina pe uă sĕrmană femeie.

— Ah! D-ḑeul meŭ! am ghicit, acésta e femeia din casa cea mică?

— Intocmaĭ! ḑisse Noe.

Bătrânul respiră.

— Am prevenit cu tóte acestea pe servitor, ḑisse el, nu sciŭ pentru-ce, dér presinţeam că acel miserabil Letourneau medita uă crimă îngrozióòre. De câte orĭ Guillaume venea la casa arendaşuluĭ...

Noe făcu un gest de curiositate pe care bătrânul 'l înţelesse.

— Ast-fel dupe cum mĕ vedeţĭ, ḑisse el, mĕ numesc Antoine Perichon, şi sunt arendaşul regal de la Crange-Batelière.

Noe salută.

— Ah! ḑisse el, am auḑit vorbindn-se de d-tea, messire.

Un noŭ salut fu schimbat între nobilul şi gentilhomul.

Apoĭ Noe căruia 'ĭ plăcea de a sci tóte lucrurile, privi pe bătrân şi 'ĭ ḑisse:

— Te culcĭ fórte târḑiŭ, d-le Perichon.

— Viŭ de la Paris, unde am fost sĕ vĕd pe uă rudă a mea ce locuesce la *Grande-Charlemagne.*

— Hotelul dupe marginea apeĭ, maĭ sus de Nesle?

— Intocmaĭ.

— 'Mĭ s'a spus că acel hotel e ţinut, adăogă Noe, de către... unul tot asemenea acestuia ce 'l am trimes pe lumea cea-l'altă.

— Hum! murmură bătrânul, acésta e şi părerea mea. Pernilet se pretinde a fi un bun catolic...

— Mulţumim! ḑisse Noe.

Sunt uniĭ ómenĭ carĭ se plac şi se unesc chiar de la prima vedere.

— Iată un brav bărbat 'şĭ ḑisesse Noe.

— Iată un frumos bâiat care are aerul de a avea uă bună animă, se gândise Perichon.

— Pe credinţa mea! domnule, ḑisse Noe, am bĕut aci, acum duoĕ ore, un faimos vin.

— Ah!

— Ce aĭ ḑice déca am bea uă butelie în sănătatea unuia şi a altuia.

— Aĭ uă bună idee, respunse arendaşul, care nu refuzase nicĭ uă dată de a ciocni cu cine-va.

— Eŭ sciŭ unde e pimniţa, adăogă Noe luând lampa în mână, şi ridicând trapa cu cea-l'ată.

Când ajunse la cea din urmă tréptă a scăreĭ, Noe se popri un moment ridică lampa şi 'şĭ puse mâna la frunte pentru a 'şĭ face umbră la ochĭ şi a se orienta.

Îĭ păru că pimniţa era împărţită în duoĕ, căcĭ vĕḑu în fund uă uşe între duoĭ stâlpĭ.

El se îndreptă spre acea uşă, şi observă că era închisă.

Câte uă dată sunt momente în care omul devine subiectul unuĭ fel de presimţirĭ.

Noe ridică capul, vĕḑu uă gaură în boltă, şi într'un mod instataneŭ 'şĭ introduse mâna în acea gaură.

Acolo găsi uă cheiă pe care uă introduse în bróseă.

Cheia se întórse şi uşa se deschise.

Noe făcu trei paşĭ înnainte, apoĭ tot de-uă-dată se retrase cu părul sbârlit.

— Aicĭ, domnule Perichon, strigă el.

Arendaşul regal, auḑi acel apel, şi se grăbi să se scobóre condus de lumina cea depărtată a lampeĭ pe care Noe tot o maĭ ţinea în mână.

Bătrânul găsi pe companionul regeluĭ Henric nemişcat, palid, şi cu ochiul fixat asupra unuĭ object straniŭ.

Era un enorm butoiŭ resturnat din care eşaŭ duoĕ picióare humane.

— Privesce ! gângăni el.

Noe era brav, cu tóte acestea terorile superstiţióse carĭ inspiră vederea unuĭ cadavru 'l făcu să numaĭ pótă a se apăra.

— Piciórele care eşeaŭ din butoiŭ, eraŭ încălţate cu

nisce ciorapĭ de mĕtase roşie, ceia ce probaŭ ca elle aparţineaŭ uneĭ persóne de uă bună condiţiune.

Maestrul Perichon încercă ca şi Noe uă mişcare de respingere şi grózĕ, dér se stăpâni pucin şi merse drept spre butoiŭ, pe când Noe remăsese tot nemişcat în mijlocul pimniţeĭ.

El apucă celle duoă plcióre carĭ eşeaŭ, le trase afară, şi Noe veḑu apărând un cadavru neatins, şi a căruĭ mórte la prima vedere părea a fi recentă.

Numaĭ obrazul era pucin cam desfigurat, din causa uneĭ oribile rănĭ, care 'l despicase de sus în jos şi care a trebuit să fi fost făcută cu un instrument ce maĭ mult rupe de căt tae.

Noe se gândi numaĭ de căt la acea bară de fer pe care Pandrille băiatul din prăvălie purta pe umer.

De sigur că omul pe care 'l a omorăt, a fost lovit în timpul somnuluĭ.

— O, miserabilul Letourneau, murmură arendaşul. Nu era de geaba, că sgomotul public 'l acusa de dispariţiunea gentilhomilor care remăneaŭ la el?

Cadavrul era al unuĭ tênĕr, costumul al unuĭ pagiŭ, şi casaca sea cea albastră, semana cu uniforma servitorilor ducelui d'Alençon.

El are aerul că e mort numaĭ de erĭ, ḑisse maestrul Perichon, dér mĕ prind că e maĭ mult de cincĭ-spre-ḑece ḑille de când este acolo. Noĭ ne găsim într'uă subterană care are propietatea bizară de a conserva corpurile.

Noe revenindu'şĭ în sineşĭ din acea spaimă, începu se examineze cu curiositate cadavrul.

— Il a asasinat pentru a 'l fura, ḑisse el.

— Se póte.

— Si acésta o putem constata numaĭ de căt. Se 'l căutăm prin buzunare, şi eŭ pariez că nu va avea asupra luĭ nicĭ uă monedă.

Maestrul Perichon îngenuchiă înnaintea cadavrului şi urmă consiliul lui Noe.

El 'i întórse buzunarele unul dupe altul, şi nu găssi nimic.

Dér, punênd mâna pe pieptul mortului, simţi ceva sec care 'i păru că era un pergament.

Dete la uă parte cămaşa şi scóse într'adevĕr uă scrisóre înduoită în patru, şi legată prin't'un fir de mătase.

— Ce o fi asta ? ţisse el.

Si el întinse scrisórea lui Noe adăogând:

— Scusă-mĕ! căci eŭ nu sciŭ sĕ citesc.

Noe tressări când aruncă ochiĭ la subscrierea scrisórei:

Dómneĭ Catherina, regina Francieĭ.

Indată Noe 'şi făcu acéstă reflecţiune :

— Pentru că maestrul Perichon nu scie se citéscă, am un cas de a profita.

Si el ţisse tare:

— Acéstă scrisóre e adresată regelui de Navarra, stăpânul meŭ.

— Ah ! ţisse arendaşul regal.

— Si cunosc acum pe bietul băiat.

— Adevĕrat ?

— Trebue sĕ fie un pagiŭ al monseigneurului, ducele d'Alencon, care, dupe cum sciĭ, e cel maĭ bun amic al regelui de Navarra.

— Ah!

— Si 'mĭ aduc aminte că stăpânul meŭ a priimit de la dênsul un al duoilea mesagiŭ în care era cestiunea unui óre care pagiŭ Renaud despre care nu am maĭ auţit vorbindu-se.

— Si creţi d-tea că acest mesagiŭ se fie important ?

— Pe credinţa mea, am sĕ 'ţĭ spuiŭ numaĭ de cât acésta...

— Cum ! făcu arendaşul înspăimântat, óre cutezi sĕ despecetluesci acéstă scrisóre ?

— Eŭ sunt acela care deschide tot ceia ce este adresat stăpânuluĭ meŭ.

— Ah!

— Eŭ sunt secretarul sĕŭ.

Maestrul Perichon 'l creḑu numaĭ pe cuvênt.

— Sĕ neurcăm sus ḑisse gascorul, vederea acestuĭ cadavru mĕ îngrozesce.

— Dér sĕ nu uităm vinul, observă arendaşul regal.

— Pe viaţa mea! numaĭ 'mĭ e sete.

— Acésta o vom vedea...

Arendaşul trecu în a duoa boltă şi puse mâna pe verĭ uă patru cincĭ butelĭĭ acoperite cu praf.

Apoĭ amênduoĭ se urcară în bucătăria cârciumeĭ luĭ Letourneau, astă-ḑĭ mort.

Noe, tot urcâudu-se, 'şĭ făcea reflecţiunile următóre:

— Cine scie? scrisórea acèsta pe care întêmplarea a făcut sĕ 'mĭ cadă în mână, închide óre care secret al statuluĭ. Décă aşĭ putea din parte'mĭ sĕ ţin pe dómna Catherina în respect prin a'ĭ juca un frumos rol. Eŭ am fost tot-d'auna de idee că ea conspiră contra regeluĭ fiuluĭ sĕŭ, cu cel alt fiŭ al eĭ, ducele d'Alencon, care este favorritul sĕŭ, dupe cum tótă lumea scie. Sĕ vedem.

Si pe când maestrul Perichon, arangea duoĕ pahare pe mésă şi destupa cea d'întêiŭ butelie. — Noe rupse firul de mĕtasa, şi desfăcu plicul mesagiuluĭ.

. . . . . .

XLI.

Mesagiul Alteţeĭ sélle monseigneuruluĭ duce d'Alencon, al duoilea frate, al regeluĭ, către regina mamă, dómna Catherina de Medicis, era ast-fel conceput:

Angers, Iuliŭ, 1572.

„Dómnă mamă,

„Fiind în tot-d'auna fericit dupe bunele vóstre consiliĭ, voiŭ face şi astăḑĭ dupe cum 'mĭ aĭ comandat, şi voiŭ

remânea liniscit în guvernul meŭ din Angers, asceptând nisce ḑille maĭ bune.

„Aceia ce 'mĭ descriŭ despre disposiţiunea cea întunecată şi a stăreĭ de bólă de care suferă regele, fratele meŭ, mĕ confirmă în opiniunea ce am, că el nu va maĭ trăi mult.

„Comtez maĭ mult ca nicĭ uă dată, dómnă mamă, că veţĭ face tot posibilul, pentru a descredita din ce în ce maĭ mult pe fratele meŭ din Polonia, în spiritul regeluĭ. Acésta depinde numaĭ de voĭ, maĭ ales acum, când în urma comedieĭ nóstre cu huguenoţiĭ, v'aţĭ reluat tótă influenţa.

„Ḑilele acestea, am avut multe nuvelle de la gentilhomul huguenot, care s'a lăsat a fi prins de bună voe, şi pe care în urmă l'am făcut sĕ evadeze, dupe cum convenisem.

„Demnul bărbat a trecut frontiera flamandă fără nicĭ ua împedicare, şi va lua un serviciŭ în armata regeluĭ Spanieĭ.

„Vĕ trimet aceste nuvele printr'un pagiŭ al meŭ în care am tótă încrederea şi care va mesteca şi va inghiţi messagiul meŭ décă trebuinţa va cere.

„In tóte acţiunile vóstre, dómnă mamă, rog pe D-ḑeŭ ca sĕ vĕ aibă în a sea pază.

„*François*“

Noe citi aceste liniĭ fără a se mişca.

— Eĭ bine ? întrebă cu curiositate Antoine Perichon.

— Pe onórea mea! rĕspunse Noe. Numaĭ princiĭ aŭ timp de perdut şi pergamente de stricat. Iată monseigneurele duce d'Anjou care scrie uă lungă scrisóre stăpânuluĭ meŭ regele de Navarra, ghicesce pentru ce şi asupra căruĭ lucru ?

— Spune'mĭ d-tea căcĭ eŭ nu pot ghici...

— Iĭ scrie dându'ĭ nisce consiliĭ asupra educaţiuneĭ unuĭ dobitoc care 'ĭ l'a făcut present acum treĭ lunĭ.

Antoine Perichon începu să rîdă cu hohot.

Noe strânse pergamentul, 'l puse în buzunarul cel mai sigur şi adăogă :

— Ia gândeşte-te acum, cum acest mesagiŭ a costat viaţa unui pagiŭ.

— Bietul băiat... murmură arendaşul regal.

— Să bem în memoria lui şi în sănĕtatea d-télle, domnule Perichon.

Arendaşul şi Noe 'şi ciocniră paharele şi Noe destupă o a duoa butelie.

— Acum, ţisse arendaşul, ce ai să faci cu băiatul din prăvălie, acel stupid colos din care Letourneau a făcut instrumentul sĕŭ ordinar ?

— El e închis în pimniţa aceleĭ căscióre.

— 'Mĭ ai spus acésta.

— Si 'ţĭ respund că el nu va scăpa. Amicul meŭ e acolo.

— Oh ! sunt sigur că 'l va păzi cu mare credinţă. Dér pe urmă ?

— Mâine de diminéţă voiŭ spune un cuvênt cavalerului însărcinat cu paza.

— Tocmai ceia ce era să te consiliez şi eŭ.

— Si pênă atunci, adăogă Noe sculându-se în picióre mĕ duc să mĕ culc.

— Aici ?

— Oh ! nu, mĕ întorc la Paris,regele de Navarra mĕ ascéptă.

Noe se sculă, dér Perichon 'l opri.

— Un moment, domnule, ţisse el, scusă-mĕ; dér vroiŭ să 'ţĭ fac uă întrebare : Regele de Navarra e tot huguenot ?

— Tot.

— Si d-tea ?

— Si eŭ tot asemenea.

— Ah ! suspină arendaşul.

— Ce, asta te mâhnesce, domnule Perichon ?

— Hum ! pucin.

— Pentru-ce ?

— Pentru că de cât-va timp. se vorbesce de nisce ciudate lucruri contra huguenoţilor.

— He! he! se gândi Noe, étă un om de la care póte am sĕ aflu ceva folositor.

Si el se reaşeḑă.

— Sĕ bem dér încă câte un pahar, reluă arendaşul regal, care facu sĕ sară dopul uneĭ a treia butelĭ.

— Cu plăcere, domnule Perichon.

— Iată, eŭ care 'ţĭ vorbesc, iubesc mult pe regele de Navarra, pentru că uă dată când eram soldat, am servit sub ordinile tatăluĭ sĕŭ, regele Antoine de Bourbon, care atunciĭ nu era de cât duce.

— Si creḑĭ ?...

— Si cred că e uă mare ferbere printre burgesiĭ Parisuluĭ carĭ ador pe ducele Henric de Guise.

— Adevĕrat ?

— Si poţĭ sĕ 'ţĭ închipuĭ că ducele urasce pe regele de Navarra.

Maestrul Perichon clipi din ochĭ şi Noe înţelese că el era în curentul afacerilor din Louvru.

— Intr'uă séră, regele de Navarra póte sĕ întârḑieze fără escortă într'un quartier al Parisuluĭ, unde va fi influenţa populară, urmă arendaşul. Si D-ḑeul meŭ ! cine scie décă un glonţ nu va porni de unde-va.

— Sciĭ d-tea maestre Perichon, că aceia ce 'mĭ spuĭĭ mĕ contrariază ?

— O cred şi eŭ. Si décă aşĭ sci că regele de Navarra ar priimi un bun consiliŭ...

— Regele stăpânul meŭ e prea simţitor, domnule Perichon pentru a respinge un înţelept averstiment.

— Pe credinţa mea, am sĕ spun tot ceia ce am aflat.

— Sĕ vedem.

— Inchipuesceţĭ dér că eŭ mĕ plimb de obiceiŭ în timpul nopţeĭ. Omeniĭ de vêrsta mea dorm pucin. Mĕ culc de vreme, dér înnainte de a cânta cocoşul, eŭ sunt pe picióre, şi atuncĭ es şi eŭ sĕ iaŭ aer, maĭ ales în sesonul când e cald.

— Aşa dér, sunt treĭ ḑille, urmă el, séŭ maĭ bine acum treĭ nopţĭ şedeam pe uă bancă d'inaintea porţeĭ fermeĭ, când auḑiiŭ paşiĭ a duoĭ caĭ carĭ urmaŭ drumul luĭ Montmorency, care trece chiar pe dinaintea acesteĭ cârciumĭ şi a acelleĭ ferme. Aceĭ duoĭ cavalerĭ mergeaŭ la pas şi se dirigeaŭ spre Paris. Eĭ trecură la treĭ paşĭ de mine fără sĕ mĕ observe, şi auḑiiŭ pe unul dintre eĭ dicênd celluĭ alt :

— „Ducele 'şĭ bate joc de mine, décă crede că mĕ voiŭ însărcina de afacerea Bearnesuluĭ, dupe cum o înţelege el : eŭ mĕ bat, dér nu asasin. — Nicĭ eŭ, ḑisse cel alt. — Cu atât maĭ mult, reluă cel d'ântêiŭ, că Parisul viermue de burgesĭ carĭ trag fórte bine cu arquebusele, şi sunt prea fericiţĭ de a deveni agreabilĭ duceluĭ.

— Si asta e, ḑisse Noe, tot ceia ce aĭ auḑit ?

— Tot. Si am maĭ înţeles că *Bearnesul* nu putea fi de cât regele de Navarra.

— E probabil.

— Si accentul germanic al unuia dintre cavalerĭ 'mĭ a dat ocasie, să înţeleg că ducele de care vorbia de sigur că se numea Henric de Guise.

— Si eŭ sunt de părerea acésta.

— Acum, terminä Perichon, eŭ te consiliez de a păzi bine pe stăpânul d-télle, domnule de Noe.

— Si eŭ 'ţĭ mulţumesc de conslliul d-téle, domnule Perichon.

De astă dată Noe se sculă, şi luminat de Perichon se duse la grajd pentru a pune frîu caluluĭ.

— Dér acesta ? ḑisse arendaşul arătând calul luĭ Hector.

— Amicul meŭ, 'l va găsi aci mâne de diminéţă. Căci

alţi hoţi afară de acestia de la acéstă casă, cred că numai sunt.

Si Noe se sui pe cal, strânse mâna lui Perichon, şi se îndreptă spre Paris.

Duoĕ-ḑeci minute dupe acésta, el intră în Louvru, când suna chiar duoĕ ore de diminéţă la Saint-Germain-l'Auxerrois.

Cu tóte acestea regele de Navarra nu era culcat, şi Noe trecênd prin curtea interióră a Louvrului, zări uă lumină care strălucea la geamurile micei sali uude tênêrul rege 'şi instalase cabinetul sĕŭ de lucru.

Acéstă sală dupe cum ne aducem aminte, comunica într'uă parte cu apartamentul reginei Margareta şi de cea altă cu camera lui Noe.

Aşa dér prin acéstă din urmă cameră, companionul regelui intră la dênsul.

Tĕnêrul princiŭ era aşeḑat înaintea unei mese, cu bărbia rezemată în mâni, şi cu ochii fixaţi asupra unui volum de vênătóre pe care 'l îl împrumutase regele Carol IX.

Noe intră pe vîrful piciórelor.

Regelui 'l zări şi 'i ḑisse fără a'şi schimba poziţiunea.

— Trebue ca Montmorency sĕ fie la marginele lumei, căci prea ai întârḑiat . . . Tu sciĭ că eŭ nu te am trimis la vĕrul meŭ de Condé de cât numai sĕ 'i presinţi omagele melle.

— Am cam întârḑiat, e adevĕrat, dér nu 'mi am perdut timpul în zadar.

— Ah! ah!

— Intre altele, am pus mâna pe uă scrisóre, care 'ţi va face multă plăcere, Henric.

Noe, ḑicênd aceste cuvinte scóse din buzunar messagiul ducelui d'Alencon către regina mamă, şi 'l puse cu triumph sub ochii lui Henric.

Regele de Navarra 'l citi, 'l reciti ca cum ar fi vrut să 'l înveţe pe din afară, apoĭ privi pe Noe.

— Eĭ bine, ḑisse el, ce aĭ se facĭ tu cu acéstă bucată de pergament ?

— Majestatea Vóstră va face bine de al pune în vederea regeluĭ.

— Henric, cletină din cap.

— Cu tóte acestea, ḑisse Noe, este uă probă netăgăduită că regele a fost jucat, şi că complotul descoperit de regina . . .

— Era o comedie ?

— Cam aşa ceva.

— Un reson maĭ mult ca să nu duc acest messagiŭ regeluĭ.

— Ce aĭ ḑis ? făcu Noe.

— Si al păstra ca un ce precios.

— Nu înţeleg ?

— Bunul meŭ amic, ḑisse princiul surîḑând, aĭ învăţat istoria antică ?

— Pucin.

— Aĭ auḑit tu vorbindu-se de un tyran al Syracuseĭ numit Denys.

— Da.

— Si de un supus al acestuĭ tyran, numit Damocles ?

— Negreşit.

— Atuncĭ tu cunoscĭ istoria acelleĭ săbiĭ care era atărnată cu un fir de aţă ?

— Da. Dér nu văd ce are de comun sabia luĭ Damocles cu acest messagiŭ.

— Atuncĭ estĭ un om de nimic.

— Mulţumesc ?

— Nu trebue să dăm regeluĭ acest messagiŭ, ci dómneĭ Catherineĭ.

— Aidea de ! făcu Noe înspăimântat.

— Cel pucin, să 'i transmitem numaĭ uă copie dupe dênsul.

— A ! bun ! acum încep a înțelege, ḑisse Noe.

Si când dómna Catherina va sci că noĭ păstrăm originalul atuncĭ ea ne va menagea.

— Mĭ este egal, sire, respunse Noe, reviŭ atuncĭ la opiniunea mea cea d'âncĕiŭ.

— Si care era ?

— Da a merge să facĭ uă visită prin Navarra.

— Henric dete din umerĭ.

— Si acésta nu este numaĭ opiniunea mea . . .

— Ah!

— Ci este și a uneĭ persóne, pe care odinióră aĭ iubit'o.

— Cum se numesce ?

— Sarah.

Henric de Navarra păli și se simți apucat de uă emoțiune violentă.

— Tu aĭ vĕḑut'o dér ? strigă el cu uă voce regușită...

Un surîs ironic, alunecă pe blondele mustățĭ ale luĭ Noe.

— Sit ! ḑisse el, căcĭ o să descepțĭ pe regina de Navarra Sire!

XLII

Pe timpul regenței luĭ Carol IX tótă lumea din Louvru se culcaŭ fórte târḑiŭ câte uă dată, maĭ cu sémă de când acest palat regal devenise un focar de intrigĭ de tot felul.

Regele de Navarra, asceptase pe Noe pênă la duoĕ ore de diminéță, când am și vĕḑut pe acest din urmă pătrunḑênd în căbinetul stăpânuluĭ sĕŭ arătându'ĭ âncĕiŭ

pergamentul ce 'l găssise asupra cadavrului pagiului, şi vorbindu în fine despre frumósa argintăréssă Sarah.

Violenta emoţiune ce încercase tênĕrul rege, făcu pe Noe de a'şi face uă mulţime de reflecţiuni pe care le creḑu convenabil de ale condensa într'un monolog.

— Mai ântêiŭ, 'şi ḑisse el, nu se póte înduoi cine-va de facultatea de care se bucură unii ómeni de a iubi duoĕ femei d'o dată. Evident că Henric iubesce pe regina Margareta, dér nu e mai pucin adeverat că iubesce şi pe Sarah. Si décă Sarah ar fi fost înconjurată de atâtea onori de care se bucură uă princesă, de sigur că Margareta ar fi fost părăsită de mult timp.

Henric fără înduoélă iubesce pe Sarah şi din acéstă passiune, pe care comtéză dómna de Montpensier pentru a opera uă abatere favorabilă fratelui seŭ ducele de Guise, am se o judec dupe maniera mea.

Noe făcu tóte aceste reflecţiuni într'uă clipire de ochi, pe când princiul dupe ce pălise, începuse a se roşi.

— Dér în fine, ḑisse cu vioiciune, acest din urmă, explică-te . . . unde ai veḑut'o ?

— Henric, rĕspunse Noe, care lua cu companionul seŭ un ton familier, décă vrei se 'ţi spun unde am vĕḑut pe Sarah, trebue sĕ ascultaţi recitarea aventurei melle.

— Ascult.

— Noe începu se nareze, cum întorcêndu-se de la Montmorency. se oprise cu Hector în cârciuma lui Letourneau, şi în fine tot ceia ce întâmpinase. Când princiul află de nenorocirea argintăresei, el strigă :

— Nu, eŭ nu vroesc se mai las pe Sarah se locuéscă în acea casă isolată. Voesc ca ea se vină printre noi.

— Noe înalţă din umeri.

— Cum! făcu princiul, nu poţi tu se ataşezi pe lângă femeia tea pe uă bine-făcĕtóre.

— Vorbesci ca cum dómna Catherina ar fi la Amboise . . .

Henric tressări.

— Si René la Châtelet.

Princiul avu uă uşóră tresăritură.

— In fine, continuă Noe, Majestatea Vóstră 'şî închipue că ea este tot în acelle bune timpurĭ, când galopam pe drumul de la *Beausojour*.

— Sĕrmana Corisandra!... murmură princiul.

— Si te gândescĭ, Henric, că dómna Margareta te va lăssa se alergĭ dupe aventurĭ?

— Ah ! drace ! ţisse princiul.

— Si cu tóte acestea tot iubescĭ pe Sarah.

— Aşa credĭ tu ? făcu cu naivitate Henric

— Eŭ aşi fi de idee, ţisse Noe, de a trimite pe Sarah în Navarra.

— E adevĕrat.

— Eŭ mĕ însărcin de a o escorta... şi 'ţĭ jur că nu i se va întâmpla nicĭ uă nenorocire pe drum.

— Oh ! mĕ încred în tine.

— Décă vroescĭ, urmă Noe, chiar de mâne de diminéţă mĕ voiŭ pune în drum cu dênsa.

— E prea curând 'mĭ pare.

— Nicĭ de cum, căcĭ dintr'un moment într'altul regina mamă, şi René póte sĕ o găsséscă.

— Cu tóte acestea, aşĭ fi vroit sĕ o vĕd...

Noe avu un hohot de rîs.

— Veţĭ bine, sĕrmanul meŭ rege ţisse el, că ar fi uă ostenélă zadarnică de a proba că nu maĭ iubescĭ pe acea frumósă argintărésă.

— Micul meŭ Noe, ţîsse el, nu înţelegĭ tu că se póte iubi duoĕ femeĭ de o dată ?

— Sunt fórte convis.

— Şi fără ca una sĕ scie de cea altă ?

— Hum !

— Iubesc cu tóte acestea, maĭ mult pe Margareta.

— Este adevĕrat, ḑisse Noe, dér câte uă dată un suvenir te mâhnesce.

Un nor trecu pe fruntea luĭ Henric.

— Căcĭ în fine, e tot d'auna ciudat de a gândi...

— Tacĭ ?

— Şi în locul d-télle aşĭ continua de a iubi pe Sahar.

— Visez.

— Si fără a avea nicĭ uă remuşcare.

Morala luĭ Noe era dupĕ gustul princiuluĭ.

— Cu tóte acestea, ḑisse el, décă d-na Margareta va afla...

— Asĭ !

— Ea mĕ iubesce.... ea e gelósă...

— Da, dér 'mĭ a venit uă frumósă idee, Henric.

— Se vedem ?

— Trimete pe Sarah la Nérac.

— Bun ! apoĭ ?

— Si apoĭ pretextéză un voiagiŭ de câte-va septĕmânĭ în statele d-téle.

Henric mişcă din cap.

— Este cu neputinţă, ḑisse el.

— Pentru ce ?

— Pentru duoĕ cause.

— Ascult.

— Cea d'âmtêiŭ e că... d-na Margareta va voi a mĕ însoci.

— Oh ! ce face cu acésta ! mĕ însărcin eŭ de a ascunde pe Sarah, ast-fel ca regina sĕ nu véḑă nimic.

— Dér maĭ este uă causă.

— Care !

— Aceea, că voesc sĕ remâĭ la Paris,

Noe 'şĭ muşcă buzele.

— Acésta e singular, Sire, ḑise el, singular în adever ! că preferĭ se trăesc, acĭ... amenințat de pumnal şi

otravă, de cât de a merge în statele d-téle unde supuşi te adóră.

— Sĕrmanul meŭ Noe, respunse regele de Navarra, nu înţelegĭ nimic din politică.

— Ah!

— Sciĭ ce fac acĭ?

— Pe credinţa mea! nu . . .

— Eĭ bine! plănuesc uă alianţă offensivă şi defensivă între toţĭ prostestani, nu numaĭ din Francia, dér şi din Germainia. Nu te-am trimes pentru alt ceva la vĕrul meŭ princiul de Condé.

— Ah!

— Si cred că mĕ va aşcepta la întêlnirea cel 'ĭ-am dat?

— Da, Sire.

— Veḑĭ bine că nu pot părăsi Parisul... ce pucin pentru un moment.

— Dér déca te assasină?

Henric se ridică şi ochiul seŭ străluci de mândrie:

— Aşĭ, ḑisse el, déca trebue sĕ fiŭ assasinat, ora morţeĭ melle e âncă departe. Nu 'ţĭ am ḑis într'uă séră, arătându-ţĭ uă stea ce strălucea pe cer, că voiŭ muri rege al Franceĭ?

Noe aplecă capul sub privirele fulgerătóre ale princiului, şi tăcu.

Cu tóte acestea tênĕrul Bearnes era hotărât şi nu părăsia lesne uă idee pe care o meditase mult timp.

— Voiŭ ajunge indirect la scopul meŭ, 'şĭ ḑisse el.

Apoĭ reluă încet:

— Este cu tóte acestea un mijloc, de a orândui totul, ḑisse el.

— Creḑĭ?

— Trebue se lăsăm pe Sarah unde se află.

— Si apoĭ?

— Si veĭ merge a o vedea atât cât 'ţĭ va place.

Facia junelui princiu se înveseli.

Aĭ dreptate, ḑisse el. Si de mâne diminéţă . . .

— Drace! . . dér eştĭ grăbit, prea grăbit . . .

Henric se roşi.

— In locul d-téle a'şĭ aşcepta pênă séra, pênă la reîntórcerea mea de la Montmorency.

— E prea mult pênă mâne séră, murmură cu naivitate princiul.

— Aşĭ! ḑisse Noe.

Si cu degetul arătă orologiul ce se afla într'un colţ al sălleĭ :

— Sunt treĭ ore, ḑisse el, bună séra! Sire, mĕ duc sĕ mĕ culc.

— 'Mĭ-e témă că nu voiu dormi, suspină junele princiu.

El strânse mâna luĭ Noe, deschise uşea si trecu în camera d-neĭ Margareta.

Regina de Navarra dormea, şi nu se deşceptă.

— Drace! murmură princiul, frumosul amor al d-neĭ Margareta nu resistă la somn... Cine şcie? ea viséză póte la vĕrul meu de Guise . . .

Si Henric se culcă cugetând la frumósa argintărésă

. . . . . .

Sarah Loriot cu totul înspăimêntată de evenimentele petrecute în acea séră, nu închise ochiĭ tótă nóptea.

Cu tóte acestea Hector şi Guillaume, în etagiul de jos, păzeau bine, Letourneau era mort, Pandrille închis în pimniţă.

Dér spaima nu ţinea póte în anima argintăresseĭ de cât un loc prea mic ; póte cugeta ea la Henric.

Nóptea trecu, ḑiua veni.

Sarah veghea mereu.

Ea auḑi pe la rĕsăritul sóreluĭ, un sgomot de vocĭ şi de paşĭ în grădină, şi atuncĭ ea părăsi patul, se îmbrăcă cu uă rochie şi deschise feréstra...

Noe, însoţit de treĭ ómenĭ, se afla în grădină.

Aceĭ treĭ ómenĭ eraŭ soldaţĭ de pază, ce venéŭ sĕ aresteze pe Pandrille şi sĕ 'l conducă la Châtelet, de unde nu trebuia sĕ maĭ ésă.

Noe zări pe argintăréssa şi o salută, apoĭ bătu la uşa caseĭ...

Guillaume deschise, şi Noe pătrunḑênd în vestibul, zări pe amicul seŭ Hector.

Hector era palid, desfigurat... şi învîrtea în jurul luĭ uă privire rătăcită.

— Ce aĭ? întrebă Noe.

— Eŭ? nimic.

— Dér, aĭ obrazul turburat?

— Am obrazul unuĭ om ce n'a dormit: écă tot...

Noe creḑu pe Hector, séŭ sĕ făcu că 'l crede.

Apoĭ sĕ urcă la argintărésa, şi 'ĭ ḑisse repede:

— Scumpa mea Sarah, mĕ ducântêiŭ sĕ depun în mânele soldaţilor de ştréjă pe ticălosul ce am închis în pimniţă, şi apoĭ mĕ voiŭ urca la d-tea.

— Ah! murmură Sarah, d-tea 'l aĭ vĕḑut?

— Cum nu!

— Eĭ bine! va pleca el?

— Nu, déca nu mĕ veĭ servi... ascéptă-mĕ... mĕ voiŭ reîntórce.

Apoĭ dupe acésta, Noe întêlni pe ómeniĭ de ştréjă.

Hector era tot posomorât; aşa, că s'ar fi ḑis că eşea din fumul beţieĭ.

Guillaume însă aprinse uă lampă, deschise uşa ce conducea la pimniţă, şi se coborâ înnainte urmat de Noe şi de soldaţiĭ de stréjă.

Subterrana în care în nóptea trecută închisese pe Pandrille, era situată la estremitatea pimniţeĭ, si închisă cu uă uşă mare de stejar îmbrăcată în ter.

Pe lângă acestea, pentru a fi maĭ sigur inchis herculéanul băiét al cîrciumeĭ, grămădiră în dosul acelleĭ uşĭ,

tot ce aŭ avut maĭ greŭ în pimniță, — cum, buțĭ, petre marĭ, și uă ladă mare în care odinióră canonicĭĭ de la Notre-Dame 'șĭ închidéŭ hainele lor sacerdotale.

Decĭ, pentru ca sĕ sĕ tragă tóte acelle greutățĭ, aŭ trebuit câte-va minute.

Apoĭ Guillaume puse cheeia în bróscă și deschise ușa.

Dér fiind-că dincollo de ușa nu se auḑea nicĭ nu sgomot, Noe murmură:

— Fără înduoélă că ticălosul dórme.

Dér nu apucă sĕ deschidă ușa, că el scóse un țipĕt; și acel țipĕt fu repetat de Guillaume și de soldațiĭ de stréjă; și étă pentru ce:

Subterrana era góla . . .

Pandrille, băétul circiumeĭ, se urcase la uă ferestrue grillată cu verigele de fer, și cu puterea luĭ herculénnă, le înduoise și fugise.

XLIII

Când însă Noe se assigură, că Pandrille fugise într'adevĕr, 'șĭ făcu următórea reflecțiune philosophică:

— Nu este nimic, voiŭ pune sĕ păzéscă bine pe Sarah, apoĭ afară de astea ticălosul acesta nu prea este de temut, și ast-fel mĕ interesez maĭ pucin de supliciul luĭ ca de acela al luĭ René.

Apoĭ se urcă la Sarah, și dupe ce 'ĭ rapportă fuga luĭ Pandrille și o assigură că nu era primejdios, adăogă:

— Acum se vorbim de Henric.

— 'I-aĭ dat scrissórea mea? 'l întrebă Sarah.

— Nu.

— Dér, pentru ce?

— Pentru că prefer ca sĕ 'ĭ spuĭ D-ta însu'țĭ ceia ce ea conținea.

— Se 'l vĕd eŭ? strigă Sarah cu spaimă.

— Trebuesce.

Sarah deveni palidă ca uă statue.

— O! D-ḑeul meŭ!... D-ḑeul meŭ!... nu sciĭ tu, cât vederea luĭ mĕ va face se suffer?...

Noe 'ĭ luă mâna.

— Sĕrmana mea Sarah, 'ĭ ḑisse el, déca iubescĭ pe Henric, trebue sĕ 'l şi scapĭ.

— Sĕ 'l scap?...

— Da, numaĭ d-tea poţĭ sĕ 'l facĭ sĕ părăséscă Parisul; — Parisul, unde pumnalul şi otrava 'l ameninţă; — şi unde într'acest moment sĕ urzesc nisce îngrozitóre comploturĭ.

— Ah! déca este aşa, vorbesce! strigă nobila femmee. Vorbesce! şi mĕ voiŭ supune.

— Eĭ bine! ascultă.

Noe ţinea mâna luĭ Sarah tot într'alle sélle.

— Henric te iubesce, urmă el.

Sarah sé simţi murind.

— Da, te iubesce maĭ mult ca altă-dată... şi este gata d'a te urma până la capĕtul lumeĭ.

— Dér d-tea nu sciĭ?...

— Tacĭ! şi ascultă... o întrerupse el.

Apoĭ el, neputându'şĭ stăpâni un surîs urmă:

— D-tea sciĭ bine, că ceia ce nu se póte obţine prin forciă, trebuesce obţinut prin şiretlic.

— Dér eŭ ce pot sĕ fac?

— Sĕ 'l primescĭ aci, şi când amorul ce 'l are pentru d-tea 'şĭ va relua imperiul de astă dată, Henric se va crede că a ajuns la fericire.

Sarah asculta palidă şi tremurândă, ér Noe urmă:

— Apoĭ dupe acésta, scumpa mea Sarah, veĭ fugi, veĭ dispare.

— Dér, gângăni ea, nu înţeleg nimic...

— Ascéptă, urmă el. Veĭ fugi cum ḑic, veĭ dispare, dér se va arangia ast-fel ca fuga d-télle se lase urme,

şi că pe acele urme, Henric sĕ te pótă urma, şi în modul acesta, 'l veĭ conduce până în Navarra. Inţelegĭ acum ?

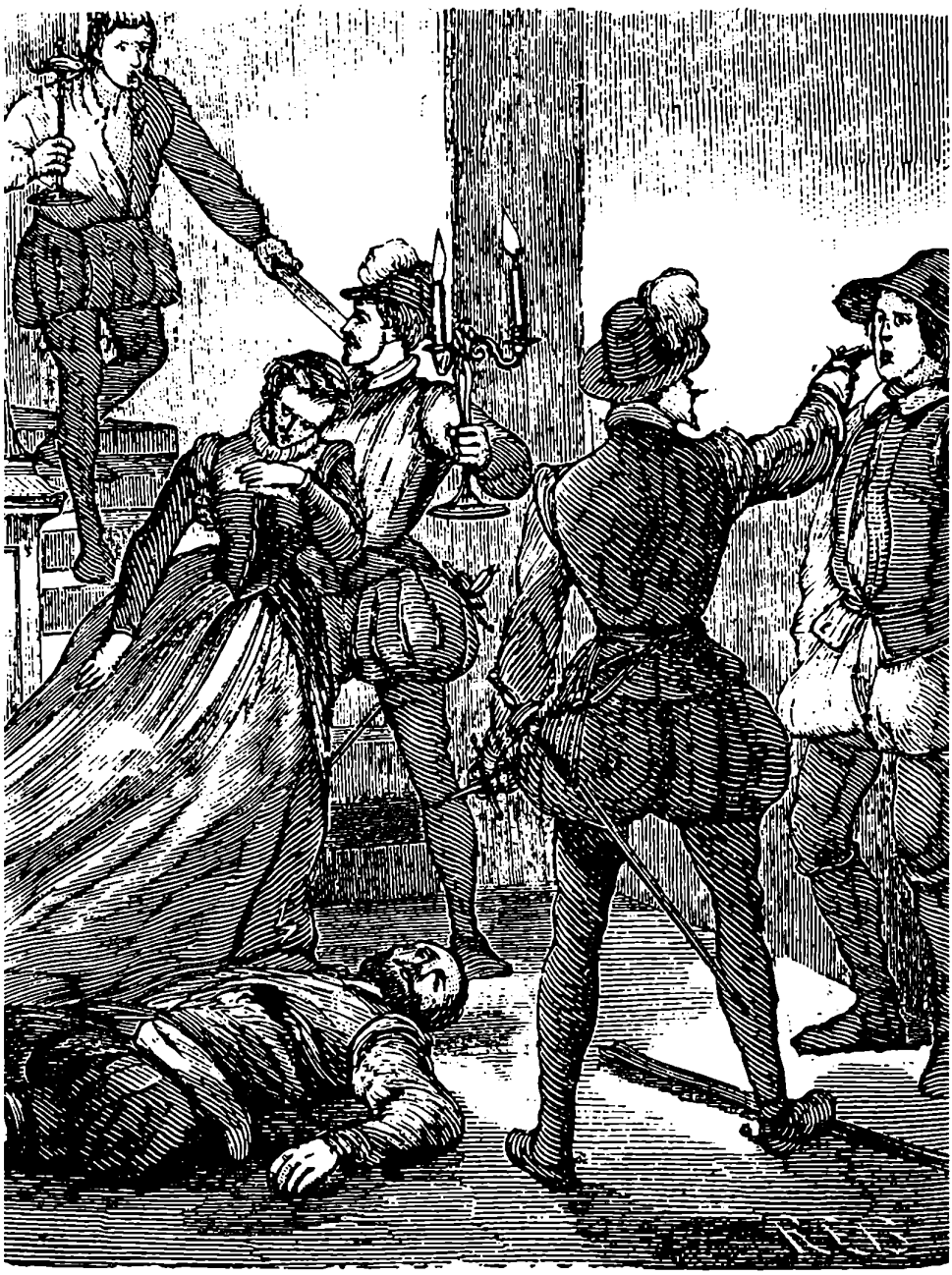

El vĕdu pe Létourneau mort ér pe Pandrille tinţit sub privirea lui Hector.

— Da... dér...

Sarah nu cutezĕ a se pronuncia maĭ mult.

— Ah ! te înţeleg sĕrmana, mea amică, murmură Noe

strîngêndu'ĭ mâna cu afecțiune, te înțeleg... te înțeleg...

— Póte.

— Vroescĭ sĕ 'mĭ ḑicĭ, nu este așa ? că décă veĭ urma ast-fel, Henric va înceta de a maĭ iubi pe Margareta, Margareta care e femeia sea, Margareta care 'l iubesce.

Sarah începu sĕ suspine, și cu ochiĭ plinĭ de lacrămĭ murmură :

— Ah ! ce rol infam mĕ facĭ sĕ joc !

— Nu Sarah, nu, scumpa mea, replică cu gravitate Noe, d-tea printr'acésta veĭ scăpa viața aceluia ce 'l iubescĭ și pe care noĭ toțĭ 'l iubim, fiind-că să veḑĭ Sarah, mica mea, noĭ toțĭ câțĭ suntem în jurul luĭ, nu suntem de cât ua mână de ómenĭ, pe cât timp regina, René și Guise aŭ armat tot orașul în contra nóstră, și ast-fel vom muri fără chiar a ne apăra.

— Mĕ supun, gângăni atuncĭ Sarah cu hotărâre.

— Apoĭ maĭ gândește-te, reluă Noe, că dómna Margareta nu prea este de plâns, de óre-ce, ea a iubit pe ducele de Guise.

— Oh ! tacĭ ! tacĭ ! murmură Sarah, acelle lucrurĭ nu ne privesc.

— Fie cum ḑicĭ !

— Așa dér, va veni ? și când ?

— Di-séră.

— La ce oră ?

— Către ḑece ore.

— D-ḑeul meŭ ! D-ḑeul meŭ ! dă'mĭ curagiŭ... murmură argintărésa.

— Adio ! 'ĭ ḑisse el atuncĭ sărutându'ĭ mâna, și la revedere mâne ?

— Mâne.

— Da, mâne, când póte 'țĭ voiŭ maĭ recomanda ce-va noŭ . . .

Apoĭ junele cavaler plecă lăsând pe sĕrmana femeiă în emoțiune, și mergênd 'șĭ ḑicea în sineșĭ :

— Pe parola mea mea de onore, déca dómna Margareta va afla vr'uă dată acésta va fi fórte amabilă cu mine...

Soldaţiĭ însă beaŭ şi mâncaŭ în jurul uneĭ mese, pe care Guillaume o adusesse în vestibul, dér Hector, Hector care nu prea era inamic al paharuluĭ nu era amestecat între dênşiĭ, ci posomorât şi gânditor, se plimba în grădină cu paşĭ repeḑĭ.

Noe 'l ajunse, şi luându'l de braciŭ, 'l întrebă :

— Dér ce aĭ, scumpul meŭ ?

Hector pentru a treia óră rĕspunse :

— Am petrecut uă nopte rea.

— Eĭ bine, o sĕ te culcĭ...

Acest cuvênt rupse pe Hector din visare, şi ca cum ar fi fost tras de sub greutatea unuĭ farmec bizar ḑisse;

— Ah ! o sĕ plecăm ?

— Cum ! sĕ plecăm ?

— Sĕ ne întórcem la Paris.

— Eŭ da, dér tu nu. Tu veĭ remânea aci, amicul meŭ.

— Incă ! murmură el cu un fel de spaimă

— Drace ! Guillaume 'ţĭ va da un pat bun, şi veĭ dormi câte-va ore.

— Aş dormi tot atât de bine şi la Paris.

— Da, dér trebue sĕ păzescĭ pe Sarah.

Hector avu uă mişcare de nerăbdare.

— Dér cine este acéstă Sarah, găngăni el, pe care tu o îngrijescĭ aşa mult ?...

— Este femeia care a înḑestrat pe comtesa de Noe. Aĭ înţeles acum !

— Bine ! dér...

— Nicĭ un dér... şi trebue se înţelegĭ, că eŭ 'ţĭ cunosc turburarea şi nóptea cea rea ce aĭ petrecut'o ?...

— Aşa creḑĭ ?

— Negreşit, frumuseţea Saraheĭ a produs aşupră'ţĭ uă impresiune adâncă.

— Taci! taci!

— Nu tac, tu o iubesci.

— Ei bine, şi déca ar fi aşa?

— Ah! tu conviĭ...

— Spune'mĭ maĭ bine. Este măritată, văduvă, liberă, séŭ cum este?

— Nu este liberă, respunse Noe cu tristeţă, ea iubesce... şi pe cine iubesce...

Noe se popri aci.

— Ei bine! strigă Hector cu furie, cine este acella?

— Este cel maĭ bun amic al meŭ.

Hector nu înţelegea, dér tăcu, Noe însă urmă:

— Si acel amic, scumpul meŭ, pe care Sarah iubesce va veni diséră s'o vadă.

— Să vină el s'o vaḑă, şi tu vreĭ ca eŭ să remân aci?

— Trebuesce. Adio.

Noe nevoind să se esplice maĭ mult, strânse mâna luĭ Hector şi plecă.

. . . . . .

Hector nesciind nimic despre vechiul amor al regeluĭ Henric cu Sarah, petrecu uă ḑi plină de grijă.

Heroul nostru care nu avea maĭ mult ca nuoĕ-spreḑece anĭ, nu iubise nicĭ uă dată serios; treĭ patru amoraşe ce le avusese în viaţa luĭ, fusese fără consequinţă, si ast-fel anima luĭ nu bătuse nicĭ uă dată

Nicĭ uă dată privirea uneĭ femeĭ nu 'ĭ turburase sufletul.

Dér în ajunul aceleĭ ḑille, când ochiul luĭ întâlni ochiul adânc şi melancolic al Saraheĭ, când el văḑu frumuseţea acela căreia suferinţa 'ĭ dăduse uă amăgire maĭ mult, uă revoluţiune stranie se operă într'ênsul, si atuncĭ el înţelese că iubea pe Sarah cu amor adânc şi vecinic.

Dér în loc de a se abandona speranţeĭ, în loc de a se lăsa să cadă în visurile pline de făgăduelĭ, ce le nasce primul amor, el din contră presimţea că acel amor 'ĭ va face nenorocirea vieţeĭ sélle întregĭ,

Pentru acésta dér, Noe 'l găsise trist şi posomorât, şi tot pentru acésta în tótă ţiua trecută fugise de Sarah, şi evitase de a vorbi cu Guillaume.

Când Lahire, Hogier şi Hector părăsise ţéra lor, urmând pe Noe, toţi împreună recunoscură pe Noe de şef, aşa, că el comanda, şi ei se supuneaŭ, şi de aceia chiar el se înclinase când Noe 'i ţisese:

— Omul ce iubesce pe Sarah este cel mai bun amic al meŭ. Tu vei veghia asupra ei, şi 'l vei ascepta pe dênsul se vină...

Dér tot de uă dată sentimentul de demnitate de indepedinţă, şi de egalitate între gentilhomi desceptându-se într'ênsul, se întrebă pe sineşi:

— Cu ce drept Noe mĕ face el sclavul lui? şi pentru ce m'a poprit el de a iubi pe acéstă femeiă?... Pentru-ce pentru-ce? voesc se sciŭ...

Aci uă idee stranie 'i trecu prin creeri şi adăogă tot în sineşi:

— Dér déca voiŭ omorî eŭ pe acest om?

Cu tóte acestea, acéstă cugetare nu dură mult, ci o depărtă cu indignaţiune.

In timpul acesta însă, Sarah se coborâ în grădina în care se plimba el, şi vĕţêndu'l 'i ţisse cu vocea ei har, moniósa şi dulce, cu care 'l emoţionase deja atât de mult.

— Domnule, d-tea pari a fugi de mine?

— Eŭ? tăcu Hector tresărind.

Apoi 'şi perdu capul, şi vroi sĕ 'i cadă la genuchi-dér nu cuteza... ci intră cu dênsa în casă şi prânziră împreună.

Apoi la acel prânz petrecând câte-va ore cu dênsa şi îmbătându-se de surîsul şi privirea ei, când nóptea veni şi se despărţiră reamintindu'şi că trebuia sĕ 'i păzéscă amorul cu un altul, uă ură îngrozitóre 'i veni asupra lui

Noe care cutezase să 'ĭ încredinţeze un asemenea rol, şi murmură cu hotărâre în sineşĭ:

— Verĭ care va fi omul care are fericirea să fie iubit, eŭ 'l voiŭ omorî.

In casă se intra prin grădină, şi grădina nu avea de cât uă singură pórtă.

— Amicul seigneuruluĭ Noe trebue să tréc㠄 pe aci, nu are alt drum, decĭ să păzim.

Apoĭ gasconul se învĕlui în mantaua sea, şi plimbându-se în lung şi în larg prin facia porţeĭ, auḑi în depărtare că la uă biserică sunaŭ ḑece ore şi apoĭ tot de uă dată auḑi şi un sgomot, şi asigurându-se că acel sgomot era trapul unuĭ cal, el murmură în sineşĭ:

— Etă'l, trebue să fie amicul...

Si punêndu-se a asculta, înţelese că sgomotul se apropia, şi apoĭ tot d'o dată vĕḑu în întuneric umbra unuĭ cal şi unuĭ cavaler

Cavalerul însă veni până la gardul unde închidea grădina, şi acolo se coborî 'şĭ legă calul de un arbore ce era afară din grădină, şi venind la pórta ce era întredeschisă deja de Hector nu avu de cât s'o deşchide şi intră în grădină.

Er Hector 'şĭ puse mâna pe spadă, şi făcu un pas spre noul venit.

XLIV

De când ceĭ patru valeţĭ sossise la Paris, nu eraŭ de cât cinc㠄 ḑille, şi dintre dênşiĭ numaĭ Lahire pătrunse în Louvru, ér Hogier şi Hector nu vĕḑuse nic㠄 uă dată pe regele de Navarra.

Ne reamintim chiar că Noe le ḑissese:

— Regele, stăpânul nostru, ar fi fórte furios, déca ar

— Regele, stăpânul nostru, ar fi furios dacă ar şti că noi avem grijă de el. Trebuie să-l protejăm şi să-l apărăm fără ca el să afle despre aceasta.

Pentru mai multe zile, Henry nu a ieşit deloc din Luvru, şi Hector nu l-a văzut niciodată.

Cavalerul care intra în grădină nu bănuia că este aşteptat la poartă şi el făcu trei paşi spre casa albă la ale cărei ferestre străluceau mai multe lumini.

Dar deodată el se opri.

Hector era în faţa lui şi părea să vrea să-i blocheze trecerea.

— Pe coarnele dracilor! şopti cavalerul. Cine este acolo?

— Eu, spuse Hector cu o voce tăioasă.

— Cine eşti tu?

— Nu contează!

— Ce vrei?

— Domnule, spuse Hector, nu m-ar deranja să ştiu ce căutaţi aici.

— Poftim, domnule! răspunse cavalerul, mă duc la această casă unde sunt aşteptat.

— Ah! Ah! rânji Hector.

— Sunteţi surprins?

— Nu!

— Apoi, permiteţi-mi să trec!

Dar Hector nu se mişcă.

— Domnule, întrebă el, sunteţi aşteptat de doamna Sarah?

— Exact.

— Unul care iubeşte...

— Da, d-le.

— Şi ... ea vă iubeşte...

— Ah! Ah! Sper că...

— Ei bine! opriţi-vă!

— Poftim?

— Dumneavoastră nu veţi...

Cavalerul răspunse râzând batjocoritor:

— Domnul meu, zise el, eu am obiceiul să merg peste tot.

Hector răspunse cu umor gascon la aceste cuvinte:

— Domnule, acest lucru s-a întâmplat deoarece nu ne-am întâlnit încă niciodată pe drum.

Cavalerul începu să râdă din nou.

— Pe coarnele dracilor! zise el, noaptea e neagră, domnule, dar un astfel de răspuns, mă face să cred că eşti un băiat foarte drăguţ.

— Sunteţi foarte amabil...

— Ei, drace! Deşi accentul dumneavoastră nu mi-a dovedit din plin, aş putea să jur, că sunteţi gascon.

— Din apropiere de Garonne, domnule.

— Ei bine! prietene, sunteţi amabil şi plăcut.

— Găsiţi?

— Şi acum că mi-aţi dovedit cât spirit aveţi...

Hector îi blocă din nou drumul.

— Lasă-mă să-mi continui calea, pentru că, ştii, dragostea nu poate aştepta...

— De această dată, domnule, aceasta va aştepta.

— Aşa, deci!...

— Pentru că m-am gândit să poţi trece doar străpuns de sabia mea.

— Cred că este o idee frumoasă, spuse cavalerul, continuând să zâmbească.

— Găsiţi?

— Dar este pretenţioasă...

— Ah! Ah!

— Şi acest lucru pentru două motive...

— Ascult, domnule.

— Primul, este că nu obişnuiesc a mă bate cu oameni despre ale căror titluri sau calităţi nu am nicio cunoştinţă.

— Domnule, spuse Hector, port numele lui sir de Galard şi mă trag în linie directă din *Valet de carreau*.

— Este o frumoasă genealogie, domnule, zâmbi cavalerul.

— Presupun că puteţi să vă bateţi cu mine.

— Nu! nu!... la rigoare...

— Aştept cu nerăbdare al doilea motiv, domnule.

— Ah! Acest lucru, spuse cavalerul, este mai grav...

— Să vedem!

— Acella este, că eŭ am obiceiul d'a omorâ pe adversariĭ meĭ.

Hector începu sĕ rînjéscă.

— Ce vreĭ? reluă cavalerul, acésta 'mĭ pare maĭ comod...

— Aideţĭ, domnule, gângăni Hector, a cărui răbdare începu sĕ sa pérdă, bine-voesce de a lua spada în mînă.

— Cum veĭ voi, domnule.

Atuncĭ cavalerul începu sĕ rîdă, şi 'şĭ trase spada, şi fiind-că Hector o avea deja trasă, le încrucişară şi se asvêrliră unul asupra celluĭ-alt.

— Bravo! ḑisse cavalerul la cel d'ântêiŭ pas, sciĭ că aĭ uă bună methodă!

— Aşa mi s'a spus în tot-d'auna, respunse Hector recunoscênd că adversarul sĕŭ era de prima forciă.

— Si apoĭ vĕd, urmă cavalerul, că putem sĕ şi vorbim pucin.

— Cu plăcere.

Dupe acésta Hector aduse asupra cavalerului uă lovitură vigurósă. dér cavalerul parând'o, ḑisse :

— Te superĭ că iubesc pe Sarah, nu este aşa?

— Pucin...

— Dér décă mĕ va iubi şi ea?

— Mult.

— Aşa! făcu cavalerul, nu cum-va o iubescĭ şi d-tea

— Póte...

— Eĭ bine! drept sĕ 'ţĭ spun, sciĭ că aĭ gust bun.

Apoĭ cavalerul se asvêrli pe jumĕtate, dér Hector făcând uă săritură la uă parte, se apără de lovitură şi ripostă, dér adversarul sĕŭ se pusesese deja în paradă.

— Si ea are cruḑimea d'a nu te iubi?... murmură acest cavaler.

Acéstă batjocură întărâtă atât pe Hector, în cât începu sĕ strige :

— Pe córnele draculuĭ ! nicĭ pe d-tea nu te va iubi mult timp.

Apoĭ avu nenorocirea de a se arunca de tot asupra adversaruluĭ seŭ.

Dér acesta, rece ca într'uă sală de arme replică :

— Tragĭ bine, domnule, dér estĭ încă june şi 'ţĭ lipsesce înlesnirea. Sĕ veḑĭ, se paréză prim, se lovesce sabia adversaruluĭ terţă peste terţă, si étă cum...

Cavalerul atuncĭ 'şĭ puse teoria în practică, şi sabia lui Hector sărind la duoĕ-ḑecĭ paşĭ, acesta scóse un ţipăt de turbare şi alergă s'o ia ; dér cavalerul maĭ uşure ca Hector, pusese deja piciorul pe dênsa, şi tot-d'odată şi ḑisse :

— Scumpul meŭ domn de Galard, consimţ sĕ 'ţĭ daŭ spada, şi a reîncepe cu d-tea...

— Ah ! făcu Hector întrerupându'l cu furie.

— Dér pun uă condiţiune... urmă cavalerul rîḑênd necontenit, şi acea condiţiune este, că décă nu te voiŭ omorî, când te veĭ reîntórce în Gasconia, se spuĭ la toţĭ că sunt tare în scrimă.

Apoĭ se plecă jos luă spada, şi oferind'o luĭ Hector, adăogă :

— Convinĭ că 'ţĭ am arătat uă frumósă lovitură.

— Eĭ bine, strigă Hector spumegând de furie, 'ţĭ voiŭ arăta eŭ uă altă lovitură. Pe scutul de armărie al strămoşilor meĭ, reĭ vedea... veĭ vedea...

— Aşa ! gângăni cavalerul, strămoşiĭ d-télle eraŭ gentilhomĭ, dér nu se coboraŭ din Jupiter.

Acéstă batjocură scóse pe Hector din tóte răbdările.

— Eĭ ! domnule, strigă el punêndu-se din noŭ în gardă, aş fi fiatat de a sci p'aĭ d-télle cum aŭ fost.

— Ah ! domnule, rĕspunse cu modestie cavalerul, crede-mĕ că sunt dintr'uă familie destul de bună.

— Adevĕrat ? gângăni Hector.

— Ascultă, urmă cavalerul, cel d'ântêiŭ stramoş al meŭ se numea Robert.

Hector tresări.

— Robert se cobora din regele Saint-Louis.

Hector scóse un ţipăt.

— Si tatăl meŭ, termină cavalerul cu bunĕtate mare, sĕ numea Antoine de Bourbon, rege de Navarra.

De astă-dată însă Hector nu mai scóse ţipĕt, ci se trase înnapoĭ; şi spada 'ĭ căḑu din mână. Apoĭ tot de uă dată puse un genuchiŭ la pămĕnt şi murmură perdut:

— Ah! Sire, Sire . . . értă-mĕ . . .

Henric 'l luă în bracie, si ridicându'l 'ĭ ḑisse:

— Frumosul meŭ amic, nu'ţĭ fie ruşine de acţiunea d-télle.

— Ah! Sire, sunt un ticălos, un imbecil, un miserabil . . .

— Din contra, estĭ un băét brav.

— Am cutesat eŭ se trag sabia în contra regeluĭ meŭ . . .

— Dice, nu estĭ un gentilhom ? . .

— Oh! da.

— Eĭ bine, şi regele nu este de cât un gentilhom, şi ast-fel, tóţĭ gentilhomiĭ sunt de uă potrivă.

La aceste cuvinte, Henric luă mâna luĭ Hector, şi o strânse cu cordialitate între alle sélle. Apoĭ, bătându'l pe umĕr adăogă: — Acum, nópte bună . . . Sciĭ . . . mĕ ascéptă . . .

Hector se simţi fórte sdrobit; dér cu tóte acestea, sĕ retrase, şi regele de Navarra înnaintă spre casă.

Pe prag sta Guillaume, şi recunoscênd pe Henric veni înnaintea luĭ şi 'ĭ ḑisse:

— Vin'o, Sire.

— Sit !...

Guiliaume tăcu. Dér luă pe Henric de mână şi 'l conduse prin grădina care o acoperise întunericul. Apoĭ 'l

făcu se urce uă scară, deschise uă uşă, şi Henric vĕḑu pe Sarah înnaintea luĭ.

Sarah şedea în facia uneĭ mese cu fruntea eĭ palidă sprijinită pe mânele eĭ celle albe ca céra, si zărind pe Henric intrând, emoţiunea 'ĭ fu atât de mare, în cât nu se putu scula, dér scóse un ţipĕt înnăbuşit, şi întinse braciele către scumpul eĭ princiŭ.

— Ah! Sarah?... Sarah! scumpa mea Sarah! murmură Henric aruncêndu-sĕ la genuchiĭ eĭ, şi încărcându'ĭ mânele de sĕrutărĭ... In fine te revĕd!

Sarah însă, nu putu pronuncia nicĭ un cuvênt, ci numaĭ, 'şĭ ḑicea în sine'şĭ :

— D-ḑeul meŭ! D-ḑeul meŭ! simţ că mor.

. . . . . .

Hector rĕmasese în grădină.

In timp de câte-va minute, sĕrmanul june remase ca uimit şi lipsit de raţiune. El scosese spada în contra regeluĭ seŭ, în contra aceluĭ rege de Navvara pe care 'l servise părinţiĭ luĭ, şi pentru care cu câte-va ḑille maĭ 'nainte jurase de a 'şĭ vĕrsa pênă la cea din urmă picătură de sânge. Acésta 'ĭ părea atât de curios, în cât de câte-va momente uita totul, chiar pe Sarah . . . Dér în fine sfârşi prin a se întreba pentru-ce provocase pe acel necunoscut ce nu era altul de cât regele sĕŭ. Si atuncĭ 'şĭ reaminti.

Si dupe ce 'şĭ reaminti, el aruncă uă privire perdută asupra căsuţeĭ, al căreiŭ al duoilea etagiŭ era luminat. Ii păru că vede dupe perdele trecênd, duoĕ umbre, a aceleĭ femmeĭ pe care deja o iubea cu înfocare, — umbra aceluĭ om ce nu 'ĭ maĭ era rival, dér rege... Atuncĭ nenorocitul june căḑênd în genuchĭ, 'şĭ acoperi facia cu mânele şi începu a plânge. Hector plânse mult timp, dér tot de uă dată un sgomot se auḑi la spatele luĭ, uă mână 'ĭ se reḑimă pe umĕr, uă voce murmură la urechea luĭ :

— Sĕrmane amice!...

Hector se ridică cu grăbire.

— Sĕrmane amice! repetă Noe.

— Era în adevĕr Noe, Noe care se reîntorcea de la Montmorency cu regele de Navarra.

Hector era de nouĕ-spre-ḑece anĭ, în vêrsta când lacrimele curg cu abundenţă, când e âncă pucin copil.... El se ăruncă în bracele luĭ Noe şi 'ĭ istorisi plângênd ce a ce 'ĭ se întâmplase.

— Iubescĭ dér mult pe acéstă femmee! murmură Noe.

— Atât, respunse Hector, în cât mĕ voiŭ omorî!

Si el luând spada de jos voi se 'şĭ o împlânte în pept. Noe 'ĭ o smulse şi o aruncă departe de dênsul.

— Eştĭ nebun! 'ĭ ḑisse el.

— Nu maĭ am puterea de a vieţui, respunse Hector lasă-mĕ a muri.

— Viéţa nu 'ţĭ aparţine.

Hector tresări.

— Ea aparţine regeluĭ, ḑisse cu simplitate Noe, aceluĭ rege ce 'ţĭ răpesce fericirea, aceluĭ rege ce e iubit de femmea ce tu iubescĭ, Dér fidelitatea, amicul meŭ, trebue sĕ usuce tóte lacrimele, sĕ închidă tóte ranele, sĕ sece isvorul celor maĭ marĭ durerĭ.

El luă în bracele sélle pe Hector şi 'l strânse cu afecţiune.

— Ah! reluă el, noĭ servim uă causă sântă, amice... Noĭ vom fi în fiitor sociĭ regeluĭ Henric, aceluĭ rege pe care destinul 'l va face mare . . . aceluĭ rege a cărui memorie popórele fiitóre o vor venera... Si apoĭ, nu eştĭ tu de nouĕ-spre-ḑece anĭ, vêrsta în care anima e uă céră móle, la care forma d'ântêiŭ dispare sub a duoa?... Uită pe acéstă femmeiă, amice.

— Nicĭ uă dată!... murmură Hector, nicĭ uă dată, asta vĕd prea bine!

Noe nu respunse şi aplecă capul.

Dér el înţelesse ceea ce Hector trebuia sè sufere, atât de aprópe de Sarah, la genuchiĭ căreia acum se afla Henric.

— Étă, 'ĭ ḑisse el, ia calul meŭ şi depărtéză-te. Te voiŭ găsi într'uă oră la hotelul *Calul roib*.

XLV

— Fangas ?

— Monseigneure.

— Aĭ fost la Louvru, astă-ḑĭ ?

— Da, monseigneure.

— Aĭ găsit pe cine-va ?

— Am găsit pe regele de Navarra.

— Iĭ aĭ vorbit ?

— Nu.

— Pentru-ce ?

— Pentru-că a trecut cu mare repeḑiciune prin corridorul cel mare.

— Si unde mergea ?

— Nu sciŭ, dér calul seŭ era înşelat, şi 'l am vĕḑut plecând cu d-nu de Noe.

— Ce oră era atunciĭ ?

— Cinciĭ ore.

Ast-fel convorbea d. de Crillon cu ecuyerul seŭ Fangas.

Sermanul duce se afla în pat, si 'şĭ dedea tóte silinţele pentru a se mişca căciĭ rana 'l făcea gróznic sĕ sufere.

— Ah ! sermanul meŭ Crillon, 'ĭ ḑisse într'uă ḑi regele venind sĕ 'l visiteze, poţĭ se fiĭ sigur că te voiŭ resbuna !

A duoa ḑi regele nu veniĭ, dér trimese pe d. de Pibrac, căpitanul seŭ de gardĭ.

A treia ḑi regele nu maĭ trimese pe nimenĭ.

— Aidea! 'şĭ ḑisse ducele, e rĕŭ ca sĕ şeḑĭ în pat... regĭŭ pe care 'ĭ-aĭ servit cu fidelitate te uit.

Cu tóte acestea el trimese pe Fangas la Louvru, ḑicêndu'ĭ:

— Dăţĭ ostenélă de a găssi séŭ pe Pilrac, séŭ pe regele de Navarra, séŭ pe d-nu de Noe... şi află ce se petrece.

Fangas întêlnise pe regele de Navarra.

— Sĕrmanul meŭ amic, 'ĭ ḑisse Henric, spune d-luĭ de Crillon că regele Carol IX şi regina-mamă sunt în bună înţelegere, că René s'a reintors la Louvru, şi că orĭ ce speranţă de a 'l vedea sfăşiindu'l de viŭ, a perit.

Fangas comunicase stăpânuluĭ seŭ aceste noutăţĭ urâte.

— Mâine veĭ merge din noŭ la Louvru, 'ĭ ḑisse ducele.

Nóptea venise, d-nu de Crillon dormea în acea cameră, ce fusese uă dată temniţa luĭ René. Lângă uă mésă, Fangas care avea pucine cunoscinţe chirurgicale prepara un aparat.

El fu primul ce ducele vĕḑu la deşceptarea.

Dér la cea l'altă estremitate a camereĭ, duoĭ tinerĭ şedéŭ la uă altă mésă, deşertând în tăcere uă stlică de vin vechiŭ.

Aceştĭ duoĭ tinerĭ eraŭ Lahire şi Hogier. Hector ne reamintim că era âncă însărcinat sĕ vegheze asupra Sarahieĭ.

In fie care ḑi Gasconiĭ, venise pentru a cerceta de sănătatea ducelui.

— Sit! ḑissese Fangas vĕḑêndu'ĭ intrând, ducele dórme.

Hogier şi Lahire intrase dér pe vêrful piciórelor.

— Dórme, urmă Fangas, dér nu va întârḑia de a se descepta.

Fangas era ospitalier ca şi Crillon.

El puse dér uă sticlă şi treĭ pahare pe mésă, beu în sĕnătatea stăpânuluĭ seŭ, şi urmă de a prepara pansamentul.

După schimbarea cuvíntelor de maĭ sus cu Fangas, Crillon vĕḑu că nu era singur.

— Ah! ah! pe viaţe mea! ḑisse el, 'mĭ pare că vĕd pe ceĭ duoĭ amicĭ aĭ meĭ.

Hogier şi Lahire se apropiéră.

— Bună séră, domnule duce, 'ĭ ḑisse Lahire, cum te maĭ simţĭ?

— Puţin maĭ bine.

— Aidĭ! murmură Hogier, vĕd că în cincĭ-spre-ḑece ḑille veĭ fi pe picióre.

Ducele înnălţă din umerĭ.

— Sĕ punem uă lună, respunse Lahire, dér se nu maĭ vorbim de acésta.

Un surîs bine voitor veni pe buzelle luĭ Crillon.

— Bunĭ meĭ amicĭ, le ḑisse el, dupe càt vĕd, regele nu maĭ are trebuinţă de serviciele melle, decĭ am convins că am tot timpul necessariŭ de a mĕ vindeca cum trebue.

— Regele este ingrat.

— Fugém de mult de a crede, murmură Grillon suspinând.

— Ah! domnule de Crillon, gângâni Hogier, décă oaĭ servi pe regele de Navarra..

Crillon tressări, apoĭ respunse;

— Pe legea mea! se dea D-ḑeŭ sĕ se facă uă dată rege de Francia... Dér până atuncĭ, seigniorĭĭ meĭ, stăpânul luĭ Crillon esté regele Carol.

— Care a făcut pace cu regina-mamă?

— Vaĭ! da.

— Şi care a ertat pe René . . .

Fruntea cea palidă a rănitulŭĭ se încărcă de norĭ.

— Pe viul D-ḑeŭ, copliĭ meĭ, vĕ voiŭ vorbi cu anima deschisă.

— Veĭ face ca în tot-d'auna domnule duce, ḑisse Lahire.

— Si noĭ vĕ vom asculta cu plăcere, adăogă Hogier.

— Eĭ bine, sĕ vĕ stabilesc ântêiŭ un princip. Omenĭĭ ca mine nu servesc pe om în persónă, ci servesc monarchia.

— Adevĕrat.

— Monarchia dér este un principiŭ instituit de D-ḑeŭ şi pucin 'mĭ pasă cine o represintă. Regele Francisc I, a fost un om mare, ér regele Henric II adică fiul luĭ, era un om de banĭ.

— Fórte adevĕrat.

— Aşa dĕr, aş dori fórte mult... fiind-că regele Carol IX, ca şĭ regele Francisc, nu are descedinţĭ, şi regele de Polonia cum şi ducele d'Alençon sémănă întocmaĭ cu cu monedele falşe. Decĭ copii meĭ, adăogă el cu surîsul sĕŭ plin de fineţă, ascultaţĭ bine ca sĕ mĕ înţelegeţĭ. Pentru regele Carol nu am stimă, în fratele sĕŭ de Polonia am pucină încredere şi pe ducele d'Alencon 'l dispreţuesc. Eĭ bine, cu tóte acestea, pentru verĭ care din aceştĭ treĭ ar fi la tron, 'mĭ aşĭ versa sângele, şi sciţĭ pentru ce? pentru că sunt un servitor, un soldnt al monarchieĭ, şi apoĭ fiind-că prevĕd că tronul cel putred al Valoisiior nu va întârḑia de a se dărâma, rog pe D-ḑeŭ sĕ mĕ ţină tot tênĕr, ca sĕ pot saluta pe noua rasă care va succeda şi sĕ vĕd pe Francia încovoétă îndreptându-se şi stăpânind lumea întrégă.

Crillon aci se popri, închise ochiĭ şi cugetul sĕŭ părea că cerceta mysterile fiitoruluĭ, apoĭ dupe un moment reluă:

— Ah! copii meĭ, vĕd sânge ved lacrămĭ ved durer? ce acopere în depărtare sermana nóstră Francia... Dér collo pe orizont vĕd ridicându-se uă figură mare un heroŭ puternic şi 'l aud pronunciând cu uă voce mysteriósă un nume mare.

Hector şi Lahire privéŭ pe sermanul duce cu mirare.

Sermanul Crillon era în prada unuĭ delir resonabil care coprinde căte uă dată pe răniţĭ şi frînghiile arḑătóre părea că 'ĭ dedee uă înduoită vedere.

— Ascultaţĭ, amiciĭ meĭ, reîncepu el dupe uă nouă

tăcere. Va veni uă ḑi în care cocoşul va scutura din aripĭ şi va cănta cu uă voce atăt de tare, în căt trompetele resboiuluĭ civil nu va maĭ resuna în taberile nóstre desperate, In fiitor, pe Alpiĭ şi pe Pyrineĭ va fîlfăi vechiul nostru oriflam (1) de Saint-Louis, şi un rege adeverat Frances adeverat patriot, va pune în treĭ spada discordieĭ de din'ăuntru, pentru a îndrepta spre inamicele nóstre de mórte Spania şi Austria, tunurile victorióse ale Franciel.

— Iĭ a venit ér delirul, şopti Fangas la urechia luĭ Hogier de Levis.

— Ce vorbescĭ tu de delir? strigă Crillon care audisse acest cuvênt. Apoĭ ridicându-se pe pernă urmă: — P'acel rege, copii meĭ, voĭ 'l serviţĭ, ér eŭ nu încă.

— In numele cerului, domnule duce, murmură Fangas. déca te animeḑĭ aşa, rana d-télle se va redeschide.

Crillon surîse şi ḑisse:

— Aţĭ auḑit, domnilor, ce a vorbit chirurgul. Decĭ, sĕ ne propunem... dér până ce regele Franciel va avea trebuinţă de persóna mea, mé voiŭ duce în moşiile nóstre-

— Aşa da, strigă Fangas, étă că domnul duce devine resonabil.

— Imbecile!

— Dice imbecile? dă'mĭ voe sĕ vorbesc şî eŭ la rîndul meŭ.

— Vorbesce!

— Seigneure, în opt ḑille Seigneoria Vóstră se va putea scula.

— Drace! cu atât maĭ bine.

— In cincĭ-spre-ḑece ḑille, se va putea urca în litieră şi vom merge la Avignon pentru culesul viilor.

— Acésta era şi ideia mea, murmură Crillon.

— Sĕ veḑĭ însă, domnule duce, de şi se vorbesce rĕŭ despre sud, si pune tóte relele pe acea sĕrmană Provinciă, merge cine-va cu plăcere acollo.

(1) Stindardul ce se purta înnaintea vechilor regĭ aĭ Franciel.

Vêntul de Nord are şi el bunurile sélle.

— O! da. Este un purgativ.

— Dér vinul?

— El este împuternicitor.

Fangas bătu din palme strigând:

— Bravo! bravo! voiŭ inventa nisce balsame care te vor vindeca maĭ iute.

Dér tocmaĭ când Fangas se bucură de fiitorul voyagiŭ în Avignon se auḑi uă bătae la uşă.

— Intră! ḑisse ducele.

Dér tot d'odată 'şĭ stăpâni un ţipăt de bucurie.

Un june pe care Crillon 'l recunoscea era pe prag, şi acel june era regele de Navarra.

— Ah! sire... murmură ducele, étă tocmaĭ casul de a ḑice când se vorbesce de lip şi 'ĭ se vede códa.

— Dér aĭ vorbit de mine?

— Da, sire.

— Eĭ bine! 'mĭ veĭ spune acésta maĭ târḑiŭ.

Apoĭ regele necunoscênd pe Lahire de cât din camera luĭ Noe, şi pe Hogier nevĕḑêndu'l nicĭ uă dată, le ḑisse:

— Domnilor, doresc sĕ vorbesc cu ducele, şi voesc sĕ fiŭ singur cu dênsul.

Lahire şi Hogier, a căror figură măreţe şi spirituală sedusesse pe princiul, se înclinară şi eşiră.

— Esĭ şi tu, ḑisse atuncĭ Henric şi luĭ Fangas.

Fangas se supuse.

Atuncĭ Henric se aşeḑă la căpătâiul luĭ Crillon, şi 'ĭ vorbi mult şi încet.

Ducele ascultă cu atenţiune şi fără se întrerupă pe junele rege.

Dér când regele termină, bravul duce respunse:

— Sire, acum câte-va minute am avut uă descoperire de fiitor, şi în acel fiiror, n'am vĕḑut servitorul Majestăţeĭ Vóstre.

Henric tresări.

— Dér atunci, sire, reluă Crillon, erai regele Francieĭ.

Un fulger trecu prin ochiĭ principeluĭ.

— Astă-ḑi însă, termină Crillon cu francheţa sea bruscă, fiind-că 'mĭ propuĭ un serviciŭ contra regeluĭ Francieĭ, refus! Crillon este soldatul monarchieĭ francese.

Henric suspină, dér întinse mâna luĭ Crillon.

— Frumos cuvênt, duce, şi pe tot ce am maĭ scump! 'mĭ voiŭ reaminti în viaţă'mĭ de dênsul!

Pentru a sci acum causa venireĭ regeluĭ de Navarra la Crillon şi ceia ce venise el să 'ĭ propună, trebue să ne raportăm cu câte-va ore maĭ înnainte, şi să urmăm pe junele princiŭ la Montmorency, unde se dusese înnainte d'a vedea pe Sarah.

XLVI

Princiul o scim, era escortat de Noe. Dér Noe suindu-se pe cal, 'şĭ făcu acéstă reflexiune: — Toţĭ draciĭ se mă strângă de gât, décă sciŭ ceia ce Henric voia să comploteze cu vĕrul seŭ princiul de Condé.

Noe perḑênd orĭ-ce speranţă de a putea afla ceva din scopul visiteĭ la princiul de Condé, lăsă să 'ĭ ésă uă înjurătură.

— Aud? făcu regele.

— Oh! nu este nimic, ḑisse Noe. Imĭ vorbesc eŭ însu'mĭ.

— Si ce 'ţĭ vorbescĭ?

— Că sunt un imbecil... Da, ḑisse Noe căcĭ de câtva timp Majestatea Vóstră mă tratéḑă atât de rĕŭ, în cat aşĭ face maĭ bine déca m'aşĭ depărta...

— Unde, Noe, amicul meŭ.

— In pămênturile melle, sire.

— Ia séma! ḑisse regele rîḑênd, déca voescĭ, să facĭ un voyagiŭ te sfătuesc să mergĭ aiurea.

— Pentru ce sire?

— Pentru că pămênturile sunt atât de pucin intinse,

în cât le veĭ parcurge în prea pucin timp, frumosul meŭ amic.

Noe 'şĭ muşcă buzele.

— Adevĕrat, reluă regele, găsescĭ că mĕ port rĕŭ cu tine ?

— Prea rĕŭ, sire.

— Aşĭ! şi cum ?

— Majestatea Vóstră, maĭ întêiŭ, numaĭ ascultă de sfaturile melle.

— Pentru-ce ?

— Pentru că sunt bune.

— Apoĭ.

— Ah ! maĭ e ceva ?

— Da, sire.

— Vorbesce.

— Apoĭ Majestatea Vóstră numaĭ voesce a mĕ pune în curentul projectelor sélle.

— Drace ! drace ! murmură regele de Navarra, sunt greşit póte, frumosul meŭ amic, dér...

El se popri şi păru a cugeta: — Ascultă, reluă el în fine, mĕ prind că 'mĭ veĭ da dreptul.

— Se vedem, făcu Noe.

— Mergem la vĕrul meŭ, reluă regele,

— Bine, acésta o sciŭ.

— Si voesc a 'ĭ propune uă mică afacere cu bun resultat. Remâne acum décă el va priimi.

— Dér... acea afacere ?

— Ti... ti... ti... estĭ prea grăbit, amicul meŭ, ascéptă pucin.

— Ascult.

— Déca Condé cugetă ca şi mine, şi déca e de părerea mea, vom avea trebuinţă de servitorĭ bunĭ şi veghetorĭ ca tine.

— Ah! bine.

— Si atunci te voiŭ pune în curent.

— Dér déca nu primesce?

— Atunci... atunci... nu veĭ sci nimic.

Noe încruntă sprâncenile.

— Écă uă confidenţă ce mĕ onóră, sire.

— Heĭ! sĕrmanul meŭ amic, ḑisse regele, 'ţĭ voiŭ respunde printr'un proverb remas de la repausatul Antoine tatăl meŭ.

«Mai bine se vorbescĭ de uă conspiraţiune pe cale de esecuţie, de cât de uă conspiraţiune pe cale de project.

— Ah! ḑisse Noe, aşa dér conspirăm.

— Adică că vom conspira..

Noe tăcu, regele dete pintenĭ celuluĭ, şi schimbă vorba.

Se făcuse nópte când ceĭ duoĭ cavalerĭ ajunseră la livada pădureĭ Chantilly.

— Heĭ! heĭ! ḑisse regele, ce zări de departe ferestrele castelului, ved că suntem asceptaţĭ!

Princiul de Condé vĕrul regeluĭ de Navarra, era un om în vêrstă de aprópe treĭ-ḑecĭ anĭ.

Ca şi verul sĕŭ Bearnesul, el se numea Henric.

Henric de Condé 'şĭ căpătase deja uă frumósă reputaţie militară. Din nefericire el era huguenot, şi astfel, fiind, nu mergea bine cu regina mamă şi cu Guise.

De aprópe un an, dupe schimbarea a câtor-va cuvinte neplăcute cu regele, princiul se retrăsese la Chantily şi numaĭ pusese piciorul la curte.

Dér venise la Paris maĭ întêiŭ pentru a vedea pe regina de Navarra, ce muri cu câte-va ḑile maĭ în urmă şi apoĭ pentru a asista la căsătoria regeluĭ, fiul eĭ. Dér nu voia sĕ intre în Louvru.

Princiul 'şĭ alesese de locuinţă castelul din valea Monmórency.

In ajun Noe însocit de Hector de Galard, 'ĭ ceruse uă întêlnire pentru regele de Navarra.

Când acest din urmă sosi, Henric de Condé se afla

singur intr'uă cameră, aĭ căreĭ pereţĭ erau acoperiţĭ de trofee de vênătóre. El merse cu grăbire spre întêmpinarea junelui rege, ce 'ĭ întinse mâna şi 'ĭ ḑisse :

— Bună ḑiua, vere.

— Fiĭ bine venit, vĕrul meŭ respunse princiul.

Noe remase afară.

— Eştĭ singur, vere? întrebă Henric.

— Da respunse princiul.

— Putem dér vorbi:

Princiul înaintă un fotoliŭ junelui rege.

— Te ascult, ḑisse el.

— Scumpul meŭ vĕr, reluă regele de Navarra, estĭ hugenot ca şi mine.

Princiul de Conde se înclină cu un aer ce însemna:

— Este adevĕrat.

Regele urmă :

— La acéstă oră vere, de la un capĕt al regatului Franceĭ pênă la cel alt, duoĕ partide sunt în luptă, huguenoţiĭ şi catholiciĭ. Acestĭ din urmă aŭ în capul lor, pe veriĭ nostri de Loraina şi pe regina mamă.

— Oh ! sciŭ acésta, ḑisse princiul de Condé ; numaĭ, regina şi Guisiĭ sunt rĕŭ între sine.

— Te înşelĭ.

— Aidea de !

— De opt ḑille, ducele e la Paris. el a vĕḑut pe regina mamă, şi pacea a fost făcută.

— Oh ! oh ! făcu princiul încrutânduşĭ sprâncenile.

— Regina mamă şi ducele de Guise, se vĕd în tóte ḑillele, şi în tóte serile regina mamă se duce la regele Carol.

— Ah !

— Déca nu ne vom păzi bine, vom fi prinşĭ ca într'uă cursă. Cine scie ! póte ne va şi assasina . . .

— Este cu neputinţă ! făcu princiul care din instinct

— Déca vom lăssa pe regina se se introducă din ce în ce mai mult în spiritul regelui, vom fi perduţi?

— Dér cum se înpedicăm lucrul?

— Ah! pe credinţa mea, eŭ am venit aci, numai pentru a mĕ consulta cu d-tea.

— Se vedem?

— Déca am suprima pe regina mamă?

— Ce ai ḑis?

— Oh! D-ḑeul meŭ! ḑisse cu linisce Henric de Navarra, lucrul e simplu.

Princiul privi pe Henric cu spaimă.

— Inchipuesceţi, vere, că de câte-va ḑille, dómna Chaterina are mania de a eşi din Louvru în tote serile.

— Singură?

— Da..

— Oh! oh! ḑisse princiul.

— Pentru a o *suprima*, e de ajuns patru ómeni, hotărâţi, şi o litieră.

— Bine, dér unde s'o conduci?

— De o cam dată aci.

— Drace! făcu princiul, acéstă idee 'mi cam convine, dér...

— Se vedem ce idee 'ţi dai, vere.

— Sciĭ însă că ne punem în risc, capetele.

— Nu te teme! ḑisse Henric care 'şi cletina prin o mişcare capul, al meŭ se ţine tare pe umeri.

— Si apoi, ḑisse încă princiul, regina o dată suprimată, va face pe Carol se devie furios. El o va căuta prin tot regatul.

— Fiĭ liniscit, vere.

— Aşa creḑi?

— Negresit, căci regina 'i va scrie.

— Regelui?

— Da, şi ea 'i va da un motif de retragere, care 'şĭ va da tot meritul.

Atunci Henric scóse din buzunar scrisórea pe care Noe o găssise assupra cadavrului pagiului, şi princiul o citi.

— Pe D-ḑeul meŭ! ḑisse el, étă un pergament care ar compromite prea mult pe dómna Catherina şi pe vĕrul nostru d'Alençon în ochiĭ regelui Carol.

— Asta e şi părerea mea.

— Si acum cred că numaĭ e trebuinţă de a ridica pe regina mamă.

— Din contra. Căcĭ déca ea ar avea ocasie sĕ se explice cu regele în privinţa acesteĭ scrisorĭ, care a fost scrisă de inimiciĭ seĭ, ér nu de ducele d'Alencon...

— Eĭ bine?

— De sigur ca atunciĭ, ar fi regina care ar răpi pe regele.

— Glumescĭ!

— Eŭ ḑic dér, că cu duoĕ cuvinte bine ḑisse, vom face pe regina de a scri sub dicteul meŭ.

Surîsul regeluĭ de Navarra era fórte afirmativ.

— Dér când vom avea pe regina aci, ce vom face noĭ?

— O vom păzi în unul din celle maĭ bune turnurĭ ale d-télle, la treĭ-ḑecĭ séŭ la patru-ḑecĭ picióre sub pământ.

— Mult timp?

— Pênă o vom putea transfera în Navarra.

— Si acolo?

— Ah! ḑisse cu rĕcélă Henric, estĭ un bun vênător ca şi mine, prin urmare sciĭ, că e maĭ bine de a omorâ o bestie sĕlbatecă, de cât a fi sfâşiată de ea.

— E adevĕrat.

— Când voiŭ ţine pe d-na Catherina în Navarra, o voiŭ păḑi pênă va fi îndestul de bĕtrână spre a nu se maĭ amesteca în affacerile politice.

— Scumpul meŭ vĕr, respunse princiul, de astă-dĭ mĕ asociez la planul d-télle, însă vĕd ivindu-se uă greutate.

— Care ?

— Regele Carol IX e slab, şi e vesel de a'l face sĕ trécă din societatea calotică în cea huguenotă. Cu tóte acestea, schimbarea nu se póte opera aşa curênd... şi nicĭ eŭ nicĭ d-ta...

— Am găsit un om din care vom face primul eĭ ministru, şi care cu tótă religiunea luĭ, a conservat asupra spiritului eĭ uă mare influenţă.

— Voescĭ sĕ vorbescĭ de admiralul ?

— In tocmaĭ.

— Coligny, e în adevĕr consilierul ce noă ne trebue ; dér aşĭ maĭ voi sĕ am în interesele nóstre un om ca Crillon.

Henric mişcă din cap.

— Ii voiŭ propune de a intra în societatea nóstră, ḑisse el, dér mĕ înduoesc că va primi. Nu cunoscĭ pe Crillon.

Junele rege şi ducele maĭ convorbiră încă uă ōră.

Apoĭ 'şĭ deteră întêlnire pentru a duoa ḑi şi în urmă se despărţiră.

Henric se reurcă pe cal şi ḑisse luĭ Noe :

— Am întârḑiat pucin la vĕrul Condé. Trebue se câşcigăm timpul perdut şi sĕ mĕ gândesc că Sarah aşcéptă.

Si el puse calul în galop.

— Eĭ bine ! întrebă Noe, princiul a consimţit ?

— Da.

— Atuncĭ... voiŭ sci ?

— Veĭ şci totul.

— Ascult.

— Ah ! ḑisse Henric, nu am timpul acum. Dupe ce voiŭ vedea pe Sarah... Adio !

Calul regelui era mai bun de cât al tovarăşului seu. Noe rămase înnapoi, şi regele 'l întrecu atât, în cât avu timpul de a se bate cu Hector şi apoi de a petrece uă jumĕtate oră la genuchii Saraheĭ.

. . . . . .

Acum vom urmări pe Hector, ce reintră la Paris îndreptându-se spre hotelul *Calul roibŭ*.

XLVII

Hector se urcase pe calul luĭ Noe.

Calul era pucin obosit. El urmă cu un trapăt moderat drumul Parisuluĭ.

Hector, perdut în gândurile luĭ, se lăsă a fi dus, fără a cugeta chiar că Noe 'ĭ 'l dedesse.

Calul intră pe pórta Montmartre şi urmă strada cu acest nume, cu frîul pe cómă.

Călăreţul părea adormit.

Spre biserica Saint-Eutache, calul începu a necheza, şi Hector înţelese că avea în facia luĭ un cavaler ce urma acelaşĭ drum.

Dér acésta nu deşceptă câtuşĭ de pucin pe tênărul din cugetarea luĭ.

Cavalerul 'şĭ urmă drumul, calul luĭ Noe grăbi pasul.

Era deja nópte, dér tot de uă dată cavalerul ce mergea înnaintea luĭ Hector trecu pe sub un felinar ce lumina atuncĭ Parisul.

Calul luĭ Noe necheză din noŭ, acella al cavaleruluĭ respunse, şi Hector tressări de uă dĕtă.

Ne reamintim că în ajun Noe, luase calul seŭ de la hamul luĭ Letourneau lăsând pe acella a luĭ Hector în grajdiŭ. Era uă oră de când Noe 'şĭ reamintise pentru prima óră de acest fapt, dér era atât de grăbit pentru a vedea pe Hector plecat, în cât 'ĭ dedesse propriul seŭ cal, hotărându-se de a lua pe al seŭ pentru a merge la Paris.

Hector crẹdu că recunósce în calul ce mergea în facia luĭ, pe acel faimos Lucifer pe care valetul seŭ într'uă seră 'l înşelase, spre a merge se aducă un butoiŭ cu vin ce nu exista.

Cu cât fu el de adâncit în cugetărĭ, cu tóte acestea nu putu suferi să 'şĭ véḍă calul pe mânĭ streine.

Pentru un moment el crẹdu că nu vede bine.

Dér calul luĭ Noe negheza necontenit, si cel'alt 'ĭ respundea.

Hector dete pintenĭ la al sĕŭ şi calul luĭ Noe ajunse pe acela al cavalerulŭĭ necunoscut tocmaĭ în momentul când trecea pe sub un alt felinar.

De astă dată Hector zări scara de la şea şi nu se maĭ îndoi.

— Heĭ! Lucifer! strigă el.

Calul se popri pe dată.

Cavalerul 'ĭ apăsă pintenĭĭ, dér Lucifer se popri şi nu maĭ voi se înainteze.

In acelaş timp Hector veni lângă dĕnsul.

— Pe viaţa mea! genti homul, ḍisse el, sunt curios de a sci déca aĭ cumpĕrat calul meŭ de la un hoţ séŭ déca însuţĭ d-tea 'l aĭ furit.

Cavalerul căruia Hector se adressa, era învelit într'uă manta mare, cu uă pălăriă mare pe ochĭ, ce 'ĭ acopera facia.

— Acest cal este al meŭ, respunse el, şi n'am nicĭ uă esplicaţiune a 'ţĭ da.

Apoĭ din noŭ apăsând cu pintenĭĭ, săngeră pântecele sermanulŭĭ Lucifer.

De astă dată Lucifer sări înainte, păru a lua un galop mare, apoĭ esecută manevra orĭ căruia cal vicios ce voesce să restórne pe cavaler şi care se numesce săritura berbeculŭĭ.

Cavalerul neasceptându-se de loc la acésta, părăsi scările şi căḍu la ḍece pasĭ.

Din fericire strada nu era pavată, şi stradele nu erau aşa de curate.

Cavalerul cădu pe un morman de gunoiŭ şi nu 'şĭ făcu nici un reŭ. Dér deja calul întorcêndu-se repede spre drépta nechezând spre stăpânul seŭ, care cu tot necazul nu se putu popri de a nu rîde de aventura nefericită a necunoscutuluĭ.

Acest din urmă se ridică furios, scóse spada şi se îndreptă spre Hector ce luase calul de frîŭ.

— Dă'mĭ acest cal, gentilhome, ḑisse el, căcĭ este al meŭ.·.

— Nu cred, domnule, respunse Hector, căcĭ dupe cum veḑĭ, 'mĭ a fost îndestul de a 'l chema.

— Este al meŭ, eŭ 'l am plătit, repetă necunoscutul cu furie.

— Ah! étă ceia ce nu ved, d-le... In adever, nu aĭ aerul unuĭ hoţ de caĭ.

— Decĭ, dămi'l.

— Aud? făcu Hector. Mie mi s'a furat calul, şi d tea 'l aĭ cumpărat. Eŭ 'l regăsesc şi 'l iaŭ. Acesta e dreptull meŭ.

— Fie! d-le, ḑisse necunoscutul, dér décă ţi'l plătesc pentru a duoa óră?...

— Calul meŭ nu e de vênḑare, d-le.

— Iţĭ daŭ uă sută de pistolĭ.

— Mulţumim... nu 'l vând.

— D-le, reluă necunoscutul, am mare trebuinţă de calul d-télle, hotărăsce chiar d-tea preciul.

— Sunt gentilhome, ér nu neguţător da caĭ, d-le.

Si Hector voi se trécă ţinênd calul seŭ de frîŭ.

Dér de astă dată, recunoscutul 'şĭ perdu răbdarea. El luă frîul caluluĭ luĭ Hector, ceia ce în orĭ-ce timp fu uă mare insultă.

— Eĭ bine, ḑisse el, pentru că e ast-fel vom vedea...

— Ah! drace, replică Hector eŭ nu cer maĭ mult de cât acésta. Sunt astă-ḑĭ reŭ dispus şi aşĭ voi se maĭ me înveselesc pucin.

Tot sĕngele gascon al luĭ Hector începu a ferbe prin insulta ce 'ĭ se făcuse.

El se dete jos, legă frîul prin prejurul gâtnluĭ luĭ Lucifer şi scóse spada.

Gentilhomul necunoscut 'şĭ lepădase deja mantaua.

Ca şi Hector el avea spada în mână.

— D-le, 'ĭ ḑisse acest din urmă, nu 'mĭ place se mă bat pe întuneric.

— Si eŭ asemenea d-le.

— Voesci se viĭ sub ace- felinar ?

— Cu plăcere.

Cavalerul necunoscut făcu câţĭ-va paşĭ înnapoĭ.

Lucifer care era un cal fórte dresat, urmă pe stăpânul seŭ, ţinênd dupe sine calul luĭ Noe,

Când eĭ ajunseră sub felinar înainte de a încrucişa spadele, adversariĭ se priviră.

Necunoscutul era un om înalt, frumos, cu obrazul măreţ, părul brun, barba ascuţită, şi cu uă mare tăetură ce se întindea de la frunte până la obrazul stâng, şi care cu tóte acestea nu 'l desfigura câtuşĭ de pucin.

Vêrsta luĭ arăta numaĭ duoă-ḑecĭ şi cincĭ anĭ, şi avea manierĭ forte distinse şi apoĭ haina luĭ de catifea cusută cu aur, anuncia destul de clar, că nu înaintase prea mult oferind pentru Lucifer preciul ce ar cere Hector.

— Positiv că am aface cu un seigneur de la curte, se gândi Hector care nu prea cunoscea lumea mare din Paris.

Necunoscutul asemenea privea pe Hector, şi l' găsea agreabil şi tot de uă dată acentul luĭ 'ĭ descoperĭ orıgina.

— Se începem, domnule, 'ĭ ḑisse Hector, trebue să ne grăbim.

— Domnule, murmură necunoscutul încrucişind ferul, repet propositiunea mea.

— Refus, domnule, respunse el, atacând cel d'ântêiŭ.

Dér necunoscutul era un bun duelist, şi la cel d'ântêiŭ compliment Hector găsi într'ânsul methodă solidă şi mână sigură ce cu pucin maĭ înnainte o întâlnise în regele de Navarra.

Cu tóte acestea şi Hector nu era maĭ pucin bun duelist, şi apoĭ pe lângă acésta avea un sânge rece, pe care ei înduoise întristarea sea.

De când el scia că Sarah nu 'l va iubi nicĭ uă dată, nu maĭ ţinea la viaţa sea.

In fine heroul nostru pe câmpul de combatere, era de uâ cualităte rară, şi apoĭ reamintindu'şĭ de frumósa lovitură ce o veḑuse făcêndu-se, o întrebuinţă.

— Domnule, reluă necunoscutul, dèca aĭ sci trebuinţa ce om de calul d-télle, nu 'mĭ 'l aĭ refusa... fiind-că...

Necunoscutul însă 'şĭ termină frasa printr'uă esclamaţiune de furie.

Spada luĭ Hector 'ĭ sgâriase peptul.

— Ah! déca este aşa, strigă el, nu te voiŭ menagia cocoşelul meŭ.

Apoĭ aduse uă lovitură înfuriată asupra luĭ Hector. Dér acésta o pară pe jumetate, şi ast-fel spada necunoscutuluĭ 'l atinse pucin la braciŭ.

Hector scóse un strigăt şi sări cu un pas înnapoĭ, apoĭ reamintindu'şĭ de lecţiunea ce 'ĭ o dedese regele de Navarra, se puse ântêiŭ în gardă, apoĭ atacă repede şi sprijini spada adversaruluĭ seŭ, terţă peste terţă şi printr'uă ridicare de mână, făcu ca spada se 'ĭ sbóre din mână, éra luĭ se cadă pe peptul necunoscutuluĭ.

— Acésta este uă lecţiune ce am luat'o astă-séră, murmură el.

Necunoscutul se creḑu mort.

— Domnule, 'ĭ ḑisse Hector, eştĭ în puterea mea, şi am dreptul să te omor.

— Omóră-mă! 'ĭ respunse necunoscutul cu rècélă.

Dér cu tóte acestea, nu o voiŭ face, reluă Hector, fiind-că mè gândesc că póte nu aĭ trebuinţă de calul meŭ de cât ca sĕ mergĭ la uă întêlnire de amor, si eŭ care iubesc, termină el suspinând, înţeleg lucrurile acestea...

— Intr'adevĕr, respunse el tresărind, mergém la uă întâlnire... Uă femeiă mĕ ascéptă.

Hector 'şĭ ridică spada.

— Eĭ bine, domnule, 'ĭ ḑisse el, ia calul meŭ, dér nu 'ţĭ 'l vênd, ci 'ţĭ 'l împrumut. Mâne 'mĭ 'l veĭ trimete la hotelul *Calul roib* strada Saint-Jaques.

— Domnule, rĕspunse necunoscutul, atins de nobleţea procedată, nu 'ţĭ primesc calul de cât numaĭ déca veĭ consimţi a 'mĭ întinde mâna.

— Oh! domnule, cu mare plăcere.

Atunci Hector întinse mâna necunoscutuluĭ, apoĭ deslegă pe Lucifer de gâtul caluluĭ luĭ Noe, şi dându'l 'ĭ ḑisse:

— Etă calul, sărĭ pe şea, şi D-ḑeŭ sé te pórte cu fericire...

Când Hector pronunciă acestea, vocea 'ĭ era tristă.

— Junele meŭ amic, murmură atunci necunoscutul, parĭ nefericit... Aĭ vr'o durere în suflet?

— Vaĭ! da.

— Si reul d-télle nu are remediŭ?

— Nu are, domnule.

Apoĭ Hector sări şi el pe şea, şi departându-se strigă:

— Adio, domnule, bună şansă.

. . . . . .

Hector dupe ce scăpă din acea aventură îndreptă calul luĭ Noe spre Pont-au-Change, traversă cetatea, şi când ajunse la otelul *Calul roib* întrebă de amiciĭ seĭ.

Lahire însă şi Hogier eşiseră şi fără ca se spună unde se dusese.

Atunci Hector se urcă în camera sea, se închise pe în'ăuntru şi căḑu érăşĭ în disperaţia sea, gândindu-se

numaĭ la Sarah, şi uitând pe necunoscutul. Dér nu trecu uă oră, şi o bătae la uşă 'l trase din gândurile sélle.

— Cine este? întrebă el.

— Eŭ, respunse vocia luĭ Noe.

Hector se duse se deschidă, şi Noe avênd uă lumînare în mână, când uşa se deschise, vĕḑu câte-va picăturĭ de sânge pe haina cenuşie a luĭ Hector.

Ne reamintim că el fusese rănit, dér rănit atât de pucin, în cât nicĭ nu simţea.

— Ce e sângele acesta? întrebă Noe.

— Nimic, respunse Hector.

— Te-aĭ bătut în duel?

— Da.

— Cu cine?

— Cu un necunoscut căruia 'ĭ s'a vîndut calul meŭ.

— Ce 'mĭ cânţĭ acol'o?

— Nu cânt, spun adevĕrul.

— Sciŭ că calul 'ţĭ s'a furat, dér...

Hector 'l întrerupse, istorisindu'ĭ aventura sea cu tóte deslusirile sélle... şi Noe dupe ce 'l ascultă cu atenţiune. 'ĭ ceru semnele esacte ale necunoscutuluĭ.

— Pre legea mea! respunse Hector, el e înnalt şi june, şi de şi are uă tăetură care 'ĭ traverséză obrazul. totuşĭ este fórte frumos.

— Uă tăetură?

— Da.

— Dér barba 'ĭ era brună?

— Da.

— Si tăétă ascuţit?

— Tocmaĭ.

— Dér când vorbea, vorbea pucin din gât, nu este aşa?...

— Bravo! strigă Hector, este întocmaĭ, şi cum vĕd tu 'l cunoscĭ!

— Taci, și spune'mi; 'l ai avut în mână? și ai putut să 'l omori?

— Cum nu! ca pe un puiu de găină.

Noe scóse uă injurie înfuriată.

— Oh! întreit dobitoc ce ești, strigă el cu turbare! cum nu ai presimțit că acel om era inamicul nostru de mórte.

— Innamicul... nostru?

— Da, strigă Noe beat de furie, tu ai avut în mânile télle pe omul care a jurat mórtea regelui nostru, și 'l ai lăsat să scape! Sciĭ tu cine era acel om?

— Nu, respunse Hector uimit.

— Să 'ți spun. Era ducele de Guise, numit crestatul.

. . . . . .

XLVIII

Pentru ca să esplicăm, cum cavalerul pretins de Noe a fi ducele de Guise, când se întâlnise cu Hector, era în posesiunea calului Lucifer, trebue să revenim la un personagiu din istoria nóstră pe care d'abia 'l am văḑut și care personagiu este colosul și neinteligentul Pandrile, pe care Létourneau 'l făcuse odinióră complicele său.

Pandrille dominat, de elocuența pucin brutală a pistolului lui Hector, se lăsase să se conducă în pimniță, și să se închidă de Guillaume Verconsin, fidelul valet al Sarahei, cu ușa de stejar înferată care represinta un prison.

Pandrille cu cât era de violent și sălbatec, cu atâta era de laș.

Deci, când el se vĕḑu sub zăvóre, gândindu-se că cavalerii de gardă vor fi îndată vestiți, și prin urmare, va fi transferat la Chatelet, de unde nu va eși numai pen-

tru a fi spânzurat pe Gréve, se culcă pe pământ, și ca un copil începu să plângă.

Apoĭ un acces de furie succedându'ĭ febletea, se sculă repede și împinse ușa cu umĕrul; dĕr așa nu se mișcă.

Atunci el se uită la ferestruia prin care 'ĭ venea aer.

Dĕr și aceia nu 'ĭ putea ajuta, de óre-ce, era prea sus.

Cu tóte acestea, colosul avênd uă talie gigantică, 'și adună tóte puterile, și ca uă pisică asvîrlindu-se, se agăța de férele ferestruei, și atunci, trăgêndu-se pênă la înnălțimea eĭ, privi afară, și recunoscu că ea da în grădină, și că era făcută în fațiada opusă ușeĭ.

Atunci el se lăsă îndată jos, și prin pipăite căută un obiect óre-care prin care se putea sparge vergelele, și întêmplarea 'ĭ servi.

Lângă uă butie góla, era un ciocan destinat a cercui buțile, și acel ciocan avênd uă códa lunga de duoĕ picióre, se sprijini pe dênsa și se urcă érăși la ferestrue.

Apoĭ trecu códa ciocanuluĭ printre vergele, și cu puterea luĭ herculénă le sgudui.

Elle întêiŭ resistară, dĕr dupe maĭ multă sdruncinare reușĭ ale ânduoi, și în fine așĭ face uă eșire.

Eșirea însă, era cam strîmtă, cu tóte acestea Pandrile nu se speriă, fiind-că prin gigantica sea putere se strecură, și tot de uă dată sări în grădină, și dupe ce sari și gardul, începu a se gândi.

Unde trebuia să mérgă el?

Gigantecul, cu tótă inteligența sea, înțelegea că casa luĭ Letourneau nu putea se 'ĭ serve de refugiŭ, și acésta pentru ca soldațiĭ puși în căutarea luĭ, s'ar îndrepta la acésta.

Dĕr tot într'acel timp băeatul de cârciumar sa gândea că defunctul sĕŭ stepân să ocupase în tot-d'auna de a face óre carĭ iconomiĭ, care le punea într'un sac de pele și închis într'un cufĕr de stejar cu întreite brósce, și d'a-

supra căruĭ aşternea un cearceaf care 'ĭ servea şi de pat...

Pandrille povăţuit de cupiditate, se îndreptă spre cărsiuma *Bon-Catholique*.

Când ajunse Noe şi arendaşul regal, Antoine Perichon tocmaĭ eşaŭ.

Pandrille aprinse lampa care era stinsă şi putu sĕ constate desordinea care domnea în sala cărciumeĭ.

Mésa era încărcată de buteliĭ şi pahare.

Capacul de la pimniţă era ridicat.

Pandrille era beat.

Când vĕdu pimniţa deschisă, el luă un pahar şi lampa şi se scoborî hotărat de a goli una din vechile buteliĭ pe care repausatul o vindea cu un pistol şi jumĕtate.

Dĕr când fu înnăuntru vĕdu că pimniţa cu vinurĭ era deschisă şi tot de uă dată cadavrul pagânuluĭ 'ĭ apăru în faciă.

La prima aruncătură de ochiĭ, assasinul, fu coprins de o teróre superstiţiósă când vĕdu cadavrul.

Când Pandrille assasina pe cine-va, atunci se însărcina Letourneau ca sĕ facă sĕ dispară victima.

De când despărţitura aceia a pimniţeĭ, servea de morminênt sermanuluĭ pagiŭ, Pandrille numaĭ intrase acolo.

Aşa dĕr, când el fu în facia cadavruluĭ, uă gróză 'l apucă, si lăssă se 'ĭ cadă lampa din mână care se şi stinse.

El se urcă pe pipaite, se lsbi de dooĕ-decĭ de orĭ de zid şi reuşi în fine a eşi din pimniţă, şi se precipită afară din casă, fără a se maĭ gândi la sacul de pele alu lu Letourneau.

Cu tóte acestea nu făcuse dece paşi, când auḑi un nechezat la spatele luĭ. Era calul luĭ Hector căruia 'ĭ se urîse cu asceptarea. Pandrille reveni la grajd, luă calul, se urcă d'assupra, 'l lovi cu pinteni şi plecu în galop.

Pandrille nu scia unde mergea.

El galopă uă oră şi dupe uă frică teribilă se mai linisci.

Când ajunse la malul Senei 'i plesni în cap de a

Ah! sire, sire... ártă-mĕ!..

vinde calul, căci 'şi adussese aminte, că atunci când Letourneau comitea câte un assasinat de personage mai no-

bile, se ducea apoĭ de vindea caiĭ la un hangiŭ din interiorul Parisuluĭ.

Acest hangiŭ care era în acellaşĭ timp şi telar, domicilia în strada Rempart.

Pandrille intră în Paris pe malul rîuluĭ şi 'şĭ puse calu în galop.

La acea epocă, nu se suia pe caĭ de cât numaĭ gentilhomiĭ.

Parisul era rĕŭ luminat, un om care 'l tranversa călare, trecea pentru rariĭ trecĕtorĭ întârdiaţĭ, drept un gentilhom. Pandrille ajunse la uşa hangiuluĭ-telar fără a avea nicĭ uă întâlnire temătóre.

El 'şĭ legă calul de inelul de fer care era bătut în zid, impinse uşa şi intră.

— Tu eşti, Crevecoeur ? ḑisse uă voce.

Pandrille se opri înmărmurit. El intră chiar în acea casă, unde ducele de Guise trăia ascuns de câte-va ḑille.

— Tu eştĭ ? repetă vocea.

Pandrille nu respunse.

Atunciĭ un braciŭ viguros 'l apucă, şi vocea adăogă:

— Cine eştĭ dér ?

In acellasĭ timp uă uşă se deschise în interiorul cârciumeĭ şi uă mare lumină năvăli în prima cameră.

Pandrille avu ameţélă.

Pe pragul uşeĭ care se deschisese, duoĭ tineri apărură şi 'i privirĕ cu curiositate. In acellaşĭ timp un al treilea 'l sguduia cu tăriă şi 'ĭ ḑicea!

— Cine eştĭ tu? ce vreĭ? şi de unde viĭ?

Pandrille era fără arme, ér aceĭ tineri avea toţĭ spadele lor şi câte un pumnal la centură.

Băetul de cârciumar închipuinduşĭ că căḑuse în mâna soldaţilor, 'şĭ perdu cu totul capul.

— Gracie! Seigniorĭ meĭ, gracie! Nu sunt eŭ care a omorât pe Sarah Loriot, este Létourneau . . . Eŭ nu am făcut nimic.

Déca ne vom aduce aminte, când ducessa de Montpensier ḑissese că pentru a se apropia din nóŭ Henric de Guise de Margareta, era trebuinţă de a se găssi Sarah Loriot, atuncĭ se póte înţelege, ce efect produsese numele seŭ, assupra câtor treĭ tinerĭ, carĭ nu eraŭ alţiĭ de cât Conrad, Gaston de Lux şi ducele în persónă care el însuşĭ apucase braciul luĭ Pandrille.

— Sarah Loriot! ḑisse el, tu aĭ omorât pe Sarah Loriot?

— Nu, nu, nu sunt eŭ! murmură Pandrille.

— Atuncĭ cine?

— Letourneau.

— El a omorît'o!

— Nu... nu... el a vroit s'o omóre... dér gentilhomi 'ĭ aŭ venit în ajutor.

— Care gentilhomĭ?

— Nu 'ĭ cunosc.

Dinţiĭ luĭ Pandrille clânţăneaŭ de frică.

Ducele înţelese atuncĭ că trebuia maĭ âmtêiŭ se linistéscă pe acest om.

— Imbecilule! 'ĭ ḑisse el, noĭ nu suntem soldaţiĭ de paza, şi noĭ nu te vom spânzura, dér déca nu veĭ spune tot ceia ce sciĭ despre dênsa, atuncĭ te vom omorî. Étă alegeţi... orĭ acest aur déca veĭ vorbi, séŭ acest pumnal déca vel tăcea!

Ducele 'şĭ scóse punga, plină cu aur şi o aruncă pe mésă.

Vederea aurului assigură pe Pandrille, şi 'ĭ deslegă limba.

El istorisi tot ce scia, tot ce vĕḑuse, adică cum Letourneau recunoscuse pe argintărésa şi 'şĭ formase projectul de a o assasina pentru a'ĭ fura comorile, şi în fine cum expediţiunea lor luase altă formă.

Ducele remase încredinţat că unul din ceĭ duoĭ gen-

ilhomi care alergase în ajutorul Saraheĭ era însuşĭ regele de Navarra.

— He! he! se gândi el, voiŭ istorisi acésta, surorei melle Anna, şi ea 'mĭ va da un bun consiliu.

Apoĭ ḑisse luĭ Pandrille.

— Sciĭ tu, băete, că dupe o astfel de faptă, numaĭ poţĭ se maĭ esĭ de aci?

Pandrille tressări.

— Căcĭ tu nu veĭ face ḑece paşĭ în stradă, şi veĭ cădea într'una din patrulele cavalerului de pază.

— Oh! făcu Pandrille.

— Si veĭ fi spânzurat în opt ḑile.

Pandrille deveni palid.

— Pe cât timp, déca veĭ rĕmânea aci, urmă ducele tu veĭ fi în siguranţă.

Băĕtul de cârciumar privi pe ducele cu un aer de înduoélă.

Henric de Guise eşise pe pragul uşeĭ şi examină calul.

— Étă un frumos animal, ḑisse el, 'l iaŭ pentru mine, şi 'ţĭ daŭ în schimb duoĕ-ḑecĭ pistolĭ.

Ochiĭ lui Pandrille strălucirĕ de satisfacţie.

In fine tu veĭ locui aci, eŭ te iaŭ in serviciul meŭ.

Când colosul auḑi aceste cuvinte, începu sĕ 'ĭ vie curagiu.

— Seignora Vóstră voesce se omóre pe cine-va? întrebă el.

— Póte.

— Eŭ vĕd că Seignoria Vóstră e generósă, murmură băĕtul de cârciumar.

Henric de Guise se întórse spre Gaston de Lux:

— Urcă-te pe acest cal, ḑisse el, şi du-te la Meudon.

Gaston se înclină.

— Tu veĭ spune Anneĭ ca se numaĭ caute... şi că noĭ am găsşit...

— Bun !

Si că, adăogă ducele, în nóptea viitóre voiŭ veni s'o vĕd

Gaston se urcă pe cal şi plecă.

XLIX

Ducele Henric de Guise nu eşa nicĭ uă dată în timpul ţiilelĭ.

Ascuns în acea cârciumă de lângă murul de partificaţie, nu se aventura se ésă, de cât numaĭ nóptea.

Dér atuncĭ, el se învelea cu îngrijire în mantaua sea, şi se ducea la Chesnaye, séŭ maĭ bine, el mergea sĕ dea ocolŭ Louvrulŭĭ.

Acţiunile regelŭĭ de Navarra maĭ cu sémă, 'l interesa la cea maĭ mare punct.

Or ce 'ĭ ar fi ţis dómna Catherina, Henric de Guise tot iubea pe Margareta, şi desperarea lŭĭ ar fi fost peste mĕsură, décă nu ar fi avut speranţă de a se debarasa de regele de Navarra, maĭ curênd séŭ maĭ târţiŭ

Leo d'Arembourg, fórte greŭ rănit de Lahire fussese trasportat în acea micĕ casă unde sta ascuns ducele.

De şi starea sănĕtăţeĭ lŭĭ era cam înduoésă dér îngrijirea ce 'ĭ dedeseră, ceĭ treĭ amicĭ şi ducele, el era aprópe scăpat de pericol.

In fie care séră, ducele trimetea un messagiŭ surorel sélle, misteriosul personagiu care nu lipsea nicĭ într'uă ţi de a veni cam pe la aprinsul lumînărilor, când se întreţinea cu el maĭ mult timp.

Acest perssonagiu, se póte ghici, că nu era altul de cât dómna Catherina. Regina mamă 'şĭ schimba diferite deghisamente pentru a veni se véţă pe ducele. Ea era, când îmbrăcată în pagiu, lucru pe care talia eĭ cea subţire tot 'ĭ maĭ permitea când se înfăşura în câte uă manta a

verĭ uneĭ guvernante. Câte uă dată chlar întrebuinţa câte uă mantie călugăréscă a căruĭ glugă o trăgea pe ochĭ.

Aşa dér, aduoa-ḑi séra, dupe acéstă nópte când Pandrille căḑuse din întâmplare în mânile ducelui şi a aliaţilor lu., când suna nouĕ ore, regina sossi.

In acea séră, ea luase uă roche de călugĕr peste care se încinsese cu uă pereche de mătăniĭ.

Ducele o priimi în acea mică cameră care semâna uneĭ celule şi în care am maĭ vĕḑuto stipulând cu dênsa, diferitele base ale aceleĭ mysterióse alianţe, ale căror scopurĭ erau perderea regeluĭ de Navarra şi a tutulor huguenoţilor.

Ducele era încălţat cu nisce cisme cu pintenĭ.

— Dómnă, ĭ ḑisse el, când fură singurĭ, am găsşit pe argintărésa.

— Ah ! făcu Catherina în al căruĭ ochiŭ se vedea desenându-se ura.

Regina mamă, ’şĭ aduse aminte că frumósa argintărésă causase aprópe mórtea scumpuluĭ ei René, şi ea avea pentru dênsa o ură violentă.

— Aĭ găssit'o ! repetă ea cu veselle prefăcută.

— Da.

— Unde este ?

— Aprópe d'aci.

Regina se gândea la René. Eŭ cunosc pe cine-va, ḑisse ea, care ar dori se fie instruit de acésta, tot ca şi d-tea.

— Si adăogă ducele, voiŭ afla într'uă oră; déca regele de Navarra o vede adessea.

— Oh ! ḑisse Catherina, acésta ĭmĭ pare cu neputinţă, scumpul meŭ duce.

— Aşa credeţĭ, dómnă ?

— Sunt aprópe sigură.

— Repuneţi-vĕ capişonul, dómnă, ast-fel ca persóna care va intra aci se nu vĕ véḑă.

Regina se supuse, şi ducele deschiḑênd uşa, shemă: Pandrille!

— Chatherina vĕḑu intrănd pe colos care salută cu graciositate.

— Istorisesce acestuĭ bun religios, ḑisse ducele, aceia ce s'a petrecut erĭ în casa repausatuluĭ canonic.

Pandrille nu asceptă sĕ 'ĭ se repete.

El pentru parale fácea tot ceia ce vroiaĭ. Aşa dĕr el nară istoria pe care noĭ o scim deja, în tóte amănuntele eĭ cele maĭ micĭ.

— Oh! oh! murmură regina, acésta 'mĭ pare prea curios. Cum eraŭ aceĭ duoĭ gentilhomĭ? întrebă ea pe Pandrille.

Unul dintre eĭ are uă barbă blondă.

— Ah!

— Si 'mĭ pare că cel-alt 'l numea cu un singular nume.

— Tu 'ţĭ 'l maĭ aducĭ aminte?

— Noe, cred.

— Prea bine, ḑisse regina, ĕr cel-alt?

— Acelluia nu 'ĭ sciŭ numele, dĕr are uă mică barbă négră.

— Ah! ah!

— Si luĭ mult maĭ mare ca cel d'ăntêiŭ şi apoĭ amênduoĭ vorbeaŭ ca Gasconiĭ.

— Este el, murmură Catherina, sigură fiind că omul cu barba négră nu era altul de căt Henric de Bourbon.

— Eŭ sunt de părere, ḑisse ducele, sĕ mĕ duc sĕ daŭ un ocol împrejurul aceleĭ case. Si atuncĭ vom vedea decă el va veni. Unde vĕ voiŭ putea vedea dómnă? murmură le încet la urechia Catherineĭ.

— Aci. Te voiŭ ascepta.

— Fórte bine.

Ducele lăssă pe Catherina instalată în oratoriul sĕŭ, 'şĭ luă mantaoa şi făcu semn luĭ Pandrille de a'l urma.

Amêndouĭ o luară prin stradele fortificaţiunilor şi sosiră la bariera Montmartre.

— Condu-mĕ, ḑisse ducele.

Pandrille făcu pe nobilul personagiŭ de a lua drumul pe lângă monastirea Montmartre şi a se dirigea spre Saint-Denis. Dér când ajunseră la bifurcaţiunea acestuĭ drum şi a cărăreĭ care conducea la casa locuită de Sarah, ducele aţintindu'şĭ urechea, auḑi galopul unuĭ cal. — Oh! oh! îşĭ ḑisse el, étă un om grăbit 'mĭ pare.

Si ducele cu Pandrille se opriră.

Drumul era mărginit de un gard fórte înalt.

Cum galopul caluluĭ devenea maĭ distinct, ducele ş Pandrille se repeḑiră la spatele aceluĭ gard şi ascultară.

Cavalerul nu întârḑiă de a ajunge la bifurcaţie.

Calul făcu ver-o câte-va săriturĭ, cavalerul 'l strânse în gură, şi după o secundă calul se astâmpăra şi 'şĭ reluă drumul.

Dér în luptă, cavalerul scosese o energică înjurătură, şi ducele recunoscuse vocea luĭ Henric. Dupĕ cum era ascuns la spatele gardului, el aşcepta ca cavalerul sĕ trécă de îngrăditura grădineĭ care înconjurea mica casă. Apoĭ ḑisse luĭ Pandrille:

Tu aĭ să rĕmânĭ aci ca observator...

— Da, messire.

— Până când cavalerul va eşi.

— Da, messire.

— Si tu veĭ calcula aproximativ timpul cât a stat în acéstă casă.

Pandrille se înclină.

După acésta tu veĭ veni să mĕ găsescĭ.

Apoĭ acesta din urmă se intórse liniştit pe unde venise.

Regina mamă îl aştepta cu nerăbdare.

— Il aĭ veḑut ? 'ĭ ḑisse ea.

— Il am audit, ceia ce face tot una, îmĭ pare.

— Nu te aĭ încelat ?

— Nu.

— Si e la Sarah ?

— Da, dómnă.

Regina reflectă un moment.

— El a venit ierĭ, a revenit astă séră... Positiv că va reveni şi mâne.

— Ah ! décă Margareta va afla acésta.... Ducele se înfioră de bucurie :

— Ea va afla, ḑisse el.

Dómna Catherina avu sub capişonul sĕŭ, unul din acelle surîsurĭ enigmatice care numaĭ elle 'şĭ possedă secretul.

— Scumpul meŭ duce, ḑisse ea, étă-ne amêndouĭ în nisce momente critice unde trebue sĕ lovim sigur şi cu energie...

— Asta e şi părerea mea, dómnă.

— Henric de Navarra, până acum, a fost protegeat de amorul femeeĭ sélle, care are assupra regeluĭ un fel de autoritate.

— Sciŭ.

— Décă femeia sa 'l va abandona, regele ni'l va da pe mână chiar mâne.

— Dér, ḑisse ducele cu ardóre, 'mĭ pare că Margareta nu va maĭ iubi pe regele de Navarra, din momentul ce va afla ..

— Ah ! scumpul meŭ duce, ḑisse regina cu un ton protector, D-ta care escĭ vĕrsat în lucrurile politice, nu veĭ înţelege nimic din ale amoruluĭ.

— Cum aşa ?

— Margareta va urî pe sociul sĕŭ din ḑioa în care ea va avea probă de trădarea sea ; dĕră acéstă probă, cum i se va da.

— Mĕ voiŭ duce s'o vĕd, ḑisse ducele cu grăbire.

— Bine ! Apoĭ ?

— Îĭ voiŭ afirma adevĕrul pe cuvêntul meŭ de onóre...

— Ea nu te va crede. Amorul e orb.

— Dĕr décă 'ĭ voiŭ arăta pe Henric la piciórele Saraheĭ ?

— Asta e cam dificil.

— Cu tóte acestea...

— Ascultă, ḑisse Catherina, pe cât timp fiica mea Margareta va avea pe lîngă sine pe acea hipocrită Nancy...

— Eĭ bine ?

— Nu veĭ putea parveni a o vedea... Si décă veĭ parveni ca ea sĕ te urmeze în acea casă unde Sarah primesce pe Henric de Navarra, totuşĭ Nancy 'ĭ va proba că a vĕḑut rĕŭ.

— Ce e de făcut atunceĭ ?

— Să *suprimăm* pe Nancy, ḑisse cu severitate regina.

Ducele tresări : — Oh ! ḑisse el, nu trebue cu tóte acestea se assasinăm uă femee.

— He ! ḑisse regina-mamă înălţând din umeriĭ, cine 'ţi vorbesce de assasinat ? Escĭ nebun, scumpul meŭ duce ?

— Atunceĭ ce trebue sĕ facem ?

— Sĕ o răpim ?

— Cum ?

— Mĕ însarcin eŭ.

— Unde o vom conduce dupĕ acésta ?

— Trebue maĭ întêiŭ ca ducessa, sora D-vóstră, să 'ĭ fie pasnică.

— Mĕ gândeam si eŭ la acésta, ḑisse ducele.

— Etă, ḑisse regina, trebue s'o veḑĭ in nóptea acéstă.

— Sunt gata a mĕ urca pe cal.

— Apoĭ te veĭ însărcina de a găsi uă litieră şi douĭ ómenĭ mascaţĭ.

— Pentru când?

— Pentru mâne.

— Unde va astepta acéstă litieră?

— In strada Petres-Saint-Germain. Si restul mĕ privesce.

Ducele se sculă şi chemă pe Gaston de Lux:

— Inşélă-mĭ calul, 'ĭ ḑisse el.

Dece minute dupe acésta, ducele de Guise părasea pe regina-mamă şi urcat pe Lucifer, se scoborâ în strada Montmartre.

Acum se scie ce 'ĭ se întêmplase, cum întâlnise pe adeveratul proprietar al calului ce urmase acesteĭ întêlnirĭ. Uă oră dupe acésta, ducele sosise la Meudon şi discuta cu ducessa assupra viitóreĭ răpirĭ a Nancy şi mijlócele de a reînoi legăturile sélle cu dómna Margareta.

L

Douĕ-ḑecĭ şi patru ore după întrevederea regineĭ-mame cu ducele de Guise, dómna Margareta se găsea singură în oratoriul sĕŭ cu Nancy.

Nancy era cam îngrijată. Regina era şi maĭ mult. De uă oră, Nancy eşa şi intra în oratoriŭ în tocmaĭ ca un suflet agitat. Margareta asemenea de uă oră nu'şĭ maĭ deschisese gura, şi frumósa şi marea eĭ frunte era încreţită în tocmaĭ ca marea care începe a fi anunciată de uă tempestă. In fine Nancy nu se maĭ putu reţine, ea simţea trebuinţa de a vorbi.

— Regina nu se îmbracă astă-séră? ḑisse ea.

— Nu! respunse scurt Margareta.

— Cu tóte acestea, Majestatea Vóstră, are obiceiul séra, a se duce la regele.

— Astă-séră nu mĕ duc.

— Majestatea Vóstră e póte suferindă, séŭ nelinistită?

La acéstă întrebare mai directă, regina tressări.

— Da, ḑisse ea.

— Pentru ce, dómnă?

Margareta nu rĕspunse la acéstă întrebare de cât prin o alta:—Creḑi tu că regele mĕ iubesce? reluă ea.

— Hum! se gândi Nancy, étă furtuna că a sosit, sĕ bag de sémă bine... Apoi ḑisse taru: — Dér eŭ găsesc acéstă întrebare cam glumeţă.

— Pentru-ce?

— Pentru că Majestatea Vóstră scie mai bine că regele o adoră.

— Esti sigură.

— O dómne! apoi acésta se vede.

Margareta numai dete nici o desminţire lui Nancy, dér cu tóte acestea ea nu păru convinsă. Ea se duse sĕ se aşeḑe lângă feréstra care era deschisă şi 'şi aruncă uă privire melancolică afară.

Uă nouă tăcere domină în oratoriŭ. Nancy continuă de a arangea óre-carĭ objecte şi 'şi ḑisse:

— Acum când convorbirea e deschisă, trebue ca d-na Margareta sĕ mĕ mai întrebe ceva.

Si fina cameristă asceptă ca regina se 'i adreseze cuvêntul.

Tot d'odată Margareta se întórse şi ḑice cu repeḑiciune:

— La ce oră regele de Navarra a plecat astă-séra?

— Dér nu 'mi mai aduc aminte sigur, 'mi pare că dupe cină... Era întuneric.

— Ah!

Nancy luă un aer mysterios — Majestatea Vóstră scie

bine, ḑisse ea, că politica e uă bólă de care sufere toţi princiĭ. Regele de Navarra se găsesce acum încurcat în politică.

— Aşa creḑĭ tu ?

— Oh! cât despre asta sunt sigură.

Margareta părăsi ferestra şi merse de se asedă înnaintea uneĭ broderiĭ. Câte-va minute încă, ea păstră cea maĭ mare tăcere, apoĭ reluă : E curios! regele se ocupă de politică aşa de târḑiŭ ?

— Majestatea Vóstră voesce sĕ ḑică *aşa de timpuriŭ*, căcĭ regele e încă tênĕr.

— Oh! voesc sĕ ḑic, făcu Margareta, că intră fórte târḑiŭ... nóptea...

— Astă nu vrea sĕ ḑică nimic. Sunt afacerĭ care nu se pot trata la lumina ḑilleĭ.

— Sciĭ tu că era treĭ ore de diminéţă când s'a întors... Si apoĭ....

— Dupe cum vĕd, ḑisse Nancy rîḑênd, pare că Majestatea Vóstră e gelósă.

— Ah! cât pentru aste întrebărĭ ce 'ţĭ fac, ḑisse regina, am resónele mele.

— Atuncĭ nu mĕ maĭ amestec.

— Regela e rece, melancolic, indiferent de treĭ ḑille.

— Polica 'l absórbe...

— Si adăogă Margareta care se decise a 'şĭ face confidenţele selle luĭ Nancy, nu 'mĭ place nicĭ de cum ca sĕ se amestece femeĭ în intrigile politice.

— Femeĭ! esclamă Nancy care 'şĭ prefăcu uă vie indignatiune.

— Carĭ 'ĭ împrumut batiste brodate.

Si regina care strângea de cât-va timp uă batistă brodată în mâna sea cea închisă 'ĭ o aruncă în facia luĭ Nancy.

Nancy ridică cu gravitate batista, o întórse şi o suci în tóte sensurile, şi sfârşi prin a scóte un hohot de rîs

ironic intre buzele sélle rose.

— Tu rîdĭ făcu regina indignată.

— Ah! e adevĕrat, murmură Nancy, am greșélă... Căcĭ décă Majestatea Vóstră ar scĭ adevĕrul... ea m'ar goni póte.

— A te goni !

— Negreșit, căcĭ eŭ am împrumutat acéstă batistă regelŭĭ de Navarra... Sĭ póte... Majestatea Vóstră...

Margareta asculta încremenită.

Nancy luase un aer confus, ea 'șĭ aplecă ochiĭ... ea era în atitudinea unĕĭ marĭ culpabile.

— Căcĭ în fine, adăogă ea, décă Majestatea Vóstră mĕ crede nedemnă de acéstă bunătate .. eŭ care vroiam sĕ 'mĭ daŭ tot sângele pentru ea...

— Dér explică-te ! strigă Margareta. Acéstă batistă e a ta ? și tu aĭ dat'o regelŭĭ ?...

— Oh ! nu, ḑisse, Nancy. Iĭ am împrumutat'o dómnă: eŭ sunt uă sermană fétă care nu pot face assemenea cadourĭ. Acéstă batistă e fină. E uă batistă de familie. Eŭ o păstrez de la moșul meŭ.

— Cum ! tu aĭ împrumutat'o regelŭĭ ?

— Da, dómnă.

— Dér.. când ? și pentru ce ?

— Ah ! murmură ea, aplecându-șĭ ochiĭ am avut greșélă, dér mărturisesc că 'mĭ place se mĕ amuz... Am sĕ mărturisesc tot Majestățeĭ Vóstre. Eĭ bine, erĭ séră, regele de Navarra m'a întâlnit în mica scară care conduce la portița de pe malul rîuluĭ.

— Când plecase ?

— Da, dómnă. Era nópte, și apoĭ scara unde eram era cu totul în întuneric.

Nancy se întrerupse pentru a se pune pe rîs.

— Dér vorbesce o dată ! ḑisse regina.

— Regele se scobora, reluă Nancy, și eŭ mĕ urcam.

— De unde veneaĭ tu?

— Mĕ plimbasem pe marginea apeĭ.

— Cu cine ?

— Cu Raoul.

— Bun ! apoĭ ?

— Regele se scobora fără a face sgomot. Eŭ care făceam mare tapagiŭ cu fâşiitul rocheĭ, 'ĭ atrăsseiŭ atenţiunea.

— „Cine e acolo ?„ întrebă regele încet. Eŭ nu 'ĭ am recunoscut vocea şi 'l am luat drept d. de Pibrac care gasconéşă şi el pucin.

— Si apoĭ ? făcu Margareta.

Nancy urmă : — Atunceĭ în loc de a rĕspunde, 'mĭ am aruncat celle duoĕ brace împrejurul gâtuluĭ regeluĭ, pe care 'l luam drept tot d. de Pibrac şi deghizându-mĭ vocea 'ĭ am ḑis la ureche :

„Sunt uă femmeiă de la curte care te iubesce cu nebunie şi care nu a cutesat nicĭ uă dată se vĕ mărturiséscă.»

Margareta la acéstă recitare, inventată de Nancy, nu putu se nu surîḑă ?

— Cum ? ḑisse ea, aĭ făcut tu acésta ?

— Da, dómnă.

— Si ce a ḑis regele ?

— Ah ! dómnă, când mĕ gândesc, 'mĭ vine se mĕ si cutremur, şi se rîḑ.

— Adevĕrat !

— Regele când a auḑit declaraţiunea mea, a pornit un hohot de rîs şi 'mĭ a ḑis :

«Adevĕrat ! mĕ iubescĭ, frumósă necunoscută ?

De astă dată 'i am recunoscut vocea, frica m'a apucat şi nu am maĭ putut respunde.

— «Ah ! mĕ iubescĭ ! reluă regele. Eĭ bine spunemĭ, numele d-télle ca se 'l repet şi dómneĭ Margareta.«

«Eŭ am vroit se mĕ furişez, dér el m'a luat de braciŭ. M'am desbătut, şi batista mea 'ĭ a rĕmas în mânĭ.

Nancy 'şĭ aplecă ochiĭ pentru a treia óră.

— Ah! ḑisse ea, sciŭ că e reŭ ceia ce am făcut.. căcĭ 'mĭ am permis de a îmbrăcișa pe regele, dér...

— Tu estĭ uă minunată fiică! o întrerupse Margareta care rîdea din tóte puterile. Ah! închipuescețĭ că astă-ḑi de diminéță am găsit acéstă batistă sub capătâiul scumpuluĭ meŭ Henric, și de atuncĭ sunt aprópe nebună.

— Déca Majestatea Vóstră 'mĭ ar fi confiat maĭ de timpuriŭ, îngrijirea sea, totul s'ar fi explicat:

— Dér acum totul s'a trecut, și am uitat.

— Aveți și dreptare dómnă, căcĭ regele vĕ adóră.

— Dér unde s'o fi dus el acum?

— Nu vĕ temeți de nimic dómnă, el trebue se fie ocupat cu politica.

— Aprópe, dómnă, reluă Nancy cu o voce dulce, 'mĭ permiteți se mĕ duc se iaŭ pucin aer.

— Dér pe unde?

— Pe malul rîuluĭ.

— Unde aĭ sĕ te întâlnescĭ cu Raoul?

— Nancy ângână cu afirmațiune.

— Du-te, ḑisse regina surîḑênd.

Si Nancy eși dupe ce scóse un uf care 'șĭ avea tótă eloqența sea.

. . . . . .

Nancy nu se coborâ pe marginea apeĭ unde Raoul n'o ascepta, ci alergă către anticameră a regeluĭ Carol IX, unde pagiul era de serviciŭ.

— Vin'o iute! vin'o iute! 'ĭ ḑisse ea, am trebuință de tine...

Raoul atuncĭ încredință postul ce 'l occupa unuĭ alt pagiŭ, și urmă pe Nancy cu docilitatea particulară a amoresaților.

Nancy se închise în camera eĭ, și apoĭ ḑisse luĭ Raoul:

— Ah! amicul meŭ, te assigur că am scăpat de uă îngrozitóre lovitură de trăsnet.

— Ce vorbescĭ? făcu Raoul uimit.

— Fórte adevĕrat. Sciĭ... dupe cum 'ţĭ am spus erĭ, regina era gelósă.

— Da, dupe conversaţiunea ce a auḑit'o printre uşă, petrecută între Noe şi regele de Navarra.

— Tocmaĭ

— Dér regele a vĕḑut pe Sarah?

— Maĭ mult de cât atât. A şeḑut la dênsa până la treĭ ore de diminétă.

— Dér regina?

— Regina a găsit batista pe care Sarah a dat'o regeluluĭ eĭ adorator.

— Ah! drace!

— Din norocire însă, că batista de şi era brodată, nu purta nicĭ uă corónnă, nicĭ uă armărie şi nicĭ uă iniţială.

— Eĭ bine, se s'a făcut atuncĭ?

— Am luat'o pe socotéla mea.

— Cum asta?

— Am ḑis că este a mea.

— Si regina a creḑut?

— Da, gracie uneĭ micĭ istoriĭ ce am inventat'o eŭ...

— Bravo!

— Si se 'ţi o istorisesc, fiind-că într'adevĕr merită se râmâe în memorie·

— Oh! fiĭ linistită, murmură Raoul. Eŭ am bună memorie.

Nancy atuncĭ narră ceia e narase reginei Margareta, şi apoĭ dupe ce fu terminată, Raoul o întrebă:

— Bun! dér eŭ ce trebue se fac, mica mea Nancy?

— Tu, se te coborĭ la marginea apeĭ, se mergĭ la pórta fortificaţiuneĭ de acollo, se ascepţĭ reîntórcerea regeluĭ, şi se 'ĭ spuĭ din cuvênt în cuvênt fabula batisteĭ.

— Fiĭ liniștită. Voiŭ fi esact.

— Iĭ veĭ recommanda âncă d'a începe el istoria, înnainte d'a 'l cerceta dómna Margareta.

Raoul înclină capul.

Nancy reluă :

— Eŭ însă din parte'mĭ, voiŭ face garda pe lângă dómna Margareta.

— A ! bravo ! pentru un moment furtuna se respinge, dér... mâne ?

— Ah ! mâne, va fi uă altă affacere.

— Conviĭ ?

— Fără îndoélă, fiind-că affacerea acésta nu va avea un aduoa-ḑi.

— Nu înțeleg.

— Ascultă. Eŭ astă-séra voiŭ vedea pe regele singur, și te assigur că 'mĭ va jura de a nu maĭ vedea pe Sarah.

— Cine scie ? murmură Raoul cletenând din cap.

— Așa ! gângăni Nancy, fiĭ sigur, eŭ nu sunt próstă

— Acésta sciŭ eŭ !

— Cât însa despre d. Noe, urmă Nancy, d. Noe care a scos din cuib pe argintărésa si a vorbit regeluĭ de dînsa, regeluĭ care nu se maĭ gîndea, am uă lecțiune pentru dênsul.

Nancy întovărăși aceste cuvinte cu uă încruntare care 'ĭ ședea fórte bine, și acésta făcu pe Raoul se strige :

— Ah ! Nansy !... scumpa mea Nancy ! estĭ uă femmee care nu maĭ este uă alta !...

— Heĭ ! heĭ ! murmură Nancy punêndu'ĭ mâna sub barbă. Du-te, frumușelul meŭ ! . . . séŭ maĭ bine vin'o, fiind-că am cerut de la dómna Margarita permisiunea de uă oră ca se vorbesc cu tine, ḑicêndu'ĭ că mĕ ascepți pe marginea apeĭ.

Apoĭ ea luă pe Raoul de mână, 'l coborâ pe scara

ce o cunnóscem, şi amânduoĭ se duse sĕ se preumble prin facia fortificaţiuneĭ, observênd însă bine, că în timpul convorbireĭ lor se nu intre regele.

Dupe uă oră însă, Nancy părăsi pe Raoul şi se urcă pe scara întunecósă, pentru a se întórce lângă dómna Margareta, dér abea urcă ea vr'uă ḑece trepte, şi duoĕ bracie viguróse o coprinse.

Apoĭ în acel timp, uă mână nevĕḑută 'ĭ aplică uă mască ce se lipesce pe obraz pentru aĭ înnabuşi ţipĕtul... şi apoĭ o legă şi o luară fără ca santinelele de jos se fi auḑit ce-va.

LI

Nancy dupe cum ḑic, fussese prinsă şi mascată cu atâta repeḑiciune, în cât 'ĭ fussese cu neputinţă d'a se apăra, séŭ d'a scóte vr'un ţipĕt.

Apoĭ pe lângă mască, sĕrmana Nancy maĭ fu acoperită şi cu un capuşon, aşa că, ea nu a putut sĕ vaḑă pe răpitoriĭ eĭ, ci numaĭ a înţeles că nu era numaĭ unul, ci maĭ mulţĭ, şi că încărcată pe numĕrul unuia o ducea departe.

Dupe ce dér, merse ca vr'uă cincĭ minute, purtătorul eĭ o urcă într'uă litieră, şi dupe ce se urcă şi el lângă dênsa şi litera se puse pe drum, răpitorul eĭ, cu uă voce necunnoscută 'ĭ ḑisse la ureche:

Déca voescĭ se te scapĭ de masca ce te năbuşesce, te veĭ scăpa. Dér trebue se sciĭ, mica mea, că déca veĭ ţipa, veĭ fi mórtă la moment. Promite'mĭ dér, cu un semn din cap, şi se va face îndată.

Nancy atuncĭ făcu un semn din cap că da. şi îndată 'ĭ se scóse masca, dér mânele 'ĭ se lăsă tot legate. Cu tóte acestea, nu putea sĕ vĕḑă maĭ mult ca innainte, fiind-că capuşonul 'ĭ se cobora până la barbă.

Nancy însă era uă fétă prudentă, şi cunnoscênd fórte bine obiceiurile timpuluĭ eĭ, înţelese, că déca sĕ va încerca sĕ cheme ajutor, va fi pumnalată înainte d'aĭ veni ajutorul. Apoĭ pe lângă acésta reamintindu'şĭ âncă, că Lahire prin brósca uneĭ uşĭ, surprinsese convorbirea ducesseĭ care ţicea domnuluĭ d'Arnembourg:—Cu verĭ ce preciŭ trebue ca ducele fratele meŭ se vadă pe Margareta şi sĕ se găséscă şi Sarah argintărésa, 'şĭ ţisse în sine'şĭ.

— Positiv că ducele a pus se mĕ răpéscă, şi acesta fiind-că scie că eŭ sunt cea maĭ sinceră povăţuitóre a dómneĭ Margareteĭ. Decĭ, nu trebue se mĕ tem de viaţa mea, de óre-ce, el este un om galant, şi trebue se mĕ trateze bine.

Apoĭ, dupe ce 'şĭ făcu aceste reflecţiunĭ, întrebă pe răpitorul eĭ:

— Scumpul meŭ domn, nu sciŭ unde mĕ ducĭ, şi nicĭ nu ţin sĕ sciŭ. Totul însă ce te rog este, sĕ te gândescĭ că sunt uă femmee fără apărare şi să nu mĕ trateze cu brutalitate.

Necunoscutul respunse: — Am ordine.

— Cu tóte acestea, nu se póte se 'mĭ deslegĭ mânele? fiind-că trebue se credĭ că sfóra cu care 'mĭ sunt legate, 'mĭ face uă durere nesuferită!

— Sĕ póte, respunse răpitorul, dér cu condiţiune că nu veĭ căuta se scapĭ.

— Iţĭ jur că nu.

— Trebue apoĭ se te gândescĭ, mica mea, adăogă răpitorul, că încercând se fugĭ, 'ţĭ aĭ espune viaţa.

— Cum! aĭ ordinĭ se mĕ omorĭ?

— Nu, déca nu te veĭ oppune.

— Iţĭ promit că mĕ voiŭ supune.

Răpitorul atuncĭ 'ĭ deslegă mânele. Er ea urmă:

— Dér capuşonul acesta, o sĕ 'mĭ 'l laşĭ tot pe fi-

— Vaĭ! trebue.

— Pentru ce?

— Pentru că nu trebue se veḑĭ unde te conducem.

— Ah! dér mĕ înnăbuşesc.

— Liniscesce-te, suppliciul nu va fi lung: în maĭ puţin d'uă oră vom ajunge la locul unde te duc.

— Ah! bine! bine!... murmură Nancy.

Apoĭ hotărâtă d'a ascepta, sĕ trânti în fundul litiereĭ ce era dusă în mare trap de duoĭ catârĭ cu ciopoţeĭ la gât, şi cum ḑic, stând trîntită, murmură însine'şĭ:

— D. duce de Guise a calculat fără înduoélă, că răpindu-mĕ pe mine, va ajunge fără de pedică lângă dómna Margareta, dér n'a pus în socotélă şi pe micul Raoul, care prevenind pe regele de Navarra de ceia ce mi s'a întêmplat astă-séră, se va pune în pază.

In fine, în tocmaĭ dupe cum se ḑissese, nu trecu uă oră, şi necunoscutul anunciă că litiera a ajuns la locul destinat.

— Étă-ne sosiţĭ, 'ĭ ḑisse necunnoscutul.

Apoĭ se coborâ elântêiŭ din litieră, şi dând mâna juneĭ fete. adăogă:

— Sprijină-te de mine, şi lassă-te sĕ te conduc.

Nancy era de uă docilitate complectă: ea scia că supunerea este rolul prisonnieruluĭ ce voesce să fugă; ast-fel, că se lăssă sĕ se conducă fără împotrivire.

— Aĭ cincĭ trepte de urcat, murmură el âncă.

Nancy atuncĭ urcă celle cincĭ trepte, şi dupe acésta, simţi sub piciórele eĭ un sunet de lespeḑĭ de pétră, şi tot d'uă dată şi uă atmcspheră maĭ recorósă ce o încongiură. Dupe ce însă maĭ făcu câţĭ-va paşĭ, auḑi că uă uşă se deschise, şi simţi sub picióre că pétra dispăru, şi sĕ succedă de un covor care înnăbuşia sgomotul paşilor.

In fine răpitorul eĭ 'ĭ ridică capuşonul, şi ea atuncĭ

uitându-se în juru'ĭ, vĕdênd că se găsea într'un tel de oratoriŭ fórte cochet decorat, 'şĭ ḑisse în sine'şĭ :

— Sciŭ unde sunt. Descripţiunea ce domnul Lahire a făcut'o domnuluĭ Noe asupra oratoruluĭ dómneĭ de Montpensier, este întocmaĭ cu locul unde mĕ găsesc. Să vedem dér, ce vor face cu mine ?

Apoĭ se întórse către mysteriosul eĭ conducĕtor, şi vĕḑêndul că era un om înnalt, îmbrăcat în haine călugĕrescĭ şi cu facia acoperită cu uă mască négră, adăogă tot în sine'şĭ :

— Étă ómenĭ cu precauţiunĭ.

Omul mascat atunciĭ bătu la uă uşă, şi uşa deschiḑêndu-sĕ fără zăbavă, un june îmbrăcat în costum de pagiŭ, şi cu obrazul tot mascat, appărând, Nancy 'l salută cu uă frumósă reverenţă.

Apoĭ omul mascat gândindu-se că Nancy nu înţelegea limba germană, se îndreptă la pagiŭ în acea limbă :

— Unde este dómna ? 'l întrebă el.

— S'a urcat în litieră ca se mérgă la Paris.

— Cum ! şi noĭ remânem singurĭ aci ?

— Adică, rămân numaĭ eŭ, respunse pagiul, fiind-că d-tea te întorcĭ la Paris cu dómna.

— Eştĭ sigur ?

— Fórte sigur.

— Dér sciĭ că respunḑĭ de mica ?

— O ! fiĭ linistit.

Atunciĭ omul mascat se apropiă de Nancy nepăsătóre care părea eă nu auḑise nimic, şi 'ĭ ḑisse :

— Află, mica mea, că décă te veĭ incerca se fugĭ, ar putea se ţi se întêmple nenorocire.

— Nicĭ nu mĕ gândesc, domnule.

— Vĕd că eştĭ resonabilă.

— Cu tóte acestea, aş vroi se sciŭ, reluă Nancy, pentru cât timp voiŭ fi aci ?

— Pentru câte-va ḑille numaĭ.

— Si... pe urmă ?

— Pe urmă, te va reconduce la Louvru.

Nancy făcu uă a duoa reverenţă şi murmură:

— Rămân obligată de esplicaţiunea ce 'mĭ aĭ dat'o, domnule.

Omul mascat atuncĭ se duse, ér Nancy remâind singură cu pagiul, şi privindu'l printre masca care, fiind puţin cam strîmtă putea sĕ se vaḑă parte din obrazul luĭ, 'şĭ ḑisse în sine'şĭ:

— Frumos băét, pe legea mea! Déca nu aş iubi pe Raoul, aş avea aplecare asupra luĭ.

Când Nancy 'şĭ făcu acéstă reflexiune, avea uă frumósă ideie; şi când Nancy avea uă idee, o întorcea, şi o învîrtea pe tóte feţele, şi apoĭ când se hotăra 'şĭ ḑicea în sine'şĭ: „Innainte.“

Credem dér că ideia 'ĭ păru bună, de óre ce se puse la lucru îndată.

Pagiul Amaury (fiind-că era el) se aşeḑase într'un colţ al oratoruluĭ, şi privea pe Nancy cu uă naivă admiraţiune.

Amaury avea şése-spre-ḑece anĭ, vîrsta în care amorul este un vis, şi anima bate fără se scie pentru ce. Decĭ el contempla pe Nancy, şi găsind'o fórte frumósă, murmură în sine'şĭ:

— Cum se póte se 'ĭ lege mânele, şi se 'ĭ puie uă mască smolită pe obraz!! Ah! ḑise el, nu am fost eŭ însărcinat cu răpirea eĭ!...

Nancy însă se lăssă se caḑă pe uă ottomană ce era între ferestrele camereĭ, şi luându'şĭ uă attitudine plină de tristeţă, aruncă în jurul eĭ un ochiŭ desolat, şi suspină necontenit.

— D-ḑeul meŭ! domnişóră, o întrebă pagiul aproiindu-se de dênsa, parĭ a avea uă mare întristare?

Nancy nu rĕspunse, dér 'şĭ puse capul pe mânĭ, şi pagiul vĕḑu uă lacrimă care se strecură printre degetele eĭ.

— Vaĭ! reluă pagiul, étă pentru prima dată în viéța mea că mĕ găsesc disgustat d'a mĕ supune ordinelor ce priimesc.

Nancy atuncĭ ridică capul, și aruncând asupra luĭ privirea eĭ fermecătóre, 'ĭ ḑisse :

— Mulțumim, domnule de cuvintele d-télle.

Apoĭ păru că cade éră'șĭ in melancolie.

Pagiul însă, reluă:

— Domnișóră, sunt condamnat de a te păḑi, și te păzesc ; dér crede, și 'ți jur că fórte curând veĭ fi pusă în libertate.

Nancy ridică din umerĭ cu un aer hotărât :

— Oh! murmură ea, se trăesc aicĭ séŭ la Louvru, pentru mine este tot una.

Aceste cuvinte intrigă pe pagiŭ.

— Ascultă, ḑisse Nancy. De toțĭ seigniorĭ și damele marĭ prin care trăesc, am uă gróză... Decĭ, aș fi fórte fericită déca visul meŭ s'ar putea realisa!

— Visul d-télle?..,

— Ah! domnule, mĕ értă, 'mĭ am perdut mintea, d-tea eștĭ temniciarul meŭ, și eŭ 'ți vorbém ca unuĭ amic.

— Domnișóră...

— Nu sunt însă vinovată, urmă Nancy, sunt momente în care omul are trebuință de resuflare.

— Ah! domnișóră, murmură pagiul căḑênd în cursă, dece nu 'mĭ vorbescĭ ca un amic?

Apoĭ începênd a roși copilul murmură :

— Déca aĭ sci... déca aĭ sci...

— Ce vêrstă aĭ! 'l întrebă ea.

— Sése-spre-ḑece anĭ.

— Înțeleg acum. La vêrsta d-télle, anima nu este âncă rea, și de aceia aĭ și aerul bun.

— Domnișóră...

— Nu te gena, domnule, vroesc se 'ți vorbesc ca fratelui meŭ . . .

Pagiul atunci se apropiă şi se aşeḑă lângă dênsa, ér ea 'i luă mâna, şi reluă:

— Ascultă te rog. Eŭ am visat in tot d'éuna uă viéţa pacinică, şi un tovarăş cu care se trăesc departe de Louvru... departe de Paris... Dér nu am putu întâlni un om care se mĕ iubéscă...

— Cum? întrebă el tremurând, nu te iubesce nimeni?

— Nimeni, respunse Nancy suspinând cu disperare.

— Dér d-tea, nu iubesci pe nimeni?...

— Vai! nu, fiind-că nu am întâlnit âncă pe acella ce am visat.

Pagiul avu ameţélă. Ochiul umed al lui Nancy sĕ ficsă asupra lui, şi cu acel ochiŭ umed şi plin de scintee magnetice, sĕ aruncă pe ottomană, şi cu degetele sélle celle rose sĕ juca cu ciucurile unei perne de care sé reḑămase.

Pagiul atunci 'i luă mâna, o aduse la buze, şi Nancy nu o retrase şi 'i ḑisse numai cu vioiciune.

— Ce faci?

— Ah! murmură ei, értă-mă, fiind că ce-va straniŭ sĕ petrece în mine.

— Adeverat? 'i întrebă ea cu un ochiŭ din ce în ce mai fermecător.

— Fórte adevĕrat, rĕspunse el cam încurcat şi déca vroesci, te aş iubi cu ardóre.

Nancy 'şi stăpâni un ţipăt.

— D-tea? murmură ea.

— Eŭ.. gângăni pagiul căḑênd în genuchi.

— Aidi! aidi! sĕ gândi atunci Nancy, te ţin deja!...

LII

Nancy pentru un moment lăssă pe pagiul în genunchi, apoi 'şi trase mâna cu bruscheţă, şi respingêndu'l 'i ḑisse:

— Scumpul meŭ pagiŭ necunoscut, sunt fórte atinsă de amorul d-télle, dér...

Aci, ea avu un surîs batjocoritor, care căḑu pe capul pagiuluĭ ca uă picătura de apă înghețată.

— Dér, termină ea, eŭ sunt prudentă. și când cumpĕr ce-va, voesc sĕ vĕd.

Pagiul sĕ sculă cu totul confus.

— Inainte d'a respunde la cuvintele d-télle de amor, murmură Nancy, aşĭ vroi sĕ 'ţĭ vĕd obrazul.

Aceste cuvinte simple în apparenţă, turbură pe sĕrmanul Amaury.

— Si acésta este, termină şirétă subrettă, punênd mâna pe capul pagiuluĭ care căḑuse din noŭ în genuchiĭ, fiind-că, de şi aĭ uă frumósă turnură, un frumos păr castaniŭ, şi dupe cât am zărit, şi nisce frumoşĭ ochiĭ dér în total, poţĭ sĕ fiĭ... urât!

— Ah! strigă pagiul, ultragiat de acea bănuiélă.

— Heĭ! cine scie! murmură ea privindu'l cu un ochiĭ omorâtor.

Apoĭ dupe uă mică pausă reluă:

— Dér, sĕ admittem chiar, că aĭ fi cel maĭ complect cavaler, totu'şĭ, pentru mine este uă cestiune de amor propriŭ.

— Ah! cum? făcu pagiul.

— O! D-ḑeul meŭ! urmă ea, eŭ sunt uă sîrmană fétă fără esperienţă, dér cu tóte acestea, am auḑit multe lucruĭ vorbindu-se...

— Adevĕrat? murmură el sĕrutându'ĭ mâna cu abundenţă.

— Fórte adevĕrat.

— Dér ca ce lucruĭ aĭ putut sĕ auḑĭ, domnişóră?

— Istoria uneĭ sêrmane fete ca mine, care s'a lăssat a fi sedusă de un pagiŭ vorbitor...

— Oh! eŭ nu sunt de-aceia! murmură el cu trişetă!

— Cine mĕ assigură?

— Eŭ, rĕspunse Amaury, de óre ce 'ţĭ spun că te iubesc.

— Aşa!

— Da, te iubesc, şi te voiŭ iubi pentru tot-d'auna.

— Este adevĕrat, dér...

— Oh! nicĭ un dér, fiind-că când te-am vĕḑut, am simţit uă sensaţiune stranie si neesplicabilă.

— Cerule drept!

— Da, şi acum înţeleg, că de acum înnainte 'ţĭ voiŭ apparţine cu corp şi suflet...

— Adevĕrat?

— Fórte adevĕrat, şi voiŭ fi sclavul d-télle...

Nancy întrerupse pe pagiŭ cu un hohot de rîs, şi tot de o dată 'ĭ şi ḑisse:

— Un cuvênt maĭ mult, ca se 'ţĭ vĕḑ obrazul.

Pagiul păli sub mască.

— Dér, murmură el, déca voiŭ face acesta, voiŭ călca peste tóte datoriile melle.

— Cum asta?

— Negreşit, fiind-că sunt poprit d'a mĕ arată.

— Pentru ce?

— Pentru că nu trebuie sè mĕ cunoscĭ când ne vom întâlni.

— Ah! ah!

— Si acésta, pentru ca sĕ nu sciĭ unde aĭ fost condusă.

De astă dată, rîsul frumóseĭ Nancy deveni homeric.

— Ah! pagiule, şi frumos amic, 'ĭ ḑisse ea, sciĭ că estĭ amusant, acum 'mĭ vorbescĭ de amor, de amor vecinic... şi cu tóte acestea, déca maĭ târḑiŭ ne vom întâlni, nu trebuie să te cunosc. Ha! ha! ha! Atuncĭ dér amicul meŭ, este cu totul de prisos d'a 'mĭ vorbi de amor...

— Dér, domnişóră...

— Nicĭ un dér, domnule, şi te rog a'ţĭ relua locul de temniciar, de óre-ce estĭ temniciarul meŭ.

— Adică, sunt pus d'a te păzi, murmură el.

— Dér până când?

— Asta nu sciŭ.

— Si estĭ impus d'a 'ţĭ păstra masca, nu este aşa?

— Vaĭ! da.

— Atuncĭ dér, cum 'mĭ offerĭ anima d-téle?

Pagiul căḑu din noŭ în genuchĭ şi cu uă vocie emoţionată 'ĭ ḑisse:

— Voiŭ face tot ce veĭ voi.

— Nu! nu! murmură Nancy, lassă-mĕ.. lassă-mĕ... nu 'mĭ maĭ vorbi de amor... eŭ, vroesc ca omul ce mĕ va iubi, sĕ nu iubéscă de cât pe mine, şi nu sĕ supună de cât mie...

— Voiŭ fi întocmaĭ cum veĭ vroi.

— Cum? pe cât timp nu vroescĭ sĕ te desmascĭ.

Amaury cu totul fermecat, 'şĭ rupse masca, şi atuncĭ Nancy, vĕḑênd un obraz copilăresc, alb şi ros dér cu uă mysteriósă seducţiune, 'şĭ ḑisse în sine'şĭ:

— Ah! ah! este fórte gentil; cu tóte acestea, este fórte necesariŭ ca într'acest moment sĕ cuget la Raoul...

Apoĭ părând a privi pe pagiŭ cu uă admiraţiune naivă, suspină:

Amaury scóse un ţipăt de bucurie:

— Vorbesce, murmură el, vorbesce... ordonă... căcĭ te iubesc...

Nancy atuncĭ 'ĭ luă capul în mânĭ, şi 'l sĕrută pe frunte.

Sărutul acesta însă, arse pe băiét şi 'ĭ puse salpetrŭ în vine.

Apoĭ ea 'l atrase pe ottomană, şi făcêndu'l sĕ şaḑă lângă dînsa, 'ĭ ḑisse surîḑênd:

— Eştĭ forte gentil! cum te chémă?

Pagiul nu sĕ mai gândi ca cel puţin sĕ 'şĭ ascundă numele, ci rĕspunse cu grabă :

— Amaury.

— Frumos nume.

— Ah ! găsescĭ ?

— Da, dér sĕ vorbim acum cu minte, déca vreĭ.

— Cu minte ! oh ! urât cuvênt !...

— Fie ! dér sĕ vorbim.

— Eĭ bine ! murmură pagiul cu naivitate, ce vroescĭ sĕ 'ţĭ vorbesc, de cât că te iubesc ?...

— Te popresc d'a 'mĭ repeta cuvêntul acesta.

— Dér... pentru ce ?

— Pentru că maĭ înainte trebue sĕ mĕ asculţĭ... şi eŭ vroesc sĕ 'ţĭ vorbesc cu minte. D-tea aĭ şése-spre-ḑece anĭ. Eŭ am opt spre-ḑece : prin urmare eŭ sunt maĭ învîrstată, şi ast-fel, trebue sĕ te supunĭ mie.

— Oh ! vorbesce... vorbesce... te ascult... Tot ce veĭ ordona, eŭ voiŭ face.

— Gentilul meŭ, 'ĭ ḑisse atunci Nancy, amorul este ca şi norocul, uă singură dată el 'ţĭ bate la uşă, şi déca nu'ĭ deschiḑĭ, nu maĭ revine. Aşa dér, eŭ am făcut un jurămênt...

— Şi... care ?

— Acela, de a deschide deca amorul s'ar presinta. Decĭ, déca mĕ veĭ iubi, te voĭ iubi.

— Oh ! eŭ te iubesc din tóte puterile mele.

— Fórte bine, murmură Nancy, şi déca te voiŭ pune la probă ?

— Ordonă... şi eŭ voiŭ face...

— Eĭ bine, déca eŭ 'ţĭ voĭ ḑice : Am gróză de Louvru, am gróză de tóte intrigile curţeĭ... Decĭ, aş vroi sĕ fug cu d-tea.., şi sĕ mergem sĕ ne ascundem amorul într'un loc necunoscut... ce aĭ ḑice ?

— Aş ḑice : Priimesc cu enthusiasm.

— Adevĕrat ?

— Pe onórea mea!

— Dér déca 'ţĭ voiŭ maĭ ḑice: Nóptea nu prea este înnaintată, si pănă a sĕ face ḑioă, maĭ avem câte-va ore...

— Sĕ fugim! sĕ fugim! o întrerupse el înbătat de amor.

— Ta! ta! ta! făcu prudenta Nancy, trebue înnainte sĕ reflectăm.

— La ce bun? strigă innocentul pagiŭ.

— Ascultă-mĕ. Din ce ţĕră eştĭ, micul meŭ?

— Sunt Lorran.

— Frumóssă e Lorrania?

— Oh! vechiul manoir al tatăluĭ meŭ e ascuns în pădure, pe marginea Meurtheĭ.

— Tatăl teŭ are un manoir?

— Da.

— Este el avut?

— Ca gentilhome e sărac... dér are cu ce trăi.

— Si... décă m'aĭ duce la dênsul... m'ar priimi el?

— Da, ḑisse copilul, când va sci că te iubesc.

— Si că sunt femeia tea, micul meŭ adăogă Nancy, căcĭ te veĭ căsători cu mine, 'mĭ închipuesc...

— De sigur.

— Eĭ bine! vom merge la tatăl teŭ. Dér... cum sĕ fugim de aci?

— Acésta e fórte uşor.

— Dér acel om neplăcut ce fu adinéorĭ aci?

— El a plecat.

— Dér nu maĭ sunt alţiĭ, în acéstă casă?

— Nu, sunt singur cu tine.

— Eĭ! sĕ plecăm, ḑisse Nancy, sĕ plecăm pe détă.

— Am un cal, ḑisse Amaury, el ne va purta pe amânduoĭ.

— De minune!

— Vin'o sĕ 'ĭ daŭ un pumn de grăunţe şi sĕ pun şeaua pe el.

Si pagiul luând pe Nancy cu o mână, cu cea l'altă luă uă lumînare şi duse pe juna fétă afară din oratoriul d-neĭ de Montpensier.

Nancy nu luase încă uă hotărâre, dér esenţialul era pentru dênsa de a părăssi casa din pădurea Meudon.

Pagiul o conduse la grajdiŭ, puse lumînarea jos şi începu a îngriji de cal.

In acel timp tînĕrul entusiasmat, propunea luĭ Nancy mii de projecte pentru fiitorĭŭ.

Eĭ trebuiaŭ sĕ se căsătorésc㠓 în primul sat în care vor afla un preot, şi apoĭ sĕ se îndrepte pe dată către manoirul tatăluĭ luĭ Amaury, etc... etc.

Nancy asculta dér nu perdea din vedere nicĭ uă mişcare a luĭ Amaury.

— Si mantaua ? 'ĭ ḑisse ea.

— Ah! aĭ dreptate, ḑisse pagiul, eram s'o uit.

— Unde e ea ?

— Mĕ duc se o iaŭ.

Ah ! ḑisse Nancy, déca aĭ putea găssi, şi una pentru mine... nóptea e rĕcorósă !...

— Te voiŭ înveli în mantaua mea, ḑisse pagiul.

Apoĭ el puse mâna la şea la locul pistólelor.

— Ce faci? întrebă juna fétă.

— Voesc sĕ vĕd, déca pistólele mele sunt aci.

— Ah ! acésta e uă precauţiune, cu tóte certele religiuneĭ, drumurile nu sunt sigure.

Amaury luă pistólele unul dupe altul, le visită şi ḑisse surîḑênd :

— Écă mórtea a duoĭ hughenoţĭ...

Şi îndreptându-se către Nancy :

— Aidem, se luăm mantaua.

— Te ascept aci... du-te.

Amaury era prea entusiasmat pentru a se teme câtu'şĭ de pucin. El luă pe Nancy în brace, uă strânse pe pept şi ea nu se apără.

Apoĭ el reintră în casă, ducênd cu sine lumina şi lăsând pe Nancy în întuneric.

Nancy şeḑu un moment pe pragul grajduluĭ, privind stelele.

Apoĭ tot de uă dată se hotârî, se reintórse pe pipăite în grajdiŭ, căută calul, şi puse mâna pe pistóle.

Dupĕ cincĭ minute, Amaury se reintórse.

— Écă, ḑisse el, écă mantaua, scumpa mea.

— Bun! ḑisse Nancy ce se rezemase de zid ascunḑênd pistólele; strânge-o şi pune-o pe şea.

Atuncĭ, pe când pagiul făcea ceea ce ḑissese Nancy, pe când acésta din urmă începu a rîde cu hohot.

— Ce aĭ? ḑisse Amaury ce se întórse uimit.

Nancy făcu duoĭ paşĭ înapoĭ, ridică un pistol la înălţimea frunţeĭ pagiuluĭ şi 'ĭ ḑisse:

— Micul meŭ, décă te mişcĭ, décă facĭ un pas spre mine, pe viaţa mea eştĭ mort!

Atuncĭ junele pagiŭ desmeticindu-se, înţelese că el fusese jucat şi că era supus voinţeĭ îndemnaticei cameriste!

. . . . . .

LIII

Uimirea pagiuluĭ Amaury era mare. El privia pe Nancy şi nu 'şĭ putea crede ochiĭ. Nancy cu pistolul întins, era rece şi hotărâtă.

— Micul meŭ, 'ĭ ḑisse ea, ora cuvintelor frumóse, jurămintelor de amor şi a fraselor încântătóre a trecut.

Amaury înmărmurit privea şi nu înţelegea.

El voi se facă un pas spre Nancy, dér camerista strigă:

— Décă înnainteḑĭ, te omor!

Amaury se popri.

Nancy urmă cu linisce :

— Micul meŭ, noĭ trebue sĕ ne esplicăm.

— Ce voescĭ se ḑicĭ ? gângăni pagiul Amaury.

— Scumpul meŭ amic, 'i ḑisse ea, mĕ numesc Nancy.

— Sciŭ, ḑisse pagiul cu totul ameţit de acéstă aventură neaşceptată.

— Sunt prima cameristă a Majestăţeĭ selle regina de Navarra.

— Mi s'a spus.

— Si... astă séră, sunt aprópe duoĕ ore, eŭ am fost răpită, legată, şi 'mĭ a fost cu neputinţă de a scóte un ţipĕt, apoĭ am fost dusă. .

Amaury privia pe Nancy, neînţelegênd de ce ea 'ĭ reamintea tóte acestea.

Nancy urmă :

— Am fost răpită, am fost adusă aci... apoĭ... am fost încredinţată pazeĭ d-télle.

— Eĭ bine ? ḑisse cu naivitate Amaury.

— Eĭ bine ! micul meŭ, s'aŭ purtat reŭ cu mine.

— Heĭ ! ḑisse pagiul, sciŭ... şi de aceia.

Nancy 'l întrerupse cu un gest :

— De aceia, ḑisse ea, am cugetat a scăpa.

— Adică, respunse pagiul, că sunt un miserabil nebun care s'a lăsat a fi încelat ?

Si, într'un acces de furie, el voi se facă un pas spre Nancy şi a 'ĭ lua pistolul.

— Ia séma ! strigă juna fétă, te omor !

El se popri.

Tot liniscită si surîḑêndă, Nancy reluă :

— Drept cine m'aĭ luat, micul meŭ ?

Si cum el părea a nu înţelege :

— Dér, scumpe copile, ḑisse ea cu un sentiment de protecţiune părintéscă, nu sciĭ că şi eŭ am un tată gentilhom, un tată ce posedă un vechiŭ manoir ?

Eŭ sunt fiică de casă bună, am simţimentele ómeni-

lor de ordinea mea, şi ar fi în adevĕr ceva nebun, ca uă fiică de sângele meŭ sĕ se lase a fi răpită de un pagiŭ frumos şi se alerge cu dênsul dupe aventurĭ! Tĭĭ!...

Amaury ascultă părând a fi prada unuĭ vis neplăcut.

Nancy urmă:

— Am fost prisonieră... şi aveam mare trebuinţă de libertatea mea. Am căutat de a o câşciga prin tóte mijlócele putincióse. Norocul 'mĭ a ajutat.

Amaury, la aceste cuvinte, nu se maĭ înduoi de ridiculul roĭ ce eĭ juca de aprópe uă oră.

— Norocul m'a ajutat, urmă camerista. Imĭ aĭ vorbit de amor, te am ascultat. 'Mĭ aĭ propus se fugim, am consimţit, cu speranţa de a 'ţĭ scăpa.

Amaury deveni palid.

Nancy avu un sinţimênt de milă, căcĭ ea 'ĭ ţisse:

— Ah! scumpul meŭ copil, sunt fórte necăjită că tocmaĭ ţie s'a întêmplat acésta, căcĭ eştĭ frumos pe cât se póte şi 'mĭ parĭ amabil.

— Eştĭ crudă! murmură copilul.

— Dér trebue se mĕ reîntorc la Louvru, sfârşi Nancy, unde sunt asceptată.

— Eĭ bine! murmură pagiul cu disperare, omóră-mĕ atuncĭ!

— Sĕ te omor?

— Da, pentru că voescĭ se fugĭ.

— Aşĭ! făcu Nancy, estĭ în adevĕr prea gentil pentru a nu te supune mie, amicul meŭ.

— Ce vroescĭ se ţicĭ?

— Te voiŭ închide unde-va în acéstă casă... de astfel nu veĭ avea a ceda de cât forceĭ.

— Sunt un om desonorat, suspină Amaury.

— Nu, pentru-că veĭ ceda forceĭ.

— Si apoĭ, adăogă copilul, sunt cel maĭ nefericit dintre ómenĭ.

— Pentru ce?

— Pentru-că te iubesc şi că 'mi refuzi singura gracie ce n'ai dreptul de a 'mi o refuza.

— Care ?

— Acea de a mĕ omorî.

Accentul pagiului era atât de disperat în cât Nancy 'i se făcu milă.

— Sĕrman copil ! ḑisse ea.

— Oh ! omóră-mĕ ! omóră-mĕ ! pentru că nu mĕ iubesc ! ... pentru-că ...

Nancy 'l întrerupse.

— Eşti nebun ! ḑisse ea.

— Nebun ?

— Da.

— Pentru-că te iubesc ?

— Nu, dér pentru că te disperi...

Amaury tressări.

— Sĕrmanul meŭ amic, 'i ḑisse Nancy, astă-ḑi sunt Nancy, camerista reginei de Navarra, Nancy ce a fost într'un mod brutal răpită, Nancy, care aspiră la libertatea ei şi 'şi dă ostenéla de a o dobândi.

— Ah ! ḑisse pagiul disperat, acesta este dreptul teŭ.

— Tu, urmă Nancy, eşti pagiul ducesei de Montpensier.

Amaury făcu un pas înnapoi.

— Cum, ḑisse ea, şciĭ !

— Sciŭ că sunt la Meudon.

— Ah !

— La ducessa de Montpensier.

— Dér atunci.

— Atunci, ḑisse cu rĕcélă Nancy, veḑi bine că nu te consider ca pe un amic, dér ca pe un inamic.

— Vai !

— Deci, 'mi am rîs de tine. Dér urmă Nancy cu uă voce miscată, va veni ḑiua de mâne, adică ora în care noiŭ redeveni Nancy... simplu Nancy, în care nu vei fi

de cât Amaury, un băét frumos pe care 'l iubesc din tótă inima, eĭ bine !...

— Eĭ bine ? fácu el cu nelinisce.

— Eĭ bine ! ḑisse Nancy, cine scie ? Imĭ voiŭ reaminti póte verĭ-uă-détă de tóte hotârârile, de tóte visurile nóstre de astă-ḑi.

— Oh ! ḑisse pagiul devenind necreḑétor, 'ţĭ maĭ rîḑĭ de mine.

— Nu.

Si Nancy pronunciă aceste cuvinte cu francheţă, apoĭ adăogă :

— Micul meŭ, déca 'mĭ aşĭ rîde de tine, n'aşĭ vorbi ast-fel ; căcĭ nu maĭ am trebuinţă de tine, în acest moment, căcĭ te pot omorî déca nu mĕ laşĭ sĕ es de aci.

— Oh ! respunse pagiul, déca voescĭ plécă, domnişóră... Te iubesc şi nu am alt stâpân... Si ceea ce veĭ ordóna, eŭ sunt gata a face.

— Estĭ un băét bun, ḑisse Nancy, dér nu pot priimi.

— Pentru-ce ?

— Pentru-că mâne duces a va întreba ce am devenit.

— Eĭ bine ! ḑisse copilul cu mândrie, 'ĭ voiŭ spune adevĕrul.

— Atuncĭ, fácu Nancy, ducessa va chema pe unul din ómeniĭ seĭ de arme ce te va spânḑura de un arbore.

— Nu, ḑisse Amaury.

— Si pentru ce ?

— Pentru că sunt gentilhom, şi ómeniĭ ca mine nu mor de secură, cu tóte că aş muri gândindu-mĕ la d-tea, Nancy a mea.

— Eĭ bine ! scumpul meŭ, ḑisse juna fétă emoţionată, eŭ care nu voesc se morĭ, fiind-că voesc se te revĕd... voiŭ face se nĭ innocent de evasiunea mea !

— Cum ? este cu neputinţă !

— Aşa ! veĭ vedea.

Apoĭ cum ca era în tot-déuna prudentă, adăogă :

— Micul meŭ, te iubesc destul, dér iubesc maĭ mult libertatea mea; aşa dér ca sĕ nu morĭ... mergĭ înnaintea mea... şi se intrăm în casă.

Amaury se supuse, însă nu de amenințarea de mórte, ci de vocea fermecătóre a luĭ Nancy care 'l ameţise de tot.

Cameriera însă 'l duse în oratoriul ducesseĭ, şi acollo 'ĭ ḑisse:

— Dute de adu uă sticlă cu vin şi duoĕ pahare.

Amaury se supuse, fără însă se scie cu ce scop 'ĭ dedese Nancy acel ordin.

— Bun! ḑisse ea vĕḑêndu'l intrând, pune-le pe masă Tórnă în paharul d-tĕlie şi al meŭ, şi apoĭ restul varsă'l în cenuşa din şeminelă.

Amaury esecută tóte aceste manevre.

Atunciĭ Nancy se apropiă de mésă, puse d'asupra e un pistol, şi pe cel-alt ţinêndu'l în mână, ḑisse luĭ Amaury:

— Depărtéză-te.

Amaury se depărtă.

— Acum, ḑisse Nancy, trágênd din degetul eĭ un inel a cărui pétră o răsuci, 'ţĭ voiŭ procura mijlocul de a dormi.

Pétra închidea un praf cenuşiŭ, pe care Nancy 'l puse în pahar, şi turnând d'asupra luĭ vin, adáogă:

— Bea'l.

Pagiul care nu avea uă altă vroinţă de cât aceia a luĭ Nancy, înghiţi tot dintr'uă dată; şi atunciĭ Nancy surîḑênd 'l însrebă:

— Aĭ înţeles?

— Nu.

— Eĭ bine! ascultă: aĭ înghiţit narcotic cum a înghiţit gasconul Lahire când a fost aci.

— Cum! esclamă pagiul, sciĭ şi acésta?

— Sciŭ tot, respunse ea.

Amaury privi pe Nancy cu un fel de mirare, ér Nancy reluă :

— Scumpul meŭ, verĭ cine va veni aci, ĭ vei spune că eŭ ţĭ am cerut se beaŭ, că aĭ ciocnit cu mine fără se ’mĭ poţĭ refusa, şi că eŭ în al duoi-lea pahar am aruncat póte narcotic, de óre-ce în urma luĭ aĭ adormit. Aĭ înţeles acum, micul meŭ?

— Da. Dér...

— Nicĭ un dér, murmură Nancy. Aĭ fost imprudent. ér nu culpabil... ducesssa va fi înfuriată... dér nu te va pedespi... Dér uite ! uite ! începĭ se te cletenĭ, şi ochiĭ ţĭ clipesc .. Ah ! bravo ! narcoticul acesta merge repede.

— Adevĕrat!... găngăni Amaury, pe care uă beţie necunoscută ’l coprindea cu repeḑiciune.

— Acest Narcotic, ḑisse Nancy, ’l am furat dela Florentinul René, când am întovărăsit pe dómna Margareta şi regina Catherina când au mers sĕ ’ĭ facă uă visită în laboratoriul luĭ de la podul Saint Michel. De atunci este mult timp, şi ’l am păstrat ca pe uă adevĕrată comóră ; şi adevĕrat că nu am putut sĕ ’l păstreḑ pentru uă maĭ bună occasiune...

Nancy însă nu terminĕ, fiind-că pagiul doborât de beţie, aruncă asupra juneĭ fete âncă uă privire amorósă, apoĭ căḑu pe spate şi închise ochiĭ.

Atunci Nancy, puse pistolul pe mésa ne-maĭ fiindu’ĭ trebuincios, de óre-ce Amaury sforăia deja ca clopotul din turnul de la Notre-Dame.

Apoĭ Nancy care la occasiunĭ era tare, ’l luă în bracie, ’l puse pe ottomană, şi ’l aşeḑă în posiţiunea aceia, în care omul adórme de la sine’şĭ ; şi dupe acésta murmură :

— Pot sĕ ḑic, că a reuşit bine.

Apoĭ lăssândul adormit, sĕ învĕlui în mantaua ducesseĭ, sĕ coborĭ la grajdiŭ unde calul era înşelat, şi acollo puse pistolele în coboruri, sări pe sea, şi sbură

afară din curte ca un fulger spre Paris, ḑicîndu'şĭ însă în sine'şĭ :

— D-ḑeul meŭ ! de nu aşĭ ajunge prea târḑiŭ !... Cine scie ce s'o fi întîmplat la Louvru în lipsa mea ?...

LIV

Dómna Margareta însă, de şi nu vedea pe Nancy venind, fiind-că trecuse maĭ mult ca uă oră de când ea 'şĭ ceruse permisiunea d'a merge sĕ se întîlnéscă cu Raoul, nu era nemulţumită, de óre-ce ea era indulgentă cu ceĭ amoresaţĭ, şi maĭ cu osebire cu Nancy. Apoĭ afară de acésta, nicĭ nu avea trebuinţă de serviciul eĭ de cameristă, fiind că hotărâse d'a nu sĕ pune în pat, până ce regele de Navarra nu sĕ va întórce în Louvru.

Dér tot d'uă dată sĕ auḑi uă uşóră bătae la uşa.

— Intră ! ḑisse Margareta, creḑênd că era bărbatul eĭ.

Margareta însă sĕ încelă. Dómna Catherina venea sĕ 'ĭ facă uă visită nocturnă.

Visita aceia era din obiceiul regineĭ-mame, de óre-ce ea lucra târḑiŭ noptea, or la şciinţele eĭ particulare, séŭ la lucrărĭ politice, şi apoĭ când sĕ obosea, sĕ găsea mulţumită sĕ vorbéscă uă oră séŭ duoĕ cu fiica sea,

Decĭ intră surîḑêndă şi dulce care făcea înfiorare.

— Bună séra, mica mea, bună séra copila mea scumpă 'ĭ ḑisse ea intrând.

— Dómnă, gângăni Margareta puţin cam desconcentrată, sunt servitórea d-télle.

— Fiind-că sciam că estĭ singură, urmă dómna Catherina, am venit sĕ 'ţĭ tin companie.

— Ah ! făcu regina de Navarra, d-tea sciaĭ ca sunt singură ?

— Cum nu! respunse Catherina, bărbatul d-tălle nu lipsesce din Louvru?

Margareta tressări:

— Cum! întrebă ea, d-tea scĭĭ!...

— Eŭ sciŭ chiar unde este, murmură Catherina cu un surîs hypocrit.

Juna regină de Navarra simţi uă violentă bătae de animă. Cu tóte acestea nu făcu nicĭ uă cercetare.

— Scump copil! murmură regina-mamă aşeḑându-sĕ lângă fiica sea si întinḑêndu'ĭ mâna. Tu 'l iubescĭ mult?

— Pe cine? întrebă Margareta tressărind.

— Pe regele sociul teŭ.

— Oh! cum nu?...

— Si creḑĭ că te iubesce şi el?

— El!... sunt sigură.

Dómna Catherina nu dete nică uă desminţire directă ficeĭ sélle, dér începu a suspina.

— D-ḑeul meŭ! dómnă, făcu dómna Margareta cu nerăbdare, 'mĭ permiţĭ sĕ 'ţĭ fac duoĕ întrebărĭ?

— Vorbesce, mica mea...

— Antêiŭ, căror cause trebue sĕ datoreḑ eŭ onórea visiteĭ d-telie?

— Nu 'ţĭ am spus, frumósă scumpă, că sciindu-te singură, am venit?...

— Cum! mĕ sciaĭ d-tea singură?

— Negreşit, de óre-ce sciŭ unde este regele de Navarra.

— Ah! d-tea scĭĭ? gângăni Margareta cu un aer de îndoelă.

— Da, negreşit.

— Eĭ bine! dómnă, scĭĭ maĭ mult ca mine!

Regina mamă suspină din noŭ, dér de astă dată cu un ton sfîşiitor, şi tot de uă dată repetă:

— Ah! sĕrman copil...

— Dér, dómnă, strigă Margareta revenindu'ĭ gelosia pe

care Nancy o potolise cu atâta greutate, déca scĭ unde este regele de Navarra... Fă'mĭ onórea d'a 'mĭ spune.

— La ce bun ?

— Dér, domnă... pentru...

— Pentrŭ că 'l iubescĭ ?

— Da... fără înduoélă...

Eĭ bine ! nu pot ; şi apoĭ acésta nu este tréba mea, terminä ea.

Atunci un fulger trecu prin ochiĭ Margaretei, şi cu furie strigă :

— Ah ! dómnă, pentru că 'mĭ aĭ spus până aci, trebue sĕ mergĭ până la fine.

— Dér. . mica mea...

— Nicĭ un dér... dómnă, gângăni Margareta palidă şi tremurând, trebue sĕ sciŭ unde este Henric, şi ce face el afară din Louvru la ora acésta...

— Oh ! D-ḑeul meŭ ! murmură Catherina cu un ton infernal, nu te înfuria ast-fel, copila mea scumpă. Regele de Navara este june... nebunatic... şi cu tóte acestea, el te iubesce, şi apoĭ... póte...

Catherina aci parea a sĕ popri.

— Dér vorbesce uă dată, dómnă, strigă Margareta, disperată, nu veḑĭ că mĕ facĭ să mor ?

— Vreĭ positiv ? făcu Catherina, schimbând attitudinea.

— Te rog în genuchĭ.

— Eĭ bine ! fiind-că susţinĭ a sci unde este regele de Navarra, trebuesce înainte sĕ 'ţĭ narrez óre care împrejurărĭ ce tu le cunoscĭ...

— Vorbesce ! te ascult...

— Aĭ auḑit tu vorbindu-se de un ore-care Loriot ?

— Samuel Loriot pe care René ?...

— Sit ? făcu regina-mamă întrerupând'o.

— Eĭ bine ! am auḑit... şi am vĕḑut şi pe vĕduva sea.

— Iĭ aĭ vĕḑut tu pe vĕduva ?

— Da.

— Când? şi în ce loc?

Margareta tressări:

— La bravul băcan, murmură ea, unde transportase pe Henric dupe duelul cu ducele de Guise.

— Eĭ bine! cum aĭ găsit'o?

Margareta sĕ înfioră.

— Nicĭ nu'ĭ am dat attenţiune, găgăni ea.

— Cu atâta maĭ reŭ!

— Pentru ce?

— Pentru că acéstă Sarah Loriot... este fórte frumósă... şi de aceia cu atâta maĭ rĕŭ!

— Eĭ bine! dómnă, esclamă princesa cu uă voce înfuriată, pentru ce mĕ întrebĭ d-tea de tóte acestea?

— Ascéptă! ascéptă... găngăni Catherina, apoĭ surîdênd reluă:

— Sarah Loriot este amica din copilărie a acelleĭ comtesse Corisandra de Gramont, care 'ţĭ aŭ adus atâtea întunecimĭ.

— Ah! strigă Margareta, a cărei turburare crescea.

— Când Henric de Bourbon a venit la Paris, a adus uă scrissóre de la Corisandra pentru Sarah Loriot.

— Adevĕrat?

— Fórte adevĕrat! murmură regina-mamă cu un surîs batgiocoritor, cu tóte acestea, sĕrmana comtessă nu sĕ gândea...

Margareta întrerupse pe mama sea cu vioiciune, şi punêndu'ĭ mâna pe braciŭ, 'ĭ ḑisse:

— Un cuvênt! dómnă.

— Vorbesce...

— Creḑĭ d-tea că Henric iubesce pe Sarah?

— Da, fără înduoélă.

— Si că a iubit'o şi înnainte?

— Da, şi înnainte.

— Bine... bine... vom vedea...

Vocia Margaretei tremura, şi palórea ei era îngrozitóre.

— Scumpa mea copilă, 'i ḑisse Catherina, trebue să erţi bărbatului teŭ... el este aşa june... şi apoi Sarah este aşa frumosă...

Margareta sta în picióre, tremurândă şi desfigurată...

— Sĕrman copil! repetă regina-mamă, aidi! liniscesce-te... Chémă pe Nancy, pune-te în pat.... somnul dă uitare durerilor... Bună séra! ... şi pune-te în pat fără întârḑiere...

Apoi Catherina depuse un sĕrut pe fruntea Margaretei, şi sĕ strecură ca uă reptilă care 'şi vĕrsase veninul.

Margareta însă nu o reţinu. Ea sĕrmana era ca trăsnită, şi mult timp stătu mută, cu ochiul rătăcit, şi fără cunoscinţă chiar de situaţiunea şi locul în care se găsea.

Dér în fine, când spiritul ei sĕ lumină, 'şi ḑisse în sine'şi:

— D-ḑeul meŭ! cine scie, déca tóte acestea nu sunt invenţiuni alle dómnei Catherina?...

Apoi chemă:

— Nancy! Nancy!...

Pentru dómna Catherina, Nancy trecea de confidentă tragică, şi acésta, pentru că ea în loc numai d'a asculta. sĕ permitea d'a observa. şi câte uă dată chiar şi d'a consilia.

Aşa dér, aci dómna Catherina avea dreptate. In momentele acellea Margareta avu trebuinţă de dînsa, şi repetă:

— Nancy, Nancy!

Dér Nancy nu rĕspundea.

Atunci juna regină deschise uşa ce da în corridorul intunecos ce noi 'l cunóscem, şi tot de uă dată nisce paşi se auḑi pe scară. Paşii eraŭ fórte uşuri, dér urechia esersată a Margaretei ne încelându-se, 'i ḑisse în sine'şi:

— Ah! Henric este!

Apoĭ sângele năvălindu'ĭ la animă se pricipită înnainte.

Paşiĭ însă se apropiaŭ.

Margareta dér fiind convinsă că aceĭ paşĭ eraŭ aĭ regeluĭ de Navarra, înnaintă cu mânele întinse. şi striga necontenit :

— Tu eştĭ... Henric ? tu eştĭ... Henric ?

Nimenĭ nu 'ĭ respunse.

Cu tóte aceste, cum mergea ea cu bracile întinse, întîlni uă haină de mătase, şi atuncĭ ne maĭ înduoindu-se că era bărbatul eĭ, 'l luă în bracie, şi murmură ca uă nebună :

— Tu eştĭ Henric! tu iubitul meŭ!

— Da, eŭ sunt.

Regina atuncĭ scóse un ţipĕt.

Vocea care 'ĭ respunsese nu era, a regeluĭ de Navarra, şi cu tóte acestea el respunse :

— Da, eŭ sunt!

Margareta nu se maĭ putea susţine, ea credea că pămêntul se deschidea sub piciórele eĭ...

Vocea ce ea auḑise, era uă voce cunoscută, uă voce ce altă dată făcea se 'ĭ încânte anima... şi vocea a unuĭ om, care asemenea se numea Henric.

Acest om însă, care fussese strîns în bracie, luat drept bărbatul eĭ, o susţinu în braciele sélle, şi o duse leşinată în oratoriul eĭ.

Dupe uă ruptură de şése lunĭ, ducele Henric de Guse pătrunse din noŭ în appartamentul dómneĭ Margareta ce o iubise şi o iubea âncă!

. . . . . .

Pentru un moment uimită, încremenită, juna regina se ridică cu mândrie:

— Ce voescĭ aci? ḑisse ea, ce voescĭ cu mine?

— Margareto!...

Vocea ducelui era rugătóre.

— Eşi, principule: eşi, rĕul !... murmură Margareta perdută.

Dér ducele îndrăsnise de a înghenuchia în facia ei.

— Nu, ţisse el, nu, nu voiŭ eşi d-nă, mai nainte de a ţi spune tot ce am sufferit de şésse luni de când sunt departe de d-ta... de şésse luni de când nu mai mĕ iubesci...

— D-nu duce . . . vĕrul meŭ . . . Henric . . . se rugă Margareta, în numele cerului! pléca!

— Oh! Margareto, te iubesc! ţisse principul cu nn accent de entusiasmu.

— Dér, nefericitule! strigă juna regină, nu sciĭ că regele bărbatul meŭ va veni?.., şi că décă te afli aci... la genuchiĭ meĭ... Ah! fugi.. fugi!

Ducele se ridică cu grăbire.

— Bărbatul d-télle? ţisse el, crediĭ că bărbatul d-téile va veni?

— Il aşcept.

— Nu va veni.

Margareta înăbuşi un ţipĕt şi aruncă asupra principului lotarigian uă privire rĕtăcită.

— El nu va veni, repetă ducele, căci la acéstă oră el se află la genuchiĭ Saraheĭ Loriot, rivala d-téle.

— Oh! strigă Margareta perdută, écă pentru a duoa óră că mi se vorbesce de acéstă femmeiă... voesc sĕ mi se spue...

Ea se popri, privi un moment pe ducele, şi 'i ţisse tot de uă dată.

— Eĭ bine! d-ta care 'mĭ spuĭ acésta, ca şi regina-mamă adinéoriĭ, d-ta care acuzi pe regele, 'mĭ veĭ proba óre ti area sea?

— Da, ţisse cu rĕcélă ducele Henric de Guise.

— Mi'l veĭ arăta la genuchiĭ aceleĭ femmeĭ?

— Da.

— Când?

— Chiar îndată, déca voescĭ sĕ mĕ urmeĭz.

— Oh!... strigă Margareta, nenorocirea luĭ Henric déca m'a trădat!

— Vin'o, repetă ducele cu un accent de încredinţare.

LV

Margareta nu se gândi că 'ĭ va putea întinde veri uă cursă.

Gelosia 'ĭ coprinsese anima.

Ea 'şĭ puse uă manta pe umerĭ, acoperi capul cu un capişon, 'şĭ puse uă mască pe faciă, şi ḑisse ducelui cu uă voce tremurându:

— Mergĭ! te urmez.

— Ah! Margareto... Margareto... murmură el în momentul când, esind din oratoriŭ ajunse în coridor, déca aĭ şci ce am sufferit!

Margareta nu respunse. Ea cugeta la Henric pe care 'l iubisse şi pe care 'l iubea âncă.

Ducele trecu cel d'âncêiŭ prin scara unde Nancy fusese prinsă în cursă. Margareta 'l urmă. Eĭ trecură prin facia aceleĭ sentinele ce avea ordinul de a închide ochiĭ.

Uă dată eşită din Louvru, Margareta se popri un moment de témʼa ce 'ĭ coprinsese anima.

— Eĭ bine! fácu ducele.

Dér Margareta nemişcată, rldică privirea asupra faciadeĭ Louvruluĭ şi privi ferestrele oratoriuluĭ d-neĭ Catherineĭ Acele ferestre eraŭ luminate.

— Aĭ vĕḑut pe mama? ḑisse ea de uă dată.

Henric tressări.

— Respunde! fácu ea, aĭ vĕḑut'o?

— Da, ḑisse ducele.

— Si 'ĭ aĭ spus?

— Póte.

Si cum regina de Navarra nu se mişca, ducele adăogă:

— Vin'o Margaret'o: nu avem timp de perdut...

— Si cine 'mĭ spune, respunse ea tot de uă dată, că nu mĕ înceliĭ?

— Se te încel?

— Da.

— Eŭ se te încel, Margaret'o? repetă ducele înmărmurit.

— Da, ḑisse ea, cine şcie déca nu 'mĭ întinḑĭ veri uă pedică?

Un nor trecu pe fruntea ducelui.

— Ah! Margaret'o, murmură el în prada uneĭ emoţiunĭ subite, am sufferit destul, dér depărtarea 'mĭ a fost maĭ pucin crudă de cât neîncrederea.

— Heĭ! D ḑeul meŭ! făcu regina de Navarra, mĕ iubescĭ dér?

— In stare de a 'mĭ da viaţa, Margaret'o.

— Eştĭ gelos şi urăscĭ pe regele de Navarra?

— Oh! făcu ducele, déca 'l urăsc!

— Acésta este destul pentru...

Ducele întrerupse pe Margareta cu un gest. Apoĭ el scóse uă mănuşe şi 'ĭ arătă mâna stângă al căreĭ deget arătătoriŭ purta un inel.

— Cunoscĭ acesta? ḑisse el.

Margareta tressări.

— D-ta mi 'l aĭ dat, Margareto... Acesta e tot ce 'mĭ remâne de suvenir... Eĭ bine!

El se înduoi un momet. Apoĭ, scoţênd inelul din deget, el 'l dete regineĭ de Navarra:

— Tine, Margaret'o, ḑisse el, reia'l. Il veiŭ ţinea déca mint şi 'mĭ 'l veĭ da déca spun adevĕrul.

Ea nu se mai îndoi atunci de sinceritatea lui Henric de Guise.

— Mergi ? repetă ea luând inelul. Si ea 'l urmă.

— Nu vroesci se te reḍemi pe mine ? întrebă el.

— Nu, mergi.

El merse alături de dênsa, şi pe când treceaŭ piaţa saint-Eustache, el adăogă :

— D-ḍeul meŭ ! D-ḍeul meŭ ! Margaret'o, pentru-ce ai încetat de a mĕ iubi ?

Margareta ridică din umeri şi repetă :

— Se mergem !

— Regina-mamă, urmă el, se căesce crud astă-ḍi... Ah ! Margaret'o, eŭ nu te aşi fi făcut regină, dér ducatul ce ţi închin valora mai mult de cât acel miserabil regat al Navarrei, că...

— Duce, întrerupse cu bruscheţă Margaret'o, nu te am urmat pentru a 'mi vorbi de amor... dér pentru a 'mi da proba de ceea ce 'mi ai spus.

Ducele avu ùn moment de furie.

— Vin'o dér ! făcu el, grăbesce pasul... căci Henric al d-téle nu 'şi va petrece tóte nóptea, la genuchii Saraheĭ.

Acest nume turbură sângele tinerei regine, care 'şi grăbi paşii fără a respunde.

Ei ajunseră la bariera Montmartre. Ducele avea un aer întunecat, şi Margareta nu pronunciă nici un cuvênt. Cu tóte acestea, când trecură bariera, şi când regina de Navarra se găssea singură cu ducele în mijlocul câmpului, ea avu frică.

— Unde mĕ conduci ? întrebă ea, apucată din nou de un sentiment de neîncredere.

Dér ducele întinse mâna.

— Iată, ḍisse el, veḍi acolo, aprópe de Grange-Bateliere, acea lumină care strălucesce ?

— Da.

— Ei bine, e acolo.

Margareta avu un moment de neîncredere, dér gelosia 'ĭ dede forcia, şi ea 'şĭ înduoĭ paşiĭ.

Atunci ducele o luă de mână şi o atrase spre lungul câmpuluĭ, La uă sută de paşĭ de la gardul carĭ înconjura grădina micel case, unde Sarah priimea pe Henric, ducele se opri.

— Ce faci?... întrebă regina surprinsă.

— Sit! ascéptă...

Ducele 'şĭ puse mâna la gură şi făcu se se audă un strigăt straniu, care imita de minune gemătul cucuveleĭ.

Indată un strigăt depărtat, tot ca acella, 'ĭ rspunse. Apoĭ la óre care distanţă, cu tot întunericul ce domnea, Margareta vĕḑu miscându-se uă formă umană care venia întru întâmpinarea duceluĭ.

Acesta 'ĭ ḑisse cu jumătate voce:

— Tu esti Pandrille?

— Eu sunt.

— Maĭ este *el* acolo?

— Da.

Si omul se găssi în presenţa Margareteĭ care lăssă sĕ 'ĭ scape un strigăt de frică-Gigantecul Pandrille era înspăimântător la corp.

Ducele luă mâna reginel Margarete şi 'ĭ ḑisse:

— Vin'o! vin'o! dómnă.

Eĭ 'şĭ reluară drumul, escortaţĭ de băĕtul de cârciumar.

Când ajunseră aprópe de gard, gigantecul care era îndemânatec şi robust, sări gardul şi s'apropiă de un plop care se înalţa pênă la ferestrele de la al duoilea etagiŭ.

Dupe acésta el se întórse spre Margareta, şi ducele 'ĭ făcu un semn afirmativ mişcându-şĭ capul de sus în jos.

— Este tot acolo, şopti ducele la urechia princeseĭ.

Atunci Pandrille care fără înduoélă meditase acéstă

manoperă cu ducele, 'şĭ resuci piciórele împrejurul pleopuluĭ, şi întocmaĭ ca un acrobat de professiune, 'şi lăsă corpul înapoĭ şi 'şĭ lăssă bracele în jos.

Atuncĭ ducele luă pe Margareta, o ridică în sus şi o dede în bracele luĭ Pandrille.

Margareta maĭ mult mórtă de cât viue, se lăssă se fie ridicată pêne în dreptul ferestreĭ de unde putea sĕ védă în interiorul caseĭ. Feréstra camereĭ Saraheĭ era întredeschisă pentru a lăssa sĕ pătrundă aerul răcoros al nopţeĭ. Argintărésa şedea jos, er Henric îngenuchiată înaintea eĭ, 'ĭ sĕruta mânile cu transport.

Margareta 'şĭ înabuşi un ţipăt, şi căḑu leşinată în bracele luĭ Pandrille. Acesta sĕ lăssă sĕ alunece spre rădăcina pleopuluĭ şi o redete ducelui care o luă pe umerĭ şi plecă încărcat de povara sea...

LVI

Pe când ducele de Guise, duc pe umerĭĭ sĕĭ pe Margareta leşinată Nancy galopa spre Paris şi sossea spre pórta Louvruluĭ!

Un om se plimba atuncĭ şi în sus şi în jos pe dinaintea portiţeĭ. Acesta era Raoul.

— Raoul! strigă Nancy oprindu'şĭ calul.

— Raoul când auḑi acea voce, alergă. Nimenĭ nu ar fi putut descri încremenirea pagiuluĭ, când văḑuse pe Nancy apărând înaintea Louvrului călare.

— D-tea? d-tea eştĭ? ḑisse el.

— Eŭ sunt, dér apucă hăţurile, şi spune'mĭ décă regele de Navarra a intrat.

— Nu.

Tu nu aĭ văḑut pe nimenĭ eşind din Louvru?!.. întrebă Nancy.

— Da, am vĕḑut duoĭ bărbaţĭ, din cari unul ducea ce-va pe umerĭ.

— Ah!

— Apoĭ eĭ s'aŭ dirigiat spre o litieră care ascepta la uă sută paşĭ departe de rîŭ.

— Prea bine! Dér sciĭ tu cine eraŭ aceĭ duoĭ ómenĭ?

— Nu.

— Si ce maĭ duceaŭ cu eĭ.

— Nimic alt.

— Eĭ bine? eram eu... Dér ḑisse Nancy, acum nu am timp sĕ 'ţĭ explic tóte acestea; priponesce-mĭ calul de ce-va, şi apoĭ...

— Ah! ertă-mĕ! ḑisse pagiul, am uitat sĕ 'ţĭ maĭ spun că acum o oră a eşit un bărbat şi uă femeie din Louvru.

— Prin portiţa cea mică?

— Da.

Nancy avu un presentiment.

— Cum eraŭ eĭ?

— Bărbatul era înalt, şi mantaua luĭ 'ĭ ascundea cu totul figura.

— Dér femeia?

— Ea era mascată.

— A luat ea braciul bărbatuluĭ?

— Nu, dér ea mergea alăturĭ de dênsu. Si amênduoĭ 'şĭ grăbeaŭ paşiĭ.

— Si ce direcţiune aŭ luat?

— Iĭ am vĕḑut dispărênd pe la spatele luĭ Saint-Germain-l'Auxerrois.

Nancy numaĭ asceptă nicĭ uă explicaţie şi strigă:

— Ah! totul e perdut!

Raoul nu înţelese nimic din tóte acestea.

— Priponesce acest cal şi vin'o cu mine.

Raoul petrecu hăţurile caluluĭ dupe un inel de fer bătut în zid şi se puse sĕ urmeze pe Nancy.

Dér acésta adăogă:

— Scóteţĭ pumnalul şi trecĭ înainte: Louvrul numaĭ e sigur pentru mine.

Raoul ameţit de acest cuvênt, sui scara cea întunecósă, dând mâna luĭ Nancy, şi amênduoĭ sossiră pênĕ în coridorul care conducea la apartamentul dómneĭ Margaretеĭ. Partita era deschisă. Nancy pătrunse înauntru singură. Camera de culcare, oratoriul şi chiar cabinetul regeluĭ de Navarra erau deşerte.

— D-ḑeul meŭ! murmură Nancy, lucrul e sigur, că e dómna Margareta pe care aĭ vĕḑut'o tu eşind.

— Cu tóte acestea ea maĭ avu uă speranţă, acéstă speranţă însa era că póte credea că o fi chemat'o regina Catherina, care avea căte uă dată lungĭ ore de insomnie.

— Nancy 'şĭ făcu îndată acéstă reflecţiune.

— Déca dómna Catherina este complice de răpirea mea, ea va face uă miscare de surprinsă când mĕ va vedea apărând; ér déca din contra, ea nu va avea nicĭ un amestec, atuncĭ nu 'ĭ se va părea nicĭ de cum extraordină înfăcişarea mea la dênsa.

Nancy dupe ce 'şĭ luă acéstă resoluţiune, se dirigiă spre oratoriul reginеĭ mame, tot însocit de Raoul.

Când ea fu în dreptul uşeĭ, se întórse spre pagiŭ şi 'l luă de mână:

— Mĕ iubescĭ tu? 'ĭ ḑisse ea.

— Oh! făcu copilul.

— Mĕ veĭ apăra tu, contra regeluĭ, déca 'mĭ veĭ ordona.

— Eĭ bine! rĕmâĭ aci, micul meŭ, lipesce'ţĭ urechia la gaura acesteĭ brósce, uităte înăuntru din când în când, şi déca te voiu chema în ajutor, alérgă!

— Oh! Nancy, ḑisse pagiul cu accentul devotamentuluĭ, mĕ voiŭ lăssa sĕ mĕ tae bucăţele maĭ înainte de a 'ţĭ se întâmpla veră uă nenorocire.

Nancy fu atât de mişcată de aceste cuvinte, în cât întinse mânile în întuneric, apucă capul psgiului, şi 'l sérută.

— Si eŭ te iubesc, ḑisse ea.

Si pentru a nu se mai prelungi aceste declaraţiĭ, ea se grăbi de a bate în uşa dómneĭ Catherineĭ.

Acea uşă se deschidea numaĭ pentru aceia carĭ eraŭ intimiĭ reginei mame, şi pentru aceia carĭ conspiraŭ împreună cu dênsa. Prin acéstă uşă intra adesea René Florentinul, când complota otrăvirea reginei de Navarra; ducele d'Alencon care cugeta a deveni rege; şi ducele de Guise care conspira contra hugenoţilor.

— Intră! ḑisse dinăuntru vocea dómneĭ Catherineĭ.

Nancy întredeschise uşa, şi vĕḑu pe regina-mamă aseḑată lângă René, înaintea uneĭ messe care susţinea un vas de sticlă plin cu apă, în care înota duoĭ pescĭ roşiĭ.

Regina şi Rene care fără îndoélă ascepta o a treia persóne, creḑură că era el care intra, căcĭ eĭ nu'şĭ întórseră nicĭ chiar capul şi continuară a privi înotul pescilor. Ŭă aruncatură de ochĭ fu de ajuns lui Nancy pentru a se convinge că dómna Margareta era absinte.

Ŭă inspiraţiune subită 'ĭ trecu prin spirit. Ea o închise cu repeḑiciune uşa, şi trăgênd pe Raoul de mână 'ĭ ḑisse:

— Sĕ fugim!

Acéstă manoperă fu împlinită cu atâta iuţeală, cât regina-mamă 'şĭ închipui ca personagiul pe care ea 'l ascepta, intrase deja. Nu fu, de cât dupe câte-va minute, că observă că era tot cu René, în care timp permisese lui Nancy de a reintra în apartamentul dómneĭ Margareteĭ.

— Maĭ aĭ trebuinţă de mine? întrebă Raoul

— Negreşit.

— Unde trebue sĕ mĕ ascund?

— Rĕmânĭ aci în acest cabinet,

Nancy împinse pe Raoul în cabinetul de alăturĭ cu camera de culcare ; apoĭ, în prada uneĭ marĭ nelinișcĭ, asceptă.

Duoĕ ore de diminéță sunau la Saint-Germains-l'-Auxerrois.

Unde putea fi Henric de Bourbon regele Navarreĭ, la o oră așa de târdiă ? Si unde trebuia sĕ fie dómna Margareta ?

Nancy se silea zadarnic de a resolva aceste duoĕ cestiunĭ, când tot-d'o-dată ea auḑi un pas surd în ulicióră.

Persóna care umbla cu ast-fel de precauțiunĭ, se opri înaintea ușeĭ oratoriuluĭ pe care Nancy o închisese, și bătu. Nancy merse de 'ĭ deschise.

— Uf ! ḑisse uă voce vesselă,

Si regele de Navarra intră. Nancy scóse un strigăt de satisfacție la vederea sea.

— Bună ḑiua, mica mea, bună ḑiua, ḑisse el mângâind'o într'un mod amical pe obrajĭ.

— Bună ḑiua, Sire...

— Drace ! dér de ce estĭ așa schimbată la facia ?

— Pentru-că am fost fórte îngrijată.

— Dér unde e regina ?

— Dómna Margareta ?

— He ! fără înduoéla...

— Nu sciu, ḑisse Nancy.

— Cum ! tu nu scĭĭ ?

— Negreșit ! că nu, ḑisse cameristă. Póte că s'a dus sĕ înapoeze verĭ uă batistă brodată de carĭ Majestatea vóstră împrumutase nóptea trecută.

Pre viul D-ḑeu ! exclamă tênĕrul rege pălind, ce 'mĭ vorbescĭ tu de batistă ?

Nancy merse de închise din nou usa cu precauțiune:

— Zidurile aŭ urechĭ, ḑisse ea.

— Ce ḑicĭ?

— Si cum nu sciu unde e regina...

— Dér tu estĭ nebună!

— Nicĭ de cum, Sire.

— Regina nu ese nicĭ uă dată din Louvru la o assemenea oră...

— Este adevĕrat.

— Si déca ea ar fi eşit te ar fi încunosciinţat.

— Eu nu am fost în Louvru când ea a eşit.

— Si... unde... eraĭ tu?

— Prisonieră, cu uă mască de catrană pe ochi, şi cu un capuşon de călugăr pe cap.

Regele observa cu atenţiune pe tênĕra fétă şi se întreba déca ea nu nu'şĭ perduse raţiunea. Dér Nancy, deşi prea palidă, totuşĭ era liniştită şi nimic în figura sea nu indica nebunia.

— Aĭ tu se te explicĭ maĭ clar, mica mea? ḑisse Henric.

— Da, Sire.

— Atuncĭ te ascult.

— M'a răpit pentru că presenţa mea lângă regina, jena prea mult pe óre carĭ persóne.

— Dér cine te-a hrăpit?

— Omeniĭ d-luĭ duce de Guise.

Henric făcu un pas înnapoi şi uă sudóre rece ĭ inundă têmplele.

— Eh! Sire, suspină Nancy, viaţa este astfel, ca cea maĭ dreptă lege şi cea maĭ adessea aplicată, se ñe aceia a taliuneĭ.

— Explică-te... murmură Henric cu uă voce alterată

— Ah! reluă Nancy, aveţĭ uă intrigă, Sire; revedeţĭ pe Sarah argintăresa, sub un pretext politic.

— Tacĭ!

— Si nu observaţĭ că în acest timp, d. duce de Guise

care iubesce mai mult ca nici uă dată, profită de absenţa vóstră.

Henric era palid şi 'şi rezema mâna de mânerul spadei sélle.

— Sire, reluă Nancy, nu sciŭ unde e regina, nu sciŭ ce s'a petrecut, dér vĕ jur că o catrastofă mĕ amenin-ţă . . . Luaţi séma !...

Cum Nancy pronuncia acest cuvênt de catastrophă, uşa se deschise cu violenţă şi regele şi camerista vĕ-ḑură apărând pe prag, pe dómna Margareta.

Tênĕra regină avea albeţea unei statui care decorează marele sălі ale Louvrului. Ochiul seŭ scânteia şi nările 'i se umflaseră.

Ea privi pe regele sociul seŭ, dér ea numai avea acea privire strălucitóre şi radiósă care sedusese atât de mult pe fostul sire de Coarasse.

— Aidea, se gândi Nancy, regina scie tot!

Margareta dupe ce privi mult timp pe Henric, mută şi confusă, ea se întórse spre Nancy, şi cu un gest imperativ 'i arătă uşa.

— Eşi ! ḑisse ea.

— Bun ! se gândi camerista, étă-mĕ disgraciată!

Nancy eşi. Atunci Margareta făcu un pas spre Henric şi 'i ḑisse :

— Sire, ai încetat de a mĕ iubi, căci iubesci o alta.

Regele făcu un gest de denegaţiune. Dér Margareta 'l opri.

— Femeia pe care o iubesci, ḑisse ea, se numesce Sarah Loriot.

— Dómnă !...

— Sciŭ tot.

— Margaret'o... 'ţi jur...

— Nu jura, căci vei face un jurĕmênt falsŭ. Acum uă oră te am vĕḑut la genuchii ei, într'una mica casa afară de Paris şi aprópe de bariera Montmartre .

La aceste din urmă cuvinte, Henric rămase încremenit.

Atunci regina reluă:

— Sire, sunt socia d-télle în facia lui D-ţeŭ şi pentru acest motiv trebue se urmez şi eŭ carierea d-télle politică: M'aĭ încelat, şi am încetat de a te iubi, dér voiŭ rămânea aliata d télle.

— O Margaret'o, Margaret'o! strigă Henric.

Apoĭ apucat de o remuşcare, el căḑu la genuchiĭ eĭ, şi vroi se 'ĭ ia mânele:

Dér ea 'şĭ le trase şi ḑisse cu rècélă:

— Sire, nu maĭ 'mĭ vorbi niciŭă dată de amor. Acea oră a trecut, şi ea nu va maĭ reveni. De aci înnainte, între mine şi d-tea, numaĭ e nimic de comun de cât coróna ce o purtăm. Voiŭ fi pentru d-tea regina de Navarra, adică că interesele nóstre vor fi aceleaşĭ, şi politica ne va gássi necontenit uniţĭ. Dér nu maĭ cere nimic anime melle, căcĭ ea v'a fi *mórtă* pentru d-tea!

Si Margareta mândră şi majestósă se ridică în sus, şi fără a maĭ acorda verĭ uă privire aceluia pe care ea 'l iubise atât de mult reintră în camera sea şi se închise înăuntru.

. . . . . .

LVII

Cum dupe un aşa scurt interval de la leşinarea Margaretei, se găssea ea acum în Louvru?

Cum părăsise ea pe ducele de Guise?

Dupe cum ne aducem aminte, acest din urmă luase în brace pe tênĕra regină leşinată; apoĭ încărcat de acéstă povara fără preciŭ pentru el, se îndreptase cu paşĭ repeḑĭ spre câmpiĭ pênă ajunse la bariera Montmartre.

Acolo o luă pe strada Remparts şi intră în acea mi-

serabilă cârciumă unde el trăia ascuns de mai multe ţille. Trei ómeni 'l asceptaŭ: acestia eraŭ, comtele Eric, Conrad de Saarbruck şi Leo d'Arnembourg. Acest din urmă deşi era încă slab, totuşi se găssea pe piciore

Lovitura spadei lui Lahire nu'l atinsese mortal.

Cât despre al patrulea amorezat al frumósei ducese de Montpensier, el era absinte; Gaston de Lux se dussese fără înduoélă la Meudon.

Ducele eşise din cârciumă cu duoĕ ore mai înainte însocit de Gaston şi de comtele Eric. Câteşi trei se îndreptasera spre Louvru. La óre care distantă de regalul edificiŭ, ducele se oprise şi intrase într'uă cârciumă rivală acelleia a lui Malican.

Eric şi Gaston 'şi urmaseră drumul lor, apoi se presintaseră la marea grilă a Louvrului unde arĕtase uă liberă trecere, semnată de regele. Acéstă liberă-trecere fussese dată duceluĭ, de către dómna Margareta.

Se scie aceia ce căutaŭ la Louvru. Ei intrară la dómna Catherina, care 'i arangiară la scara de la portiţă; şi prin acest mod de introducere, răpise pe Nancy.

Dupe ce Nancy fu răpită, Gaston se urcă alăturĭ de dênsa în litieră, când comtele Eric merse la ducele.

Atunci acest din urmă intră în Louvru ţicênd comteluĭ:

— Negreşit că mĕ veĭ vedea când voiŭ eşi. Aşa dér déca mĕ veĭ vedea singur, sĕ mĕ întîmpiniĭ.

— Dér déca Alteţa vóstră nu va fi singură?

— Atunci mĕ veĭ urmări la distanţă pênă la barierile oraşuluĭ.

— Dupe acésta?

— Si te veĭ duce sĕ mĕ ascepţi la cârciumă.

Comtele Eric se înclină. Pucin dupe acésta el vĕţu pe ducele eşind din Louvru cu Margareta. El 'i urmări la distanţă până la bariera Montmartre, apoi se întórse sé găsséscă pe Leo d'Arnembourg şi pe baronul Conrad.

— Domnilor, le ḑisse el, cred că are sĕ se : etréca nișce curióse lucrurĭ astă séră.

— Aidea de! ḑisseră amênduoĭ.

— Si nu sciŭ, décă ducele și regele de Navarra nu'și vor lua spadele în mânĭ.

— Ar fi uă frumósă combatere, murmură Conrad. Așĭ vroi sĕ vĕd și eŭ acésta.

— Si eŭ așĭ vroi, ḑisse Leo.

— Cine scie? reluă comtele Eric, póte ne vom urca cu toțiĭ pe caĭ, peste uă oră.

— Ah! ah!

— Si pentru care scop?

— Pentru ca sĕ însoțim pe ducele, care răpesce pe regina de Navarra.

— Eĭ bine! strigă baronul Conrad, cu risul seŭ germanic, aș vroi sĕ vĕd! Acésta trebue sĕ fie uă frumósă aventură.

Apoĭ dupĕ o jumătate oră aprópe, ceĭ treĭ junĭ vorbeŭ între dînșiĭ, când tot de uă dată ușa cârciumeĭ sĕ deschise, și ducele appăru aducênd pe braciele sélle pe regina de Navarra leșinată.

— Bravo! murmură Conrad.

— Étă uă frumósă séră, adăogă Leo d'Arnembourg

Dĕr ducele nu rĕspunse; ci trecu prin sallă și pătrunse în cabinetul unde de maĭ multe orĭ priimise pe regina Catherina. Apoĭ acollo întinse pe Margareta pe dormeză și începu a o contempla.

Margareta căḑută în somnul acella vecin cu mórtea, 'ĭ păru maĭ frumósă ca tot d'auna.

Decĭ, el căḑu în genuchĭ, 'ĭ sărută părul, 'ĭ sărută mânele, și cum ea nu deschidea ochiĭ, începu a o chema cu uă vocie mângâitóre:

— Margaret'o! Margaret'o!... murmură el, descéptă-te... descéptă-te... te rog!...

Regina însă sta rece şi nemişcată; şi atunci ducele crezênd'o mórtă, începu a striga:

— La mine! la mine!

Atunci Leo şi Conrad intrară, şi cum Leo era puţin chirurg, ţisse:

— Nu este de cât leşinată, şi am asupră'mi remediul necessar.

Leo vorbind ast-fel, trase din buzunarul seŭ uă sticluţă, şi adăoga:

— Îndată ce se va turna duoĕ picăturĭ pe buze, va deschide ochĭ.

Dér tocmaĭ când ducele vroia sĕ destupe sticluţa, comtele Eric 'l popri şi 'ĭ ţisse:

— Alteţea Vóstră 'mĭ permite un cuvênt?

— Vorbesce, comte.

Eric atunci sĕ întórse către Leo şi îl întrebă:

— Tu care eştĭ chirurg, poţĭ sĕ 'mĭ spuĭ cât póte dura leşinul, decă nu'ĭ sĕ va da medicamentul teŭ?

— Duoĕ ore, póte şi maĭ mult, rĕspunse Leo. Dér...

Aci el sĕ popri şi păru că cugetă.

— Termină uă dată, strigă Eric.

— Voesc sĕ ţic, termină Leo, că déca 'ĭ aşĭ fr eca tâmplele cu uă alifie, leşinul ar putea sĕ sĕ prelungéscă uă ţi séŭ duoĕ.

— Fără primejdie?

— Fără.

— Dér unde vroiţĭ se veniţĭ, domnilor? întrebă ducele cu mirare.

— La aceia, respunse comtele Eric, că Alteţa Vóstră iubesce mult pe dómna Margareta.

— O! da, o iubesc! o iubesc mult!..

— Eĭ bine! atunci dér, Alteţa Vóstră, nu ar face reŭ s'o pună pe şea aşa leşinată, şi s'o ducă departe.

— S'o duc? şi unde?

— Lângă Nancy.

Henric de Guise se înfioră.

— Hei ! D-ḑeul meŭ ! urmă Eric, femeile sunt schimbătóre, repausatul regele Francisc a ḑis acésta înnaintea nóstră.

Dacă veĭ face un pas, ți jur pe sufletul meŭ că estĭ mort...

— Esplică-te, domnule, striga Henric de Guise, privind pe comtele Eric cu attenţiune.

— Eĭ bine! murmură comtele Eric, dómna Margareta astă-ḑĭ, este indignată contra bărbatuluĭ eĭ . . . şi în disperaţiă, va crede póte că urasce pe regele şi iubesce pe Alteţa Vóstră . . . Dér . . . mâne? . . .

— Tacĭ! tacĭ! strigă ducele coprins de ameţélă.

— De ce se tacă, ḑise Conrad la rândul seŭ, pe cât timp la revĕrsatul zorilor vom fi departe de Paris.

— Heĭ! adăogă Léo d'Arnembourg, cred monseigniore, că şi persónele care sosesc vĕ va da acellaş consiliŭ.

Apoĭ Léo se dete la uă parte pentru a trece duoĕ personagie: Gaston de Lux şi ducessa de Montpensier.

Ducessa lăssase pe Nancy în paza luĭ Amaury, şi venise cu tótă graba pentru a afla evenimentul petrecut.

— Ah! ét'o! ét'o... strigă ea cu bucurie, şi arătând pe Margareta leşinată, adăogă: — In fine! am reuşit!

La aceste cuvinte, Henric de Guise tressări, ér ducessa se plecă asupra Margaretelĭ şi murmură:

— Este leşinată, anima 'ĭ bate...

— Dómnă, ḑisse atunceĭ comtele Eric, Alteţa Sea pare că nu voesce se asculte consiliele nóstre...

— Ah! făcu ducessa.

— Noĭ 'l am consiliat sĕ se urce pe cal, sĕ ea pe regina de Navarra pe şea, şi se galopeze spre Nancy.

— Frumósă idee! şi el nu vrea?

— Nu.

Anna de Lorraine, duccesa de Montpensier privi pe fratele eĭ, şi cu batjiocură 'ĭ ḑisse:

— Nu cum-va vreĭ se facĭ cavalerism?

Henric de Guise ţinea sticluţa în mână şi părea a cugeta. Apoĭ tot de uă dată cu un gest respinse pe ceĭ ce 'l înconjiuraŭ, cum asemenea şi pe ducessa, şi cu un gest imperios le ḑisse:

— Nu! nu! déca Margareta va trebui se mĕ iubé-

scă, mĕ va iubi şi fără a întrebuinţa şiretlicurĭ; acésta va fi nedemn de dênsa şi de mine.

— Henric . . . bagă de sémă! strigă ducessa cu un accent rugător.

— Innapoĭ! repetă ducele destupând sticluţa; eşiţĭ! eşiţĭ!

— Este nebun! murmură dómna de Montpensier.

Apoĭ ea eşi; însă nu singură, ci urmată de Gaston de Lux, de Eric de Crevécoeur, de Conrad şi de Léo.

Atuncĭ ducele căḑu în genuchĭ, apropiă sticluţa de buzelle Margaretei, şi dupe ce 'ĭ pică duoĕ picăturĭ în gura între-deschisă, ea deschise ochiĭ.

Câte-va secunde juna regină preumblă împrejurul eĭ uă privire plină de mirare . . . Apoĭ tot de uă dată ea vĕḑu pe ducele şi 'l recunoscu.

— Ah! d-tea! ḑisse ea.

Regina de Navarra nu scia unde e, dér 'şĭ aduse aminte că a vĕḑut pe regele soţul seŭ la genuchiĭ Saraheĭ argintărésa.

— Atuncĭ ea începu se plângă, şi ducele respectă durerea eĭ, remânênd în tăcere.

Dér Margareta era una d'între acelle femmeĭ la care raţiunea se operéză iute. Ea avu ruşine că a plâns, şi se căi că 'şĭ a arătat durerea.

Tot de uă dată ea privi pe ducele.

— Unde sunt? 'l întrebă ea.

— Intr'un loc unde mĕ ascund de maĭ multe ḑile.

— Va se ḑică, eŭ sunt la d-tea?

— Da.

— Margareta se scnlă:

— Duce, ḑisse ea, mĕ maĭ iubescĭ încă?

— Ah! murmură el punêndu'şĭ mâna pe animă, poţĭ se te maĭ îndoeşcĭ, Margareto?

— Am creḑut că cugeţĭ ca să 'ţĭ rĕsbuni.

— Ducele dete din cap:

— Nu, ḑisse el, ci te rog se mĕ iubescĭ, se 'mĭ redaĭ acel amor ce 'mĭ 'l aĭ retras, şi 'ţĭ jur că voiŭ fi sclavul d-télle !...

— Te cred, respunse ea.

Apoĭ aruncând asupra luĭ uă privire plină de încredere, urmă:

— Henric, şciĭ că sunt uă fiică a Franciei, şi astfel nu se póte ca într'uă casă isolata unde sunt în mânele d-télle se 'mĭ vorbescĭ de amor.

— Ah! strigă ducele, şciŭ Marguerito ! şi aşĭ muri de ruşine şi durere... déca aĭ crede că am voit se 'ţĭ întinḑ uă cursă.

— Mĕ încreḑ în d-tea, respunse ea întinḑêndu'i mâna, şi acum se mĕ ducĭ la Louvru. Henric.

Acest nume de Henric ce ea 'l pronunciá cu uă tristeţă affectuosă, şi uă dulceţă melancolică, făcu pe ducele sĕ se înfioreze de bucurie.

— Aide, cugetă el, ea mĕ iubesce încă...

Si el luând mantaua o aruncă pe umeriĭ tremurânḑĭ aĭ juneĭ regine.

— Vino, ḑisse el, sunt la ordinul d-telle...

Ducele vroi se evitese ca Margareta se se întâlnéscă cu d-na de Montpensier şi companioniĭ ei, şi de aceia el deschise uă uşă ce dedea într'uă alleie întunecósă:

— Vino, d-nă, repetă el, şi értă-mĕ că te am primit aci în acéstă ticălósă locuinţă.

. . . . . .

Margareta eşi din acea întunecósă casă fără aşĭ bănui presenţa duceseĭ de Montpensier, şi reḑemată de braciul luĭ Henric de Guise, relua încet drumul Louvruluĭ.

Ducele 'ĭ vorbi de amorul seŭ cu inthusiasm şi delir; 'ĭ spusse ce a sufferit şi cu ce torturĭ fără nume gelosia turburase anima sea.

Margareta 'l ascultă în tăcere, dér când ajunse la pórta Louvrului, 'i ḑisse :

— Mâne veĭ avea noutăţĭ de mine Henric.

— Ah ! murmură el, cred că voiŭ muri de bucurie şi fericire...

— Tacĭ, reluă ea, şi aşcéptă mâne.

Apoĭ ea 'l părăsi fără a'l lăsa să 'i smulgă uă sărutare, şi intră pe furiş la Louvru, cu anima plină de furie şi sufletul sdrobit...

— Ah ! cum 'l iubiam ; murmură ea.

LVIII

Raoul rĕmăsese ascuns în cabinetuì de tualettă al d-neĭ Margareta şi posiţiunea luĭ deveni critică de óre ce regele de Navarra era în oratoriŭ şi regina dupe ce intră în camera eĭ de culcare închise uşa.

Pe unde trebuia se iasă Raoul ?

Sĕrmanul pagiŭ nu 'i păs de sórta luĭ, dér cugetă la aceia a scumpeĭ sélle Nancy, care era în disgracie şi isgonită de d-na Margareta.

El vĕḑuse printre perdelele cabinetuluĭ de tualettă, că camerista eşise cu obrazul scăldat în lacrămĭ.

Cu tóte acestea regina, care era în prada uneĭ agitaţiunĭ violinte alerga de colo până colo în camera sea, şi Raoul nemişcat 'şĭ reţinea rĕsuflarea şi nu perdea din vedere uă singură miscare a regineĭ.

De duoĕ orĭ înnaintă ea chiar până la uşă, şi de duoĕ orĭ sĕrmanul pagiŭ se înfioră până la măduva óselor.

Dér d-na Margareta, şeḑu un moment jos, 'şĭ sprijini capul între mânĭ şi începu se plângă în tăcere. Raoul uită pentru un moment pe Nancy si se simţi coprins de milă pentru sĕrmana regină atât de tînără şi frumósă, şi cu tóte acestea trădată.

Dér d-na Margareta care era uă femeie tare, şi nu plângea nicĭ uă dată mult, tot de uă dată se sculă, şi Raoul o vĕḑu stergêndu'şĭ lacrămile, şi o auḑi murmurând cu un accent hotărât:

— Aidea! pentru că Henric a încetat a mĕ maĭ iubi, aşĭ fi uă nebună déca şi eŭ 'l aşĭ maĭ iubi.

Si d-na Margareta care, fără înduoélă, era prea agitată pentru a se culca, luă uă lampă ce era pe seminelă, o puse pe masă, şi dischiḑênd uă carte începu se citéscă.

Atuncĭ Raoul începu se cugete iar la Nancy, şi ar fi vroit se iasă din ascunḑĕtórea luĭ pentru ca se mérgă se o caute. Dér d-na Margareta era tot acolo, şi fără voinţa luĭ trebuia se aşcepte ca se se culce, séŭ se iasă.

Acéstă din urmă sperancĭă, nu se putea realisa de óre ce ora era înnaintată. Cu tóte acestea întêmplarea veni în ajutorul luĭ Raoul. Peretele ce despărţia cabinetul unde el era ascuns, de oratoriuĭ în care Margareta lăsase pe regele de Navarra era fórte subţire, şi Raoul auḑisse mult timp pe regele preumblându-se în lungul şi în largul camereĭ cu un pasnecul ce arăta uă violintă desperare. Apoĭ dupe acésta auḑi sgomotul uneĭ uşĭ care se deschise şi se reînchise. Henric părăsise oratoriul şi trecuse în cabinetul seŭ.

Dér acest sgomot al uşeĭ nu scăpase nicĭ din auḑul d-neĭ Marguerita, căcĭ ea se sculă pe dată, deschise uşa oratoriuluĭ, trecu prin acéstă cameră, şi eşi în corridorul care conducea la unică scara a Louvruluĭ şi la apartamentul regineĭ-mame.

Raoul care nu aşcepta de cât ·sta se repeḑi şi el afară din cabinet, trecu la rândul seŭ oratoriul şi vroi se intre în coridor, când tot de uă dată se găsi faciă în faciă cu d-na Margareta.

Acésta din urmă eşise cu intenţiunea a merge la regina-mamă, dér 'şĭ schimbă hotărîrea cu bruscheţă şi se întórse îndărăt.

La vederea luĭ Raoul, ea 'şĭ înnăbuşi un ţipăt, ér el rămase tremurând în facia eĭ.

— Ce facĭ aci? de unde vĭĭ? 'l întrebă Margareta încruntând sprâncenele.

Dér Margareta ghici pe dată, că în lipsa eĭ Raoul venise se facă curte luĭ Nancy, şi că fussese surprins prin sosirea eĭ, saŭ a regeluĭ, şi că nu avussese timpul de cât a se ascunde sub verĭ uă perdea orĭ care din oratoriŭ. De aceia, uitând pentru un moment durerea sea, începu se surîdă.

— Dér de unde vĭĭ tu micul meŭ? 'ĭ ţisse ea cu un ton batjocoritor.

— Dómnă... căutam... vroiam...

— Da, tu căutaĭ pe Nancy, nu aşa?

Raoul păli şi se roşi.

— Vino cu mine, ĭ ţisse regina luându'l de mână şi trăgêndu'l în camera eĭ.

— Spune'mĭ adevĕrul, 'ĭ ţisse ea.

— Dér d-nă...

— Tu eraĭ aci când am intrat eŭ, spune nu mĭnţi.

— Am fost, gângăni Raoul.

— Unde?

— Acolo, rĕspunse el arătând cabinetul.

— Nancy te-a ascuns, nu aşa?

— Da, d-nă.

— Aşa dér tu aĭ auţit ceia ce s'a petrecut aci?

Raoul plecă capul.

— Eĭ bine! micul meŭ, tu şciĭ secretul meŭ, şi prin urmare tu şciĭ că regele m'a trădat.

— Oh! d-nă, ţisse el, s'ĭaŭ acesta maĭ din nainte. Nancy 'mĭ a spus tot: şi noĭ amêndoĭ am făcut tot ce am putut, pentru ca Majestatea Vóstră se nu şcie.

— Adică aţĭ căutat ca să mĕ încelaţĭ.

— Am vroit se economisim uă durere Majestăţeĭ Vóstre.

— Este ingenios, ḑisse regina cu amărâciune.

— Nancy, urmă Raoul, căuta un mijloc ca se facă se dispară argintăresa, şi cred că chiar 'l găsise.

— Este prea târḑiŭ, respunse Margareta suspinând.

— Dér vĕ jur, Majestate, cuteḑă Raoul a adăoga, că Nancy . . .

— Nancy, m'a jucat. întrerupse cu răcélă regina.

— Sĕrmana Nancy! murmură Raoul, care se hotărâ a interveni pentru iubita luĭ, ea 'şĭ ar da tot sângele pentru Majestatea Vóstră.

— Ah! Majestatea Vóstră nu sciţĭ ce aventură a avut ea astă nópte.

— Ce aventură?

— A furat'o,

— Pe cine?

— Pe Nancy.

— Tu eştĭ nebun, copilul meŭ.

Atuncĭ Raoul nu se disconcentră de loc. şi nară tot ceia ce scia, adică răpirea luĭ Nancy şi întórcerea eĭ călare.

— Oh! oh! cugetă regina de Navarra, déca aŭ răpit pe Nancy, este că se temĕŭ de ea, şi aŭ vroit se pătrunḑă în linisce la mine. Ah! domnule duce de Guise, aĭ întrebuinţat nisce mijlóce singulare pentru a fi iubit din noŭ.

Si Margareta rĕmânênd un moment gânditóre, ḑisse luĭ Raoul:

— Dute, copilul meŭ.

— Se trimet pe Nancy la Majestatea Vóstră?

Margareta era fórte iritată contra cameristeĭ sélle.

— Póte mâne o voiŭ erta, adăogă ea, dér astă-ḑĭ nu voiŭ se o vĕd.

Raoul înțelese că déca ar insista ar fi uă dublă iritațiune pentru regina de Navarra, de aceia eși și se puse în căutarea luĭ Nancy.

Dér unde era ea ?

Raoul creḑênd că camerista se refugiase in camera eĭ, urcă cu ușurință scara ce conducea la locuințele cameristelor, dér pe când era se ajungă la ușa luĭ Nancy el o vĕḑu șeḑênd pe pragul exterior al ușeĭ.

Nancy plângea cu capul între mânĭ.

— Scumpă Nancy, 'ĭ ḑisse el, nu plânge, regina te va erta.

Dér Nancy era desperată, și dete din cap.

— Ea 'mĭ a ḑis, adăogă Raoul.

Nancy tressări și se sculă în sus.

— Tu aĭ vĕḑut'o ? ah! D-ḑeul meŭ ! acum 'mĭ aduc aminte.

Atuncĭ Nancy, 'șĭ reaminti că ea dussese pe Raoul în cabinetul dómneĭ Margarete ?

— Da, repetă Raoul, regina este irritată în contra ta, dér irritațiunea eĭ sĕ va linisci. Ea 'mĭ a dat sĕ înțeleg că te va erta, și mĕ prind că chiar mâne...

Nancy 'șĭ sterse lacrămile, și rîdicându-se în sus, ḑisse luĭ Raoul. :

— Aĭ tu vr'un amic printre pagĭ ?

— Am maĭ mulțĭ. Dér pentru ce ?

— Aș vroi să cerĭ ospitalitate la vre unul dintrênșiĭ.

Raoul o privi cu mirare.

— Ce ideie ! murmură el.

— Numaĭ déca nu aĭ vroi sĕ te însărcinezĭ, adăogă Nancy, d'a merge chiar la dómna Margareta.

— Nu înțeleg, murmură pagiul.

— Étă ce este, 'ĭ ḑisse Nancy, închipuiesce'țĭ că am fost atât de turburată.. în cât am lăsat cheia mea pe uă mésă.. în oratoriŭ ..

— Eĭ bine ! vin'o la mine... 'țĭ voiŭ ceda locuința mea,

şi eŭ voiŭ merge sĕ mĕ culc la amicul meŭ Gauthier.

— Aidĭ! murmură Nancy.

Atunci Raoul luă pe cameristă şi o instală la dînsul; ér ea 'ĭ ḑisse:

— Estĭ gentil şi te iubesc.

Raoul sĕ înfiorĕ şi sĕ duse Dér în séra aceia, pagiul avea uă cutezanţă neobicinuită, şi ast-fel, se întórse şi bătu la uşa pe care Nancy o închissese deja pe dinăuntru.

— Cine este? întrebă ea.

— Eŭ sunt, rĕspunse Raoul cu uă voce umilită.

— Ce vreĭ?

— Am sĕ 'ţĭ spun ce-va.

Nancy care de obiceiŭ era fórte fină, atunci deschise fără nici uă bănuielă.

— Mica mea Nancy, murmură Raoul intrând, am făcut uă reflecţiune. Gauthier mĕ va întreba, pentru ce merg sĕ dorm la dînsul, de óre-ce am patul meŭ în Louvru.

— Eĭ bine! 'ĭ veĭ spune adevĕrul.

— Dér, mica mea Nancy, nu te gândescĭ.. că va trebui sĕ 'ĭ spun pentru ce nu intri la dómna Margareta?

— Pentru că dórme.

— Aidede! acésta nu este un cuvênt, pe cât timp d-tea pătrunḑĭ la dînsa la verĭ ce oră...

— Acésta este, micul meŭ, că nu scĭĭ unde sĕ dormĭ.

— Oh! te înşelĭ... Uite, în cabinetul meŭ este uă pelle de lup, eŭ voiŭ dormi minunat pe dînsa; şi d-tea veĭ închide uşa camerei melle cu zăvorul, şi ast-fel, veĭ fi ca într'uă fortereţă.

Nancy vroi sĕ strige, dér pagiul sĕ strecură ca uă şiorpârlă în braciele celle albe alle frumóseĭ cameriste şi uşa ce ea o ţinea cu braciul întredeschisă se închise.

— Eĭ bine! murmură Nancy, gracie d-telle! prin d-tea, reputaţiunea mea sĕ va compromite!

— De ce'mĭ vorbescĭ ast-felĭ, scumpa mea ? murmură el învaluind'o cu uă privire plină de tandreţă, nu scĭi că te iubesc ? şi apoĭ... nu o sĕ ne căsătorim noĭ ?...

Nancy sĕ roşi ca uă ciréşă de iunie, dér nu cet za sĕ se supere. Era fórte târdiŭ !

LIX

Acella ce ar fi asistat în ajun la întrevederea nocturnă a dómneĭ Margarete cu bărbatul eĭ, regele de Navara, şi ar fi fost martor la emoţiunea şi furia eĭ, s'ar fi mirat mult pătrunzênd a duoa ḑi în appartamentul eĭ, şi găsind'o numaĭ puţin palidă, dér cu totŭl liniscita.

Sermana regină, privată de îngrijirea luĭ Nancy, se desbrăcase singură ; dér în loc d'a sĕ pune în pat, deschise uă ferestră, şi esposându'şĭ fruntea la aerul dimineţeĭ, şĭ întorcea ochiĭ spre Paris şi Seina.

Fără îndoélă că Margareta şĭ dicta uă hotărâre tare şi neînvinsă.

Aşa dér, a duoa ḑi când ḑece ore sunaŭ, un mic pagiŭ beharnes 'ĭ aduse un mesagiŭ. Acel mesagiŭ venea de la regele de Navarra, şi Margareta ghicind că bărbatul eĭ în disperaţie 'ĭ cerea uă întrevedere, lua billetul şi 'l aruncă pe uă mésă. Dér cum pagiul nu se mişca, ea 'l întrebă :

— Tu aştepţĭ respuns ?

— Da, dómnă.

— Eĭ bine, étă'l.

Atunci Margareta reluă scrisórea, şi lăssând'o se caḑă într'un vas de bronz aşeḑat într'un colţ al cameréĭ, 'ĭ ḑisse :

— Veĭ spune regeluĭ ce maĭ vĕḑut făcênd.

— Bine, dómnă.

— Acest vas, adăogă Margareta, este destinat a primi scrissorile ce eŭ nu le citesc.

Pagiul atunci pucin desconcentrat, se înclină şi eşi.

— Apropo, 'i disse regina rechemându'l, cunoscĭ tu pe Raoul?

— Da, dómnă.

— Eĭ bine, caută'l în Louvru, şi trimete'l la mine.

Pagiul eşi, apoĭ dupe un quart de oră bătu cine-va la uşă. Era Raoul. Dér şi Raoul era pucin schimbat, cu tóte acestea, privirea lui era mai strălucitóre ca de obiceiŭ.

— Micul meŭ, 'i disse regina, aĭ putea tu să 'mĭ spu unde este Nancy?

— Nu... nu sciŭ... dér... o voiŭ găsi... găngăni elĭ Trebue s'o trimet la Majestatea Vóstră?

— Da, îndată

Raoul eşi, şi dupe câte-va secunde, bătu cine-va cu discreţiune, la uşă.

— Intră! strigă Margareta.

Nancy intră mult maĭ emoţionată şi maĭ turburată ca pagiul. Dér Margareta de Valois, atribuind acea turburare la evenimentul din ajun, se grăbi de a 'i surîde şi de a 'i ḑice: — Vin'o aci! te ert!...

Nancy sĕrută cu respect mâna reginei: ér regina reluă: Sciĭ tu că m'aĭ încelat?

— Eŭ! dómnă?

— Da, tu, fiind-că sciaĭ adevĕrul.

Nancy plecă ochiĭ.

— Sciaĭ şi ascunderĭ de mine.

— Dómnă, reluă Nancy regăsindu'ĭ presenţa sea de spirit obicnuită, devotamentul împrumută câte uă dată în apparenţă nevederea şi minciuna.... Déca eŭ aşĭ fi fost liberă, fericirea Majestăţeĭ ar fi durat... şi rĕul regelui 'l aşĭ fi tăét de la rădăcină...

— In numele cerului! o întrerupse Margareta cu un

aer mândru şi rece, nu 'mĭ maĭ vorbi de regele de Navarra.

Nancy privi pe Margareta, ér Margareta 'ĭ ḑisse cu un surîs plin de mîhnire:

— Nóptea ce a trecut, a pus anima mea la celle maĭ grele încercărĭ... aşa, că am creḑut că mor... dér acum cum mĕ vĕḑĭ, sunt deja vindecată, şi voiŭ trăi mult.

Accentul Margaretteĭ era atât de curat, în cât Nancy uitând pentru un moment emoţiunea sea, ḑisse:

— Cred că regatul regeluĭ de Navarra s'a sfîrşit; şi cred, asemenea, că Majestatea Sea va deveni éră'şĭ sirele de Coirasse, fără însă, a maĭ putea înnainta.

— Sĕ vorbim de alt ce-va, murmură Margareta.

Nancy deveni attentivă.

— Sciĭ tu pentru ce te am ertat? reluă regina.

— Pentru că Majestatea Vóstră s'a gândit la devotamentul meŭ... şi a avut milă de mine.

— Nu este pentru asta... Este că am trebuinţă de tine, şi că voesc sĕ te consult, mica mea.

— Majestatea Vóstră 'mĭ face mare onóre...

— Nu. tu eştĭ bună povăţuitóre.

Nancy se înclină.

— Înnainte trebue se 'ţĭ spun, reluă Margareta, că de şi regele de Navarra a săpat între dênsul şi anima mea uă prăpastie fără marginĭ; totuşi nu sunt maĭ puţin regina de Navarra şi nu voiŭ lua maĭ puţin parte la sórta luĭ bună séŭ rea; aşa că, amicĭ luĭ vor fi şi aĭ meĭ, enimicĭ luĭ vor fi şi aĭ meĭ, şi în affacerile politice, voiŭ fi alliata şi amica luĭ.

— Numaĭ atât?

— Oh! respunse Margareta, dĕca aş fi alt-fel aş avea de mine însu'mĭ un dispreciŭ deosebit. Se trecem la altele.

— Bine! murmură Nancy.

— Cum te gândescĭ tu de ducele de Guise?

Nancy tressări la acest nume, şi privi pe regina drept în ochĭ.

— Mĕ gândesc că ducele tot iubesce pe Majestatea Vóstră, gângăni ea.

Margareta înnălţă din umerĭ, şi murmură:

— Sciŭ acésta... Dér ce nu sciŭ este, déca eŭ 'l maĭ iubesc âncă. Cu tóte acestea erĭ...

— Dómnă, o întrerupse Nancy, sĕ 'mĭ permită Majestatea vóstră de a 'ĭ narra un apolog.

— Ascult!

— Era uă dată, reluă Nancy, în ţérra feelor séŭ a minunilor, un principe de ţece anĭ, care avea gustul de florĭ şi arborĭ; şi regele, tatăl seŭ, 'ĭ încuragiase inclinaţiunea pretinţênd că un monarc grădinar valoréză maĭ mult ca un principe bătăuş.

— Avea dreptate, acel rege.

— Decĭ, într'uă dimineţă junele princiŭ, plimbându-se printre arborĭi lui unde 'şĭ petrecea viaţa, zări lângă un copăcel încărcat de fructe gustóse pe care el însu'şĭ 'l uda în tóte dimineţile, un alt copăcel nu maĭ pucin frumos, nu maĭ pucin elegant, şi fiind-că juneţea este nestatornică, şi séměnă, dupe cum sĕ ţice femmeilor... fructele celluĭ din urmă 'ĭ părură bune.

— Obrăznicie! murmură regina.

Nancy însă fără a sĕ turbura urmă:

— Aşa dér, nouĭ arbore plăcênd princiuluĭ, şi plăcându'ĭ atât, în cât 'ĭ desplăcu cel vechiŭ, chemă pe un grădinar şi 'ĭ commandă de a tăia pe sermanul copăcel, şi de a'l asvîrli afară cu ruşine. Grădinarul sĕ supuse. Atunci el dat cu totul celluĭ de al duoilea, sĕ grăbi a lua uă fructă dintr'însul. Dér fructa părêndu'ĭ amară, o aruncă cu furie, şi căindu-se de tăierea celluĭ d'ântêiŭ, vroi să 'l ridice şi sĕ 'l aşeţe pe trunchiul séŭ... dér sĕrmanul arbore ne maĭ avênd rădăcină căţu pe pământ. Étă dómnă, termină Nancy, micul meŭ apolog.

— Adică, aĭ vroit sĕ ḑicĭ, gângăni regina, că arborele desrădăcinat... este ducele de Guise, şi arborele cu fructele amare... este regele de Navarra, nu este aşa ?

— Tocmaĭ, dómnă.

— Ce trebue dér se conchiḑ ?

— Ah ! Majestate, rĕspunse Nancy, déca voescĭ sĕ tragĭ uă conclusiune din istoria mea, nu aĭ de cât sĕ te consulţi singură.

Apoĭ Nancy şĭ reluă surisul eĭ fin, şi privirea eĭ vrăjmaşă. Ér Margareta dupe uă tăcere de un moment, reluă :

— Sciĭ tu, că arborele înşelător, care cu tótă frumuseţea luĭ avea fructe amarĭ, meritá uă pedepsă ?

— A avut'o deja... fiind-că principiul dupe ce făcu câţiva paşĭ, intră într'un tufiş verde, şi acollo zărind uă fragă rosă şi albă care strălucea cu modestie, o mărcă cu delliciŭ.

— Nancy, ḑisse atuncĭ regina surîḑênd, sciĭ că estĭ plină de spirit ? şi mĕ prind că tu comparĭ fraga cu vr'un gentilhom naiv, innocent, frumos ca un ânger şi cu tot ruşinos...

— Sunt fericită că aĭ ghicit.

— Mĕ voiŭ maĭ gândi, rĕspunse Margareta visătóre.

Apoĭ luă un condeiŭ, şi scrisse următórele linii :

«Scumpul meŭ duce,

«Viaţa omuluĭ este un rîŭ pe al cărui curent nu poţĭ „pluti, dér malurile 'ĭ sunt câte uă dată atât de frumóse, „în cât voyagiorul care le percurge, 'ĭ păstréză uă ve„cinică reamintire.

„Reamintirea însă, valoréză maĭ mult ca sperancia.

„A d-télle în trecut

„*Margareta.*»

— Hîm! murmură Nancy cu jumĕtate vocia, când regina 'i arăta scrisorea. cred că D-ĝeŭ va face uă minune, va întórce sesónuri. Déca nu mĕ încel, în anul acesta, fragii sĕ vor cóce în septembrie.

Margareta nu auĝea... ea visa! şi fiind-că visarea este molipsitóre, Nancy deveni şi ea melancolică, dér tot de uă dată Margareta 'i ĝisse cu bruscheţă:

— Dute de caută cofferile, şi pune înnăuntru celle mai frumóse gătelĭ alle melle. Este mult timp de când fratele meŭ d'Alençon, mĕ invită de a 'l visita în guvernaméntul seŭ din Angers. Aşa dér, m'am hotărât se 'l visitez.

Nancy suspina.

— Pentru ce suspini? o întreba regina cu mirare.

— Pentrŭ că şi eŭ la rândul meŭ, voesc se cer un consiliu de la Majestatea-Vóstră.

— Acel consiliŭ va împedica óre voyagiul meŭ?

— Nu, dér...

Aci Nancy sĕ popri.

— Spune! 'i ĝisse regina.

— Póte că Majestatea Vóstră m'ar consilia d'a merge sĕ fac şi eŭ un mic voyagiŭ... şi de unde sĕ nu mĕ reîntorc, de cât dupe ce 'mĭ voiŭ schimba condiţiunea.

— Drace! esclamă regina, sciĭ că vorbescĭ în enigme?...

— Sunt prea încurcată...

— Tu?

Nancy păru hotărâtă la uă mărturisire fórte mare.

— Pre legea mea! dómnă! murmură ea, nu póte cine-va trăi între lupĭ fără sĕ devină lup.

— Poftim?

— De cincĭ anĭ de când sunt în Louvru, atâţea înamoraţĭ a trecut prin facia mea... în cât...

— În cât te aĭ molipsit, nu este aşa?

Nancy plecă ochiĭ.

— Şi că iubescĭ pe Raoul ?

Nancy scóse un suspin.

— Pe Raoul care te iubesce... nu este aşa ?

— Cel pucin aşa 'mĭ spune. dér bărbaţiĭ sunt încelătorĭ !

— Vaĭ ! murmură Margareta.

— Cu tóte acestea, trebue sĕ ne căsătorim.

— Da, dupe duoĭ anĭ.

— Oh ! gângăni Nancy roşindu-se, acésta ar fi prea târdiŭ.

— Eĭ bine ! terminá Margareta, sĕ mergem acum în voyagiul nostru, şi la reîntórcere, pagiul teŭ sĕ va face ecuyer, eŭ te voiŭ înzestra, şi atuncĭ sĕ va arrangia totul. .

LX

Dupe acésta apoĭ, tot restul ďilleĭ Margareta o petrecu în cea maĭ complectă singurătate. Regele de Navarra de duoĕ orĭ 'ĭ trimessese nouĭ mesagiurĭ, şi de amênduoĕ rândurile ea 'ĭ aruncă scrissorile în vasul de bronz. Dómna Catherina asemenea voise sĕ pătrundă la dînsa, dér Nancy sĕ puse în uşă, şi pretindea că juna sa regină nu putea să priimescă ; ér în acellaş timp Nancy strîngea gătelile şi făcea pachetele.

Raoul însă pătrunse la regina, şi regina 'l învestí cu uă missiune de confidenţă.

— Micul meŭ, 'ĭ dísse ea, étă uă pungă plină cu aur : dute în strada Deux-Ecus, la firma *Callul-Alb.* Hotellierul de acollo are caĭ şi litiere de închiriat ; si cum eŭ nu voesc ca plecarea mea sĕ sĕ scie în Louvru, nu voesc se cer de la regele fratele meŭ caĭ şi litieră.

— Cum ! dómnă ! strigă Nancy, Majestatea Vóstră voyagiasă singură ?

— Cu tine.

— În litieră închiriétă?

— Sub cel mai strict incognito. Acésta va fi mai amusant.

— Şi fără nici uă escortă?

— Cu Raoul care ne va servi de protector.

Nancy se roşi din nou.

— Înţelegi acum, copila mea, 'i ţisse Margareta rîţênd, că eŭ fac bine lucrurile, şi că nu despart pe cei ce se iubesc?

Raoul însă, esecutase ordinile reginei de Navarra cu tótă esactitatea.

El închirlase uă litieră înhămată cu duoi catâri care trebuia se ascepte séra la ţece ore înnaintea bisericei Saint-Germain-l'Auxerrois; ér pentru dênsul, 'şi cumpărase un cal de la un gentilhom burgonian ce se coborâse la hotelul *Calul-Alb*, şi care, vroind se solicite intrarea sea în garda regelui, avênd trebuinţă mai mult de bani ca de cal, vênduse lui Raoul montura sea pentru doue-ţeci pistoli, ceia ce era aprópe pe nimic.

In fine, când nóptea se apropiă, dómna Margareta ţisse să 'i se serveze cina în camera sea, şi permise lui Nancy şi lui Raoul se mănânce cu dênsa; apoi dupe cină ea scrisse trei scrissori, una era adressată regelui de Navarra, cea-altă reginei mame, şi cea de a treia regelui Carol IX.

Margareta scrisse dómnei Catherinei:

„Dómnă,

„La acest billet alătur un messagiŭ pe care 'l veĭ face «se parvină nu mĕ înduoesc, Monseignorului ducele de «Guise, cu care aĭ preînoit amicia, dupe ce aĭ vroit a 'l uccide într'un colţ al Louvrului.

«Cu tóte acestea, 'ţi spun dómnă şi mama mea, când «veĭ priimi billetul meŭ, eŭ voiŭ fi póte fórte departe de „Paris şi de Louvru; şi acésta fiind-că, vĕţênd că rege'e

„de Navarra şi eŭ nu suntem de accord asupra felului cu „care vroim se guvernăm poporul nostru din Gasconia. „m'am hotărât se fac un voyagiŭ pentru câte-va ḑile, şi „acésta pentru a mĕ instrui în lucrurile politice, şi a studia „obiceiurile diferitelor ţĕrrĭ.

„Te rog dĕr dómnă şi maina mea de a priimi al meŭ „adio melle, ér eŭ rog cerul se continue a te protegia.

„*Margareta.*"

Regina de Navarra scrisse bărbatului eĭ:

„Sire.

„Din causa conduiteĭ d-télle am simţit uă violentă mih- „nire, şi déca voiŭ şedea în Louvru, ea se va mări. Deci, „suffere să lipsesc pentru câte-va ḑille, numindu-mĕ

„Buna d-télle amică

Margareta

„P. S. Te consiliiŭ însă de a te feri maĭ mult ca tot-d'a- „una de dómna Catherina, de René şi de escelentul nos- „tru vĕr ducele Henric de Guise."

In fine juna reginá scrisse şi fratelui eĭ, regele Ca- rol IX:

„Sire,

„Majestatea Vóstră scie ce respingere am de lucrurile „politice. Deci sper, că ea nu va vedea în lipsa mea, de cât un capriciŭ de femmee, şi nimic maĭ mult.

„Din consimţimêntul regelui bărbatul meŭ, mĕ duc se „fac un mic voyagiŭ de câte-va sĕptĕmânĭ.

„Majestatea Vóstră însă, care în tot-d'auna m'a assigu- „rat de amiciţia sea, cred că va urma tot ast-fel şi în lipsa mea şi o va întinde şi asupra regelui de Navarra care are uă „mulţime de inamicĭ la curtea d-télle, şi acésta póte, fiin- „ind-că este cel maĭ fidel supus al Majestaţiei Vóstre..."

Când în fine aceste treĭ scrissorĭ fură pecetluite, Marga- reta le puse pe uă mésă din mijlocul camerei selle.

Apoĭ, pucin înnainte de ḑece ore, când tóte preparativile fură terminate, ea sĕ înfăşură într'uă manta mare espaniolă ce o ţinea de la decedata regină de Navarra, şi dupe ce puse şi pe ochĭ uă mască de catifea négră, ḑisse luĭ Nancy :

— Acum sĕ ne strecurăm

Raoul plecase înainte.

Apoĭ juna regină şi camerista eĭ se coborâră pe mica scară, şi eşind din louvru prin pórta fortificaţiuneĭ despre apă, ajunseră pe piaţa Saint-Germain-l'Auxerrois.

Litiera înhămată cu duoĭ catîrĭ şi condusă de duoĭ ómenĭ. cum şi ceĭ duoĭ catârĭ încărcaţĭ cu bagagie şi păziţĭ de un al treilea, ascepta înnaintea bisericeĭ.

Ér Raoul era deja urcat pe culul burguignonuluĭ, ţinênd în mână uă carabină, la cubururĭ avênd pistóle ér la stânga tălieĭ un stilet, şi la drépta spada.

— Unde mergem ? întrebă Raoul, când regina şi Nancy se urcară în litieră.

— Pe drumul d'Angers, respunse Margareta.

— Heĭ! heĭ! dómnă, murmură atunci Nancy, este cald la Angers, nu este aşa?

— Pentru ce acéstă întrebare mico ?

— Pentru că póte acollo vom culege fragĭ.

— Impertinent'o ! gângăni Margareta surîḑênd

Litiera în fine se puse pe drum, escortată la uşa din drépta de Raoul; şi cum era nópte şi fórte întuneric, nimenĭ din Louvru nu vĕḑuse că regina de Navarra părăssise Parisul ca uă fugară.

. . . . . .

LXI

Sĕ ne întórcem îndărăt cu duoĭ-ḑeci şi patru ore.

Maĭ nainte ca Margareta condusă de către ducele de Guise şi răpită de băetul cârciumar Pandrille, sĕ fi zărit pe regele de Navarra, sociul eĭ, la genuchiĭ Saraheĭ.

Noë eşi din Paris pe jos îndreptându-se spre casa repausatuluĭ canonic. Era abia nouĕ ore. Noë găsi pe pragul uşeĭ pe fidelul Guillaume Verconsim ce veni spre întêmpinarea luĭ ḑicêndu'ĭ :

— Bună séra, d-le comte.

— Ti, ti, ti! făcu Noë, porţĭ uă armă pe umere ?

— Sĕ înţelege... dupĕ cele întêmplate ierĭ.

— Aşĭ ! cârciumarul e mort.

— Da, dér băétul seŭ a fugit.

— Aĭ dreptate, copilul meŭ... Cu tóte acestea, sfârşi Noë, acésta e ultima nópte ce petrecĭ aci...

— Ah !...

Şi Guillaume privi pe Noë cu un ochiŭ întrebător.

Dér Noë n'avea timpul de a da esplicărĭ. El se mulţumi de a întreba déca Sarah aşcepta pe junele rege de Navarra.

— Şciĭ, ḑisse Guillaume, că d-na nu părăsesce nicĭ uă dată locuinţa.

Dér cum voi se intre el se întórse şi veni spre fidelul servitor ḑicêndu'ĭ : Veĭ păstra tu un secret?

— Da, d-le.

— Ascultă bine dér ; mĕ duc se spun duoĕ cuvinte d-neĭ Sarah, şi apoĭ plec !

— Ah !

— Peste uă oră regele va veni, şi te veĭ păzi bine de a nu 'ĭ spune că m'aĭ vĕḑut...

Guilaume păru a se înduoi. El scia că regele de Navarra iubea pe Sarah şi că Sarah 'l iubea. Şi, păstrând luĭ Noë un secret în prejudiţiul regeluĭ de Navarra, nu era a trăda pe Sarah ?

Noë înţelesse acea înduoială.

— Acésta e interesul stăpâneĭ télle, ḑisse el.

— Adevĕrat ? făcu Guillaume.

— Dupĕ ce voiŭ pleca, să te urcĭ la dênsa...

— Şi ea 'mĭ va ḑice ca şi d-tea ?

— Da.

— Atunci... bine

— Veĭ fi mut ?

— Pe partea mea de paradis, jur! respunse Guillaume.

Noë se urcă. Sarah era singură, lângă feréstra ce dedea pe poteca care ducea de la drumul Saint-Denis la mica casă.

— Maĭ adineaorĭ, ḑisse ea luĭ Noë întinḑêndu'ĭ mâna, am auḑit nisce paşĭ şi, un moment inima mea a bătut cu violenţă.

Noë începu a surîde.

— Am creḑut că era Henric, dér...

— Der aĭ vĕḑut că sunt eŭ, nu e aşa?

— Da, şi 'mĭ a fost témă... mĕ temeam sĕ nu 'mĭ aduc veri uă veste rea.

— Asigură-te.

Sarah suspină.

— Henric e bine, ḑisse Noë, şi 'l veĭ vedea... astăsĕră... într'uă oră...

— A ! mulţumim !

Noe luă mâna argintăreseĭ :

— Sĕrmana mea Sarah, ḑisse el, sunt omul cel maĭ nefericit din lume. Vĕd că iubescĭ pe Henric din ce în ce.

— Ah ! déca 'l iubesc !

— Şi 'mĭ e témă.

— Témă ?

— Da, 'mĭ e témă că 'ţĭ va lipsi curagiul de a 'l scăpa.

Un mândru şi heroic surîs alunecă pe buzele argintă reseĭ: —Ah ! te înceli, ḑisse ea, iubesc îndestul pe Henric pentru a mĕ devota.

— Te veĭ hotărî de a 'l părăsi ?

Ea luá mâna luĭ Noe la rândul eĭ:

— Nu astă sĕră, adăogă el.

— Dér.. mâne ?

— Da.

Sarah aplecă capul. — Fie ! ḑisse ea.

— Mâne, la apusul sórelui, urmă Noe, veĭ părăssi acéstă casă.

— Şi... unde voiŭ merge ?

— Mĕ veĭ găssi la pórta Montmartre.

— Écă, ḑisse ea, el va veni şi anima mea e plină de veselie... Eĭ bine, spune'mĭ că trebue se plec chiar la moment, şi voiŭ pleca. Dér unde mĕ veĭ duce ?

— Mâne veĭ sci.

— Mĕ voiŭ supune, murmură argintăréssa, pentru că plecarea mea trebue se scape pe Henric.

— Da, de sigur ! respunse Noe, căcĭ Henric te iubesce cu passiune, cu nebunie ; şi speranţa de a te găssi 'l va face sĕ părăséscă Parisul, unde viéţa luĭ e din ce în ce maĭ ameninţată.

— Lasă pe mine, ḑisse Sarah, mâne la apusul sórelui. Noe se ridică. — Adio, ḑisse el, pe mâne... Nu m'aĭ vĕḑut... Nu trebue ca Henric se scie că am fost aci.

Sarah făcu un semn din cap şi Noe se depărtă.

. . . . . .

Treĭ cuarturĭ de oră trecură, apoĭ nişce paşĭ grăbiţĭ se auḑiră pe potecă.

De astă dată anima Sarahei începu a bate. Ea recunoscu pasul luĭ Henric al eĭ mult iubit.

Junele princiŭ, ce nu 'şĭ bănuia că era spionat şi că Pandrille, culcat într'un câmp de grâŭ lângă potecă prin ordinul ducelui, aşcepta cu nelinişce sosirea luĭ pentru a'l urmări, junele princiŭ, ḑiceam noĭ, venea cu un pas repede. El nu ocoli grădina şi pentru a maĭ scurta din drum, el sări cu uşurinţă peste şanţ.

Ca şi Noĕ, el găssi pe Guilaume ca sentinelă. Guilaume n'avea trebuinţă de a fi gentilhome pentru a 'şĭ ţine cuvèntul. El promisese secretul luĭ Noĕ, el nu disse nimic luĭ Henric de venirea celuĭ d'âmtêiŭ.

Henric se aruncă în genuchĭ la Sarah.

— Ah! scumpa mea, strigă el, cât mi s'a părut de lungă ḑiua de aḑĭ.

El luă frumósele mânĭ ale argintăresei şi le sĕrută cu ardóre. Sarah era cu ochiĭ plinĭ de lacrămĭ, căcĭ şcia că vedea pe Henric pentru ultima óră. Dér el, plin de încredere pentru fiitoriŭ reluă cu entusiasmŭ:

— Ah! scumpa mea Sarah, déca aĭ sci cât sunt de fericit de a uita la genuchiĭ tei, grijele politicei!... Când sunt aci, cu mâna ta într'a mea, mĕ uit adesea visând ce-va încântător, un vis de fericire...

— Henric!

— Imĭ pare, urmă junele rinciŭ, că sunt un simplu gentilhome, maĭ pucin âncă, un simplu burges ce te iubesce pe de făciă... şi cu care te poţĭ căsători...

— Henric... Henric!... murmură argintărésa, eştĭ nebun.

— Dér, vaĭ! reluă princiul, dér îndată departe de aci, trebue sĕ mĕ deşcept... şi politica mĕ recoprinde!

La aceste din urmă cuvinte, Sarah puse mâna pe braciul princiuluĭ: — Ecă, ḑisse ea, voesc a'ţĭ vorbi cu anima deşchisă.

— Oh! vorbeşce!

— Mĕ creḑĭ amica tea?

— Cum m'aş îndoi óre?

— Şi déca te aşĭ sfătui ce-va?

— Vorbeşce!

— Nu sunt de cât sĕrmană femmee, urmă Sarah, uă burgesă ignorentă de lucrurile curţeĭ, şi cu tóte acestea.

Ea se îndoi.

— Vorbesce! te ascult.

— Eĭ bine, déca regele de Navarra mĕ va crede, în loc de a şedea la Paris şi de a se amesteca într'uă mulţime de intrigĭ...

Aceste cuvinte produsĕră asupra luĭ Henric uă mişcare subită. El popri pe argintăréssă cu un gest.

— Sarah, ḑisse el, veĭ vedea déca te iubesc şi déca am credinţă în tine ! Am un amic din copilărie, pe Noe, 'l iubesc ca pe un frate şi sciŭ că 'şĭ-ar vĕrsa pentru mine cea din urmă picătură de sânge. Eĭ bine, el nu 'mĭ cunoşce secretul.

— Ah!

— Si acel secret voesc sĕ 'ţi 'l încred.

— Mie ?

— D-tale.

Sarah avu un fior de orgoliŭ. Henric remasse la genuchiĭ eĭ, dér privirea 'ĭ deveni scânteitóre, gestul măreţ, şi argintărésa se simţi mândră de a 'l vedea înclinat în facia eĭ.

In acel moment, şi cum voi se vorbéscă, un strigăt depărtat, un strigăt de pasăre de nópte se auḑi. Sarah avu uă mişcare de spaimă: — Ce e acésta? ḑisse ea.

— Acesta e strigătul cucuvaeĭ, rĕspunse Henric, care 'şĭ bănuia prea pucin că Pandrilie la acea oră anunţa pe ducele de Guise de presinţa regeluĭ de Navarra la Sarah.

Si junele princiŭ reluă :

— Scumpa mea Sarah ! prin vine 'mĭ curge sânge de rege. Nu sciŭ ce 'mĭ păstreză ĭitoriul, dér o voce interióră 'mĭ a strigat că va veni uă ḑi în care voiŭ încinge uă coróna pe lângă care aceia a Navarreĭ nu e de cât uă jucărie de copil. Eĭ bine, între ĭitor şi mine, între acel ĭitor necunoscut şi ora presintă, prevĕd lupte fără sfârşit, prevĕd curse infame întinse în calea mea... Am inamicĭ, scumpa mea Sarah, inamicĭ cari sub pretext de religiune, aŭ jurat perderea mea şi acea a huguenoţilor .

— Oh! sciŭ, murmură argintărésa, sciŭ Henric.

— Eĭ sunt puternicĭ şi eŭ sunt slab, eĭ aŭ armate şi eŭ nu posed de cât uă mână de soldaţĭ : eĭ bine, cu tóte acestea, priimesc lupta şi D-ḑeŭ ajutându mĭ, voiŭ învinge.

— Henric ! Henric ! se rugă Sarah plină de spaima.

Un mândru şi despreciuitor surîs alunecă pe buzele junelui princiu.

— Oh! sciu, ḑisse el, că pentru a scăpa de dênşiî m'aşî putea retrage pe acea bucăţică de pămênt petros ce se numeşce regatul de Navarra, şi acolo sĕ deviu umil şi mic şi să aplec capul ca un ticălos. Dér sunt fiu de rege, 'ţî am spus'o Sarah, şi omul pe care 'l stimez maî mult din istorie, este David învingênd pe Goliad.

— Dér déca remâî învins ?..

— Aşî! stéua mea... ea s'arétă prea strălucitóre pentru a păli în curênd, amica mea...

Atuncî Henric se aplecă la urechea Saraheî tremurândă.

Ce secret 'î încredinţa el? Acel secret trebuia sĕ fie îngrozitor, fără înduoélă, căcî de maî multe orî, sermana femee păli şi se cutremură.

— Oh! ḑisse ea în fine, dér viéţa 'ţî e în joc, Henric...

— Princiul nu rĕspunse căcî în acel moment un strigăt se auḑi... Acel strigăt era de durere, de spaimă, de desperare... un strigăt de femmee. Princiul se ridică cu grăbire şi alergă la feréstra întredeschisă.

Dér el nu vĕḑu nimic... Nóptea era întunecósă! Sarah nu auḑisse nimic fiind cu totul atentă la acea ce 'î ḑicea Henric.

— Cred că am visat.. murmură Henric. Si el îngenuchiă din noŭ în facia argintăreseî.

Ora succeda pe oră, şi timpul trecu... Dér Henric începuse din noŭ de a vorbi de amor, el sĕrută mânele Saraheî lăsându-se a fi prada a miî de vise încântătóre...

De uă dată princiul ridică ochiî asupra oro'ogiuluî. El arăta ora unu de diminéţă. Henric se gândi pe dată la Margareta, şi ridicându-se:

— Trebue să plec! Pe mâne! ḑisse el dându'î un lung sĕrut...

— Pe mâne! repetă Sarah, care se gândi că a doua ḑi ea trebuia sĕ părăséscă pe Henric póte pentru totd'auna !...

— Anima Saraheĭ era sfărâmată.

Princiul sĕ înveli în manta şi plecă.

Noĕ trebuia sĕ 'l aşcepte la capĕtul grădineĭ cu calul seŭ.

— Este de necreḑut, murmură el, n'aş fi creḑut nicĭ că s'ar putea iubi ast-fel de uă dată duoĕ femeĭ !...

Si el trecu grădina alergând.

Cât despre Sarah lacrămile ĭ inundară facia dupĕ plecarea iubituluĭ eĭ Henric.

LXII

Noĕ, într'adevĕr, era la capul grădineĭ ţinênd caluĭ princiuluĭ de căpăstru.

Henric, când ajunsese la Sarah, nu venea drept de la Louvru, ci de la Chatilly, unde avussese uă nouă conferenţă cu vĕrul sĕŭ principele de Condé.

De astă dată însă, regele de Navarra, nu se amusase ca altă dată de a vorbi cu Noe de amorul seŭ pentru argintărésa, şi de puterea ce avea anima luĭ de a conţine duoĕ amoruĭ uă dată ; ci tăcea, fiind-că în capul luĭ avea cu totul alt-ceva ; şi Noe ghicind ceva dupe accentul seŭ serios, şi mersul luĭ repede, murmură în sine'şĭ :

— Oh ! oh ! conferenţa de la Chantilly trebue sĕ fi luat vr'uă turnură. Ast-fel se vede cel puţin.

În fine, când Henric eşi de la Sarah sări pe şea, şi merseră câte-va momente fără ca princiul sĕ deschiḑă gura. Dér tot de uă dată Noe 'şĭ perdu răbdarea şi ḑisse regeluĭ :

— Sciĭ Henric, că sunt deja duoĕ ore dupe meḑiul nopţeĭ ?

— Sciŭ.

— Şi că ar fi timpul se intrăm în Louvru.

— Ce! Myette te aşcéptă?

— Tot cum póte că te aştéptă şi pe d-tea dómna Margareta.

Henric tressări, dér adăogă:

— Cu tóte acestea, noĭ nu mergem la Louvru.

— Ah!

— Mergem în strada Saint-Jacques.

— Ce se facem acolio?

— Mergem la hotelleria Gheval Rouan, pentru a vedea pe amicul teŭ. Cum l numescĭ tu?

— Hector?

— Tocmaĭ.

— Ah! Majestatea Vóstră voesce se vaḑă pe Hector

— Drace, murmură regele cu un ton cam aspru, îndată ce 'ţĭ bănuescĭ în cuvintele melle un cuvênt politic· mĕ tratezĭ *Majestate* ca cum ne am găsi în consiliŭ.

— Dér, Sire, acésta este fórte natural.

Regele înnălţă din umerĭ.

— Eĭ bine! gângăni el. Numesce-mĕ şi *Majestate*, numaĭ condu-mĕ lângă Hector.

— Este de prisos.

— Pentru ce?

— Pentru că Hector nu este în Paris.

Noe minţia, dér trebuia se minţă, de óre ce avea trebuinţă ca a duoa ḑi Hector sĕ fie companionul şi cavalerul de voyagiŭ al Saraheĭ.

— Drace! drace! strigă Henric, avém cu tóte acestea trebuinţă de dênsul.

— Pentru ce? întrebă Noe.

— Pentru a 'l pune pe cal... şi a 'l trimete pe drumul de Navarra.

— Uite! uite!... făcu Noe cu un aer şiret.

— Da, şi el este brav.

— Oh ! nicĭ îndoială. Când va fi trebuinţă, el se va lăssa sĕ se omóre pentru Majestatea Vóstră.

— Maĭ mult âncă, că este şi intelligent.

— Cum nu ! Apoĭ este şi Gascon.

— Eĭ bine ! déca el lipsesce, nu vĕd de cât pe tine care se 'l pótă înlocui

Noe făcu uă săltătură pe şea.

— Cum ! gângăni el, Majestatea Vóstră voesce sĕ mĕ trimétă în Navarra ?

— Nu tocmaĭ . . . dér până la frontiera Gasconieĭ.

— Şi... când ?

— Îndată.

— Fără a vedea pe nevasta mea ?

— Fără, fiind-că nu este timp... şi fiind-că Hector a plecat.

— Sire, 'ĭ ḑisse atuncĭ Noe, am âncă un june, care este tot atât de brav, şi tot atât de intelligent ca Hector.

— Aşa !

— Da, şi care ca şi dênsul 'şĭ ar vĕrsa sângele pentru Majestatea vóstră.

— Cum se numesce el ?

— Hogier.

— Este Bearnes ?

— Da.

— Şi 'l aĭ la îndemână ?

— Da, el locuesce ca şi Hector la Cheval-Rouan.

— Şi creḑĭ că va pleca ?

— Îndată. Cu tóte acestea...

— Bun ! murmură Henric, înţeleg cugetul tĕu, frumosul meŭ amic.

— Póte . . .

— Eĭ bine, tu cugeţĭ că a venit timpul sĕ 'ţĭ fac confidenţele melle.

— Fără îndoĕlă, murmură Noë pucin cam desgus-

tat, fiind-că de cât-va timp nu mĕ mai onorediĭ cu confidenţele d-télle, Henric.

— Sciĭ pentru ce?

— Pe legea mea! nu.

— Eĭ bine! fiind-că de când te aĭ însurat, nu mai eştĭ Noë de altă-dată.

— Oh! ce idee!

— Da, tremurĭ necontenit, şi 'ţĭ e frică de tóte.

— Aşa! aşa crediĭ?

— Cum nu? de óre ce aĭ închipuit uă mulţime de inventiunĭ ca sĕ mĕ facĭ sĕ părăsesc Parisul.

— Este adevĕrat...

— Eĭ bine! veĭ fi satisfăcut...

— Cum! o sĕ plecăm?...

— Plecăm poimâne. Dér ducem cu noĭ un emanet.

Noë tressări; ér Henric plecă la urechia luĭ Noë, şi dupe ce 'ĭ murmură un nume, adăogă tare:

— Şi 'ţĭ jur, că nu vom vorbi în drum.

— Ah! ah!

— Si că voiŭ voyagia cu uă escortă convenabilă, aşa că. arestanta nóstră va fi bine păzită. Aşa dér Noë, timpul de împotrivire şi de tragere înnapoĭ a trecut.

— *Alea jacta est!* murmură Noë suspinând.

Apoĭ adăogă:

— Henric, póte, că am avut greşélă când voiam sĕ te fac sĕ părăsescĭ Parisul. Dér, acum, fiind-că ora combaterii a sunnat, mĕ veĭ găsi în rândurile celle ântêiŭ.

Pe când eĭ însă vorbéŭ ast-fel, trecuse Seina, intrară în strada Sain-Jaques, şi ajungênd la hotelleria Cheval-Rouan, Noë sĕ coborî dupe cal, bătu în uşă cu mânerul sabieĭ, şi hotelierul în cămaşă veni sĕ deschidă, şi recunoscênd pe Noë şi pe princiul, salută pănă la pământ.

— Hogier este culcat? întrebă Noë.

— Dórme, respunse hotelierul.

— Ţine-ne caiŭ, şi dă'mĭ mie luminarea.

Noe conduse pe Henric pênă la primul etagiŭ unde Hogier de Lévis dormea, cu cheia în uşă, şi cu încrederea unuĭ gentilhom sĕrac şi brav.

Princiul şi Noe intrară. Hogier, desceptându se 'şĭ întinse mâna spre căpĕtêiŭ pentru a'şĭ lua spada, dér de uă dată, el recunoscu pe Noe şi începu sĕ rîdă. Apoĭ privi pe Henric şi 'şĭ înăbuşi un ţipăt.

Hogier vĕduse adessea la Nérac pe tênĕrul rege, şi din timpul pe când nu era de cât princiŭ de Navarra.

El sări dér jos din patul seŭ cu totul roşu şi confus. Dér Henric 'ĭ ḑisse surîḑênd :

— Inţeleg, domnule, că cunoscĭ cine sunt.

— Ah ! Sirre ..

— Si Noe îmĭ a spus că 'mĭ eştĭ fórte devotat.

— Sunt gata sĕ mĕ omor pentru Majestatea Vóstră.

— Sunt sigur, dér acésta nu trebue s'o facĭ... de o cam dată îmbracăte.

Hogier se îmbrăcă într'uă clipéla de ochiŭ.

— Calul teŭ e bun, ḑisse Henric luĭ Noe, şi póte el sĕ maĭ facă verĭ o douĕ-spre-ḑece leghe ?

— Va face şi duoĕ-ḑecĭ, déca trebuinţa va cere...

Henric închisese uşa, 'şĭ desfacu spenţerul şi scóse uă mare pungă plină cu aur pe care o puse pe mésă în ochiĭ sperioşĭ aĭ luĭ Noe :

— Apoĭ ḑisse luĭ Hogier :

— Domnule, aĭ sĕ plecĭ la moment.

— Da, Sire.

Regele maĭ scotoci, prin buzunarele spenţeruluĭ şi cóse un pergament înduoit în patru. Acest pergament era acoperit de uă jumĕtate de duzină de nume.

— Iată, ḑisse el, punêndu'ĭ dinaintea ochilor tênĕruluĭ Bearnes, iată şésse nume pe carĭ le veĭ învĕţa pe din afară.

— Da, Sire.

— Si când veĭ sci bine, veĭ arde acest pergament.

Hogier se înclină.

— Fie carĭ din aceştĭ gentilhomĭ are manuarul seŭ pe drumul dintre Paris şi Gasconia.

— Şi mĕ voiŭ duce la fie care din eĭ?

— Da, succesiv.

Atuncĭ regele scóse din deget acel inel pe care îl păstra de la regele Antonie de Bourbon, tatăl seŭ, adică acel inel care 'l făcuse se fie recunoscut de bunul Malican.

— La fie care din eĭ, urmă el, veĭ arăta acest inel.

— Da, Sire.

— Şi fie care din eĭ ţi se vor supune, ca mie însu'mĭ, domnule.

— Ce trebue sĕ le poruncesc?

— De a avea, chiar de mâne sĕră, ḑece caĭ bunĭ gata de plecare.

— Unde 'ĭ vor aşeḑa?

— Étă, ḑisse Henric, timpul ne grăbesce, şi nu pot sĕ 'ţi daŭ cu propriile melle cuvinte tóte instrucţiunele, dér le veĭ găssi în acéstă scrissóre.

El scóse din buzunar un al duoilea pergament şi 'l dede în mâna tênĕrulŭĭ om:

— Este scris în limba bearnesă, ḑisse el. Acum plécă

Hogier 'şĭ terminase toaleta.

El 'şĭ luă pălăria, mantaua, 'şĭ încinse spada şi 'şĭ puse pintenĭĭ.

— Maĭ ia şi acest aur, 'ĭ ḑisse Henric, şi nu face nicĭ uă economie pe drum.

Henric şi ceĭ duoĭ tinerĭ se scoborîrâ.

— Pune-mĭ calul la grajdiŭ ḑisse regele de Navarra hangiulŭĭ, pe când Hogier se puse pe acella al luĭ Noe. Eu mĕ voiŭ întórce pe jos.

Pe când Hogier de Levis galopa pe drumul Gasco-

niei, şi pe când Noe se despărţise de regele la pórta Louvrului pentru a se duce sĕ se culce, Henric reintră în Louvru, unde Margareta nu se întorsese încă.

Acum se scie cum se petrecu restul.

. . . . . .

A duoa ḑi ajungênd de vreme la Louvru, Noe găssi pe junele rege într'uă prostaţiune profundă.

Henric iubea pe Sarah, dér iubea şi pe Margareta şi se afla în prada unei violinte desperări.

In van Noe se încercă de a 'l consola.

În timpul întregi ḑille, junele rege scrisse Margaretei bilete peste bilete, care remaseră fără rĕspuns.

— Dér spre séră, Noe pe care confidenţele lui Henric şi evenimentele nopţei 'l făcuse sĕ 'şi modifice planurile în privinţa Saraheĭ, Noe ḑisse regelui :

— Altă dată, Majestatea Vóstră mĕ asculta.

— Şi sunt âncă gata de a te asculta.

— Majestatea Vóstră voesce se recuceréscă anima reginei ?

— Mai mĕ întrebi ?

— Ei bine ! pentru acésta e un prea bun mijloc.

— Care ?

— Acella mai âiţêiŭ de a vĕ pune planurile în esecuţiune.

— Oh ! ḑisse Henric, aşa cred. Mi-am dat cuvêntul lui Condé.

— Şi de a pleca ca cum n'ar fi fost nimic.

— Bun ! Apoi ?

— Vom lua pe Sarah...

Henric tressări.

— Şi vom aşcepta ca d-na Margareta sĕ vie dupĕ noi, cea ce se va şi întêmpla...

Henric mişcă din cap.

— Aşi ! ḑisse Noe, eŭ sciŭ. Femmeile iubesc pe aceia

ce le despreţuesc!... Acum ânsă Sire, sĕ uităm necazurile amoruluĭ şi sĕ cugetăm la affacerile politice...

Henric se ridică:

— Aĭ dreptate, ḑisse el. Ómeniĭ teĭ sunt gata?

— Da, sire.

— Hector şi Lahire vor veni aci?

— Eĭ vor fi la meḑul nopţeĭ la portiţă.

— Cu litiera?

— Totul va fi gata. Acum mĕ duc sĕ daŭ celle din urmă ordine...

Noe părăssi pe princiul şi alergă spre Sarah. Argintăréssa era cu totul dispusă de a pleca, dér Noe ḑisse:

— Scumpa mea Sarah, totul s'a schimbat de erĭ.

— Ce voescĭ sĕ ḑicĭ?

— Regina a aflat totul.

Sarah păli.

— Si ea a încetat de a iubi pe Henric.

— Oh! D-ḑeul meŭ.

— Ceea ce face că pentru presinte nu maĭ trebue sĕ cugetăm la fugă.

Ea se cutremură.

Noe 'ĭ luă mânele şi 'ĭ ḑisse cu emoţiune:

— Ah! sciĭ că acel princiŭ pe care amânduoĭ 'l iubim n'ar sci trăi fără amor... Trebue sĕ 'l iubescĭ Sarah trebue sĕ 'l urmeḑĭ pretutindeniĭ... trebue sĕ 'ĭ deviĭ angelul cel bun!

Sarah îngenuchie şi duoĕ lacrămĭ 'ĭ căḑu din ochĭ.

Sermana femmee făcuse amoruluĭ sacrificiul détorieĭ.

. . . . . .

LXII

Cu tóte acestea Margareta şi Nancy 'şĭ urmaŭ drumul de Angers. Elle plecasse dupĕ cum scim în ajun, la ḑece

ore séra, de la piaţa Saint-Germain-l'Auxerrois. Raoul ne reamintim asemenea mergea pe lângă portiera.

Eĭ trecură Seina la podul Change, apoĭ cité, trecu pe podul Saint Michel şi ajunse la pórta Saint-Jacques. Acolo eĭ măriră iuţéla.

Nóptea era răcorósă. Acesta era cel maĭ bun timp de véră pentru voyagiŭ.

Atuncĭ regina ce păstrase pênă atuncĭ tăcerea, ţisse luĭ Nancy:

— Vom face verĭ uă cincĭ-spre-ţece leghiĭ fără a ne popri şi ast-fel vom ajunge la Chartres înaintea răsăritului sóreluĭ.

— Se póte, ţisse Nancy.

— Aşa este, făcu Raoul de lângă portieră.

— Mica mea, reluă regina, era fórte frumos de a face cincĭ-spre-ţece leghiĭ maĭ nainte ca la Louvru să afle că nu maĭ sunt în pat, dér nu este destul...

— Ah! făcu prudenta Nancy, s'ar putea ca regele de Navarra să facă a vĕ urmări.

— Oh! acésta 'mĭ e tot una...

— Si că se va amesteca şi regele Carol IX.

— Ah! acésta e şi maĭ grav... dér mĕ tem âncă şi maĭ mult de d-na Catherina, onorata mea mamă.

— Fără a numĕra pe ducele de Guise, ce va fi nebun de furie priimind billetul Majestăţeĭ Vóstre.

— Prin urmare, reluă Margareta, părerea mea este că vom face bine de a ne grăbi cât se póte. Ce ţicĭ, mica mea?

— Cred cum crede Majestatea Vóstră.

— Si de a voyagia mâne tótă ţiua, când catâriĭ nostri vor fi obosiţĭ...

— Vom cumpĕra alţiĭ.

— Aşa.

Raoul se aplecă pe gâtul caluluĭ pentru a fi maĭ bine în curentul convorbireĭ.

— Ast-fel vom putea sĕ ajungem pentru culcare la Blois, ḑisse el.

— Ah!

— Si de la Blois...

— Oh! ḑisse Margareta, şi când vom fi la Blois vom putea voyagia numaĭ nóptea...

Dupĕ acésta Margareta şi Nancy urmară convorbirea ca nişce amice bune, ér Raoul galopa respirând aerul cu plăcere.

Ast-fel trecu restul nopţeĭ.

Spre ḑiuă, Raoul zări în depărtare turnurile catedraleĭ de la Chartres.

In acelaşĭ timp el aruncă uă privire în litieră. D-na Margareta adormisse, Nancy însă nu dormea şi privea pe frumosul eĭ Raoul cu códa ochiuluĭ.

Nancy se aplecă la feréstră.

— Micul meŭ, ĭ ḑisse ea cu jumĕtate vocea, aĭ observat ce-va?...

— Ce?

— Acea că necazul piere cu voyagiul şi somnul.

— Ah! scumpă Nancy, murmură Raoul.

— Dómna Margareta dórme.

— Oh! profund...

— Ceea ce este uă probă, că necazul ĭ a maĭ trecut.

— Se póte.

— Când se va deşcepta, vom fi atât de departe de Paris în cât nu se va maĭ nelinişci.

— Aşĭ! credĭ?

— Sunt sigură...

— Atunci ea nu iubea pe regele de Navarra.

— Din contra, ea ĭl adora, dér...

— Dér? făcu Raoul.

— Ea a fost lovită în orgoliŭ, şi cum se gândesce la resbunare, ea crede că nu maĭ sufferă.

— Cum se va resbuna ea? întrebă Raoul.

Nancy 'l privi cu compătimire.

— Copil ce eştĭ! ḑisse ea.

— Ah! bun! făcu Raoul, tot de uă dată lămurit, înţeleg.

— In sfârşit!

— Şi plâng pe...

— Şt!

Raoul tăcu.

— Micul meŭ, reluă Nancy, pentru-că vorbim de acestea, e bine sĕ te povăţuesc ceva.

— Vorbesce.

— Maĭ întêiŭ lasă-mĕ a'ţĭ spune că regina se interesézā de tine.

— Ah!

— La reîntórcerea nóstră la Paris veĭ fi făcut ecuyer.

— Bun!

— Şi ea 'mĭ va da ḑestre.

— Ceea ce face că ne vom căsători pe dată nu aşa?

— Dér, făcu Nancy amenințând cu degetul, aşa cred şi eŭ. Trebue dér se îngrijim bine pe d-na Margareta.

— Oh! fiĭ liniscită.

— De a fi amabil, devotat, discret.

— Oh! de sigur!

— Ascultă. Vom merge la Angers.

— Şciŭ.

— Un frumos oraşiŭ, pe viaţa mea. urmă Nancy şi unde gentilhomiĭ nobilĭ şi frumoşĭ sunt tot atât de comunĭ ca şi la Louvru. Afară de aceste 'ţĭ am maĭ spus'o, regina voesce sĕ 'şĭ resbune.

— Eĭ bine?

— Ceea ce însemnéză că déca are ceva trebuinţă de noĭ... trebue sĕ fim gata... se o servim.

— Dér... cum?

— Póte că numaĭ închiḑênd ochiĭ, póte şi alt-fel.. nu se şcie.

— Pe credința mea! ḑisse cu naivitate Raoul, când vom fi acolo, mica mea Nancy, 'mĭ veĭ face lecțiunea, nu e așa?

— De sigur.

Litiera intră în orașul Chartres pe la rĕsărirea sórelui, și d-na Margareta se deșceptă la sgomotul ce făcea catâriĭ pe pavagiŭ.

— Ah! ḑisse ea surîḑênd, 'mĭ pare că am dormit pucin.

— Da, respunse Nancy.

— Unde suntem?

— La Chartres.

D-na Margareta scósse capul pe portieră.

Stradele eraŭ âncă deșerte. D-na Margareta ḑisse câte-va cuvinte luĭ Raoul și Raoul ordonă catârarilor de a se popri la primul otel ce'l vor afla în drum.

Juna regină ḑisse apoĭ luĭ Nancy:

— Ĕcă momentul de a ne împărți rolurile, mica mea.

— Sĕ vedem, făcu Nancy.

— Eŭ sunt uă tinĕră vĕduvă din Touraina, dómna Chateau Landon.

— Ah! ce frumos nume!...

— Viŭ de la Paris unde am câștigat un proces pe care sirele de Château-Landon, sociul meŭ, mi 'l lăsase la Parlament.

— De minune.

— Tu eștĭ nepóta mea, și Raoul nepotul meŭ; tu eștĭ fiica fratelui meŭ, el e fiul sorelĭ mele; voĭ suntețĭ logoditĭ... vĕ vețĭ căsători... Pentru orĭ cine vom întâlni pênĕ la Angers, vom trece astfel.

— Pe credința mea! ḑisse Nancy, tóte acestea 'mĭ par fórte naturale, și nimenĭ, așa cred, nu va bănui în Majestatea Vóstră pe Regina de Navarra.

Regina se popri uă oră la Chartres.

In acest timp, Raoul cumpĕră caĭ pentru a înlocui catâriĭ obosiţĭ, şi schimbă calul cârciumaruluĭ.

Dupĕ un mic prânz eĭ 'şĭ urmară drumul. Dupĕ cincĭ seŭ şésse ore eĭ maĭ făcură âncă cincĭ-spre-ḑece leghiĭ.

In timpul acestor şésse ore regina nu pronunciă nicĭ chiar numele luĭ Henric.

Nancy, dibacea cameristă, vorbi mult de Angers şi de locuitoriĭ luĭ, pretinse că în acel oraşiŭ gentilhomiĭ eraŭ tot atât de spiritualĭ ca şi gasconiĭ, mult maĭ frumoşĭ şi bine crescuţĭ.

Regina nu contraḑisse pe Nancy.

Pe la meḑiul ḑilleĭ, se zări la drépta drumuluĭ un han ce avea ca firmă :

La bunul rege Ludovic al unu-spre-ḑecelea.

— Écă ! ḑisse regina, écă un supus al căruĭ strămoş n'a fost spânḑurat, ceea ce e rar în acest loc unde strămoşiul meŭ, regele Ludovic IX obicĭnuia de a împodobi drumurile cu eşafoduri, în loc de a le planta cu arboriĭ. Déca am prânḑi la dênsul ?...

Eĭ se popriră din noŭ, şi d-na de Château-Landon prânḑi cu *rudele eĭ*. Apoĭ, cum căldura era năbuşitóre, când prânḑul fu sfârşit, Nancy povĕţui pe pretinsa sea mătuşe de a se repausa pentru câte-va ore.

D-na Margareta era obosită, ea urmă consiliul cameristeĭ sélle şi se retrase într'una din camerile hanuluĭ.

Nancy şi Raoul, ce nu aveaŭ poftă de dormit, dându'şĭ braciul făcură uă preumblare pe marginea unuĭ rĭuleţ ce curgea paralel cu drumul.

Catârariĭ se aruncară în grajdiŭ pe pae şi se bucurară de orele de repaos.

Nu maĭ rĕmasse descept în han de cât hangiul, ce punêndu-se pe pragul uşeĭ începu a jumuli uă gáscă.

Trecură ast-feĭ treĭ ore...

Apoĭ un cavaler se popri la pórtă şi strigă :

— Heĭ! hangiŭ, pentru mine un pahar cu vin şi pentru cal ceva fîn.

Hangiul alergă: cavalerul descinse dupĕ cal. Acesta era tînĕr frumos, de talie mijlocie, bine făcut, alb, cu nisce micĭ mustăţĭ negre, piciorul mic, mănă aristocrată, ochĭ marĭ şi strălucitorĭ.

Ast-fel fu cel pucin opiniunea Nancey, care reḑimată pe braciul luĭ Raoul, luă inventariul necunoscutuluĭ dintr'uă privire, în momentul când el sosea la han.

In acelaş moment, d-na Margareta se scobora în sala de jos a hanuluĭ.

De uă dĕtă junele cavaler ce şedea deja jos, se ridică şi salută cu curtenie. Apoĭ remasse în adevĕr în extas înnaintea regaleĭ frumuseţĭ a pretinseĭ dame de Château-Landon. Nicĭ uă dĕtă, în visurile luĭ celle maĭ ardinte, junele om nu vĕḑusse un ce asemenea. Emoţiunea luĭ fu atât de mare în cât obrajiĭ 'ĭ deveni purpuriĭ ca cireşile de Iuniŭ.

XXIII

Când fu afară din Paris, Hogier de Levis, care pleca cu misterióselе instrucţiunĭ ale regeluĭ de Navarra, pusse calul seŭ în galop şi se îndreptă spre Meudon fără a cugeta mult la scopul voyagiuluĭ seŭ. Afară de acésta, regele de Navarra 'ĭ dedese ordin de plecare, fără a 'ĭ precisa destinaţiunea, ceia ce 'l şi făcea de a nu se preocupa mult de missiunea ce avea.

Cum el traversa satul Meudon, Hogier vĕḑu la stânga drumuluĭ cel mare, uă lumină roşiatică, de care se şi apropiă. Era focul din atelierul unuĭ potcovar. Potcovarul era matinal. El se scólă la duoă ore din meḑiul nopţeĭ, 'şĭ aprindea focarul şi 'şĭ încălḑea ferul. La treĭ ore de ordinar, călfile începea se vină.

Hogier se opri dinaintea uşeĭ şi chemă pe potcovar. Acesta şi alergă.

— He ! companion, 'ĭ ḑisse Hogier, observă pucin celle patru picióre ale caluluĭ. 'Mĭ e témă că acest dobitoc se nu fie despotcovit.

Potcovarul ridică unul dupe altul câte patru picióre ale caluluĭ.

— Nu 'ĭ lipsesce nicĭ una, ḑisse el, dér aceia de la piciorul din drépta de dinainte, este subţire ca lama unuĭ cuţit.

— Poţĭ tu se 'ĭ punĭ alta repede ?

— Acésta va fi uă afacere de un quart de oră, respunse ferarul.

Hogier atunci descălică şi 'ĭ legă calul de un inel de fer care era bătut în zid, apoĭ intră în ferărie şi se apropiă de focar.

— Sunt curios, se gândi el, de a sci carĭ sunt instrucţiunile mele. Si pe când ferarul 'şĭ bătea ferul pe nicovală, el scóse din buzunar celle duoĕ pergamente, pe care regele 'ĭ i le dedese, şi le citi la lumina focaruluĭ.

Cel d'ântêiŭ era uă listă de nume.

Şi cel d'al duoilea era acoperit de uă scrisóre fină strânsă, şi a căreĭ aparenţă trăda uă limbă cu totul alta de cât limba francesă.

Instrucţiunile regeluĭ Henric erau scrise în limba bearnesă, ceia ce conduse pe Hogier, că într'adevĕr luĭ 'ĭ erau destinate acelle liniĭ.

Documentul era ast-fel conceput :

„Purtătorul acestuĭ pergament se va transporta maĭ „ânteiŭ la castelul de Bellecombe, care e situat pe stânga „drumuluĭ, la uă leghe departe de Chartres.

„Seigneurul de Bellecombe este un calvinist numit „Mauduit.

„Purtătorul 'ĭ va arĕta inelul, care 'ĭ se va da, şi cum

„sirele Mauduit, se va pune imediat la dispoziția sea „ï va cere ca sĕ țină gata caiï cu totul înșelațï pentru „nóptea de joï, și pe la duoĕ ore de dimineață în pă- „durea care se învecinesce cu castelul.

Hogier la acéstă parte a citireï se opri pentru a face reflecțiunea următóre:

— Astă-ḑï este marțï, așa dér 'ï trebue caiï pentru poïmâne.

Și el urmă:

„De la castelul de Bellecombe, purtătorul presenteï, „se va transporta la manoarul de Grateloup, locuit de „bătrânul Sir de Grateloup, calvinist ca și Mauduit, că- „ruia 'ï va cere tot acellașï lucru care s'a pomenit și sus.“

— Bun! 'șï ḑisse Hogier, 'mï pare că sunt transformat într'un curier.

Documentul în limba bearnesă indica succesiv ḑece castele și ḑece manuarurï situate în drumul Gasconieï.

Insă pentru fie care din ele, orele variaŭ.

— He! se gândi tênĕrul cavaler, dér când am patru ḑecï și opt ore înainte, am destul timp pentru a nu fi silit sĕ mĕ grăbesc ast-fel și de a nu'mï sili calul.

Apoï 'șï puse pergamentele în buzunar, scóse din degetul sĕŭ, inelul pe care 'ï 'l dedese regele și 'l puse în punga care o avea atârnată de gât, adăogênd reflecțiunile următóre:

— Décă acest inel are puterea de a mĕ face se fiu ascultat de aceia carï 'l vor vedea, el trebue sĕ fie fórte bine cunoscut, și prin urmare, ar fi imprudent de a'l purta în deget, maï cu sémă când regele de Navarra, nu are de cât amicï în Francia.

Calul era potcovit. Hogier plăti ferarului, se sui pe șea și plecă. In revĕrsatul zorilor el sosi la manuarul sireluï de Bellecombe. Acest din urmă era un bătrân în putere, și ochiul seŭ strălucea plin de tinereță. El se retrăsese din armată și de la grijile politice de mulțï anï, dér

rĕmăsese calvinist în puterea cuvêntuluĭ, şi afacerile religiuneĭ aveaŭ privilegiul de aĭ reda ardórea vêrsteĭ de duoĕ-ḑecĭ şi cincĭ anĭ.

Inelul regeluĭ părea că posseda în realitate, uă putere magică, căcĭ bătrânul seigneur îndată ce 'l vĕḑu, se înclină plin de respect şi ḑisse luĭ Hogier:

— Se va împlini întocmaĭ dupe cum doresce *acela* care vĕ trimite.

Dupe ce remase uă ḑi în acest castel, în dimineaţa ḑilleĭ se îndreptă spre al duoilea manuar, unde 'şĭ îndeplini obligaţiunea tot cu aceiaşĭ exactitate.

Când sossi însă la al treilea, acolo întêmpină uă dificultate.

Castelanul care nu s'ascepta la uă visită, fussese mult maĭ matinal ca Hogier, şi eşise la vênătóre.

Partida tînĕruluĭ messager, fu îndată luată. El se informă de direcţiunea ce o luase vênătorul, şi 'şĭ pusse calul în galop. Dupĕ treĭ ore, îndreptat de sunetul uneĭ trompete şi lătratul cânilor, Hogier găsi pe castelan şi se achită de messagiul seŭ.

Apoĭ 'şĭ continua drumul cu intenţiune de a ajunge pênă la Blois.

Acum ne reamintim că era Hogier acel tînêr care intrase în cârciumă unde dómna Margareta se desceptase din somnul eĭ lethargic.

Margareta observase numaĭ de cât, de impresiunea profundă ce ea produssese assupra luĭ Hogier. Dér numaĭ pucin şi ea, nu se putuse abţine de a nu simţi un feĭ de emoţiune bizară, şi 'ĭ păru că acest bărbat pe care întêmplarea 'l punea în drumul eĭ, va juca un rol important în existenţa sea.

Istoria presenţimentelor este neesplicabilă.

Tot în acel timp, Nancy intră, şi fidelă lecţiuneĭ pe care regina 'ĭ făcuse de diminéţă, ea 'ĭ ḑisse:

— Dér o să plecăm noĭ Mătuşică?

— E cald încă afară.

— Așa crezi tu ?

— Oh ! negreșit, pentru că eŭ și cu Raoul venim chiar dupe marginea apeĭ, unde sórele e arzĕtor.

— Sĕ vedem ! zise Margareta.

Și cum ea vroia se întrerupă acel farmec mysterios ce ea părea că exersézĕ assupra luĭ Hogier de câte-va minute, ea trecu pe dinaintea luĭ și eși din bucătăria cărciumeĭ, pe când camerista intră, Hogier remăsese nemișcat și cu totul transformat.

Regina eși, el respiră, apoĭ privi pe Nancy și pe Raoul. Raoul, ca cavaler curtenitor, salută. Hogier 'ĭ înapoiă salutul. Nancy la rându'ĭ 'ĭ făcu uă frumósă reverenciă, apoĭ atinse cu cotul, pe Raoul. Raoul înțelese că Nancy vroia sĕ intre în conversațiune cu tênĕrul gentilhom, și el 'ĭ zisse, salutându'l din noŭ:

— Trebue sĕ fi făcut un lung drum, domnule, căcĭ calul d-télle pe care 'l am vĕzut la pórtă, e fórte obosit.

— Intr'adevĕr, domnule, viŭ de departe, rĕspunse Hogier.

— Acum vĕ îndreptațĭ spre Paris?

— Nu, domnule, mĕ duc la Tours. In acest moment, otelierul adusse luĭ Hogier uă butelie de vin și un pahar.

— Domnule, zisse cu politeță Gasconul, pot sĕ 'țĭ fac uă rugăciune?

— Vorbesce, domnule.

— 'Mĭ e gróză sĕ beaŭ singur, și sunt sigur că 'mĭ va aduce nenorocire.

— Așa se zice, domnule.

— Așa dér vroescĭ sĕ beĭ cu mine?

— Cu plăcere.

— Un pahar ! dér, zisse Hogier.

Cunoscința era făcută, și Nancy se amestecă și ea în vorbă.

Când Hogier ḑissese că merge la Tours, Nancy și Raoul pretinseră că vor face și eĭ acellașĭ drum. Hogier se dede drept un Gentilhom care fussese sĕ priiméscă de prin prejurul Parisuluĭ, succesiunea ce 'ĭ venea de la un unchiŭ al sĕŭ mort. Nancy și Raoul vorbiră de fiitórea lor căsătorie și istorisiră că mătușa lor, dómna de Chateau-Landau, revenea și ea din Paris, unde avea ŭă soră măritată dupe un officier al regeluĭ.

Hogier prin câte-va cuvinte pline de adressă, vroi sĕ scie décă dómna de Chateau-Landau avea un bărbat.

— Ea e vĕduvă, 'ĭ se reșpunse.

Hogier avu ŭă satisfacțiune în sineșĭ, în cât 'ĭ fu fórte greŭ de a se explica.

— Oh! ḑisse el, trebue sĕ fi rĕmas vĕduvĕ de timpuriŭ, pentru a nu se maĭ gândi să se maĭ remărite.

Nancy cletină din cap.

— Nu cred, ḑisse ea.

— Cu tóte acestea!...

— Ea adora pe bărbatul sĕŭ, și 'l plângea in tóte ḑilele.

— Ah! suspină Hogier.

In acest timp dómna Margareta se întórse, și ea fu fórte mirată când vĕḑu pe Raoul și Nancy în așa bune relațiunĭ cu necunoscutul.

— Mătușică, ḑisse Nancy, iată un gentilhom care face acellașĭ drum ca și noĭ.

— Merge la Tours, adăogă Raoul.

Hogier salută cu respect pe Margareta, și figura luĭ exprima turburarea unuĭ adolescent. Margareta 'ĭ făcu ŭă reverenciă și nu întârḑiă chiar, de a'l gàssi încântător.

— Mătușică, ḑisse Raoul la rându'ĭ, 'țĭ aducĭ aminte când te plângeaĭ că drumurile nu sunt sigure?...

— Si că în timpurile de turburărĭ în cari trăim, adăogă Nancy e periculos de a voyajea singurĭ?

— Este adevĕrat, ḑisse Margareta.

— Atuncĭ, pentru că domnul urmézĕ acellaşĭ drum ca şi noĭ....

Hogier se înclină:

— Drace! se gândi el, acéstă vĕduvă e încântătóre, dér eŭ am o misiune grăbită... cum se fac?

Margareta reluă:

— Domnul e póte grăbit sĕ ajungă....

— Nu tocmaĭ, dómnă, rĕspunse Hogier, dér sunt obligat de a abate drumul pucin maĭ înainte de a sossi la Blois.

Nancy făcu uă miscare de desaprobare.

Din fericire Hogier adăogă:

Ceia ce face, ca să nu pot ajunge la Blois, de cât fórte târḑiŭ, dér décă mĕ ertaţĭ, aşĭ îndrăsni să vĕ întreb, la ce han credeţĭ sĕ descindeţĭ?

— La calul de argint.

— E tocmaĭ hanul meŭ!

— Ne vom revedea la Blois, în acest cas, respunse Raoul.

Si el eşi pentru a înhăma caiĭ şi a prepara litiera.

Cât despre Hogier, el 'şĭ trase calul, luă concediŭ de la pretinsa damă de Château-Landau şi de la nepóta sea, promise de a le vedea la Blois, se sui pe şea şi plecă.

. . . . . .

Atuncĭ Margareta privi pe Nancy:

— Ah! ḑisse ea, ce singulară idee 'ţĭ a trecut prin minte, de a face cunoscinţa acestuĭ gentilhom?...

Nancy avu un surîs mysterios şi nu rĕspunse.

LXIV

Hogier era tênĕr, ardinte, şi anima luĭ plină de vage aspiraţiunĭ, nu iubise nicĭ uă dată. Pentru prima óră, acéstă animă bătuse, când vĕḑuse pe Margareta.

Ast-fel eroul nostru se dusse se 'şĭ împlinéscă a patra missiune cu un înduoit zel şi promptitudine, căcĭ el se grăbea de a regăsi la Blois pe pretinsa damă de Château-Landau.

Óre tot aceste gândirĭ avea dómna Margareta, séŭ Nancy avea ia de gând a da luĭ Raoul, óre carĭ ordinĭ secrete? Totul ce scim, e, că micul cortegiŭ se pussese pe drum şi că caiĭ cari duceaŭ litiera luasseră un pas maĭ repede.

Regina era tăcută şi visătóre....

Iar Nancy o observă cu códa ochiuluĭ şi se dedea la nisce reflecţiunĭ pline de raţionament:

— Intr'adevĕr 'şĭ ḑicea ea, acest gentilhom care trebue sĕ ne găséscă la Blois, e fórte frumos băiat, şi el se roşesce aşa de gentil, în cât te face sĕ 'l iubescĭ... Cu tóte acestea dómna Margareta, nu 'ĭ a dat atenţiune, décă el era blond în loc de brun, mare seŭ mic de talie, om de Nord séu meridional, dér avea însă uă mustaţă négră, un nas potrivit, ochĭ strălucitorĭ şi un accent gascon care reamintesce pucin pe sĕrmanul rege de Navarra.

Dupe aceste reflecţiunĭ, Nancy vrei sĕ adresseze dómneĭ Margaretelĭ care era adâncită în meditaţiunĭ, câteva cuvinte. Maĭ mult de uă oră, ea avu uă tăcere profundă în litieră. Raoul galopa, şi din când în când se apleca pentru a vedea pe Nancy şi a'ĭ surîde. Dómna Margareta cugeta continuŭ.

Cu tóte acestea, cu pucin mai înainte de a sossi la Blois, regina privi tot d'odată pe camerista sea.

— Nóptea e rĕcorósă, ḑise ea.

— Prea rĕcorósă, respunse Nancy.

— Cu tóte acestea e uă lună splendidă.

— Aşa e, dómnă.

— Şi décă caiĭ nu ar fi ostenițĭ...

— Eĭ bine?

— Aşĭ fi de idee de a merge câte-va leghe maĭ departe.

— Ah! făcu Nancy cu uă indiferență prefăcută.

— Raoul, ḑisse regina scoțênd capul prin portieră, câte leghe sunt de aci pênă la Blois?

— Numaĭ una, dómnă.

— Şi dupe Blois, care e oraşul cel maĭ apropiat?

— Nu sciŭ, 'mĭ pare că e un sat al căruĭ nume 'l am uitat.

— E departe acest sat?

— Treĭ leghe.

— Putea-vom noĭ să mergem pênă la acest sat?

— Caiĭ sunt ostenițĭ, respunse Raoul care schimbă uă repede privire cu iscusita cameristă.

— Atunciĭ! ḑisse Margareta suspinnâd, sĕ ne oprim la Blois.

— Cu atât maĭ mult, ḑisse atunci Nancy, că am dat întâlnire acelluĭ gentilhom.

Margareta tressări.

— Aşa e, ḑisse ea.

— Majestatea Vóstră uitase?

— Niciĭ de cum.

— Bun! 'şĭ ḑisse camerista, étă ora confidențeĭ.

— Apropo, dómnă! reluă ea, cum aţĭ găsit pe acel gentilhom?

— E tênĕr şi gentil, respunse regina.

— Dér tu cum 'l găsescĭ?

— Incântător! Apoĭ are uă talie delicată, trăssurĭ frumóse, mânĭ de damă, şi un surîs.

— Ce fel! făcu regina, putuşĭ tu se observĭ tóte acestea, într'un aşa de scurt timp?

— Incă vĕ pot garanta, că acest tênĕr are uă animă cu totul nouĕ.

Margareta tressări.

— Apoĭ se roşesce ca uă demoaselă, urmă camerista.

— Asta nu probézĕ nimic...

— Şi a privit pe Majestatea Vóstră, cu nisce ochĭ!...

— Ochiĭ unuĭ bărbat sunt încelătorĭ, mica mea...

— Ah! dómnă, déca eram eŭ în locul Majestăţeĭ Vóstre...

— Eĭ bine?

— 'Mĭ aşĭ fi adus aminte de apologul de ierĭ.

— Sit! ḑisse Margareta, nu fiĭ nebună...

— Cunoscĭ tu pe acest gentilhom. reluă Margareta?

— Nu. Dér...

— Sciĭ tu unde merge?

— La Tours, 'mĭ a spus.

— Eĭ bine, noĭ vom merge la Angers.

— Va veni şi el la Angers.

— Pentru ce?

— Dér, ḑisse Nancy, pentru că mergem şi noĭ. Şi déca un mĕ încel, pare că aud în depărtare, galopul unuĭ cal. Mĕ prind că e el, adăogă Nancy.

Margareta tressări din noŭ, şi anima eĭ începu se bată cu violenţă.

De uă dată litiera 'şĭ iuţi mersul. Calul care se auḑea galopând, assemenea 'şĭ înduoise paşiĭ.

Regina nu făcu nicĭ uă mişcare, dér bătăile animeĭ sélle devenirĕ visibile.

LXV

Dómna Margareta care nu'şĭ bănuia de viclenele reflecţiunĭ ale lui Nancy 'şĭ scóse capul pe portieră şi ascultă cu un fel de bucurie neliniştitóre, galopul caluluĭ care rĕsuna în spaciŭ. Indată umbra caluluĭ şi a cavaleruluĭ se desina în depărtare.

Atuncĭ anima dómneĭ Margareteĭ palpită maĭ iute.

Umbra se maĭ mări, calul grăbit din causa pintenilor 'şĭ mărise vitesa, şi dupe câte-va minute maĭ târdiŭ, Margareta nu se maĭ înduoi. Ea recunoscuse la razele luneĭ pe frumosul cavaler de la han.

— Aşa e! murmură Nancy, nu m'am încelat.

Hogier, care într'adevĕr era el, sossi pênă la litieră, şi 'şĭ aranjia calul la portiera din drépta, pe care Raoul plin de tactică şi reservă 'ĭ şi cedase acel loc. Trecênd el în partea stângă, unde se găssea alăturĭ de Nancy.

Hogier salută pe Margareta. Margareta 'ĭ înapoiă salutul şi 'ĭ ţisse cu óre care emoţiune:

— D-ţeul meŭ! domnule, parĭ a fi prea grăbit pentru a sossi la Blois.

— Din contră, dómnă, eram grăbit pentru a vĕ întâlni . . .

Acéstă galanterie nu displăcu regineĭ, căcĭ Hogier se grăbi de a adăoga:

— Si drumurile sunt pucin sigure, maĭ cu sémă séra . . .

— Adevĕrat? rĕspunse Margareta.

— Oh! respunse Hogier, în acéstă ţéră, catoliciĭ şi huguenoţiĭ se bat între eĭ în tóte ţilele.

— Dumneţeul meŭ!

— Si pungaşiĭ şi hoţiĭ profit sub pretextul religiuneĭ, de jefuesc calătoriĭ în drum.

— D-tea mĕ înspăimânţĭ.

— Si am creḑut de datoria mea de gentilhom, de a vĕ însoci.

Margareta se înclină surîḑênd.

— Oh ! aceştĭ Gasconĭ ! murmură Nancy, au talentul de a se introduce prin tóte locurile, şi de a se impune c sunt trebuincioşĭ.

Regina reluă :

— Si oraşul Blois, domnule, cum stă, sub punctul de vedere al religiuneĭ ?

— Ah ! huguenoţiĭ triumfă, din causa mulţimeĭ.

— Ce fel ! catholiciĭ sunt aşa de slabĭ ?

— Adesea.

— Atuncĭ, eĭ trebuie sĕ se bată în stradă ?

— Maĭ în tóte ḑillele.

— Dér 'mĭ facĭ mare fricĕ, domnule !

— Chiar adineaurĭ, continuă tênĕrul gentilhom, a avut loc la hanul Licorne, uă ceartă aprópe sângerósă

— Atuncĭ, nu voiŭ descinde aci nicĭ de cum.

— Cu tóte acestea, nu este un alt han maĭ bun de cât acesta.

Margareta se aplecă atuncĭ la portiera din stânga :

— Raoul ? chemă ea.

— Mătuşică . . . respunse Raoul, fidel rolului sĕŭ de nepot . .

— Tu creḑĭ dér, micul meŭ, că caiĭ noştri sunt obosiţĭ ? . .

Dér Raoul, care nu găssea nicĭ un motiv pentru a ḑice că drumul era lung şi că era necesar a se opri la Blois, respunse :

— Nóptea e rĕcorósă, drumul e bun, şi prin urmare sper că vom maĭ putea face cel pucin treĭ leghe . . .

— Si în acest timp, ḑisse Nancy se va putea odihni puţin în litieră.

— Aşa cugetam şi eŭ . . .

Hogier tresări la acest rĕspuns.

— Domnule, 'ĭ ḑisse Margareta, nu cunoscĭ d-tea, din colo de Blois, verĭ un oraş séŭ sat maĭ liniştit, unde sĕ pótă cine-va dormĭ într'un han, fără témă de a fi surprins de catholicĭ seŭ huguenoţĭ ?

— Oh ! negreşit, dómnă. Cunosc un sat în apropiere, aĭ căruĭ locuitorĭ nu se amestecă nicĭ de cum în afacerile religióse.

— Gum 'l numescĭ d-tea ?

— Bury.

— La câtă distanţă se găssesce de la Blois ?

— La treĭ leghe.

— Eĭ bine ! am putea noĭ se ajungem pênă acolo ?

Hogier cugetă uă secundă. Apoĭ 'şĭ făcu acéstă reflecţiune :

— De la Bury la Blois, nu e departe. Când frumósa vĕduvă va fi culcată, vom lua un cal sprinten, şi 'mĭ voiŭ face voyagiul în treĭ ore. Prin urmare voiŭ avea destul timp de a mĕ întórce pênă la rĕsăritul sóreluĭ.

Hogier era într'o situaţiune fatală ; şi amorul începea a'l demoralisa de la sacrele luĭ datoriĭ.

Apoĭ dupe ce 'şĭ termină cugetarea respunse :

— Sunt la ordinile d-vóstră, dómnă.

— Calul d-télle nu e obossit ?

— Sper că ar putea face încă ḑece leghe.

— Atuncĭ, ḑisse regina, tot surîḑênd, vom găssi în acel sat verĭ un han ?

— Vom găssi un castel, dómnă.

— Ah ! trebue se cunoscĭ pe castelana, fără îndoélă.

— Este unul din veriĭ meĭ...

Margareta încruntă uşor dîn sprâncene.

— Ce fel de gentilhom e acesta ? întrebă ea.

— Este un huguenot. Dér un huguenot prea curtenitor, dómnă.

— Adevĕrat ?

— Si care nu locuesce în domenul seŭ, ceia ce face a fi stăpânĭ în castelul seŭ..

Margareta suspină.

— Hector de Bury, continuă Hogier, este unul dintre verĭĭ meĭ, carĭ servă causa Navarreĭ.

Tênĕra regină lăssă se 'ĭ scape un gest de surprisă.

Dér Hogier nu observâ şi urmă :

— Când 'l am vĕḑut cea din urmă oră, 'mĭ-a ḑis: Tu poţĭ sĕ eĭ manuarul meŭ ca pentru un han, când veĭ veni la Blois, intendentul meŭ are ordin de a te priimi pe cât se va putea maĭ bine.

— Dér ce va ḑice acest intendent, observă Margareta, când ne va vedea sossind împreună ?

— Veţĭ trece drept verişóra mea.

— Iata uă bună idee, ḑisse Nancy care nu perduse nicĭ un cuvênt din câte se vorbise.

— Găsescĭ bună ideia mea, domnişóră ?

— Si sfătuesc pe mătuşica, de a accepta acéstă idee.

— Fie ! ḑisse regina, care găssi bună acea combinaţiune.

Nancy se grăbi de a adăoga :

— Aşa dér, ne am înţeles, vom trece de Blois ?

— Da.

— Si se mergem sĕ ne culcăm la manoarul Bury.

— Da, domnişóră.

— He! Raoul, ḑisse Nancy, grăbesce pucin caiĭ.

— Raoul se supuse, şi caiĭ luară un pas maĭ repede.

Margareta conversa în acest timp cu Hogier, şi Raoul schimbă cu Nancy nisce dulcĭ privirĭ şi tandre surîsurĭ. Ast-fel eĭ ajunseră pe nesimţite la Blois, şi lăssară castelul la stânga. Apoĭ intrară în pădure, şi Hogier care cunoscea fórte bine drumul, făcu ca caravа-

nul se ia un drum nisipos care şerpuia în lungime de două leghe tot prin nisce marĭ stejarĭ.

Tinerel regine şi 'ĭ plăcea să asculte vocea fragetă sonoră a lui Hogier, căci spiritul seŭ cel viŭ şi câte uă dată radios o încânta.

Hogier mergea la Tours, ḑicea el, dér nu făcea nicĭ un myster de origina sea, el era Bearnez.

— Unde eştĭ născut? 'l întrebă dómna Margareta.

— La Pau, dómnă.

— Aĭ vĕḑut pe regele de Navarra?

— Numaĭ uă dată.

— Si unde asta?... întrebă ea tressărind.

— La Nerac.

Hogier era prea mult discret pentru a spune că a vĕḑut pe regele de Navarra la Paris; missiunea luĭ nu trebuia se fie bănuită.

— Pe când dómna Margareta făcea aceste întrebărĭ uĭ Hogier, Nancy murmură la urechia luĭ Raoul:

— Déca acésta va continua ast-fel, dómna Margareta nu va maĭ merge la Angers

— Dér unde va merge, atuncĭ?

— In Navarra.

— Oh! ce glumă.

— Numaĭ, adăogă Nancy, se nu simţă trebuinţă de a rĕmânea câte-va ḑille la manoarul de Bury.

Când litiera trecu pădurea de la Blois, se găssi pe povârnişul uneĭ micĭ coline în stânga căreia, drumul ce scobora cu repeḑiciune spre vale.

La capătul acelleĭ coline se vedea dessinându-se un sat liniştit numit Chambon.

Dincolo de acest sat, se maĭ zărea pe o altă colină turnurile unuĭ vechiŭ manoar.

Acesta era Bury.

Un pas piezişŭ pe care 'l făcu unul din caiĭ de la litieră

dede pretext dómneĭ Margaretei de a se da jos din litieră şi de a se scobori ast-fel pe jos.

Indată tênĕrul Gascon făcu tot ast-fel, el legă hăţurile de gâtul calului, şi 'l lăssă sĕ vină dupe el. Cu ast-fel de mod, ei putu se ofere braciul seŭ dómneĭ Margaretei. care nu putu sĕ 'l refuse.

— Eh! ḑisse Nancy. care rĕmase în litieră, étă că a cum putem se vorbim în tótă libertatea, micul meŭ Raoul.

— Ah! scumpă Nancy.. ḑisse pagiul privind o cu tandreţe.

Dér Nancy lăssă se 'i alunece un gingaşu surîs printre buzele sélle celle rose.

— Oh! ḑisse ea, nu e ca se vorbim de afacerile nóstre micul meŭ.

— Despre ce voescĭ se vorbescĭ, scumpa mea Nancy?

— Despre aile dómneĭ Margaretei.

— La ce bun?

— Cum! nerodule, reluă Nancy, tu credĭ că ceia ce s'a petrecut, a fost numaĭ effectul întîmplăreĭ?

— Dér cum!

Nancy înalţă din umerĭ, apoĭ murmură:

— Déca nu aş fi ajutat eŭ, nu ar fi fost nicĭ uă întîmplare.

— Aĭ dreptate... dér te întreb, cu care interes aĭ făcut acésta?

— Heĭ micul meŭ, eştĭ prea june ca sĕ înţelegĭ tóte lucrurile...

— Ah! spre esemplu!

— Cu tóte acestea, eŭ îţĭ voĭ desluşi cât voiŭ putea maĭ bine unele din lucrurĭ.

— Ascult.

— Regele de Navara a perdut amorul regineĭ...

— Acésta este necontestabil.

— Si chiar pentru tot-d'auna...

— Asa credĭ?

— O! fără înduioșélă. Eŭ cunosc pe dómna Margareta.

— Drace!

— Da, în momentul în care ea a jurat d'a nu mai iubi pe regele de Navarra, a mai făcut și un jurământ.

— Care?

— Acella d'a iubi pe un altul.

— Ah! așa crediĭ?

— Cum nu! de óre ce dómna Margareta are opiniunile ḑeilor din Olymp.

— Cum! ea iubesce resbunarea?

— Mai mult âncă, ea are trebuință de a fi iubită, cum noĭ avem trebuință de aer, și pesciĭ de apă...

— Dér în fine, nu înțeleg, ḑisse Raoul. pentru ce omul care trebue sĕ o iubéscă în fiitor sĕ fie Gasconul acesta?...

— Heĭ! amicul meŭ, dintre două rele sĕ alege cea mai puțin rea.

— Cum asta?

— Se veḑi: Décă regina 'șĭ ar arunca ochiĭ asupra vre unuĭ princiŭ. vre unuĭ seignior mare, în fine asupra vre unuĭ personagiŭ considerabil, s'ar face un scandal mare....

— Așa dér, regele de Navarra pe care tu și eŭ 'l iubim din tótă anima.... se va găsi jucat tocmaĭ la vêrsta în care de obiceiŭ jócă pe alțiĭ....

— Si tu crediĭ că acest mic gentilhom sĕ fie discret?

— Ca și mormêntul, mai cu osebire când va afla că dama de Ghâteau-Landon este uă fiică a Franciei, și că regele Carol IX a vroit se ucidă pe ducele de Guise pentru că Margareta 'l iubea.

— Atunci dér, ḑisse Raoul, fiind-că tóte sunt bune, sĕ trăiască Gasconia!

In momentul acella litiera ajunse la picióre le cósteĭ. și Margareta care mersese încet sprijinită de braciul luĭ

Hogier, se popri pentru a se urca în litieră, şi Hogier deschise portiţa şi ajută reginei de a se urca.

Dér în timp de trei minute, mâna sea albă şi aristocratică remânênd esposată la sóre pe feréstra uşei, Margareta privi acea mână, şi tressări.

Ea zărise la degetul lui inelul regelui de Navarra, pe care dupe cum ne reamintim, 'l avussese ascuns în pungă; dér fiind-că la pórta fie-căruí castel ce mergea sĕ 'l visiteze 'l punea în deget, l pussese şi atunci, şi frumuseţea dómnei de Château-Landon uimindu'l se urcase pe cal cu el în deget.

LXVI

Dómna Margareta însă, care avea multă putere asupră'şi, nu scóse nicí un ţipĕt, şi nu făcu nicí cel maí mic gest de uimire; aşa că Nancy, care trecea la Louvru că 'í cunoscea tótă mişcarea, nu înţelese nimic.

Hogier în fine, cum am ţis, se urcă pe cal, şi cortegiul 'şí reluă drumul, ér Margareta vorbea cu dênsul ca cum nu ar fi vĕţut nimic, şi Nancy aplecată pe portiţa din stînga se occupa de Raoul.

In timpul acesta, eí trecură valea de Chambon, ajunseră la piciórele collineí pe care era aşeţat manoirul de Bury, şi urmară drumul sucit care se urca la podişca de peste şanţ.

Manuarul de Bury era uă construcţiune veche care data de la feodalism, şi în jurul luí avea un şanţ nomolos cu uă podişcă d'asupra.

Podişca însă, nu se ridicase de secolí; în nicí uă parte nu se zărea vr'uă puşcă, şi tótă garnisona ce închidea acelle bătrâne zidurí şi mândrul castel feodal, se compunea de un intendent numit Pamphile, duoí fií aí sĕí reĕ făcuţí şi un servitor de grajdiŭ.

In fine, intendentul care era un om ca de cinci-ḑeci anĭ, cu obrazul rotund, roşu şi rîḑĕtor veni înnaintea visitatorilor.

Toţĭ ceĭ din jurul castelului pretindĕu că 'şĭ petrecuse juneţia într'uă monastire, şi că acollo se învĕţase sĕ bea.

Cu tóte acestea. castelanul Pamphile care petrecea nouĕ lunĭ pe an fără a 'şĭ vedea stăpânul ce dormea în acest timp fără nicĭ uă grijă, în acea séră închiḑênd feréstra camereĭ sélle, zări uă litieră şi ua grupă de bărbaţĭ călărĭ urcând cósta; şi atuncĭ el, în loc de a se posomorâ ca multe alte slugĭ cărora nu le plac ca stăpânĭĭ lor se priiméscă visite, din contra. rîse şi murmură:

— He! he! 'mĭ pare că este uă litieră cu dame şi nisce gentilhomĭ care vin sĕ céră la castel hospitalitatea de nópte ast-fel că vom începe se bem...

Pentru a esplica cuvintele din urmă alle intendentuluĭ, trebue sĕ ne abatem pucin din istoricul nostru.

Hogier când spussese pretinseĭ dómne de Château-Landon că era rudă cu sirele de Bury, nu minţise, fiind-că într'adevĕr era vĕr cu dênsul.

Sirele de Bury era un om vesel, şi prefera şederea la Nerac, pe lângă aceia din castelul seŭ, şi ochiĭ ceĭ frumoşĭ aĭ Bearneselor pe lângă aceia aĭ ţĕrrancelor din moşiile seignorieĭ sélle.

Sirele de Bury se găsea în Francia ca toţĭ gentilhomiĭ scoţianĭ, — strămoşul seŭ venise sub Ludovic XI şi servise în garda regală.

Pe lângă acésta, ca toţĭ gentilhomiĭ ce sciŭ a se respecta pe sine'şĭ, dedese ordin luĭ Pamphile, ca pe toţĭ voyagioriĭ rătăciţĭ, şi pe toţĭ ceĭ întârḑiaţĭ se 'ĭ hospitalieze, şi se le dea să bea din vinurile celle maĭ bune din pivniţele sélle; şi cu asemenea occasiunĭ, putea şi el sĕ bea din acelle vinurĭ, şi étă cum:

In fie-care an, când sirele de Bury 'şĭ părăsea castelul, 'ĭ ḑicea :

— In tótă septĕmâna veĭ bea vin din anul curent,— duminica, de cel de duoĭ anĭ, — şi în ḑillele de serbătorĭ, de cel de Guienne, ér când veĭ priimi streinĭ în numele meŭ, le veĭ offeri tămâiósă de care bunicul meŭ a pus în butelliĭ, şi veĭ ciocni cu dênşiĭ ca representantul meŭ.

Aşa dér, castelanul Pamphile, care era un supus credincios, şi căruia tămîiósa păstrată pentru străiniĭ de distincţiune 'ĭ făcea bine la gât, ar fi vroit ca în tóte ḑillele de peste an sĕ aibă visite şi ca mésa se nu sĕ maĭ strîngă ; în tóte serile făcea uă singulară rugăciune!

— D-ḑeul meŭ ! sĕ ruga el, fă ca plóia séŭ tunetele, zăpada séŭ viscolul sĕ ne aducă streinĭ, pentru ca tămîiósa care mĕ înveselesce şi mĕ întineresce sĕ nu sĕ acrescă în pimniţele nóstre.

Aşa dér în séra aceia, intendentul castelan vĕḑênd că rugăciunea 'ĭ se realisase, se îmbrăcă iute cu cea maĭ frumósă casacă, şi eşi înnaintea streinilor la porţile manoirului ; şi cum cu câte-va ḑille maĭ înnainte, Hogier, întovĕrăşit de Hector de Galard, mergênd la Paris, trecuse prin Bury, intendentul Pamphile recunoscêndu'l de vĕrul stăpânuluĭ seŭ, 'ĭ făcu miĭ de reverenţe.

— Scumpul meŭ Pamphile, 'ĭ ḑisse Hogier, 'ţĭ aduc uă rudă a mea dómna de Château-Landon, care este întovărăsită de nepotul şi nepóta sea ; şi împreună 'ţĭ cerem hospitalitate în nóptea acésta.

Intendentul Pamphile sĕ înclină, şi maĭ fericit ca un rege, de şi era cam târḑiŭ, făcu lui Hogier şi pretinseĭ dómne de Château-Landon cea maĭ frumósă priimire din lume.

In timpul însă al pregătirilor de mésă, dómna Margareta, visătóre şi preocupată, sĕ întreba necontenit :

— Cum acest gascon posedă el inelul bărbatuluĭ meŭ ?

Cu tóte acestea, ea nu spussese âncá lui Nancy ceia ce vĕḑuse, şi ascepta a fi singură.

In fine sĕ puseră la mésă, şi Hogier înnamorat sĕ aretă fórte spiritual şi fórte vesel. Dér tot de uă dată dómna Margareta tresări. Ea zărise că inelul dispăruse. Hogier 'l trăssese din deget şi 'l pussese în pungă.

Când cina însă fu terminată, pretinsa dómnă de Château-Landon pretextând uă mare obosélă, ceru sĕ se retragă în camera sea cu Nancy.

Atunci Hogier, pe care datoria 'l chema la Blois, dupe ce conveniră că vor pleca a doua ḑi la apusul sórelui, lăsă pe pretinsa dómna de Château-Landon sĕ urmeze pe Pamphile care uă conduse împreună cu Nancy în camera de onóre a castelului.

Margareta avea trebuinţă sĕ fie singură cu camerista eĭ, fiind-că secretul ce 'l surprinsese o înnăbuşa. Si pe de altă parte, şi Nancy înţelesesse ca juna regină era în prada uneĭ marĭ nelinişcĭ.

In fine când remaseră singure, şi dupe ce împinse zăvorul uşeĭ, Margareta ḑisse cu naivitate luĭ Nancy :

— Aĭ auḑit tu, scumpa mea, când cavalerul acesta a ḑis, că numaĭ uă dĕtă în viaţa sea a vĕḑut pe regele de Navarra ?

— Da, respunse Nancy:

— Eĭ ! el a minţit . . . gângăni Margareta cu emoţiune

— Aşa ! cum ? murmură Nancy.

— A minţit ! repetă încet Margareta.

Apoĭ cum Nancy deschise ochiĭ marĭ, ea adăogă :

— Acest om apparţine regeluĭ de Navarra...

— Cum sciĭ acésta, Majestate ?

— Am vĕḑut un inel în degetul seŭ.

— Un inel ?

— Da, inelul defunctuluĭ rege Antoine de Bourbon...

— Nu se póte ! te înceli, Majestate.

— Nu, nu mĕ încel, am vĕḑut positiv... şi sciĭ, că pe

acest inel regele de Navarra 'l încredinţéză numaĭ acellor în carĭ el are tótă încrederea.

— Dér gângăni Nancy, din ce în ce maĭ uimită, eŭ nu am vĕdut nicĭ un inel.

Atunci Margareta se lăssă pe braciul luĭ Lahire.

— Nu 'l aĭ vĕḑut, fiind-că 'l a ascuns sosind aci.

— Si pe drum 'l avea?

— Da.

— Dér, ḑisse Nancy, sunt inele care se asémĕnă...

— Oh! nu, acesta este unic în felul seŭ.

— Si d-tea creḑĭ că este acella al regelui?

— Oh! fórte sigur.

— Dér cum să 'l aibă el în possesiunea lui!

— Regele 'i 'l a încredinţat.

— Pentru ce?

— Nu sciŭ. Dér...

Margareta încreţi sprincenile, apoĭ adăogă...

— Cine scie? déca acest om nu este un spion. Regele de Navarra póte că 'i a commandat sĕ mĕ urmăréscă.

— Aşa! făcu Nancy.

— Oh! reluă regina afară din sineşĭ, cu verĭ ce preciŭ trebue se sciŭ cum el possedă acest inel....

— Se vedem, ḑisse atuncĭ Nancy, póte că vom găssi un mijloc pentru acésta...

— Adevĕrat?

— Da. Eŭ am un praf minunat!

— Un praf?

— Da, un praf, care un gentilhom spaniol 'l a dat odinióră tatăluĭ meŭ.

— Şi ce putere are acel praf?

— Face pe om guraliv.

Nancy avea la mâna stîngă un inel cu pétră mare. Acésta era uă bijută de famillie, un inel pe care tatăl 'i transmitea fiuluĭ.

Nancy însă cum nu avea frate, moşcenise ea inelul.

Apoĭ pe lângă acésta, pétra de la el închidea un mic praf cam negru, şi bătrânul seignior lorren dând inelul fiicĕĭ sélle 'i ḑissese :

„Nancy, mica mea, maĭ curînd séŭ maĭ târḑiŭ veĭ întâlni în calea tea vr'un băiét care 'ţi va vorbi de amor : vre un băiét ḑic care va avea haine de mătase şi lan-

gagiŭ aurit ; aşa dér décă veĭ voi sĕ sciĭ déca într'adevĕr te iubesce şi déca 'ţĭ este sincer, într'uă séră când veĭ cina cu dênsul, se 'ĭ aruncĭ pucin din acest praf în pahar. Eŭ 'l ţin de la un căpitan spaniol care a navigat mult timp pe mările indianne."

— Şi tu nu aĭ încercat nicĭ uă dată acest praf ?

— Nicĭ uă dată.

— Cu tóte acestea, la Louvru nu 'ţĭ a lipsit occasiunea ?

— Oh ! positiv nu.

— Atuncĭ dér... pentru ce 'l ţiĭ ?

— Il ţin pentru scopul care 'mĭ 'l a spus tatăl meŭ.

— Ah ! făcu regina surîdênd.

— Cu tóte acestea. adăogă Nancy, am voit se 'l încerc cu Raoul, atuncĭ...

— Atuncĭ când aĭ lăssat în camera mea cheia camereĭ telle, nu este aşa ? o întrerupse Margareta.

— Atuncĭ, dómnă.

— Eĭ bine ! de ce nu aĭ făcut încercare ?

— La ce ar fi fost maĭ bun, dómnă, se consult talismanul meŭ. murmură Nancy suspinând, pe cât timp acest demon m'a fermecat.

— Atuncĭ dér, voiŭ încerca eŭ praful teŭ ?

— Positiv, dómnă.

— Dér cum sĕ 'l întrebuinţez ?...

— Oh ! fórte lesne, astă-séră este póte prea târdiŭ.

— Aşa credĭ ?

— Fără înduoélă, de óre ce el a cinat, şi acum trebue sĕ dórmă, dér... mâne...

Nancy însă, nu apucă se 'şĭ desfăşure cugetarea, când tot de uă dată auḑi eşind din curte un cal, si regina deschiḑênd feréstra, veḑu pe Hogier de Lévis călare.

Junele cavaler părăsind mésa, luase pe intendent la uă parte, şi 'ĭ ḑisse :

— Amicul meŭ. aĭ vr'un cal odihnit aci ?

— Am pe al Monseigniorului.

— Este odihnit ?

— Nu a eşit de duoĕ ḑille.

— Atunci dér. în câte minute ar merge el până la Blois ?

— In mai pucin d'uă oră.

— Ei bine ! înşélă'l. Am uitat la Blois un object la care ţin mult ; şi voesc să mĕ duc sĕ 'l caut...

Apoi cum Pamphile părea a se înduoi, Hogier care 'i cunoscea slăbiciunea, adăogă :

— Pune în apă rece uă butellie cu tămîiósă, ca sĕ ciocnim la întórcerea mea...

Promissiunea fussese atracţiósă ; fiind-că Pamphile nu se lăssase şĕ se mai róge ; ci înşelă calul şi 'l dede lui Hogier.

In fine, când regina dupe cum am ḑis, 'l vĕḑuse eşind călare, 'l strigă :

— Hei ! domnule.

Hogier întórse capul.

— Unde te duci ?

— La Blois, respunse el pucin cam desconcentrat.

— La Blois ?

— Da, dómnă.

— Si ce se faci acollo, D-ḑeul meŭ ?

— Sĕ mĕ acquit de uă comisiune ce o uitasem.

— Adevĕrat ?

— Fórte adevĕrat ; şi de care 'mi am reamintit acum.

Apoi, cum el nu vroia sĕ intre în mai întinse esplicaţiuni cu pretinsa dómna de Château-Landon, sĕ mărgini d'a o saluta, şi apoi 'şi puse calul în galop.

— Oh ! murmură regina cu furie, acest om sĕ jócă cu mine !...

— Drace ! gângăni şi Nancy, óre fraga nóstră sĕ fi fost otravită ?...

LXVII

Pe când dómna Margareta voyagia incognito şi făcea în drum cunoscinţa luĭ Hogier, şi pe când ea zărise la degetul luĭ inelul regeluĭ de Navarra, cu totul alte evenemente sĕ petrecéŭ la Louvru.

În séra chiar în care Dómna Margareta sĕ refugiase cu Nancy din regala locuinţă, regina-mamă, nesciind nimic despre plecarea eĭ dupe ce asistă la cina regeluĭ, conferă duoĕ ore cu René Florentinul.

Regele sĕ arătase fórte vesel, el glumise pucin cu amiralul Coligny, desaprobase pretenţiunea regeluĭ de Navarra asupra zestreĭ femmeeĭ sélle, şi în fine ḑisse curat, că déca huguenoţiĭ vor urma cu conspiraţiunea contra siguranţeĭ regale, el 'ĭ va spînḑura, ucide şi înneca.

Acésta dér auḑind Pibrac, care în acel timp era cel maĭ prudent al curţeĭ Franciei, 'şĭ ḑisse, că aerul Parisuluĭ devenea din ce în ce maĭ nesănătos pentru regele de Navarra.

Regina-mamă în fine reîntorcêndu-se la dênsa, şi René care, de când fussese pus în libertate sĕ areta fórte pucin, şi la Louvru nu venea de cât prin ascuns, şi sĕ ferea de verĭ ce întâlnire, luă parte la veselia eĭ, şi la un-spre-ḑece ore din nópte, dupe ce dete cu cărţile, şi deciffrase în fundul uneĭ carafe uă parte din destinaţiune, dómna Catherina 'l depărtă ḑicêndu'ĭ:

— Voesc sĕ vĕd pe ducele.

— Când?

— În nóptea acésta chiar.

— Aşa dér, sĕ 'l previn?

— Da, îndată.

— René atuncĭ plecă, ér dómna Catherina sĕ învĕlui

în mantaua sea, 'şĭ puse uă mască pe obraz şi se furişă afară.

Apoĭ sĕ coborâ pe scara pe care Margareta şi Nancy sĕ coborâse cu uă oră maĭ înnainte, şi ajunse la marginea apeĭ.

Timpul era noros, şi fiind-că luna nu appăruse âncă, dómna Catherina trecu neobservată pe lângă sentinellele de la pórta cea mare a Louvruluĭ; şi ajungênd pe piaţa unde Malican avea cârciumă, o trecu, şi ajunse în strada Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois.

Acea stradă era strîmtă, întunecósă, şi unicul felinar spânḑurat la duoĕ-ḑecĭ picióre de înnălţime, nu projecta în jurul luĭ de cât uă lumină fără nicĭ uă putere.

Cu tóte acestea, dómna Catherina care, când sĕ ducea la ducele de Guise, avea obiceiul de a trece pe acollo, 'şĭ urmă drumul fără témă.

Dér abea făcu vr'uă ḑece paşĭ în stradă, că piciorul eĭ întâlni un obstacol, şi împedicându-sĕ căḑu.

Obstacolul întâlnit, era uă sfóră întinsă de la uă parte a stradeĭ la cea-altă.

Regina-mamă însă, înnainte d'a sĕ putea scula, sĕ simţi coprinsă pe la spate, şi tot de uă dată, un capuşon de lână ca acella cu care orbise pe Nancy, 'ĭ sĕ aruncă pe cap.

Atuncĭ ea vroi sĕ ţipe, dér uă mână o strânse de gât, o alta 'ĭ puse un pumnal pe pept, şi uă vocie 'ĭ ḑisse la urechie:

— Déca veĭ ţipa, veĭ fi mórtă.

Dómna Catherina care era Italiénnă, cunnoscea preciul vieţeĭ. Decĭ, ea remase mută în braciele răpitoruluĭ eĭ; dér cu tóte acestea vroind sĕ vaḑă, prin mişcarea sea capuşonul se mişcă, şi de şi recăḑu îndată, totu'şĭ vĕḑu că era înconjurată de ómenĭ mascaţĭ si armaţĭ.

Atuncĭ ea vorbi cu vocia jos:

— Ce vroiţĭ cu mine? întrebă ea.

— Veĭ sci maĭ târdiŭ, respunse vocia aceia ce 'ĭ era necunnoscută.

— Vĕ înșelațĭ póte?

— Oh! nu...

— Nu scițĭ cine sunt...

— Ba scim...

Catherina tressări.

— Eștĭ regina Catherina de Medicis, și persecutórea huguenoților, urmă vocia.

— Aceștĭ ómenĭ voesc să aibă viața mea, se gândi ea.

Cu tóte acestea ea încercă de a se desbate și de a le plăti cutesanța.

— Nenorociților, strigă ea, voiŭ face ca toțĭ să periți pe un eșafod.

— Aidĭ! dómnă, respunse vocia cu un hohot de rîs déca voescĭ se trăescĭ, mergĭ înnainte... căcĭ la din contra...

Catherina atuncĭ simți că vîrfŭl pumnalului 'ĭ sgâria gâtul.

— Dér unde mĕ ducețĭ? întrebă ea.

— Ți se va spune maĭ târdiŭ, mergĭ înnainte!

Atuncĭ regina-mamă nevroind să mergă, simți ca droĕ bracie robuste o rîdică pe sus, și uă mână 'ĭ apăsă capușonul pentru a 'ĭ popri țipătul.

Apoĭ tot într'acel timp, audi uă a duoa vocie care ḑisse :

— Ne dăm uă ostenélă fórte periculósă.

— Așa credĭ? murmură vocia cea d'întêiŭ.

— Cred ; și este chiar fórte inutilă.

— Așa!

— Fără înduoelă. Uă lovitură de pumnal ar simplifica tot.

— Oh! oh!

— Nimic maĭ lesne. Mâne să va găsi cadravrul dómneĭ Catherina în stradă ; și cum sunt duoĕ-ḑecĭ persóne

contra una care s'ar bucura, ar resulta că numaĭ singur regele s'ar interesa se scie cine sunt omorâtoriĭ.

— Se póte...

— Apoĭ pe lângă acésta şi regele e schimbător.

— St! făcu vocia d'ântêiŭ. Ca se facem ceia ce tu propuĭ, trebue se facem se si dispară cadavrul.

Dómna Catherina tremura până la măduva óselor.

Ea se simţi ridicată, transportată, aruncată într'uă litieră, şi tot de uă dată cu obrazul acoperit de capuşon şi cu pumnalul apăsat pe gît.

Apoĭ unul din ómeniĭ mascaţĭ pe care ea 'i zărise, se aşedă lângă dînsa şi 'i ţisse:

— Dómnă, trebue sĕ te gândesci, că ómenii care cutez sĕ facă ceia ce noĭ facem, sunt capabilĭ de tóte estremităţile. Decĭ cugetă bine, că verĭ cine ar voi sĕ te libereze, nu are din d-tea de cât un cadravrŭ.

Regina suspină dér tăcu.

— Marş! strigă vocia d'ântêiu.

Atuncĭ litiera sĕ puse în mare trap, dér cu tóte acestea, mersul cailor nu făcea nicĭ un sgomot; şi acésta, fiind-că nu numaĭ că nu eraŭ ca de obiceiŭ caiĭ garnisiţĭ cu clopoţeĭ, dér âncă şi piciórele le eraŭ înfăşurate cu cârpe.

În orele celle d'ântêiŭ alle mergereĭ, regina-mamă 'şĭ ţisse în sine'şĭ:

— Positiv, că huguenoţiĭ me răpesc. Dér eĭ aŭ maĭ mulţĭ seflĭ... care o fi acella care a cutezat la un asemenea fapt?

Dómna Catherina atuncĭ sĕ gândi la admiralul, sĕ gândi la pricipele de Condé, ér la regele de Navarra nicĭ de cum. Henric, dupe dînsa, era occupat cu Sarah şi ast-fel, nicĭ nu 'şĭ bănuia ca el sĕ maĭ putea occupa şi cu alte lucrurĭ.

Aceste cugetărĭ cu desevêrşire false, rătăciră pe re-

gina-mamă, cu tóte acestea, ea nu înceta de a 'şĭ ḑice în sine'şĭ!

— Omeniĭ acestia mĕ iaŭ ca emanet .. Se vedem dér, la ce le aşĭ putea servi!... Cu tóte acestea că sunt capabilĭ sĕ mĕ şi omóre, déca nu mĕ voiŭ arăta supusă... Ah! déca aş putea se scap!...

Din momentul acella, tótă cugetarea dómneĭ Catherina sĕ mărgini la scăpare, şi ast-fel vroind sĕ încele pe răpitorul eĭ, nu sĕ desbătu, şi nu făcu nicĭ uă opposiţie.

În fine dupe uă oră de mergere, cortegiul sĕ poprĭ şi dupe câte-va ḑicerĭ: *su- piciorul*, regina înţelese că desfaceŭ cârpele dupe piciórele cailor. Apoĭ tot într'acel timp, atmosphera schimbándu-sĕ din răcorósă în caldă, ea conchise, că litiera până atuncĭ mersese pe marginea apeĭ, şi că atuncĭ o luase la drépta séŭ la stânga.

Când apoĭ cortegiul 'şĭ reluă drumul, ea auḑind sunetul a maĭ multor picióre, cu urechia eĭ esersată, înţelese că era escortată în jurul litiereĭ.

Apoĭ, dupe sgomotul ce 'l făcea mersul cailor, domna Catherina, de şi era lipsită prin capuşon de vedere, totuşĭ, prin auḑul eĭ fin înţelese că mergea pe unul din treĭ drumurĭ, pe care cu mare cheltuială le făcuse defunctul regele Henric, bărbatul eĭ; şi acelle drumurĭ eraŭ:

Cel de Saint-Germain, ce era dincollo de satul Chaillot, cel de Melun, care începea de la pórta Bourdeille, şi cel de Chartres, care pornea din satul de Vaugirard.

Cu tóte acestea dómna Catherina dupe sunetul drumuluĭ, şi dupe cotiturile ce le făcea litiera, înţelese că sĕ găsea pe drumul de Chartres,

Escorta mergea repede, dér tăcută, şi dómna Catherina fără a fi vĕḑută de conducĕtorul eĭ, scóse mâna pe feréstra litiereĭ, dér o trase repede, fiind-că atmosphera

era încărcată de céţă şi ast-fel simţi uă umeḑélă mare.

Ea era îmbrăcată cu ua rochie largă cu mânicile lungĭ şi largĭ, rochie pe care avea obiceiŭ d'a o îmbrăca când sĕ furişa din Louvru pentru a alerga prin Paris incognito.

Decĭ atuncĭ 'ĭ veni uă ideă: Ea 'şĭ aduse amânduoă mânele pe pept, una dintre elle o strecură sub rochie, şi de sub corsagiĭ luă un trandafir aprópe vestejit. Eĭ, fiind-că 'ĭ plăcea florile, punea în tóte ḑillele sub corsagiŭ un trandafir próspĕt. Aşa dér, cum ḑic, luând acel trandafir, scóse din noŭ mâna pe feréstra litiereĭ, şi risipind din distanţă în distanţă foĭ dintr'însul pe drum, 'şĭ ḑicea în sine'şĭ:

— Déca vor da peste urma mea, ar putea sĕ mĕ urmăréscă dupe aceste foĭ.

Tot de uă dată însă litiera păru a schimba direcţiunea. Potcóvele cailor nu maĭ răsunaŭ aşa tare, şi regina mamă înţelese că sĕ abătuse din drum. Apoĭ tot într'acel timp uă vocie ce o maĭ audise, murmură:

Déca dómna Catherina va refusa să subscrie ceia ce tu sciĭ... nu garantez că va ajunge la termenul voyagiuluĭ eĭ.

— Regina tressări.

— Atuncĭ der, cum sĕ facem?

— Trebuesce întrebuinţat pumnalul.

— Ce ar fi vrênd sĕ mĕ facă să subscriŭ? sĕ întreba regina mamă.

Nu trecu apoĭ mult, şi litiera poprindu-sĕ, omul mascat ce şedea lângă dênsa, sĕ coborâ, şi luându'ĭ mâna 'ĭ ḑisse:

— Vin'o, dómnă.

Regina sĕ coborâ, şi atuncĭ 'ĭ sĕ rădică capusonul; dér ea nu putu vedea în jurul eĭ, de cât zidurile unuĭ mare manoir ce 'ĭ era cu totul necunoscut.

LXVIII

Acum se revenim la Hogier.

Calul sirelui de Bury pe care Pamphile ï 'l dedese. era un adevĕrat cal ce galopa ca uă gazellă.

Apoï pe lângă acésta, el sciind un drum maï scurt spre Blois, se aruncă pe acel drum, şi acésta permiţênd luï Hogier ca maï pucin de treï cuarturï de oră se ajungă la Blois, şi dupe uă oră şi jumĕtate se fie înnapoï la Bury, în tot drumul 'şï ţicea în sine'şï :

— Intêmplarea este cam nedréptă pentru mine. Decï acéstă vĕduvă ce simţ că o iubesc cu passiune, nu s'a pus în drumul meŭ acum uă lună, când nu mĕ occupam cu politica şi cu religiunea, şi sĕ pune acum, când nu mĕ pot consacra eï cu totul.

In fine, când ajunse la pórta manoirului, Pamphile veni sĕ ï deschiţă, şi tot de uă dată 'ï ţisse :

— Pe legea mea, domnule, d-tea sborï, .. nu mergï.

— Aşa găsescï ?

— Cum nu ? de óre-ce sĕrmanul cal este încărcat de apă !

— Pune se 'l ştérgă bine, mâne nu va eşi.

— Damele acellea te aşcéptă, adăogă Pamphile.

— Heï ! făcu Hogier surprins.

Apoï coborându se dupe cal, zărind că ferestrele sălleï de mâncare eraŭ illuminate, strigă :

— Cum ! nu s'aŭ culcat ?

— Nu.

— Singulară idee !

— Aŭ vroit sĕ te ascepte.

Pe când apoï Pamphile ducea calul la grajdiŭ, Hogier intră în salla de mâncare.

El vĕţu pe pretinsa dómnă de Câteau-Landon şeţênd

în facia unei şeminele fără foc, şi cu ochii întorşi spre uşă, ér pe Nancy şi Raoul jucând cărţi pe colţul mesei din mijlocul săllei, şi tótă ce-a altă parte a mesei, acoperită cu fripturi reci, plăcinte, dulceţuri şi trei butellii de vin de tămâiósă.

— Cum ! domnule, strigă Margareta vĕdĕndu'l intrând, d-tea ne ai părăsit în castelul acesta vechiŭ ?

— Ah ! dómnă ! gângăni Hogier, nu înţeleg. .

— Fórte simplu. Intr'un càstel plin de spirite.

— Oh ! ce glumă !

— Nici uă glumă. Vêntul fluieră pe sub uşi.

— Adevĕrat ?

— Fórte adevĕrat. Se aude nisce sgomote straniĭ.

— Hei ! domnule, ţisse atunci Nancy, părăsind cărţile, nu mai asculta pe mătuşa mea. .

— Taci, domnişóră, murmură Margareta jucând de minune rolul de mătuşă, d-tea sciĭ că sunt fricósă.

— Oh ! da, atât de fricósă, în cât nu ai vroit sĕ te culci până ce nu s'a întors domnul Hogier.

Hogier însă cu totul confus, privind pe Margareta cu amor 'i ţisse :

— Déca dómna prii esce sĕ dórmă pe pragul uşei sélle.

— Nu, domnule, vom cina ântêiŭ.

— Mătuşa mea e fórte fricósă, ţisse Nancy cu un hohot de rîs, cu tóte acestea, apetitul nu 'i lipsesce.

— Vin'o, domnule, 'i ţisse atunci Margareta.

Apoi aşeţĕndu-se la mésă în locul de onóre, cu un gest invită pe Hogier lângă dênsa, şi tot de uă dată reluă:

— Aşa, domnule, d-tea alergi nóptea, părăsind pe nuoă femmei şi un băét, dupe ce le ai propus sĕ le servi de apărător.

— D-nă ! credeţi-mĕ ..

Sosirea lui Pamphile întrerupse esplicaţiunile lui Hogier. Majordomul ţinea şervetul pe braciŭ, pentru a fi presinte la acest noŭ ospĕţ al călĕtorilor pe cariĭ întêmplarea 'i trimetea la vechiul manoir de Bury.

— D-le Hogier, ḑisse Nancy, mătuşa mea e fricósă, trebue sĕ 'i erţi. Cu tóte acestea déca ca şi mine ea ar sci ceea ce aĭ mers sĕ facĭ la Blois.

Hogier se roşi pênĕ la urechĭ.

— Fórte simplu, ḑisse el. Am fost însărcinat la Paris cu un messagiŭ...

— Aşĭ!

— Si 'l am dat la adressa luĭ.

— Bravo! ḑisse Nancy, dér numaĭ nu eştĭ creḑut.

Hogier păli, căcĭ se creḑu aflat.

— D-ḑeul meŭ! urmă ipocrita cameristă, acésta nu e ceva atât de rĕŭ.. d-le Hogier.

— Dér, domnişóră...

— Déca n'am iubi la vêrsta nóstră...

— A iubi! ce voescĭ să ḑicĭ?

— Că fără înduoélă la Blois, s'a deschis uă persiană, că uă mână albă a strîns pe a d-télle... că... D-ḑeul meŭ! ce sciŭ eŭ?

Aceste cuvinte aruncară pe Hogier în uimire. — Eŭ? eŭ? ḑisse el.

El ridică asupra Margareteĭ uă privire ce voia sĕ ḑică:

— Cum se póte presupune că iubesc pe lume uă altă femmee ca tine?

Acea privire era atât de elocintă, în cât juna regină fu mişcată.

— Se póte ca acest om, 'şĭ ḑisse ea, se fie mandatarul regeluĭ de Navarra, maĭ e âncă cu putinţă că sĕ fie însărcinat de a mĕ urmări şi a spiona, dér cu tóte acestea el mĕ iubeşce!... Ah! cu atât maĭ reŭ pentru regele de Navarra, a voit se facă dintr'ênsul un instrument, el va vedea folosul ce voiŭ avea.

— Cum! ḑisse Nancy, n'aĭ fost la Blois pentru?...

— Nu, d-şóră.

— Jurĭ?

— Pe onóre!

— Atuncĭ, me értă! m'am încelat. Se pranḑim, d-le Hogier.

Pe când Pamphile era ocupat cu serviciul, pretinsa damă de Château-Landon păru a tressări.

— Ce aĭ d-nă? întrebă Hogier cu grabă.

— Mi s'a părut că aud un sgomot.

— Unde?

— Acollo...

Si ea arătă feréstra.

Hogier se ridică, merse de deschise una din ferestre şi se aplecă afară.

— Nu vĕd nimic, ḑisse el.

— Ah! făcu regina.

— Si nu aud nimic.

— Mĕ értă, nóptea sunt fórte temătóre.

Hogier reînchise feréstra. Apoĭ veni de a 'şĭ relua locul surîḑênd şi aruncând uă privire de amor d-neĭ de Château-Landon. Dĕr iute ca fulgerul, Nancy profitând de absinţa momentană a luĭ Hogier de la mésă, 'ĭ aruncă în pahar un praf minunat ce trebuia sĕ facă pe înnamoraţĭ a fi sincerĭ şi a 'şĭ declara celle maĭ intime secrete.

Dupé acésta regina, Raoul şi dênsa schimbară uă privire înţelegătóre.

— S'a făcut, 'şĭ ḑisse pagiul.

Cât despre Pamphile el era ocupat cu arangiarea serviciuluĭ pe uă mésă vecină şi nu zări nimic.

Nancy, grăbită fără înduoélă de a 'ĭ vĕrsa un noŭ pahar de vin :— In sĕnătatea d-télle, d-le Hogier! ḑisse ea. In sĕnătatea spectrilor de care mătuşa-mea se teme atât de mult

— Când nu sunt aci, bine înțeles, respunse Hogier pe care vinul începuse a 'l înveseli pucin.

Și el goli paharul de uă détă.

Dupé un quart de oră, Hogier începu a simți uă schimbare. El simți că vinul 'i se urca în cap și că zidurile camereĭ se mișcaŭ.

Dér acea beție n'avea nimic trist, din contra el simțea uă veselie și dama de Château Landon 'i păru de uă frumusețe fără marginí și fără séman.

— Prima simptomă a prafuluĭ meŭ se aréta prin veselie, 'șĭ ḑisse Nancy.

— Estĭ veselă.

— Doresc de a merge sĕ mĕ culc. déca 'mĭ o permițĭ...

— Eŭ asemenea, ḑisse Raoul.

Hogier începu a rîde :

— E prea cald pentru a dormi, ḑisse el ; și în nóptea cea l'altă, când aŭ venit sĕ mĕ deșcepte... la Paris...

— Oh ! oh !.. 'șĭ ḑisse regina, écă effectul prafuluĭ, vom vedea...

Apoĭ ea ḑisse luĭ Nancy:

— Eĭ bine, duceți-vĕ copiiĭ meĭ... Dér eŭ, 'mĭ e prea frică într'acest vechiŭ manoir, și déca domnul voesce sĕ 'mĭ țină de urât...

— Oh ! cu plăcere, d-nă. Vom convorbi.

— Imĭ veĭ istorisi voyagiul d-tale.

— Ce voyagiŭ ?

Nancy și Raoul eșiră, și Raoul eșind, luă pe Pamphile de braciŭ.

— Unde mĕ ducĭ ? făcu acesta din urmă, care se lăsa a fi târât cu forciă, și regreta uă butelie cu un rest de vin rĕmas pe mésă.

Dér înduoéla luĭ Pamphile nu fu lungă, căcĭ el vĕḑu pe Hogier luând butelia și deșertând'o în pahar.

Atuncĭ scoțênd un suspin de regret, urmă pe Raoul.

— Cum! d-le Pamphile, ḑisse Nancy, nu înțelegĭ d-ta... un om în vêrstă ?...

— Ce ?

— Novice intendent !...

Și Nancy începu a rîde.

— Nu înțelegĭ, ḑisse Raoul, că mătușa nóstră si Hogier...

— Eĭ se iubesc ?

— Trebue sĕ se căsătorésc̆ă la culesul viilor...

— Póte și maĭ curênd, murmură Nancy.

— Trebue sĕ 'ĭ lăsăm pucin singurĭ... Și aĭ face și maĭ bine se te culcĭ, d-le Pamphile.

— Heĭ! heĭ! ḑisse intendentul, ce mergea pe maĭ multe cărărĭ în corridor.

— Parĭ obosit ..

— Este adevĕrat... Bună-séra, d-șóră !... Bună-séra, domnule !....

— Bună-séra d-le Pamphile.

Intendentul se îndreptă spre camera luĭ.

Nancy luă pe Raoul de mână, 'l duse înnapoĭ la ușa șălelĭ de mâncare.

Acolo ea 'șĭ lipi ochiul la bróscă.

— Ce facĭ ? întrebă Raoul.

— Détoria mea. Ascult și mĕ uit prin bróscele ușelor, cum se cuvine uneĭ cameriste bine *educate*, respunse Nancy.

— Și creḑĭ că ?...

— Micul meŭ, ḑisse Nancy surîḑêndă, eŭ cred că maĭ multe lucrurĭ.

— Ah!

— Cred că Hogier e pucin ameţit.

— Acésta se vede.

— Că e întreprinḑĕtor...

— Ah! de sigur!

— Şi că d-na Margareta şi va depune tóte silinţele de a se sci de unde are inelul regelui de Navarra.

— Şi eŭ cred asemenea.

— Mai cred áncă. urmă Nancy. că d-na Margareta găsesce pe Hogier fórte dupe gustul eĭ...

— Adevĕrat ?

— Şi că e rĕsbunătóre!...

— Oh!

— Cred în fine, sfârşi Nancy, că tu în costumul teŭ de pagiŭ eştĭ mult maĭ fericit de cât regele în al sĕŭ.

— Scumpă Nancy! murmură Raoul, eştĭ spirituala ca un demon.

Şi el depuse uă sĕrutare pe fruntea-cameristeĭ.

— Şit ! murmură Nancy, să ascultám !...

LXIX

D-na Margareta era fiica aceleĭ Catherine de Médicis care, maĭ 'nainte de a se da grijelor politice, fusese citată în tótă lumea ca cea maĭ seducătóre princessă.

D-na Margareta era nepóta regeluĭ Francisc, cel maĭ galant princiŭ din timpul sĕŭ.

D-na Margareta ajutase prin sfaturile sélle şi prin juna eĭ esperiinţă pe bătrânul sire de Bourdeille, abatele de Brântome, când 'şĭ compunea nemuritórea luĭ scriere *Damele galante*.

D-na Margareta în fine, studiasse arta difficilă a seducţiunelor, şi nicĭ uă femmee ca dênsa, nu şcia sĕ găséscă uă voce maĭ melodiósă, uă posă maĭ încântătóre, şi se arunce uă privire maĭ dulce şi maĭ tandră.

Când Nancy şi Raoul furâ eşiţi, ea se resturnă pe jumĕtate într'un mare fotoliŭ.

Apoĭ uimi pe Hogier cu uă privire şi 'ĭ ḑisse:

— Adevĕrat? n'aĭ poftă de somn... ?

Hogier deveni îndrăsneț, gracie prafului din vin.

— Ah! ḑisse el, ar fi óre cu putință... când aĭ avut bunătatea de a mĕ primi în compania d-tale, scumpă dómnă?

Si el îndrăsni de a'și apropia scaunul de fotoliul Margaretei.

Margareta urmă: — Închipueșceți, ḑisse ea, că 'mĭ a venit astă-séră uă idee stranie...

— Care?

— Când aĭ plecat pentru Blois...

— Adevĕrat?

— Ca și nepóta mea, am crediut ca mergĭ la Blois pentru uă întêlnire de amor.

— Oh! făcu Hogier cu un ton de reproș, aĭ putut crede acésta?...

Facia lui se întristă și el aruncă uă privire ardinte asupra pretinsei vĕduve.

Margareta începu a rîde.

— Dĕr, pe viața mea! de unde scĭu eŭ că nu este ast-fel...

— Dĕr nu este ast-fel!

— Cu tóte acestea aĭ dreptul de a iubi...

— Vaĭ! suspină Hogier. în adevĕr iubesc...

— Vediĭ!

— Iubesc cu ardóre... cu pasiune... cu delir.

— Sĕrmane têner! ḑisse Margareta cu un aer novice.

— Uă femmee care, fără înduoélă, nu mĕ iubește...

— Crediĭ?

Hogier suspină. Apoĭ privi cu maĭ multă ardóre pe frumósa vĕduvă.

Margareta reluă:

— Și acea damă e la Blois?

— Oh! nu...

— La Tours?

— De asemenea nu.

— La Paris?

— Cred că se reîntórce.

— Şi... unde e ea?

Hogier crediu că momentul venisse, el căduse în genuchi!

— Aici!...

Dér Margareta nu se emoţionă!

— Ah! D-ieul meŭ! disse ea, ghicesc. Iubeşci pe nepóta mea!...

Şi ea începu a rîde adăogênd:

— Dér verul meŭ Raoul te va omorî, sermanul meŭ Hogier.

— Oh! disse Hogier, nu me tem de acésta, d-nă.

— Te înceli.

— Oh nu.

— Raoul e dibaciŭ.

— Dér nu iubesc pe nepóta d-tale.

Momentul sosise, Margareta se ridică pucin mişcată.

— Pe d-ta! disse Hogier.

Şi el indrăsni de a lua mâna reginei şi de a o seruta.

Dér Margareta şi trase înapoi acea mână cu mărime şi cu un gest plin de autoritate, ea făcu semn lui Hogier că nu vroia se şédă în genuchi.

— Ridică-te, d-le i disse ea, şi te retrage.

— D-nă! se rugă Hogier perdut.

— Retrage-te! ordonă Margareta, ce păru mult agitată.

Fumul vinului şi al prafului mysterios se urca din ce in ce capul lui Hogier.

— Dér te iubesc! disse el cu un accent disperat, te iubesc!...

Margareta începu se riză cu un ris batjocoritor.

— Cred că me iubesti, disse ea; cu tóte acestea trebue se me asigur...

El o privi cu mirare.

— Arată'mi mânele d-télle, i disse ea.

Hogier întinse mânele.

— A ! ḑisse ea, 'mĭ pare că aĭ lăsat la Blois acel inel ce aveaĭ la mâna stângă.

Hogier păli, şi pentru un moment fumul beţieĭ păru că se risipi.

— De sigur că 'l aĭ dat femmeieĭ de la Blois pe care o iubeştĭ în realitate şi care te aşcepta...

— Oh ! strigă Hogier, acésta nu e adevĕrat dómnă.

— Dér unde e acel inel.

El scóse punga şi din ea scóse inelul regeluĭ :

— Iată'l, ḑisse el.

— Singulară idee, ḑisse ea, a purta un inel când în deget, când în pungă.

Hogier se maĭ apără, căcĭ praful luĭ Nancy lucra fórte încet.

— Domnule, ḑisse cu rĕcélă Margareta, acest inel ascunde un myster.

— Este adevĕrat.

— Un myster pe care vroesc se 'l şciŭ...

— D-ḑeul meŭ ! D-ḑeul meŭ ! murmură junele, acest secret nu e al meŭ.

— Şi d-tea pretinḑĭ că mĕ iubeşcĭ ! făcu Margareta cu despreciŭ.

— Eĭ bine, 'ţĭ voiŭ spune totul.

— Ah !

— Da, 'ţĭ voiŭ spune totul.

— La ce bun ? făcu Margareta.

— Vroesc se sciĭ de unde 'mĭ vine acest inel.

— Imĭ veĭ spune veriŭă fabulă.

— Nu, 'ţĭ jur.

— Bagă de sémă, căcĭ eŭ citesc în ochiĭ unuĭ om, şi voiŭ şci déca mĕ minţĭ !..

— Oh ! nu voiŭ minţi, veĭ vedea.

— Bine, te ascult.

Şi Margareta se aşeḑă pe fotoliul seŭ, şi permise luĭ Hogier a se pune în genuchĭ în facia eĭ.

Apoĭ reluă.

— Acest inel e al regeluĭ de Navara.

— Dér cred, ḑisse ea preſăcându'şĭ uă surprisă, că nu aĭ vĕḑut de cât uă dată pe regele de Navara.

— Iţĭ am minţit.

— Ah! adevĕrat?

— 'L-am veḑut de duoĕ orĭ.

— Uă dată la Nérac?

— Şi altă dată la Paris.

— E mult timp de atuncĭ?

— E duoĕ ḑile, şi 'l am vĕḑut atât de pucin.

— Bagă de sémă! ḑisse Margareta, te-am prevenit că voiŭ citi în ochiĭ d-télle.

— Oh! spun adevĕrul.

— Şi 'ţĭ a vorbit, regele de Navara?

— Da.

— El e póte care 'ţĭ-a comandat ca se te poprescĭ la Blois?

— Da. Şi chiar în alte locurĭ.

— Heĭ, ḑisse Margareta, D-ḑeŭ se mĕ ierte d-le Hogier. dér 'mĭ pare că te ocupĭ de politică.

— Nu cred..

— Cum, nu estĭ sigur?

— Pe viaţa mea, nu.

— Dér acest inel?

— Regele mi l'a dat ca un talisman.

— Cine trebue să te recunóscă cu acest inel?

— Tot lungul drumuluĭ.

— Dér unde mergĭ d-ta?

— In Gasconia.

— Dér Blois?... ḑisse d-na Margareta învĕluind pe junele om cu uă privire fermecătóre.

— La Blois am vĕḑut pe un gentelman numit Mauduit.

— Şi 'ĭ aĭ arĕtat inelul?

— Da, dómnă.

— Şi ce 'ĭ aĭ comandat în numele regeluĭ.

— Ca se ţină caĭ de poşte gata în nóptea fiitóre.

— Cum, regele de Navara voyagiază?

— Cu uă femmee, 'mĭ pare.

D-na Margareta înăbuşi un ţipĕt, apoĭ 'ĭ se păru că înţelege uă parte din adevĕr.

Femmeia cu care voyagia regele nu putea fi alta de cât Sarah.

Cu tóte acestea Margareta se stăpâni.

Ea cestionă pe Hogier, dér Hogier nu scia alt-ceva. El 'ĭ maĭ arătă celle duoĕ hârtiĭ cu care era însărcinat.

Din nefericire era maĭ tare în grecesce şi latinesce de cât în limba bearnesă, şi celle douĕ scrisoriĭ remaseră pentru dênsa ca nişce hârtiĭ albe.

— Pe credinţa mea! ḑisse ea, nu înţeleg nimic.

Şi ea le dete luĭ Hogier.

Hogier din ce în ce maĭ ameţit, ajunsese la acel grad de uimire la care totul 'ĭ se pare frumos. El sĕruta fără încetare frumósele mânĭ ale pretinseĭ vĕduve, şi ea nu se opunea.

Tot de uă dată ea 'ĭ ḑisse: — De sigur că femmeia acea cu care regele voyagiază, trebue sĕ fie verĭ uă favorită.

— Aşa credĭ? făcu cu naivitate tînĕrul.

— Déca ar fi fost vorba de regina de Navarra, de sigur că ar fi voyagiat la lumina ḑilleĭ.

— Aşa este!..

— Aĭ vĕḑut verĭ uă détă pe regina de Navarra, d-le?

— Nicĭ uă détă.

— Se ḑice a fi fórte frumósă.

— Nu se vorbeşce de cât de frumuseţea eĭ.

— Sĕ ḑice chiar că e de spirit...

— Ea trece de princessa cea maĭ amabilă a curţeĭ Franciei

— Eĭ bine, nu găsescĭ că regele .. e.., de neertat...

— Drace!

— Si déca regina sĕ resbună?

— Ea ar face bine!

— Acésta e părerea d-tale?

— Din tóte puntele...

— Ah! făcu Margareta visătóre.

Hogier ar fi fost dispus să 'şĭ maĭ detalieze opiniunile, dér beţia 'l coprinsese din ce în ce, capul începuse a 'ĭ se îngreuia, limba a 'ĭ se încurca.

Era în genuchĭ şi capul 'ĭ se aplecase pe umĕr. Tot de uă détă închise ochiĭ. Atunci Margareta chemă:

— Nancy! Nancy!

Nancy ce nu perduse nicĭ un cuvênt, nicĭ un gest alergă.

Margareta, nemişcată contempla facia palidă a luĭ Hogier.

— Ah! miserabilul rege de Navarra! ḑisse ea luĭ Nancy; şciĭ pentru ce a dat inelul seŭ acestuĭ tînĕr?

— Nu ḑisse Nancy.

Nancy la trebuinţă mințea.

— Eĭ bine, pentru ca se pregătéscă odihne pentru caĭ.

— Odihne pentru caĭ?

— Pe drumul Gasconieĭ..

— Regele voyagiază?

— Da, răpind pe Sarah.

— Adevĕrat!

— Si el o duce în Navarra.

— Pe credinţa mea! d-nă, ḑisse Nancy, nu 'ĭ maĭ rĕmâne de cât a 'ĭ maĭ da castelul de Nérac drept reşedinţă.

— Cine scie!

— Si ce crede d-nu Hogier de acestea?

— El crede... că e un lucru infam!...

— Ah!

— Că regina nedemn trădată ar avea dreptul de a se resbuna.

— Hei! hei!

Margareta mângâe pĕrul brun al tînĕrului.

— Mĕ prind că viséză ceva frumos, murmură Nancy.

— Cum îl găsesci?

— Incântător!

— Margareta se roşi dĕr tăcu.

— Hum! 'şi ḑisse Nancy, eŭ cred că fraga s'a copt!...

LXX

D-na Catherina de Médicis, strebătea în acel manoir necunoscut ale căruĭ înnalte zidurĭ nu 'ĭ permitea sa şcie în ce loc se afla.

Ea aruncă privirea repede împrejurul eĭ când se coborî din litieră. şi ea vĕḑu că escorta eĭ se compunea din patru valeţĭ ce conduceaŭ litiera.

Ceĭ patru cavalerĭ eraŭ mascaţĭ, ér conductoriĭ litieriĭ eraŭ cu obrajiĭ vopsiţĭ.

Ḑiua începuse a apare.

Un om apăru pe pragul mareĭ porţĭ a manoirului.

El era armat şi purta în cap uă cască a căreĭ visieră era lăsată pe ochĭ.

De supt cască eşea un pĕr alb.

D-na Catherina înţelese că trebuia sĕ fie verĭ un bĕtrân gentilhome huguenot şi care hrănea uă ură violentă în contra monarhieĭ catolice.

Bĕtrânul veni spre întêmpinarea cavalerilor şi 'ĭ salută.

Unul din eĭ ce părea a fi şeful lor, respunse la salut dĕr nu scósse nicĭ un cuvênt.

Atuncĭ acelia din cavalerĭ. care şe ḑuse cu regina în litieră ḑisse :

D-nă, bine-voesce a mĕ urma.

— D-le, respunse Catherina, sunt în puterea d-vóstră şi silită de a vĕ asculta. Numaĭ, 'mĭ veţĭ spune ceea ce voiţĭ sĕ faceţĭ cu mine?

— De sigur, d-nă. Maĭ ântêiŭ vĕ vom conduce în marea sală a acestuĭ manoir.

— Bun.

— Acolo veţĭ dejuna.

— Mulţumim! ḑisse regina cu dispreciŭ.

Cavalerul căruia tótă lumea se supunea făcu un gest şi cel ce vorbea cu regina 'ĭ oferi braclul.

Regina intră într'uă mare sală mobilată cu uă stofă roşie şi dupĕ moda din timpul regeluĭ Ludovic XII.

Uă particularitate o mişcă.

In acea sală se afla uă şeminelă pe care era uă tăbliţă cu armăriele posesoruluĭ manoirului. Dér armăriele eraŭ acoperile cu un vĕl, pentru a nu se putea vedea atât culorite cât şi scrierea dupĕ dênsele.

— Ecă nişce ómenĭ prudenţĭ, 'şĭ ḑisse regina mamă.

In mijlocul saleĭ se afla uă masă pe care era hârtie, cernélă şi condeiŭ.

Inaintea meseĭ un singur fotoliŭ.

Cavalerul 'ĭ ḑisse:

— D-nă, bine-voesce a lua loc pe acest fotoliŭ.

— Pentru ce acéstă hârtie şi acest condeiŭ, intrebă ea cu nelinişce.

— Oh! d-nă, rĕspunse cavalerul surîḑênd, liniscesce-te, nu vi sĕ cere sĕ iscăliţĭ *abdicarea*.

— Ce voiţĭ să scriŭ?

— Un cuvênt regeluĭ fiul d-tale.

— Cu ce scop?

— Pentru a 'l linişci.

D-na Catherina aruncă asupra acelor ómenĭ uă privire grozavă.

— Ia séma! repetă ea.

— Da, veĭ scri regeluĭ, d-nă.

— Sĕ scriŭ regeluĭ ?

— Sub dictarea mea.

— Ah !

Şi d-na Catherina ridicându-se, ḑisse cu dispreţ :

— Vĕ înşelaţĭ amarnic, déca credeţĭ că voiŭ ceda ameninţărilor vóstre.

— Majestatea Vóstră refusă ?

— De sigur.

— Majestatea Vóstră va face rĕŭ...

Cavalerul se aplecă atunci la urechea aceluĭ bĕtrân ce părea a fi castelanul şi murmură câte-va cuvinte pe care regina-mamă nu le auḑi. Bătrânul aprobă printr'un semn din cap. Apoĭ bătu de treĭ orĭ cu piciorul în scândurĭ.

Tot de uă dĕtă apărură duoĕ fete de ţĕră puternice, cu bracele góle şi facia vopsită.

— D-nă, ḑisse junele cavaler, suntem gentilhomĭ. şi ne ar şedea fórte rĕŭ de a întrebuinţa violenţa cu d-ta, — de aceia aceste fete ne vor înlocui.

— Sunteţĭ de uă delicateţă fórte stranie : făcu regina cu ironie.

La un gest al castelanuluĭ, celle duoĕ ţĕrance se aruncară asupra d-neĭ Catherina, o coprinseră cu bracele şi cu tótă opunerea şi ţipetele eĭ o ridicară de la pămênt.

— In acellaşĭ timp castelanul se apropie de ḑid, scóse pumnalul şi apăsă mânerul asupra unuĭ punct.

Tot de uă dată zidul sĕ întredeschise, uă pĕtră grea sĕ întórse şi lăsă se vĕdă uă deschiḑĕtură négră şi adâncă.

— D-nă, ḑisse atunci cavalerul, aci e un puţ de uă sută picióre adâncime, în fundul căruia se găseşce un aşternut de osăminte secularĭ.

D-na Catherina, pe care celle duoĕ ţĕrane o dusese

la marginea aceluĭ abis, scóse un ţipĕt şi se aruncă îndărĕt.

— Gragie! murmură ea perdută.

— Cu părere de rĕŭ d-nă, urmă cavalerul cu linişce, dér e vorba de viéţa nóstră, şi în locul nostru aţĭ face ca noĭ.

— Oh! strigă regina, fiul meŭ mĕ va rĕsbuna, miserabililor!

— Puţul e adânc, rĕspunse junele cavaler.

Ţĕranele ridicară pe regina asupra deşchidĕtureĭ.

— Gândeşce-te iute, d-nă, reluă cavalerul. Maĭ aĭ un minut. Trebuie sĕ scriĭ séŭ sĕ morĭ!

D-na Catherina înţelegênd că eĭ nu ar întârdia de a îndeplini ordinele, fu coprinsă de spaimă.

— Gragie! repetă ea.

— Veĭ scri?

— Da...

Vocea poruncitóre de ordinar a d-neĭ Catherina deveni tremurândă.

O duseră spre mésă, şi dupe ce se puse pe fotoliŭ cavalerul 'ĭ întinse condeiul.

Catherina era palidă şi tremurândă. Cu tóte acestea ea luă condeiul şi ḑisse:

— Aştept!...

Cavalerul schimbă uă privire cu acella ce părea a fi şeful. Apoĭ adăogă:

— Scrissórea ce voiŭ dicta Majestăţeĭ Vóstre are de scop de a linişci cu totul pe regele Carol IX.

Catherina de Médicis 'şĭ reaflă sângele eĭ rece.

— D-le, ḑisse ea cu linişce, sunt în puterea vóstră şi şciŭ că déca voesc sĕ trăesc trebue a mĕ supune.

— D-nă...

— Decĭ mĕ voiŭ supune, reluă regina. Dér cel pucin 'mĭ veţĭ rĕspunde la întrebările melle cu francheţă?

— Póte...

— Ce voiți să faceți cu mine?

— D-nă, respunse cu gravitate cavalerul, sunteți condamnată la uă închisóre perpetuă.

— Ah! și... unde?

— Intr'un castel, afară din regatul Franciei, și prin urmare de legile regale.

— Și când voiŭ sosi la acea închisóre?

— In trei ḑille.

Fără înduoélă uă raḑă de sperancià se arătă reginei-mame, când muiând condeiul în cernélă și așeḑând hârtia înaintea ei, ḑisse:

— Prefer mai bine închisórea de cât mórtea, ḑisse ea. Dictéză, domnule.

Cavalerul dicta:

«Sire și fiul meŭ,

„Când acestă scrisóre ți va parveni, voiŭ fi de mai multe leghi afară din Paris și din Louvru, și te rog de a nu mai căuta locuința mea. Mĕ retrag din lume și din grijile politice. Mé duc să mĕ înfundez de vie într'uă monastire, unde voiŭ ruga pe D-ḑeŭ în tóte ḑillele de a'mi erta greșéla ce am făcut.“

Dómna Catherina scrise, fără a omite ici un cuvênt.

— Acum, dómnă, adăogă cavalerul. bine-voesce de a iscăli și de a pune pecetia d-télle pe acéstă scrisóre.

Regina subscrise. Apoi scóse un inel ce 'l avea în deget și 'l imprimă pe céra ce era ferbinte.

Insă, ea așeḑă pecetia în sens invers, adică că coróna, care era d'assupra armăriilor era întórsă, pe când armăriile forma capătul pecetiei.

Nici un muschiŭ din obrazul ei nu tressări, nici uă miscare de bucurie nu se produse în physionomia sea, din contră, ochiul ei remase trist și întunecat.

Cu tóte acestea ea 'și ḑisse în sineși:

— Ticălosul! în modul cum am așeḑat pecetia, regele fiul meŭ nu va crede nici un cuvênt din scrisórea mea..

Cavalerul strânse el însuşĭ pergamentul, apoĭ o legă cu un fir de mătase.

Dupe acésta invită pe regina de a maĭ pune a duoa pecetie.

Regina se supuse tot cu aceiaşĭ manieră. Dér nicĭ cavalerul, care vorbea, nicĭ castelanul, nicĭ ceĭ treĭ gentilhomĭ ce continuaŭ a păstra tăcerea, nu luară séma la acésta...

— Acum, dómnă, ḑisse cavalerul, înţelegeţĭ, că pentru resóne de prudenţă nu vom voyagea ḑiua. Prin urmare, aveţĭ sĕ petreceţĭ ḑiua aci. Şi diséră vom pleca...

Apoĭ el deschise uă uşă şi regina mamă fu introdusă într'uă cameră ale căreĭ ferestre eraŭ închise, şi care era luminată prin uă lampă suspendată în plafond.

Uă mésă încărcată cu bucate era arangiată în mijlocul camereĭ.

Si într'un unghiŭ se găssea un pat.

— Décă aveţĭ trebuinţă de ceva, dómnă, adăogă cavalerul, puteţĭ sĕ loviţĭ în acest timbru. Si veţĭ fi imediat servită.

Ceĭ alţĭ cavalerĭ remăseseră în sala vecină.

Catherina se aşeḑă într'un mare fotoliŭ şi începu a medita profund, murmurând în sineşĭ:

— Ah! décă verĭ uă dată voiŭ maĭ fi liberă şi décă voiŭ intra în Louvru, am să fac tot posibilul ca sĕ găsl sesc pe aceştĭ ómenĭ, şĭ mĕ voiŭ sili sĕ le taiŭ capula toţĭ!

Cavalerĭĭ, în acest timp, ţineaŭ consiliŭ...

LXXI

René Florentinul, dupe cum ne aducem aminte, eşise din Louvru cu câte-va momente maĭ înainte de dómna

Catherina, însărcinat de acésta din urmă de a merge să anuncie visita sea, ducelui de Guise.

Princiul petrecuse ţiua, în cea mai mare nelinisce, tot asceptând messagiul dómnei Margareta, care 'i ţisesse în ajunul serei, când 'l părăsise:

— Mâne vei avea nuvelele melle.

Acest messagiŭ atât de dorit, nu sossise. Ducele, care 'şi trimisese pe toţi *credincioşii* lui în diferite părţi, pentru un moment se găssea numai cu Pandrille.

Pandrille devenise întocmai ca un câne credincios al casei. Culcat lângă uşă, el veghea ţi şi nópte.

— In timpul acesta se auţi trei lovituri în uşă.

— Cine e acolo? întrebă Pandrille.

— Un bun Catholic! 'i se răspunse.

Acesta era un cuvênt de trecere. Pandrille deschise, René intră. Vĕţênd că apare Florentinul, ducele simţi uă mare bucurie.

— Tu 'mi aduci uă scrisóre? 'i ţisse el.

— Nu, monsegneure.

— *Ea* nu ţi-a remis nici un messagiŭ pentru mine?

— Ertare, monsigneure, dér de cine vorbesce Alteţa Vóstră?

— De *ea*! de Margareta, regina de Navarra.

— Dér nu e ea care mĕ trimite.

— Cum? făcu ducele schimbat.

— E dómna Catherina.

— Ei bine?

— Ea va veni aci.

— Atunci! se gândi ducele, ea 'mi va aduce singură messagiul fiicei sélle.

Si cu un gest, el permise lui René de a se aşeţa.

— Când va veni regina-mamă? întrebă el pe Florentin.

— Indată... dupe câte-va minute...

Tot d'odată s'auţi câte-va bătăi în uşă.

— Iată-o fără îndoélă, disse René.

Rene se încela.

Era Gaston de Lux care sossea de la Meudon.

Principul 'l însărcinase din nóptea precedentă de a conduce pe ducesa de Montpensier la mica sea casă din pădure, apoĭ 'ĭ comandase în acellaşĭ timp ca la întórcere, se mérgă la micul han indicat de Hector, şi de a lăssa acollo pe Lucifer, acel frumos cal furat de Pandrille.

— Ah! tu eştĭ? 'ĭ ţisse ducele.

— Da, monsigneure.

— Aĭ înapoiat calul?

— Da şi cred că nicĭ nu s'a observat disparitiunea luĭ de la grajd.

— Cum asta?

— Pe credinţa mea! e o curiósă istorie aceia a calulueĭ d-vóstre, monsignore. Maĭ întêiŭ sciţĭ. că acel cal aparţine unuĭ Gascon?

— Negreşit.

— Un amic al luĭ Noë. unul dintre aceia cari au voitŭ sĕ omóre pe René.

— Ah! ţisse Florentinul, căruia acest suvenir 'ĭ scóse un suspin, acesta e unul din aceĭ patru demonĭ?

— Si acestĭ demonĭ, déca vor afla că conspirăm contra regeluĭ de Navarra vĕ assigur că eĭ nu vor fi în necunoscinţă, ci vor veghea.

— Ah! făcu ducele.

— Si unul din eĭ, póte chiar acest Hector ênsuşi, este pe drum, la acestă oră. pentru óre care missiune secretă.

— Ce ţicĭ? făcu ducele.

— Maĭ întêiŭ. sciţĭ că regele de Navarra s'a dus de maĭ multe orĭ la Chantilly.

Ducele 'şĭ încruntă sprâncenile.

— Sciŭ tóte acestea. ţisse el, şi cred că mĕ voiŭ

înțelege assupra acestuĭ subiect cu regina-mamă. Dér ce ar putea avea de comun cu calul tĕu?

— Etă: în nóptea din urmă, pe când treceam pe la Vaugirard am băgat de sémă că calul meŭ schiopa. El era despotcovit la un picior. Atuncĭ am intrat la un ferar și 'ĭ am cerut sĕ 'l potcovéscă.

— „Ce întâmplare, îmĭ ḑisse ferarul, astă-ḑĭ am înferat numaĭ caĭ de Gasconia."

— „Pentru ce 'mĭ facĭ astă observaţiune?"

— „Pentru că calul d-tĕlle e potcovit ca în Gasconia."

— „Ah!"

— „Nu e ora, de când am potcovit un cal tot în felul férelor acestora."

— „Adevĕrat? Și cine era stăpânul luĭ."

— Un tênĕr gentilhom care părea prea grăbit.

Am cercetat pe ferar, urmă Gaston Lux, și am aflat că cavalerul de care vorbea el, a citit un pergament, apoĭ a scos din deget un mare inel, pentru a'l pune într'uă pungă plină cu aur. Dupe portretul pe care mi l'a descris am creḑut că recunosc în acel cavaler, pe unul din aceĭ credincioșĭ aĭ regeluĭ de Navarra.

— Și asta e tot?

— Nu... asceptaţĭ.

— Sĕ vedem? făcu ducele.

— Indată dupe acésta, urmă Gaston, am recondus calul la hanul din strada Saint Jaques, unde m'a întâmpinat însușĭ hangiul.

— „Aci e domnu Hector?" l'am întrebat eŭ.

— „Nu a reintrat," 'mĭ a rĕspuns el. Atuncĭ 'ĭ am remis calul și m'am scoborât prin strada Saint-Jaques pe jos, învĕluit în mantaua sea. Dér cum am ajuns pe podul Saint-Michel, am auḑit treapătul a duoĭ caĭ la spatele meŭ. La Paris, în timpul în care trăim, adăogă Gaston de Lux, cel maĭ mic eveniment póte avea cea maĭ mare importanță; atuncĭ e bine de a fi curios și eŭ m'am și ascuns în unghiul uneĭ case care se găssesce la intrarea podului.

Pucin dupe acésta, duoĭ cavalerĭ trecură, nu le am vĕḑut figura, dér la lumina unuĭ felinar aseḑat în mijlocul podului, am recunoscut calul.

— Pe Lucifer?

— Da, Lucifer, pe care 'l lăssasem la hanul *Calului murg*.

Cavalerul care 'l călărea ḑicea:

— „Pe credinţa mea, eŭ comptez pe bătrânul meŭ Lucifer, că voiŭ face cinci-spre-ḑece leghe în nóptea asta...“ cel alt cavaler a reluat, pe când trecea pe lângă mine:

— „Numaĭ litiera sĕ fie gata!

— „Ea este,“ a respuns cel d'ânteiŭ.

— Tóte acestea sunt bizare! murmură ducele intrigat. Şi asta e tot ce aĭ auḑit?

— Da, monseigneure.... eĭ eraŭ călăreĭ şi mergeaŭ repede. Eŭ eram pe jos, nóptea era întunecósă, şi ast-fel 'ĭ am perdut din vedere....

Ducele se puse pe gânduri, asceptând cu nerăbdare. sossirea dómneĭ Catherineĭ pe care o credea purtătórea unuĭ messagiŭ pentru dênsul de la dómna Margareta. Dér uă oră trecu, apoĭ o a doua, şi regina-mamă nu veni.

Rene începu a fi nelinistit.

— La dracu! murmură în fine ducele, ce s'o fi întâmplat la Louvru?

— Regele o fi trimis se cheme pe dómna Catherina, ḑisse René.

— Ar fi bine sĕ te ducĭ tu sĕ te informezĭ positiv.

Rene se sculă în sus.

— Séŭ maĭ bine nu, ḑisse ducele, voiŭ merge şi eŭ cu tine.

— Dór!... monseigneure.

— Merg! rĕspunse ducele cu autoritate.

Şi el 'şĭ luă mantaua şi spada.

— Monsigneure, ḑisse Gaston de Lux, sunt de idee sĕ nu vĕ las sĕ plecaţĭ singur la Louvru.

— Fie, vin'o cu noĭ.

Câteşĭ treĭ părăsiră strada des Rempartr şi se îndreptară spre Louvru prin stradele celle deşerte.

Indată ce intrară în strada Pretres, René care avea nisce adevĕraţĭ ochĭ de linx şi vedea tot atât de bine nóptea ca şi ḑiua, René ḑic, zări pe pământ un object alb pe care 'l ridică.

Era uă batistă.

— Drace! ḑisse el, étă uă batistă fórte fină; trebue se fie de sigur a verĭ uneĭ frumóse dame.

Şi curios, el se aşeḑă sub unicul felinar care lumina strada Pretres.

De uă dată uă exclamaţie de surprisă 'ĭ scăpă.

— Ce este? întrebă ducele.

— Acésta batistă este a reginei!...

— A reginei?

— Uitaţi-vĕ! monseigneure.

Şi Rene arătă ducelui unul din colţurile batistei împodobită cu armăriĭ: treĭ florĭ de crin şi uă corónă regală.

— Oh! oh! făcu ducele.

— Regina trebue să fi trecut pe aci şi a luat direcţiunea luĭ Saint-Eustache, pe drépta, pe când noĭ venim de pe partea dréptă, observă Gaston de Lux.

— Dér Rene cletină din cap, ca unul ce era pătruns de un sinistru presentiment:

— 'I s'o fi întâmplat ver o nenorocire, reginei! strigă el.

Ducele tressări.

— Sĕ mergem la Louvru! ḑisse el.

— Sĕ mergem! ḑisse Rene, care 'şĭ îndoi paşiĭ, şi ţinea strâns in mână batista pe care regina mamă o lăsase să cadă, pe când se lupta cu răpitoriĭ eĭ necunoscuţi.

Era óre numaĭ simplul efect al întâmplăreĭ, sĕu aceia cari au răpit pe Regina avusese uă înţelegere secretă cu garda ca era de serviciŭ la Louvru în acea nópte? Acesta e un myster.

Dér îndată ce René şi ducele se presentară la portiţa cea mică unde de ordinar veghea uă sentinelă care nu întreba niciŭ dată de cuvêntul de trecere, fură întâmpinaţiĭ de pusca unuĭ Elveţian care le o pusse drept în pept.

— Nu si treşi la dumivostră! ḑisse el.

— Mĕ duc la regina... ḑisse Rene.

— Afeţi cuvint d'orden?

— 'Mĭ e netrebuincios, mĕ duc...

— Nu si treşi! repetă Elveţianul la mine dat orden

— Dér ticălosule, strigă Rene, sciĭ tu cine sunt?

— *Nein*! ḑisse elveţianul.

— Sunt René Florentinul.

— Eu nu'ĭ gonesc pi dumivostră, duti la o parti.

Şi cum ducele nerăbdător inaintase pentru a forcia pe santinela...

— El strigă : aşutor !

Ducele avea multe motive de venise incognito la Paris, pentru a nu se espune mai mult şi să fie cunoscut de Elveţian. De aceia, când el auḑi pe santinelă că strigă ajutor, se depărtă, urmat fiind de René şi de Gaston de Lux.

— Tóte acestea 'mĭ par extraordinare, murmură René.

Eĭ alergă pênă în piaţa Saint-Germain-l'Auxerrois. Şi acolo ţinură consiliŭ.

Găssirà util de a se înapoia în strada Remparts, unde găssiră pe Pandrille aşeḑat pe pragul uşeĭ. În lipsa lor nimenĭ nu venise.

Monsegneure ! ḑisse atunci René, regele Carol IX e de uă indisposiţie fantastică.

— Oh ! sciŭ, ḑisse ducele.

— El o fi aflat prin ver unul din pagiĭ luĭ, carĭ la trebuinţă devin spionĭ luĭ, că regina ese nóptea. El o fi urmărit'o, arestat'o, recondus'o în Louvru, şi o fi dat ordin de a nu lăssa nicĭ sĕ ese, nicĭ sĕ intre pe nimenĭ...

— Aşa creḑĭ tu ?...

— Eŭ, ḑisse Gaston, mĕ tot gândesc la acea litieră şi la aceĭ duoĭ cavalerĭ.

René se înfioră.

— Gasconiĭ sunt îndrăsneţĭ.

— Aidea de ! făcu ducele !

— Cine scie, póte eĭ o fi răpit pe dómna Catherina.

— He ! he ! făcu ducele, acest mic rege de Navarra e de uă cutezanţă neauḑită, într'adever !...

Cum ducele pronuncia aceste cuvinte, pasul unuĭ cal se auḑi în estremitatea opusă a stradeĭ.

LXXII

Cavalerul care sossea, nu era altul de cât Leo d'Armembourg. Tênĕrul gentilhom se urcase pe cal, pentru prima óră dupe vindecarea răneĭ selle. El era slab încă,

der iubea prea mult pe ducesa, pentru a nu se grăbi de a'şĭ arăta devotamentul către fratele seŭ. El se însărcinase dér de a duce un messagiŭ unuĭ gentilhom numit sirele de Croissy, catholic ardinte, servitor passionat al cassetĭ de Lorraina, şi care îşĭ reservase un rol activ în drama care se prepara la Paris contra huguenoţilor.

Leo d'Arnembourg intrase în Paris pe ţĕrmul Seineĭ.

— Tu eştĭ, Leo? întrebă ducele.

— Da, monseigneure.

— Aducĭ uă bune nuvele?

— Acella de la care vin, va fi mâne sĕră aci.

— Ah! făcu ducele.

— Dér, reluă Leo, era aprópe de a nu vĕ maĭ putea anuncia eŭ însu'mĭ.

— Pentru ce?

— Pentru că era sĕ cad în puterea Gasconilor.

— Cum aĭ ţis? făcu ducele.

— Îmĭ pare că eĭ aŭ răpit pe frumósa argintărésă.

René tressări.

— Explică-te dér, făcu ducele cu curiositate.

— Eĭ eraŭ mascaţĭ, dér am recunoscut calul unuia dintre eĭ... sciţĭ... acel cal negru.

— Ah! eraŭ mascaţĭ?

— Da şi escortaŭ uă litieră ale căreĭ perdele eraŭ bine trase. Ah! décă nu aşĭ fi fost singur.

— Monseigneure, strigă René, căruia o lumină 'ĭ trecu prin minte, cred sĕ fi fost argintărésa, pe care a răpit'o...

— Atuncĭ cine a fost?

— Regina.

— Pe caĭ! strigă ducele.

— Dér, monseigneure, ţisse Gaston, eştĭ sigur?

— He! şi ce importă!

— Dér ar trebui sĕ scim cel pucin déca regina nu este la Louvru.

Nisce paşĭ de caĭ se auţiră din noŭ.

— Este Crévecoeur şi Conrad ţisse ducele. Asta e un semn bun.

Eraŭ într'adevĕr duoĭ tinerĭ, cari assemenea împliniseră

o missiune prin prejurul Parisului şi de a aduna partisani pentru causa princilor Lorainei.

— Pe cai! domnilor pe cai! ordonă ducele.

Hanul cel miserabil în care se ţinea ascuns ducele de Guise, avea un grajd unde se găssea cai fórte buni.

Dupe uă jumătate de oră, ducele, René şi cei patru amoresaţi ai duceseï galopaŭ pe drumul de Vaugirard.

Rătăciră mai mult timp fără a putea da peste nici uă urmă a cavalerilor séŭ a littiereï.

In fine dupe multe observaţiuni ce făcură, dederă peste nisce urme de cai.

Cu tóte acestea urmele nu se dirigiaŭ spre Chartres, pe unde călătoreaŭ eï ci păreaŭ din contră, că se întorceaŭ spre Paris.

— Eï sunt vicleni, 'şi ḑisse ducele, şi se vor fi prefăcut că se întorc.

Si siguri fiind că litiera şi escorta sea s'a întors spre Paris, pe al duoilea drum, ducele şi suita luï se întórseră.

Eï alergaseră cinci ore, şi atunci eraŭ nouĕ ore de dimineaţă. Caiï începuse a fi obosiţi.

Cavaleriï atunci intrară într'uă pădure pentru aşi repausa caiï.

Dupe duoĕ ore, se suiră iarăşi pe caï, şi continuară a se luа dupe urme. In fine, cum nóptea se apropia şi nu era de cât numai câte-va leghe pênă la Paris, zăriră un sat, la a căreï intrare se găssea uă ferărie.

Calul ducelui 'şi perduse una din potcóve şi începuse sĕ schiópăte. Ducele descălecă şi chemă pe ferar.

— Trebue sĕ 'l înferez cu potcóva întórsă? întrebă mesteşugarul.

— Cum, întórsă? exclamă ducele.

— Aşa cum e moda acum, gentilhomul meŭ!

— Nu cum-va rîḑi de mine, ticălosule.

— Nici de cum, gentilhomul meŭ, rĕspunse ferarul. Astă-ḑi de diminéţă am potcovit în modul acesta opt caï.

— Cu potcóvele intórse?

— Da.

Uă bănuială repede trecu prin capul ducelui.

— Opt caï? ḑisse el.

— Adică patru caï şi patru catâri. Catâriï purtaŭ uă litieră.

René scóse un ţipăt.

— Şi unde se îndreptaŭ aceĭ caĭ?

Ferarul întinse mâna spre uest, arătând acel drum pe care ducele şi suita sea 'l parcursese.

— Blestem! strigă René, suntem jucaţĭ.

— Pe caĭ, strigă atunceĭ ducele plin de mânie şi sĕ nu 'ĭ lăssăm pênă ce nu 'ĭ vom descoperĭ.

Cum nóptea sĕ apropia, înaintea de bifurcaţiunea perfidă unde răpitoriĭ Catterineĭ reuşise, venea un călugĕr călare pe un catâr.

— Heĭ! tată, strigă ducele, nu aĭ întîlnit uă litieră şi omenĭ călărĭ?

— Nu, seigniorĭĭ meĭ, rĕspunse călugĕrul. Eŭ vin de dincollo de Chartres, şi nu am întîlnit de cât un cavaler care m'a însărcinat cu un messagiŭ.

— Ah!

— Cu un messagiŭ pentru regele! respunse călugĕrul cu mândrie. şi 'mĭ a dat şi uă pungă plină cu aur pentru monastirea mea.

— Oh! oh! făcu ducele, aş vroi să vĕd acel mesagiŭ.

Călugĕrul care nu cunoscea importanţa missiuneĭ sĕlie trase din buzunar un pergament şi 'l arătă cu totă poliţeţa.

— Este de la regina! strigă René arătând pecetea.

— Ah! pe toţĭ sânţiĭ! strigă ducele, voesc sĕ sciŭ ce conţine el.

— Nu ar fi reŭ, respunse călugĕrul, dĕr este pentru regele, şi nu pentru d-tea.

Ducele atunceĭ făcu un semn, şi comtele Eric apropiă calul seŭ de catîr şi fără veste ridică pe călugĕr dupe şea, ĕr ducele 'ĭ luă pergamentul şi 'ĭ sfărâmă pecetia; apoĭ scóse un ţipăt de surprindere şi 'l întinse lui René, ţicêndu'ĭ:

— Ah! regina merge liberă, nimenĭ n'a răpit'o.

Dĕr René neîncelându-se de pecetea pusă la uă parte respunse:

— Te înceliĭ, monsignore. regina a scris sub amenin-ţare de mórte.

— Eştĭ nebun?

— Uite, pecetea este rĕsturnată. Acesta este un fel adoptat de regina, care sĕ înţelege că ea a scris fără

voință..., apoĭ afară de acésta, termină René, déca regina ar fi vroit sĕ plece, eŭ aș fi sciut cel d'ântêiŭ.

Călugĕrul tremurând, privia cu uimire pe ómeniĭ armați ce 'l înconjuraŭ.

Tată, 'ĭ ḑisse ducele, întórce-te la monastire. Noĭ suntem ómeniĭ regeluĭ și ne însărcinăm de a 'ĭ da messagiul d-telle. Dĕr maĭ înainte spune-ne, de mult aĭ întâlnit pe acel cavaler?

— Sunt treĭ ore aprópe.

— Unde mergea el?

— Mergéŭ pe drumul de Blois.

— Si era bine montat?

— Oh! avea un cal minunat care fugea ca un epure.

— Eĭ bine! 'l vom ajunge!..

— Atuncĭ ducele înfipse pintenĭĭ în pântecele caluluĭ seŭ și plecă ca un fulger...

LXXIII

In timpul acesta, dupe ce se conduse regina în camera care trebuia sĕ 'ĭ serve de prison pênĕ séra, cavalerul care 'ĭ vorbise necontenit închise ușa cu cheia, și apoĭ sĕ întórse lângă tovarășiĭ seĭ.

Ceĭ alțĭ treĭ cavalerĭ se adunară într'uă sallă a manuarului, și acollo 'șĭ scosese măscile.

Acestia eraŭ Henric, Noë și Lahire.

— Pănă acum, ḑicea Noë, tot a mers bine.

— Răpirea nu a făcut nicĭ un sgomot, ḑisse Lahire.

— Si gracie ideieĭ mele, adăogă Henric de a părăsi drumul de Chartres, d'a o lua peste câmp, și d'a potcovi cai nostri pe dos, așa ca eĭ sĕ aibă greutate d'a ne urmări.

— Si déca ne vor și găsi, urmă Noë, totu'șĭ acésta va lua timp.

Hector atuncĭ intră.

— In fine, adăogă Henric, ce creḑĭ tu, micul meŭ Noë de systemul meŭ de mutualitate.

— Este escellent, sire.

— Nu se scie ce se póte întîmpla, urmă regele de Navara. Déca regina ne ar scăpa!...

— Oh! acésta ar fi fórte greŭ!

— Greŭ. Dér cu neputinţă, nu putem ḑice, şi că nu am vorbit, am făcut fórte bine, fiind-că dupe vocia mea şi a ta, regina ne ar fi recunoscut.

— Apoĭ şi Lahire cu accentul luĭ Gascon, a ocupat'o atât, în cât nu s'a maĭ gândit la noĭ.

Lahire începu sĕ rîză.

— Cum asemenea şi Hector, urmă regele, care neintrând nicĭ uă dată în Louvru, regina nu'l cunósce.

— Nu, nu mĕ cunósce, murmură Hector.

— Aşa dér, în cas de a ne scăpa regina, şi noĭ a putea fugi, aşĭ pune capul meŭ pe buştén că nu vor avea nicĭ uă probă contra nóstră!..

— Aşa este şi părerea mea, murmură Noë: Dér un lucru mĕ neliniscesce..

— Si care?

— Regina este în mânele nóstre, şi o ducem la Navarra.... dér ...

Noë sĕ popri.

— Ce dér? întrebă Henric cu supĕrare. Tu preḑicĭ în tot-d'auna rĕŭ.

— Ce o sĕ facem cu dânsa? reluă Noë.

O voiŭ ţinea ca amanet.... până ce Caro IX va face un act de pace cu huguenoţiĭ; şi 'mĭ va da şi dota dómneĭ Margareta.

Regele pronunciind acest nume, un nor 'ĭ se puse pe frunte.

— Si pe urmă? întrebară ceĭ alţi.

— Dupe ce se va face învoiala cu huguenoţiĭ, şi dupe ce mi sĕ va da zestrea, oraşul Cahors va remânea în puterea mea, atuncĭ eŭ voiŭ întórce pe dómna Catherina

— Este fórte frumos, ḑisse Noë, cu un surîs ironic.

— Eĭ bine! ce trebue sĕ se maĭ facă?

Noë sĕ scărpină la ureche:

— Aşĭ dori maĭ bine ca dómna Catherina sĕ móră de colică, gângăni el.

— Frumósă idee, rĕspunse regele, dér eŭ nu iaŭ parte.

— Fiind-că sĕ veḑĭ, murmură Noë suspinând. Déca

regina se va întórce la Louvru, va strica învoéla şi va pune uă bună armată pentru a lua Cahors.

Acésta o vom vedea, ḑisse Henri. Dér acum să mâncăm.

. . . . . .

D-na Catherina 'şĭ petrecu timpul a ghici care eraŭ hrăpitoriĭ eĭ, dér nu putu se găséscă.

Ast-fel trecu ḑioa.

D-na Catherina dupe ce mâncă pucin. adormi pe un fotoliŭ.

Dér sgomotul uşeĭ care se deschise o desceptă.

Cavalerul mascat apăru şi 'ĭ ḑisse:

— D-nă, trebue sĕ plecăm.

Regina se sculă :

— Aide, ḑisse ea, 'mĭ puneţĭ ér acel grozav capuşon pe cap?

— Trebue.

Catherina de Médicis luase hotărârea a fi fórte docilă, şi se lăsă a'ĭ învĕli ér capul cu capuşonul, şi dând mâna conducĕtoruluĭ eĭ se sui în litieră, şi făcu un semn de consimţiment când acesta 'ĭ ḑisse :

— Te previn, D-nă, că orĭ ce tentativă de a scóte capuşonul, de a sări din litieră, saŭ de a chema ajutor. ar fi omorâtor pentru d-tea.

Litiera şi escorta eĭ plecară şi merse treĭ ore fără a se popri.

Apoĭ dupe aceste treĭ ore se popri.

Atuncĭ Hector ḑisse regineĭ Catherina :

— Pentru câte-va minute pot să'ţĭ scot capuşonul d-nă.

Si el 'ĭ scóse acea stranie cuafură.

Regina scóse capul pe portiţă şi aruncă uă privire curiósă împregiurul eĭ. Ea recunoscu atuncĭ că se găsea în răspântia uneĭ pădurĭ.

Unul d'êntre cavaleriĭ mascaţĭ ţinea uă torţă.

Er altul care era dat jos dupe cal deslega nişce caĭ ce eraŭ legaţĭ de un copaciŭ.

— Este un releŭ, ḑisse Hector : maĭ avem douĕ pênă mâne de diminéţă.

Schimbă catâriĭ, transportară şéoa pe un cal odihnit : apoĭ acella care părea că e şeful făcu un semn.

Hector puse capuşonul reginei, şi litiera plecă din noŭ.

Apoĭ a duoa ḑi de diminéţă, deteră jos din litieră pe regina, şi se găsi în zidurile unuĭ alt manuar, tot aşa de vechiŭ şi trist d'aspect ca cel d'âmtêiŭ.

Ca şi în cel d'âmtêiŭ ea fusse primită de uă castelană mascată, şi închisă tótă ḑioa într'uă cameră alle căreĭ ferestre eraŭ bine închise. Spre séră omul mascat apăru.

D-na Catherina, tot docilă şi hotărâtă în apparinţă, se sui în litieră, fără a ḑice nimic.

Ca în nóptea precedentă, schimbară caiĭ dupe treĭ ore de umblet, şi ca şi în ajun regina putu se respire un moment, fără capuşon.

Apoĭ plecară iar.

Se apropiaŭ de al duoilea releŭ când Henri şi Noë, cari mergeaŭ înaintea litiereĭ şi convorbeaŭ încet auḑiră un sgomot depărtat.

— Ce e acésta ? întrebă regele de Navarra.

Noë popri calul seŭ şi punêndu'şĭ mânele la urechĭ începu se asculte.

— Îmĭ pare, ḑisse regele, că aud galopul unor caĭ.

— Da, ḑisse Noë.

— Dér sunt încă departe.

Noë ascultă încă.

— Aşa cred şi eŭ, ḑisse el.

— Ah ! auḑĭ tu ?

— Da, dér sunt maĭ multe leghie de aci.

— Un reson maĭ mult ca se dăm pintenĭ.

Si Henri de Navarra dete pintenĭ calului seŭ care din trop trecu în galop.

Regina şi ea, ascultase ca Henri, şi auḑise un sgomot depărtat.

Dér acel sgomot fusse destul pentru a'ĭ da uă rază de speranciă în animă.

— Mĕ caută ? cugetă ea. Regele Carol, iubitul meŭ fiŭ, a înţeles din scrisórea mea că sunt prisonieră, şi a trimes cavalerĭ pe tóte drumurile.

Cu tóte acestea micul cortegiŭ înduoi iuţéla, şi pe dată, Henri şi Noë vĕḑură uă pădure.

Acéstă pădure care era cea d'âmtêiŭ din Anjou, era un punct arătat pe itinerarul urmat de Hogier.

Acolo trebuia să găséscă caiĭ odihniţĭ ; acum când avéŭ cea maĭ mare necesitate, căcĭ de la Blois până la

acestă pădure era aprópe duoĕ-ḑecĭ leghie, şi în spaciul acesta nu se găsise nicĭ un manuar şi nicĭ uă castelană pe care puteaŭ se comptese.

— Ah ! în fine. ḑisse regele. Sirele de Terregude, amicul nostru. cred că a fost prevenit la timp.

— Drace, ḑisse Noë, Hogier e cu treĭ-ḑecĭ ore înnaintea nóstră.

Si te asigur, ḑisse regele. că e bine să ajungem, pentru că calul meŭ nu maĭ póte.

— Iată pădurea, rĕspunse Noë unde vom găsi caĭi sireluĭ de Terregude la cea d'ântêiŭ rĕspântie.

— Audĭ tu încă acel sgomot ?

— Da, rĕspunse Noë, şi cred că se apropie.

In momentul când regele vorbia, mica caravană intră în pădure.

Noë puse duoĕ degete pe buze şi lăsă sĕ se audă un fluerat particular.

Acest fluerat, făcu pe regina se înţelégă că era timpul se schimbe ér caiĭ.

Dér de astă-dată nicĭ un alt fluerat nu respunse la al luĭ Noë.

Noë flueră de treĭ orĭ, dér pădurea remase în tăcere.

— Drace! murmură regele de Navarra, caiĭ nu sunt aci.

— Oh! nu se póte, ḑisse Noë, dând pintenĭ caluluĭ seŭ cu care ajunse până la rĕspântie.

Dér respântia era gólă.

Noë flueră din noŭ, dér nicĭ un echo nu 'ĭ rĕspunse.

— Este uă trădare ! strigă regele de Navarra.

— Oh! sire ḑisse Noë. eŭ rĕspund de amicul meŭ Hogier.

— Si eŭ de sirele de Terregude.

Galopul acelor caĭ, se auḑea acum maĭ destins.

— Décă suntem urmăriţĭ şi caiĭ nostri nu vor sosi, trebue să ne luptăm, sire.

— Drace, rĕspunse regele ! suntem patru; dér fie care face cât ḑece !

Ne vom lupta, copilul meŭ.

Si Henri de Bourbon, regele de Navarra, mândru şi liniscit, puse mâna pe mânerul spadeĭ sélle.

FINELE PARTII A DOUA

Project RIF - 2012